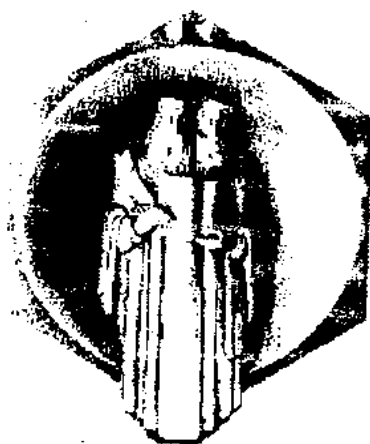

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

**Билтен број 1001
Скопје, 1 февруари 2011 година**

**Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во
Скопје**

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

**Главен и одговорен уредник: м-р Илија ПИПЕРКОСКИ,
генерален секретар**

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

**Умножено на Универзитетот во Скопје
Тираж: 70 примероци**

Содржина на Билтен број 1001 од 1 февруари 2011 година

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на пет асистенти по предметот ортопедија на Медицинскиот факултет во Скопје (ас. д-р Даниела Георгиева, ас. д-р Душанка Грујоска Вета, помл. ас. д-р Роза Цолева Толевска, помл. ас. д-р Александар Јакимовски, помл. ас. д-р Виктор Камнар).....1-21
2. Рецензијата на докторската дисертација Евалуација на ефектите од спиналната општата анестезија за зарски рез врз родилките и новородените деца, изработена од д-р Атанас Сивевски, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....22-25

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот Корпоративно управување од проф. д-р Бобек Шуклев, пријавен на Економскиот факултет во Скопје 26-34

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор во асистент по предметите: дизајн на текстилот, преплетки кај ткаенините, технологија на ткаење, технологија на плетење, проектирање на ткаенини, менаџмент на квалитет, испитување на текстилот, ефектни и текстурирани преѓи и кончени преѓи, на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (м-р Елепа Томовска).....35-37

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на асистент во научната област хирургија, ортопедија и офталмологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (м-р Ксенија Илиевска).....38-42

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

1. Рецензија на ракописот Методика на физичкото образование од доц. д-р Марјан Малцев, рат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по предметите: турски пријавен на Педагошкиот факултет "Св. Климент Охридски" во Скопје ..43-50

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на докторската дисертација Имотните санкции и мерки во казненото право, изработена од м-р Татијана Ашталкоска, пријавена на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....51-65

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Рецензија на докторската дисертација Серопреваленца и молекуларна дијагностика на висцералната лажманијаза кај кучињата во Република Македонија, изработена од м-р Јована Стефановска, пријавена на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.....66-76

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација Управување со човечките ресурси во претприемачки фирми (со посебен осврт на Република Македонија, изработена од м-р Анита Хеѓкези, пријавен на Економскиот факултет во Скопје 77-82

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на редовен професор по ентомологија во Одделението за заштита на растенијата при Земјоделскиот институт во Скопје (д-р Слободан Банџо).....83-90

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Приговор** на Рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 999 од 31.12.2010 година, поднесен од д-р **Лидија Петковска**.....95-96
2. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 999 од 31.12.2010 година.....97
3. **Приговор** на Рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 999 од 31.12.2010 година, поднесен од ас. д-р **Весна Ристовска**.....98-100
4. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 999 од 31.12.2010 година.....101
5. **Приговор** на Рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 999 од 31.12.2010 година, поднесен од виш.науч. сор. д-р **Светлана Станковиќ**.....102-108
6. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 999 од 31.12.2010 година.....109
7. **Приговор** на Рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 999 од 31.12.2010 година, поднесен од д-р **Даниела Чапароска**.....110-122
8. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 999 од 31.12.2010 година.....123
9. Реферат за избор на помлад асистент по предметот инфектологија на Медицинскиот факултет во Скопје (помл. ас. д-р **Илир Демири**).....124-126

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања по предмети од областа информатика на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р **Боро Јакимовски**).....127-139
2. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предмети од областа на компјутерските науки на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р **Весна Н. Димитрова**).....140-153
3. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по предмети од областа на етнологија, антропологија и етнолошка музикологија на Институтот за етнологија и антропологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р **Даворин Трпески**).....154-165
4. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предмети од областа на информатиката на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р **Дејан Спасов**).....166-172

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ “БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

1. Рецензија на докторската дисертација **Усвојување на вокабуларот на англискиот како странски јазик во Р. Македонија преку екстензивно читање** изработена од м-р **Нина Даскаловска**, пријавена на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.....173-179

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на 4 асистенти по предметот инфектологија на Медицинскиот факултет во Скопје (ас. д-р м-р Крсто Гроздановски, д-р Маја Василева-Дугановска, помл. ас. д-р Марија Димзова, д-р Сунчица Богоева Тасевска).....180-195

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден асистент во научната област што ја покрива Институтот за механика на Машинскиот факултет во Скопје (м-р Јована Јованова).....196-199

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Парадоксите на индуктивната логика**, изработена од м-р Бошко Караџов, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....200-203

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Интернационалниот развоен менаџмент во креирање современи организации и глобални менаџери**, изработена од м-р Шекеринка Ивановска, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....204-212

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден асистент и два помлади асистента по предметот патолошка анатомија на Медицинскиот факултет во Скопје (ас. д-р Славица Костадинова-Куновска, помл. ас. д-р Благоица Дукова, помл. ас. д-р Селим Комина).....213-224
2. Реферат за избор на еден помлад асистент по предметот имунологија на Медицинскиот факултет во Скопје (д-р Славица Христоманова).....225-230
3. Реферат за избор на еден помлад асистент по предметот биохемија на Медицинскиот факултет во Скопје (помл. ас. д-р Ирена Костовска).....231-233
4. Реферат за избор на четири редовни професори по предметот патологија на Медицинскиот факултет во Скопје (д-р Љубе Ивковски, д-р Лилјана Спасевска, д-р Весна Јаневска, д-р Нели Башеска).....234-262

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во научната област термотехника и термоенергетика на Машинскиот факултет во Скопје (д-р Васко Шаревски).....263-271

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на четири асистенти помлади асистенти по предметот радиологија на Медицинскиот факултет во Скопје (помл. ас. д-р Јасминка Јошева, помл. ас. д-р Менка Лазареска, помл. ас. д-р Низаметин Сезавр, помл. ас. д-р Вјолца Алији).....272-312

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензијата на докторската дисертација **Клиничко-неврофизиолошка и генетска студија кај пациенти со јувенилна миоклонусна епилепсија**, изработена од д-р Емилија Цветковска, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....313-319

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник од областа на геотехниката, на Градежниот факултет во Скопје (д-р Јосиф Јосифовски).....320-330

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (Климент Киселинов, Ивана Николиќ, Миланчо Дрмов, Билјана Младеновска).....331

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на два соработника (асистента) во научната област што ја покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент на Машинскиот факултет во Скопје (м-р Бојан Јованоски, м-р Мите Томов, м-р Цветанка Ристиќ).....332-359

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Рецензија на докторската дисертација Дигиталните медиуми и стратификацијата на музичката култура на тинејџерската популација во Скопје, главниот град на Република Македонија, во 2009 година, изработена од м-р Трена Јорданоска, пријавена на Факултетот за музичка уметност во Скопје.....360-366

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на 3 редовни професори и 2 редовни професора наставна база по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје (д-р Ѓорѓе Џокиќ, д-р Александар Чапароски, д-р Владимир Мирчевски, д-р Слободан Ристовски, д-р Драгослав Младеновиќ).....367-404
2. Реферат за избор на два помлади асистента по предметот патолошка физиологија на Медицинскиот факултет во Скопје (д-р Невена Ристевска, д-р Тања Маказлиева).....405-408

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Рецензија на докторската дисертација Квалитет на работен живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор во Република Македонија, изработена од м-р Марија Топузовска, пријавена на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје.....409-413

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ПЕТ АСИСТЕНТИ ПО ПРЕДМЕТОТ ОРТОПЕДИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, донесе решение за преизбор на 2 асистента и избор на 3 асистенти по предметот ортопедија, во согласност со конкурсот од 19.10.2010 година и се формира Рецензентска комисија во состав:

проф. д-р Љупчо Каревски, проф. д-р Анастасика Попоска и доц. д-р Милан Самарциски.

По разгледувањето на поднесените документи од страна на кандидатите: ас. д-р Даниела Георгиева, м-р сци, ас. д-р Душанка Грујоска Вета, м-р сци (за преизбор) и помл. ас. д-р Роза Цолева Толевска, м-р сци, помл. ас. д-р Александар Јакимовски, помл. ас. д-р Виктор Камнар, м-р сци (за избор), Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот се јавија 2 кандидата за преизбор и 3 кандидати за избор, кои ќе бидат претставени по редослед на решението бр.02-7526 од 22.11.2010 година, Скопје.

Ас. д-р Даниела Георгиева, м-р сци

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Ас. д-р Даниела Георгиева, м-р сци (родена Манева) е родена на 21.10.1967 год. во Куманово. Основно и средно образование завршила со одличен успех во Скопје. Во 1986 год. ги започнала студиите на Медицинскиот факултет во Скопје, а ги завршила во 1992 год. со просек 8,60. Во март 1993 год. го положила стручниот испит. На ЈЗУ Унив. клиника за ортопедски болести е во постојан работен однос од 27.10.1995 год.

СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

Во учебната 1993/94 год. се запишала на постдипломски студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Специјализацијата по ортопедија ја започна на 1.11.1995 год. На 1.12.1999 год. успешно го положи специјалистичкиот испит и се стекна со звањето специјалист по ортопедија. На 29.12.2003 год. го одбрани својот магистерски труд на тема: „Клиничко-радиографска анализа на стапало со Hallux Valgus“, со кое стекна назив магистер на медицински науки. На 22.5.2008 год. е избрана за асистент по

предметот ортопедија. Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, на својата редовна XVII седница одржана на 25.12.2008 година, донесе одлука за усвоена рецензија за оцена на подобност на тема за изработка на нејзината докторска дисертација. Ас. д-р Даниела Георгиева, м-р сци е во период на изработка на докторската дисертација на тема „Евалуација на резултатите од оперативните процедури по методите на Mitchell и Keller за корекција на Hallux Valgus деформитетот“.

Во текот на своето стручно усовршување и напредување ги зазема работните места прво како шеф на Отсекот за изведување на оперативни интервенции, а во моментот е раководител на Отсекот за ултрасонографија на локомоторниот систем при ЈЗУ Унив. клиника за ортопедски болести. Во склоп на ортопедската хируршка пракса посебен интерес покажува кон решавањето на болестите и повредите на стапалото и горниот екстремитет, детската ортопедија и ехотомографската дијагностика и превенција на ортопедските болести на локомоторниот систем.

Учесник е во проектите:

- "Спасување на екстремитети" под раководство на проф. д-р Ѓорѓи Зафировски, заведен во Министерството за наука на Република Македонија (успешно завршен);
- "Лингвистички истражувања при пациенти со мозочни левии", под раководство на проф. д-р Јовица Угриновски, заведен во Министерството за наука на Република Македонија (успешно завршен);
- "Хируршки третман на Hallux Valgus деформитетот", финансиран од Светската федерација на научници (WFS). (успешно завршен).

Член е на МАДОТ (Македонско друштво на ортопеди и трауматолози), ЛКМ (Лекарска комора на Македонија), ЛДМ (Лекарско друштво на Македонија) и ЕФОРТ (Европска федерација на национални здруженија на ортопеди и трауматолози). Од странските јазици активно се служи со англискиот јазик.

НАСТАВНА АКТИВНОСТ

Во рамките на наставно-научната активност на ЈЗУ Унив. клиника за ортопедски болести, по предметот ортопедија е вклучена во изведувањето на теоретската и практичната настава на студентите по медицина и на студентите на Високата школа за стручни физиотерапевти. Во изминатиот период ас. д-р Даниела Георгиева, м-р сци беше активно вклучена во научно истражувачката работа при ЈЗУ Унив. клиника за ортопедски болести што досега резултираше со 75 публикувани научни трудови како автор и коавтор, на домашни и меѓународни стручни списанија, конгреси и симпозиуми. Од трудовите, 10 труда се публикувани *in extenso*.

Од вкупниот број трудови, 58 труда се рецензирани и објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

(1-28) Трудови рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 774 на 12. 3. 2001 год.

(29-58) Трудови рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 937 на 29. 2. 2008 год.

СПИСОК НА ТРУДОВИ ЗА РЕЦЕНЗИЈА

1. Г. Видоевски, Љ. Каревски, Ѓ. Зафировски, Д. Манева, М. Каличанин. Фибула како материјал за трансплантација во ортопедската хирургија. I конгрес на МАДОТ со меѓународно учество, Јуни 1997, Скопје, Македонија; Книга на абстракти 9.

Целта на овој труд била да се прикаже фибулата како материјал за трансплантација во ортопедската практика. Во периодот од 1986 година до крајот на 1994 година, фибула како автотрансплантат е употребена кај 24 пациенти, најмногу при трауматска хирургија и кај случаи на псевдоартроза и елонгации. Кај 9 случаи била изведена авто и алотрансплантација со фибула и спонгиозна коска од глава на фемур. Добра инкорпорација имала кај 18 пациенти, а кај 4 се јави рецидив.

2. К. Георгиев, Ѓ. Зафировски, М. Самарциски, Д. Георгиева. Невролошки компликации кај остеохондроми на главата и проксималниот дел на фибулата. XVI Конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, Јуни 2003, Охрид, Македонија; Зборник на абстракти: СП 361.

Целта на трудот е дијагноза, евалуација и компарација на невролошките испади предизвикани од компресија на п. *peroneus communis* во проксималниот дел од фибулата. Во анализата биле вклучени 7 оперативни третирани пациенти со локализација на остеохондромот која вршел компресија на п. *peroneus communis*. Резултатите покажаа комплетна постоперативна репарација на невролошката функција постигната со аблација на остеохондромот од фибулата. Кај невролошките испади на п. *peroneus communis* е неопходно навремено дијагностицирање на локализацијата на остеохондромот, соодветна невролошка евалуација, како и адекватна оперативна интервенција.

3. Георгиева Д, Зафировски Ѓ, Фотева М, Цолева Р, Савева А, Георгиев К. Евалуација на оперативните процедури за Hallux Valgus деформитет. XVI конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, јуни 2003, Охрид, Македонија; Зборник на абстракти: СП 330.

Намерата на овој труд била да се направи евалуација на оперативните процедури за HV-деформитетот - 5 годишно искуство. Оперативните процедури биле групирани во дистални мекоткивни процедури, метатарзални остеотомии, мешовити процедури, артропластики и комбинации на процедури. Биле обработени 74 оперирани стапала кај 67 пациенти. Оперативните техники се дискутирани за да се обезбеди мислење за индикацијата на хируршките методи корисни во третманот на hallux valgus deformitetot.

4. Р. Цолева, Д. Георгиева, Б. Илиев, Н. Атанасов, Г. Цолев. Рано оперативно лекување на ревматоидниот артритис. 17. конгрес на лекарите на Република Македонија со меѓународно учество, Октомври 2007, Охрид, Македонија; Зборник на апстракти PP-25.

Раното лекување со помош на синовектомијата, ја превенира и ја одложува зглобната деструкција, а пациентите ќе ги ослободи од болка и флексорен спазам. Целта на интервенцијата е отстранување на разраснатото гранулационо ткиво во раната болна и пролиферирачка фаза. Во трудот се

истакнува дека лекувањето на ревматоидниот артритис е рационално и ефикасно доколку постои соработка на ортопед, ревматолог, педијатар и физијатар.

5. Д. Георгиева, Ѓ. Зафировски, Љ. Каревски, Д. Грујоска-Бета, Р. Цолева-Толевска, А. Гавриловски. Енхондром на дистална фаланга од халуксот асоциран со *unguis incarnatus*: приказ на случај. III конгрес на МАДОТ со меѓународно учество, мај 2009, Охрид, Македонија; Книга на апс. P059.

Целта на овој труд била да се прикаже 18-годишно момче со енхондром на дисталната фаланга од халуксот, асоциран со *unguis incarnatus*. Во овој труд се дискутира за поставување на дијагнозата, диференцијалните дијагнози и третманот. Енхондромите на стапалото се застапени со околу 6% од сите енхондроми на телото. Радиографското иследување се покажало како многу корисно во поставувањето на дијагнозата, но дефинитивната дијагноза била утврдена со хистолошкото иследување.

6. Д. Георгиева, Ѓ. Зафировски, А. Попоска, С. Панов, А. Георгиев, Р. Цолева-Толевска. Молекуларни аспекти на ортопедските заболувања. III конгрес на МАДОТ со меѓународно учество, мај 2009, Охрид, Македонија; Книга на апстракти 060.

Целта на овој труд била да се прикаже генетската поврзаност со појавувањето на некои ортопедски болести. Во овој труд е заклучено дека развојот на ПЦР базираните методи и други софистицирани техники гарантираат дека во блиска иднина испитувањата на дефинирани генетски полиморфизми и мутации ќе бидат користени за раното дијагностицирање на ортопедските заболувања, како и за нивниот соодветен третман и прогноза.

7. Ј. Гавриловски, Д. Георгиева, А. Гавриловски. Краткотраен комбиниран третман со бетаметаzone и нсаил (мелоцидам) на т.н. ревматски афекции на локомоторниот апарат. III конгрес на МАДОТ со меѓународно учество, Мај 2009, Охрид, Македонија; Книга на абс. P058.

Во овој труд биле третирани вкупно 25 болни, и тоа: 8 пациенти со *periarthritis humeroscapularis*, 11 пациенти со *lumboischialgia acuta* и 6 пациенти со *gonarthrosis* и секундарен синовитис. Пациентите биле третирани со краткотрајна парентерална (и.м.) медикација со *meloxicam* во комбинација со кортикостероид. Постигнати биле добри клинички ефекти и не биле забележани никакви несакани ефекти.

8. Р. Цолева-Толевска, А. Попоска, М. Самарџиски, Д. Георгиева, Г. Цолев. Приказ на случај: Препателарна егзулцерирана бурза v.s. малиген тумор. III конгрес на МАДОТ со меѓународно учество, мај 2009, Охрид, Македонија; Книга на апстракти 054.

Во овој труд бил прикажан пациент на 68-годишна возраст со знаци за хронично егзулцерирана препателарна бурза. Бурзата хируршки била отстранета во целост. Се добила хистолошка дијагноза: неоплазма од тип на лимфом. Во трудот се заклучува дека препателарниот бурзит е добро познат ентитет, но дека понекогаш треба да се размислува и за мекоткивен тумор како што било во овој случај.

9. D. Grujoska-Veta, M. Kalicanin-Markovska, J. Mudinova, N. Atanasov, J. Nanceva, **D. Georgieva**, Lj. Zafirovski. Difficulties during Ponseti treatment of clubfoot deformity in children. III Congress of MAOT with international participation, May 2009, Ohrid, Macedonia; Abs. book 065.

Целта на овој труд е да се прикажат тешкотиите за време на разните фази во лекувањето на PEVC со методата на Ponseti. Во оваа студија биле опфатени 43 деца со PEVC, класифицирани по скорот на Pirani. Како тешкотии во лекувањето со оваа метода се покажа оддалеченоста на пациентите од клиниката каде се лекуваат, финансиските фактори и асоцираните заболувања. Главните тешкотии биле едукација на родителите, асоцираните заболувања и неадекватната употреба на Denis Browne ортозата. Ponseti техниката се покажа како успешен неоперативен третман за решавањето на вроденото криво стапало доколку се почитува дадениот протокол.

10. A. Poposka, **D. Georgieva**, R. Dzoleva-Tolevska, M. Kalicanin-Markovska, L. Angelovska. Twenty years experience in the early diagnosis and prophylaxis of DDH. III Congress of MAOT with international participation, May 2009, Ohrid, Macedonia; Abs. book 166.

Целта на овој труд е да се потенцира значењето на ехосонографијата како метода во раното откривање на развојните аномалии на детскиот колк. Во трудот биле анализирани 70 000 новороденчиња за време на период од 20 години (1988-2008). Во трудот е заклучено дека ехосонографскиот скрининг на новороденчињата чини помалку отколку лекувањето на доцната дијагноза на дисплазијата или луксацијата на детскиот колк.

11. R. Dzoleva-Tolevska, A. Poposka, M. Samardziski, **D. Georgieva**, D. Talevski, G. Dzolev. Different undifferentiated multifocal osteolytic changes in the skeleton related to hyperparathyroidism. III Congress of MAOT with international participation, May 2009, Ohrid, Macedonia; Abs. book 055.

Во овој труд биле обработени 5 пациенти со различни дијагнози во чија основа се патолошки фрактури на долгите коски и мултифокалните остеолитични промени на скелетот. Понекогаш овие ентитети се поврзани со метаболичките заболувања. Пациентите биле лекувани со оперативен пристап. Се заклучува дека скелетните промени како: патолошките фрактури, osteitis fibrosa cystica (Von Recklinhausen), остеолитични промени, деминерализација на коските и т.н. кои даваат различни клинички слики, во основа припаѓаат на синдромот "гладни коски", кој секогаш е поврзани со хиперпаратиреоидизмот и на кој секогаш е потребно да се размислува во диференцијалната дијагноза на опишаните промени на скелетот.

12. А. Георгиев, И. Смоковски, К. Павловска, **Д. Георгиева**. Користење на Фрамингхамовиот модел за идентификување пациенти со дијабетес тип 2 за примарна превенција на коронарна артериска болест со статини. MEDICUS 2009, Vol. XII(2): 18-21.

Целта на овој труд била да се одредат пациентите со дијабетес мелитус тип 2 идентификувани за примарна превенција на КАБ (коронарна артериска болест) со статини преку примена на Фрамингхамовиот модел за одредување на 10-годишниот апсолутен ризик за КАБ. Опсервирани биле 516 пациенти. Се заклучува дека со користење на Framingham-овиот модел биле идентификувани значителен број пациенти со

дијабетес мелитус тип 2 кај кои нема, а е потребна примарна превенција на КАБ со статини, што може да има клинички и здравствено-економски импликации.

13. И. Смоковски, А. Георгиев, К. Павловска, Д. Георгиева. Намалување на апсолутниот ризик за коронарна артериска болест кај пациенти со дијабетес мелитус тип 2 определен со UKPDS-моделот по 6 месеци од воведувањето инсулинска терапија. MEDICUS 2009, Vol. XII(2): 22-26.

Целта на овој труд била да се утврди разликата во 10-годишниот апсолутен ризик за коронарна артериска болест (КАБ) кај пациенти со дијабетес мелитус (ДМ) тип 2, со отсуство на кардиоваскуларно заболување (КБЗ), отсутна микроалбинурија и некористење статинска терапија преку UKPDS-моделот пред и 6 месеци по поставувањето инсулинска терапија, како и да се утврди бројот на пациенти кај кои е потребно воведување статинска терапија по 6 месеци од воведувањето инсулинска терапија. Со овој труд се утврдува потребата од примарна превенција на КАБ со статинска терапија кај 187 пациенти од 516 испитаници.

14. Долева Толевска Р., А. Попоска., Д. Георгиева. Улогата на артроскопијата на колено кај пациенти со ревматоиден артритис. Втор конгрес на физијатри на Р. Македонија, Охрид, септември 2010. Апстр.

3-4.

На Клиниката за ортопедски болести во Скопје, во период од 5 години се обработени 20 пациенти со ревматоиден артритис (РА) кои биле поделени во 2 групи. Првата група ја сочинувале 12 пациенти со "сигурни" знаци, а втората група ја сочинувале 8 пациенти со "несигурни" знаци за РА. Резултатите добиени од артроскопската биопсија покажаа позитивен хистолошки наод за РА кај 10 пациенти од првата група и позитивен хистолошки наод кај 3 пациенти од втората група. Со овој труд се истакнува дека артроскопијата со синовијалната биопсија е многу корисен метод во дијагностицирањето како и во терапијата на РА.

15. Георгиев А. Садикарио С. Калпак О. Георгиева Д. Нојков О. Нанчева Ј. Користење на Б-блокатори. IV конгрес на анестезиолозите на Македонија. Охрид, 23-26 септември 2010. Зборник на трудови, 80 стр. Р058.

Во овој труд се истакнува значењето на ефектот на б-блокаторите при нивна акутна или хронична периперативна употреба. Според АЦЦ/АХА препораките пациентите кои се на хронична терапија со б-блокатори, не треба нив да ги прекинуваат предоперативно, со нив да се продолжи и постоперативно бидејќи постои ризик од појава на апстиненцијален феномен пропратен со исхемија или појава на аритмии. Во трудот се дава препорака за формирање на протоколи за интравенска администрација на б-блокаторите.

16. Георгиев А. Садикарио С. Лазаров Л. Котевски В. Георгиева Д. Нојков О. Нанчева Ј. Периперативен инфаркт на миокардот. IV конгрес на анестезиолозите на Македонија. Охрид, 23-26 септември 2010. Зборник на трудови, 80 стр. Р059.

Трудот претставува приказ на случај, пациент С.Т., на 58-годишна возраст, со периперативен инфаркт на миокардот при имплантација на вештачки

колк. Во мајорни предиктори се вбројуваат ангина пекторис вклучително и нестабилна ангина пекторис, прележан инфаркт на миокардот, особено придружен со ангинозни тегоби, значајни аритмии, срцева слабост како и тешки валвуларни болести. Присуството на некои од овие предиктори се пресудни за одложување или откажување на оперативниот третман доколку тој не е животна загрозувачки.

17. J. Нанчева, Т. Балканов, Д. Георгиева. "Ankle blocks" при хируршки интервенции на стапалото. IV конгрес на анестезиолозите на Македонија. Охрид, 23-26 септември 2010. Зборник на трудови, 97 стр. P092.

Целта на овој труд е да се компарира нивото на хируршката безболност што се постигнува со овој блок при коскени и мекоткивни оперативни интервенции кај пациенти со hallux valgus. Биле работени две суштински различни хируршки методи, а за блокада на периферните нерви биле користени два локални анестетика: Xylocain 2% (12,5 мл) и Bupivacain 0.5% (12,5 мл). Со овој труд се докажува дека Ankle blocks, како периферни блокови, овозможуваат добра хирушка аналгезија.

Прим. ас. д-р Душанка Грујоска Вета, м-р сци

Биографски податоци

Д-р Душанка Грујоска Вета е родена на 11.1.1959 год. во Скопје, каде што завршила основно и средно гимназиско образование со одличен успех. Во 1977 год. се запишала на Фармацевтскиот факултет во Скопје, каде што ги положила испитите од прва година, а во 1978 година се запишала на Медицинскиот факултет во Скопје и дипломирала во 1984 година. На Клиниката за ортопедски болести се вработила во 1988 година, а специјализација по ортопедија завршила во 1994 година. Постдипломските студии ги започнала на Медицинскиот факултет во Скопје, а потоа ги продолжила на Медицинскиот факултет во Белград, Србија, каде што во јануари 2003 година го одбранила магистерскиот труд. Одлично се служи со англискиот и српскиот јазик и добро со германскиот јазик.

Во рамките на стручното усовршување престојувала неколку пати во Австрија, во различни центри, подолг временски период (Штолцалпе, „Корнел“-Салцбург, Виена) каде што ментори и биле светски признати ортопедски хирурзи: Р.Граф, Р.Коц, Ф.Грил. Учествовала на разни семинари, курсеви и школи во Македонија, Србија, Хрватска, Бугарија, Австрија, Чешка Република и Финска.

Добитник е на наградата Pilar Palacios de Zamudio Fellowship на SICOT (Светско интернационално здружение на ортопеди и трауматолози) во 1999 год.

За асистент по предметот ортопедија на Медицинскиот факултет во Скопје е избрана во мај 2008 година.

Со звањето **Примариус** се стекнала на 18.12.2009 година.

Член е на: МЛД, Лекарска комора на Македонија, МАДОТ, Македонското друштво за остеопороза, BUON, ISMUS, EFORT, SICOT.

Со свои трудови учествувала на бројни конгреси во земјата и во странство.

Наставни активности:

Од почетокот на вработувањето активно учествува и покажува посебен интерес кон осовременување на начинот на едукација на студентите и лекарите на специјализација.

Стручни активности:

За време на својата едукација и специјализација, д-р Душанка Грујоска Вета се оформи како стручњак во областа на: детска ортопедија, хирургија на дланка, ултрасонографија на мускулоскелетниот систем и дијагноза, превенција и лекување на остеопорозата.

Научно-публицистичка дејност:

Кандидатката покажува посебен интерес кон научно-истражувачката и публицистичката дејност. Како автор и коавтор има објавено и презентирано над 70 труда во земјата и во странство. Била ментор и на студентски трудови.

На конкурсот д-р Душанка Грујоска Вета приложи список од 59 рецензирани трудови и 14 нерцензирани трудови.

Трудовите 1-17 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ број 707 од мај 1998 год.

Трудовите 18-25 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ број 731 од април 1999 год.

Трудовите 26 и 27 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ број 774 од 12 март 2001 год.

Трудовите 28-59 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ број 937 од 29 февруари 2008 год.

ТРУДОВИ ЗА РЕЦЕНЗИЈА

1. **БОДОВЕН СИСТЕМ НА ДРУШТВОТО ЗА МУСКУЛОСКЕЛЕТНИ ТУМОРИ- ЕДНОСТАВЕН И ПРАКТИЧЕН НАЧИН ЗА ЕВАЛУАЦИЈА НА РЕЗУЛТАТИ ПО РЕКОНСТРУКЦИОНИ ПРОЦЕДУРИ КАЈ КОСКЕНИ ТУМОРИ**
Самарџиски М., Зафировски Г., Грујоска-Вета Д., Каличанин М., Мудинова Ј., Хаџи-Антоновски А.
Клиника за ортопедски болести, Скопје
Acta orthopaedica et traumatologica Macedonica, vol.5: 25-29, 2007 (In extenso)

Авторите го опишуваат бодовниот систем на Друштвото за мускулоскелетни тумори за евалуација на резултати по реконструктивни процедури кај коскените тумори. На Клиниката за ортопедски болести биле третирани 18 пациенти со потврдени патохистолошки хондросаркоми, во периодот од 2000 до 2006 година. Пациентите биле бодирани по однос на болка, функција и емоционално прифаќање на состојбата по операцијата. Авторите ги даваат критериумите за долните екстремитети во однос на помош од ортопедско помагало, способност за одење и самото одење. Минималниот број на бодови е 15, а максималниот е 45. Периодот на следење е од 4 до 90 месеци.

2. ВРЕДНОСТА НА УЛТРАСОНОГРАФИЈАТА ПРИ ДИЈАГНОСТИЦИРАЊЕ НА ПОВРЕДИ НА АХИЛОВА ТЕТИВА

Грујоска-Вета Д.¹, Попоска А.¹, Самарџиски М.¹, Николовска-Котевска М.²

1 Клиника за ортопедски болести, Скопје

2 Клиника за ревматологија, Скопје

Acta orthopaedica et traumatologica Macedonica, vol.5: 30-34, 2007 (In extenso)

Целта на авторите е да се прикажат сонографските карактеристики на повредите на Ахиловата тетива. Во трудот се евалуирани наодите од клиничките и сонографските испитувања кај дваесет и шест пациенти на возраст од 20 до 75 години со акутни тешкотии во пределот на Ахиловата тетива. Авторите ја потенцираат важноста на ултрасонографскиот преглед за откривање на постоењето, местото и големината на лезијата при тешкотиите на Ахиловата тетива. Исто така се потенцира и улогата на ортопедскиот хирург обучен во ултрасонографијата како метод на дијагностицирање и при одлучување за начинот и текот на лекувањето.

3. АЛЕНДРОНАТ ВО ТЕРАПИЈА НА ПОСТМЕНОПАУЗНА ОСТЕОПОРОЗА - НАШИ ИСКУСТВА

Николовска-Котевска М.¹, Грујоска-Вета Д.²

1 Клиника за ревматологија, Скопје

2 Клиника за ортопедски болести, Скопје

Acta orthopaedica et traumatologica Macedonica, vol.5: 40-43, 2007 (In extenso)

Целта на трудот е да се проценат ефектите од тригодишната континуирана терапија со алендронат врз коскената минерална густина (КМГ) кај жени со остеопороза по менопаузата. Авторите ги следеле резултатите од лекувањето на 74 постменопаузни жени со примарна остеопороза без претходно давање на бисфосфонати. Пациентите биле поделени во 2 групи, од кои едната група жени се лекувале само со заместувачи на калциум и витамин D3 и друга група жени кои покрај тоа, примале и алендронат во доза од 10 mg/дневно. КМГ била одредувана со двојно енергетска апсорпциометрија на х-зраците (DEXA). Резултатите од следењето на пациентките само со заместувачи на калциум и витамин D3 покажале слаб губиток на КМГ, како на ниво на лумбалниот 'рбет така и на ниво на проксималниот фемур.

4. RECOMMENDED PROTOCOL OF MANAGEMENT IN CHILDREN WITH IRRITABLE HIP

Grujoska-Veta D.

Book of abstracts, First Congress of Serbian Orthopaedic Surgeons and Traumatologists with international participation, 25-26. September 2008, Belgrade, Serbia.

Целта на трудот е да се прикаже препорачаниот протокол за испитување на децата над две години старост со иритабилен колк како една од најчестите причини за болка во колкот и накривување при одење. Се укажува на клиничкиот преглед и анатомската локализација на болката, а потоа и на ултрасонографското испитување на колковите како продолжена рака на

прегледот. Се прикажува методот на работа по стандардна процедура, во супинациона положба на пациентот со лонгитудинален и трансверзален пресек во пределот на обата колка, како и дополнителен скен во латерална декубитус положба. Се препорачува точно следење на протоколот со цел добивање диференцијална дијагноза и брз почеток на соодветно лекување.

5. THE USE OF SONOGRAPHY IN IMAGING OF SOLITARY OSTEochondROMAS

Grujoska-Veta D.

Abstract book, Lijec Vjesn 130, Supplement 4, Croatian Orthopaedic Congress with international participation, November 7- 9.2008, Zagreb, Croatia.

Целта на трудот е да се прикажат резултатите од ултрасонографските наоди и да укаже на улогата на ултрасонографијата во дијагностицирањето на солитарните остеохондроми. 27 пациенти на возраст 8-39 години, со патохистолошки докажани солитарни остеохондроми, биле хируршки лекувани на Универзитетската клиника за ортопедски болести во Скопје во период од 5 години. Кај сите пациенти биле направени клинички, ултрасонографски и радиографски испитувања на промените. Ултрасонографски се следела дебелината на 'рскавичната капа и на околните структури и самото испитување било успешно кај 24 пациенти. Се укажува на важноста на следење на дебелината на 'рскавичната капа која е до 10 mm кај солитарните остеохондроми, меѓу 10 и 20 е сомнителна, а над 20 mm може да укажува на сериозна компликација како хондросаркома.

6. ULTRASONOGRAPHIC EVALUATION OF NEW BONE FORMATION IN LIMB LENGHTENING

N.Atanasov, B.Misev, A.Poposka, S.Dimitrieska-Kiprovsk, D.Grujoska-Veta, S.Antevski, D.Hristov

Abstract book, Third Congress of Macedonian association of orthopaedics and traumatology with international participation, 13-16 May, 2009, Ohrid, Macedonia.

Авторите укажуваат на дијагностичката важност на ултрасонографијата во евалуација на новосоздаденото коскено ткиво при елонгација на екстремитети. Студијата опфатила 31 пациент, т.е. 52 долги коски елонгирани по методот на Илизаров во периодот од 2001 до 2006 година на Клиниката за ортопедски болести во Скопје. Биле следени резултатите од ултрасонографското испитување на новосоздаденото коскено ткиво во 4 различни стадиуми на елонгација. Авторите укажуваат на важноста од ова испитување во однос на планирање на дистаркциониот режим, а со тоа и на избегнување на бројните компликации во текот на елонгацијата.

7. ENCHONDROMA OF THE DISTAL PHALANX OF THE HALLUX ASSOCIATED WITH UNGUIS INCARNATUS: CASE REPORT

D.Georgieva, Gj.Zafiroski, Lj. Karevski, D.Grujoska-Veta, R.Dzoleva-Tolevska, A. Gavrilovski

Abstract book, Third Congress of Macedonian association of orthopaedics and traumatology with international participation, 13-16 May, 2009, Ohrid, Macedonia.

Авторите прикажуваат случај на 18-годишен пациент со енхондром на дисталната фаланга од палецот асоциран со враснат нокт. Авторите ги прикажуваат дијагностичките испитувања, диференцијалната дијагноза и начинот на лекување. Дефинитивната дијагноза сепак се поставува по добивањето на хистопатолошкиот наод.

8. DIFFICULTIES DURING PONSETI TREATMENT OF CLUBFOOT DEFORMITY IN CHILDREN

D.Grujoska-Veta, M.Kalicanin-Markovska, J.Mudinova, N.Atanasov, J.Nanceva, D.Georgieva, Lj.Zafiroski

Abstract book, Third Congress of Macedonian association of orthopaedics and traumatology with international participation, 13-16 May, 2009, Ohrid, Macedonia.

Авторите ги прикажуваат тешкотиите во текот на лекувањето на вроденото криво стапало по методот на Понсети лекувани во периодот од 2005 до 2009 година на Клиниката за ортопедски болести во Скопје. 43 деца (33 машки и 10 женски) со овој деформитет биле класифицирани по Пирани скор-системот. Други вродени деформитети биле најдени кај 7 деца. Понсети-техниката воглавно се состои од 2 фази: фаза на третман (фаза на мануелни и гипсени редресмани на седумдневни интервали) и фаза на одржување (со употреба на Денис Браунови ортози за превенција на враќање на деформитетот). Авторите укажуваат на враќање на деформитетот во првите 2 години следење кај 7 стапала кај кои главната причина била неносењето на ортозата по пропишаниот протокол.

9. THE PONSETI TECHNIQUE IN THE TREATMENT OF CLUBFOOT (PEVC)-OUR EXPERIENCE

M.Kalicanin-Markovska, D.Grujoska-Veta, S.Dimitrieska-Kiprovka, R.Dzoleva-Tolevska, E.Hadji-Dimitriou, J.Mudinova, M.Samardziski, N.Atanasov

Abstract book, Third Congress of Macedonian association of orthopaedics and traumatology with international participation, 13-16 May, 2009, Ohrid, Macedonia.

Целта на авторите е да се прикажат раните резултати од лекувањето на децата со вродено криво стапало на Клиниката за ортопедски болести во Скопје во периодот од 2005 до 2009 година. Методата на лекување е по Понсети-техниката, а скорирањето по Пирани. На Клиниката се лекувани 43 деца (33 машки и 10 женски), од кои кај 17 деформитетот е едностран, а кај 25 деца е на двете стапала. Резултатите покажуваат дека 39 стапала се лекувани конзервативно, кај 10 стапала е направена тенотомија на Ахиловата тетива, а кај 10 стапала ахилотенопластика по Бауер. До крајот на првата година резултатите се одлични кај 37 стапала, 8 стапала се со задоволителен резултат, кај 2 има незадоволителен наод, 16 стапала се во фаза на лекување, а 4 се изгубени за следење.

10. SPINAL VERSUS GENERAL ANAESTHESIA AND METABOLIC STRESS RESPONSE IN CHILDREN WITH ORTHOPAEDIC OPERATIVE PROCEDURES

J.Nanceva, T.Balkanov, D.Grujoska-Veta, O.Davceva

Abstract book, Third Congress of Macedonian association of orthopaedics and

traumatology with international participation, 13-16 May, 2009, Ohrid, Macedonia.

Целта на авторите е да даде одговор во колкав обем општата и спиналната анестезија го акомодираат метаболичкиот стрес-одговор кај деца со мускулоскелетни оперативни интервенции. Во студијата биле вклучени 193 деца од 1 до 10 години, распоредени во 2 групи по возраст и со мала и голема оперативна траума. 117 деца биле оперирани под спинална анестезија, а 76 под општа. Биле испитувани нивоата на лактатите и гликозата пред и постоперативно. Резултатите беа скорирани по Oxford surgical stress score. Резултатите покажуваат зголемување на нивото на гликоза постоперативно, и пад на лактатите постоперативно во однос на предоперативните вредности. Авторите укажуваат на подобра супресија на метаболичкиот стрес-одговор кај децата оперирани во спинална анестезија, независно од големината на оперативната траума.

11. TOTAL INTRAVENOUS ANAESTHESIA AND "DAY CASE SURGERY" ORTHOPAEDIC PROCEDURES AT CHILDREN

J.Nanceva, T.Balkanov, D.Grujoska-Veta, O.Davceva

Abstract book, Third Congress of Macedonian association of orthopaedics and traumatology with international participation, 13-16 May, 2009, Ohrid, Macedonia.

Целта на авторите е да се проследи, интраоперативно, кардициркулаторната стабилност на деца водени со тотална интравенска анестезија (ТИВА) изразена преку хемодинамски параметри, а постоперативно да се утврди честотата на појава на болка, повраќање и агитираност. Биле испитувани 46 деца, од 2 до 10 години со мускулоскелетни оперативни интервенции. Резултатите покажуваат појава на брадикардија и пад на артерискиот притисок кај 6 деца, болка се јавила кај 28 деца, тресење кај 3, а мачнина и повраќање кај 4 деца. Авторите ја препорачуваат оваа анестезија при "day case surgery" поради стабилниот вовед, стабилниот пулс и тензија во текот на анестезијата, а постоперативно брзо будење и кооперативност на пациентите.

12. CAN WE DELAY ORTHOPAEDIC-SURGICAL TREATMENT IN CHILDREN WITH CEREBRAL PARALYSIS (CP)?

Lj.Zafirovski, I.Serafimova, D.Grujoska-Veta, L.Dimitrova, M.Tilev, V.Lazarova

Abstract book, Third Congress of Macedonian association of orthopaedics and traumatology with international participation, 13-16 May, 2009, Ohrid, Macedonia.

Авторите укажуваат на мултифункционалните нарушувања кај децата со церебрална парализа кои изискуваат комплексен и мултидисциплинарен терапевтски третман. Целта на авторите е да се прикажат искуствата на еден мултидисциплинарен хабилитационен третман применет на 5 деца (на возраст 1,5 - 9 години), кои биле следени подолг период и кај кои овој третман го одложил ортопедско-хируршкото лекување до оптимална возраст.

13. RISK FACTORS FOR MALE OSTEOPOROSIS

Grujoska Veta D., Foteva M., Samardziski M., Lazarov M., Veta J.

Zbornik na трудови, Vtor kongres na fizijatri na Republika Makedonija, 2010, Ohrid, Republika Makedonija.

Целта на авторите е да ги прикажат ризичните фактори за појава на остеопорозата кај мажите кои се јавиле на Клиниката за ортопедски болести во Скопје во 2009 година. Кај 1275 пациенти (1229 жени, 46 мажи) било спроведено клиничко и денситометриско испитување. Остеопороза била дијагностицирана кај 14 мажи, а остеопениа кај 12 мажи на возраст од 60 години (18- 81). Ризик-фактори кај овие пациенти биле: М. Stohn, Marfan Sy, orchyectomy, трансплантација на бубрег, хроничен гастритис, хиперпаратиреоидизам, Мултипли миелом, малнутриција, деменција, хемипареа, фамилијарна историја на остеопороза, експесивна употреба на алкохол и цигари, мала телесна тежина. Авторите укажуваат на потребата за скрининг за остеопороза кај мажи и пред навршена 60- та година од животот.

14. КОНГЕНИТАЛЕН МУСКУЛЕН ТОРТИКОЛИС- ДИЈАГНОЗА И ЛЕКУВАЊЕ

Мудинова Ј., Димитриеска -Кипровска С., Грујоска Вета Д.

Зборник на трудови, Втор конгрес на физијатрите на Република Македонија, 2010, Охрид, Република Македонија.

Авторите го прикажуваат значењето на тимскиот пристап во откривањето и лекувањето на вродениот мускулен крив врат кај новороденчиња и доенчиња кои се лекувале на Клиниката за ортопедски болести. При редовните ортопедски прегледи на децата, овој вроден деформитет бил откриен кај 136 деца во последните три години. Кај 19 деца сонографски бил утврден хематом во стерноклеидомастоидниот мускул, кој потоа бил клинички и сонографски следен во текот на лекувањето. Со тимскиот пристап на ортопед, физијатар, физиотерапевт и родителите, конзервативното лекувањето успешно го завршиле сите деца, освен едно кај кое се извршила оперативна интервенција.

Помл. ас. д-р Роза Цолева Толевска, м-р сци

Биографски податоци

Д-р Роза Цолева-Толевска е родена на 18.2.1971 година во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет се запишала во 1989, а го завршила во 1995 со просек 9,4. Стручниот испит го положила во 1996. На Клиниката за ортопедски болести е во постојан работен однос од 15.5.1998.

Стручно-научна дејност

Во учебната 1997/98 година се запишала на постдипломски студии по ортопедија на Медицинскиот факултет во Скопје. Специјализацијата по ортопедија ја започнала на 3.3.1998, а на 11.4.2002 успешно го положила специјалистичкиот испит и се стекнала со звањето лекар - специјалист по ортопедија.

На Клиниката за ортопедски болести е шеф на Отсекот за вродени аномалии и други заболувања на локомоторниот систем во детската возраст.

Посебен интерес покажува кон болестите и повредите на коленото, особено коскено-зглобниот трауматизам. Била учесник на меѓународниот "Live surgery festival" за колено и рамо во ортопедската болница во Валдолтра, Словенија, 2005, потоа на меѓународниот напреднат курс за артроскопија на колено и рамо во Словенија, 2006, учествувала на состаноците на ЕФОРТ во Барселона и Родос, како и на состаноците на МАДОТ во Скопје и Охрид.

Во изминатиот период, д-р Роза Цолева-Толевска активно била вклучена во научно-истражувачката работа при Клиниката за ортопедски болести, што резултирало со 27 публикувани научни трудови во кои се јавува како автор и коавтор. Член е на: МАДОТ, ЕФОРТ, ЛКМ, ЛДМ, ИСМУС.

Магистерскиот труд со наслов „Евалуација на клиничката и артроскопската дијагноза на менискалните лезии при повреди на коленото“ под менторство на проф. д-р Анастасика Попоска е одбранет на 7.2.2008, со што се стекна со научниот степен магистер на медицински науки.

Наставна активност

Во рамките на наставно-научната активност на ЈЗУ Универзитетска клиника за ортопедски болести, по предметот Ортопедија вклучена е во изведувањето на теоретската и практичната настава на студентите по медицина, студентите на Високата школа за стручни физиотерапевти и Високата школа за медицински сестри и техничари.

Во изминатиот период, помл. ас. д-р Р.Цолева-Толевска беше активно вклучена во научно-истражувачката работа при Универзитетската клиника за ортопедски болести, што досега резултираше со 33 публикувани научни трудови како автор и коавтор, на домашни и меѓународни стручни списанија, конгреси и симпозиуми. Од трудовите, 4 труда се публикувани in extenso.

Од вкупниот број на трудови, 21 труд се рецензирани и објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 941 на 30.4.2008 год.

Список на публикувани трудови за рецензија

1. Георгиева Д. Зафировски Г. Фотева М. Цолева Р. Георгиев К. Камнар В. Хируршки третман на Hallux valgus деформитетот; Acta chirurgica macedonica, вол.4, Но 1, 11-116 Скопје, 2005.

Во овој труд е прикажан изборот на оперативните процедури за корекција на hallux valgus деформитетот во зависност од степенот на деформитетот. Во анализата биле вклучени 67 пациенти, односно лекувани биле 74 стапала. Спроведени биле следниве оперативни процедури: McBride операција, аблација на 1 метатарзална коска, Mitchell остеотомија, Мауо-процедурата и Keller-операцијата. Заклучокот е дека со правилна процена на степенот на деформитетот се овозможува

правилен избор на оперативната процедура за корекција на hallux valgus деформитетот.

2. **Атанасов Н, Мишев Б, Попоска А, Антевски С, Христов Д, Каличанин М, Полева-Толевска Р.** Радиографска анализа на новосоздаденото коскено ткиво низ стадиумите на елонгациониот процес. Македонски ортопедско-трауматолошки гласник, вол 6, Но 1, Скопје, 2009.

Цел на трудот е да се реафирмира значењето на радиографскиот метод во евалуација на новосоздаденото коскено ткиво низ стадиумите на елонгациониот процес кај пациенти лекувани по методот на Илизаров. Анализирани биле 52 елонгирани коски кај 31 лекуван пациент. Анализата била спроведувана низ 4 стадиуми на елонгациониот процес и се однесувала на морфологијата, структурата и густината на показателите на новосоздаденото коскено ткиво. Радиографските методи даваат можност за аргументирано планирање на елонгациониот процес, како и за времето кога треба да се ослободи екстремитетот од екстерниот фиксатор.

3. **Полева-Толевска Р, Попоска А, Самарџиски М, Георгиева Д, Полев Г.** Приказ на случај: Препателарна егзулцерирана бурза V.S малиген тумор. Трет интернационален конгрес на МАДОТ, Книга на апстракти 054, Охрид 2009.

Во овој труд е прикажан пациент на 68-годишна возраст со знаци за хронично егзулцерирана препателарна бурза. Бурзата хируршки била отстранета во целост. Се добила хистолошка дијагноза: неоплазма од тип на лимфом. Во трудот се заклучува дека препателарниот бурзит е добро познат ентитет, но дека понекогаш треба да се размислува и за мекоткивен тумор како што беше во овој случај.

4. **Полева-Толевска Р, Попоска А, Самарџиски М, Георгиева Д, Талевски Д.** Различни недиференцирани мултифокални остеолитични промени на скелетот поврзани со хиперпаратиреоидизмот. Трет интернационален конгрес на МАДОТ, Книга на апстракти 054, Охрид, 2009.

Во овој труд се обработени 5 пациенти со различни дијагнози во чија основа се патолошки фрактури на долгите коски и мултифокалните остеолитични промени на скелетот. Понекогаш овие ентитети се поврзани со метаболичките заболувања. Пациентите биле лекувани со оперативен пристап. Се заклучува дека скелетните промени како: патолошки фрактури, osteitis fibrosa cystica (Von Recklinhausen), остеолитични промени, деминерализација на коските итн. кои даваат различни клинички слики, во основа припаѓаат на синдромот "гладни коски", кој секогаш е поврзан со хиперпаратиреоидизмот и на кој секогаш е потребно да се размислува во диференцијалната дијагноза на опишаните промени на скелетот.

5. **Георгиева Д, Зафировски Г, Каревски Љ, Грујоска-Вета Д, Полева-Толевска Р.** Енхондром на дистална фаланга од халуксот асоциран со unguis incarnatus: приказ на случај. Трет интернационален конгрес на МАДОТ, Книга на апстракти 059, Охрид 2009.

Целта на овој труд е да се прикаже 18-годишно момче со енхондром на дисталната фаланга од халуксот, асоциран со *unguis incarnatus*. Во овој труд се дискутира за поставување на дијагнозата, диференцијалните дијагнози и третманот. Енхондромите на стапалото се застапени со околу 6% од сите енхондроми на телото. Радиографското иследување се покажало како многу корисно во поставувањето на дијагнозата, но дефинитивната дијагноза била утврдена со хистолошкото иследување.

6. Георгиева Д, Зафировски Г, Попоска А, Панов С, Георгиев К, Цолева-Толевска Р. Молекуларни аспекти на ортопедските заболувања. Трет интернационален конгрес на МАДОТ, Книга на апстракти 060, Охрид, 2009.

Целта на овој труд е да се прикаже генетската поврзаност со појавувањето на некои ортопедски болести. Во овој труд е заклучено дека развојот на ПЦР-базираните методи и други софистицирани техники гарантираат дека во блиска иднина испитувањата на дефинирани генетски полиморфизми и мутации ќе бидат користени за раното дијагностицирање на ортопедските заболувања, како и за нивниот соодветен третман и прогноза.

7. Каличанин-Марковска М, Грујоска-Вета Д, Димитриеска-Кипровска С, Цолева-Толевска Р, Мудинова Ј, Самарџиски М, Атанасов Н. Методот на Понсети во лекувањето на вродено криво стапало- наше искуство. Трет интернационален конгрес на МАДОТ, Книга на апстракти 080, Охрид, 2009.

Целта на трудот е да се прикажат раните резултати од примената на методот на Понсети во лекувањето на вроденото криво стапало, како и дистрибуцијата на материјалот по пол и странична зафатеност. Третираните биле 43 деца, од нив 33 машки и 10 женски, при што сите деца биле класифицирани по Пирани скор-системот. Лекувањето било спроведено во период од 6 до 10 недели, стапалата биле лекувани конзервативно и оперативно по метадата на Понсети. Резултатите од лекуваните стапала биле одлични кај 55,2% од пациентите до крајот на првата година.

8. Попоска А, Георгиева Д, Цолева-Толевска Р, Каличанин М, Ангелеска Л. Дваесетгодишно искуство во раната дијагностика и профилакса на DDH. Трет интернационален конгрес на МАДОТ, Книга на апстракти 166, Охрид, 2009.

Целта на овој труд е да се потенцира значењето на ехосонографијата како метода во раното откривање на развојните аномалии на детскиот колк. Во трудот биле анализирани 70 000 новороденчиња за време на период од 20 години (1988-2008). Во трудот е заклучено дека ехосонографскиот скрининг на новороденчињата чини помалку отколку лекувањето на доцната дијагноза на дисплазијата или луксацијата на детскиот колк.

9. Темелковски З, Цолева-Толевска Р, Андоновски А, Кочовски М. Артроскопски третман на остеохондралните фрактури во колениот зглоб. Трет интернационален конгрес на МАДОТ, Книга на апстракти 054, Охрид, 2009.

Целта на овој труд е да покаже дека артроскопската асистирана техника кај остеохондралните фрактури во коленото има голема предност заради прецизноста во репонирањето на фрактурата и заради минималната инвазивност и брзата рехабилитација на пациентите. Обработени биле 49 пациенти со различен тип на остеохондрални фрактури. Кај сите била спроведена артроскопска репозиција и фиксација на фрактурата. Бил спроведен физиотерапевтски протокол, а евалуацијата на резултатите била спроведена со ВАС-скорот за болка, СПЕКТ-анализа и МРИ.

10. **Цолева-Толевска Р.** Попоска А. Георгиева Д. Улогата на артроскопијата на колено кај пациенти со ревматоиден артритис. Втор конгрес на физијатри со меѓународно учество, Книга на апстракти, Охрид, 2010.

На Клиниката за ортопедски болести во Скопје, во период од 5 години се обработени 20 пациенти со ревматоиден артритис (РА) кои биле поделени во 2 групи. Првата група ја сочинувале 12 пациенти со „сигурни“ знаци, а втората група ја сочинувале 8 пациенти со „несигурни“ знаци за РА. Резултатите добиени од артроскопската биопсија покажаа позитивен хистолошки наод за РА кај 10 пациенти од првата група и позитивен хистолошки наод кај 3 пациенти од втората група. Со овој труд се истакнува дека артроскопијата со синовијалната биопсија е многу корисен метод во дијагностицирањето како и во терапијата на РА.

11. **Мудинова Ј,** Самарџиски М, **Цолева-Толевска Р.** Рана рехабилитација кај пациенти со фрактура на вратот на фемурот кои се лекувани оперативно. Втор конгрес на физијатри со меѓународно учество, Книга на апстракти, Охрид, 2010.

Целта на овој труд е улогата и значењето на раната рехабилитација како дел од комплексното лекување на пациенти по оперативно лекување на скршеници на вратот на фемурот. Лекувани биле 182 пациенти, оперативно со суптотална протеза на колкот или со фиксација со остеосинтетски материјал. Кај сите пациенти била применувана рана рехабилитација, која е еден од предусловите за максимално функционално оздравување, особено кај пациенти во напредната возраст.

Помл. ас. д-р Александар Јакимовски

Биографски податоци

Александар Јакимовски е роден во Скопје, на 28.6.1970 година. Основно образование завршил во ОУ „Христијан Тодоровски Карпош“ во Скопје, а средно образование во УСО „Никола Карев“ во Скопје, насока: биотехнологија.

Во 1989 година се запишал на Медицинскиот факултет во Скопје и во рекорден рок го завршил факултетот без повторно запишување на година во текот на студиите. За време на студирањето континуирано беше стипендиран од посебна стипендија за талентирани студенти и студиите ги завршил со просек на оценки 9,04.

Во текот на студиите на повеќе наврати престојувал во болници и образовни институции кои се под организација на Универзитетот на Кембриџ во Велика Британија и под Универзитетот на Нотингам, каде што активно учествувал во разни активности на клиничките оддели и оперативните интервенции во оперативните сали.

Во 1997 година го положил стручниот испит и се здобил со лиценца за работа.

Во 2000 година започнал со специјализацијата по ортопедска хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје и ја завршил во рекордно време од 4 години.

Од 2004 година работи како специјалист-ортопедски хирург на Универзитетската клиника за ортопедски болести во Скопје.

Во 2008 година е избран за помлад асистент при Катедрата за ортопедска хирургија при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, од кога активно учествува во едукација на студенти по општа медицина, физиотерапевти и други.

Трудовите 28-59 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ број 937 од 29 февруари 2008 год.

СПИСОК НА ТРУДОВИ ЗА РЕЦЕНЗИЈА

Во март 2008 година, како учесник на Вториот словенечки конгрес со интернационално учество (2nd Slovenian Orthopaedic Congress with international Participation), во апстракт книгата се објавени два труда:

1. Значењето на биомеханичката и клиничката имтерпретација на методите на напрегање и затегнување кај постапките на издолжување на екстремитети.

Contribution on biomechanical and clinical interpretation of methods "Strain of tension" in limb lengthening procedures

Автори: Б. Мишев, Н. Атанасов, А. Јакимовски, С. Џамбазова,

Во оваа студија се анализирани три типа на методите на напрегнување и затегнување при употреба на надворешен фиксатор на 1567 пациенти во периодот од 1975 до 2005 година. Материјалот е од Клиниката за ортопедски болести во Скопје. Трудот ги компарира и анализира разните типови на надворешна фиксација по Андерсон, Вагнер и Илизаров.

Употребата на методата по Андерсон и остеотомијата не даваат соодветни резултати. Употребата на методата по Вагнер дава само делумни резултати. Употребата на методата по Илизаров дава задоволителни резултати ако не се применува пред 5-годишна старост на пациентот. Три-димензионалната стабилизација на конструкцијата по Илизаров е добар избор и гарантира успех кај деца. Со помош на оваа метода се добиени издолжувања на големи дистанци.

2. Спасување на екстремитети кај пациенти со хондросаркома
Limb salvage in patients with Chondrosarcoma
Автори: Самациски Милан, Зафировски Ѓорѓи, Јакимовски Александар

Соодветниот третман кај хондросаркомите се состои во рана ампутација или радикална ресекција на туморот. Воведувањето на нови протоколи со хемотерапија го подобрува преживување на пациентите кај високо-малигни хондросаркоми. Целта на оваа студија е да се подобри 5-годишното преживување на пациентите со спасување на екстремитетите.

За време на 5 години се оперирани 19 пациенти со хондросаркоми кои се третирани со радикална хируршка ресекција на туморот. Хондросаркомот е резистентен на хемотерапија и зрачење. Пациентите со тумор на екстремитетите имаат подобар прогностички и функционален резултат.

Помл. ас. д-р Виктор Камнар, м-р сци

Биографски податоци

М-р д-р Виктор Јордан Камнар е роден на 3.7.1976 година во Скопје. Основно и средно училиште завршил во Скопје, со континуиран одличен успех. Студиите на Медицинскиот факултет ги запишал во 1995 година, а ги завршил во јули 2001 година (со просек 9,5).

Во текот на студиите, како автор и коавтор учествувал на повеќе студентски конгреси во земјава и во странство: Eastern Studen Research Forum in Miami, Флорида(1998); European Medical Student Association, Erasmus University, Холландија (1999); University of Miami, School of Medicinie (2000); Georgetown University, Medical school, Washington D.C, (2000); Студентски конгрес, Охрид (1997,1998, 2000).

По завршувањето на студиите започнал со работа како волонтер на Клиниката за хирургија при Клиничкиот центар (2001-2003 година). На 28 март 2003 година е примен во редовен работен однос на Клиниката за ортопедски болести. На 1 октомври 2003 година ја започнал специјализацијата по ортопедија во траење од 4 години и ја завршил на 10.10.2007 година.

На постдипломските студии се запишал на 1 октомври 2002 година, на Медицинскиот факултет, отсек / група: ортопедија. Испитите ги завршил со просечна оценка 10,00 и во јуни 2007 година ја дал предлог-темата за магистерски труд со наслов „Проценка на феморална глава како коскен трансплантант, нејзина обработка и складирање во коскена банка“, кој го одбранил во 2009 година и се здобил со титулата магистер на медицински науки.

Престојувал на кратки професионални усовршувања и семинари од областа на ортопедската хирургија, и тоа во: Прага, Р. Чешка (2004); Вашингтон Д.Ц, САД (2005); Чикаго, Илиноис (2006); Белград, Р. Србија (2004),(2005); Фиренца, Италија (2007), Ница, Франција(2008), Лион, Франција (2009), Валдолтра, Словенија (2010). Автор и коавтор е на повеќе трудови објавени во земјава и во странство.

Рецензирани трудови од минатиот избор за помлад асистент не постари од 6 месеци:

-Феморална глава како коскен трансплантат,нејзина обработка и складирање во коскена банка.Acta Ortopedica et Traumatologica Makedonica.Vol. VI. N I.
В.Камнар,И.Шабани,Г.Зафировски,Љ.Каревски,Ј.Камнар,Д.Талевски.

-Гигантска аневризмална коскена циста во проксимална потколеница. Acta Ortopedica et Traumatologica Macedonica.Vol. VI. N I.
В.Камнар,И.Шабани,Г.Зафировски,Д.Талевски.

- Reconstruction after resection for malignant bone tuomours of the proximal humerus, Orthopaedics and traumatology biennial 2004, Belek-Antalya, May 2004 .

-Management od bone infections following orthopaedic operations, European Journal of Trauma, May 2006.

-Korisnost uporabe manje acetabularne komponente i viseg centra kuka kod bolesnia s acetabularnom disparlizijom prilikom ugradnje bescementne proteze, Kongres hrvatskog udruzenja ortopeda i traumatologa, Oktomvri 2003

-Znacaj pronacionog ugla potkolenice i stopala u teologiji pvredzivanja skocnog zgloba kod aktivnih sportista, Kongres fizijatara Srbije i Crna gore, Igalo, Juni 2002

-The results of functional evaluation in the treatment of malignant muskulosketal tumours, 8 th Effort congress, Florene, Italy, May 2007

-Оперативен третман на конгениталната дислокација на колкот кај деца над 5-годишна возраст, Acta Chirurgica Macedonica, Vol3 No1, Skopje, 2004.

-Хируршки третман на халукс валгус деформитет, Acta chirurgica Macedonica, Vol. 4 No1 Skopje, 2005.

Член е на Лекарската комора на Р. Македонија, Македонското друштво на ортопеди и трауматолози (МАДОТ), Бугарското друштво за ортопедска хирургија и трауматологија (БОТА), како и член на Американската академија на ортопедски хирурзи (ААОС) од 2010 година.

ЗАКЛУЧОК

По внимателното проучување на поднесената документација, а и според личното познавање и следење на активностите на кандидатите од страна на Рецензентската комисија, може со особена чест и задоволство да се констатира дека двата кандидати што конкурираше за преизбор и трите кандидати што конкурираше за избор за асистент ги исполнуваат условите.

Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да му предложи: ас. д-р Даниела Георгиева, м-р сци и ас. д-р Душанка Грујоска Вета, м-р сци да бидат преизбрани во звањето **асистент по предметот ортопедија**, а помл. ас. д-р Роза Цолева Толевска, м-р сци, помл. ас. д-р Александар Јакимовски и помл. ас. д-р Виктор Камнар, м-р сци да бидат избрани во звањето **асистент по предметот ортопедија**.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Љупчо Каревски, с.р.

Проф. д-р Анастасика Попоска, с.р.

Доц. д-р Милан Самардиски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕВАЛУАЦИЈА НА ЕФЕКТИТЕ ОД СПИНАЛНАТА И ОПШТАТА АНЕСТЕЗИЈА ЗА ЦАРСКИ РЕЗ ВРЗ РОДИЛКИТЕ И НОВОРОДЕНИТЕ ДЕЦА“ ИЗРАБОТЕНА ОД Д-Р АТАНАС СИВЕВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010, врз основа на член 63 од Законот на високото образование и член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на УКИМ во Скопје, по предлог на ННС донесе одлука за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација изготвена од страна на докторандот д-р Атанас Сивевски под наслов: „Евалуација на ефектите од спиналната и општата анестезија за царски рез врз родилките и новородените деца“, во состав проф. д-р Марија Шољакова, проф д-р Гордана Адамова, виш науч. сор.д-р Снежана Јанчевска. Комисијата со претходниот состав ја разгледа изработената тема и доставениот материјал и по меѓусебни консултации го поднесува следниов:

ИЗВЕШТАЈ

Општ извештај за докторскиот труд

Докторската дисертација под наслов „Евалуација на ефектите од спиналната и општата анестезија за царски рез врз родилките и новородените деца“ од докторандот д-р Атанас Сивевски е претставена на 135 страни и збогатена со 80 табели и 27 слики. Содржината на докторатот е поделена на 7 глави и повеќе поглавја. Докторатот ги содржи сите елементи на научноистражувачки труд. Во почетниот дел, непосредно пред воведот е даден список на кратенки, а на крајот е наведена користената литература. Наведени се 211 цитирани извори на научната мисла. Начинот на презентирањето на проблемите е јасно, со лесен концизен стил, збогатен со стручни изрази.

Извештај за одделни делови на докторатот

Предмет на истражувањето во дисертацијата претставуваат: 1. проблемот на хипотензијата при спиналната анестезија за ЦР и можноста за нејзиното спречување, односно минимизирање; 2. факторите кои доведуваат до хипотензијата, со посебно анализа на бупивакаинската доза и нејзиното влијание врз хемодинамиката кај родилките, аплицирана сама или во комбинација со липофилен опиоид; 3. влијанието на хипотензијата врз краткорочниот исход кај

новородените деца; 4. анализа на модифицираната спинална анестезија во концепт на т.н. „спинална анестезија со ниски бупивакаински дози“ и нејзиното влијание врз родилките, односно новородените деца.

Главните цели на испитуваната студија се: 1. да се дефинира типот на спинална (или општа) анестезија која предизвикува најмал, односно најголем степен на хипотензија, со истовремена анализа на нивото на сензорниот блок; 2. да се покаже дали видот на анестезијата (хипотензијата) има влијание врз раните клинички и лабораториските (ацидо-базни) параметри на новороденото; 3. да се покаже дали употребата на опиоиди (фентанил) при спиналната анестезија има некакво влијание врз биохемискиот, односно клиничкиот исход кај новороденото; 4. да се посочи оптималната анестезиолошка техника за царски рез.

Пациенти и методологија: Клиничкото истражување е изработено како проспективна студија на Универзитетската Клиника за гинекологија и акушерство во Скопје во периодот од 2005 до 2009 (еден дел од пациентките испитувани се како ретроспективни случаи во периодот 2003-2005 год). Опфатени се двесте (200) здрави (ASA I или II) родилки со слични демографски карактеристики и слични индикации за ЦР, како и исто толку (200) испитувани новородени деца, со строго дефинирани исклучувачки фактори. Родилките беа подредени во 5 групи: оние што примаат општа анестезија – (40 испитувани) и оние што примаат спинална анестезија (160), групирани во 4 групи (по 40 родилки) во зависност од бупивакаинската и опиоидната доза. Во испитувањето е опфатена модифицирана спинална анестезија со 6-8 мг бупивакаин (1,2-1,6 мл) плус фентанил 20 мкг – (вкупен волумен 1,6-2,0) во т.н. “low-dose bupivacaine-fentanyl” анестезија, 40 (четириесет испитувани).

Во текот на оперативниот зафат се следени: ЕКГ, пулсна фреквенција и осцилометриска пулсоксиметрија - според податоците од мониторингот; неинвазивно мерење на систоличниот, дијастоличниот и средниот (mean) артериски крвен притисок; во текот на оперативниот зафат се регистрирани и: временски период од инцизија на матката до породувањето на плодот (U-D), како и I-D интервалот односно периодот од вовед во анестезијата (пункција) до породувањето. Исто така е регистрирано времетраењето на хипотензијата (сек.), како и бројот на хипотензивните мерења во текот на оп. зафат (1-60 мин.). Кај групите со спинална анестезија, но и кај општа анестезија доколку имаше потреба, освен претходните, одредувани се и поединечната и вкупната доза ефедрин аплицирана пред и по породувањето, ширењето и висината на сензорниот блок како и регистрирање на евентуалната појава на периоперативни компликации. Кај новородените се регистрираа Алгар скоревите во 1-вата и 5-тата минута од раѓањето, гасните анализи од новороденото од умбиликалната артерија со одредување на ацидо-базниот статус (pH, BE, PaO₂, Pa CO₂). Добиените параметри од спиналните групи, кои се однесуваа на хемодинамиката (крвен притисок, срцева фреквенција), како и оние за новородените деца, се споредуваа со параметрите од општата анестезија, која служеше како контролна група, но параметрите од спиналните групи се споредуваа и меѓу себе како меѓугрупни анализи, со цел да се истакнат посебностите (карактеристиките) на самите групи.

Добиените резултати покажуваат дека најинтензивно намалување на систоличниот крвен притисок, означен како хипотензија ($>30\%$) се јавувало кај родилките кои примале чиста спинална бупивакаинска анестезија во доза од 13,5 мг ($p < 0.01$), а најмалку е изразено во групата со ниски бупивакаински дози (117.35 ± 22.12 ммХг наспроти 87.38 ± 8.54 , $p < 0.001$). и максимално изразени меѓу групите како и ефедринските дози за корекција на хипотензијата (21.08 ± 12.06 наспроти 4.75 ± 2.5 во СА ЛД, $p < 0.05$). Исто така, просечните вредности на крвниот притисок постигнати со ниските дози (СА ЛД) се клинички и статистички повисоки и од просечните притисоци на спиналните опиоидни групи (СА Ф10 и СА Ф20) и покрај ефедринската корекција (19.09 ± 7.8 и 16.81 ± 5.6 мг).

Тоа укажува дека бупивакаинската доза има клучно влијание за одржувањето нормалниот притисок кај родилките, додека присуството на опиоидите (10 или 20 μ гр доза) е споредно. Исто така, во "low dose" групата (СА ЛД) нема родилки кои развиваат длабока хипотензија (САП меѓу 60-80 ммХг) додека само 10 % од родилките имаат просечна хипотензија меѓу 80-90 ммХг, што е значително пониско во однос на чистата спинална анестезија (44.73% , $p < 0.01$). Во дисертацијата се заклучува дека: Конвенционалната спинална анестезија за царски рез која подразбира (класично) дозирање од 13,5 мг бупивакаин доведува до неприфатлив степен на хипотензија. Редукција на бупивакаинската доза (12 и 11 мг) води само кон делумно ублажување на хипотензијата во постпункциониот период! Модификацијата, односно намалувањето на бупивакаинската доза до степен на „ниски дози“ (6-8 мг), води кон хемодинамика со минимални отстапки на крвниот притисок без појава на клиничка хипотензија!

Од ацидо-базните (гасни) и Алгар-параметрите, се заклучува дека: систоличниот притисок меѓу 90-100 mmHg е гранична вредност за адекватна ацидо-базна состојба (pH) кај новородените деца, додека хипотензијата меѓу 60-80 mmHg води кон неповолно влијание врз ацидо-базната средина (pH) кај новородените деца. Ризикот од фетална ацидемија е поголем доколку хипотензијата е подолготрајна и е придружена со повисока ефедринската стимулација. Освен тоа, конвенционалната (чиста) спинална анестезија (класично дозирање од 13,5 мг бупивакаин) за царски рез води кон зголемен ризик од фетална ацидемија, односно до граничен степен на фетална ацидемија (pH = 7,20), додека спиналната анестезија со „ниски бупивакаински дози“, го намалува ризикот од фетална ацидемија. Затоа, модификацијата на конвенционалната во спинална анестезија со „ниски (low) дози“ доведува и до минимални ефедрински побарувања и оптимални pH вредности кај новородените (pH = 7,27), кои се сигнификантно повисоки во однос на чистата спинална анестезија. 10 и 20 μ гр-ската спинална доза на липосолубилниот фентанил не доведува до фетална респираторна депресија во непосредниот периоперативен период, ниту до зголемена акумулација на pCO_2 и нема негативно влијание врз ацидитетот (pH) кај новородените деца. Општата анестезија има стабилна хемодинамика и задоволувачки ацидо-базен амбиент (pH), но новородените деца се подепримирани во однос на породените со спиналната анестезија. Ефедринот ја коригира хипотензијата, но неговата примена е поврзана со поголем степен на феталната ацидемија, па затоа користењето и на други вазопресори (алфа-агонисти) треба да се земе во предвид.

Од истражувањето може да се заклучи дека со спиналното (интратекално) давање липофилни опиоиди, како додаток на ниски бупивакаински дози, се создава можност за комплетно нов и различен пристап на анестезија кој води кон минимални промени во симпатичкиот тонус, а со тоа и избегнување на хипотензијата. 20 μ гр-ската доза фентанил овозможува редукција на бупивакаинската доза до т.н. "ниски (low) дози", без потреба од повисоки (12 и 11 мг-ски) дози. Спиналната апликација на изобаричен бупивакаин со ниски дози, кои се состојат од 6-8 мг плус 20 μ гр фентанил, претставува оптимална анестезиолошката техника која не ја загрозува хемодинамиката кај родилките и има поповолни ефекти кај новородените деца наспроти останатите видови спинална анестезија.

Оцена на докторската дисертација

Комисијата врз основа на приложениот материјал оценува дека на докторската теза под наслов: „Евалуација на ефектите од спиналната и општата анестезија за царски рез врз родилките и новородените деца“ од д-р Атанас Сивески е актуелна и има практична важност.

Комисијата смета дека темата ги задоволува сите предвидени принципи на научно дело и претставува придонес за медицинската практика кај нас и пошироко. Комисијата позитивно ја оценува научноистражувачката студија и го дава следниот предлог до Научно-наставниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје:

Предлог до ННС

Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет да ја прифати позитивната оцена на докторската теза под наслов: "Евалуација на ефектите од спиналната и општата анестезија за царски рез врз родилките и новородените деца" од д-р Атанас Сивевски, и неа да ја проследи за понатамошна постапка.

Рецензенти:

Проф. д-р. Марија Шољакова, с.р.

Проф д-р Гордана Адамова, с.р.

Виш науч. сор. д-р Снежана Јанчевска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ“
ОД ПРОФ. Д-Р БОБЕК ШУКЛЕВ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје број 12-3199/2 од 10.11.2010 година, донесена на седницата од 29.10.2010 година, определен сум за Рецензент на ракописот за учебник со наслов „Корпоративно управување“, прво издание, од проф. д-р Бобек Шуклев. По проучувањето на текстот на трудот го поднесувам рецензентскиот извештај кој ги содржи основните податоци предвидени во член 19 од Правилникот за организирање на издавачка дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Универзитетски гласник бр. 253, од 27 мај 2010 година.

ИЗВЕШТАЈ

Трудот *Корпоративно управување* од авторот проф. д-р Бобек Шуклев содржи 236 страници текст, 8 страници користена литература, 3 страници речник, 5 страници фусноти, 3 страници индекс по автори и 5 страници индекс по предмет.

Проблематиката опфатена во трудот е систематизирана на следниов начин:

Предговор кон првото издание	VI
Филозофијата на корпоративното управување на 1/и	IX
Зошто треба да се користат примери?	XII
Глава I Карактерот на корпоративното управување	(1-32)
Глава II Редизајнирање на одборот на директори	(33-74)
Глава III Вредностите на одборот на директори	(75-100)
Глава IV Организација на одборот на директори	(101-124)
Глава V Оценување на ефективността на одборот на директори	(125-140)
Глава VI Главниот извршен директор и директорите во одборот	(141-170)
Глава VII Улогата на претседателот на одборот на директори	(171-186)
Глава VIII Рангирање на корпоративното управување	(187-196)
Глава IX Оценување на корпоративното управување	(197-214)
Глава X Корпоративното управување и менаџментот	(215-236)
ЛИТЕРАТУРА	(237-244)
РЕЧНИК	(245-247)
ФУСНОТИ	(248-252)
ИНДЕКС НА АВТОРИ	(253-255)
ИНДЕКС НА ПРЕДМЕТИ	(255-259)

I Приказ на содржината на трудот

Подрачјето на корпоративното управување во последните две декади доживеа две револуции, првата во 2001 година и втората во 2008 година. Случаите на Ворлдком, Енрон, Пармалат од 2001, но и големата финансиска криза која се интензивира во банкарскиот сектор во 2008 година, на голема врата го изнесоа на виделина проблемот на несоодветното трошење на средствата на акционерите и со тоа дефинитивно ја насочија стручната јавност кон изнаоѓање на принципи што ќе водат

кон добро корпоративно управување. Зголемената актуелност е предизвикана од: скандалите во најголемите корпорации, лошите финансиски резултати, фијаското на развиените системи за корпоративно управување, особено механизмот на главниот извршен директор, соочувањата на директорите во одборот на директори со сериозни последици при корпоративните пропаѓања, лошо дизајнираните процеси на односи со инвеститорите и др.

Во првата глава, *Карактерот на корпоративното управување*, се дефинира корпоративното управување, се елаборира неговиот карактер како и елементите, за да се презентираат и принципите и водичот на OECD за корпоративното управување. Потоа се анализираат теоретските основи и концепти на корпоративното управување, а посебно внимание се дава на кодексот на корпоративното управување и улогата на институционалните инвеститори во корпоративното управување.

Втората глава, *Редизајнирање на одборот на директори*, е посветена на природата на одборот на директори. Во неа се елаборираат видовите одбори на директори, современите форми на одбори на директори, одговорноста на одборот, како и номинирањето на членовите во одборот. Посебен акцент е ставен на наградувањето на членовите на одборот и наградувањето на главниот извршен директор. На крајот од оваа глава се анализираат реформите кои се предлагаат во одборот на директори. Овие нови форми на управување или редизајнирање на одборот се посебно актуелни во последната деценија кога се случија значајни промени во управувањето со корпорациите.

Третата глава, *Вредностите на одборот на директори*, ја истражува вредноста која ја креираат одборите, карактерот, изворот и видовите авторитети на одборот, видовите култура на одборот, ополномоштувањето на одборот, креирањето на портфолио на одборот на директори и улогата на акционерите и одборот на директори.

Четвртата глава, *Организација на одборот на директори*, ги согледува аспектите на големината на одборот на директори, составот на одборот на директори, улогата на извршните и неизвршните членови во одборот на директори, потребата од комитети на одборот на директори, бројот на состаноци на комитетите во текот на една година, бројот членови во комитетите, видовите комитети и др.

Петтата глава, *Оценување на ефективност на одборот на директори*, ја анализира ефективност на одборот на директори, одговорноста за ефективен одбор, унапредувањата и ограничувањата на ефективност на одборот, како и оценување на ефективност на одборот. Кога се оценува ефективност на самиот одбор, тој треба да овозможи периодична ревизија на сопствените активности, приоритети и резултати. Со оглед на фактот дека секој одбор е единствен, постојат општи принципи кои треба да бидат земени предвид кога се оценува ефективност на секој посебно, како на пример: составот на одборот, управувањето со бизнисот, ставовите и приодите кон стварноста и стратешката ориентација, квалитетите на директорите, тимската работа на членовите на одборот, искористувањето на потенцијалот на членовите на одборот и др.

Шестата глава, *Главниот извршен директор и директорите во одборот*, ја анализира двојната улога на главниот извршен директор во одборот на директори, основните негови функции, како и оценувањето на неговото работење. На крајот се согледува посебната улога на главниот извршен директор во планирањето на

менаџмент-сукцесијата, улогите на директорите во одборот во менаџмент-сукцесијата и жените - главни извршни директори.

Седмата глава, *Улогата на претседателот на одборот на директори*, ги анализира улогата и придонесот на претседателот на одборот на директори во функционирањето на одборот на директори, содржината на работата на претседателот на одборот, комбинирање или одвојување на улогата на претседателот на одборот од главниот извршен директор, односите помеѓу претседателот на одборот и главниот извршен директор и критериумите за оценување на перформансите на претседателот на одборот.

Осмата глава, *Рангирање на корпоративното управување*, го анализира рангирањето на корпоративното управување, моделите за рангирање на корпоративно управување и методологија за рангирање на корпоративно управување. На крајот од оваа глава се оценува влијанието на факторите врз репутацијата на корпоративното управување. Имено, неетичкото однесување, проблемите сврзани со производите и услугите, како и критиката на клиентите се најчесто цитираните причини за нарушување на корпоративната репутација.

Деветтата глава, *Оценување на корпоративното управување*, ја определува содржината на оценувањето на одборот. Оценувањето на корпоративното управување треба да опфати интерно и екстерно оценување на одборот и директорите. Со интерното оценување треба да се оценува: одборот во целина, претседавачот на одборот, членовите на одборот, комитетите на одборот, како и главниот извршен директор и тимот на врвните менаџери. Со екстерното оценување се врши оценување од акционерите и стеикхолдерите. Покрај ова, се елаборира потребата од континуирано оценување на перформансите, методите и техниките за оценување на одборот, мерењето на резултатите на одборот, како и користа од оценувањето на корпоративното управување.

Десеттата глава, *Корпоративното управување и менаџментот*, го анализира односот помеѓу корпоративното управување и менаџментот. Се елаборираат специфичностите на овој однос кај едностепениот и двостепениот модел на корпоративно управување. Потоа се елаборира улогата и одговорноста на одборот на директори во планирањето, прашањето на одборот на директори и стратескиот менаџмент, одборот на директори во групи компании за на крај да се согледаат и специфичностите и одборот на директори на странски филијали.

II. Оцена на трудот (13)

Ракописот „Корпоративно управување“ е напишан според предметната програма (5) по предметот корпоративно управување (2) како избран предмет, со 60 часови настава (4) и 8 ЕКТС, на студиските програми по менаџмент, финансиски менаџмент, сметководство и ревизија, маркетинг и економија (3), прифатена од страна на Наставно - научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

За унапредување на процесот на учење и подготвување на материјата од страна на студентите, вклучени се неколку дополнителни карактеристики кои претставуваат педагошка помош во разбирањето и примената на презентираниот концепт. Секоја глава во книгата ги има следниве карактеристики: цели на учењето, клучни термини, примери, декоративен дизајн, слики и табели, литература, речник, индекс на автори и

индекс по предмет. Со тоа ракописот ги задоволува највисоките стандарди за универзитетски учебник.

Техничкото оформување на трудот е на највисоко можно ниво. Општата архитектура на ракописот (глави, точки, потточки, нивните пропорции по обем и заемна поврзаност на деловите, табели, слики) е јасно поставена. Текстот во трудот е солидно компјутерски обработен, лектуриран и е целосно во боја.

Во делот на *литературата* се наведени 207 библиографски единици од кои најголем број се од странски автори објавени по 2000 година, освен одредени капитални дела објавени пред тоа.

III. Заклучок и предлог

Поаѓајќи од презентираната содржина и оцена на ракописот „Корпоративно управување“, прво издание, од проф. д-р Бобек Шуклев, имам пријатно задоволство и чест да му препорачам на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да го одобри за користење од страна на студентите како учебник (14). Учебникот „Корпоративно управување“ е прв во Република Македонија и не постои друг или сличен универзитетски учебник од оваа област со што се аргументира оправданоста за објавување на трудот (15). Истовремено го препорачувам за печатење.

Скопје, 12.1.2011

Рецензент
Проф. д-р Љубомир Дракулевски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ“
ОД ПРОФ. Д-Р БОБЕК ШУКЛЕВ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје број 12-3199/2 од 10.11.2010 година, донесена на седницата од 29.10.2010 година, определен сум за рецензент на ракописот за учебник со наслов „Корпоративно управување“, прво издание, од проф. д-р Бобек Шуклев. По проучувањето на текстот на трудот го поднесувам рецензентскиот извештај кој ги содржи основните податоци предвидени во член 19 од Правилникот за организирање на издавачка дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Универзитетски гласник бр. 253, од 27 мај 2010 година.

ИЗВЕШТАЈ

Трудот „Корпоративно управување“ од авторот проф. д-р Бобек Шуклев содржи 236 страници текст, 8 страници користена литература, 3 страници речник, 5 страници фусноти, 3 страници индекс по автори и 5 страници индекс по предмет.

Проблематиката опфатена во трудот е систематизирана на следниов начин:

Предговор кон првото издание

Филозофијата на корпоративното управување

Зошто треба да се користат примери?

Глава I Карактерот на корпоративното управување

Глава II Редизајнирање на одборот на директори

Глава III Вредностите на одборот на директори

Глава IV Организација на одборот на директори

Глава V Оценување на ефективност на одборот на директори

Глава VI Главниот извршен директор и директорите во одборот

Глава VII Улогата на претседателот на одборот на директори

Глава VIII Рангирање на корпоративното управување

Глава IX Оценување на корпоративното управување

Глава X Корпоративното управување и менаџментот

ЛИТЕРАТУРА

РЕЧНИК

ФУСНОТИ

ИНДЕКС НА АВТОРИ

ИНДЕКС НА ПРЕДМЕТИ

I Приказ на содржината на трудот

Корпоративното управување побудува огромен интерес во законодавствата на одделни земји, во литературата посветена на менаџментот, во претпријатијата и во судската практика. Тоа го потврдуваат и емпириските истражувања кои го рангираат корпоративното управување како едно од десетте

најважни прашања во работењето на претпријатијата. Корпоративното управување не е еднократно прашање кое може да се разреши засекогаш. Тоа е перманентно актуелно и вклучува постојани иновации во својот концепт. Корпоративното управување е мултидимензионално прашање кое вклучува не само економски, менаџерски и правни аспекти, туку и општествени и политички. Проблематиката на корпоративното управување во учебникот е систематизирана во десет глави.

Во првата глава под наслов **Карактерот на корпоративното управување**, најпрво е дефинирано корпоративното управување и се елаборирани карактерот и елементите на корпоративното управување, определени се начелата и водичот на OECD за корпоративното управување. Исто така, се елаборираат трите основни теории за корпоративното управување, и тоа: теоријата на застапување, теоријата на трансакциони трошоци и теоријата на стејкхолдери (засегнати групи). Во овој контекст се анализира значењето на кодексот на корпоративното управување и улогата на институционалните инвеститори во корпоративното управување.

Втората глава е посветена на **редизајнирање на одборот на директори**, со посебен акцент на определување на неговата природа, видовите одбори на директори, современите форми на одбори на директори, одговорноста на одборот, номинирањето на членови во одборот, како и квалитетите кои треба да ги поседуваат членовите. Посебен акцент е ставен на наградувањето на членовите на одборот, наградувањето на главниот извршен директор, современата форма на сопствеништво од страна на вработените позната како ESOP - план. Исто така, разработено е наградувањето на членовите на одборот на директори преку акции и права на акции со опции, како современи финансиски награди. На крајот од оваа глава, разработено е членувањето на главниот извршен директор во надворешни одбори, како и критиките и реформите кои се предлагаат во одборот на директори.

Проблематиката на **вредностите на одборот на директори** е предмет на елаборирање во третата глава. Во рамките на оваа глава се истражува вредноста која ја креираат одборите; карактерот, изворот и видовите авторитети на одборот, културата и видовите на култура на одборот, ополномоштувањето на одборот, креирањето на портфолио на одборот на директори и улогата на акционерите и одборот на директори.

Четвртата глава, со наслов **организација на одборот на директори**, ја елаборира организацијата на корпоративното управување преку големината на одборот на директори, значењето на составот на одборот на директори врз одлуките на одборот на директори, улогата на извршните и неизвршните членови во одборот на директори, нивното претходно искуство, потребата од комитети на одборот на директори, бројот на состаноци на комитетите во текот на една година, бројот на членови во комитетите, видовите комитети, комитетот за стратеско планирање, како и најчесто застапените комитети во одборот на директори.

Петтата глава е посветена на **Оценување на ефективност на одборот на директори**. Во рамките на оваа глава, посебно се разработува потребата од ефективност на одборот на директори, одговорноста за ефективен одбор, управувањата и ограничувањата на ефективност на одборот, како и

оценување на ефективност на одборот. Покрај претходното, утврдени се елементите на оценување на ефективност на одборот, користа од оценувањето на ефективност на одборот, оценување на личната ефективност на директорите во одборот и ефикасност на состаноците на одборот.

Шестата глава ја разработува проблематиката на **главниот извршен директор и директорите во одборот**, истакнувајќи го како уникатна институција, потоа, двојната улога на главниот извршен директор, основните функции на главниот извршен директор, оценување на работењето на главниот извршен директор и процесот на ефективно оценување на главниот извршен директор. На крајот од оваа глава се елаборира улогата на главниот извршен директор во планирањето на менаџмент - сукцесијата, улогите на директорите во одборот во менаџмент - сукцесијата и жените - главни извршни директори.

Седмата глава е посветена на **улогата на претседателот на одборот на директори**, во која се истражува улогата и придонесот на претседателот на одборот на директори во функционирањето на одборот на директори, содржината на работата на претседателот на одборот, комбинирање или одвојување на улогата на претседателот на одборот од главниот извршен директор, односите помеѓу претседателот на одборот и главниот извршен директор и критериумите за оценување на перформансите на претседателот на одборот.

Проблематиката на **рангирање на корпоративното управување** е предмет на елаборирање во осмата глава. Во овој контекст се анализира рангирањето на корпоративното управување, моделите за рангирање на корпоративно управување и методологијата за рангирање на корпоративно управување. Исто така, се оценува влијанието на факторите врз репутацијата на корпоративното управување.

Деветтата глава ја разработува проблематиката на **оценување на корпоративното управување**, со посебен акцент на определување на содржината на оценувањето на одборот, потребата од континуирано оценување на перформансите, методите и техниките за оценување на одборот, мерењето на резултатите на одборот, користа од оценувањето на корпоративното управување. Во овој контекст, посебно внимание е посветено на конципирање на моделот за оценување на одборот и директорите и содржината на интерното оценување на одборот и директорите.

Десеттата глава е посветена на **корпоративното управување и менаџментот**. Најпрво е истражуван односот помеѓу корпоративното управување и менаџментот, улогата и одговорноста на одборот на директори во планирањето, одборот на директори и стратегискиот менаџмент, одборот на директори во групи компании и одборот на директори на странски филијали.

II. Оцена на трудот

Трудот „Корпоративно управување“ е напишан според предметната програма по предметот корпоративно управување како изборен предмет, со 60 часови настава и ВЕКТС, на студиските програми по менаџмент, финансиски

менаџмент, сметководство и ревизија, маркетинг и економија, прифатена од страна на Наставно - научниот совет на Економскиот факултет во Скопје.

За унапредување на процесот на учење и подготвување на материјата од страна на студентите, вклучени се неколку дополнителни карактеристики кои претставуваат педагошка помош во разбирањето и примената на презентираниот концепт. Секоја глава во книгава ги има следниве карактеристики.

Цели на учењето. Тие го фокусираат вниманието при читањето, служат како сеопфатна проверка на совладаното и како мерка на способноста да се одговори на поставените прашања. Јасното остварување на целите на учењето е дадено на почетокот на секоја глава. Исто така, целите на учењето се извлечени и на маргините во текстот, за полесна идентификација на одговорот. Во секоја глава студентот треба да дефинира, да опише, да дискутира, да наведе и да идентификува соодветни аспекти од проблематиката на корпоративното управување.

Клучни термини. Кога студентот за првпат се среќава со ново подрачје, совладувањето на терминологијата претставува совладување на половината од патот до успехот. За таа цел, секоја глава завршува со клучни термини, кои во текстот се подвлечени со болд, при првото дефинирање, а се извлечени и на маргините во текстот на книгата. Со тоа е направена поголема транспарентност во совладувањето на материјата.

Примери. Во учебникот се презентирани тековни примери од претпријатија, во форма на табели или слики, за да се илустрира како новите сознанија за корпоративното управување се применуваат во секојдневното работење на претпријатијата. Примерите претставуваат комбинација, која на конституентите им овозможува разбирање за тоа како концептот на корпоративното управување е применет во реалниот свет и како тие самите можат да го применуваат.

Декоративен дизајн. Текстот во учебникот е прикажан сликовито и живописно, со илустрации во боја, кои се важни аспекти на визуелната презентација на одделни прашања од корпоративното управување.

Слики и табели. Читателот ќе најде на илустрации, слики и табели кои ги поврзуваат теоријата и практиката на корпоративното управување. Овие илустрации се преземени од вистински случаи објавени во книги или списанија, од истражувачки студии или од личното искуство на авторот. Со нив се зголемува транспарентноста на текстот и на заклучоците што произлегуваат од практичните истражувања.

Литература. При пишувањето на учебникот, користена е литература објавена во најголем дел по 2000 година, со исклучок на одделни капитални дела објавени пред таа година.

Речник. Речникот се наоѓа на крајот на книгата. Секој клучен термин кој се среќава во одделните глави на учебникот е вклучен во поширок речник во кој се содржани термини сврзани со корпоративното управување.

Индекс на автори. Сеопфатниот индекс на автори им помага на корисниците на учебникот да ги лоцираат информациите поврзани со авторите.

Индекс по предмет. Деталниот предметен индекс им помага на корисниците на учебникот брзо да ги лоцираат информациите поврзани со дадено тематско подрачје.

III Заклучок и предлог

Поаѓајќи од презентираната содржина и оцена на трудот „Корпоративно управување“, прво издание, од проф. д-р Бобек Шуклев, имам пријатно задоволство и чест да му препорачам на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје да го одобри за користење од страна на студентите како учебник. Со тоа трудот „Корпоративно управување“ ќе биде прв универзитетски учебник од оваа област за студенти од прв циклус на студии во Република Македонија, како и еден од првите трудови што воопшто ја третираат оваа исклучително важна и интересна материја на македонски јазик, со што се аргументира оправданоста за објавување на трудот. Истовремено го препорачувам за печатење.

Скопје, 12.1.2011

Рецензент
Проф. д-р Горан Коевски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ НА ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ, ПО ПРЕДМЕТИТЕ: ДИЗАЈН НА ТЕКСТИЛОТ, ПРЕПЛЕТКИ КАЈ ТКАЕНИНИТЕ, ТЕХНОЛОГИЈА НА ТКАЕЊЕ, ТЕХНОЛОГИЈА НА ПЛЕТЕЊЕ, ПРОЕКТИРАЊЕ НА ТКАЕНИНИ, МЕНАџМЕНТ НА КВАЛИТЕТ, ИСПИТУВАЊЕ НА ТЕКСТИЛОТ, ЕФЕКТНИ И ТЕКСТУРИРАНИ ПРЕЃИ И КОНЧЕНИ ПРЕЃИ,

Со одлука на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од 1.11.2010 година, а согласно со Статутот на Факултетот, именувани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на асистент по предметите: дизајн на текстилот, преплетки кај ткаенините, технологија на ткаење, технологија на плетење, проектирање на ткаенини, менаџмент на квалитет, испитување на текстилот, ефектни и текстурирани преѓи и кончени преѓи.

Комисијата во состав: д-р Соња Кртошева, вонр. проф., д-р Костадинка Љапчева, ред. проф. во пензија и д-р Јован Степановиќ, ред. проф., го разгледа конкурсниот материјал и го поднесува следниов,

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс во весникот „Дневник“ од 15.10.2010 година, во определениот рок се пријави еден кандидат: **м-р Елена Томовска.**

Лични податоци

Датум на раѓање: 1.7.1981
Место на раѓање: Скопје
Адреса: „Христо Смирненски“ 6, Скопје

Образование

2005/06	Универзитет Heriot – Watt, Школа за текстил и дизајн, Единбург, Велика Британија, магистер по конфекциски менаџмент <i>Просечна оценка: А</i> <i>Магистерска теза: „Истражување на карактеристиките на веб-страни за продажба на облека и нивната корелација со квантитетот на продажбата“</i>
1999/04	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Технолошко-металуршки факултет, Скопје, дипломиран конфекциски инженер <i>Просечна оценка: 9,95</i>

Работен ангажман

2008-	Технолошко-металуршки факултет, Скопје, асистент по предметите: дизајн на текстилот, преплетки кај ткаенините, технологија на ткаење, технологија на плетење, проектирање на ткаенини, менаџмент на квалитет, испитување на текстилот, ефектни и текстурирани преѓи и кончени преѓи
2007/08	Агенција за странски инвестиции на Република Македонија, аналитичар и имплементатор во Секторот за маркетинг и комуникации
2006/07	Генерален секретаријат на Владата на Република Македонија
2004/05	Демонстратор по предметите: основи на дизајн во текстил, технологија на плетење, технологија на ткаење, конструкција и проектирање на ткаенини
2004	Волонтер (4 месеци) во приватната конфекција „Кала“, Скопје
2003/04	Демонстратор по предметите: технологија на плетење, машини и уреди во конфекциско производство
2002/03	Демонстратор по предметот: основи на дизајн во текстил

Странски јазици

Англиски – активно владеење
Француски - активно владеење

Наставно-образовна дејност

- Демонстратор по предметот: основи на дизајн во текстил.
- Демонстратор по предметите: технологија на плетење, машини и уреди во конфекциското производство.
- Асистент по предметите: дизајн на текстилот, преплетки кај ткаенините, технологија на ткаење, технологија на плетење, проектирање на ткаенини, менаџмент на квалитет, испитување на текстилот, ефектни и текстурирани преѓи и кончени преѓи.
- Асистент по доделените предмети: основи на менаџмент и технологија на предење.
- Учество во подготовка и изведување на колоквиуми и писмени испити, консултации со студентите, соработка при изготвување на дипломски работи.
- Учество во промотивните активности на Факултетот (саеми, отворен ден, средни училишта).

Научноистражувачка дејност

Научноистражувачката дејност на м-р Елена Томовска е во полето на конфекцискиот менаџмент. Активно работи на докторската дисертација под наслов „Истражување на можностите за електронска продажба на облека од македонските конфекциски производители“.

Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во научно/стручно списание со импакт-фактор

1. Tomovska, E. (2009) *Components of Apparel E-Retailers Websites: Qualitative Analysis of the Components of Apparel E-Retailers Websites (Part I)*, Tekstil, Vol 58, No 5, pp 207-214.
2. Tomovska, E. (2009) *Components of Apparel E-Retailers Websites: Differences in the Components of Apparel E-Retailers Websites and Their Relationship to Online Purchase (Part II)*, Tekstil, Vol 58, No 6, pp 281-287.

Трудови со оригинални научни/стручни резултати. објавени во зборници на научен/стручен собир

1. Tomovska, E. *Consumers of Apparel E-Retail in an Emerging Market*, IV Textile Conference, November 2010, Tirana, Albania, pg.39.
2. Tomovska, E., Zafirova, K. *Investigation on waste produced by apparel manufacturers*, XXI Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, September 2010, pg. 169.
3. Dimitrovska, E., Tomovska, E., Zafirova, K. *Objective Evaluation of the Influence of Weave on Fabric Smoothness*, VIII Congress of Pure and Applied Chemistry for the Students of Macedonia, October 2009, Skopje.
4. Tomovska, E. *Components of Apparel E-retailers Websites and their Relationship to Online Purchase*, , XX Congress of Chemists and Technologists of Macedonia, Ohrid, September 2008, pg. 341.

Учество на научен/стручен собир со реферат

1. Tomovska, E. *Impact of R&D on the socio-economic development of Macedonia*, Balkan Summit of Young Scientists, Thessaloniki, December, 2010.
2. Томовска, Е., *Електронска продажба на облека – маркетиншки импликации*, Тринаесетто советување на текстилните инженери на Република Македонија, Струмица, мај 2007.

ЗАКЛУЧОК

М-р Елена Томовска, во периодот од претходниот избор, покажува висока посветеност на образовниот процес и работа со студентите на голем број предмети. Истовремено, кандидатката продолжува успешно да работи на своето стручно усовршување. Комисијата позитивно ја оценува вкупната активност на кандидатката и постигнатите резултати во делот на наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност.

Врз основа на горенаведеното, му предлагаме на Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, кандидатката м-р Елена Томовска да биде реизбрана за асистент по предметите: дизајн на текстилот, преплетки кај ткаенините, технологија на ткаење, технологија на плетење, проектирање на ткаенини, менаџмент на квалитет, испитување на текстилот, ефектни и текстурирани преги и кончени преги.

Рецензентска комисија,

1. Д-р Соња Кортешева, вонр. проф., ТМФ, Скопје, с.р.
2. Д-р Костадинка Љапчева, ред. проф. во пензија, ТМФ, Скопје, с.р.
3. Д-р Јован Степановиќ, ред. проф., Технолошки факултет, Лесковац, Србија, с.р.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ХИРУРГИЈА, ОРТОПЕДИЈА И ОФТАЛМОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје со одлука бр. 0201-3824/7, донесена на седницата одржана на 26.11.2010, во врска со конкурсот распишан во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 5.11.2010 година, формира Рецензентска комисија за избор на еден асистент од научната област хирургија, ортопедија и офталмологија, во состав: проф. д-р Пламен Тројачанец, вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, претседател; проф. д-р Тони Довенски, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и доц. д-р Игор Улчар, доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, член.

На распишаниот конкурс за избор на асистент се пријави само кандидатката м-р Ксенија Илиевска, помлад асистент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

По разгледувањето на поднесените документи приложени од кандидатката, Рецензентската комисија има задоволство на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. *Кратка биографија на кандидатката*

Ксенија Илиевска е родена на 29.5.1978 година во Скопје. По завршувањето на основното образование во 1992 година, се запишала во Државното средно ветеринарно училиште „Браќа Миладиновци“ во Скопје, кое го завршила во 1996 година. Во учебната 1996/1997 се запишала на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на кој дипломирала на 12.11.2004 година со просечна оценка 8,19.

Од мај 2006 година е вработена на Факултетот за ветеринарна медицина, како помлад асистент на *Катедрата за хирургија, ортопедија и офталмологија*. Истата година била вклучена во наставата по предметот *амбулаторна клиника*.

Во учебната 2006/07 година се запишала на постдипломските студии на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на секторот хирургија. Предвидените испити од наставниот план ги положила со просечен успех 9,85. На 29. 9.2010 година успешно го одбрала својот магистерски труд со наслов **Протеини на акутна фаза – индикатори на патолошки процеси на акроподиумот кај млечни крави.**

Во периодот 19. 6.-22. 6.2007 година земала учество на Деветтото регионално советување за клиничка патологија и терапија на животните, *Clinica veterinaria 2007*, во Палиќ, Србија. Во периодот 12.5. - 16. 5.2008 година, стручно се усовршувала на Ветеринарниот факултет во Загреб, Хрватска, во рамките на билатералниот проект *Имунохистохемиска анализа на тумори на млечна жлезда кај кучки*. Во периодот 2.6.-30. 6.2008 година учествувала во клиничката работа на Универзитетот за ветеринарна медицина во Виена, Австрија, во рамките на Vet-Nest мрежата (CEEPUS II СП-AT-0107—02-0708), програма за размена.

Во периодот од 1 до 2.10.2009 година учествувала на научно-стручниот собир "Veterinarska znanost i struka", на Факултетот за ветеринарна медицина во Загреб, Хрватска. Во периодот 15. 3.-18. 3.2010 година извршила работна посета на Факултетот за ветеринарна медицина во Загреб, во рамките на проектот Western Balkan University Network for Animal Welfare, на Клиниката за хирургија, ортопедија и офталмологија за изведување ендоскопија на пластиниран препарат.

Од 28.10. до 30.10.2010 учествувала на Научно-стручниот собир и работилницата за здравствена заштита на животните во рамките на Денови на ветеринарна медицина, Охрид, Македонија.

2. Пријавени трудови за рецензија

Покрај досегашните објавени трудови, рецензирани во рефератот на Комисијата за избор за помлад асистент по предметот хирургија, ортопедија и офталмологија, во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 957, од 3.11.2008 година, кандидатката за избор во звањето асистент има пријавено 8 труда:

1. Улчар И., Целеска И., Илиевска К., Митров Д., Цацовски И. (2008): Метаболички профил кај млечни крави од различни категории, *Македонски ветеринарен преглед*, Vol. 31. No. 1, Скопје, 2008, стр. 13-17.

Во овој труд авторите го ставаат акцентот на *продукциските заболувања* (пуерперална пареза, хипомагнезиемија, ацетонемија) кај млечни крави, кои предизвикуваат големи економски загуби во млекопродукцијата. За таа цел авторите извршиле анализа на метаболичкиот профил и неговите референтни вредности кај млечни крави, од холштајн-фризиска раса од различни фарми во Р. Македонија. Кравите се поделни на 4 категории: стелни јунички, крави во рана лактација, крави во доцна лактација и засушени грла. Во трудот се презентирани резултати од дескриптивна статистика на испитаните параметри (гликоза, албумин, вкупни протеини, калциум, уреа, креатинин, триглицериди, AST, GGT) за сите 4 категории испитувани животни.

Врз основа на презентираните резултати, од сите категории животни, во најнеповолна состојба биле кравите во лактација како резултат на пониските концентрации на гликоза и вкупни протеини во однос на референтните вредности. И покрај статистичките значително повисоки позитивни корелации помеѓу гликозата и вкупните протеини кај сите испитани животни, авторите укажуваат на тоа тие да се во добра енергетска кондиција.

2. Trojačanec P., Dovenski T., Ilievska K., Trojačanec S. (2009): Bolesti akropodijuma mlijecnih krava - etiologija i menadzment, *Veterinarski dani*, Bečići, 21.10.2009, стр. 35-45.

Во овој труд детално се опишани етиологијата, клиничката слика и терапијата на најчестите болести на акроподиумот кај млечни крави (чир на солеата, дигитален и интердигитален дерматитис), како и нивото влијание врз млекопродукцијата кај млечните крави. Особен акцент е ставен на негативното влијание на болестите на акроподиумот врз репродуктивниот потенцијал на млечните крави. Авторите укажале на *разликите во однос на врзаниот и слободниот систем на држење на животните*, како и знаењето кое треба да го поседува секој доктор по ветеринарна медицина во однос на дијагностика, терапија и понатамошна превенција на болестите на акроподиумот. Тие

препорачуваат комуникација и објаснување на фармерите од страна на ветеринарните практичари за проблемите со акроподиумот, редовна и правилна корекција на чапунките, како и намалување на стресните фактори за превенција на болестите на акроподиумот.

3. Пиевска К., Тројаџанец Р., Цељеска И. (2009): Ingvinalna unilaterlana hernija u kuja, *Veterinarska znanost i struka*, Zagreb, 1-2.10.2009, стр. 146-147.

Авторите имале за цел да прикажат хируршки случај на ингвинална, унилатерална хернија кај gravidна кучка на возраст од 10 години, со интравенска анестезија во комбинација на 400 mg xylazin и 320 mg ketamidol. Инцизијата била изведена над отокот во ингвиналната регија, овозможувајќи пристап до хернијалната вреќа и рогот на матката, а потоа и екстракција на мацерираниот плод. Заради овариохистеректомијата, матката преку ингвиналниот отвор била вратена во абдоменалната празнина, која е отворена по пат на хируршка инцизија по должината на linea alba.

4. Цељеска И., Пиевска К., Улџар И. (2009): Citoloska dijagnostika i Biokemijska analiza adenokarcinoma kuje, *Veterinarska znanost i struka*, Zagreb, 1-2.10.2009, стр. 136-137.

Авторите прикажале клинички случај на тумор на млечна жлезда кај кучка на возраст од 12 година, каде што со претходна цитолошка дијагностика со метода на Diff quick, а потоа со o-toluidin blue било потврдено дека станува збор за аденокарцином. Веднаш по дијагностиката била извршена хируршка интервенција, по која пациентот бил стабилен веќе вториот ден по интервенцијата. Авторите укажале на значењето на навремената дијагностика на аденокарциномот како малигна творба, заради неговиот висок процент на застапеност (35-40 %).

5. Novakov T., Trojačaneć P., Matijatko V., Veleć R., Jurkić G., Пиевска К. (2009): Utjecaj fluidne terapije za stabilizaciju pasa u šoku uzrokovan različitim etiologijom, *Veterinarska znanost i struka*, Zagreb, 1-2.10.2009, стр. 116-117.

Трудот претставува приказ на клинички случај за ефикасноста на флуидната терапија за навремено и соодветно лекување на состојбите на шок, кај кучиња во мала практика. Авторите укажале на значењето на брзата ресусцитација на изгубениот волумен телности, како услов за успешна терапија на состојбата на шок. При шок, интравенската апликација на флуидна терапија е најсоодветен избор, со оглед на периферната вазоконстрикција и намалена ресорпција на течности администрирани субкутано или интраперитонеално. Во трудот се прикажани 8 клинички случаи на шок, со различна етиологија, дијагностицирани по извршениот детален клинички преглед. Кај сите пациенти била применета континуирана апликација на кристалоидни и коллоидни раствори, дополнителна терапија за стабилизација на состојбата на шок, како и континуиран мониторинг на виталните параметри. И покрај спроведената терапија, кај 4 пациенти е забележан летален исход. Авторите заклучуваат дека основата за успешно лекување на состојбата на шок лежи во брзата и адекватна корекција на хиповолемијата, мониторинг на пациентите, како и дополнителната симптоматска терапија.

6. Ilieski V., Pendovski L., Trojačanec P., Ilievska K., Nikolovski G., Petkov V., Popovska-Percinić F. (2010): Endoscopy and bronchoscopy of dog plastinated specimen, *Anatomia, Histologia, Embryologia*, Vol. 39, No. 4, August 2010, стр. 295.

Овој труд претставува приказ на ендоскопска и бронхоскопска процедура на пластиниран дигестивен и респираторен систем на куче. Пластинацијата овозможува подготовка на препарати, со цел да се намали бројот на животни кои се користат или жртвуваат за едукација и усовршување на студентите. Во трудот е прикажан ендоскопски и бронхоскопски преглед на дигестивен и респираторен систем на пластиниран препарат, фиксиран во негова физиолошка анатомска положба. Како заклучок, авторите ја наведуваат предноста на пластинираните препарати за едукација на студентите по ветеринарна медицина, можноста за бесконечна манипулација при преглед, во однос на живи животни што придонесува за подобрување на едукативниот процес.

7. Ilievska K., Celeska I., Trojačanec P., Ulčar I. (2010): Modification technique of tibial tuberosity avulsion fracture repair in dog: clinical case, *Days of Veterinary medicine*, Ohrid 28-30.10.2010, стр. 40.

Авулзивните фрактури на *tuberositas tibiae* најчесто се јавуваат кај млади кучиња, на возраст 4-8 месеци, како резултат на мускулните контракции при хиперфлексција на тарзалниот зглоб. Авторите имале за цел да прикажат успешен резултат на модифицирана хируршка техника за фиксација на авулзивна фрактура на *tuberositas tibiae* кај куче, на возраст од 6 месеци од расата цек расел териер. По стандардната премедикација, вовед во анестезија и интраоперативна аналгезија, била постигната фиксација на авулзивниот фрагмент со Киршнерова жица во кортикалниот дел на проксималната епифиза и кортикална завртка на почетниот дел на *crista tibiae*. Фиксацијата на Киршнеровата жица со кортикалната завртка била постигната со помош на серклажна жица. Успешниот третман бил потврден со постоперативниот радиографски наод и нормалното движење на пациентот.

8. Celeska I., Ilievska K., Ulčar I., Trojačanec P. (2010): Clinical and laboratory diagnosis of Sertoli cell tumor in dog: clinical case, *Days of Veterinary medicine*, Ohrid, 28-30.10.2010, стр. 33.

Сертолиевите клетки ги обезбедуваат потребните хранливи материи и хормони неопходни за сперматогенезата. Трудот претставува приказ на цитолошка и лабораториска дијагностика на тумор на сертолиевите клетки кај куче, на возраст од 9 години со видлив оток на скротумот, исполнет со течност.

Цитолошката анализа дала позитивен резултат на неоплазија, присуство на клетки со неопластични карактеристики и метахроматски обоено јадро, карактеристични за тумор на сертолиевите клетки. Со хематолошката анализа била потврдена нерегенеративна анемија, леукопенија и тромбцитопенија, карактеристични за миелосупресивното дејство на сертолиомот врз коскената срцевина, како хормонално активен тумор. По радикален хируршки третман и постоперативната контрола, авторите забележале корекција на анемијата и враќање на хематолошките параметри во физиолошки граници. Авторите укажале на задолжителна контрола на крвната слика, чии

результати може да се користат во следење на состојбата на пациентот за евентуално метастазирање на туморот.

3. Заклучок и предлог

Врз основа на изнесените податоци за стручната и научна оспособеност и активностите на кандидатката, имајќи предвид дека успешно ја изведува и практичната настава, Рецензентската комисија оценува дека кандидатката м-р Ксенија Илиевска ги исполнува сите услови и поседува квалитети да биде избрана во соработничкото звање асистент од областа хирургија, ортопедија и офталмологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Пламен Тројачанец, вонреден професор, с.р.

Проф. д-р Тони Довенски, редовен професор, с.р.

Доц. д-р Игор Улчар, доцент, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „МЕТОДИКА НА ФИЗИЧКОТО
ОБРАЗОВАНИЕ“ ОД АВТОРОТ
ДОЦ. Д-Р МАРАЈАН МАЛЦЕВ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, бр. 02-430/1 од 14.09.2010, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Методика на физичкото образование“ на доц. д-р Марјан Малцев, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот основи на физичкото образование со методика, за студиските групи одделенска настава и предучилишно воспитание, на македонски наставен јазик.

По разгледувањето и анализата на учебникот „Методика на физичкото образование“ од доц. д-р Марјан Малцев, имам чест до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. **Назив на учебникот:**
 „Методика на физичкото образование“.
2. **Назив на предметната програма:**
 основи на физичкото образование со методика.
3. **Назив на студиската програма:**
 одделенска настава и предучилишно воспитание на македонски наставен јазик.
4. **Фонд на часови и ЕКТС-кредити:**
 основи на физичкото образование со методика 1 – 30 часа (V семестар), 1+1 часа неделно, ЕКТС-кредити 3. основи на физичкото образование со методика 2 – 30 часа (VI семестар), 1+1 часа неделно, ЕКТС-кредити 3. основи на физичкото образование со методика 3 – 45 часа (VII семестар), 1+2 часа неделно, ЕКТС-кредити 3. основи на физичкото образование со методика 4 – 60 часа (VIII семестар), 2+2 часа неделно, ЕКТС-кредити 3.

5. Учебникот „Методика на физичкото образование“ е напишан во склад со наставниот план и програма за наведениот предмет за групите одделенска настава и предучилишно воспитание на македонски наставен јазик на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

6. Име на авторот: доц. д-р Марјан Малцев

7. Со одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-430/1 од 14.09.2010, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Методика на физичкото образование“ од доц. д-р Марјан Малцев, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот основи на физичкото образование со методика, за студиските групи одделенска настава и предучилишно воспитание, на македонски наставен јазик.

8. Се работи за прво издание на учебник.

9. Општи податоци за учебникот:

број на страници - 165; прилози - 3; делови - 7.

10. Краток опис на учебникот:

Учебникот е напишан во повеќе тематски целини. Секоја целина има свои потцелини кои логички се усогласени со основната тематика.

Првиот дел, ВОВЕД, со своите потпоглавја: Вовед во методиката на физичкото образование, Предмет и задачи на физичкото образование и Основни методски поими во физичкото образование, даваат основа и овозможуваат студентите и останатите корисници на учебникот успешно да ја следат содржината на книгата. Дефинирањето на поимите во ова поглавје е усогласено со теоретските пристапи во областа на кинезиолошката наука.

Вториот дел, ИСТОРИСКИ СОДРЖИНИ, се однесува на историското поимање и развој на физичкото образование низ социолошки признатите периоди на општествено-економските формации. Во второто поглавје на овој дел, авторот не запознава со напредната граѓанска мисла, од педагошки аспект. Претставени се некои истакнати мислителите од педагошката област и нивните согледувања за местото и улогата на физичкото образование.

Фактите од овој дел се засновани на најопштите сознанија од Историјата на физичката култура.

Третиот дел, АНАТОМСКО-ФИЗИОЛОШКИ ОСНОВИ НА ФИЗИЧКОТО (ТЕЛЕСНО) ВЕЖБАЊЕ, дава добро одмерени и пласирани информации од оваа област, со што на студентите им се овозможува овие знаења да ги применат во понатамошната работа.

Во овој дел се претставени основните анатомско-физиолошки карактеристики на локомоторниот апарат, респираторниот систем и кардиоваскуларниот систем, меѓусебното влијание на телесното вежбање и наведените системи; во последниот дел од ова поглавје се претставени карактеристиките и динамиката на биолошкиот раст и развој на детето и се укажува на влијанието на физичкото образование во онтогенетскиот развој на детето.

Поглавјето СПЕЦИФИЧНОСТИ НА СОДРЖИНИТЕ НА НАСТАВАТА ПО ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ е во согласност е со современите методски информации од оваа област кои се применуваат во училиштата, како и со постојните методски релации на наставата во современи услови.

И во овој дел авторот се базира на современите погледи во рамките на теоријата на физичката култура, методиката на физичкото образование и ги презентира целите и задачите на физичкото образование, како и поврзаноста на физичкото со другите видови образование.

Делот ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКИ СОДРЖИНИ е основен од стојалиште на презентирање на знаења кои ги обединуваат како теоретски неопходните основи и конкретната методика на физичко образование, така и сознанијата за реализација на наставата со децата-ученици за кои е наменета.

Покрај претходниот дел, делот, МЕТОДСКИ АСПЕКТИ НА ФИЗИЧКОТО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ, за студентите можеби претставува најважно поглавје, а во кое подеднаква важност е посветена како на методиката на работа на часовите по физичко и здравствено образование, така и на другите – вончасовни форми на работа, кои егзистираат не само во актуелните наставни програми по физичко и здравствено образование, туку и во сите програми по физичко образование базирани на единството на наставата и вончасовните активности.

7. ДЕЛ – ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА, како поглавје, обработено е во духот на важечките дидактички поставки и потребите на наставникот во практиката. Планот и програмата за работа се обработени на пристапен начин за читателите. Во овој дел се презентирани начинот на следење, вреднување и оценување на учениците, како и аспектите на самоевалуација на современиот наставник во ова воспитно - образовно подрачје.

Користената ЛИТЕРАТУРА, со повеќе од 40 наслови, одговара на намената на учебникот. Литературата опфаќа како основа новонапишани теории и методики на физичкото воспитување и образование, а се среќаваат и автори со постари датиуми што не ја намалува вредноста на учебникот, бидејќи библиографските единици се внимателно обработени.

11. Предлози за потребни корекции:

Предложените корекции се прифатени и вметнати во учебникот.

12. Оцена на учебникот:

Содржините имаат научна и методолошка заснованост, логички се поставени во согласност со современата научна мисла. Избраниот и користен систем на поими и термини соодветствува со академските барања за обработка на законитостите, теоретските сознанија и применливоста во современата технологија на образовниот процес. Во учебникот се застапени термини, поими и изрази кои упатуваат на интердисциплинарност при обработувањето на тематските содржини кои се интегрирани во целокупноста на учебникот.

Покрај научно-стручните, застапени се и дидактичките правила за обликување на содржините, при што се овозможува студентот и самостојно да открива начини за реализирање и решавање на одредени проблеми. Со ваквиот пристап се овозможува поголемо усвојување на знаењата, нивно разбирање и сфаќање, како и практична примена на стекнатите знаења, што значи дека поддржува творечка и инвентивна активност на студентите.

Изборот на темите и поднасловите соодветствува со наставната програма.

Во согласност со темите, во учебникот се застапени и поголем број на табели, графикони и илустрации.

Прилозите одблизу ги запознаваат студентите со начините на следење, вреднување и оценување.

Учебникот „Методика на физичкото образование“ е напишан едноставно и разбирливо. Стилот на пишување е прикладен како за студентите, така и за останатите заинтересирани читатели кои ќе го користат во својата професионална работа, впрочем стилот на пишување ги задоволува потребните услови на еден универзитетски учебник, во согласност со стандардниот литературен јазик.

Учебникот е работен во стандарден Б5 формат.

13. Категоризација: учебник.

14. Заклучок: Врз основа на погоре изнесеното, имам чест на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, да му предложам учебникот „Методика на физичкото образование“ од доц. д-р Марјан Малцев да го прифати како основна литература за студентите од групите одделенска настава и предучилишно воспитание на македонски наставен јазик, за предметот основи на физичкото образование со методика на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Рецензент,

Проф. д-р Душан Тодоровски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „МЕТОДИКА НА ФИЗИЧКОТО
ОБРАЗОВАНИЕ“ ОД АВТОРОТ
ДОЦ. Д-Р МАРАЈАН МАЛЦЕВ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св.Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-430/1 од 14.09.2010, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Методика на физичкото образование“ на доц. д-р Марјан Малцев, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот основи на физичкото образование со методика, за студиските групи одделенска настава и предучилишно воспитание, на македонски наставен јазик.

По разгледувањето и анализата на учебникот „Методика на физичкото образование“ од доц. д-р Марјан Малцев, имам чест до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. **Назив на учебникот:**
 „Методика на физичкото образование“.
2. **Назив на предметната програма:**
 основи на физичкото образование со методика.
3. **Назив на студиската програма:**
 одделенска настава и предучилишно воспитание на македонски наставен јазик.
4. **Фонд на часови и ЕКТС-кредити:**
 основи на физичкото образование со методика 1 – 30 часа (V семестар), 1+1 часа неделно, ЕКТС-кредити 3. основи на физичкото образование со методика 2 – 30 часа (VI семестар), 1+1 часа неделно, ЕКТС-кредити 3. основи на физичкото образование со методика 3 – 45 часа (VII семестар), 1+2 часа неделно, ЕКТС-кредити 3, основи на

Физичкото образование со методика 4 – 60 часа (VIII семестар), 2+2
часа неделно, ЕКТС кредити 3

5. Учебникот „Методика на физичкото образование“ е напишан во
соопштение со наставниот план и програмата за наведениот предмет за
групите одделенска настава и предучилишно воспитување на
македонски наставен јазик на Педагошкиот факултет „Св. Климент
Охридски“ во Скопје.

6. Име на авторот:

доц. д-р Марјан Малцев

7. Со одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св.
Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-430/1 од 14.09.2010, бев избран
за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот
„Методика на физичкото образование“ од доц. д-р Марјан Малцев, за
студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во
Скопје, за предметот основи на физичкото образование со методика
за студиските групи одделенска настава и предучилишно воспитување,
на македонски наставен јазик.

8. Се работи за прво издание на учебник.

9. Општи податоци за учебникот:

број на страници - 165; прилози - 3; делови - 7.

10. Краток опис на учебникот:

Учебникот е напишан во повеќе тематски целини. Секоја целина има свои
потцелини кои логички се усогласени со основната тематика.

Првиот дел, ВОВЕД, со своите подглавја: Вовед во методиката на
физичкото образование, Предмет и задачи на физичкото образование и Основни
методски поими во физичкото образование, даваат основа и овозможуваат
студентите и останатите корисници на учебникот успешно да ја следат содржината
на книгата. Дефинирањето на поимите во првото поглавје е вклопуено со теоретските
пристапи во физичкото образование.

Во вториот дел, МЕТОДИКА НА СОДРЖИНИ, се внесуваат методските
податоци за физичкото образование. Во третиот дел, МЕТОДИКА НА
ПРЕДСТАВУВАЊЕ, се внесуваат методските податоци за физичкото
образование. Во четвртиот дел, МЕТОДИКА НА ОЦЕНУВАЊЕ, се внесуваат
методските податоци за физичкото образование. Во петтиот дел, МЕТОДИКА
НА ПРАКТИКА, се внесуваат методските податоци за физичкото образование.

Претставени се некои истакнати мислители од педагошката област и нивните согледувања за местото и улогата на физичкото образование.

Фактите од овој дел се засновани на најопштите сознанија од историјата на физичката култура.

АНАТОМСКО-ФИЗИОЛОШКИ ОСНОВИ НА ФИЗИЧКОТО (ТЕЛЕСНО) ВЕЖБАЊЕ, дава добро одмерени и пласирани информации од оваа област, со што на студентите им се овозможува овие знаења да ги применат во понатамошната работа.

Во овој дел се претставени основните анатомско-физиолошки карактеристики на локомоторниот апарат, респираторниот систем и кардиоваскуларниот систем, меѓусебното влијание на телесното вежбање и наведените системи, во последниот дел од ова поглавје се претставени карактеристиките и динамиката на биолошкиот раст и развој на детето и се укажува на влијанието на физичкото образование во онтогенетскиот развој на детето.

Поглавјето **СПЕЦИФИЧНОСТИ НА СОДРЖИНИТЕ НА НАСТАВАТА ПО ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ** е во согласност е со современите методски информации од оваа област кои се применуваат во училиштата, како и со постојните методски релации на наставата во современи услови.

И во овој дел авторот се базира на современите погледи во рамките на теоријата на физичката култура, методиката на физичкото образование и ги презентира целите и задачите на физичкото образование, како и поврзаноста на физичкото со другите видови образование.

Делот **ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКИ СОДРЖИНИ** е основен од стојалиште на презентирање на знаења кои ги обединуваат како теоретски неопходните основи и конкретната методика на физичко образование, така и сознанијата за реализација на наставата со децата-ученици за кои е наменета.

Покрај претходниот дел, делот **МЕТОДСКИ АСПЕКТИ НА ФИЗИЧКОТО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ**, за студентите можеби претставува најважно поглавје, а во кое подеднаква важност е посветена како на методиката на работа на часовите по физичко и здравствено образование, така и на другите — вончасовни форми на работа, кои егзистираат не само во актуелните наставни програми по физичко и здравствено образование, туку и во сите програми по физичко образование базирани на единството на наставата и вончасовните активности.

На крајот на овој дел, како поглавје, обработено е во делот на важните принципи на наставата и постојани на наставникот во практиката. На крајот на овој дел се обработени на пристапен начин сите цели и задачи на физичкото образование, како и методите за презентирање на наставата и методите за вреднување на наставата. На крајот на овој дел се обработени сите аспекти на социјалната компонента на физичкото образование во образовно-воспитното образование.

Користената ЛИТЕРАТУРА, со повеќе од 40 наслови, одговара на намената на учебникот. Литературата опфаќа како основа новонапишани теории и методики на физичкото воспитување и образование, а се среќаваат и автори со постари датуми, што не ја намалува вредноста на учебникот, бидејќи библиографските единици сепримателно обработени.

11. Предлози за потребни корекции:

12. Оцена на учебникот:

Учебникот „Методика на физичкото образование“ е напишан со високо стручен, едноставен и истовремено разбирлив начин. Стилот на пишување е прикладен како за студентите, така и за останатите читатели кои ќе го користат во својата професионална работа, впрочем стилот на пишување ги задоволува потребните услови за универзитетски учебник.

13. Категоризација: учебник.

14. Заклучок:

Врз основа на погоре изнесеното, имам чест на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, да му предложам учебникот „Методика на физичкото образование“ од доц. д-р Марјан Малцев да го прифати како основна литература за студентите од групите одделенска настава и предучилишно воспитание на македонски наставен јазик за предметот основи на физичкото образование со методика на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Скопје,
12.11.2010

Рецензент,
Доц. д-р Бујар Саити с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ИМОТНИТЕ САНКЦИИ И МЕРКИ ВО КАЗНЕНОТО ПРАВО“ ОД М-Р ТАТИЈАНА АШТАЛКОСКА, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Со одлука бр. 02-595/41 од 2.7.2010 година, Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на седницата одржана на 30 јуни 2010 година, за членови на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација *Имотните санкции и мерки во казненото право* од кандидатката м-р Татијана Ашталкоска, ги определи: акад. Владо Камбовски, проф. д-р Методија Каневчев, проф. д-р Никола Тупанчески, проф. д-р Гордан Бужаровска и проф. д-р Гордан Калајчиев.

Откако Комисијата темелно ја проучи дисертацијата, има чест на Наставно-научниот совет да му го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

Приказ на докторската дисертација

Докторската дисертација *Имотните санкции и мерки во казненото право* од м-р Татијана Ашталкоска е изготвена во обем од 307 страници во печатарска техника (текст, табели, графикони). Трудот, покрај воведните методолошки забелешки, е структуриран во три дела. Трите дела заедно со методолошките забелешки и заклучните согледувања и предлози се така обработени и систематизирани што претставуваат кохерентна целина.

М-р Татијана Ашталкоска за предмет на својата докторска дисертација избрала една мошне актуелна и интересна и досега не многу обработувана и истражувана тема: имотните санкции како правни последици на казненото дело, компензацијата на штета, медијацијата, професионалните забрани и воведување и примена на имотните мерки кои значат задржување и одземање на продуктите на криминалот или средствата употребени за извршување на казненото дело како алтернативи на затворот.

Основната теза на предложената дисертација е дека криминалната политика треба да се ориентира кон редуција на казната затвор и афирмација на имотните санкции и

мерки во казненото право како алтернативи на затворот. Како посебни, помошни хипотези кандидатката ги наведува: придонесот од воведувањето и примената на посебните казненоправни мерки во намалувањето и спречувањето на современите облици на криминал, односно позитивно влијание врз планот на специјалната и генералната превенција, измените во законската регулатива и усовршувањето на системот за извршување на имотните санкции и мерки во Р.Македонија кои ќе создадат услови за зголемување на нивната примена во судската практика во правец на постигнување на ефективност и остварување на нивната прокламирана цел, недоволната застапеност на компензацијата на штета во судската практика на Р.Македонија и потребата од нејзина афирмација, неправилната примена на системот на дневни глоби како начин за одмерување на паричната казна предвиден со КЗМ во судската практика во Р. Македонија и потребата од афирмација на паричната казна како санкција за полесните казнени дела, во насока на избегнување на негативните ефекти на краткотрајната казна затвор.

Во истражувањето на предметот на докторската дисертација кандидатката Ашталкоска ги користи *следниве методи* на научноистражувачката работа: догматскиот метод, историско-правниот метод, нормативниот метод, аналитичко-синтетичкиот метод, компаративниот метод, статистичкиот метод, методите на анализа на содржината (судски и други списи) и анализа на случај и интервју.

Целта на дисертацијата е теоретски и практично да ги анализира и проучи имотните санкции и мерки во казненото право, да ја препознае нивната суштина, правна природа и примена во спречувањето на современите облици на криминалитет.

Исто така, цел на трудот е да ги претстави актуелните состојби од овој домен во Европа и во Република Македонија, како и да одговори на прашањето, зошто традиционалните методи на справување со криминалот тешко ги обесхрабруваат сторителите на оние облици на криминал со кои се остварува економски профит и зошто денес е сè поприсутна тенденцијата за повторно афирмирање на алтернативите на казната затвор во казненото право.

Во *воведниот дел* од дисертацијата е истакната актуелноста на проблематиката и криминално-политичкиот осврт кон предметот на истражувањето. Така, според кандидатката, реформите во казненото право вниманието денес главно го насочуваат кон замена или

потиснување на казната затвор и воведување нов систем на методи и мерки за контрола и спречување на криминалот во чекор со новите технологии и новите форми на криминал.

Традиционалниот систем на казнени санкции сè повеќе се критикува во поглед на неговите ефекти во борбата со современите облици на криминал и промените во системот на вредности што би значеле адаптација на санкциите и мерките во казненото право кон нив.

Тоа, според кандидатката, придонесува за почеста примена на паричната казна и алтернативите на затворот од една страна, како и воведување и примена на имотните мерки кои значат задржување и одземање на продуктите на криминалот или средствата употребени за извршување на казненото дело, од друга страна.

Во втората глава на овој дел, криминално-политичкиот осврт, изложени се и објаснети воведно, казненоправните санкции, со посебен акцент на развојот и диференцирањето на имотните санкции и мерки во казненото право и нивното значење. На крајот од првиот дел, кандидатката преку догматскиот и историско-правниот метод поимно ги објаснува алтернативите на затворот, потребата од нивното воведување и ефектите од нивната примена.

Анализата во првиот дел на трудот зборува за сè понагласената критика на традиционалниот систем на казнени санкции во современите правни системи и појава на нови начини за справување со криминалот, во и надвор од казненото право.

Една од алтернативите на затворањето, што својата актуелност во теоријата и законодавствата ја добива некаде во средината на минатиот век, се имотните санкции и мерки, кои со сите позитивни и негативни карактеристики и улогата во реализацијата на целта на казнувањето, особено кај одредени форми на криминал, упатуваат на нивна натамошна анализа и внимание, што кандидатката го прави во вториот дел на докторската дисертација.

Вториот дел: имотните санкции и мерки во современото казнено право, содржи анализа на паричната казна и останатите незатворски санкции и мерки, компаративни и меѓународни аспекти на примената на овие мерки и казнувањето на правните лица.

Во првата глава од вториот дел се изложени основните карактеристики на паричната казна и примената на скандинавскиот модел на парична казна. Кандидатката обрнува особено внимание на *прашањата*: на кој начин да се изрази висината на паричната казна и законската рамка во која може да се пропише и изрече и како да се обезбеди

константна реална вредност на пропишаните и изречени казни во услови на промена на вредноста на валутата?

Првото прашање бара обезбедување на начелото на правичност, а неговиот одговор, според Апталкоска, лежи во одредувањето на различни системи на одмерување на паричната казна, така што на соодветен начин би се зеле предвид имотните прилики на осудениот. Второто прашање е врзано со промената на вредноста на домашната валута кое станува особено значајно во земјите со висока стапка на инфлација и во услови на економска криза. Во такви услови, според кандидатката, изречените парични казни реално се намалуваат, а во крајна линија стануваат и целосно безвредни. Во одговор на поставените прашања, зависно од определувањата за еден или друг систем, постои можност да се одговори и само на едното или другото од претходно наведените прашања. Оттука и потребата за детална разработка и анализа на секој од тие системи и од теоретски и од практичен аспект на примена во конкретни случаи, што кандидатката го прави во овој дел од докторската дисертација.

Експанзијата на останатите незатворски мерки придонесува за пошироко користење на нови техники и методи во борбата со криминалот во чекор со новата технолошко-информатичка ера. Воведувањето на нови мерки и реафирмација на постојните незатворски мерки го збогатува репертоарот на санкции во казненото право, што понатаму овозможува остварување на начелото на судска и извршна индивидуализација. Покрај казните, денес во светот сè повеќе се применуваат и различни имотни и други мерки, административни и казненоправни забрани кои соодветствуваат на новите форми на криминал и воопшто на новото време, на кои кандидатката се фокусира во *првата глава од овој дел од трудот*.

Кандидатката истакнува дека професионалните забрани претставуваат едно од позначајните средства на планот на борбата со економскиот криминал, чија цел е осудениот за одреден облик на криминал, барем за одредено време, да биде спречен да се вклучи во процесот на професионалниот живот, но отвораат и доста проблеми во практичната примена, било како казненоправни мерки или административни забрани зошто за нивна успешна имплементација е потребен и развиен систем на евиденции во различните економски активности.

Наспроти полесните казнени дела и делата кои се извршуваат од првопрестапници каде што паричната казна, медијацијата или обесштетувањето можат да ја исполнат својата цел, во борбата со новите форми на криминал, покрај имотните санкции, денес сè повеќе се

применуваат имотните мерки кои значат ограничување и одземање на имотот на сторителот на казненото дело.

Едно од позначајните средства во стратегијата за контрола на организираниот криминал во последните децении претставуваат токму посебните казненоправни мерки во казненото право. Ваквата констатација кандидатката ја извлекува од признавањето на фактот дека традиционалните методи за спроведување на законите со гонење, утврдување на вината и донесување на пресуда тешко ги обесхрабруваат сторителите на оние облици на криминал со кои се остварува економски профит, доколку таа добивка може да ја задржи сторителот на казнено дело или соучесниците, наспроти напорите кои се вложуваат во правосудниот систем.

Според кандидатката, стратегијата на спречувањето на овие појави вклучува: воведување на поимот „перење пари“ во правните системи на скоро сите држави во светот, воведувањето одредби врз основа на кои се врши одземање на средствата, имотот и имотната корист прибавена со казненото дело и воведувањето од страна на некои држави (претежно земјите на common law) облици на граѓанскоправна конфискација. Во поголемиот дел од правните системи овие одредби изворно се фокусираат на продуктите кои произлегле од конкретното казнено дело како и на средствата кои се користат при извршување на казненото дело, меѓутоа тие сè повеќе се прошируваат и врз одредби кои би ја опфатиле и индиректната материјална корист, средствата кои ги поседуваат трети лица, како и врз можноста на судовите да издаваат наредби со кои се проценува висината на имотната корист која е стекната со криминална активност користејќи правни претпоставки и префрлање на товарот на докажување од тужителот на обвинетиот. Правна контроверза која зазема внимание во врска со ова прашање е токму префрлањето на товарот на докажување од обвинителот на обвинетиот кај одземањето на имотната корист. Кандидатката Ашталкоска смета дека е парадоксално тоа што борците за човекови права доста гласни во поглед на осудата за корупција и криминалот воопшто, како еден од факторите за кршење на човековите права, може да бидат први што го напаѓаат законот кој се обидува да ја поправи ситуацијата на наведениот начин.

Меѓународната соработка, како во периодот на собирање на известувања и податоци, така и меѓународната правна помош во текот на постапката, според Ашталкоска е исто така од посебно значење, имајќи ја предвид современата економија и голема мобилност на

финансиските средства кои само во еден ден можат неколку пати да ја обиколат земјината топка. Од тие причини се јавува потребата од детално анализирање на примената на овие мерки во европските држави и нивната предвиденост во меѓународните документи.

Посебен осврт кон ова прашање кандидатката дава во *втората глава од вториот дел*, каде што покрај компаративната анализа на законодавствата на европските држави се изложуваат и позначајните меѓународни документи кои се однесуваат на оваа материја.

Од анализата на развиените европски држави и земјите од Југоисточна Европа, кандидатката извлекува заклучок дека првите се повеќе фокусирани на моделот на ресторативната правда и воведувањето на нови санкции во казненото право, почитување на човековите слободи и права и имплементација на законските одредби што нив ги содржат, а вторите и покрај тоа што започнуваат со хармонизација на законодавството, се залагаат за намалување на репресијата и хуманизација на казната, но се уште не се во состојба да ги реализираат правните норми со помош на институционални капацитети кои ќе овозможат ефикасна примена на постојните законски решенија.

Со примена на аналитичко-синтетички метод, синтетизирање на аналитичко стекнатото знаење за одделни елементи и карактеристики на предметот на истражување, анализа на содржина на правни прописи и меѓународни документи и компаративниот метод, во овој дел од трудот кандидатката констатира дека афирмацијата на имотните санкции и мерки во современите правни системи е тесно поврзана и со меѓународната активност во повеќе меѓународни организации, преку усвојување на меѓународни документи, во кои се препорачува редуцирана примена на казната затвор, воведување на нови мерки, со кои ќе се избегнат негативните ефекти на затворањето, посебно на краткотрајните казни затвор и афирмација на имотните мерки како дел од стратегијата за борба со современите облици на криминал.

На крајот од овој дел од трудот, кандидатката го анализира прашањето дали правното лице може да изврши казнено дело и треба ли да му се изрече казнена санкција, поаѓајќи од тезата дека казненоправната одговорност на правните лица денес е општоприфатен институт на современото казнено право, за да одговори и на прашањето- може ли нивната одговорност да има позитивни ефекти на планот на превенцијата на криминалитетот и кои казнени санкции можат да придонесат за остварување на таа цел?

Од анализата во трудот, кандидатката извлекува заклучок дека имотните санкции и мерки се најсоодветно средство за справување со криминалот на правните лица, како оние кои значат непосредно ограничување или одземање на имотно право или имотната корист стекната на незаконит начин, така и оние кои посредно, преку примена на останатите санкции кои го лишуваат правното лице од остварување добивка, доведуваат до губење на одредена имотна корист или остварување добивка.

Ваквата констатација, кандидатката ја поврзува со фактот, дека најчест мотив за сторување на казнени дела од страна на правните лица е, токму остварување незаконит приход и добивка на нелегален начин. Имотните санкции и мерки треба да придонесат, како и кај физичките лица, за демотивирање на сторителот за извршување на ново казнено дело, и одвраќање на потенцијалните од сторување на казнени дела. Забраните, пак, го ограничуваат правното лице за одреден временски период да врши дејност или да се здобие со одредени права, и на тој начин придонесуваат за тој период да не остварува добивка од своето работење, што повторно се сведува на примена на имотна казна.

Третиот дел од трудот е посветен на ситуацијата во нашата држава, со посебен осврт на прашањата што беа претходно споменати. *Во првата глава* од третиот дел опфатена е законската регулатива во Р.Македонија, а во *втората* резултатите од истражувањето за примената и ефектите од примената на паричната казна и имотните мерки во судската практика со перспективите за примена и остварување на целта во периодот што следува.

Во заклучните согледувања на трудот е опфатена потребата од постоењето и извршувањето на имотните санкции и имотните мерки и можностите за законски и практични подобрувања на нивниот режим врз основа на анализата на состојбата во Р.Македонија и на компаративен план.

Во заклучните согледувања, концизно и во скратена форма, се изнесени проблемите што веќе претходно во докторската дисертација се широко елаборирани, при што кандидатката Ашталкоска, со предлозите што ги нуди, се залага за реформа на нашето казнено законодавство, односно предлага измени во делот на краткотрајните казни затвор со зголемување на општиот законски минимум на казната затвор. Со примена и на компаративниот метод, кандидатката заклучува дека ваквото законско решение, од една страна, ќе придонесе да се намали бројот на краткотрајни казни затвор и со тоа да се избегнат нивните негативни последици, (кој и покрај тоа што од 1998 г. наваму се намалува, се уште не

е воопшто за потценување и изнесува околу 50%), и ќе го зголеми процентот на изречени парични казни.

Во правец на зголемување на бројот на изречени парични казни, кандидатката заклучува дека поголемо внимание, освен на начинот на одмерување на казната, треба да се обрне и на начинот на нејзина реализација, односно извршување. Од податоците во истражувањето во трудот, Ашталкоска извлекува заклучок дека надлежните државни органи, имаат особено проблем со наплата на паричните казни и опасноста од нивно застарување. Во таа насока, де леге ференда, кандидатката предлага, да се разгледа можноста за прифаќање на други алтернативи за замена на паричната казна, во случаите кога осудениот, не може или не сака да ја плати.

Покрај замената со затвор, како дополнителна мерка, предлага да се предвиди и изрекување на општокорисна работа, како мерка што ќе овозможи извршување на паричната казна во еден модифициран облик. Ваквото решение (прифатено во повеќето современите законодавства, денес), покрај избегнување на негативните страни на краткотрајните казни затвор, нуди и поголема заштита на човековите слободи и права, и активно вклучување на сторителот на казнено дело во реализација на казненоправната заштита.

Понатаму, кандидатката заклучува дека особено внимание, законодавецот во иднина треба да посвети и на *облигаторното предвидување на паричната казна, кумулативно со казната затвор до три години*, кај сите казнени дела за кои во посебниот дел на КЗМ е предвидена ваква казна.

Во врска со намалувањето на негативните ефекти во однос на нејзиното постоење и примена преку *системот на дневни глоби*, од анализата на случаите и судските пресуди, Ашталкоска констатира дека судите воопшто не наведуваат како стигнале до бројот на дневни глоби и висината на дневната глоба. Од анализата и образложението на пресудите, според авторката, може да се види само дека одлуката е донесена врз основа на отежнувачките и олеснувачките околности на случајот, без да се наведат тие, посебно оние што се битни за определување на дневните глоби, а некаде и воопшто дека не се наведува методот на одмерување на казната. Оваа констатација, според Ашталкоска, зборува дека системот на дневни глоби не се применува во Р.Македонија и покрај тоа што помина еден подолг временски период од неговото внесување во КЗМ.

Преку анализата на законските одредби, кандидатката констатира дека законската регулатива овозможува негова реализација, и дека единствено што можеби недостасува е задолжително наведување на околностите што судот ги зема предвид при утврдување на висината на дневната глоба, односно проширување на член 374 ст.6 од ЗКП со ваквата формулација.

Кандидатката предлага и зголемување на соработката помеѓу постојните институции, *формирање на помошни органи* кои ќе бидат задолжени за прибирање податоци за имотната состојба на осудениот во рамките на судскиот систем, од финансиски и други институции и јакнење на *системот на овие внесудски установи кои се задолжени за евиденција на* легалните приходи на сите граѓани.

Исто така, Апталкоска заклучува дека треба да се измени и дополни и *Законот за извршување* и тоа во членот 214, ст.3, да се прецизира рокот за присилно извршување на паричната казна и нејзино заменување со затвор на една година, што би било оптимално за да може потоа да се спроведе и судијата за извршување санкции да пристапи кон нејзина замена со затвор, или доколку КЗМ претрпи измени, и со некоја друга дополнителна мерка. На тој начин, според кандидатката, би се избегнала примената на институтот застареност, но и би се зголемила ажурноста на надлежниот орган задолжен за нејзина присилна наплата.

Според кандидатката, анализата во трудот ја потврдува констатацијата дека имотните санкции се основни казни, кои можат и се применуваат за казнено-одговорно *правно лице*. Податоците сведочат, пак, според Апталкоска, за нивна недоволна примена во досегашната судска практика во РМ, па оттука предлага создавање услови за имплементација на новите законски одредби, пред сè, институционални, со формирање на помошни органи со активно учество во постапката на откривање на криминалитетот на правните лица, во рамките на полицијата и обвинителството, и во постапката за утврдување на имотната состојба на правното лице, како и спроведување на обуки на сите субјекти задолжени за спроведување на казнената постапка за примена на казнувањето на правните лица и искуствата во современите казнени законодавства.

Анализата на состојбата со паричната казна во Р.Македонија, според Апталкоска предупредува и дека особено внимание заслужуваат и *прекршочните имотни санкции*, кои во последно време се во постојан раст, бидејќи се карактеризираат со зголемување на висината на глобата која треба да се плати и висок степен на реализација, согласно со Законот за

извршување. Оттука, кандидатката предага измени во однос на спроведувањето на прекршочната постапка и намалување на висината на глобата, односно нејзино поврзување со економските состојби за нашата земја.

Во однос на *компензацијата* како предмет на трудот, кандидатката констатира дека и покрај тоа што е институт на граѓанското право, денес сè повеќе се афирмира и се прифаќа во современите казнени законодавства, како дел на т.н. ресторативна правда, а од компаративниот дел на трудот извлекува заклучок дека покрај граѓанското обесштетување во казнената постапка, во некои држави компензацијата се промовира како дел од системот на казнени санкции. Во македонското казнено законодавство се прифаќаат нови решенија со кои се прошируваат можностите за учество на жртвата, односно оштетениот во текот на казнената постапка, чија согласност станува услов за примената на законските решенија. Ваквите законски решенија несомнено одат во прилог на прифаќање на моделот на ресторативната правда, меѓутоа анализата на податоците во последниот дел на трудот според кандидатката Ашталкоска, не покажува задоволителни резултати во примената на оваа мерка.

Кандидатката констатира дека алтернативната мерка условно прекинување на казнената постапка, многу ретко се изрекува, компензацијата на жртвите во казнената постапка е на незадоволително ниво, и дека не постојат ни податоци за вкупниот износ на надомест на штета која е остварена кон жртвите во казнената постапка. Од тие причини, во правец на афирмацијата на оваа мерка во казненото право во нашата држава, предлага, пред сè, *создавање на институционални услови* за реализација на постојните законските можности за примена на оваа мерка.

Во однос на *конфискацијата на имот и имотна корист прибавена со казнено дело*, кандидатката заклучува дека нејзината афирмација како имотна мерка во казненото право е поттикната од сè позачестеното извршување казнени дела чиј мотив е стекнување профит и внесување на нелегално стекнатите приходи во легални бизниси, од една, и неуспехот на традиционалниот модел на казнување во спречување на овој облик на криминал, од друга страна. Кандидатката констатира дека воведувањето на *проширената конфискација* во македонското казнено законодавство е во согласност со меѓународните документи, и во правец на спроведување на постојните одредби за конфискација, зашто клучен проблем во примената на оваа мерка е токму утврдувањето на имотот или користа стекнати на криминален начин и докажување на нивното потекло.

Меѓутоа, од друга страна, според Ашталкоска, ваквото законско определување се коси со основните принципи на казнената постапка и создава широки законски рамки во кои судот може да ја одреди конкретната одлука. Судот треба да е основано уверен дека имотот ги надминува законските приходи на сторителот и потекнува од наведените казни дела, врз основа на сите околности на случајот.

Екстензивното толкување на овие законски одредби, според кандидатката, може да доведе до злоупотреба на првичната интенција на законодавецот. Оттука таа предлага да се прецизираат поимите *основано е уверен*, според околностите на случајот (чл.98-а ст.1), *трансформирана и претворена имотна корист* (чл.97-а), и *помешана корист* (чл.97-а), за да се спречи евентуално погрешно разбирање, и да се прецизира рокот во кој обвинетиот треба да докаже дека имотот за кој ќе претпоставува дека го стекнал на криминален начин има легална основа. Понатаму, со оглед на заклучокот од анализата дека една од причините за нереализација на оваа мерка е *непрецизно утврдениот имот или имотна корист во судските одлуки*, кандидатката предлага во претстојните измени на ЗКП, да се прецизира во чл.537 ст.2, обврската на судиите имотот или имотната корист што се конфискува прецизно да се наведе во пресудата, односно во продолжение на одредбата да стои „судот задолжително треба да наведе кој имот или имотна корист, предмет или паричен износ се конфискува, со назначување на елементите кои него го определуваат“. На тој начин, според Ашталкоска, судиите ќе бидат обврзани во пресудата да го наведат прецизно имотот или предметот, на пример, катастарски број, сопственикот, местото каде што се наоѓа и сл., а надлежните органи за извршување на конфискацијата понатаму ќе можат да ја спроведат мерката.

Во однос на *привремените мерки за обезбедување на имотот* во текот на постапката, кандидатката предлага, во ЗКП, да се измени одредбата на чл.220 ст.3, според која, тие траат до завршување на постапка, и да гласи „до извршување на конфискацијата“, односно членот 202 ст.8 од Предлог - законот за кривична постапка да се промени, наместо одредбата „ќе траат до завршување на постапката пред првостепениот суд“, да стои претходно наведениот текст. Со тоа, според авторката, ќе се избегнат проблемите кои се јавуваат при реализација на конфискацијата во фазата на извршување, како во примерот во трудот, имотот или дел од имотот кој бил обезбеден со привремени мерки, да исчезне, односно да не може да се пронајде по правосилност на пресудата.

На крајот од заклучните согледувања, Ашталкоска заклучува дека и покрај тоа што се преземаат одредени мерки во насока на реформа на системот на казнување во Р.Македонија, воведување на нови мерки и методи и реформата на пенетенијарниот систем, податоците сè уште не покажуваат позитивни промени во насока на спречување на криминалот, особено неговите современи облици. Ваквата примена на системот на казнување во нашата земја, според авторката, покажува дека и покрај воведувањето на нови можности како методи и средства за реализација на заштитната функција на казненото право, судиите тешко се одделуваат од традиционалниот пристап на остварувањето на правдата и бавно се приспособуваат на примената на новиот концепт прифатен од повеќето развиени земји во светот.

Оцена на трудот

Предметот на дисертацијата несомнено влегува во најтесниот круг на актуелните проблеми на современото казнено право, а со тоа и на реформата на македонскиот казнено-правен систем. Системот на санкции и други казненоправни мерки, кои се појавуваат како правни последици на казненото дело, е огледало на криминалната политика на државата, најверен одраз на нејзината општа општествено-економска, политичко-правна и социо-културна ориентација. Од тоа- со каков систем на санкции и мерки располага казненото право (материјално, процесно и извршно) во спречувањето на криминалот, може да се извлечат генерализирани заклучоци за состојбите во општеството, неговата стабилност итн. Потпирањето врз крајно репресивен, ригиден систем на санкции, заснован врз сурови и одмазднички казни е потврда за неуспехот во општата превенција на криминалот. И обратно, на една стабилна, демократска и правна и економски просперитетна држава не и е нужно посегашето по остри и екземпларни казни за да ги заштити добрата и вредностите на своите граѓани, зашто не ги заштитува човековите слободи и права како основни вредности на казненото право строгоста на неговиот систем на санкции, туку врз стабилноста и просперитетот на општеството достигнатата свест за потребата од почитување на неговите забрани.

Пристапот на кандидатката кон оваа важна тема соодветствува на основната тенденција на современата криминална политика за свртувањето кон општата превенција и кон вградување на превентивната идеја во системот на казненоправните санкции. Тие се повеќе се набљудуваат како дел од системот на "социјална контрола" на криминалот, што подразбира широк фронт на комплементарни институционални и вонинституционални мерки и програми за редукција на криминалот. Во тезата е доследно застапено гледиштето дека корените на криминалот не се вгнездени во самото казнено право, кое само ги санира последиците на дејствувањето на општите криминогени фактори, но и неговиот систем на санкции, ако е неефикасен, неприспособен на тенденциите и конкретните облици на криминал, а особено ако селективно се применува, може да се појави како фактор кој придонесува за порастот или опстојувањето на определени форми на криминал.

Кандидатката аргументирано ја брани тезата дека развојот на казнените законодавства кон крајот на XX век за заеднички именител ја има потрагата по алтернативи за затворот, врз идејата на "бифуркација": казна лишување од слобода како справедлив одговор за тешките дела и опасните делинквенти- парична казна, мерки на надзор и третман на слобода за полесните дела и првопрестапниците. И за македонскиот казненоправен систем, според неа, основно значење има барањето за обликување на системот на санкции и други мерки како плуралистички систем, во кој, покрај казната затвор, фигурираат и имаат своја функција паричната казна и другите имотни санкции и мерки.

Врз таа основа, кандидатката ја развива својата анализа на македонскиот систем на санкции, кој според своите надворешни белези ги има сите карактеристики на плуралистички систем што ги интегрира, покрај паричната казна, професионалните забрани, конфискацијата, одземањето предмети, компензацијата на штетата и имотните санкции спрема правните лица. Но наспроти легислативното рамниште, на кое е повеќе или помалку постигната внатрешна конзистентност, кандидатката во истражувачкиот дел на својата дисертација ја потврдува констатацијата дека нашиот систем на санкции се уште функционира како модел кој е потпрен врз казната затвор како доминантна санкција, и дека судската практика не може да се ослободи од традиционалното гледање врз оваа казна како главно средство во борбата против криминалот. Таквото гледање, според кандидатката, не кореспондира со потребата во борбата против „новите форми“ на криминал да бидат развиени и други санкции и мерки, меѓу кои посебно значење имаат имотните санкции и мерки со кои се посега по криминалните приноси

и се дестимулира користољубивиот мотив кој доминира со повеќето нови форми на организиран криминал, корупција, перење пари и економски криминал.

Особено внимание кандидатката посветила на конфискацијата, одземањето предмети и компензацијата на штетата, кои имаат карактер на посебни казненоправни мерки, етички неутрални и врзани за последиците на казненото дело, кои се формално надвор од системот на санкции, но се на линијата на генералната и специјалната превенција како цели на казнувањето. Незадоволителната состојба со примената на овие мерки во нашата судска практика е, според кандидатката, повод за сериозни напори за подобрување и на нивниот законски режим и за создавањето институционални и други услови за нивната примена.

Излагањата на кандидатката за паричната казна и нејзината примена како алтернатива на казната затвор исправно се надоврзуваат на современите критички гледишта врз затворот, кои денес се сведуваат на песимизам и разочараност од неговите ефекти, кои одат заедно со разочараноста во идејата на ресоцијализација. Но дури и најжестоките критичари на оваа казна не размислуваат за нејзино напуштање, едноставно поради тоа што барем за догледно време нема замена за затворот. Оттука, и кандидатката се придружува кон критиките за негативните ефекти на затворањето главно насочени кон реформирање на затворот и унапредување на системот на издржување преку различни модалитети и алтернативи (квалитативна рестрикција), или ограничување на траењето на затворот (квантитативна рестрикција). Во тој контекст е сместено и нејзиното аргументирано залагање за елиминирање на краткотрајниот затвор и негова замена со парична казна, успешно преточено и во конкретни предлози за измена на законскиот режим на краткотрајниот затвор.

Во анализата на примената на паричната казна и нејзиното извршување, кандидатката изнесува доволно аргументи во прилог на тезата дека оваа казна може да се појави како алтернатива на краткотрајниот затвор ако се отстранат нејзините слабости во практичната примена, посебно од аспект на практичното (не)функционирање на системот на „дневни глоби“ и неефикасниот режим на извршување на паричната казна.

Врз истиот аналитички пристап се формулирани и заклучоците и предлозите на кандидатката во однос на примената на паричната казна и другите имотни санкции спрема правните лица и, посебно, глобата како прекршочна санкција, чијашто регулатива и примена отстапува од првобитната интенција прекршочните санкции што ги изрекуваат органите на управата да се ограничат само на полесни облици на прекршочно неправо.

Врз избраниот методолошки пристап. посебно користењето на догматскиот, аналитичко-синтетички, компаративниот и емпирискиот метод, кандидатката успешно ги поставува и ги развива основните тези, ја определува рамката на своите излагања со така поставените тези и, конечно, формулира заклучоци и предлози кои се релевантни за нашата научна мисла, позитивно казнено законодавство и судска практика.

Предлог

Оценувајќи ја докторската дисертација на кандидатката м-р Татијана Ашталкоска, под наслов „Имотните санкции и мерки во казненото право“, како придонес кон македонската казненоправна мисла, Комисијата за нејзина оцена му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ да го усвои овој извештај и да одреди Комисија за одбрана на докторската дисертација.

Скопје, 8 јануари 2011 година

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА

1. Акад. проф. д-р Владо Камбовски	с.р.
2. Проф. д-р Методија Каневчев	с.р.
3. Проф. д-р Никола Тупанчески	с.р.
4. Проф. д-р Гордана Бужаровска	с.р.
5. Проф. д-р Гордан Калајчиев	с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „СЕРОПРЕВАЛЕНЦА И МОЛЕКУЛАРНА ДИЈАГНОСТИКА НА ВИСЦЕРАЛНАТА ЛАЈШМАНИЈАЗА КАЈ КУЧИЊАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“ ОД М-Р ЈОВАНА СТЕФАНОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ.

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на својата редовна седница одржана на 18.10.2010 година, донесе одлука за формирање Комисија за оцена на поднесената дисертација во следниов состав:

1. доц. д-р Славчо Мреношки – претседател
2. проф. д-р Никола Геру - член
3. проф. д-р Стојмир Стојановски, виш научен соработник - член
4. проф. д-р Дине Митров - член
5. проф. д-р Дино Чрчев – член,

со задача да даде оцена на докторската дисертација СЕРОПРЕВАЛЕНЦА И МОЛЕКУЛАРНА ДИЈАГНОСТИКА НА ВИСЦЕРАЛНАТА ЛАЈШМАНИЈАЗА КАЈ КУЧИЊАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, изработена од м-р Јована Стефановска. По опстојниот преглед на доставената дисертација, Комисијата, до Наставно-научниот совет, го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

М-р Јована Стефановска, вработена во Ветеринарниот институт при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, самостојно или со соработници до сега има објавено 27 трудови кои се од областа на паразитологијата и дијагностиката на паразитарните заболувања, со што се има здобиено со големо искуство пред започнувањето на изработката на приложената докторска дисертација од истата област.

Докторската дисертација „Серопреваленца и молекуларна дијагностика на висцералната лајшманијаза кај кучињата во Република Македонија“ е напишана на 145 страници чукаан текст, со 24 слики, 30 табели и 8 графикони. Таа е поделена во 11 поглавја: Кратка содржина/*Synopsis*, Кратенки, Вовед, Преглед на литература, Цели и задачи на испитувањето, Материјали и методи, Резултати, Дискусија, Заклучоци, Благодарност и Список на литература.

1. Вовед. Во воведот се изнесени општите карактеристики на паразитарната зооноза – лајшманијаза, која е предизвикана од најмалку 30 различни видови од родот на *Leishmania*, од кои 12 (дел именувани и неколку неименувани) го инфицираат човекот. Според Светската здравствена организација, лајшманијазата претставува втора по важност протозоарна болест во светот, веднаш по маларијата. Лајшманијазата е пронајдена на 5 континенти, со исклучок на Австралија со Океанија. Преваленцата кај хуманата популација е 12 милиони, а се смета дека 367 милиони се изложени на ризик од ова заболување. Неколку видови на каниди (кучиња, лисици и којоти - шакали), торбари и глодари претставуваат резервоари за инфекција во ендемските подрачја. Сепак, кучињата имаат најважна улога во одржувањето на оваа болест во ендемските подрачја, каде што имаат улога на резервоари и претставуваат извор на инфекција на песочната мува, а последично и на хуманата инфекција. Кучешката лајшманијаза е хронично висцеро - кутано заболување, предизвикано од *Leishmania donovani*-комплексот во кој припаѓаат видовите *L. infantum*, *L. Chagasi* и *L. donovani*, а поретко и од видот *L. tropica*. Инфицираните кучиња, кои можат да бидат и асимптоматски носители, можат да ги заразат песочните муви кои цицаат крв од нив. На тој начин претставуваат ризик за неинфицираните кучиња и луѓе. Вектори на заболувањето се песочните муви од родот *Phlebotomus* (Стар Свет) и родот *Lutzomyia* (Нов Свет). Висцералната лајшманијаза предизвикана од *Leishmania infantum* претставува ендемско заболување во сите земји од Медитеранскиот Базен. Во Медитеранските земји, *L. infantum* како причинител на кучешката висцерална лајшманијаза ја пренесуваат различни видови на песочни муви од родот *Phlebotomus*. Според одредена група на автори, во Медитеранскиот Базен околу 7 милиони кучиња можат да бидат изложени на инфекција со лајшманија. Р. Македонија иако не припаѓа директно во земјите од Медитеранот, сепак се води како соседна медитеранска земја. Лајшманијазата претставува многу опасна, а со тоа и многу важна зооноза, но до сега во нашата земја нема спроведено истражувања за нејзиното присуство и распространетоста кај кучињата, кои претставуваат најважен резервоар на ова заболување, ниту пак е детерминиран видот кој ја предизвикува. Од таа причина темата на оваа докторска дисертација е од големо значење за здравјето на животните и луѓето, а воедно претставува и основа за спроведување на идни превентивни мерки.

2. Преглед на литература. Во ова поглавје кандидатката м-р Јована Стефановска има цитирано 254 автори, чишто истражувања се систематски изнесени во поглавјата: историјат, етиологија, епизоотиологија, патогенеза, дијагностика, идентификација на видовите на лајшманија, циклично секвенционирање и лекување. Во сите овие поглавја се цитирани најбитните достигнувања во областа на кучешката лајшманијаза, па и пошироко, презентирани на 36 страници чуван текст. Цитирани се најнови достигнувања, како и постари истражувања кои претставуваат основа за развојот на истражувањата во оваа област. Дел од овие цитати кандидатката детално ги употребила и во споредување на резултатите од сопствените истражувања во дискусијата.

3. Цели и задачи. Во ова поглавје се изнесени поставените цели и задачи на испитувањата, а тоа се: воспоставување на техники за подготовка на специфични медиуми за изолација, раст и размножување на промастиготи; воведување на методи за подготовка на антиген од претходно одгледуваните промастиготи за спроведување

на серолошките анализи со помош на индиректен имунофлуоресцентен тест (indirect fluorescence antibody test, IFAT); одредување на застапеноста на антитела (серопреваленца) против комплексот *Leishmania donovani* со IFAT и ELISA метод; доказ на DNK на *Leishmania spp.* со помош на полимераза верижна реакција (PCR) со различни парови на прајмери; идентификација на видот на лајшманија присутен во Р. Македонија со употреба на RFLP анализата на ITS регионот со помош на *Hae III* ендонуклеази (рестриктивни ензими); секвенционирање на PCR - амплификатите од позитивните кучиња со цел одредување на видот на лајшманија и негово класифицирање во дендограм во однос на другите видови лајшманија во регионот и пошироко; одредување на релативната сензитивност и специфичност на методите преку споредбени анализи на добиените резултати по методи; одредување на серопреваленцата на висцералната лајшманијаза кај кучињата во Р. Македонија на ниво на епизоотиолошки подрачја и статистички региони и анализа на застапеноста на кучешката висцерална лајшманијаза од различни категории (пол, раса, старост, начин на чување - групно или поединечно, улични или со сопственик, без клинички видливи симптоми и со различни клинички манифестни симптоми и од урбани или рурални средини) при што ќе се одредат и главните фактори на ризик за инфекција на кучињата.

4. Материјали и методи на работа. Во ова поглавје најпрвин се опишани методите на подготовка на антигенот, кој понатаму се користел во IFAT-серолошката метода. Биле употребени 5 различни култури на одгледување на промастиготите и две различни техники на подготовка на антигенот. Како иницијални промастиготи биле користени промастиготи на *L. Infantum*, зимодем MON-1 9MCAN/HR/2003/LLM-1282. Како материјал за испитување биле крвни серуми од кучиња кои потекнувале од различни епизоотиолошки и статистички региони во Р. Македонија, со што се обезбедиле проби од најголемиот дел епизоотиолошки подрачја и сите статистички региони. Бројот на потребни мостри бил одреден при претпоставен интервал на веродостојност од 99%, посакувана апсолутна прецизност од $\pm 5\%$ ($d=0.05$) и претпоставена застапеност на болеста од 50% ($P_{exp}=0.5$), а врз основа на грубата проценка на Ветеринарната управа за постоење на околу 120.000 кучиња во РМ. Серолошкото испитување било спроведено со две техники. Специфичните антитела биле одредени со помош на индиректна ELISA (INGESIM-*Leishmania*, кат бр. 1.5.LSH.K.1) и IFAT методата со употреба на комерцијална позитивна и негативна контрола (VMRD), но со сопствен произведен антиген и со сопствена позитивна контрола. Со ELISA-методата биле испитани вкупно 703 кучиња, додека, пак, со IFAT-методата паралелно биле испитани 588 серуми од истите кучиња, до титар од 1:20480. Биле направени и споредувања на тестовите во однос на нивната сензитивност и специфичност, а е пресметан и коефициентот Капа и нивото на совпаѓање. Податоците за старост, пол и раса биле анализирани со помош на статистички метод за проценка на пропорции на популацијата и тестирање на разликите помеѓу пропорции кај големи независни примероци, со што се добиле податоци за статистички значајната разлика помеѓу нив. Како материјали за молекуларно дијагностичките методи пост мортално од 4 кучиња биле земени следните мостри: коскена срцевина, слезена, црн дроб, бубрези, лимфни јазли и полна крв. Се употребиле два PCR-теста со два различни пара на прајмери кои амплифицирале различни делови на рибозомалните повторувања, т.е. рибозомалната RNK на лајшманија и ITS1 регионот. Со цел да се идентификува

видот на лајшманија во Р. Македонија, била употребена *RFLP*-анализата на *ITS* - регионот со помош на *Hae III* ендонуклеази. Како примероци биле употребени *PCR* продуктите (екстрактите) од примероците: замрзнати промастиготи на *L. infantum*, слезена, лимфен јазол, коскена срцевина, кои во претходните *PCR* испитувања дале позитивен резултат. По амплификацијата со употреба на прајмерите *LITSR* и *L5.8S*, продуктите биле подложени на дигестија со *Hae III* рестрикциските езними, со три различни протоколи, а со цел да се изврши оптимизација на реагенсите. Со цел да се определат одредени секвенци на нуклеотиди во примерокот на рибозомалната *DNK* на лајшманијата, кои покажуваат голема варијација во геномот на видот лајшманија, а се многу корисни за побрзо утврдување на видот на лајшманија, била спроведено и секвенционирање. Како примероци за секвенционирање биле земен слезена; поплитеални лимфни јазли и коскена срцевина од куче (Германски овчар старо 7 години) кое претходно со серолошки реакции (*IFAT* – титар 1: 640 и *ELISA* оптичка густина 93,1%) било потврдено како позитивно. По извршената екстракцијата на *DNK* била спроведена и *PCR* амплификацијата со два различни парови на специфични прајмери (*R221;R 332* и *LITSR;L5.8S*) за два различни молекуларни маркера (*ITS 1* регионот на рибозомалниот оперон и малата подединица на рибозомалната *RNK*). Амплификациските производи од 603 и 300-350 базни пара (bp) биле анализирани на 1% агарозен гел обоен со етидиум бромид, при што се добиле бендови со јак сигнал. *PCR*-амплифицираните производи биле секвенционирани на двете нишки *ДНК* со употреба на Big Dye Terminator Cycle Sequencing Kit v1.1, Cycle Sequencing, Applied Biosystems, p/n 4336774. По прочистување на *PCR* амплификатите, подготовка на реакција за секвенционирање и капиларна електрофореза и прочистување на производот од реакцијата на секвенционирање, секвенционирањето се изведувало во секвенционер Applied Biosystem ABI PRISM, 310 Genetic Analyzer.

5. Резултати. Резултатите од испитувањата се дадени во 13 табели, 8 графикони и 16 слики.

За подготовка на антиген за *IFAT* методот биле користени 5 различни подлоги. Модифицираната подлога произлезена од сопствените истражувања била најдобра затоа што овозможувала најдобар раст на промастиготите при неограничен број субкултивации, била едноставна за подготовка и евтина, затоа што феталниот телешки серум бил заменет со хуман урин.

Сите серуми (703) биле анализирани со две серолошки методи - *IFAT* и *ELISA*. Од нив 629 биле анализирани со "in house" *ELISA* на Ветеринарниот факултет при "Аристотелис Универзитетот" во Р. Грција, при што 115 од серумите го добиле финалниот статус само врз основа на тој тест; сите останати биле тестирани и на Ветеринарниот факултет во Скопје.

Со *IFAT*-методата биле испитани 558 серуми од кои 208 (35,3%) дале позитивен резултат со титар $\geq 1: 80$. Најголем број од позитивните кучиња (57,3%) имале титар од 1:160 до 1: 640.

Сите серуми кои биле испитани со комерцијалната *ELISA* (*INGENASA*) добиле финален статус врз основа на повторено отчитување на сите проби чиј процент на позитивност бил за 10% поголем или помала од *cut-off* подрачјето (30-35%), и тоа по две дупчиња за секоја проба. Позитивни биле 206 проби (35%) од испитаните. При тоа тестовите *IFAT* и *ELISA* биле споредувани, така што секој од нив се земал по еднаш како златен стандард, при што титарот $\geq 1:80$ бил земен како позитивен во

IFAT-методата. Кога *ELISA* методот бил земен како златен стандард, со споредувања се добила сензитивност од 90,291% и специфичност од 55,102%, а кога *IFAT*-методот бил земен како златен стандард, била добиена сензитивност од 89,423% и специфичност од 57,447%. Со ваквата компарација не се добиле сигнификантни разлики во сензитивноста и специфичноста на двата теста.

Валидноста на тестот во отсуство на "златен стандард" била оценета и со пресметување на Капа коефициентот за *IFAT* и *ELISA* методот, при веродостојност од 95%. Од споредувањата на двата теста се добило високо ниво на совпаѓање (0,835), додека, пак, добиените вредности за Капа коефициентот (0,461) покажале умерено совпаѓање. При споредување на титарот на антитела, утврдени со *IFAT*-методот и процентот на позитивност добиен со *ELISA* методот, се увидело дека не постои корелација.

Со примена на формулата $TP = (AP + Sp - 1) / (Se + Sp - 1)$ [TP = true prevalence, вистинска преваленца или вистинска застапеност; AP = пресметана застапеност; SP = специфичност, која е 0,8469 и SE = сензитивност, која е 0,7561, а се земено од техничкиот извештај на *ELISA* китот-Ингенаса) била пресметана вистинската застапеност за секое епизоотиолошко подрачје посебно и вкупно за целата територија на Р. Македонија. Од вкупно 703 испитани кучиња од територијата на целата Република 227 (32,3%) биле позитивни на присуство на антитела на кучешка висцерална лажшманијаза, додека 476 (67,7%) дале негативен резултат. Пресметаната застапеност била коригирана според горенаведената формула и се добила вистинската застапеност на кучешката висцерална лажшманијаза на територијата на РМ, која изнесувала 28,2%.

Секое епизоотиолошко подрачје и статистички регион биле посебно анализирани и се докажало дека серопреваленцата варираше од 0% во епизоотиолошките подрачја Кичево, Прилеп и Ресен до 66,1% во Струмица. Отсуството на позитивни кучиња во одредени епизоотиолошки подрачја се должело повеќе на мал број на примероци отколку на нејзино вистинско отсуство. Кучешката висцерална лажшманијаза била застапена во сите 8 статистички региони на РМ, при што серопреваленцата варираше од 18,7% во североисточниот регион до 64,4% во вардарскиот регион.

По анализите на појавата на кучешката висцерална лажшманијаза во различни старосни категории, се докажало дека најраната детектирана возраст изнесувала 8 месеци, а најстарата 12 години. Најголем број на позитивни кучиња имало во старосната категорија 1-2 години (21,4%), додека пак 82% од позитивните кучиња биле на возраста 1-8 години. Се докажало дека постоела статистички значајна разлика ($p < 0,01$) со над 99%-тна веројатност во однос на застапеноста на кучешката висцерална лажшманијаза во старосна категорија до 8 години во однос на другите старосни категории. Од кумулативните вредности можело да се види дека кучињата се најмногу експонирани на ризик на инфекција во старосна категорија од 1 - 8 години.

Биле следени и сите клинички видливи симптоми кај испитуваните кучиња при што се увидело дека од дијагностицираните позитивни кучиња, асимптоматски биле 94,2% (214), додека, пак, симптоматски биле 5,7%. Најзастапени клинички манифестни симптоми биле кожните промени без фебрилна состојба (застапени кај 77% од заболените кучиња), кожните промени пропратени со фебрилна состојба (13%), изразената ренална инсуфициенција (23%), и изразената кахексија (23%).

Најголем број од позитивните кучињата (48,2%) биле од мешаната раса. Како

втора доминантна раса била германскот овчар со застапеност од 22,7%. Иако двете раси биле застапени со високи 71% во однос на позитивните кучиња од другите раси, сепак немало статистичка сигнификантна разлика.

Со анализирање на податоците врзани за полот на кучињата, се утврдило дека машките единки кај сите раси и во сите старосни категории биле повеќе застапени отколку женските, во сооднос 1,8:1. Постоела статистички значајана разлика ($p < 0,05$) со 95% сигурност во однос на застапеноста на лајшманијазата помеѓу машките и женските кучиња.

Молекуларната дијагностика спроведена со примена на PCR-техниката со два различни пара на прајмери, дала позитивни бендови за примероците: промастиготи од култура на клетки (замрзнати и свежи), слезена, коскена срцевина и лимфни јазли, а негативен резултат се добил за примероците од црн дроб, бубрег, полна крв и серум. Позитивен резултат се добил за симптоматските кучиња, додека негативен резултат се добил за олигосимптоматското и асимптоматското куче.

Со примена на RFLP-анализата на ITS-регионот со помош на *Hae III* ендонуклеазите се докажало дека причинител на кучешката висцерална лајшманијаза на територијата на Р. Македонија е видот *L. infantum*.

Со методот на циклично секвенционирање се добила нуклеотидна секвенца која од подредувањата и компарациите со другите секвенци на НЦБ веб - страната била максимално (99%) идентична најпрвин со *L. infantum*, а потоа и со *L. chagasi* и *L. donovani*, во чиј комплекс и припаѓа.

6. Дискусија. Во дискусијата кандидатката многу опстојно ги дискутира своите резултати со оние од литературата, а извршена е и анализа за евентуални меѓусебни интеракции на различните испитувани параметри.

Бидејќи досега не постои универзален културелен медиум во кој сите лајшманиии би растеле слободно, во истражувањето биле воспоставени повеќе подлоги. Со нивна комбинација, замена на фетален телешки серум (ФТС) и додавање на 5% филтриран хуман урин и употреба на крв од куче со ЕДТА, се добила подлога која до сега не е објавена во литературата, а е многу погодна за подготовка на антиген за методата IFAT.

Серолошките техники се најупотребувани во дијагностика на кучешката лајшманијаза, затоа што специфичниот хуморален одговор е многу интензивен и се карактеризира со производство на високо ниво на специфични имуноглобулини. Но, сепак, присуството на анти-лајшманијални антитела, само по себе не значи донесување на заклучок за болеста. Затоа е и препорачливо да се спроведат повеќе од еден серолошки тест, за да се подобри дијагностиката на лајшманијазата. Од овие причини сите серуми биле испитани со две различни серолошки методи (ELISA и IFAT), следени со клиничка евалуација на сите кучиња. При процена на валидноста на тестовите и нивната сензитивност и специфичност со другите слични податоци во литературата, и покрај тоа што биле доста високи (80% - до 100%) се увидело дека многу варираат како кај различни тестови, така и во зависност од тоа дали се однесуваат на симптоматски и асимптоматски кучиња.

Информации за преваленцата на лајшманијаза во секој регион се неопходни за да се дефинираат контролните мерки за зоонотската лајшманијаза. Преваленцата на лајшманијаза во Медитеранскиот Базен варира од 10 до 37%. Во Р. Македонија вистинската застапеност изнесувала 28,2%, што споредено со соседните земји е повисока, а е слична со онаа во Р. Грција која изнесувала 24,4%, анализирана со

IFAT- методот.

Од истражувањата се увидело дека најраната возраст на појава на кучешката висцерална лајшманијаза, или поточно кажано, детекција на присуство на специфичните антилајшманијални антитела докажани со серолошки испитувања изнесувала 8 месеци, а најголемата 12 години. Податоците од истражувањето се слични со другите објавени испитувања во кои авторите нашле дека возраста на инфицирани кучиња може да варира од 9 месеци до 15 години, при што најраната возраст кога ја докажале болеста кај асимптоматските кучиња била 6 месеци, а најстарата 16 години. Кај симптоматските кучиња била 8 месеци и 15 години.

Кај 77% од заболените кучињата, клиничките манифестни симптоми на болеста биле изразени во облик на најразновидни кутани лезии како што се ексфолијативниот дерматит и кожни улцерации, што е во согласност со испитувањата на други автори кои нашле застапеност на ексфолијативниот дерматит кај 90,2% од испитаните позитивни кучиња. Според одредена група на автори, серолошки позитивните кучиња може да имаат спонтано излекување и само 2 - 3% од овие кучиња всушност развиваат болест, што е и во согласност со само 5,7% кучиња со клинички манифестни симптоми во истражувањето.

Лајшманијазата може да ги зафати речиси сите кучешки раси, но според некои автори германскиот овчар и боксерите изгледа дека се најпредиспонирани. Во истражувањата најзастапени раси со позитивни кучиња биле мешаната раса и германскиот овчар. И двете доминантни раси живеат исклучиво во надворешни услови. Условите на живеење исклучиво во надворешна средина, како и лошата исхрана, говореле дека тоа се едни од можните предуслови за развој на болеста кај кучињата. Во истражувањето, исто така, машките кучиња биле повеќе застапени помеѓу позитивните животни во сите старосни категории. Исто така, поголем број на автори нашле поголема застапеност на лајшманијазата кај машките кучиња, што говори за нивна сексуална предиспозиција и дека тие се изложени на поголем ризик од развивање на болеста.

Иако постојат голем број на студии во кои се опишуваат различни протоколи за PCR-детекција на лајшманијазата, во секое истражување се опишуваат различни протоколи за различни примероци или групи на примероци. Во истражувањето за молекуларна дијагностика биле воведени две PCR-техники со кои се амплифицираат два различни таргета, а имаат и различна сензитивност. Сензитивноста и специфичноста на PCR-базираните методи варира во однос на различната дистрибуција на паразитите во различни органи и делот од геномот кој се амплифицира. Во досегашните објавени истражувања на различни начини се докажува сензитивноста и специфичноста на PCR-методите која може да биде и до 100%, но до сега не постои објавено истражување со унифицирана PCR метода за сите видови примероци со така висока сензитивност и специфичност. Од таму и резултатите кои биле добиени со двата PCR-протокола соодветствуваат со досега објавените истражувања. Во прилог на резултатите добиени со истражувањето говори и истражувањето на група автори кои кога тествале 9 асимптоматски серонегативни кучиња со примена на прајмерите K13A-K13B и RV1-RV2, детектирале лајшманија кај 5 кучиња, а со прајмерите R221-R332 и Pia1-Pia2 добиле негативни резултати за сите од нив.

Една од целите во истражувањето било да се детерминира и видот на лајшманија кај кучињата кој е присутен на територијата на Р. Македонија. Точното одредување на видот е важно со цел да се одреди клиничката прогноза, да се одреди

соодветен вид-специфичен терапевтски режими и е од голема важност од аспект на епидемиолошките истражувања, каде што дистрибуцијата на видовите на лајшманија кај хуманата популација и животните кои се домаќини, како и видовите на инсекти кои се вектори, се важни предусловни информации за одредување на адекватни контролни мерки. Досега ниен вид на лајшманија не е типизиран во нашата земја. До денес се развиле голем број на молекуларни техники, молекуларни маркери и *PCR*-протоколи за детерминација и идентификација на лајшманијата на различни таксономски нивоа (род, комплекс, вид). Постојат повеќе таргет секвенци кои досега се употребувале за карактеризација. Во истражувањето за докажување на видот во примероци од кучиња болни од лајшманијаза била одбрана техниката *PCR-RFLP*, базирана на *ITS* регионот на *rRNA* генот. Поточно, *ITS1* регионот бил одбран, поаѓајќи од претходно утврдени сознанија дека ги раздвојува *ssu rRNA* и *5.8S rRNA* гените кои варираат во големина и нуклеотидни секвенци кај различни видови на лајшманија. Најголемата предност на *ITS1-PCR* е дека идентификацијата на видот може да се постигне со дигестирање на *PCR* производот со рестрикциски ензими *Hae III*. На тој начин, воедно сите групи на клинички важните видови може да се разликуваат по нивните *RFLP* шеми. Од ова истражување се дошло до заклучок дека причинителот на кучешката висцерална лајшманијаза во РМ е *L. infantum*, што кореспондира со голем број на трудови во кои се објавени податоци за потврда на *L. infantum* како главен причинител на лајшманијазата кај кучињата во медитеранскиот регион.

Со секвенционирање е добиена нуклеотидна секвенца (BankIt1352514) Seq1 NM807524 која е прва докажана секвенца на лајшманија со потекло од РМ. Од подредувањата и компарациите со другите секвенци на НЦБ веб - страницата се дошло до заклучок дека добиената секвенца била максимално (99%) идентична најпрвин со *L. infantum*, а потоа и со *L. chagasi* и *L. donovani* на чиј што комплекс и припаѓа. Ваквиот резултат е во согласност со очекувањата, затоа што во медитеранскиот регион, посебно во земјите кои не опкружуваат, од страна на повеќе автори е докажано дека *L. infantum* е видот кој перзистира. Истиот резултат се добил и со формирање на бласт дрвото.

Но, и покрај тоа што постои географска одредница, неопходно е докажување на видот на лајшманија во секој регион поодделно, поради можноста од коегзистирање на повеќе видови на лајшманија во ист ендемски регион. Со истражувањето било докажано постоењето на *L. infantum*, но многу е битно константно следење со лабораториско докажување на присуството на видовите на лајшманија, како кај хуманата популација, така и кај кучињата во нашата земја, поаѓајќи од фактот дека во медитеранскиот регион перзистираат *L. infantum* и *L. tropica*. Исто така, потребно е да се размислува и на потенцијалната можност од воведување на други видови лајшманија, како во Европа, така и во Р. Македонија, за што придонесува зголеменото патување на луѓето и домашните животни и глобалното затоплување, како клучен фактор во ширењето на потенцијалните преносители на лајшманијазата.

7. Заклучок. Врз основа на добиените резултати, кандидатот дошол до следниве заклучоци:

Најдобар раст и најдобра диференцирана форма на промастиготите се постигнала со

добиената "in house" подлога, а воедно биле многу погодни за производство на Аг за IFAT. Со примена на методата IFAT, 35,3% од испитаните кучиња дале позитивен резултат со титар $\geq 1:80$, при што најголем број од позитивните кучиња имале титар од 1:160 до 1:640. Во однос на ELISA (Ingenasa) тестот позитивни биле 206 проби, односно 35% од испитаните. Во отсуство на "златен стандард", валидноста на тестот била оценета со пресметување на Капа коефициентот за IFAT (титар од $\geq 1:80$ земен како позитивен) и ELISA-метод, при што се добило високо ниво на совпаѓање 0,835, додека пак добиените вредности за Капа коефициентот (0,461) покажале умерено совпаѓање. Вистинската застапеност на кучешката висцерална лажшманијаза на територијата на РМ изнесувала 28,2%. Серопреваленцата варираше од 0% во епизоотиолошките подрачја на Кичево, Прилеп и Ресен до 66,1% во Струмица. Отсуството на позитивни кучиња во одредени епизоотиолошки подрачја се должело повеќе на мал број примероци отколку на нејзино вистинско отсуство. Во 8-те статистички региони во РМ серопреваленцата варираше од 18,7% во Североисточниот регион, до 64,4% во Вардарскиот регион. Кучешката висцерална лажшманијаза била застапена во сите статистички региони. Најраната возраст на појава на кучешката висцерална лажшманијаза изнесувала 8 месеци, а најголемата 12 години. Било заклучено дека постоела статистички значајна разлика ($p < 0,01$) со над 99% веројатност во однос на застапеноста на кучешката висцерална лажшманијаза во старосна категорија до 8 години, во однос на другите старосни категории. Од кумулативните вредности можело да се заклучи дека кучињата биле најмногу експонирани на ризик на инфекција во старосна категорија 1-8 години. Најголем број од позитивните кучињата (48,2%) биле од мешаната раса, а како втора доминантна раса бил германскиот овчар. Иако двете раси биле застапени со високи 71% во однос на позитивните кучиња кај другите раси, сепак немало статистичка сигнификантна разлика. Постоела статистички значајна разлика ($p < 0,05$) помеѓу застапеноста на кучешката висцерална лажшманијаза помеѓу машките и женските кучиња со 95%тна сигурност. Најзастапени клинички манифестни симптоми биле кожните промени, изразени во облик на најразновидни кутани лезии, како што се ексфолијативниот дерматит и кожни улцерации, и тоа кај 77% од заболените кучиња. Од позитивните кучиња асимптоматски биле 94,2% (214), додека, пак, симптоматски биле 5,7%. Молекуларната дијагностика спроведена со примена на PCR-техниката со две различни пара на прајмери (R21 и R32; LITSR и L5.8S) дала позитивни бендови за еден вод на примероци, а негативен за друг вид, со што се дошло до заклучок дека при воспоставување на PCR методите треба да се внимава за кои примероци се оптимизирани прајмерите и како варира нивната сензитивност и специфичност во однос на примероците. Со примена на RFLP-анализата на ITS регионот со помош на ендонуклеази *Hae III* се добивала шема на бендови кои и по пролонгирана електрофореза не отстапувала од бендовите на позитивната контрола (*L. infantum* зимодем MON-1 9MCAN/HR/2003/LLM-1282), со што се докажало дека причинител на кучешката висцерална лажшманијаза на територијата на Р. Македонија е видот *L. infantum*. Со методот на циклично секвенционирање се добила нуклеотидна секвенца (Seq1 HM807524), прва оригинално препознатлива секвенца на *L. infantum* која потекнува од нашата земја. Од подредувањата и компарациите со другите секвенци на НЦБ веб-страницата се дошло до заклучок дека добиената секвенца била максимално (99%) идентична најпрвин со *L. infantum*, а потоа и со *L. chagasi* и *L. donovani*, на нипшто комплекс и припаѓа.

Територијата на Република Македонија е релативно мала, и покрај различните

застапености на лајшманијазата на целата територија, треба целата да се третира како ендемско подрачје. Поради големото значење на лајшманијазата како многу опасна зооноза, неопходно е рано да се детектира инфекцијата со лајшманија кај кучињата, за да се редуцира можноста за нејзин пренос на векторите, било со третирање или елиминација на кучињата носители.

8. Литература. Кандидатката има опфатено голем број литературни податоци и неведува 254 автори кои работеле и објавиле податоци во различни списанија и книги од соодветната област.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Во предложената докторска дисертација м-р Јована Стефановска детално ја има проучено застапеноста и значењето на кучешката висцерална лајшманија во Република Македонија. Притоа се опфатени голем број животни од различни епизоотиолошки и статистички подрачја, со што докажува дека болеста е застапена на целата територија на нашата држава и има ензоотски карактер.

Во дисертацијата застапеноста на антитела кај кучињата е паралелно испитана со две различни серолошки методи (*IFAT* и *ELISA*), и тоа кај кучиња со различно потекло, раса, големина, пол, со сопственик или улични. Со тоа не само што е за прв пат докажано присуството на оваа блест, туку е добиена и објективна слика за преваленцата и ризикот од оваа опасна зооноза во Република Македонија.

Покрај тоа, со примена на современи молекуларно дијагностички методи (*PCR* методата со два различни пара на прајмери) се докажало постоењето на овој паразит во одреден вид на ткива и негово отсуство кај друг вид на ткива, со што се укажува на уште една метода со високо ниво на сензитивност и специфичност која може да се користи при дијагностика на кучешката висцерална лајшманија.

Во дисертацијата, со помош на *RFLP*-методата за првпат е докажано дека *L. infantum* е видот на паразитот кој ја предизвикува кучешката висцерална лајшманија во Република Македонија. Со циклично секвенционирање добиена е и оригинална нуклеотидина секвенца, со идентификациски код во банката на гени (*Seq1 NM807524*), што претставува прва оригинално препознатлива секвенца на *L. infantum* која потекнува од нашата земја.

Врз основа на изнесеното, Комисијата смета дека трудот **СЕРОПРЕВАЛЕНЦА И МОЛЕКУЛАРНА ДИЈАГНОСТИКА НА ВИСЦЕРАЛНАТА ЛАЈШМАНИЈАЗА КАЈ КУЧИЊАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, поднесен од кандидатката м-р Јована Стефановска, претставува оригинален научен труд, кој дава солидна основа за согледување на серопреваленцата, методите на дијагностика и значењето на кучешката висцерална лајшманија, и со тоа дава значаен придонес во науката и практиката, особено во делот на ветеринарната паразитологија, епидемиологија и јавното здравство.

Од тие причини, Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, поднесениот труд

СЕРОПРЕВАЛЕНЦА И МОЛЕКУЛАРНА ДИЈАГНОСТИКА НА ВИСЦЕРАЛНАТА
ЛАЈШМАНИЈАЗА КАЈ КУЧИЊАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА од м-р Јована
Стефановска да го прифати како докторска дисертација, да одреди комисија за јавна
одбрана и да го одреди датумот на одбраната.

Комисија

Доц. д-р Славчо Мреношки, с.р.

Проф. д-р Никола Геру, с.р.

Проф. д-р Стојмир Стојановски, виш научен
соработник, с. р.

Проф. д-р Дине Митров, с.р.

Проф. д-р Дино Чрчев, с.р.

Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Филозофски Факултет
Софија

Соопштение
Соопштение на Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Филозофски Факултет
Софија

Соопштение на Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Филозофски Факултет
Софија

Соопштение на Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Филозофски Факултет
Софија

Соопштение на Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Филозофски Факултет
Софија

- Матроскономските и матроскономските аспекти на
човешката капитална група и развој на ресурс
теоретско-методолошки пристап
- Значењето на човешките ресурси за претприемачка
фирма
- Профилнава на функциите на менаџментот на
фирмата и ресурса во претприемачка фирма
- Профилнава на функциите на менаџментот на
фирмата и ресурса во претприемачка фирма
- Профилнава на функциите на менаџментот на
фирмата и ресурса во претприемачка фирма

со апериоритетно и дисципине на единствена фактор и фактор на предприемливост, но и со повикување на значењето што на овој фактор на производството му се придава во фундаменталната економска дисциплина економија. Семјуелсон, Беј, Фишер, Дорбуш, Џонс и др.

1. The first step in the process of identifying a potential threat is to conduct a thorough review of the threat's history and background. This includes examining the threat's past actions, statements, and associations. The second step is to assess the threat's current capabilities and intentions. This involves gathering intelligence on the threat's resources, skills, and plans. The third step is to evaluate the threat's potential impact on the target. This includes considering the threat's ability to cause harm, the likelihood of an attack, and the potential consequences of an attack. The fourth step is to develop a response plan. This involves identifying the threat's weaknesses, determining the best way to neutralize the threat, and establishing a timeline for action. The fifth step is to implement the response plan. This involves carrying out the actions identified in the plan and monitoring the threat's response. The sixth step is to evaluate the results of the response. This involves assessing the effectiveness of the response and identifying any lessons learned. The seventh step is to update the threat's profile. This involves incorporating new information about the threat into the threat's profile and adjusting the response plan as needed. The eighth step is to continue to monitor the threat. This involves keeping track of the threat's activities and staying alert for any new developments. The ninth step is to report the results of the response. This involves providing a detailed report on the response and the threat's current status. The tenth step is to share the information with other relevant parties. This involves providing information about the threat and the response to other agencies and organizations that may be involved in the response.

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the situation.

Президентът на "Бенetton" е изключително амбициозен човек, който е разбрал, че американските фирми, включително и неговата, са били изпреварени от японците, които са разработили своите стратегии за бъдещи съвети, съвети, които са били валидни и днес. Той е човек, който е бил изключително амбициозен и е бил изключително амбициозен и е бил изключително амбициозен.

на ова прашање е посветено особено внимание. Во продолжение посебно се разработени назначајните функции на менаџментот на човечките ресурси, но од аспект на претприемачка фирма. Тука, како клучни прашања се поставуваат: планирање на потребниот број и структура на вработените, можните пристапи на регрутирање и избор на вработените во млада и порастечка фирма, а секоја претприемачка фирма мотивирањето и наградувањето на вработените, како клучен фактор за стимулирање на креативноста, иновативноста и лојалноста на

[illegible]

...and the fact that the *Journal* is a journal of the American Psychological Association, the largest and most influential organization in the field of psychology, adds to the journal's prestige and makes it a must-read for all psychologists.

[illegible]

свеста на менаџерите за клучното значење на човечките ресурси за развојот на фирмата, како и за потребата од различни форми на едукација на кадрите и веошто вложување за подобрување на перформансите на човечкиот капитал. Постепена ориентација кон користењето на можностите на интернетот и на услугите на специјализирани агенции за регрутација и селекција на кадри, пораст на сепаратно функционирање на корпоративни управувачка-големите фирми, воведување на имплементација на дел од нив, посебно комерцијални (банки) итн. Кандидатката дава низа корисни сугестии во својот текст, а дава во прилогите (посебно во прилогот за анкетата на вработените) за состојбата на постоечките слабости во доменот на управувањето на човечките ресурси во нас.

Визуелно, кандидатката констатира дека кандидатката ги критикува некои од нејзините воистина слабости и дека станува збор за нејзино непотребно изработување докторската дисертација.

Се разбира дека на трудот можат да се забележат и одредени критички забелешки, кои сепак на нивниот научнички пристап и третирањето на одредени нејзини трудот, присутност на непотребно повторување, нелогично полемизирање на поделни слабости во дефинирањето на човечки ресурси во анкетата на фирми кои директно или индиректно произведуваат добиењето одговори и сој на фирме забелешки во основа не ги намалуваат изнесените квалитети на трудот.

Визуелно, кандидатката изнесува карактеристики и квалитети на трудот, кој кандидатката има задоволство да ги предложи на членовите на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, да го прифатат Извештајот за докторската дисертација на кандидатката м-р Анаита Хејкези на тема: "Управување со човечките ресурси во претприемнички фирми (со посебен осврт на Република Македонија) и да дозволат јавна одбрана на трудот.

Скопје, јануари 2011 год.

Членови на Комисијата

1. Акад. Таки Фити, с.р.
2. Проф. д-р Димитар Бојаџиоски, с.р.
3. Проф. д-р Бобек Шуклев, с.р.
4. Проф. д-р Љубомир Дракулевски, с.р.
5. Доц. д-р Леонид Наков, с.р.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА РЕДОВЕН ПРОФЕСОР ПО ЕНТОМОЛОГИЈА ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА ПРИ УКИМ ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Согласно со Законот за високото образование (Сл. весник на Р.М. Бр.35/2008), Законот за научноистражувачка дејност (Сл. весник на Р.М. бр. 46/2008), Статутот на УКИМ, член 43 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Земјоделскиот институт во Скопје и врз основа на одлуката 02-7/1 донесена на 15-та редовна седница на Научниот совет одржана на 10.01.2011 година, избрана е Рецензентска комисија во состав: д-р Миле Постоловски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Станислава Лазаревска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје и д-р Танас Трајчевски, редовен професор на Земјоделскиот институт во Скопје, со задача да изврши преглед и оцена на научните и на стручните трудови на кандидатот кој се пријавил за избор во звање редовен професор по ентомологија во Одделението за заштита на растенијата при Земјоделскиот институт во Скопје.

Комисијата во горниот состав ги проучи поднесените документи и има чест на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс за редовен професор по ентомологија во Одделението за заштита на растенијата, објавен во весникот „Дневник“ од 25.12.2010 година, се пријави д-р Слободан Банџо, вонреден професор по ентомологија, вработен во Земјоделскиот институт во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Слободан Банџо е роден на 6.3.1958 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје. Во учебната 1976/77 година се запишал на Земјоделскиот факултет во Скопје и дипломирал во 1981 година со средна оценка 9,26.

Од 1.1. до 1.9.1982 година бил договорно вработен во Институтот за заштита на растенијата при Земјоделскиот факултет во Скопје, како агроном, во Одделението за ентомологија. На 1.3.1984 година, по отслужувањето на воениот рок, повторно се вработил на истото работно место.

На 29.5.1985 година бил избран за помлад асистент по предметот ентомологија на Земјоделскиот факултет во Скопје.

Во 1989 година, на Земјоделскиот факултет во Скопје, го одбранил магистерскиот труд под наслов „Штетна ентомофауна на маслодајната репка во СР Македонија со посебен осврт на *Meligethes aeneus* Fabr”.

Од вработувањето во Институтот за заштита на растенијата при Земјоделскиот факултет во Скопје до 1990 година учествувал во тековната работа и во научните теми од областа на ентомологијата работени во овој период.

Во периодот од 1986 до 1990 година учествувал во изведувањето на вежбите и колоквиумите на предметот земјоделска ентомологија на поделската и на градинарско-цвекарската насока на Земјоделскиот факултет во Скопје.

Од 1990 година, како ентомолог, активно учествувал во тековните работи на Заводот за заштита на растенијата при РО Земјоделски институт во Скопје.

На 17.3.1991 година бил избран за асистент по ентомологија во Заводот за заштита на растенијата при РО Земјоделски институт во Скопје, а на 11.12.1995 година бил реизбран во истото звање.

Од 1994 година работи на воведување биолошка борба против штетните инсекти во оранжериите во Република Македонија. Како резултат на оваа работа, биолошката борба започна практично да се применува во дел од оранжериите во Републиката.

На 12.2.1999 година ја одбранил докторската дисертација под наслов „Бадемов семејад (*Euglyptus amygdali*) биологија и распространетост во Македонија, со посебен осврт на осетливоста на сортите“, на Земјоделскиот факултет во Скопје.

На 15.10.1999 година е избран во звањето научен соработник во Одделението за заштита на растенијата при ЈНУ Земјоделски институт во Скопје.

На 7.11.2005 година е избран во звањето виш научен соработник во Одделението за заштита на растенијата при ЈНУ Земјоделски институт во Скопје.

На 8.7.2002 година е назначен за помошник-директор во Одделот за овоштарство при ЈНУ Земјоделски институт и на таа положба останал до 20.1.2003 година.

На 20.1.2003 година, д-р Слободан Банџо е назначен за директор на ЈНУ Земјоделски институт и на таа функција останал до 31.1.2008 година.

На 1.6.2009 година е именуван за раководител на Одделението за заштита на растенијата.

Д-р Слободан Банџо активно учествува во извршувањето на научната, стручната и апликативната работа на Институтот, раководејќи и работејќи во повеќе проекти. Во моментот, д-р Слободан Банџо е раководител на Одделението за заштита на растенијата, член е на Одборот на водокорисници на „Водостопанство Тиквеш“ во Кавадарци и член е на Надзорниот одбор на УКИМ - ДПУТ „Опитно поле“ во Скопје. Учествовал на повеќе симпозиуми и советувања со свои и со заеднички излагања од областа на ентомологијата.

Стручни усовршувања во странство по изборот во звање виш научен соработник:

- 18.2.-23.2.2006, Wageningen University, Холандија;
- 10.9-17.9.2008, Koppert biological systems.

2. НАСТАВНА ДЕЈНОСТ

Д-р Слободан Банџо првично бил вклучен во наставната дејност како асистент во периодот од 1986 до 1990 година кога учествувал во изведувањето на вежбите и колоквиумите на предметот земјоделска ентомологија на поледелската и на градинарско-цвеќарската насока на Земјоделскиот факултет во Скопје. По дезинтеграцијата на Земјоделскиот факултет во 1990 година, со префрлањето во ЈНУ Земјоделски институт, прекинува со наставната дејност. Од 2004 година е избран за насловен наставник на Земјоделскиот факултет во Скопје на предметите биолошка борба и непестицидни мерки за заштита на растенијата и специјална зоологија (деловите: акарологија и нематологија). Од 2008 година, со акредитирањето на магистерските студии за одржливо земјоделство во Земјоделскиот институт, вклучен е и во наставниот процес од вториот циклус на предметите заштита на растенијата во органското земјоделство, интегрална заштита на растенијата, пазарни стратегии во интегралното производство и пазарни стратегии во органското производство. Исто така, вклучен е и во наставата, циклус на магистерските студии по фитомедицина на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

3. НАУЧНА И СТРУЧНА ДЕЈНОСТ

Д-р Слободан Банџо активно учествува во извршувањето на научната, стручната и апликативната дејност на Земјоделскиот институт во Скопје. Учествува во работата на Извештајно-прогнозната служба во Македонија, соработува со стопанските субјекти во Републиката, вклучен е во биолошките испитувања за утврдување на ефикасноста на инсектицидите, врши и здравствени прегледи на семенски и посадочен материјал.

Д-р Слободан Банџо учествувал на повеќе научни конгреси, симпозиуми, советувања, семинари и работилници во земјата и во странство. Во прилог на овој извештај ги поднесуваме списоците за учество на д-р Слободан Банџо на научни и стручни собири, како и за учество на семинари и работилници по изборот во звањето виш научен соработник (вонреден професор).

Учество на научни и стручни собири

1. Советувања за заштита на растенијата на Република Македонија, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 година.
2. Прв конгрес за заштита на растенијата во Република Македонија.
3. Јубилеен симпозиум по повод 45 години Пољопривредни институт Земун поље во Белград, Република Србија, 2007.
4. *2nd Meeting of the Regional FAO Working group on Greenhouse Crop Production in SEE Countries.* Turcija 2008.

7. Член на Надзорниот одбор на ДПУТ „Опитно поле“ во Скопје, основано од УКИМ, 2010-.

Д-р Слободан Банцо се јавува во улога на рецензент на повеќе стручни и научни трудови за списанието „Заштита на растенијата“ - гласило на Здружението за заштита на растенијата.

Д-р Слободан Банцо се јавува како автор или коавтор на повеќе научни и стручни трудови, а има објавено и брошури и упатства од областа на заштитата на растенијата.

Научноистражувачката и стручната работа на кандидатот опфаќа деветнаесет (19) објавени трудови од областа на ентомологијата и заштитата на растенијата.

Трудовите со редните броеви од 1 до 17 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје број 454, 557, 654, 741 и 877.

Трудови објавени по изборот за виш научен соработник (вонреден професор).

а) Научни трудови

1. Bandzo S. 2008. Opportunities in Macedonian Greenhouse sector. 2nd Coordinating meeting of the regional FAO group on greenhouse crop production in the SEE countries 7-11 april 2008.

Во презентираниот материјал се наведени развојните потенцијали на раноградинарското производство во заштитени простори во Република Македонија. Назначени се главните развојни насоки во кои се движи овој сектор и новите методи на заштита на растенијата кои овозможуваат стабилно производство, без нарушување на биодиверзитетот и животната средина. Трудот има прегледен карактер и значителен придонес во заштитата на растенијата.

2. Постоловски М., Лазаревска Станислава, Банцо С. Прогноза , детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија во 2007 година. **МЗШВ и Земјоделски факултет**. Скопје 2008.

Во трудот е презентирана состојбата со карантинските, економски значајните и други видови растителни болести и штетници како и применетите паразити и предатори кои се користат за нивно сузбивање во 2006 година. Презентираната состојба се базира на континуирано следење на појавата и интензитетот на развој на штетниците за благовремено преземање на мерки за заштита на земјоделските култури. Покрај научното и стручното, значење, студијата има и големо практично значење за намалување на бројот на хемиски третирања преку предвидување на можностите за појава во каламитетни форми на штетниците и организирање долгорочна прогноза во земјоделското производство.

3. Постоловски М., Лазаревска Станислава, Банцо С. Прогноза , детерминација и следење на растителни болести, штетници и

плевели во Република Македонија во 2006 година. **МЗШВ** и Земјоделски факултет. Скопје 2007.

Во трудот е презентирана состојбата со карантинските, економски значајните и други видови растителни болести и штетници како и применетите паразити и предатори кои се користат за нивно сузбивање во 2006 година. Презентираната состојба се базира на континуирано следење на појавата и интензитетот на развој на штетниците за благовремено преземање на мерки за заштита на земјоделските култури. Покрај научното и стручното, значење, студијата има и големо практично значење за намалување на бројот на хемиски третирања преку предвидување на можностите за појава во каламитетни форми на штетниците и организирање долгорочна прогноза во земјоделското производство.

4. S. Bandzo, Z. Dimov. "The harmful entomofauna of oilseed rape in the Republic of Macedonia, with special emphasis on the regions of Skopje and Bitola" ~~International symposium on Integrated Pest Management in oilseed rape 3rd 5th~~ April 2006.

Во трудот се презентирани штетните инсекти кои причинуваат позначајни штети на маслодајната репка во Република Македонија. Утврден е видовиот состав и бројната состојба на штетната ентомофауна на маслодајната репка во битолскиот и скопскиот реон. Наведени се директните и индиректните штети кои овие штетници ги предизвикуваат. Трудот има особено значење за науката и заштитата на растенијата.

5. Постоловски М., Лазаревска Станислава, Банџо С. Прогноза , детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија во 2005 година. **МЗШВ** и Земјоделски факултет. Скопје 2006.

Во трудот е презентирана состојбата со карантинските, економски значајните и други видови растителни болести и штетници како и применетите паразити и предатори кои се користат за нивно сузбивање во 2005 година. Презентираната состојба се базира на континуирано следење на појавата и интензитетот на развој на штетниците за благовремено преземање на мерки за заштита на земјоделските култури. Покрај научното и стручното, значење, студијата има и големо практично значење за намалување на бројот на хемиски третирања преку предвидување на можностите за појава во каламитетни форми на штетниците и организирање долгорочна прогноза во земјоделското производство.

6. Постоловски М., Лазаревска Станислава, Банџо С. Прогноза , детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија во 2004 година. **МЗШВ** и Земјоделски факултет. Скопје 2005.

Во трудот е презентирана состојбата со карантинските, економски значајните и други видови растителни болести и штетници како и применетите паразити и предатори кои се користат за нивно сузбивање во 2004 година. Презентираната состојба се базира на континуирано следење

на појавата и интензитетот на развој на штетниците за благовремено преземање на мерки за заштита на земјоделските култури. Покрај научното и стручното, значење, студијата има и големо практично значење за намалување на бројот на хемиски третирања преку предвидување на можностите за појава во каламитетни форми на штетниците и организирање долгорочна прогноза во земјоделското производство.

Д-р Слободан Банџо се јавува како автор или коавтор на брошури кои имаат практично и едукативно значење.

Список на објавени брошури

1. Водич за интегрално производство на некои земјоделски култури CINEAM, Bari, MFA Italy, МЗШВ, Република Македонија, 2005.
2. Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2005.
3. Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2006.
4. Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2007.
5. Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2008.
6. Водич за добра земјоделска, односно хигиенска пракса на земјоделските стопанства. SIPP Project Identification No. EuropAid/126581/D/SER/MK
7. Добра земјоделска пракса при заштита на растенијата и управување со земјоделски отпад. МЗШВ, 2010.

4. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Имајќи ја предвид целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија смета дека д-р Слободан Банџо во текот на својата научноистражувачка и апликативна дејност остварил значајни постигања. Има вршено испитувања на повеќе групи инсекти кои имаат значајна улога во земјоделското производство, а добиените резултати се од значење за земјоделската наука и практика. Има придонес во интродукција на нови методи во заштитата на растенијата. Особено важна е неговата активност при воведувањето на биолошката борба во процесот на заштита на растенијата од штетници во оранжериското производство во Република Македонија, со што нашата земја се вклучи во глобалните активности за зачувување на човековата околина.

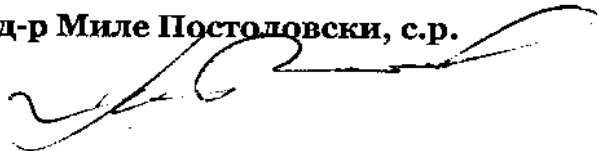
Земајќи ги предвид личноста и дејноста на д-р Слободан Банџо, досегашен вонреден професор по ентомологија, Комисијата позитивно ја оценува неговата активност и смета дека кандидатот ги има сите научни, стручни и морални квалитети да биде избран во повисоко звање.

Во врска со погоре изнесеното, членовите на Рецензентската комисија имаат посебна чест и задоволство да му предложат на Советот на

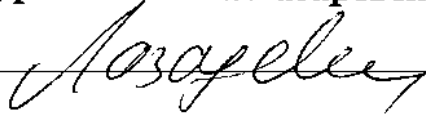
Земјоделскиот институт во Скопје, да го избере д-р Слободан Банџо, досегашен вонреден професор, во звањето редовен професор по ентомологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

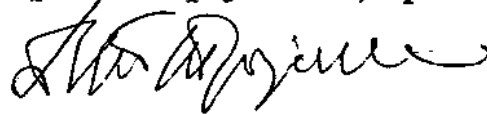
1. Проф. д-р Миле Постоловски, с.р.

2. Проф. д-р Станислава Лазаревска, с.р.

3. Проф. д-р Танас Трајчевски, с.р.

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ
ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА
ПРИ ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на одлуката бр. 0201-3824/6 на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје од 26.11.2010 година, со која сме избрани за членови на Рецензентската комисија за избор во соработничкото звање асистент во научните области микробиологија и имунологија, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс во весникот „Нова Македонија“ и „Коха“ од 5.11.2010 година се пријави кандидатката Искра Цветковиќ, помлад асистент по предметот микробиологија со имунологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

1. Биографски податоци

М-р Искра Цветковиќ е родена на 9. II 1981 година во Скопје. По завршувањето на основното и средното образование (1999 година) во Државното средно медицинско училиште „Д-р Панче Караџов“ во Скопје, во учебната 1999/2000 се запишала на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје на кој и дипломирала на 23. VI 2005 со просечен успех на студирање 9,83. Како резултат на постигнатиот успех во текот на студирањето, во декември 2003 година ѝ е доделена награда од УКИМ за најдобар студент на Факултетот за ветеринарна медицина за генерацијата 2002/2003.

Во доставените биографски податоци се наведуваат следниве активности:

-учество на научно - стручниот собир „Денови на ветеринарна медицина“, Охрид, Р. Македонија, 2010;

-учество на работилница - Workshop on the FP6 project - Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia, Ohrid, R. Macedonia, 2010;

-учество на работилница - European Society of Veterinary Virology, Central - European Workshop “Application of Molecular-Genetic Methods in Veterinary Diagnostic Virology”, Kosice, The Slovak Republic, 2008;

-учество на работилница - FP6, SSA Project - PCVD: Towards Improved Food Quality and Safety Within New Member States and Associated Candidate Countries, Workshop, Budapest, Hungary, 2008;

-курс за обука за дијагностика на заразни заболувања - FP6 Project - Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia, Training on laboratory diagnostic methods for FMD, Institute for Animal Health, Pirbright, UK, 2008;

-учество на работилница - FP6 Project “FLUTRAIN” – Diagnosis of Avian Influenza training workshop, IZS Venezie, OIE and National Reference Laboratory for Newcastle disease and Avian Influenza, Legnaro, (PD), Italy, 2008;

- курс за обука за дијагностика на заразни заболувања - FP6 Project - Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools For The Major Transboundary Diseases of Animals in F.Y.R. of Macedonia, Training on laboratory diagnostic methods for AI, National Veterinary Institute, Technical University of Denmark, Aarhus, Denmark, 2008;

-учество на работилница - FAO "Emergency assistance for early detection, prevention and control of avian influenza in the Balkan region", Workshop on Laboratory Diagnosis of HPAI, Veterinary Scientific Institute Kraljevo, Kraljevo, Serbia, 2007;

-учество на работилница - FAO "Emergency assistance for early detection, prevention and control of avian influenza in the Balkan region", Inception Workshop, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, 2007;

-курс за обука за дијагностика на заразни заболувања - FP6 SSA Project - PCVD: Towards Improved Food Quality and Safety Within New Member States and Associated Candidate Countries, Training course for laboratory diagnostic techniques for porcine circoviruses, Queens University of Belfast, Belfast, Northern Ireland, UK, 2007;

- курс за обука за дијагностика на заразни заболувања – програма за обука на ФВМС и НИВ НС – курс за лабораториска дијагностика на вирусни заболувања, Нови Сад, Р. Србија, 2006.

На Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје е редовно вработена од 2006 година, на Катедрата за микробиологија и паразитологија, каде што како помлад асистент и ги изведува лабораториските вежби и колоквиумите по предметите микробиологија и имунологија.

Покрај редовните обврски на Факултетот за ветеринарна медицина, ангажирана е и во бактериолошката и вирусолошката лабораторија на Ветеринарниот институт каде што работи на проблематиката на дијагностицирање на заразните заболувања.

2. Наставно-научна дејност

Во 2006 година, двм Искра Цветковиќ се запишала на постдипломските студии при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на групата микробиологија, епизоотиологија, хигиена на сточарството и болести кај живината и свињите, подгрупа микробиологија, епизоотиологија и имунологија, со магистерска теза од областа на микробиологијата, при што ги положила сите испити во предвидениот рок.

На 27.3.2006 е избрана во соработничко звање – помлад асистент по предметот микробиологија со имунологија на Катедрата за микробиологија и паразитологија при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 892/1.3.2006 година), а во истото звање повторно е избрана на 16.3.2009 година (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 957/2.2.2009 година)

На 23.9.2010 година успешно го одбрани магистерскиот труд „Епидемиологија на авијарни инфлуенца вируси во Република Македонија“, со што се стекна со степен магистер на ветеринарни науки од областа микробиологија, епизоотиологија и имунологија.

3. Научни трудови

Покрај петте труда рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 957/2.2.2009 година, кандидатката м-р Искра Цветковиќ ги објавила следниве трудови:

1. Hristovski M., Cvetkovik A., **Cvetkovik I.** Dukoska V. (2010) *Concept of one health – a new professional imperative. Macedonian Journal of Medical Sciences, Vol 3 No 3, 229-232.*

Целта на трудот била да се претстават моменталните предизвици на модерната ветеринарна медицина, потребата од медицинска соработка, начините како таа да се постигне, како и придобивките на концептот за едно здравје - со единствена цел – здравје за сите. За таа цел бил направен преглед на скорешните литературни податоци кои упатуваат на фактот дека подобрувањето на човековото и животинското здравје на глобално ниво може да се постигне исклучиво со соработка на експертите од медицинските науки, а посебно од ветеринарната и хуманата медицина. Според заклучоците од истражувањето, за реализација на концептот едно здравје, покрај вклучувањето на релевантните институции кои се одговорни за здравјето на луѓето, животните и одржувањето на екосистемите, потребна била негова масовна актуализација и вклучување во едукативниот процес на јавното здравство, како и обука на здравствените експерти во правец на подобро справување со моменталните и идните предизвици.

2. Цветковиќ А., Христовски М., Стојановски С., Мреношки С., **Цветковиќ И.** (2009). *Автогена вакцинација за контрола на јерсиниозата (Yersiniosis salmonis) во салмонидната аквакултура во Република Македонија, Македонски ветеринарен преглед, вол. 32 Но.1, 29-35.*

Ова истражување имало за цел производство на автогена вакцина од изолат на *Yersinia ruckery* и тестирање на нејзината ефикасност во теренски услови. За таа цел колонии на *Yersinia ruckery* биотип II изолирани од калифорниска пастрмка со знаци на хеморагична септикемија биле култивирани во ТСБ и инактивирани со формалин. Подготвената вакцина била разредена и аплицирана со имерзија на подмладок од калифорниска пастрмка со просечна маса од 4,5 г во вакциналната суспензија. Дваесет и осум дена по вакцинацијата била спроведена вештачка инфекција со имерзија на рибите во инфективна суспензија од истиот изолат. Смртноста на контролните риби била 87%, а на вакцинираните 11%. Добиениот релативен процент на преживување од 87,4% укажал на висок степен на стекната специфична отпорност кај вакцинираните единки.

3. Ристоски Т., **Цветковиќ И.**, Segales J. (2009). *Цирковирусни болести кај свињите, Македонски ветеринарен преглед, вол. 32 Но.1, 5-11.*

Целта на овој труд била преку презентација на најновите литературни податоци да се даде осврт на овие заболувања како економски проблем во денешното свињарство. Цирковирусот кај свињите тип 2 (ЦВС2) припаѓа на фамилијата *Circoviridae*. Вирусите од оваа фамилија се карактеризираат како мал, необвиткан, сферичен вирус, со геном составен од ssDNA.

Вирусот причинува главно супклинички инфекции, но бројни заболувања кај свињите се поврзани со дејствувањето на овој вирус (цирковирусни болести кај свињите). Од економски аспект, а според литературните податоци, најзначајно заболување претставува мултисистемскиот синдром на слабеење кај одбиени прасиња (*Postweaning multisystemic wasting syndrome – PMWS*). Болеста најчесто се јавувала кај прасиња на возраст од 2 до 5 месеци со знаци на прогресивно слабеење, дијареа и нарушување во дишењето.

Бидејќи вирусот имал посебен афинитет кон лимфното ткиво, промените се карактеризирале со намалување на лимфоцитите во лимфоидните органи и со наод на гранулоцитна инфилтрација (хистиоцити и мултинуклеарни клетки - гигантоцити). Денес, со сигурност било познато дека ова заболување е од

мултифакторна природа, односно бројни инфективни и неинфективни фактори можеле да послужат како активатори за појава на болеста кај ЦВС2-инфицираните свињи. Болеста била распространета во целиот свет, а за првпат во Р. Македонија била дијагностицирана во 2007 година.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци за работата и активностите на кандидатката м-р Искра Цветковиќ, Комисијата смета дека таа ги исполнува условите според Законот за високото образование на Република Македонија и Статутот на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, искажува интерес и резултати во наставно-образовната и научната дејност, и затоа му предлага на Наставно-научниот совет да ја избере во звањето асистент од научните области микробиологија и имунологија.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Доц. д-р Славчо Мреношки, доцент с.р.
 2. Доц. д-р Иванчо Налетоски, доцент с.р.
 3. Проф. д-р Дине Митров, вонреден професор с.р.
-

ДО ДЕКАНОТ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Приговор од д-р сци.мед. Лидија Петковска
кон извештајот и заклучокот на Рецензентската комисија за избор на
доцент по предметот интерна медицина

Во Билтенот на Универзитет "Св.Кирил и Методиј" број 999 од 31.12.2010 година, беше објавен реферат од работата на Рецензентската комисија во состав: академик проф. д-р. В. Серафимоски-претседател, проф. д-р Ц. Божиновска, проф. д-р Н. Марина, проф. д-р Б. Сидовска и проф. д-р А. Шиколe (членови на комисијата), за избор на еден наставник по предметот интерна медицина, а во чиј заклучок Комисијата го предлага д-р Андон Чибишев да биде избран во звањето доцент.

Сметам дека Наставно-научниот совет треба накратко да биде информиран за историјатот на конкурсот. Имено, местото кое се огласува по третпат произлегува од Клиниката за токсикологија. Тоа е местото на разрешениот проф. д-р Пиловски кое кандидатот д-р Андон Чибишев, кој е и директор на Клиниката, го чуваше непополнето сè додека не го одбрани својот докторат. Веднаш потоа конкурсот почна да се објавува. Првиот пат (јуни 2009), Комисијата чиј претседател беше проф. д-р К. Чакалароски напиша реферат и го предложи д-р А. Чибишев, но конкурсот пропадна поради пробивање на рокот за жалби. Вториот пат (февруари 2010), Комисијата чиј претседател беше проф. д-р П. Мишевска за доцент го предложи н.сор.д-р Н. Беќаровски, но рефератот не беше објавен во Билтенот од недоволно познати причини. Третиот пат (19.10.2010), уште на самиот почеток, имаше прекршување на правната процедура. Предложената комисија не го доби потребниот број на гласови од членовите на Катедрата, поради немање кворум, а гласаше и самиот кандидат д-р А. Чибишев кој не е член на Катедрата. Потврда за ова е и петицијата потпишана од триесетина професори од Катедрата за интерна медицина доставена до кадровскиот одбор на Деканатот. Како и да е, новоформираната Комисија си даде задача во најкус можен рок да ја оцени работата на кандидатите. За таа цел, проф. Шиколe од нас побара да се самободираме. Самободирањето го направив според Правилникот за единствените критериуми за избор во наставни и наставно-научни звања, но моето бодирање многу се разликуваше од бодирањето на Комисијата. Оттука се наметнува сомневањето дека Комисијата го вршела бодирањето, или пак заради кусиот временски рок во кој ја донесе својата одлука (само неколку дена по добивање на решението) направила неколку сериозни превиди.

1. Не ја бодирала претходната активност по приложените билтени (со што ми скратила околу 22 бода).

2. Паушално ја бодирала наставно-образовната дејност само со 3 часа неделно како што е во примерот, со што го минимизира и нереално го прикажува нашиот придонес во овој значаен процес. Во услови кога се воведуваат нови критериуми и тие треба да важат ретроградно пред 20 години, институцијата Медицински факултет и Катедрата за интерна медицина се должни да обезбедат доказ за ангажираноста на своите асистенти. Некои помали катедри имаат уредна евиденција за тоа, што им дава предност на нивните кандидати. Во прилог ви го доставувам наставниот план за периодот од 1992 до 2006 година кога се воведува ЕКТС, од каде што се гледа дека бројот на вежби е најмалку 5 часа неделно за интерна пропедевтика и 5 и 7 часа неделно за интерна медицина. (Со тоа ми се скратени најмалку 90 бода.)

3. Во научноистражувачката дејност кај мене се скратени најмалку 3 бода поради грешно бодирање, односно небодирање на едно учество со реферат на секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество, а кај предложениот кандидат се погрешно повисоко бодирани 3 проекти кои не се во ранг на научноистражувачки, туку во ранг на стручно-апликативни проекти.

4. Не ја бодирала правилно стручно-апликативната дејност: не ги бодирала плакетата и дипломата, како признанија од МЛД и ги скратила бодовите од учество во програмски одбор со меѓународно учество и наместо 11 бода, тие ми дале 2,5, со што ме дисквалификувале неправедно (скратени 8,5 бода).

Исто така, Комисијата користејќи го своето дискреционо право не го зела предвид фактот дека се работи за кандидат со висок просек 9,58, со познавање на јазик и со повисок степен на образование-магистериум, со еднаков број на трудови "ин екстензо", поголем број на апстракти, како и поголем придонес во НО дејност, а се определила за кандидат кој поради нискиот просек немал можност да биде помлад асистент, ниту да се запише на магистериум, туку јавно одбрал труд, што е само услов да се пријави докторат, а ни случајно не може да се поистовети со магистериум. Напоменувам дека просекот иако не е наведен во бодовникот се подразбира за сите други факултети на УКИМ, бидејќи вработувањето на факултет автоматски значи просек над 8. Исклучок е Медицинскиот факултет каде што (до сега) постоеше начин да се докторира и со просек 6, 4. Се надевам дека овој пропуст дополнително ќе биде увиден бидејќи се воведени критериуми за упис на докторски студии кои подразбираат просек поголем од 8 за слушачите, па затоа тој е уште поважен за предавачите.

Избраниот кандидат најголемиот број на бодови ги има во делот на СА дејност (делумно непокриени со докази), кои се резултат на неговиот политички ангажман и на претходната позиција државен секретар во Министерството за здравство. И кога сеуште лого на оваа Влада е дека образованието е сила, образованието е моќ, верувам дека нема да дозволите моќта да го замени образованието.

Скопје
5.1. 2011

Со должна почит,
Д-р Лидија Петковска

До Наставно-научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на приговорот

Одговор на приговорот поднесен од д-р сци.мед. Лидија Петковска, заведен под бр.02-14/1 од 5. 1. 2011 година и доставен со придружно писмо бр.02-14/2 од 10. 1. 2011 година на рефератот за избор на наставник во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје број 999 од 31.12.2010 година.

Рецензентската комисија во состав: академик проф.д-р Владимир Серафимовски, проф.д-р Цветанка Божиновска, проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска, проф.д-р Нада Марина и проф.д-р Александар Шиколе го поднесуваат следниов одговор на приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на наставник во сите звања согласно со објавениот конкурс во дневникот "Утрински весник" од 19.10.2010 година, Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" и Анексот 1 од критериумите за избор во звања, како и другите законски акти на УКИМ и Медицинскиот факултет.

Рецензентската комисија по разгледувањето на приговорот констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на рефератот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Академик проф.д-р Владимир Серафимовски с.р.**
- 2. Проф.д-р Цветанка Божиновска с.р.**
- 3. Проф.д-р Нада Марина с.р.**
- 4. Проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска с.р.**
- 5. Проф.д-р Александар Шиколе с.р.**

До
Наставно-научниот совет и
Деканот на Медицинскиот факултет во Скопје

Скопје, 5.1.2011

Предмет: Приговор на рефератот за избор на доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" бр.999 од 31.12.2010

Почитувани,

Поднесувам приговор на објавениот реферат за избор на доцент по предметот интерна медицина, како учесник во постапката за избор. Сметам дека ги исполнувам условите да бидам избрана, по основа на сите критериуми, кои би можеле да се земат предвид при одлучувањето. Имам забелешка на бодирањето на кандидатите и констатирањето на состојбата на нашата активност, бидејќи сметам дека право и должност на комисијата е правилно да го спроведе рангирањето, според веќе усвоените критериуми за доделување на бодовите, согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор на наставен кадар, кој е усвоен во јуни 2009 г. и важи на ниво на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј".

Според истиот тој правилник во претходниот избор ми беа доделени 312 бодови, и тоа од Рецензентската комисија и беа потврдени од Комисијата за контрола на бодирањето, формирана на ниво на Медицинскиот факултет, заради можното субјективно оценување на кандидатите од страна на рецензентските комисии. Образецот од бодирањето е објавен во Билтенот бр.985/2010 г. и тој е приложен во документацијата.

Прашувам зошто сум одбиена како кандидат, кога ги исполнувам условите за избор во звањето доцент. Ако се земат предвид постапноста при изборот и континуитетот во работата како асистент на Медицинскиот факултет, напомувам дека 20 години сум асистент на овој факултет и тоа 6 години како доктор на науки. Мојата работа е високо оценета и според студентската евалуација, што се спроведува за предметите кои ги реализира Катедрата за интерна медицина, кој податок и е достапен на Катедрата.

Како автор и коавтор, имам објавено 159 научни трудови од кој дел и во реномирани светски списанија од областа на медицината, сум учествувала со презентации на многу конгреси во земјата и во странство, што може да се види од податоците во приложената документација.

Сметам дека сум онеправдана во бодирањето затоа што повеќе значајни работи не се земени предвид случајно или намерно. Импакт-фактори од реномирани списанија воопшто не се земени предвид, што во вкупниот број на бодови се покажува со помалку 5 бода.

Неколку труда целосно објавени во суплемент од Мак. мед. преглед не се бодирани, иако се приложени во документацијата:

1. В.Ристовска, Л.Грчевска, В.Николов, М.М.Поповска, С.Џикова, М.Поленакоски. Протеинуријата и артериската хипертензија како фактори во прогресијата на реналното оштетување кај ИГА нефропатија. Мак. мед. преглед, 56 (супл.59), 2003: 73-75.
2. В.Ристовска, Л.Грчевска, М.М.Поповска, С.Џикова, М.Поленакоски. Ефектите од регулацијата на крвниот притисок со еналаприл и други антихипертензивни лекови врз прогресијата на хроничната бубрежна слабост кај адултната полицистична бубрежна болест. Мак. мед. преглед 56 (супл.59), 2003: 70-72.
3. Ј.Нешковски, А.Цветановски, К.Чакалароски, Р.Гроздановски, В.Ристовска, Д.Јовчевски. Превенција на анемичен синдром кај дијализни болни. Мак. мед. преглед бр. 8, 1988: 112-115.
4. К.Зафировска, Љ.Лозанче, Г.Масин, В.Ристовска, Ј.Наумовски, С.Богдановска, В.Герасимовска-Таневска. Дваесет и четири часовно амбулаторно крвопритисочно мониторирање и колапс индекс на *vena cava inferior* кај пациенти на хемодијализа. Мак. мед. преглед, супл.12, 1993: 43-46.
5. К.Чакалароски, Г.Масин, Н.Ивановски, В.Ристовска, С.Гелев, М.Поленакоски. Кардиоваскуларни компликации кај болни со хронична бубрежна инсуфициенција. Мак. мед. преглед 50, супл. 22, 1996: 81-90.
6. К.Скалароски, Н.Ивановски, Р.Гроздановски, В.Ристовска, Г.Спасовски, Г.Масин, М.Поленакоски. Malnutrition in dialysis patients- a social impact. Мак. мед. преглед, супл.14, 1994: 201-202
7. Труд објавен во *Vox medicі* (В.Ристовска. Артериската хипертензија кај адултната полицистична бубрежна болест) воопшто не е земен предвид, иако не се работи за комерцијален текст, туку за научен труд оценет како оригинален. Дали со тоа се негира значењето на единственото списание од ЛКМ.
8. Труд објавен во *BANTAO Journal proceedings* (V.Amitov, V.Kolovska, R.Grozdanovski, B.Polenakovic, S.Gelev, V.Ristovska, A.Sikole, M.Polenakovic. Correlation of hepatitis c, alt, number of blood transfusion and time of haemodialysis (HD) in patients on maintenance HD. Proceedings of the V BANTAO Congress, 2001: p 190-191), е пропуштен да се бодира.

Апстрактите кои се признаени и објавени во зборник на трудови од конгреси, комплетно се поништени и не се бодирани, а тие се одраз на тимска работа на лекарите и претставуваат сити од трудовите кои се

презентирани на конгресите. Понекогаш презентацијата е од коавторите, како што беше и моето учество на Конгресот на ЕРА-ЕДТА во Шпанија, како и на 5-тиот Национален конгрес на Бугарија со меѓународно учество и други, за кои имам доставено како доказ и сертификат за учество на конгресот. Според тоа нема зошто да не бидат бодирани апстрактите.

Во однос на стручно-апликативната дејност, сите конгреси во кои сум учесник во организационен одбор се оценети со 0,5 бода, иако се работи за конгреси со меѓународно учество со значаен број на реномирани професори од странство. Меѓу другото и XXXVII ESAO Congress, што е Европски конгрес воопшто не е спомнат иако сум во организациониот одбор и сум приложила доказ за тоа.

Се прашувам како може да ми се негира признание од Македонското лекарско здружение и тоа Диплома и Плакета, кои се доделуваат за работата на лекарите и се од струкова организација, што не е за потценување и носат уште 6 бода (2x3 бода).

Признаени се само 2 предавања, и тоа секциски, од кои едното од нив е од меѓународен карактер (10 years follow-up of Wegener's granulomatosis in Republic of Macedonia, одржано на Македонско-хрватските денови во октомври 2010 г.), што треба да се бодува со 2 наместо со 1 бод.

Со корекциите се добива следното, дури и кога другите предавања не се признаваат:

Професионални референци на кандидатот за избор во звања	
Наставно-образовна дејност	55
Научноистражувачка дејност	269,71
Стручно-апликативна дејност	11,5
Вкупно	335,21

Со сета почит кон Рецензентската комисија сметам дека личното познавање на кандидатите е субјективна оценка и недопустливо да биде мотив за одлука при изборот. Не може да се негира констатацијата на сите други комисији, кои претходно се изјасниле позитивно за мојата работа во текот на претходните избори. Не треба да се фаворизира некој од кандидатите со тоа што ќе се деградираат работата и постигнатите резултати на друг кандидат, туку со тоа што ќе се истакне работата на тој што ќе биде избран.

Се надевам дека овој приговор ќе биде правилно сфатен и по потреба разгледан и на повисоко универзитетско ниво.

Ас. д-р Весна Ристовска, с.р.

До Наставно-научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје

говор на приговорот

Приговорот поднесен од ас. д-р Весна Ристовска заведен под бр. 1.2011 година и доставен со придружно писмо бр. 02-15/2 од 11.10.2011 година на рефератот за избор на наставник во сите звања по класична медицина објавен во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје број 999 од 31.12.2010 година. Комисијата во состав: академик проф. д-р Владимир Серафимовски, проф. д-р Цветанка Божиновска, проф. д-р Билјана Сидовска, проф. д-р Нада Марина и проф. д-р Александар Шиколе го донесе следниот одговор на приговорот: **Застапувањето на приложената документација на кандидатите за конкурсот за избор на наставник во сите звања согласно конкурсот во дневниот весник "Утрински весник" од 19.10.2010 година. Експертската комисија се раководеше единствено според критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" и Анексот 1 од критериумите за избор во звања, како и актите на УКИМ и Медицинскиот факултет. Решенијата на комисијата по разгледувањето на приговорот се сметаат за конечни бидејќи тој е неоснован по сите наводи и затоа останува без образложен во заклучокот на рефератот.**

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

председател проф. д-р Владимир Серафимовски с.р.

член проф. д-р Цветанка Божиновска с.р.

член проф. д-р Нада Марина с.р.

член проф. д-р Билјана Сидовска Ивановска с.р.

член проф. д-р Александар Шиколе с.р.

До Наставно-научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на приговорот

Одговор на приговорот поднесен од ас. д-р Весна Ристовска заведен под бр.02-15/1 од 5.1.2011 година и доставен со придружно писмо бр.02-15/2 од 10.1.2011 година на рефератот за избор на наставник во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје број 999 од 31.12.2010 година.

Рецензентската комисија во состав: академик проф.д-р Владимир Серафимовски, проф.д-р Цветанка Божиновска, проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска, проф.д-р Нада Марина и проф.д-р Александар Шиколе го поднесуваат следниов одговор на приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на наставник во сите звања согласно објавениот конкурс во дневниот весник "Утрински весник" од 19.10.2010 година, Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" и Анексот 1 од критериумите за избор во звања, како и другите законски акти на УКИМ и Медицинскиот факултет.

Рецензентската комисија по разгледувањето на приговорот констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на рефератот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Академик проф.д-р Владимир Серафимовски с.р.**
- 2. Проф.д-р Цветанка Божиновска с.р.**
- 3. Проф.д-р Нада Марина с.р.**
- 4. Проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска с.р.**
- 5. Проф.д-р Александар Шиколе с.р.**

До Деканот на
Медицинскиот факултет во Скопје

ПРИГОВОР

Од: виш н.сор.д-р Светлана Станковиќ, вработена во Универзитетската клиника за хематологија, во Скопје.

На одлуката на Рецензентската комисија составена од проф.д-р Владимир Серафимовски, проф.д-р Цветанка Божиновска, проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска, проф.д-р Нада Марина и проф.д-р Александар Шиколе.

Поднесувам приговор на одлуката на Рецензентската комисија донесена по повод конкурсот објавен во весникот "Утрински весник" од 19.10.2010 г. за избор на еден наставник во сите звања по предметот ИНТЕРНА МЕДИЦИНА на Медицинскиот факултет.

Сметам дека наведената Рецензентска комисија треба да го преоцени направениот избор поради две главни причини.

Прво, формално ги исполнувам сите критериуми за избор во звањето вонреден професор, за кое конкурирав, и кое е хиерархиски поставено над звањето доцент за кое конкурира избраниот кандидат.

Второ, сметам дека има неправилности во направеното бодување согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје.

1. Неправилности во бодување на кандидатката виш н. сор. д-р Светлана Станковиќ:

Го доставувам бодувањето кое реално ги рефлектира квалификациите и референците на кандидатката **виш н. сор. д-р Светлана Станковиќ**:

НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одржување на настава од втор циклус студии	7 години по 6 часа (42)	0,05	2,7

2	Одржување на вежби	23 год. 3 часа неделно 23x3x30=	0.03	62.1
3.	Консултации со студенти	20x23x2=	0,002	1.84
4.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистериум	1	0,30	0,30
5.	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа	2	0.20	0.40
6.	Универзитетски учебник (коавтор) - Хематологија, Тодор Стојчевски и сор. (Скопје, 1995 г.) - Интерна медицина (гл.уредник: Проф.д-р В.Серафимовски), Скопје, 2003 г; - Клинички испитувања во Интерната медицина-Интерна пропедевтика, Скопје, 2004 г.	3	6	18,00
7.	Практикум - Интерна медицина-Практикум за вежби, Скопје, 2004 г.	1	3,00	3,00
8.	Предавања по хематологија за специјализанти: - Миеломски дискразии; - Дијагноза и терапија на тромбо- емболички заболувања;	2	2,00	4,00
9.	Настава за К.М.Е. -2007 г., Скопје (Здружение на хематолози на Македонија): Хемофилична артропатија: дијагноза и Терапија;	4	1,00	4,00

	-2007 г., Скопје (ЈЗУ здравствен дом Железничар): Современи дијагностички и терапевтски принципи кај мултипли миелом; -2009 г., Битола (Здружение на лекари на Битола): Хемофилија-современи принципи на лекување 2010 г. Охрид (Здружение на трансфузиолози на РМ): Аквирирана хемофилија			
	ВКУПНО ПОЕНИ ОД Н.О.Д.			96,34

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активност	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одбранета докторска теза	1	8,00	8,00
2	Раководител на меѓународен проект	1	9,00	9,00
3	Учесник во меѓународен проект	5	7,00	35,00
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание	8x0,60	4	19,20
5.	Секциско предавање на научен/стручен собир	2	1,00	2,00
6.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	1	2,00	2,00
7.	Учество на научен/стручен собир со реферат Основни упатства за лекување на хемофилија С.Станковиќ, Зборник на апстракти, 3 Конгрес на трансфузиолози на РМ, Охрид, 2009. Hip surgery in a hemophilic patient S.Stankovic at all. Abstract book of The 15 International Meeting Danubian League against Trombosis and Haemorrhagic Disorders, Belgrade, 2009.	47	1,00	47,00

	Development of the disease and fatal outcome in a patient with Bernard-Soulier Sy, S.Stankovic et all. Abstract book of The 15 International Meeting Danubian League against Trombosis and Haemorrhagic Disorders, Belgrade, 2009. Is there an improvement in the hemophilia care in Macedonia, S.Stankovic et all. 11th Muscoskeletal Congress of The World federation of Hemophilia in Cartagena, Colombia, 2009. Survival probabilities in patients with multiple myeloma treated at the Clinic of Hematology in Skopje, S.Stankovic, Abstract book of the 14th Congress of the European Hematology Assoc, Berlin 2009. Операција на колк кај пациент со хемофилија под ниско-дозирана тромбопрофилактика, С.Станковиќ, Л.Чевреска, Т.Смилевска, С.Трајкова, Зборник на апстракти, 3 конгрес на трансфузиолозите на РМ, 2009. претходно рецензирани (41)			
8.	Коавтор на апстракт печатен во зборник на апстракти Hyper mutation of the bcl-6 gene in primary mediastinal lymphoma and other types pf duffuse large B cell lymphoma, S.Trajkova, A.Stojanovic, I.Panovska, G.Petrusevska, O.Karanfilski, A.Pivkova, B.Georgievski, S.Stankovic, Abstrakt book of the 14th Congress of the European Hematology Assoc, Berlin 2009. Advanced Hodgkin's disease: prognostic features in the extremes, O.Karanfilski, A.Stojanovic, T.Sotirova, S.Trajkova, S.Trpkova, S.Stankovic, Abstract book of	81x0.60	1,00	48,60

	the 14 th Congress of the European Hematology Assoc, Berlin 2009.			
	претходно рецензирани (78)			
	ВКУПНО БОДОВИ ОД Н.И.Д			170,80

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија - деловна способност на пациентот Ж.Н. од Прилеп, во време на склучување на договор за доживотна издршка;	2	1	2,00
2.	- интернистичко-хематолошко мислење за намалена животна активност на лицето Б.Д. од Св.Николе кое страдало во сообраќајна незгода;			
	Воведување нова лабор./клиничка метода - тестови на "screening" хемостаза - стандардизација на методата за контрола на ОАКТ со воведување на INR вредности - воведување на метода за детекција на антитела на ф-р VIII и IX (Дг. На аквирирана хемофилија)	3	4	12,00
	ВКУПНО БОДОВИ ОД С.А.Д.			14,00

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Награда за научни постигнувања од струкова организација	3	3	9

2.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	3	1	3
3.	Студиски престој во странство до три месеци	2	0,50	1,00
	ВКУПНО ОД Д.П.И.			13,00

Вкупно:

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	96,34
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	170,80
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	14,00
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	13,00
ВКУПНО	294,14

Бодувањето направено од гореспоменатата Комисија неправилно има одземено бодови во сите три дејности:

- наставно-научна дејност-пресметани **81,64** наместо **96,34** бода;
- научноистражувачка дејност-пресметани **72,6** наместо **170,80** бода;
- стручно-апликативна дејност (и други дејности од поширок интерес)-пресметани **5** наместо **27** бода.

Следува: вкупен број на бодови **294,14** наместо пресметаните **159,24**.

Имам забелешка и на бодувањето на кандидатот д-р Андон Чибишев, особено во делот на научноистражувачката и стручно-апликативната дејност:

- Во делот на НИ дејност, очигледни се различните критериуми на бодување за НИ за двата кандидата;

- Во делот на СА дејност, сметам дека се дадени бодови за активности кои не се предвидени со гореспоменатиот Правилник за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје. Следува прилог од бодувањето на кандидатот д-р Андон Чибишев за СА дејност направено од претходната Рецензентска комисија (јуни 2010 г.), чијшто Реферат никогаш не беше објавен во Билтенот на Универзитетот и покрај тоа што Комисијата уредно и навремено го беше доставила до Ректоратот.

Д-р Андон Чибишев

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	10		10
	ВКУПНО БОДОВИ ОД С.А.Д.			10,00

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Подготовка на национални документи (стратегии, закони)	7	2,00	14,00
2.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	9	1,00	9,00
	ВКУПНО ОД Д.П.И.			23,00

Кандидатот за СА дејност е бодуван со **118,5** бода наместо реалните **23**.

Почитувани професори-членови на Рецензентската комисија,

Би сакала да ве замолам уште еднаш да го разгледате бодувањето на кандидатите и да направите соодветни корекции согласно со Правилникот. Истовремено, ве замолувам одговорот да е образложен и да содржи адресирање на сите аргументи и факти наведени во овој приговор.

Со почит,

Виш н. сор. д-р Светлана Станковиќ с.р.

Скопје, 4.1.2011 г

До Наставно-научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на приговорот

Одговор на приговорот поднесен од виш научен соработник д-р Светлана Станковиќ, заведен под бр.02-16/1 од 5.1.2011 година и доставен со придружно писмо бр. 02-16/2 од 10.1.2011 година, на рефератот за избор на наставник во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје број 999 од 31.12.2010 година.

Рецензентската комисија во состав: академик проф.д-р Владимир Серафимовски, проф.д-р Цветанка Божиновска, проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска, проф.д-р Нада Марина и проф.д-р Александар Шиколе го поднесуваат следниов одговор на приговорот:

При разгледувањето на приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на наставник во сите звања согласно со објавениот конкурс во дневниот весник "Утрински весник" од 19.10.2010 година, Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" и Анексот 1 од критериумите за избор во звања, како и другите законски акти на УКИМ и Медицинскиот факултет.

Рецензентската комисија по разгледувањето на приговорот констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на рефератот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Академик проф.д-р Владимир Серафимовски с.р.
2. Проф.д-р Цветанка Божиновска с.р.
3. Проф.д-р Нада Марина с.р.
4. Проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска с.р.
5. Проф.д-р Александар Шиколе с.р.

До Рецензентската комисија за избор на доцент по
Предметот интерна медицина на Медицинскиот
факултет во Скопје

Предмет: П Р И Г О В О Р

Од проф.д-р Даниела Чапароска, професор на Катедрата за интерна
медицина при Медицинскиот факултет во Скопје

*По однос на извештајот (рефератот) од Рецензентската комисија за избор на
доцент по предметот интерна медицина на Медицинскиот факултет во Скопје
објавен во Универзитетскиот билтен бр. 999 од 31.12.2010 година.*

Имено, во извештајот на Комисијата во делот НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА
ДЕЈНОСТ за кандидатот д-р Андон Чибишев наведено е дека тој е национален
координатор на делот од меѓународниот проект "Смртност поврзана со дрога" од
Европскиот центар за следење на дроги и зависности од дрога.

Всушност, во извештајот на Европскиот центар за следење на дроги и зависности
од дрога за Р.Македонија во 2009 година воопшто со ништо не е ангажиран, ниту,
пак, учествува д-р Андон Чибишев, така што тоа претставува ГРУБ ФАЛСИФИКАТ
и барам да се преземат сите законски мерки за одговорност на кандидатот кој
туѓиот труд го прикажал како свој. Во спротивно, доколку не се преземат соодветни
мерки од надлежни фактори, ќе бидам принудена да ги известам сите медиуми.

Воедно, за истото дело поведов парница пред надлежен суд и пред агенција за
заштита на авторските права.

Во прилог:

Извештај од Европскиот центар за следење на дроги и зависности од дрога за
Р.Македонија во 2009 година и членовите на работната група.

Со почит,

Проф.д-р Даниела Чапароска, с.р.

Country overview: Former Yugoslav Republic of Macedonia

Situation summary

Contents

Drug use among the general population and young people

Prevention

Problem drug use

Treatment demand

Drug-related infectious diseases

Drug-related deaths

Treatment responses

Harm reduction responses

Drug markets and drug-related offences

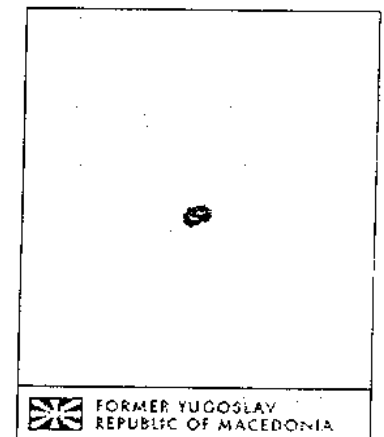
National drug laws

National drug strategy

Coordination mechanism in the field of drugs

References

Working group

Key figures

	Year	The former Yugoslav Republic of Macedonia	EU (27 countries)	Source
Surface area	2008	25 713 sq km	4 200 000 sq km	State statistical office of the former Yugoslav Republic of Macedonia
Population	2009	2 048 620	499 794 855 ⁶	Eurostat
GDP per capita in Purchasing Power Standards ¹	2008	32.5	100	Eurostat
Inequality of income distribution ²	2008	N/A	100	Eurostat
Unemployment rate ³	2007	35 %	7.0 % ⁴	Eurostat
Prison population rate ⁵	2006	100.1		Council of Europe, SPACE 2006.1

¹ Gross domestic product (GDP) is a measure of economic activity. It is defined as the value of all goods and services produced less the value of any goods or services used in their creation. The volume index of GDP per capita in Purchasing Power Standards

to the European Union (EU-27) average set to equal 100. If the index of a country is higher than 100, head is higher than the EU average and vice versa.

on is measured as the ratio of total income received by the 20 % of the population with the highest at received by the 20 % of the population with the lowest incomes (the bottom quintile).

nt unemployed persons as a percentage of the labour force. Unemployed persons comprise are: (a) without work during the reference week; (b) currently available for work; (c) actively seeking

on 1 September 2006. Prison population rate per 100 000 inhabitants.

of Macedonia is a landlocked country on the Balkan Peninsula in south-eastern Europe. It is, Greece to the south, Bulgaria to the east and Albania to the west. Macedonia was admitted to

cludes several ethnic groups: Macedonian (64.2 %), Albanian (23.2 %), Turkish (3.9 %), Roma (2.7 %), other minority ethnic groups (Vlachos, Bosniak and other). Orthodox Christianity (64.8 %) and Islam are the most prevalent religions.

l government functions were divided between 84 municipalities. Municipalities are the units of local government. Municipalities may establish cooperative arrangements. The capital, Skopje, is governed as a group referred to as the City of Skopje.

the general population and young people

ong schoolchildren have been conducted in the country in recent years: by the European School Survey on the Drugs (ESPAD) (Hibell et al., 2000); the Health Behaviour in School-aged Children survey (HBSC); the UNICEF survey of most at risk adolescents (MARA), Adolescents injecting drugs; the survey of young people in at-risk groups (Institute for Health Protection, 2006 and 2007).

among the general population has been conducted.

in 1999, and repeated it in 2008. The 2008 survey was conducted in 22 cities (randomly selected to match the country's old territorial distribution). In total, 156 first- and second-grade classes took part in the survey. This gave a total of 4 257 students who had been born in 1992, and 52 of these students were elaborated.

d an illicit drug at least once in their lives (12 % of males and 7 % of females);
an illicit drug other than marijuana/hashish (5 % of males and 2 % of females);
cannabis, with 6 % having used it in the last 12 months and 6 % in the last month;
sedatives or tranquillizers without a doctor's prescription, with a higher prevalence among females (12 %);
inhalants;
other substances.

cannabis at some time in their lives, with 4.3 % having used it in the last 12 months and 4.3 % of marijuana is still more popular among male students. Usually, students have their first experience with drugs at the age of 14 or 15, males at a younger age than females. Some students do not

d inhalants;

(PPS) is expressed in relation to the European Union (EU-27) average set to equal 100. If the index of a country is higher than 100, this country's level of GDP per head is higher than the EU average and vice versa.

² Inequality of income distribution is measured as the ratio of total income received by the 20 % of the population with the highest incomes (the top quintile) to that received by the 20 % of the population with the lowest incomes (the bottom quintile).

³ Unemployment rates represent unemployed persons as a percentage of the labour force. Unemployed persons comprise persons aged 15 to 74 who were: (a) without work during the reference week; (b) currently available for work; (c) actively seeking work.

⁴ 2008 figures.

⁵ Situation of penal institutions on 1 September 2006. Prison population rate per 100 000 inhabitants.

⁶ 2009 figures.

The former Yugoslav Republic of Macedonia is a landlocked country on the Balkan Peninsula in south-eastern Europe. It is bordered by Serbia to the north, Greece to the south, Bulgaria to the east and Albania to the west. Macedonia was admitted to the United Nations in 1993.

The Macedonian community includes several ethnic groups: Macedonian (64.2 %), Albanian (23.2 %), Turkish (3.9 %), Roma (2.7 %), Serb (1.8 %) and several other minority ethnic groups (Vlachos, Bosniak and other). Orthodox Christianity (64.8 %) and Islam (33.3 %) are the two most prevalent religions.

Following elections in 2006 local government functions were divided between 84 municipalities. Municipalities are the units of local government, and neighbouring municipalities may establish cooperative arrangements. The capital, Skopje, is governed as a group of 10 municipalities collectively referred to as the City of Skopje.

Drug use among the general population and young people

Several surveys on drug use among schoolchildren have been conducted in the country in recent years: by the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) (Hibell et al., 2000); the Health Behaviour in School-aged Children survey (HBSC) (Currie et al., 2004); the UNICEF survey of most at risk adolescents (MARA), Adolescents injecting drugs; the survey of HIV prevalence and risk behaviour in at-risk groups (Institute for Health Protection, 2006 and 2007).

To date, no survey on drug use among the general population has been conducted.

The ESPAD surveys

ESPAD first carried out a survey in 1999, and repeated it in 2008. The 2008 survey was conducted in 22 cities (randomly selected out of 30 cities, in accordance with the country's old territorial distribution). In total, 156 first- and second-grade classes from 68 public secondary schools took part in the survey. This gave a total of 4 257 students who had been born in 1992, and were aged 16. The results of 2 452 of these students were elaborated.

The 1999 study found:

- 10 % of all students had used an illicit drug at least once in their lives (12 % of males and 7 % of females);
- 3 % of all students had used an illicit drug other than marijuana/hashish (5 % of males and 2 % of females);
- 8 % of all students had used cannabis, with 6 % having used it in the last 12 months and 6 % in the last month;
- 7 % of all students had used sedatives or tranquilizers without a doctor's prescription, with a higher prevalence among females (9 %) than males (4 %);
- 4 % of all students had used inhalants;
- 2 % of all students had used other substances.

The 2008 study found:

- 5.5 % of students had used cannabis at some time in their lives, with 4.3 % having used it in the last 12 months and 2.2 % in the last month. Use of marijuana is still more popular among male students. Usually, students have their first experience with marijuana at the age of 14 or 15, males at a younger age than females. Some students do not perceive marijuana as a drug;
- 2.1 % of all students had used inhalants;

- 3.2 % had used ecstasy (a 1 % increase on 1999), with 2.1 % having used it in the last 12 months and 1.6 % in the last month;
- 10.1 % of all students had used prescribed tranquillizers. This was the most commonly experienced drug among the students. Female students (11.2 %) use tranquillizers more often than male students (9.1 %);
- use of other illicit drugs was similar to the results from 1999;
- in general, male students used more drugs than female;
- first experience of drugs was usually at the age of 14 or 15.

The majority of the students confirmed that cannabis could easily be obtained in a disco or bar (12.2 %), on the street or in the park (11.2 %), and in the house of a dealer (10.7 %).

The HBSC surveys

Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) is a cross-national research study conducted in collaboration with the WHO Regional Office for Europe. It targets young people aged 11, 13 and 15 years old who attend school. To differentiate between occasional and frequent use of cannabis four groups were identified: discontinued users (tried cannabis but not in the last year), experimenters (used once or twice during the last year), regular users (3 to 39 times in the last year) and heavy users (more than 40 times in the last year).

In 2002, less than 2 %, and more males than females, reported being heavy users. Of those ever having used cannabis, more males (3.8 %) than females (2.5 %) reported that they had tried it. In terms of the use of cannabis in previous years, there were two main groups: those who tried the drug before the age of 14 and continued using it; and those who started using cannabis in the previous year — the results are 4 % or 2.2 % among girls and 3.9 % among boys. For the 15-year-olds in the survey, 0.6 % were discontinued users; 1.5 % were experimental users; 0.6 % were regular users; and 0.1 % were heavy users.

In 2006, some 4 % of males and 3 % of females reported ever having used cannabis. Less than 5 % of 15-year-old schoolchildren had used cannabis during the last 30 days — 1 % among girls and 2 % among boys.

Survey of HIV prevalence and risk behaviour in at-risk groups

The first survey of HIV prevalence and risk behaviour in at-risk groups was conducted in 2005, then repeated in 2006 and 2007. This survey was conducted by the Republic Institute of Health Protection and the Ministry of Health, and funded by the Global Fund against HIV/AIDS, Tuberculosis and Malaria (GFATM) and the UNICEF Office for the former Yugoslav Republic of Macedonia. Despite the fact that it mainly focuses on risk behaviour in relation to HIV/AIDS, injecting drug use was also surveyed. The target groups included in the sample were: injecting drug users, sex workers, men having sex with men, prisoners, young people aged 15–24 years, Roma and patients with sexually transmitted infections.

The findings indicate that most of the young people were well informed about HIV/AIDS and STIs, though the number who were showed a slight decline during 2005–06. Respondents usually obtained their information from targeted mass media campaigns, distribution of information, and education designed to prevent HIV/AIDS and STIs.

The 2007 survey found that:

- 2.6 % of males injected drugs (compared to 3.3 % in 2006, and 2 % in 2005);
- 0.8 % of females injected drugs (compared to 1 % in 2006 and 0.7 % in 2005);
- 27 % of injecting drug users (IDUs) never shared injecting equipment (compared to 17 % in 2006 and 50 % in 2005);
- relatively few IDUs had injected drugs for the first time before they were 15 years old (5.6 % of males and 9.4 % of females);
- those substances most commonly used by IDUs in the last six months were: heroin (85 %), methadone (54 %) and benzodiazepines (32 %);
- among IDUs, 49 % reported injecting a drug daily.

top of page

Prevention

Historically, prevention activities in the educational system have been sporadic, lacking a basis in scientific evidence, without an

established systematic programme and predominantly available only in secondary schools. However, in the past 10 years several projects for the prevention of drug use, supported by international organisations and foundations, have been set up.

Until recently there have been no developed prevention programmes that are sensitive in gender, age and culture to the needs of distinct target groups outside the education system. Changes have since been made to the curriculum and programmes as part of the reforms that started in education (especially in secondary education), and plenty of information has been made available for the prevention of drug, nicotine and alcohol use. The Ministry of Education and Science has: (1) implemented activities to inform students, teachers and parents; (2) implemented activities to help people adopt healthy lifestyles; and (3) strengthened international cooperation on these issues.

The Ministry of Education and Science undertakes continuous measures and activities designed to encourage preventive actions, such as organising lectures for pupils, teachers and parents in schools and other educational institutions throughout the country.

Sports are a part of school life that encourages a healthy lifestyle and new themes (such as information on drugs, alcohol and tobacco, sex education, HIV/AIDS prevention) have also been introduced as cross-curricular issues to provide students with knowledge and skills for healthy living.

Centralised evaluation of the prevention projects that have been implemented does not yet exist.

top of page

Problem drug use

Heroin is the most commonly injected drug in the former Yugoslav Republic of Macedonia, followed by methadone and benzodiazepines.

'Problem drug use' is defined by the EMCDDA as 'injecting drug use or long duration or regular use of opioids, cocaine and/or amphetamines'. This definition specifically includes regular or long-term use of prescribed opioids such as methadone, but does not include their rare or irregular use, nor the use of ecstasy or cannabis. Existing estimates of problem drug use are often limited to opioid and poly-drug use.

The national focal point (NFP) estimates that there are around 6 000–8 000 problem drug users in the former Yugoslav Republic of Macedonia. Data from the Ministry of the Interior analytical department indicates that the number of registered new drug users is increasing overall:

- in 2004–05, there were 543 registered new drug users;
- in 2005–06, there were 624;
- in 2006–07, there were 595.

Of the total number of cases registered up to 2004, some 41.3 % were for heroin use. The number of registered heroin users in the country appears to be stable, according to the Ministry of Interior registry.

According to the results of the quantitative analysis of data on injecting drug users carried out in 2002 by UNICEF, 93 % of respondents were aged 12–18 when they used drugs for the first time, and 7 % were aged 19–20; for 51 % heroin was the first drug they used; and 4.29 % injected the drug the first time they used it. This tendency is confirmed in a 2002/2003 survey by the non-governmental organisation (NGO) Health Options Projects Skopje (HOPS); out of 85 injecting drug users interviewed, 61 (71.6 %) said that marijuana was the first drug they used, while 47 (55.29 %) started experimenting with heroin. HOPS also reported that until 2005, there were 98 % injecting heroin users among the drug users interviewed.

The NFP collected data on problem use from the Ministry of Interior, needle exchange programmes and two prisons where treatment units are established.

According to the official Ministry of Interior statistics, the number of registered drug offenders (drug use and possession) increased from 6 583 people in 2004 to 8 345 in 2007. The register gathers data from the police departments tackling illicit drugs in 30 cities. In this sample, 41.3 % were using heroin, an estimated 3 500 people.

Data collected in 2007 from needle exchange programmes (which have contact with approximately 60 % of the IDU population in the former Yugoslav Republic of Macedonia) indicated 1 615 injecting drug users. The national focal point therefore estimates that there are 2 691 intravenous drug users in total. The 2007 evaluation of the GFATM-supported HIV/AIDS preventive programme 2004–08 suggests that the total number of clients reached with needle exchange programmes was 1 177 and the total number of contacts was 7 837 — thus, the average frequency of client contact across the programme is 6.7 times per client per year (once every two months on average). While drug use is a misdemeanour punishable by imprisonment and providing sterile equipment to drug users can be construed as aiding and abetting drug use (punishable under Articles 215 and 216 of the Penal Code), law

enforcement agencies exercise tolerance toward needle and syringe programmes.

Data from 2008 for Idrizevo Prison in Skopje showed that 379 prisoners were drug abusers, of whom 353 were heroin addicted and 26 poly-drug users including heroin; 221 of them were on methadone maintenance substitution therapy. Data from the prison treatment unit in Bitola, in the second-largest city in the country, showed that 26 inmates were drug users and all were on methadone maintenance substitution therapy.

In 2007, some 33 injecting drug users were interviewed as part of UNICEF's MARA study. Almost all (30) had completed primary education and three had reached university enrolment. About half (17) had completed secondary school, six were currently secondary school students, and four discontinued their education during secondary school as a direct result of the teaching staff's attitudes to drug taking. Most lived with both parents, and the remainder mostly lived with one parent, a guardian or siblings.

Drug use seemed to start before the age of 18 (94 %), usually with drugs such as marijuana or benzodiazepines, and later with opiates and opioids, but some individuals started to inject heroin immediately. Most of the respondents (72 %) began injecting drugs before the age of 18.

Drugs were reported as easily available and could be bought in many locations. Those adolescents who were injecting drugs, procured injection equipment from pharmacies and through needle exchange programmes, but sharing used equipment was not uncommon. Although respondents reported they were aware of the potential risks, they said that the need to inject drugs was stronger than fear over the consequences of sharing needles. Injecting in the company of two or more adolescents was seen as a social interaction and this appeared to be associated with the preparation of joints.

[top of page](#)

Treatment demand

In accordance with the Law for Health Protection, the Republic Institute for Health Protection (RIHP) is monitoring, surveying and analysing the health status of the whole population. It is exploring the reasons for the emergence and spread of communicable diseases, from both the social and the medical perspective. It also recommends measures for healthcare and protection. Data on drug users in treatment are collected by centres for treatment and harm reduction.

Until now, the RIHP has only collected data from the neuropsychiatric departments in the general hospitals, and not from any other health institutions in either the private or public sector. With the new Law for Health Evidence, adopted in February 2009, drug dependence data will be separated from alcohol and other dependences. The Law for Health Evidence is not yet fully implemented.

The national focal point's National Centre for the Monitoring of Drugs and Drug Addiction compared data from three sources: RIHP, treatment centres (11 units from across the country) and the Clinic for Toxicology, Department for Detoxification of Drug Abuse. In 2008, a total of 10 treatment centres submitted treatment demand data. There were 1 212 clients in treatment, of whom 344 were first-time clients (325 male and 19 female). Some 91.1 % of all clients entering treatment reported opioids dependence (F11 diagnosis by ICD-10) as their primary drug, 7 % reported cannabis and 1.3 % cocaine. Among first-time treatment clients 95 % reported opioids as their main problem substance, followed by 5 % for cannabis and 1 % for benzodiazepines. Some 70 % of first-time treatment clients were in the age group 20–34.

[top of page](#)

Drug-related infectious diseases

Data on infectious diseases are available from official statistics and biological and behavioural studies (2005, 2006, and 2007). The former Yugoslav Republic of Macedonia has a low-level HIV epidemic, with a total of 102 reported cases of HIV/AIDS up to 31 December 2007. This represents the lowest reported number so far among the countries in the south-eastern European region. Only 9 % of all HIV/AIDS cases registered in the country are reported to be IDUs. However, the country's specific socio-economic conditions and the regional context of HIV/AIDS both influence the population's vulnerability and the risk of a rapidly spreading HIV/AIDS epidemic, particularly among those people who are most at risk. Therefore, the national response is focused on the prevention of HIV infection in an attempt to prevent a possible epidemic, which would then have broader health, social and economic impacts on both the individual and the community.

The first HIV infection was registered in the country in 1987, and the first AIDS case in 1989. Out of 102 HIV cases between 1987 and 2007, more than two-thirds were males. Heterosexual transmission was the most common mode of transmission at 64 %, followed by homosexual transmission of 15 % and intravenous transmission of 10 %. Reported cases in the age groups 30–39

market and is expected to be available in 2009.

are centres. 10 centres for the treatment of drug abusers, one therapeutic community, one hospital and two with facilities for detoxification.

the programme for Building a coordinative response to HIV/AIDS prevention (supported by the health opened 10 new services for the treatment and harm reduction of drug abuse (including treatment), in nine cities, together with one in the main prison in Skopje. These services work with the health, Ministry of Labour and Social Policy, the Centres for Social Work, the local community and

to the needs of the target group, further expansion of the network of services is planned, and new dependent drug users will be introduced, in accordance with the principles of evidence-based

Sponsors

programmes (units) were identified, which are managed by local NGOs. The needle exchange has 1,615 regular clients, all intravenous drug users. Of these, 80 % were single, and most were parents; 95 % injected heroin. Some 50 % of the people in the harm reduction needle exchange have hepatitis B and C.

A Confidential Counselling and Testing programme, started in February 2007, was also part of the project. It involved four NGOs working with different target population (men who have sex with men, commercial sex workers, students in dormitories, and the general population) and the Republic Institute for Health. The services were designed and tailored to the needs and confidentiality of the specific population by representatives from the targeted group. In only 10 months, a total of 1 335 clients were provided with counselling and testing services, including pre-test counselling, HIV testing using rapid tests and

are available in two prisons (Skopje and Bitola) and it is expected that they will be expanded.

The Global Fund Project for HIV/AIDS is that the number and proportion of young people aged 15–24 who have received education in and out of school far exceeds the programme's target (Dave Burrows, 2008). From the cumulative total of 26 429 young people had received peer education by 2008. While there is no doubt that to improve services for young drug injectors, access to voluntary counselling and testing and peer education (IEC) is reasonable.

Young people aged 15–24 were reached through peer education activities in and out of school by two NGOs, during the first year of the Global Fund Project implementation. Adding together the number of the first two years, the total number of young people aged 15–24 reached through peer education activities in and out of school. The coverage rate is due to the large number of peer educators trained and the number of young people reached in session. It is also the result of continuous efforts to maintain the already established peer education network and widely accessible due to good geographic coverage. Young people were also targeted through media campaigns (around 400 young people were reached that way) and media campaigns (around 400 young people were reached that way). The number of young people reached through social events and media campaigns is excluded from the total number of young people reached through peer education activities in and out of school because of

the implementation of activities within the Global Fund Project for HIV/AIDS a total of 1 532 new people were reached. This included 1 049 teachers educated on HIV/AIDS/STI prevention and the methods of education and the curriculum on HIV/AIDS/STI prevention and reproductive health was introduced. Furthermore, the project also included training on the principles of harm reduction/needle exchange (HR/NE), including 11 social workers, 11 health workers and nine community leaders.

In addition to the drug substitution programmes the Centre for Treatment of Drug Abuse trained a total of 99 health workers consisting of psychiatrists, general practitioners, social workers, psychologists and nurses. There are also centres that will shortly be opened. The NGO MIA trained 26 professionals (13 social workers and 13 health workers) with the Roma population on preventive issues related to HIV/AIDS and STIs. For voluntary and confidential (VCCT), 58 professionals were trained as outreach counsellors and 46 health workers were trained. Over the first two-year period, a total of 2 738 professionals were trained.

market and is expected to be available in 2009.

re centres, 10 centres for the treatment of drug abusers, one therapeutic community, one hospital and two with facilities for detoxification.

programme for Building a coordinative response to HIV/AIDS prevention (supported by the health opened 10 new services for the treatment and harm reduction of drug abuse (including ant), in nine cities, together with one in the main prison in Skopje. These services work with the Ministry of Labour and Social Policy, the Centres for Social Work, the local community and

the needs of the target group, further expansion of the network of services is planned, and new dependent drug users will be introduced, in accordance with the principles of evidence-based

ponses

times (units) were identified, which are managed by local NGOs. The needle exchange, 615 regular clients, all intravenous drug users. Of these, 80 % were single, and most were parents; 95 % injected heroin. Some 50 % of the people in the harm reduction needle exchange hepatitis B and C.

Confidential Counselling and Testing programme, started in February 2007, was also part of the led four NGOs working with different target population (men who have sex with men, commercial sex workers, students in dormitories, and the general population) and the Republic Institute for Health s were designed and tailored to the needs and confidentiality of the specific population by representatives from the targeted group. In only 10 months, a total of 1 335 clients were provided counselling and testing services, including pre-test counselling, HIV testing using rapid tests and

available in two prisons (Skopje and Bitola) and it is expected that they will be expanded.

Fund Project for HIV/AIDS is that the number and proportion of young people aged 15–24 who education in and out of school far exceeds the programme's target (Dave Burrows, 2008). From cumulative total of 26 429 young people had received peer education by 2008. While there is no improve services for young drug injectors, access to voluntary counselling and testing and tion (IEC) is reasonable.

ged 15–24 were reached through peer education activities in and out of school by two NGOs, ear of the Global Fund Project implementation. Adding together the number of the first two years e total number of young people aged 15–24 reached through peer education activities in and out coverage rate is due to the large number of peer educators trained and the number of young session. It is also the result of continuous efforts to maintain the already established peer al and widely accessible due to good geographic coverage. Young people were also targeted 300 young people were reached that way) and media campaigns (around 400 young people were number of young people reached through social events and media campaigns is excluded from 5–24 reached through peer education activities in and out of school because of

Implementation of activities within the Global Fund Project for HIV/AIDS a total of 1 532 new e included 1 049 teachers educated on HIV/AIDS/STI prevention and the methods of education ilum on HIV/AIDS/STI prevention and reproductive health was introduced. Furthermore, the als on the principles of harm reduction/needle exchange (HR/NE), including 11 social workers, ers and nine community leaders.

on/drug substitution programmes the Centre for Treatment of Drug Abuse trained a total of 99 eams consisting of psychiatrists, general practitioners, social workers, psychologists and centres that will shortly be opened. The NGO MIA trained 26 professionals (13 social workers ith the Roma population on preventive issues related to HIV/AIDS and STIs. For voluntary and (VCCT), 58 professionals were trained as outreach counsellors and 46 health workers were es. Over the first two-year period, a total of 2 738 professionals were trained.

to be available in 2009.

for the treatment of drug abusers, one therapeutic community, one hospital and one day hospital for detoxification.

giving a coordinative response to HIV/AIDS prevention (supported by the services for the treatment and harm reduction of drug abuse (including together with one in the main prison in Skopje. These services work with the Ministry of Social Policy, the Centres for Social Work, the local community and

at group, further expansion of the network of services is planned, and new services will be introduced, in accordance with the principles of evidence-based

tified, which are managed by local NGOs. The needle exchange serves 100 intravenous drug users. Of these, 80 % were single, and most were using heroin. Some 50 % of the people in the harm reduction needle exchange

d Testing programme, started in February 2007, was also part of the project with different target population (men who have sex with men, commercial sex workers, and the general population) and the Republic Institute for Health Services tailored to the needs and confidentiality of the specific population by targeting the target group. In only 10 months, a total of 1 335 clients were provided with services, including pre-test counselling, HIV testing using rapid tests and

s (Skopje and Bitola) and it is expected that they will be expanded.

HIV/AIDS is that the number and proportion of young people aged 15–24 who are out of school far exceeds the programme's target (Dave Burrows, 2008). From 2005, 30 % of young people had received peer education by 2008. While there is no formal curriculum for young drug injectors, access to voluntary counselling and testing and harm reduction services is available.

ed through peer education activities in and out of school by two NGOs, the Ministry of Health and the Ministry of Education. Project implementation. Adding together the number of the first two years of the project, 30 000 people aged 15–24 reached through peer education activities in and out of school. This is due to the large number of peer educators trained and the number of young people reached through continuous efforts to maintain the already established peer education network. Young people were also targeted through peer education (around 400 young people were reached that way) and media campaigns (around 400 young people were reached through social events and media campaigns is excluded from peer education activities in and out of school because of

s within the Global Fund Project for HIV/AIDS a total of 1 532 new people were educated on HIV/AIDS/STI prevention and the methods of education for harm reduction and reproductive health was introduced. Furthermore, the project introduced harm reduction/needle exchange (HR/NE), including 11 social workers, 11 peer educators and 11 leaders.

grammes the Centre for Treatment of Drug Abuse trained a total of 99 professionals (psychiatrists, general practitioners, social workers, psychologists and nurses) and 10 day hospitals will be opened. The NGO MIA trained 26 professionals (13 social workers and 13 health workers) on preventive issues related to HIV/AIDS and STIs. For voluntary and community-based organizations 46 health workers were trained as outreach counsellors and 46 health workers were trained. In the last year period, a total of 2 738 professionals were trained.

registered for the Macedonian market and is expected to be available in 2009.

In total there are three social care centres, 10 centres for the treatment of drug abusers, one therapeutic community, one hospital with facilities for inpatient treatment and two with facilities for detoxification.

In 2005, in the framework of the programme for Building a coordinative response to HIV/AIDS prevention (supported by the Global Fund), the Ministry of Health opened 10 new services for the treatment and harm reduction of drug abuse (including methadone maintenance treatment), in nine cities, together with one in the main prison in Skopje. These services work with the support of the Ministry of Health, Ministry of Labour and Social Policy, the Centres for Social Work, the local community and NGOs.

In order to respond effectively to the needs of the target group, further expansion of the network of services is planned, and new models for the treatment of dependent drug users will be introduced, in accordance with the principles of evidence-based medicine.

[top of page](#)

Harm reduction responses

Fifteen needle exchange programmes (units) were identified, which are managed by local NGOs. The needle exchange programmes have contact with 1,615 regular clients, all intravenous drug users. Of these, 80 % were single, and most were unemployed and lived with their parents; 95 % injected heroin. Some 50 % of the people in the harm reduction needle exchange program tested positive for HIV/hepatitis B and C.

The outreach Voluntary and Confidential Counselling and Testing programme, started in February 2007, was also part of the GFATM HIV programme. It included four NGOs working with different target population (men who have sex with men, commercial sex workers, IDU, Roma, prisoners, students in dormitories, and the general population) and the Republic Institute for Health Protection. The outreach activities were designed and tailored to the needs and confidentiality of the specific population by employing 'gatekeepers', or representatives from the targeted group. In only 10 months, a total of 1 335 clients were provided with voluntary and confidential counselling and testing services, including pre-test counselling, HIV testing using rapid tests and post-test counselling.

The prevention programmes are available in two prisons (Skopje and Bitola) and it is expected that they will be expanded.

A key achievement of the Global Fund Project for HIV/AIDS is that the number and proportion of young people aged 15–24 who are receiving HIV prevention peer education in and out of school far exceeds the programme's target (Dave Burrows, 2008). From a baseline of 1 084 in 2004, a cumulative total of 26 429 young people had received peer education by 2008. While there is no youth-specific strategy in place to improve services for young drug injectors, access to voluntary counselling and testing and information education communication (IEC) is reasonable.

A total of 10 490 young people aged 15–24 were reached through peer education activities in and out of school by two NGOs, MIA and HERA, during the third year of the Global Fund Project implementation. Adding together the number of the first two years of programme implementation, the total number of young people aged 15–24 reached through peer education activities in and out of school totals 27 077. The high coverage rate is due to the large number of peer educators trained and the number of young people participating per education session. It is also the result of continuous efforts to maintain the already established peer education network that is functional and widely accessible due to good geographic coverage. Young people were also targeted through social events (around 5 000 young people were reached that way) and media campaigns (around 400 young people were reached through a website). The number of young people reached through social events and media campaigns is excluded from the total number of people aged 15–24 reached through peer education activities in and out of school because of overlapping/double counting.

During the second year of the implementation of activities within the Global Fund Project for HIV/AIDS a total of 1 532 new professionals were trained. These included 1 049 teachers educated on HIV/AIDS/STI prevention and the methods of education for school children where a curriculum on HIV/AIDS/STI prevention and reproductive health was introduced. Furthermore, the NGO HOPS trained 56 professionals on the principles of harm reduction/needle exchange (HR/NE), including 11 social workers, 18 health workers, 18 police officers and nine community leaders.

For the purposes of harm reduction/drug substitution programmes the Centre for Treatment of Drug Abuse trained a total of 99 professionals (multi-professional teams consisting of psychiatrists, general practitioners, social workers, psychologists and nurses) who will be working in the centres that will shortly be opened. The NGO MIA trained 26 professionals (13 social workers and 13 health workers) to work with the Roma population on preventive issues related to HIV/AIDS and STIs. For voluntary and confidential counselling and testing (VCCT), 58 professionals were trained as outreach counsellors and 46 health workers were trained to work within VCCT centres. Over the first two-year period, a total of 2 738 professionals were trained.

case a Macedonian citizen who was a non-resident citizen of Switzerland was stopped at the border of Tabanovce and 12.1 kg of morphine was discovered in the petrol tank of the car. The morphine was destined for Switzerland.

In terms of data on seizures and offences, the Ministry of Interior cooperates with other institutions, namely the Ministry of Health, the Customs Office, the Ministry of Education, Labour and Social Affairs, Justice etc., and also with all relevant international institutions such as Interpol, the liaison office from Europol, and the SECI Center.

Drug users, dealers and traffickers are all registered in an operative registry that is held at the Ministry of Interior.

The last report of the Ministry of Justice shows that the number of people who committed drug law offences has increased. The data in Tables 3 and 4 gives an overview of the period 2005–09 for the crimes 'Unauthorised production and release for trade of narcotics, psychotropic substances and precursors' (Article 215 of the Criminal Code) and 'Enabling the taking of narcotics psychotropic substances and precursors' (Article 216 of the Criminal Code).

Table 3: Overview of the secondary court decisions for penal sanctions connected with drugs

	Skopje	Stip	Bitola	Total
Total number of subjects	500	108	98	706
Convicted persons	643	139	134	916
Confirmed sentences	241	60	70	371
Reformed sentences	118	21	12	151
Rejected sentences	69	25	18	112
Conditional sentences	49	9	1	52
Prison penalty (minimum and maximum)	3 months to 14 1/2 years	3 months to 3 1/2 years		
Administrative measures	53			53

Table 4: Seizures of drugs in the former Yugoslav Republic of Macedonia, 2002–09

Year	Cocaine (grams)	Heroin (grams)	Marijuana (grams)	Ecstasy (pills)
2002	342	28 572	29 235	18 342
2003	6 502	66 145	180 681	9 646
2004	176	141 759	570 664	183
2005	10 967	69 340	203 174	2 857
2006	547	151 859	408 187	1 327
2007	486 743	63 299	231 161	4 548
2008	2 293	60 579	133 494	448
2009 (first seven months)	4.57	89 448	553 920	2 110

Source: Ministry of Interior of the former Yugoslav Republic of Macedonia.

Table 5: Seizures by Custom Administration, 2002–08

Year	Cocaine (grams)	Heroin (grams)	Marijuana (grams)
2002		62 000	74 750
2003	500	9 900	156 193
2004		6 246	31

Year	Cocaine (grams)	Heroin (grams)	Marijuana (grams)
2005	1 008	54 840	1
2006	6	4 400	233 163
2007		46 648	
2008		4 790	

Source: Custom Administration of the former Yugoslav Republic of Macedonia.

The services responsible for the prevention of illegal trafficking in drugs within the Ministry of Interior have detected 274 criminal acts in the field of illegal trafficking in drugs in the first seven months of 2009, of which 224 criminal acts involved the 'illegal production and trade with narcotic drugs and psychotropic substances' (274 perpetrators) and 50 criminal acts involved 'enabling the use of narcotic drugs' (64 perpetrators).

Some 89 448.44 grams of heroin was seized, 553 920.04 grams of marijuana, 4.57 grams of cocaine, 2 110 pills of ecstasy, 113.95 grams of hashish, 117 stems, 469 pieces and 287.38 grams of the herbal cannabis sativa, 9.4 grams and 96 pills of amphetamine, 39.5 grams of caffeine, 20 tablets of heptanone, 136 ml and 2 pills of methadone and 14.45 grams mix of paracetamol and caffeine.

From January–July 2009, the Organized Crime Department within the Ministry of Interior has submitted eight criminal charges against 22 natural persons for criminal acts relating to the illegal production and trade of narcotic drugs and psychotropic substances, according to Article 215 of the Criminal Code of the former Yugoslav Republic of Macedonia.

[top of page](#)

National drug laws

The main legislative instruments for drug-related issues are:

- the law for narcotic drugs;
- the national drug strategy;
- the national drug strategy implementation action plan;
- the law for precursors;
- the rule of laws for law for precursor;
- customs law;
- the law for criminal procedures;
- the code of conduct;
- the law for tracing communications;
- the law for dealing with and freezing confiscated properties in criminal cases;
- the law for preventing money laundering from criminal offences;
- the law for health evidence.

The law for narcotic drugs elaborates:

- the prevention and suppression of the abuse of narcotic drugs, and psychotropic substances;
- the prevention of illegal production and trade of narcotic drugs, psychotropic substances and plants that can be used to produce narcotic drugs, and substances that can be used to produce narcotic drugs and psychotropic substances;
- protection of human life and health, and control of narcotic drugs, and psychotropic substances.

The Criminal Code, Articles 215 and 216, regulates the unauthorised production and release for trade of narcotics, psychotropic substances and precursors as well as enabling the taking of narcotics, psychotropic substances and precursors. The possession of narcotic drugs for personal use is not allowed in accordance with the Criminal Code. Furthermore, a person who induces another to take narcotics, psychotropic substances and precursors, or who gives narcotics, psychotropic substances and precursors to another for this person or someone else, or who makes available premises for the taking of narcotics, psychotropic substances and precursors, or in some other way enables another to take narcotics, psychotropic substances and precursors, shall be punished with imprisonment of three months to five years. If the crime is committed toward a juvenile, or toward several persons, or if it causes especially severe consequences, the offender shall be punished with imprisonment of one to 10 years.

The law for the control of precursors introduces the system of monitoring and control of licit trade and control of precursors, with the aim of preventing smuggling and the diversion of precursor from licit to illicit channels. The overall objectives of the law are the protection of human health and the environment from the harmful effects of some precursors. Because one part of the precursors is made up of chemicals and one part of active medical ingredients, the whole framework of control of precursors is amended with the adoption of two new laws, for the control of chemicals and on medicinal products and medical devices, all of them harmonised with EU legislative instruments in 2007. In addition to the control of precursors listed in the UN Convention of 1988, the law on chemicals is important for controlling the substances included on the limited International Special Surveillance lists.

[top of page](#)

National drug strategy

The national drug strategy was adopted in December 2006. On 18 July 2007, the Government adopted the pre-implementation plan for 2007–08 and the implementation plan for 2009–12. The national drugs strategy is in line with European Union drugs strategy 2005–12. The principles, goals and priorities established by the national drug strategy are elaborated with a drugs action plan 2009–12. The action plan works towards an efficient, coordinated and multidisciplinary approach to the fight against drug abuse, undertaking measures for increasing the awareness and knowledge of the general public about the controlled psychoactive substances that cause addiction; the prevention of use of psychoactive substances especially among young people; measures for encouraging healthy lifestyles; promotion of measures for the protection of the family; reducing health and social drug-related consequences; including all sectors of society in the activities related to the fight against the drug abuse. One of the principles of the action plan is the availability of prevention programmes at a decentralised level in accordance with the needs of the local community. In order to meet this, the action plan has a balanced and multidisciplinary approach based on the five key elements:

1. Coordination at the national and international level.
2. Demand reduction.
3. Supply reduction and tackling the illicit trade.
4. Assessment, supervision, information and training.
5. International cooperation.

In addition to the central state institutions, units of local and regional municipalities, the civil society and non-governmental organisations are involved in the implementation of the action plan.

[top of page](#)

Coordination mechanism in the field of drugs

The Government has established an inter-ministerial state commission, the Inter-ministerial Commission for Narcotic Drugs (IMCND), to tackle the illegal production, trade and abuse of drugs. The Bureau of Medicines, Ministry of Health, carry out the expert and administrative work related to the tasks of the commission.

The IMCND consists of representatives from the Ministry of Justice, Ministry of Internal Affairs, Ministry of Health, Ministry of Local Self-Government, Ministry of Environment and Spatial Planning, Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Education and Science, Ministry of Labour and Social Policy, Ministry of Agriculture, Forestry and Water Economy, Ministry of Finance, the Customs Office and the Agency for Youth and Sport.

The IMCND sets out tangible goals within three main themes: (1) rule of law; (2) policy and trend analysis; (3) prevention, treatment and reintegration. It promotes effective responses to drugs crime, by facilitating the implementation of relevant international legal instruments; it promotes an effective and fair criminal justice system through the use and application of United Nations and EU standards and norms in crime prevention and criminal justice. It has enhanced knowledge of trends for effective policy implementation, operational response and impact assessment in drugs and crime, risk analysis and scientific and forensic capacity. This expertise contributes to a powerful, knowledge-based policy analysis, coherence of programmes, quality control and knowledge management systems.

The Ministry of Justice, Ministry of Internal Affairs, Ministry of Health, Ministry of Finance, and Customs Office signed a memorandum for mutual close cooperation in tackling drugs and creating an early warning system for new drugs on the market (through collaboration between laboratories).

The National Centre for Monitoring of Drugs and Drug Addiction of the former Yugoslav Republic of Macedonia (national focal point/NFP) was officially created in May 2007 by Governmental decree. The national focal point is led by the head of the sector for controlled substances within the Pharmaceutical Agency at the Ministry of Health. The NFP is located in the premises of the

Ministry of Health. Most of the ministries and institutions involved in drug-related issues provide data to the NFP.

The Directorate for the Prevention of Money Laundering, as an administrative part of the Ministry of Finance, is responsible for financial intelligence, collecting, evaluating, analysing and keeping data for activities connected with the prevention of both money laundering and the finance of terrorism.

The Agency for Freezing and Confiscating Properties, in collaboration with responsible judicial division, is responsible for: governance of confiscated properties to protect their value; holding confiscated properties; preparing statistical reports; selling or destroying confiscated properties (for example, burning seized narcotic drugs).

[top of page](#)

References

Currie, C., Nic Gabhainn, S., Godeau, E., et al. (eds) (2008), 'Risk behaviour: tobacco use, alcohol use, cannabis use, sexual behaviour, fighting, bullying', *Inequalities in young people's health: HBSC international report from the 2005/2006 survey*, WHO Regional Office for Europe, Copenhagen.

Currie, C., Roberts, C., Morgan, A., et al. (eds) (2004), *Young people's health in context: Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study — International report from the 2001/2002 survey*, WHO Regional Office for Europe, Copenhagen.

Hibell, B., Andersson, B., Ahlstrom, S., et al. (2000), *The 1999 ESPAD report: Alcohol and other drug use among students in 30 European countries*, The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD), Stockholm.

HOPS (2008), *Rapid assessment response: the high schools in the city of Skopje*, NGO HOPS — Options for healthy lifestyles, Ministry of Education and Science, Skopje.

Institute for Health Protection (2006), *Bio-behavioral study conducted among young people and most at risk populations for HIV infection in the former Yugoslav Republic of Macedonia in 2006*, Ministry of Health of the former Yugoslav Republic of Macedonia, Republic Institute for Health Protection.

Institute for Health Protection (2007), *Bio-behavioral study conducted among young people and most at risk populations for HIV infection in the former Yugoslav Republic of Macedonia in 2007*, Ministry of Health of Republic of the former Yugoslav Macedonia Republic Institute for Health Protection.

UNICEF (2007), *Mapping and community-based research study on most at-risk adolescents to HIV/AIDS/STI*, UNICEF, Skopje.

[top of page](#)

Working group of the Country overview report

Bujar Osmani
MD, Minister of Health

Ilco Zahariev, Prim. Mr. Pharm
Director of the Pharmaceutical Agency

Tatjana Petrusevska, Pharm Spec MBA

Daniela Chaparovska, MD, Ph.D.

Milena Stevanovic, MD. Spec

Vesna Stamboljeva, MD. Spec

Under the supervision of:

Ernestas Jasaitis, Head of the Lithuanian focal point
CARDS Reitox coach for former Yugoslav Republic of Macedonia

Neoklis Georgiades, Head of the Cyprus Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction
CARDS Reitox coach for Albania

Katalin Felvinczi, MD, Director of the National Institute for Drug Prevention, Hungary
CARDS supervisor

The working group would also like to especially thank:

Mr Vasko Naumovski, Ph.D. Deputy Prime Minister and Minister for EU integration;

Mrs Gorgana Jankulovska, Minister of Interior;

Mr Mihajlo Manevski, Minister of Justice;

Mr Ljupco Todorovski, Director for the Directorate for public security, Mol;

Mr Lambe Buckov, Head of Unit for the fight against illicit drugs and weapons;

NGO active on the field of drugs;

all centres for treatment for drug abuse.

01/11/2010

10/11/2010

Related links

Information on the EMCDDA-CARDS project

Infomap MK - 2009

MK: country overview 2009

До Наставно-научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на приговорот

Одговор на приговорот од проф.д-р Даниела Чапароска, заведен под бр.02-17/1 од 10.1.2011 година и доставен со придружно писмо бр.02-17/2 од 10.1.2011 година, на рефератот за избор на наставник во сите звања по предметот интерна медицина објавен во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", во Скопје број 999 од 31.12.2010 година.
Рецензентската комисија во состав: академик проф.д-р Владимир Серафимовски, проф.д-р Цветанка Божиновска, проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска, проф.д-р Нада Марина и проф.д-р Александар Шиколе го поднесуваат следниов одговор на приговорот:

Подносителот на приговорот нема приложено ниту еден релевантен документ со кој ќе го потврди и оправда својот приговор. Документот кој е приложен со приговорот е извештај по учество на регионален состанок, а не доказ за носителство или посебен ангажман во проектот.

Всушност, за посочениот проект во списите на предметот на кандидатот д-р Андон Чибишев има приложено документи со кои се потврдува неговото носителство и ангажман во проектот, и тоа:

1. Документи од Министерство за здравство бр.15-2269/3 од 16.3.2009 година; бр.15-2269/4 од 16.3.2009 година; бр.09-3388/2 од 23.4.2010 година

Рецензентската комисија по разгледувањето на приговорот констатира дека тој е неоснован и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на рефератот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Академик проф.д-р Владимир Серафимовски с.р.
2. Проф.д-р Цветанка Божиновска с.р.
3. Проф.д-р Нада Марина с.р.
4. Проф.д-р Билјана Сидовска Ивановска с.р.
5. Проф.д-р Александар Шиколе с.р.

top of page

Drug markets and drug-related offences

The former Yugoslav Republic of Macedonia is on the route of illicit trafficking of drugs (i.e. it is a transit country). There has been a noticeable increase in the trafficking of cannabis via the country in recent years. The main route of cannabis and its derivatives is from Albania, via the north-western to the south-eastern part of the country in the direction of Greece and Bulgaria. Heroin comes most often from Turkey, Bulgaria or Greece in the direction of Albania or Serbia, cocaine is taken by air via Skopje airport or by sea to ports in Albania and Bulgaria, while synthetic drugs come most frequently from the direction of Bulgaria and Serbia.

The cultivation of the opium poppy for medical reasons is under the strict control of the Ministry of Health, Sector for Controlled Substances, the Agricultural Inspectorate and the Ministry of Interior of the former Yugoslav Republic of Macedonia. In 2008, the opium poppy was cultivated on 1 000 hectares in seven different sub regions. The Agricultural Inspectorate reports to the Ministry of Health for the hectares under poppy, based on which the quantities of extracted alkaloids are estimated. Under the UN Convention 1961 Article 12, the Ministry of Health is obliged to report regularly to the International Narcotic Control Board (INCB), on both a quarterly and an annual basis. The main Macedonian pharmaceutical manufacturing company, Alkaloid AD, is the only legitimate producer of controlled substances.

Table 1: Seizures of drugs in the former Yugoslav Republic of Macedonia 2000–05

Drug types	2000–05 (total)
Heroin	581.0 kg
Opium	77.5 kg
Cocaine	17.0 kg
Ecstasy	31 333 tablets
Herbal cannabis	2 416.0 kg
Cannabis resin	1 456.0 kg
Cannabis plants	3 897 pcs

Source: Ministry of Interior of the former Yugoslav Republic of Macedonia.

Between 2000 and 2005, drug seizures have increased. There is a slight increase in the number of cases of illicit trade with synthetic drugs, most of all ecstasy. The amount of each drug that is seized differs from year to year.

Table 2: Street prices of selected drugs in euros (per kg)

Drug types	Price in euros in 2008
Heroin (1 kg)	10 000–12 000 (10–12/gr)
Herbal cannabis (1 kg)	200–250 (0.20–0.25/gr)
Cannabis resin (1 kg)	500–800 (0.50–0.80/gr)
Cocaine (1 kg)	25 000–30 000 (25–30/gr)
Ecstasy (1 tablet)	2–10

Source: Ministry of Interior of the former Yugoslav Republic of Macedonia.

Between 2006 and 2008, drug seizures decreased. There were some seizures of synthetic drugs. According to reports from the Ministry of Interior there were no seizures of precursors in the reporting period and illicit laboratories for the production of narcotic drugs were not discovered.

However, two cases during this period are noteworthy. In 2007, a trans-national channel for smuggling cocaine between South America and Europe was dismantled. According to intelligence, the drug was purchased on the drug market in Venezuela and the final destination was Europe. Around 487 kg of high-quality cocaine was seized, found hidden in plastic containers. In the second

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА ПОМЛАД АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ ИНФЕКТОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, врз основа на член 132 од Законот за високото образование и членовите 42-46 од Правилникот за критериумите и постапката за избор наставно-научни, научни и наставно-стручни звања и соработнички на УКИМ во Скопје донесе решение за формирање Рецензентска комисија по објавениот конкурс во весникот „Утрински весник“ од 15.11.2010 год. за избор на помлад асистент по предметот инфектологија во следниов состав: проф. д-р Ирена Кондова Топузовска, проф. д-р Снежана Стојковска и доц. д-р Миле Босилковски.

Рецензентската комисија ја разгледа пријавата на кандидатот и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Помл. ас. д-р, Илир Демири е роден во Тетово на 25.10.1970 година. Средното медицинско училиште „Никола Штејн“ во Тетово го завршил во 1989, а Медицински факултет завршил во 2003 година во Тирана, Р. Албанија со просечен успех 8,37. Лиценца за доктор на медицина добил во 2004 година на Медицинскиот факултет во Скопје, Р. Македонија. На Универзитетската клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, вработен е од 2004. Специјализацијата по инфектологија ја започнал во 2005 година на Катедрата за инфективни болести на Медицинскиот факултет во Скопје. Покрај лекарската практика, активно е вклучен и во научно истражувачката работа на Клиниката. Активно учествувал на ИИИ Конгрес на инфектолози на Македонија во 2007 година, како автор и ко-автор на повеќе научни трудови. Член е на Здружението на инфектолози на Македонија и активно учествува на семинари и стручни состаноци, а од 2009 година има активно членство и во Македонското респираторно здружение. Стручен престој има остварено на одделот за интензивно лекување на Универзитетската клиника „Фран Михаљевиќ“ во Загреб, во 2010 година. Учествувал на обука за третман и нега на ХИВ инфекција, во 2008 година, водена од д-р Марк Нелсон, Универзитетска клиника „Chelsea and Westminster“ Лондон, Англија, во организација на Универзитетската клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, како проект на Глобален фонд. Завршил обука за советувач на доброволно доверливо советување и тестирање на ХИВ, 2008 година во организација на Републичкиот завод за здравствена заштита, Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни состојби и НВО Х.Е.Р.А. Активно учество земал на семинар за антимикробен третман кај критично болни во Белград, 2010 година во организација на Балканското здружение на инфектолози со меѓународно учество. Во наставното звање помлад асистент е избран во 2008 год, од кога активно зема учество во едукацијата по практичната настава на студентите по медицина и стоматологија. Зборува активно албански, македонски и англиски јазик

Пет труда, под реден број 1 - 5, на кандидатот, се веќе рецензирани и објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, број 938/08.

За овој избор за помлад асистент, кандидатот ги предложи следниве трудови за рецензија:

6. ПРОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТА НА ДВА ИНДЕКСА НА ТЕЖИНА НА БОЛЕСТ КАЈ БОЛНИ СО ТЕШКА СЕПСА

Гроздановски К, Миленковиќ З, Каламарас П, Спасовска К, Демири И.
Physioacta 2008. 1(2): 31-36

Целта на студијата била да се спореди ефективностa на Simplified Acute Physiologic Score II (SAPS II) и Mortality Prediction Model (MPM II_o) во предвидување на исходот кај болни со тешка сепса. Во студијата биле вклучени 53 возрасни болни со тешка сепса лекувани на Одделот за интензивна нега при Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје. Болните со тешка сепса биле поделени на две групи: во едната биле вклучени болни кои преживеале, а во другата починати болни. Кај двете групи на болни бил пресметан SAPS II и MPM II_o индексот на тежина на болеста. Со логистичката регресија се добиле сензитивноста, специфичноста, позитивната и негативната предиктивна вредност на индексите во предвидувањето на исходот кои понатаму биле искористени за конструирање на ROC-крива (Receiver Operating Characteristic Curve). SAPS II индексот покажал сензитивност од 72,4%, специфичност од 77,2%, а MPM II_o сензитивност од 62,0% и специфичност од 53,8%. Зоната под ROC- кривата за SAPS II била 0,813, а за SAPS II, 0,750. Авторите заклучуваат дека од двата анализирани индекса на тежина на болеста, кај болни со тешка сепса, SAPS II нуди подобра предиктивна вредност од MPM_o.

7. ВЛИЈАНИЕ НА НАРУШЕНАТА ФУНКЦИЈА НА ОРГАНИТЕ И ОРГАНСКИТЕ СИСТЕМИ ВРЗ ИСХОДОТ КАЈ БОЛНИ СО ТЕШКА СЕПСА

Гроздановски К, Миленковиќ З, Каламарас П, Спасовска К, Демири И.
Physioacta 2008. 2(1): 47-52

Студијата имала за цел да го определи значењето на нарушената функција на некои органи или органски системи во прогнозата на исходот кај болните со тешка сепса. Во студијата биле вклучени 63 возрасни болни со тешка сепса лекувани на Одделот за интензивна нега при Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје. Пациентите биле поделени во две групи, и тоа болни кои преживеале $n=29$ (46%) и болни кои починале $n=34$ (54%). При приемот кај сите болни биле измерени телесната температура, бројот на респирации, бројот на леукоцити, пулсот, крвниот притисок. Биле испитани гасни анализи, факторите на коагулација, бубрежната и црнодробната функција, како и општите демографски податоци. Варијаблите кои покажале статистичка значајност во униваријантната анализа се употребиле за изработка на логистичка регресивна анализа со цел издвојување на оние што имаат значајно влијание врз исходот. Резултатите покажале дека дваесет и осум (44,4%) болни имале дисеминирана интраваскуларна коагулација (ДИК), а 34 (54%) имале акутна бубрежна инсуфициенција (АБИ). Нарушена функција на црниот дроб имале 21 (33,3%) пациенти, хипотензија-15 (23,8%), ацидоза- 20 (31,7%) и 35 (55,6%) од пациентите имале хипоксемија. Морталитетот на анализираниите пациенти бил 54 проценти. Логистичката регресивна анализа ја издвоила возраста над 60 години (OR 3,68; 95% CI 1,04-13,05, $p=0,043$), дисеминираната интраваскуларна коагулација (OR 4,83; 95% CI

1,33-17,49, $p=0,016$) и ацидозата (OR 3,88; 95% CI 1,02-14,7, $p=0,044$) како предиктори на смртниот исход кај болните со тешка сепса. Авторите заклучиле дека септичните болни со напредната возраст, ДИК и ацидоза имаат поголем ризик за смртен исход.

8. ЗНАЧЕЊЕ НА КОНЦЕНТРАЦИЈАТА НА ЛАКТАТИТЕ И Ц-РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН ВО ПРЕДВИДУВАЊЕ НА ИСХОДОТ КАЈ БОЛНИТЕ СО ТЕШКА СЕПСА

Гроздановски К, Миленковиќ З, Каламарас П, Демири И, Спасовска К
IV конгрес на анестезиолози на Македонија, 2010. Зборник на трудови, Поб3.

Авторите имале за цел да го одредат значењето на лактатите и Ц-реактивниот протеин (ЦРП) во предвидување на исходот на болните со тешка сепса. Во студијата биле вклучени 98 болни со тешка сепса кои биле поделени во две групи и тоа на болни кои преживеале $n=51$ (52%) и болни кои починале $n=47$ (48%). Кај сите болни била мерена концентрацијата на лактатите и ЦРП на приемот, 24 и 48 часа потоа. Вредностите на лактатите и ЦРП помеѓу групите биле споредени со Т-тест, а параметрите кои покажале статистички значајна разлика биле искористени за конструирање на ROC-крива (рецеивер оператинг цурве) со цел за определување на оптималниот cut-off на лактатите и ЦРП во предикција на исходот. Средната вредност на концентрацијата на лактатите при приемот кај преживеаните била $2,55 \pm 0,97$ ммол/Л, а кај оние што починале $4,40 \pm 1,29$ ммол/Л ($p < 0,001$). Концентрацијата на ЦРП помеѓу двете групи покажала статистички значајна разлика на 48 часа по приемот и тоа $98,47 \pm 101,1$ мг/Л кај преживеаните, а кај оние што починале $268,2 \pm 193,4$ мг/Л ($p < 0,001$). Зоната на ROC-кривата за лактатите била 0,872 со оптимален cut-off од 3,2 ммол/Л, а за ЦРП 0,802 со оптимален cut-off од 89,5 мг/Л. Во трудот се заклучува дека мерењето на концентрацијата на лактатите кај болните со тешка сепса овозможува рана предикција на неповолниот исход за разлика од ЦРП кој може да понуди предикција 48 часа по приемот. Авторите укажуваат дека раната предикција на можниот неповолен исход ќе овозможи рано имплементирање на тераписки протокол кој ќе придонесе за намалување на морталитетот кај болните со тешка сепса.

ЗАКЛУЧОК

Оценувајќи ја досегашната целокупна дејност, Комисијата констатира постојан континуитет и прогрес во неговата здравствена, научна и педагошка активност.

Врз основа на проучениот материјал за стручно-научната и наставна дејност на кандидатот помл. ас. д-р Илир Демири, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот ги исполнува потребните услови и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје му предлага да го избере во звањето помлад асистент по предметот инфектологија.

Рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Ирена Кондова Топузовска, с.р.
2. Проф. д-р Снежана Стојковска, с.р.
3. Доц. д-р Миле Босилковски, с.р

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА ИНФОРМАТИКАТА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ИНФОРМАТИКА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 23.12.2010 година, со одлуката број 07-2854/3, не избра за рецензенти за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предмети од областа на информатиката на Институтот за информатика при ПМФ. На конкурсот, објавен во весникот „Дневник“ од 4.12.2010 година, се пријави кандидатот д-р Боро Јакимовски, доктор на информатички науки, асистент на Институтот за информатика. Врз основа на доставените конкурсни материјали, личното познавање на кандидатот и следењето на неговата наставно-научна активност, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатот Боро Јакимовски е роден на 1 март 1978 година во Скопје, каде што ги завршил основното и средното образование со одличен успех. Во текот на школувањето учествувал и освојувал награди на повеќе натпревари, меѓу кои на Државниот натпревар по информатика за средношколци во 1996 година освоил I награда, учествувал на 8. Интернационална олимпијада по информатика, како и на 4. Балканска олимпијада по информатика, како претставник од Р. Македонија. При завршувањето на средното училиште е прогласен за првенец на генерацијата. Истовремено со успех ги завршил курсевите по англиски јазик во Центарот за странски јазици во Скопје и се стекнал со диплома од Универзитетот во Кембриџ за положен прв сертификат по англиски јазик.

На студиите по применета информатика се запишал во учебната 1996/97 година и дипломирал во октомври 2000 со одлично одбранета дипломска работа и со просечна оценка 9,91. Во текот на студиите добил многубројни признанија за учество на меѓународни студентски натпревари за програмирање, организирани од здружението ACM, на кои во 1999 година го освоил второто место, како член на тимот на Институтот за информатика, и се пласирал на 24-то ACM-интернационално студентско светско финале кое се одржа во 2000 година во Орландо, САД. По третата година на студиите, престојувал во лабораториите на компанијата „Филипс“ во Ајндховен, Холандија, каде што работел на проучување на техниките за кодирање кај мултикаст-протоколите. Добитник е на признание за најдобро дипломиран студент на Институтот за информатика во 2000 година. На конференцијата „Mathematics and Informatics in Industry 2003“ одржана во Солун, го освои признание за најдобар труд.

Во учебната 2000/2001 година се запишал на постдипломските студии на Институтот за информатика, кои ги завршил со одличен успех и на 15.10.2004 година ја одбрал својата магистерска работа „Комуникации кај Грид-технологијата“ под менторство на проф. д-р Марјан Гушев, и се стекнал со звањето магистер на информатички науки. На 19.XI 2010 година ја одбрал својата докторска теза „Моделирање и верификација на GRID процесни текови“ под менторство на проф. д-р Смиле Марковски, со што се стекнал со академскиот степен доктор на информатички науки.

По завршувањето на високото образование, од октомври 2000 до март 2001 година работел како демонстратор во Институтот за информатика при ПМФ, во март 2001 година е избран за стручен соработник на Институтот за информатика при

ПМФ, во 2004 година е избран за помлад асистент, а во 2007 година за асистент при Институтот за информатика на ПМФ, и на ова работно место се наоѓа и сега.

2. Наставна активност

Во изминативе десет години, кандидатот Боро Јакимовски изведуваше вежби по повеќе предмети на додипломските студии на Институтот за информатика: вовед во информатиката 1, вовед во информатиката 2, конечна математика, нумеричко сметање со програмирање, програмски јазици, архитектура на компјутерските системи, алгоритми и автомати, формални јазици и автомати, оперативни системи, паралелно и дистрибуирано процесирање, мрежни оперативни системи, теорија на програмирањето, системски софтвер, софтверско инженерство, микропроцесори и микроконтролери, структури на податоци, компјутерски мрежи. Под менторство одржувал настава и за некои од претходно наведените предмети (системски софтвер, софтверско инженерство). Исто така е вклучен и во наставата на постдипломските студии како асистент по предметите софтверско инженерство за критични системи и инженерство со формални методи.

Кандидатот Боро Јакимовски постојано е постојано ангажиран со изведување на голем број часови вежби од повеќе различни предмети, кои успеваše секогаш успешно да ги изведе. Секогаш навремено ги организираше бројните испити и колоквиуми, изведуваше консултации и им помагаше и соработуваше со големиот број студенти. Во организациона смисла, тој воведува новини во изведувањето на вежбите и во комуникацијата со студентите преку интернет, користејќи веб-ориентирани учебни материјали, тестирање на знаење, задавање и доставување домашни задачи, известувања, резултати и други материјали потребни на студентите.

3. Научна активност

Пошироката област на интерес на Боро Јакимовски е гريد -пресметувањето, паралелното и дистрибуираното процесирање, обработка на говор, кодирање и мобилни технологии. Има објавено повеќе научни и стручни трудови од неговата научна активност, кои се претставени со реферати на бројни стручни и научни конференции во земјава и во странство. Исто така активно учествува и во повеќе научноистражувачки проекти.

3.1. Научни трудови

Заклучно со претходниот извештаен период, Боро Јакимовски објавил 11 трудови, прикажани во анекс 2 во табелата НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ под точките со број 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 7.1, 7.2, 7.3, 8.1 и 9.1.

Трудовите 1 – 11 се рецензирани во Билтенот број 932 на УКИМ, од 14. 12. 2007. Овде ќе дадеме кус приказ на трудовите 12 – 20 кои се изработени во извештајниот период од 2007 до 2010 година.

12. A. Misev and B. Jakimovski: *Using formal methods in Software Engineering education*. 6th International Conference for Informatics and Information Technology, Molika-Bitola, Macedonia, February 10-14, 2008.

Трудот претставува осврт на можностите за користење на формалните методи во наставата по софтверско инженерство. Пренесени се искуствата од користењето на методите и алатките во рамките на постдипломските студии по софтверско инженерство.

13. B. Jakimovski, D. Cerepnalkoski, G. Velinov: *Framework for Workflow Gridification of Genetic Algorithms in Java*. International Conference in Computer Science - ICCS 2008, Part III, LNCS 5103, Krakow, Poland, June 23-25, 2008, pp 463-470, ISBN 978-3-540-69388-8.

Во овој труд е претставена новата рамка за гридификација на генетски алгоритми – Java framework for Gridification of Genetic Algorithms. Таа овозможува лесна имплементација на генетските алгоритми и им овозможува на истражувачите лесно и сигурно користење на гридот. Компонентите на гридот користат чиста Java

за имплементација на поставувањето и преземањето на работните задачи на гридот за Glite grid middleware со користење на Web Services (WS). Рамката за гридификација е тестирана на SEEGRID. Со нејзино користење е развиена пилот-апликација за оптимизација на податочни складишта, т.е. избор на погледи и индекси за материјализирање, односно за VIS -проблемот.

14. G. Velinov, B. Jakimovski, D. Cerepnalkoski, M. Kon-Popovska: *Improvement of Data Warehouse Optimization Process by Workflow Gridification*. Advances in Databases and Information Systems – ADBIS 2008 LNCS 5207/2008, Pori, Finland, September 5-9, 2008, pp 295-304, ISBN 978-3-540-85712-9.

Обопштениот проблем за оптимизација на релациони податочни складишта, т.е. изборот на оптимално множество на погледи, нивна оптимална фрагментација и нивно оптимално множество на индекси, е многу сложен и се уште претставува предизвик за проучување. Поради сложеноста на проблемот, забрзувањето на оптимизацискиот процес е многу важно. Претходните проучувања беа насочени кон приспособување на генетските алгоритми за оптимизација на проблемот. Во овој труд е направена дополнителна оптимизација на решението со примена на новата рамка Java Grid framework for Genetic Algorithms (GGA) во процесот на оптимизација на релационите податочни складишта. Резултатите од извршените истражувања покажуваат дека за различни влезни параметри, GGA драматично ја подобрува ефикасноста на оптимизацискиот процес.

15. D. Sahpaski, G. Velinov, B. Jakimovski, M. Kon-Popovska: *Dynamic Optimization and Evolution of Data Warehouse Design*. Proceedings of the 4th Balkan Conference in Informatics, IEEE BCI'09, Thessaloniki, Greece, September 2009, ISBN 978-0-7695-3783-2.

Промените во бизнис барањата се сè почести во секојдневното работење на компаниите, поради што се јавува потребата од промена и адаптација на шемата на податочните складишта за потребите на донесување на одлуки и за управување со верзиите на шемата. Во овој труд е претставен нов приод за динамичко еволуирање на дизајнот на шемата на податочниот склад, опфаќајќи повеќе верзии на шемата во ист домен. Претставен е модел со кој системот на податочниот склад може сам да си ги подобрува перформансите во текот на времето, при што не се прекинуваат операциите за донесување на одлуки. Направена е анализа на оптимизацијата на дизајнот на податочните складишта, што содржи оптимален избор и одржување на погледи и индекси преку динамички процес на адаптација кон промените на шемата.

16. B. Jakimovski, D. Sahpaski, G. Velinov: *Performance Improvement of Genetic Algorithms by Adaptive Grid Workflows*. Proceedings of the 11th International Symposium on Symbolic and Numeric Algorithms for Scientific Computing, Timisoara, Romania, September 26-29, 2009, ISBN: 978-0-7695-3964-5.

Во овој труд е претставено подобрувањето на перформансите на генетските алгоритми на Grid Direct Acyclic Graph (DAG) workflow со искористување на моќта на High Level Petri - Nets workflow моделот. Генетските алгоритми се многу моќна техника за оптимизација што лесно се паралелизира со користење на различни пристапи, и тоа ги прави идеални за грид. High Level Petri - Nets workflow моделот во голема мера е супериорен во однос на DAG workflow моделот достапен во gLite middleware. Со користење на флексибилноста на High Level Petri - Nets workflow се проектирани адаптивни workflows што ја надминуваат хетерогеноста и непредвидливоста на грид инфраструктурата, со што им е овозможено на корисниците подобро и постабилно време на извршување од претходно користените DAG workflows. Експерименталните резултати добиени од оптимизацијата на дизајнот на податочните складишта со користење на генетските алгоритми ги потврдуваат предностите на новиот пристап, со скратување на времето за оптимизација до 50% за исто процесорско време. Друга предност е зголемената

стабилност на варијансата на времето на извршување на околу 30 минути за различни оптоварувања на гридот

17. B. Jakimovski, D. Sahpaski, G. Velinov: *Optimization of Adaptive Petri-Net Grid Genetic Algorithm*. Proceedings of the 1st International Conference ICT Innovations 2009. Ohrid, Macedonia, September 28-29, 2009, ISBN: 978-3-642-10780-1.

Во овој труд е претставена методологијата за анализа на можните подобрувања на ефикасноста на Adaptive Petri-Net Grid Genetic Algorithm workflow. Перформансите се анализирани со помош на неколку параметри кои влијаат врз однесувањето на оптимизацијата. Перформансите се мерат преку намалување на времето на извршување на процесот на потрага по решение со соодветен квалитет. Во текот на анализата дефинирани се стабилни мерки на квалитетот на решенијата што се користат во експериментите.

18. Lj. Jordanovski, B. Jakimovski, A. Misev: *Massively parallel Seismic Data Wavelet Processing Using Advanced Grid Workflows*. Proceedings of the 1st International Conference ICT Innovations 2009. Ohrid, Macedonia, September 28-29, 2009, ISBN: 978-3-642-10780-1.

Во трудот е даден опис на истражувањата во областа на примената на грид - технологиите во решавање на проблеми од сеизмологијата. Опишана е апликацијата која се развива во рамките на проектот SEE-GRID-SCI, преку нејзината архитектура, основните елементи и предложената имплементација.

19. K. Bothe, K. Schützler, Z. Budimac, Z. Putnik, M. Ivanovic, S. Stoyanov, A. Stoyanova-Doyceva, K. Zdravkova, B. Jakimovski, D. Bojic, I. Jurca, D. Kalpic, B. Cico: *Experience with shared teaching materials for software engineering across countries*. Proceedings of the Informatics Education Europe IV, Freiburg, Germany, November 2009, ISBN: 978-3-00-029314-6.

Во трудот е опишан приодот кон развојот на споделени наставни материјали со цел да се заштеди работата, да се пренесе знаењето за наставните и техничките методологии меѓу наставниците од различни универзитети, како и да се сподели искуството од практичната настава. Но, дали навистина е корисно да се развиваат заеднички материјали, водејќи сметка за разноликоста на наставните околин и тешкотиите кои произлегуваат од надворешно креирани материјали, за разлика од лично формирани материјали? Во трудот се дава детален преглед на искуствата здобиени во оваа насока со водењето на еден мултинационален проект за настава по софтверско инженерство.

20. Б. Јакимовски: *Моделирање и верификација на грид процесни текови*, докторски труд, Институт за информатика, Природно-математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, 2010

Овој труд ја претставува докторската дисертација на кандидатот.

3.2. Учество во научни и развојни проекти

Боро Јакимовски учествувал во 16 научни и развојни проекти. Во анекс 2 во табелата НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ, под точка 3 се наведени научните проекти во кои учествувал кандидатот. Наставните и развојните проекти во кои учествувал кандидатот се:

1. TEMPUS AC JEP-14440-1999 “Distributing Information Technologies-New Curricula and Flexible Education”, раководител проф. д-р Маргита Кон-Поповска (соработник)
2. CORDIS IST-2000-26015 “MathIND - Network of Excellence across Balkans and Eastern Europe dedicated to the diffusion of Mathematics and Information technology expertise to industry”, раководител проф. д-р Смиле Марковски (соработник).
3. ERICSSON “Wireless Application Development Laboratory”, раководител проф. д-р Марјан Гушев (соработник).
4. DAAD “Software Engineering Education and Reverse Engineering” –раководител проф. д-р Катерина Здравкова (соработник).

5. TEMPUS CD JEP-16160-2001 "Innovation of Computer Science Curriculum in Higher Education", раководител проф. Марјан Гушев (соработник)
6. "Ericsson Wireless Application Development Laboratory" – спонзориран од Ериксон / член на групата WAL, учествува во изработка на апликации и одржување на лабораторијата, раководител: проф. д-р Марјан Гушев (соработник)
7. UNESCO ITE sub-regional project "Information and Communication Technologies for the Development of Education and the Construction of a Knowledge Society", раководител проф. д-р Катерина Здравкова (соработник)
8. Регионална Cisco-академија – учество во формирањето на локалната академија во улога на Cisco-локален инструктор, раководител: проф. д-р Марјан Гушев.
9. UNESCO – Hewlett Packard Partnership "Piloting Solutions for Alleviating Brain Drain in South East Europe" – раководител: проф. д-р. Маргита Кон-Поповска (соработник).
10. TEMPUS CARDS SCM Co09 Bo3 "Implementation of Modules and ECTS" – раководител проф. д-р Марјан Гушев (соработник).
11. TEMPUS CARDS CD JEP-18046-2003 "Management and Business education in computer studies" – раководител: проф. д-р Марјан Гушев (соработник).
12. TEMPUS CARDS CD JEP 18035-2003 "Joint M.Sc Curriculum in Software Engineering" – раководител: проф. д-р Катерина Здравкова (соработник).
13. INTERREG III B CADSES "ELISA (E-Learning for Improving Access of SMEs to the Information Society)", раководител: проф. д-р Маргита Кон-Поповска (тренер).

3.3. Учество на конгреси, семинари и работилници со соопштенија и презентации

Кандидатот Боро Јакимовски учествувал на 21 семинар и работилници со презентации прикажани во анекс 2 во табелата НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ под точките 10 и 11.

4. Стручна активност

Кандидатот има посебно значајна активност во развојот и управувањето со-grid-инфраструктурата во нашата држава. Оваа активност претставува поврзување на македонската наука со европската, со што се овозможува и пошироко меѓународно афирмирање на нашите научни достигнувања. Кандидатот активно учествувал и се уште учествува во многу меѓународни проекти во областа на-grid-технологијата. Значително учество има во проектите SEE-GRID, SEE-GRID 2 и SEE-GRID-SCI, во кои претставува главно лице за техничките активности во имплементацијата на-grid-инфраструктурата во Република Македонија. Боро Јакимовски ја раководи Македонската академска и истражувачка-grid-иницијатива (MARGI), а од 2009 година е национален претставник на MARGI во Европската-grid-иницијатива (EGI), со седиште во Амстердам.

И покрај обемните наставни и други задолженија, кандидатот извршувал и повеќе други задолженија за потребите на Институтот за информатика, како што е грижата за софтверските инсталации на некои од важните сервиси на серверите на Институтот за информатика. Во текот на 2003/04 година ја извршувал должноста в.д. раководител на Компјутерскиот центар на Институтот за информатика.

Членува во Здружението на информатичарите на Македонија и учествувал во повеќе активности поврзани со афирмацијата на информатиката кај нашата младина, преку подготовки за натпревари и учество во комисији за информатички натпревари.

Одлично говори и пишува англиски и српски јазик, и разбира бугарски јазик.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на претходно изложените согледувања и од личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија заклучува дека кандидатот д-р Боро Јакимовски ги исполнува сите услови за избор во наставно-научно звање. Тој има обемна ангажираност во наставниот процес на Институтот за информатика на ПМФ, при што одржува вежби од повеќе студиски предмети, а и помага во изведувањето на некои од предметите под менторство. Сето тоа тој успева да го изведе на високо професионално ниво, на задоволство на студентите и наставниците од Институтот, при што обилно ги користи придобивките на интернетот за ефикасно извршување на здолженијата. Има објавено и повеќе научни трудови во земјата и во странство од својата област на интерес, а посебно од неговото последно ангажирање со GRID-технологиите. Своите резултати ги има соопштено на повеќе домашни и меѓународни стручни и научни собири. Посебно за истакнување е неговиот ангажман во градењето, одржувањето и севкупното работење на GRID-технолојата во нашата држава, со што дава свој придонес во афирмацијата на нашите научни достигнувања на меѓународно ниво. Неговата работа во Институтот за информатика е на високо професионално ниво, со почитување и соработка со студентите и вработените.

Рецензентската комисија, според сето погоре искажано, има задоволство и чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје да го избере **д-р Боро Јакимовски за доцент по предмети од областа на информатиката на Институтот за информатика при Факултетот.**

Членови на Рецензентската комисија

Д-р Смиле Марковски, редовен професор на УКИМ, ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Маргита Кон-Поповска, редовен професор на УКИМ, ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р. Марјан Гушев, редовен професор на УКИМ, ПМФ во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Боро Васил Јакимовски

Институција: Природно-математички факултет - Скопје

Научна област: информатика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Вежби по предметите <i>мрежни оперативни системи, паралелно и дистрибуирано процесирање, програмски јазици</i> за студентите по информатика во учебната 2005/2006, зимски семестар, 1[12часа x 15недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x 400 (студенти)	6,2
2.	Вежби по предметите <i>структури на податоци, теорија на програмирање, системски софтвер, формални јазици и автомати</i> за студентите по информатика во учебната 2005/2006, летен семестар, 1[12часа x 15недели x 0,03] + 0,002(консултации) x 150 (студенти)	5,7
3.	Вежби по предметите <i>мрежни оперативни системи, паралелно и дистрибуирано процесирање, структури на податоци и алгоритми</i> за студентите по информатика во учебната 2006/2007, зимски семестар, 1[18часа x 15недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x 326 (студенти)	8,75
4.	Вежби по предметите <i>теорија на програмирање, софтверско инженерство, компјутерски мрежи, системски софтвер</i> за студентите по информатика во учебната 2006/2007, летен семестар, 1[18часа x 15недели x 0,03] + 0,002(консултации) x 342 (студенти)	8,78
5.	Вежби по предметите <i>мрежни оперативни системи, паралелно и дистрибуирано процесирање, структури на податоци и алгоритми, микропроцесори и микрокомпјутери</i> за студентите по информатика во учебната 2007/2008, зимски семестар, 1[20часа x 15недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x 480 (студенти)	9,96
6.	Вежби по предметите <i>теорија на програмирање, софтверско инженерство, компјутерски мрежи, системски софтвер, мрежни оперативни системи</i> за студентите по информатика во учебната 2007/2008, летен семестар, 1[16часа x 15недели x 0,03] + 0,002(консултации) x 680 (студенти)	8,56

7.	Вежби по предметите, паралелно и дистрибуирано процесирање, структури на податоци и алгоритми, микропроцесори и микроконтролери за студентите по информатика во учебната 2008/2009, зимски семестар, $1[12\text{ часа} \times 15\text{ недели} \times 0,03] + 0,002$ (консултации) $\times 490$ (студенти)	6,38
8.	Вежби по предметите софтверско инженерство, системски софтвер, мрежни оперативни системи за студентите по информатика во учебната 2008/2009, летен семестар, $1[13\text{ часа} \times 15\text{ недели} \times 0,03] + 0,002$ (консултации) $\times 489$ (студенти)	6,82
9.	Вежби по предметите инженерство со формални методи, софтверско инженерство со критични системи за студентите по информатика во учебната 2009/2010, зимски семестар, $1[4\text{ часа} \times 15\text{ недели} \times 0,03] + 0,002$ (консултации) $\times 50$ (студенти)	1,9
10.	Вежби по предметите објектно и визуелно програмирање, системски софтвер, софтверско инженерство за студентите по информатика во учебната 2009/2010, летен семестар, $1[12\text{ часа} \times 12\text{ недели} \times 0,03] + 0,002$ (консултации) $\times 200$ (студенти)	5,8
11.	Вежби по предметите структури на податоци, формални јазици и автомати, компјутерски апликации, вовед во ИТ за студентите по информатика во учебната 2010/2011, летен семестар, $1[16\text{ часа} \times 15\text{ недели} \times 0,03] + 0,002$ (консултации) $\times 316$ (студенти)	7,83
12.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (10 $\times$ 0,1)	1,00
13.	Превод на учебник: Ендрју С. Таненбаум, Мартин Вен Стин, <i>Дистрибуирани системи – принципи и парадигми</i> , второ издание.	3,00
14.	Пакет материјали за предметите: - паралелно и дистрибуирано процесирање, - мрежни оперативни системи, - системски софтвер, - теорија на програмирање, - софтверско инженерство за критични системи.	5,00
Вкупно		85,68

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одбранета магистерска работа: Б. Јакимовски: <i>Комуникации кај Грид-технологијата</i> , магистерски труд, Институт за информатика, Природно-математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, 2004	4,00

2.	Одбранета докторска дисертација: Б. Јакимовски: <i>Моделирање и верификација на GRID процесни текови</i> , докторски труд, Институт за информатика, Природно-математички факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, 2010	8,00
3.	Учество во меѓународни научни проекти (3 проекти x 5):	15,00
3.1.	FP6 “SEE-GRID (South Eastern European GRid-enabled e-Infrastructure Development) Initiative”, раководители: проф. д-р Анета Бучковска, проф. д-р Маргита Кон-Поповска (раководител на техничката имплементација).	
3.2.	FP6 “SEE-GRID 2 (South Eastern European GRid-enabled e-Infrastructure Development 2)” - раководители: проф. д-р Анета Бучковска, проф. д-р Маргита Кон-Поповска (раководител на техничката имплементација).	
3.3.	FP7 “SEE-GRID-SCI (South Eastern European GRid-enabled e-Infrastructure Development for Science)” – раководители: проф. д-р Анета Бучковска, проф. д-р Маргита Кон-Поповска (раководител на техничката имплементација).	
4.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (еден од два автора) (4 x 3 x 90%).	10,80
4.1.	B. Jakimovski, M. Gusev: <i>Multimedia Messaging service - A tool for new kind or mobile messaging</i> . Proceedings of MII 2003 International Conference, Thessaloniki April 2003, pp 203-212 – awarded paper.	
4.2.	B. Jakimovski, M. Gusev: <i>Grid Communication Simulator</i> . Proceedings of Workshops on Computer Science Education, Univ. Nis, 2004, pp 101-104, ISBN 86-80135-80-1.	
4.3.	B. Jakimovski, Vangel V. Ajanovski: <i>Wireless Campus Portal</i> . Proceedings of Workshops on Computer Science Education, Univ. Nis, 2004, pp 127-130, ISBN 86-80135-80-1.	
4.4.	B. Jakimovski, M. Gusev: <i>Improving Multilevel Approach for Optimizing Collective Communications in Computational Grids</i> . Advances in Grid Computing - EGC 2005, European Grid Conference, Amsterdam, The Netherlands, February 14-16, 2005, Lecture Notes in Computer Science 3470 Springer 2005, pp 548-556, ISBN 3-540-26918-5.	
5.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (еден од три автори) (5 x 3 x 80%).	12,00
5.1.	B. Jakimovski, A. Misev, M. Gusev: <i>Microcontroller Lab Practicing</i> . Proceedings of Workshops on Computer Science Education, Univ. Nis, 2004, pp 77-82, ISBN 86-80135-80-1.	

5.2.	B. Jakimovski, D. Cerepnalkoski, G. Velinov: <i>Framework for Workflow Gridication of Genetic Algorithms in Java</i> . International Conference in Computer Science - ICCS 2008, Part III, LNCS 5103, Krakow, Poland, June 23-25, 2008, pp 463-470, ISBN 978-3-540-69388-8.	
5.3.	B. Jakimovski, D. Sahpaski, G. Velinov: <i>Performance Improvement of Genetic Algorithms by Adaptive Grid Workflows</i> . Proceedings of the 11th International Symposium on Symbolic and Numeric Algorithms for Scientific Computing, Timisoara, Romania, September 26-29, 2009, ISBN: 978-0-7695-3964-5.	
5.4.	B. Jakimovski, D. Sahpaski, G. Velinov: <i>Optimization of Adaptive Petri-Net Grid Genetic Algorithm</i> . Proceedings of the 1st International Conference ICT Innovations 2009. Ohrid, Macedonia, September 28-29, 2009, ISBN: 978-3-642-10780-1.	
5.4	Lj. Jordanovski, B. Jakimovski, A. Misev: <i>Massively parallel Seismic Data Wavelet Processing Using Advanced Grid Workflows</i> . Proceedings of the 1st International Conference ICT Innovations 2009. Ohrid, Macedonia, September 28-29, 2009, ISBN: 978-3-642-10780-1.	
6.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (еден од четири или повеќе автори) (3труда x 3 x 60%)	5,4
6.1.	G. Velinov, B. Jakimovski, D. Cerepnalkoski, M. Kon-Popovska: <i>Improvement of Data Warehouse Optimization Process by Workflow Gridification</i> . Advances in Databases and Information Systems – ADBIS 2008 LNCS 5207/2008, Pori, Finland, September 5-9, 2008, pp 295-304, ISBN 978-3-540-85712-9.	
6.2.	D. Sahpaski, G. Velinov, B. Jakimovski, M. Kon-Popovska: <i>Dynamic Optimization and Evolution of Data Warehouse Design</i> . Proceedings of the 4th Balkan Conference in Informatics, IEEE BCI'09, Thessaloniki, Greece, September 2009, ISBN 978-0-7695-3783-2.	
6.3.	K. Bothe, K.Schützler, Z. Budimac, Z. Putnik, M. Ivanovic, S. Stoyanov, A. Stoyanova-Doyceva, K. Zdravkova, B. Jakimovski, D. Bojic, I. Jurca, D. Kalpic, B. Cico: <i>Experience with shared teaching materials for software engineering across countries</i> . Proceedings of the Informatics Education Europe IV, Freiburg, Germany, November 2009, ISBN: 978-3-00-029314-6.	
7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (еден автор) (2 труда x 2)	4,00
7.1.	B. Jakimovski: <i>Tornado Codes</i> . Philips Technical Report 292/99, October 1999, p 25	
7.2.	B. Jakimovski: <i>SMS Dispatch Service</i> . Wireless and Mobile Technologies, ed. Marjan Gusev, Skopje, 2003, pp 220-233	
7.3.	B. Jakimovski: <i>Bluetooth</i> . Wireless and Mobile Technologies, ed. Marjan Gusev, Skopje, 2003, pp 148-163	

8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (еден од два автори) (2 труда x 2 x 90%)	3,60
8.1.	B. Jakimovski, D. Gligoroski: <i>Methods for Digital Signal Processing of Speech Signals</i> . Proceedings of the 2nd Conference on Informatics and Information Technologies - CIIT 2001, Molika-Bitola 2001, pp 189-196	
8.2.	A. Misev and B. Jakimovski: <i>Using formal methods in Software Engineering education</i> . 6th International Conference for Informatics and Information Technology, Molika-Bitola, Macedonia, February 10-14, 2008.	
9.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (еден од три автори) (1 труд x 2 x 80%)	1,6
9.1.	B. Jakimovski, S. Markovski, M. Gusev: <i>High Performance Tornado Codes</i> . Proceedings of the 1st Conference on Informatics and Information Technologies - CIIT 2000, Molika-Bitola, 2000.	
10.	Учество на научен/стручен собир со реферат (8 учества x 1)	8,00
10.1.	B. Jakimovski: <i>My experience in Macedonian Telecommunications</i> , Workshop for Education of informaticians and mathematicians "New challenges and needs", Охрид, 2001.	
10.2.	B. Jakimovski, M. Gusev: <i>Bluetooth</i> , Workshop on Mobile Communications and Technologies, Ohrid 9-12.5.2002.	
10.3.	B. Jakimovski, M. Gusev: <i>Yellow Pages and White Pages: Task Description</i> , Workshop on Mobile Communications and Technologies, Ohrid 9-12.5.2002.	
10.4.	B. Jakimovski, M. Gusev: <i>SMPP Dispatch Service</i> , Second Workshop on Mobile Communications and Technologies, Skopje 2002.	
10.5.	B. Jakimovski, M. Gusev: <i>Bluetooth</i> , DECUS 2002, Ohrid October 2002.	
10.6.	Б. ЈАКИМОВСКИ: <i>Грид компјутерска мрежа во Македонија</i> , ДЕКУС 2003, Охрид, октомври 2003.	
10.7.	B. Jakimovski: <i>Communications in Grids</i> , DECUS 2004, Ohrid, October 2004.	
10.8.	B. Jakimovski: <i>Grid Infrastructure and Usage</i> , Workshop on Grids, South-East Europe University, Tetovo, Macedonia, May 2008.	
11.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество (13 учества x 2).	26,00
11.1.	B. Jakimovski: <i>Review of Implementation SE topic</i> , Workshop on development of Joint Course for Software Engineering, Ohrid, August 2003.	
11.2.	B. Jakimovski: <i>GLOBUS Toolkit – Grid deployment</i> , SCOPES Workshop, Blagoevgrad, Bulgaria, September 2003.	
11.3.	B. Jakimovski: <i>Grid Communication Simulator</i> , SCOPES Workshop, Blagoevgrad, Bulgaria, September 2003.	

11.4.	B. Jakimovski, V. Ajanovski, M. Gusev: <i>Wireless Campus Portal</i> , Workshop "Lab. practicing in CS education", Nis, June 2003.	
11.5.	B. Jakimovski, A. Misev: <i>Programming tutoring systems evaluation (ICALT 2001/2003)</i> , 4th Workshop on Software Engineering Education and Reverse Engineering Zagreb, Croatia, August 2004.	
11.6.	B. Jakimovski, V. Ajanovski: <i>Experience from using JCSE topics in student projects</i> , 4th Workshop on Software Engineering Education and Reverse Engineering Zagreb, Croatia, August 2004.	
11.7.	B. Jakimovski: <i>Jeliot - a powerful Java tutor for beginners</i> , 5th Workshop on Software Engineering Education and Reverse Engineering Baile Herculane, Romania, August 2005.	
11.8.	B. Jakimovski: <i>Lab work of the course "Data Structures and Algorithms - using Java"</i> , 6th Workshop on Software Engineering Education and Reverse Engineering Ravda, Bulgaria, September 2006.	
11.9.	B. Jakimovski: <i>Experience with the adaptation of Moodle source code</i> , 6th Workshop on Software Engineering Education and Reverse Engineering Ravda, Bulgaria, September 2006.	
11.10.	B. Jakimovski: <i>Client/Server programming in Java</i> , 7th Workshop on Software Engineering and Reverse Engineering, Risan, Montenegro, September 2007.	
11.11.	K. Zdravkova, B. Jakimovski: <i>Experience with the first delivery of the JCSE in Skopje</i> , 7th Workshop on Software Engineering and Reverse Engineering, Risan, Montenegro, September 2007.	
11.12.	B. Jakimovski, G. Velinov, D. Cherepnalkoski: <i>GRid-aware Optimal data Warehouse design (GROW)</i> , 3rd EGGE User Forum, Clerrmond Ferrand, France, 11-14 February 2008.	
11.13.	B. Jakimovski, Lj. Jordanovski, A. Misev: <i>Massively Parallel Seismic Data Wavelet Processing using Advanced Grid Workflows</i> , SEE-GRID-SCI User Forum, Istanbul, Turkey, 2010.	
Вкупно		98,40

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

		Поени
Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Учество во работата на комисији за државни натпревари по информатика во 2006/2007, 2007/2008, балканска олимпијада по информатика 2008 (3 учества x 1)	3,00
Дејности од поширок интерес		
2.	Студиски престој во странство (до три месеци) (9x0,5)	4,50
2.1.	Школа за основи на анализата и дизајн на сигурност кај системите, FOSAD 2001, Бертиното, Италија, октомври 2001	
2.2.	Summer School in Computational Intelligence and	

	Information Technologies, Ниш, Србија и Црна Гора, октомври 2003	
2.3.	Seminar Retraining of school educators on ICT application in secondary education, Букурешт, Романија, јануари 2004	
2.4.	Школа за грид-пресметување, Grid School 2004 во Вико Енквезе, Италија, јули 2004	
2.5.	Кратки посети на Универзитетот во Дортмунд, Факултет за информатика (TEMPUS 2003 – 2004)	
2.6.	Двонеделна посета на Хумболт-универзитетот во рамки на DAAD-проект, Берлин, Р. Германија, февруари 2005	
2.7.	Едномесечна посета на CERN во рамки на проектите UNESCO-HP и SEEGRID, CERN, Женева, септември 2005	
2.8.	Кратки посети на London Southbank University, Лондон (TEMPUS 2005 – 2007)	
2.9.	Кратка посета на De-Montford University, Лестер, Англија (TEMPUS 2007)	
3.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект – соработник (4 пријави x 1) FP7-REGPOT-2009-1 (REINFORCE), FP7-REGPOT-2010-5 (REINFORCE), FP7-REGPOT-2011-1 (REINFORCE), FP7-INFRA-2010-1.2.1 (EGI-InSPIRE)	4,00
4.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект - соработник (1 пријава x 0,5) Грид-пресметување – развој на инфраструктура и научна примена, МОН, 2010.	0,50
5.	Национален координатор за одредена стручна област: - раководител на Македонската академска и истражувачка грид-иницијатива (МАРГИ)	4,00
	Вкупно	16,00

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	85,68
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	98,40
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	16,00
Вкупно	200,08

Членови на Рецензентската комисија

Д-р Смиле Марковски, редовен професор на УКИМ, ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Маргита Кон-Поповска, редовен професор на УКИМ, ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Марјан Гушев, редовен професор на УКИМ, ПМФ во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОМПЈУТЕРСКИТЕ НАУКИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА ИНФОРМАТИКА ПРИ ПРИРОДНО - МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На седницата на Наставно - научниот совет на Природно - математичкиот факултет во Скопје, одржана на 3. 12. 2010 година, во врска со конкурсот објавен во весникот „Дневник“ од 04. 12. 2010 година, бевме избрани за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предмети од областа на компјутерските науки на Институтот за информатика при Факултетот. На конкурсот се пријави кандидатката д-р Весна Димитрова, доктор на информатички науки, асистент на Институтот за информатика. По разгледувањето на приложените документи и личното познавање на кандидатката, до Наставно - научниот совет на Природно - математичкиот факултет во Скопје го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатката Весна Н. Димитрова е родена на 13.5.1974 година во Скопје. Основното и средното образование го завршила во Скопје, со континуиран одличен успех. Во текот на своето образование учествувала на повеќе натпревари по математика и физика на регионално, републичко и сојузно ниво. Има освоено повеќе награди, меѓу кои златна плакета по математика на сојузно ниво во 1986 година.

На студиите по информатика на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет - применета насока, се запишала во академската 1992/93 година, каде што и дипломирала во јуни 1997 и се здобила со звањето дипломиран инженер по информатика. Во текот на студиите посетувала семинари одржувани на Институтот за информатика и била ангажирана во изработка на повеќе проекти, посебно од областа на криптографијата, којашто била и предмет на нејзината дипломска работа под наслов „Софтверска реализација на безбедна комуникација со С модули под UNIX“. Во текот на школувањето примала стипендија за талентирани ученици и студенти од Министерството за образование и физичка култура на Р. Македонија.

Во академската 1997/98 година се запишала на постдипломските студии на Институтот за информатика, насока: теориски основи на информатиката. Во мај 2005 година го одбрала магистерскиот труд под наслов „Квазигрупни трансформации и нивни примени“, а во ноември 2010 ја одбрала докторската дисертација под наслов „Квазигрупно процесирани низи, нивна Булова презентација и примена во криптографијата и кодирањето“, обете под менторство на проф. д-р Смиле Марковски на Институтот за информатика при ПМФ, и се здобила со академско звање доктор на информатички науки.

Од 1997 до 1999 година работела како демонстратор на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, а од октомври 1998 до април 2000 година била ангажирана како демонстратор на Институтот за информатика при ПМФ. Во април 2000 година е вработена како стручен соработник на Институтот за информатика при Природно-

математичкиот факултет во Скопје. Во периодот од септември 2000 до јуни 2001 година користела породилно отсуство. Во март 2003 година била избрана за помлад асистент, а во февруари 2006 година за асистент на Институтот за информатика при ПМФ, каде што сè уште работи. Во периодот од јули 2007 до април 2008 година користела породилно отсуство.

2. Наставна и педагошка дејност

Кандидатката изведувала вежби по повеќе предмети: безбедност на компјутерски системи и криптографија, основи на интелигентните системи, вештачка интелигенција, оперативни системи, конечна математика, математичка логика за информатичари, множества, диференцијално сметање, интегрално сметање, нумеричко сметање со програмирање, нумерички методи, множества и логика, сите на Институтот за информатика при ПМФ, како и по предметите вовед во информатика и математика на Земјоделскиот факултет и предметот дигитални сметачки машини на Технолошко-металуршкиот факултет.

Кандидатката Димитрова е ангажирана во изведување на бројни испити, колоквиуми, тестови и консултации на различни предмети, со голем број студенти. Нејзиниот однос кон студентите и вработените е коректен и на високо професионално ниво, и секогаш покажува подготвеност за давање потребна помош на студентите, односно соработка со колегите во исполнувањето на наставните задачи. Има подготвено електронски учебни материјали за повеќе предмети за кои држела вежби и предавања.

3. Научно-истражувачка дејност

Научното поле на интерес на кандидатката е криптографијата, посебно квазигрупните трансформации и нивната примена во криптографијата. Досега има објавено 14 рецензирани научни труда, 10 научни апстракти, 2 технички извештаја и 2 постера.

3.1. Научни трудови:

Трудовите дадени во анекс 2 во табелата за научно-истражувачка дејност во точките 8.1. 12.1. 9.1. и 12.2. се рецензирани во Билтенот бр. 868 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, 1 март 2005, Скопје. Трудот во истата табела во точката 9.2. е рецензиран во Билтенот бр. 890 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, 1 февруари 2006, Скопје. Трудовите во точките 7.1, 9.3 и 9.4 се рецензирани во Билтенот бр. 959 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, 2 март 2009, Скопје. Овде ќе дадеме приказ само на трудовите од истата табела од точките 5.1. 7.2. 10.1. 10.2. 6.1. и 9.5.

5.1. D. Gligoroski, V. Dimitrova, S. Markovski: "Quasigroups as Boolean functions, their equation systems and Groebner bases", Book: "Groebner Bases, Coding, and Cryptography", ISBN 978-3-540-93805-7, Springer 2009, pp. 415-420.

Во трудот се дава прикажување на конечните квазигрупи преку векторско вредносни Булови функции. Имено, ако $*$ е квазигрупна операција над множество со 2^n елементи, тогаш над бинарното прикажување на елементите постои врската $x * y = *_{\text{vw}}(x_1, \dots, x_n, y_1, \dots, y_n) = (f_1(x_1, \dots, x_n, y_1, \dots, y_n), \dots, f_n(x_1, \dots, x_n, y_1, \dots, y_n))$, каде што f_k се Булови функции, додека $*_{\text{vw}}$ е векторско-вредносна Булова функција. Ваквото прикажување овозможува да се извршат разни видови класификации на квазигрупите

според својствата на Буловите функции, да се испитуваат својствата на квазигрупите, како и да се упрости решавањето на системи од квазигрупни равенки.

7.2. **V. Dimitrova**, S. Markovski, A. Mileva: "*Periodic quasigroups string transformations*", The Journal "Quasigroups and Related Systems", vol.17 No. 2, 2009, pp. 191-204.

Квазигрупните трансформации на низи е еден од важните начини на кои се применуваат квазигрупите. Се забележа дека за некои периодични низи $x_1, \dots, x_n$ квазигрупните трансформации дејствуваат како идентичното пресликување, т.е. $e(x_1, \dots, x_n) = x_1, \dots, x_n$. Во трудот се разгледуваат квазигрупите со ова својство и се дефинира нов поим за периодични квазигрупи со периоди n . Притоа е пронајден и критериум за една квазигрупа да биде периодична. За фамилијата од 576 квазигрупи од ред 4 се испитани сите можни периодичности и е извршена нејзина поделба според периодичноста.

10.1. **V. Dimitrova**, S. Markovski, E. Rajcanoska: "*Visualizations of Some Dynamical Properties of Quasigroups*", "ICT Innovations 09", Ohrid, 2009. Web proceedings: http://www.ictact.org/index.php?option=com_content&view=article&id=25&Itemid=33

Во трудот е прикажан софтверски пакет за тридимензионално прикажување на тернарни квазигрупи со погодно избрани графички алатки. Пакетот овозможува да се прикажат не само тернарните квазигрупи, туку и нивните дводимензионални пресеци по сите три оски. Исто така, динамички се прикажуваат некои од можните трансформации во тернарните квазигрупи, од што се добиваат информации за можноста за примена на овие тернарни квазигрупи.

10.2. H. Mihajloska, **V. Dimitrova**, Lj. Antovski: "*Security Aspects of Electronic Voting Systems*", "ICT Innovations 09", Ohrid, 2009. Web proceedings: http://www.ictact.org/index.php?option=com_content&view=article&id=25&Itemid=33

Во трудот се разгледуваат некои безбедносни аспекти поврзани со електронското гласање. Во е-општествата веќе се дискутира и почнува да се применува е-гласањето, при што се јавуваат повеќе безбедносни проблеми. Во трудот посебно се дискутира безбедноста на податоците од е-гласањето, односно зачувувањето на идентитетот на гласачите.

6.1. A. Mileva, **V. Dimitrova**: "*Quasigroups constructed from complete mappings of a group $(Z_2^n, \oplus)$* ", Contributions, Sec. Math. Tech. Sci., MANU, XXX, 1–2 2009, pp. 75–93;

Во трудот се испитувани квазигрупите конструирани од комплетните пресликувања на групата $(Z_2^n, \oplus)$ и нивните својства, како што се: асоцијативност, комутативност, идемпотентност, дали содржат потквазигрупи, дали имаат лева и десна единица, претставување во алгебарска нормална форма, прор. ratio табели и корелациони матрици и исполнување на други идентитети. Овие својства се важни заради нивната примена во криптографијата, теоријата на кодирање и други

полиња. Како пример се дадени квазигрупите конструирани од 384-те комплетни пресликувања на групата $(\mathbb{Z}_2^3, \oplus)$.

9.5. **Dimitrova V.**, Mihajloska H.: “*Applications of Ternary Quasigroup String Transformations*”, “ICT Innovations 10”, Ohrid, 2010. Web proceedings: http://www.ict-act.org/index.php?option=com_content&view=article&id=25&Itemid=33

Трудот ги претставува можните примени на тернарните квазигрупи во криптографијата. Притоа, согласно со познатите квазигрупни трансформации за бинарен случај, се врши обопштување за тернарниот случај. Разгледани се и соодветните поделби на тернарните квазигрупи на фрактални и други, врз основа на својствата што ги имаат дефинираните трансформации.

3.2. Научни апстракти:

1. **V. Dimitrova**, M. Mihova: “*Functions for solving and plotting Equalities, Inequalities and Inequalities by using Mathematica*”, Abstracts of the International Congress MASSEE 2003, Bulgaria, 2003, pp. 83;
2. M. Mihova, **V. Dimitrova**: “*Center for digitization of the national heritage*”, Book of Extended Abstracts of the First SEEDI Conference Digital (re)-Discovery of Culture (Physicality of Soul)- Playing. Digital - , Macedonia, 2005, pp.85-87;
3. **V. Dimitrova**, S. Markovski: “*Construction of n-ary quasigroups*”, Abstracts of the III Congress of Mathematicians of Macedonia, Macedonia, 2005, pp. 25;
4. S.Markovski, D.Gligoroski, **V.Dimitrova**, A.Mileva: “*Avalanche Effect in the Family of Block Ciphers "SD-(n,k)"*”, Abstracts of the NATO Advanced Research Workshop “Scientific Support for the Decision Making in the Security Sector”, Bulgaria, 2006, http://www.math.bas.bg/or/NATO_ARW/;
5. S.Markovski, D.Gligoroski, **V.Dimitrova**, A.Mileva: “*The Family of Block Ciphers "SD-(n,k)"*”, Abstracts of the NATO Advanced Research Workshop “Scientific Support for the Decision Making in the Security Sector”, Bulgaria, 2006, http://www.math.bas.bg/or/NATO_ARW/;
6. **V. Dimitrova**, S. Markovski, A.Mileva: “*Periodic Quasigroups*”, Abstract of the Mathematical Conference “85 Years of Professor Blagoj Popov Life”, Macedonia, 2008, pp. 8;
7. S. Markovski, **V. Dimitrova**: “*On Solving Quasigroup Equations*”, Abstracts of MASSEE International Congress on Mathematics MICOM 2009, Macedonia, 2009, pp.69;
8. **V. Dimitrova**: “*Quasigroups Transformations and Their Applications in Cryptography*”, Abstracts of the NATO-ASI Information Security and Related Combinatorics, Opatija, Croatia, 2010, http://www.math.uniri.hr/NATO-ASI/abstracts/Dimitrova_abstract.pdf;
9. N. Ilievska, V. Bakeva, **V. Dimitrova**: “*Classification of Quasigroups of Order 4 Suitable for Error-Detecting Codes Based on Quasigroups*”, Abstracts of the Mathematical Conference 2010, Dedicated to Profesor Gorgi Cupona, Ohrid, Macedonia, 2010, pp. 17;

10. S. Markovski, V. Dimitrova, S. Samardziska: "Identities sieves for Quasigroups", Abstracts of the Mathematical Conference 2010, Dedicated to Profesor Gorgi Cupona, Ohrid, Macedonia, 2010, pp. 14.

3.3. Технички извештаи

1. S. Markovski, A. Mileva, V. Dimitrova: "On the Second Conditional Collision Attack on NaSHA-384/512", NaSHA - family of cryptographic hash functions, 2009
<http://ehash.iaik.tugraz.at/wiki/NaSHA>;
2. S. Markovski, A. Mileva, V. Dimitrova, D. Gligoroski: "On a Conditional Collision Attack on NaSHA-512", Cryptology ePrint Archive: Report 2009/034, 2009
<http://eprint.iacr.org/2009/034.pdf>.

3.4. Постери на научни конференции

1. M. Mihova, V. Dimitrova: "Center for digitization of the national heritage", poster at the First SEEDI Conference, September 2005;
2. V. Dimitrova, S. Markovski, D. Gligoroski, "Classification of Quasigroups as Boolean Functions, their Algebraic Complexity and Application of Gröbner Bases in Solving Systems of Quasigroup Equations", poster at special semester on Gröbner Bases, May 2006.

3.5. Презентации на конференции, конгреси, школи и работилници:

Кандидатката има учествувано со свои презентации на повеќе конференции, симпозиуми, конгреси во земјата и во странство дадени во анекс 2 во табелата за научноистражувачка дејност во точките 13, 14 и 15. Исто така, има учествувано во повеќе летни школи и работилници дадени во табелата за наставно-образовна дејност во точка 3 и има неколку студиски престои дадени во табелата за стручно-апликативна дејност во точка 3. Учествувала во 3 научни национални и 3 научни меѓународни проекти дадени во табелата за научноистражувачка работа во точки 3 и 4 и во следниве два проекта:

1. *Innovation of Computer Science Curriculum in Higher Education*, TEMPUS CD JEP 16160/2001, под раководство на проф. д-р М. Гушев (2001-2004);
2. *MABESC, (Management and (e)Business Education in Computer Studies)*, Tempus CARDS CD JEP 18046-2003, под раководство на проф. д-р Марјан Гушев (2003-2007)

4. Стручна и професионална активност

Покрај активната дејност во наставната и научноистражувачката работа, кандидатката има и голема стручно-професионална дејност. Има објавено и 9 стручни труда и тоа еден даден во табелата за научноистражувачка дејност во точка 11 и 8 труда дадени во табелата за наставно-образовна дејност во точка 4.

4.2. Други активности.

Во рамките на меѓународниот проект МАТИНД под раководство на проф. С. Марковски и Лабораторијата на Ериксон за безжични технологии во периодот од јули до октомври 2002 година, учествувала во организацијата и реализацијата на семинарот за студенти "WAP и мобилни технологии", за изработка на апликации за безжични технологии. Била ангажирана во спроведување на бројни натпревари по информатика за средношколци. Член е на Здружението на

информатичати на Македонија, како и на комисији за задачи, организација и спроведување на регионални и државни натпревари и олимпијади по информатика за учениците од средните училишта. Од март 2005 е член на Центарот за дигитизација на националното наследство на Македонија на Институтот за информатика при ПМФ. Од 2010 година е член и на Здружението ИКТ-АКТ во Македонија.

Кандидатката е еден од организаторите на конференцијата: First SEEDI Conference "Digital (re)-Discovery of Culture (Physicality of Soul) - Playing. Digital", што се одржа во Охрид, септември 2005. Била член во организациониот одбор на конгресот: MASSEE International Congress on Mathematics, MICOM 2009, Охрид, 2009.

Уредник е на книгата *Book of Extended Abstracts*, First SEEDI Conference "Digital (re)-Discovery of Culture (Physicality of Soul) - Playing. Digital -", Охрид, 2005, ISBN 989-668-46-9, COBBISS.MK – ID 61807370.

Преведувач и стручен рецензент е на книгата од областа на криптографијата "Practical Cryptography" од авторите *Niels Ferguson* и *Bruce Schneier*.

Од странските јазици зборува и пишува англиски, разбира германски и руски јазик.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Кандидатката д-р Весна Н. Димитрова, според приложените материјали со нејзината конкурсна пријава, како и според личните сознанија на членовите на Рецензентската комисија, покажува дека во текот на нејзината работа како асистент на Институтот за информатика постигнувала завидни резултати во целокупното свое работење. Постојано била ангажирана со обемни наставни задолженија од повеќе предмети и секогаш одржувањето на вежбите и работата со студентите биле на високо академско ниво. За повеќето од курсевите се подготвувани пригодни материјали за поефикасно совладување на градивото, а студентите секогаш биле добредојдени за консултации и дискусии. Нејзиниот научен интерес е од областа на квазигрупите и нивната примена во криптографијата и кодирањето. Од оваа област има отпечатено неколку десетици научни и стручни трудови во научни и стручни списанија и во зборници од конференции во земјава и во странство. Своите научни достигнувања ги има презентирano на многубројни домашни и меѓународни стручни и научни собири. Покрај своите наставни и научни задолженија, кандидатката активно учествува во другите дејности на Институтот за информатика, како и во ширењето и афирмацијата на науката меѓу младите генерации.

Врз основа на претходно наведените факти, Рецензентската комисија заклучува дека д-р Весна Н. Димитрова во целост ги исполнува потребните услови за избор во наставничко звање, и затоа има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје да ја избере во звањето **доцент по предмети од областа на компјутерските науки**.

Рецензентска комисија

Д-р Смиле Марковски, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Верица Бакева, вонреден професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Марјан Гушев, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Весна Никола Димитрова

(име, татково име и презиме)

Институција: Институт за информатика, Природно-математички факултет

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: информатика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби по предметите <i>множества, нумерички методи</i> , зимски семестар 2001/2002, [12 часа x 15 недели x 0.03] +270 (студенти) x 0.002 (консултации)	5,94
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, интегрално сметање</i> , летен семестар 2001/2002, [12 часа x 15 недели x 0.03] +200 (студенти) x 0.002 (консултации)	5,80
	Одржување на вежби по предметите <i>множества, диференцијално сметање, математичка логика за информатичари</i> , зимски семестар 2002/2003, [12 часа x 15 недели x 0.03] +270 (студенти) x 0.002 (консултации)	5,94
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, интегрално сметање</i> , летен семестар 2002/2003, [12 часа x 15 недели x 0.03] +240 (студенти) x 0.002 (консултации)	5,88
	Одржување на вежби по предметите <i>множества, диференцијално сметање, математичка логика за информатичари</i> , зимски семестар 2003/2004, [14 часа x 15 недели x 0.03] +200 (студенти) x 0.002 (консултации)	6,70
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, интегрално сметање, безбедност на компјутерски системи и криптографија</i> , летен семестар 2003/2004, [17 часа x 15 недели x 0.03] +206 (студенти) x 0.002 (консултации)	8,07
	Одржување на вежби по предметите <i>множества, диференцијално сметање, математичка логика за информатичари</i> , зимски семестар 2004/2005, [14 часа x 15 недели x 0.03] +250 (студенти) x 0.002 (консултации)	6,80
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, безбедност на компјутерски системи и криптографија</i> , летен семестар 2003/2004, [13 часа x 15 недели x 0.03] +200 (студенти) x 0.002 (консултации)	6,25
	Одржување на вежби по предметите <i>множества, диференцијално сметање, математичка логика за информатичари</i> , зимски семестар 2005/2006, [14 часа x	6,86

	15 недели x 0.03] +280 (студенти) x 0.002 (консултации)	
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, безбедност на компјутерски системи и криптографија</i> , летен семестар, 2005/2006, [16 часа x 15 недели x 0.03] +320 (студенти) x 0.002 (консултации)	7,84
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, множества и логика</i> , зимски семестар 2006/2007, [14 часа x 15 недели x 0.03] +291 (студенти) x 0.002 (консултации)	6,88
	Одржување на вежби по предметите <i>безбедност на компјутерски системи и криптографија, вештачка интелигенција</i> , летен семестар 2006/2007, [10 часа x 15 недели x 0.03] +125 (студенти) x 0.002 (консултации)	4,75
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, безбедност на компјутерски системи и криптографија, Основи на оперативни системи</i> , зимски семестар 2008/2009, [14 часа x 15 недели x 0.03] +493 (студенти) x 0.002 (консултации)	7,28
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, основи на оперативни системи, алгоритми и сложеност, основи на интелигентни системи</i> , летен семестар 2008/2009, [11 часа x 15 недели x 0.03] +272 (студенти) x 0.002 (консултации)	5,49
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, безбедност на компјутерски системи и криптографија, основи на оперативни системи</i> , зимски семестар 2009/2010, [14 часа x 15 недели x 0.03] +413 (студенти) x 0.002 (консултации)	7,13
	Одржување на вежби по предметите <i>конечна математика, безбедност на компјутерски системи и криптографија, основи на оперативни системи</i> , зимски семестар 2010/2011, [16 часа x 15 недели x 0.03] +516 (студенти) x 0.002 (консултации)	8,23
2.	Пакет материјали за предмети <i>Безбедност на компјутерски системи и криптографија, Оперативни системи, Диференцијално сметање, Интегрално сметање, Множества и логика</i>	5,00
3.	Настава во летни школи и работилници, учесник (4x1): - школа „Dynamical systems and their application and Cryptography“, во рамки на DAAD - проектот, Струга, Македонија, септември 2002; - работилница MATLAB во рамки на ТЕМПУС-проект, Битола, Македонија, 1998; - работилница од областа на алгебрата, Маврово, Македонија, 2000; - Првата работилница „Wireless and Mobile Technologies“, Скопје, Македонија, април 2002.	4,00
4.	Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание (8x1): - В. Целакоска-Јорданова, В. Димитрова: <i>Латински правоаголници и латински квадрати</i> , „Сигма“, ISSN 1409-6803, Vol. 26, No. 3/71, 2005/2006, pp.5-8;	8,00

	- В. Димитрова, В. Целакоска-Јорданова: <i>Што е криптографија?</i>, „Сигма“, ISSN 1409-6803, Vol. 26, No. 4/72, 2005/2006, pp.6-10; - В. Целакоска-Јорданова, В. Димитрова: <i>Ортогонални латински квадрати</i>, „Сигма“, ISSN 1409-6803, Vol. 27, No. 1/73, 2006/2007, pp.9-12; - В. Димитрова, В. Целакоска-Јорданова: <i>Крипто-системи</i>, „Сигма“, ISSN 1409-6803, Vol. 27, No. 4/76, 2006/2007, pp.22-25; - А. Милева, В. Димитрова: <i>Кратка историја на криптологијата I</i>, „Сигма“, ISSN 1409-6803, Vol. 27, No. 4/76, 2006/2007, pp.18-21; - В. Димитрова, А. Милева: <i>Кратка историја на криптологијата II</i>, „Сигма“, ISSN 1409-6803, Vol. 28, No. 1/77, 2007/2008, pp.24-28; - В. Димитрова, А. Милева: <i>Кратка историја на криптологијата III</i>, „Сигма“, ISSN 1409-6803, Vol. 28, No. 2/78, 2007/2008, pp.1-6; - А. Милева, В. Димитрова: <i>Кратка историја на криптологијата IV</i>, „Сигма“, ISSN 1409-6803, Vol. 28, No. 3/79, 2007/2008, pp.20-25	
5.	Превод на учебник Niels Ferguson, Bruce Schneier: <i>“Practical Cryptography”</i>	3,00
6.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (11X0.1)	1,10
	Вкупно	126,94

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одбранета магистерска работа: „Квазигрупни трансформации и нивни примени“, Скопје, мај 2005.	4,00
2.	Одбранета докторска теза: „Квазигрупно процесирани низи, нивна Булова презентација и примена во криптографијата и кодирањето“ Скопје, ноември 2010.	8,00
3.	Учесник во национални проекти (3x3): - Алгебарски структури и нивна примена во комуникациски и други процеси, финасиран од МОН, под раководство на проф. С. Марковски (1998-2000); - Алгебарски структури и нивна примена во криптографијата и комуникациските процеси, финансиран од МОН, под раководство на проф. д-р С. Марковски, (2001-2004); - Алгебарски структури, проект финансиран од МАНУ, под раководство на акад. д-р Ѓорѓи Чупона (2006-2008).	9,00
4.	Учесник во меѓународни проекти (3x5): - MATHIND, IST EU SEE Project 5th Framework, A Balkan and Eastern European Network of Excellence for the diffusion of Mathematics for Industry, под раководство на проф. д-р С. Марковски (2000-2002);	15,00

	- WAL, Project of Wireless Application Laboratory, Cooperation between Institute of Informatics at Faculty of Natural Sciences - Skopje and Ericsson – Macedonia, под раководство на проф. д-р М. Гушев (2001-2003); - SEEGRID, (South Eastern European GRid-enabled e-Infrastructure Development), FP6 EU, под раководство на проф. д-р М. Кон-Поповска (2005-2007).	
5.	Дел од монографија објавен во странство (1x6): 1. D. Gligoroski, V. Dimitrova, S. Markovski: "Quasigroups as Boolean functions, their equation systems and Groebner bases", Book: "Groebner Bases, Coding, and Cryptography", ISBN 978-3-540-93805-7, Springer 2009, pp. 415-420.	6,00
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание (два автора) (1x0.9x4): 1. A. Mileva, V. Dimitrova: "Quasigroups constructed from complete mappings of a group", Contributions, Sec. Math. Tech. Sci., MANU, XXX, 1-2 2009, pp. 75-93.	3,60
7.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание (три автори) (2x0.8x4): 1. S. Markovski, V. Dimitrova, A. Mileva: "A new method for computing the number of n-quasigroups", The Journal "Buletinul Academiei de Stiinte a Republicii Moldova. Matematica", No.3 (52), 2006, pp. 57-64; 2. V. Dimitrova, S. Markovski, A. Mileva: "Periodic quasigroups string transformations", The Journal "Quasigroups and Related Systems", vol.17 No. 2, 2009, pp. 191-204.	6,40
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (еден автор) (1x2): 1. V. Dimitrova: "Security Aspects in Mobile Communications", Proc. of the Workshop "Wireless and Mobile Technologies", Institute of Informatics, PMF Skopje, 2003, pp. 69-80.	2,00
9.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (два автора) (5x0.9x2): 1. V. Dimitrova, J. Markovski: "Implementation of pseudo random sequence generator using quasigroup processing", Proc. of the VI National Conference ETAI 2003, 17-20 Sep. 2003; Ohrid, Macedonia, pp. I-86--I-90; 2. J. Markovski, V. Dimitrova: "Improving existing PRSG using QSP", Proc. of the Fourth International Conference for Informatics and Information Technology, 11-14 Dec. 2003, Bitola, Macedonia, pp. 380 - 386; 3. V. Dimitrova, N. Ackovska: "Cryptographic aspects for secure communication", Proc. On Police Academy of Republic of Macedonia, No.1 (2), Skopje, Macedonia, 2007, pp. 228-237; 4. V. Dimitrova, S. Markovski: "Classification of quasigroups by image patterns", Proc. of the Fifth International Conference for Informatics and Information Technology, 21-25 Jan. 2007, Bitola, Macedonia, pp. 152 - 160; 5. Dimitrova V., Mihajloska H.: "Applications of Ternary Quasigroup String Transformations", "ICT Innovations 10", Ohrid, 2010	9,00

10.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (три автори) (2x0.8x2): 1. V. Dimitrova, S. Markovski, E. Rajcanoska: "Visualizations of Some Dynamical Properties of Quasigroups", "ICT Innovations 09", Ohrid, 2009. 2. H. Mihajloska, V. Dimitrova, Lj. Antovski: "Security Aspects of Electronic Voting Systems", "ICT Innovations 09", Ohrid, 2009.	3,20
11.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (четири автори) (1x0.6x2): 1. S. Markovski, V. Dimitrova, M. Mihova, V. Ristovska: "The Mathematical Software Packages – New Teaching Information Technologies of Mathematics for Computer Sciences", Proc. of the Workshops on Computer Science Education, "Innovation of Computer Science Curriculum in Higher Education", 18-19 Jun. 2003, Nish, Srbija and Crna Gora, pp.153 – 158.	1.20
12.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (два автора) (2x0.9x3): 1. M. Mihova, V. Dimitrova: "Functions for solving and plotting Equalities, Inequalities and System of Inequalities by using Mathematica", Proc. of the International Congress MASSEE 2003, 15-21 Sep. 2003, Borovets, Bulgaria, pp.100 – 106; 2. V. Dimitrova, J. Markovski: "On Quasigroup Pseudo Random Sequence Generators", Proc. of the 1st Balkan Conference in Informatics, 21-23 Nov. 2003, Thessaloniki, Greece, pp.393 – 401.	5,40
13.	Секциско предавање на научен/стручен собир (9x1) - Programming support for examination the properties of hash functions на Втората конференција за информатика и информатички технологии, Битола, Македонија, декември 2001; - Security aspects in Mobile Communications, на Втората работилница „Wireless and Mobile Technologies“, Охрид, Македонија, мај 2002; - Security aspects for Mobile Communication, на V симпозиум на ДЕКУС, Охрид, Македонија, октомври 2002; - Solutions of linear type equalities and inequalities by using Mathematica, на Третата конференција за информатика и информатички технологии, Битола, Македонија, декември 2002; - Implementation of pseudo random sequence generator using quasigroup processing, VI National Conference ETAI 2003, Охрид, Македонија, септември 2003; - Improving existing PRSG using QSP, на Четвртата конференција за информатика и информатички технологии, Битола, Македонија, декември 2003; - Classification of quasigroups by image patterns, на Петтата конференција за информатика и информатички технологии, Битола, Македонија, јануари 2007; - Probability Distributions of Quasigroup Processing Strings, на Седмата конференција за информатика и информатички технологии, Битола, Македонија, февруари 2010;	9,00

	- Classification of 3-quasigroups of order 4 applicable in cryptography, на Седмата конференција за информатика и информатички технологии, Битола, Македонија, февруари 2010.	
14.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество (17x2): - The Mathematical Software Packages-New Teaching Information Technologies of Mathematics for Computer Sciences, Workshops on Computer Science Education, "Innovation of Computer Science Curriculum in Higher Education", во рамки на TEMPUS Project CD-JEP 16160/2001 Ниш, Србија и Црна Гора, јуни 2003; - Functions for solving and plotting equalities, inequalities and system of inequalities by using Mathematica, на Интернационалниот конгрес MASSEE'2003, Боровец, Бугарија, септември 2003; - On Quasigroup Pseudo Random Sequence Generators, 1st Balkan Conference in Informatics, Солун, Грција, септември 2003; - Center for digitization of the national heritage, на Првата SEEDI конференција: Digital (re)-Discovery of Culture (Physicality of Soul)- Playing. Digital -, Охрид, Македонија, септември 2005; - Construction of n-ary quasigroups, III Congress of Mathematicians of Macedonia, Струга, Македонија, септември 2005; - Classification of Quasigroups as Boolean Functions, their Algebraic Complexity and Application of Gröbner Bases in Solving Systems of Quasigroup Equations, Workshop "Groebner Bases in Cryptography, Coding Theory, and Algebraic Combinatorics", Special Semester on Groebner Bases at RICAM and RISC, Линц, Австрија, мај 2006; - Implementation of the Macedonian national classification of the cultural heritage, The Fifth National Conference New Technologies and Standards: Digitization of National Heritage 2006, Белград, Србија, јуни 2006; - The family of block ciphers "SD-(n,k)", NATO Advanced Research Workshop "Scientific Support for the Decision Making in the Security Sector", Велинград, Бугарија, октомври 2006; - Periodic quasigroups, Mathematical Conference: 85 YEARS OF PROFESSOR BLAGOJ POPOV LIFE, Охрид, Македонија, септември 2008; - On Solving Quasigroup Equations, MASSEE International Congress on Mathematics, MICOM 2009, Охрид, Македонија, септември, 2009; - Visualization of Some Dynamical Properties of Quasigroups, ICT Innovations 09, Охрид, Македонија, септември 2009; - Security aspects of Electronic Voting Systems, ICT Innovations 09, Охрид, Македонија, септември 2009; - Quasigroups Transformations and Their Applications in Cryptography, NATO-ASI Information Security and Related Combinatorics, Опатија, Хрватска, јуни 2010;	34,00

	- Identity Sieves for Quasigroups, Mathematical Conference 2010, Dedicated to Profesor Gorgi Cupona, Охрид, Македонија, септември 2010; - Classification of Quasigroups of Order 4 Suitable for Error-Detecting Codes based on Quasigroups, Mathematical Conference 2010, Dedicated to Profesor Gorgi Cupona, Охрид, Македонија, септември 2010; - Application of Ternary Quasigroup String Transformations, ICT Innovations 10, Охрид, Македонија, септември 2010; - Some Probabilistic Properties of Quasigroup Processed Strings useful in Cryptanalysis, ICT Innovations 10, Охрид, Македонија, септември 2010.	
15.	Учество на научен/стручен собир со реферат (3x1): - Presentation of quasigroups as vector valued Boolean functions, Workshop of Algebraic structures, Струга, Македонија, септември 2006; - Quasigroup transformations, Classifications, Visualizations and Applications in Cryptography на школата "Algebraic Structures and their Applications in Coding Theory and Cryptography", во рамки на DAAD-проектот, Охрид, Македонија, септември 2009; - Quasigroup transformations and Application in Cryptography, SEE Young Researchers Workshop, TEMPUS JP SEE DOCTORAL STUDIES IN MATHEMATICAL SCIENCES, Охрид, Македонија, септември 2009.	3,00
Вкупно		118,80

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Учество во работата на комисији за државни натпревари (2002-2006) (5x1)	5,00
2.	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот (2001-2010) (10x0.5)	5,00
Дејности од поширок интерес		
3.	Студиски престој во странство (до три месеци) (6x0.5): - учесник на школата "Coding-theoretical aspects of information theory", во рамки на DAAD проектот, Софија, Бугарија, септември 2003; - учесник на школата „Graph Theory in Chemistry and Engineering“, во рамки на DAAD-проектот, Ниш, Србија и Црна Гора, мај 2005; - кратка посета на TEIA University, Атина (TEMPUS, јуни 2005); - кратка посета на University of Macedonia, Солун (TEMPUS, февруари 2006); - кратка посета на London Southbank University, Лондон (TEMPUS, јули 2006); - кратка посета на University of Macedonia, Солун (TEMPUS, септември 2006)	3,00

4.	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир: - <i>Book of Extended Abstracts</i> , First SEEDI Conference "Digital (re)-Discovery of Culture (Physicality of Soul)- Playing. Digital –", Охрид, 2005, ISBN 989-668-46-9, COBBISS.MK – ID 61807370.	1,00
5.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир: - Осма конференција за информатика и информатички технологии СИТ 2011.	0,50
6.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (2x1): - First SEEDI Conference "Digital (re)-Discovery of Culture (Physicality of Soul) - Playing. Digital –", 2005; - MASSEE International Congress on Mathematics, MICOM 2009	2,00
Вкупно		16,50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	126,94
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	118,80
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	16,50
Вкупно	262,24

Рецензентска комисија

Д-р Смиле Марковски, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Верица Бакева, вонреден професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Марјан Гушев, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ
ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА ЕТНОЛОГИЈА,
АНТРОПОЛОГИЈА И ЕТНОЛОШКА МУЗЕОЛОГИЈА НА
ИНСТИТУТОТ ЗА ЕТНОЛОГИЈА И АНТРОПОЛОГИЈА ПРИ
ПРИРОДНО - МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука бр. 07-2835/2 од 29.12.2010 година на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор наставник по група предмети на Институтот за етнологија и антропологија. Комисијата во состав: проф. д-р Крсте Богоески, проф. д-р Љупчо Ристески и доц. д-р Љупчо Неделков ги разгледа доставените конкурсни материјали и на Наставно – научниот совет му го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен на 4.12.2010 година во „Дневник“ се пријавил кандидатот д-р Даворин Трпески, асистент на Институтот за етнологија и антропологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје.

1. Биографски податоци

Кандидатот д-р Даворин Трпески е роден во 1976 година во Прилеп, Република Македонија. Во 1995 година завршил средно образование, истата година се запишал на студиите по етнологија во Заводот за етнологија на Институтот за географија на Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 2001 година дипломирал со просечна оценка 8,79 и се здобил со стручен назив дипломиран етнолог. Истата 2001 се запишал на постдипломски студии, група: етнологија на Македонците во Заводот за етнологија на Институтот за географија на Природно-математичкиот факултет, а во 2005 година ја одбранил магистерската работа на тема *Виртуелни модели на живеалишта од македонското народно градителство*. Во 2010 година ја одбранил докторската дисертација на тема *Креирањето на културната политика во процесот на заштита на културното наследство во Македонија во периодот од 1991 до 2007 година*.

На 15 декември 2001 година започнал да работи како помлад асистент на Заводот за етнологија при Институтот за географија, а по 2005 година во Институтот за етнологија и антропологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Во 2006 година кандидатот е избран во звањето асистент на Институтот за етнологија и антропологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје.

2. Наставно-образовна дејност

Во изминатиот деветгодишен период во својство на асистент по група предмети на Институтот за етнологија и антропологија, д-р Даворин Трпески редовно, успешно и мошне квалитетно ги изведуваше часовите по вежби по сите доверени предмети, пројавувајќи интерес за осовременување на наставата, особено употребувајќи аудиовизуелни

средства на часовите. Исто така, свој придонес даваше и при изведувањето на задолжителната теренска настава, упатувајќи ги студентите во методологијата на научноистражувачката дејност. Во својство на член на комисија за оцена и одбрана на дипломски работи во изминатиот период, даваше придонес во насочувањето на студентите кон правилна употреба на методологијата на научноистражувачката работа, а со тоа и кон правилно обликување на дипломските работи. Посебно треба да се истакне неговиот коректен однос со студентите, со другите асистенти и со професорите.

3. Научноистражувачка дејност

Научноистражувачката дејност на кандидатот д-р Даворин Трпески ја карактеризира разновидност, зафаќајќи повеќе аспекти на таа дејност. Посебно треба да се истакнат активностите околу подготовките на магистерската тема *Виртуелни модели на живеалишта од македонското народно градителство*, одбранета во 2005 година, како и на докторската дисертација под наслов *Креирањето на културната политика во процесот на заштита на културното наследство во Македонија во периодот од 1991 до 2007 година*, одбранета во 2010 година.

Разновидноста во научноистражувачката дејност се гледа на повеќе нивоа, при што теми на истражување се повеќе аспекти на етнологијата, на антропологијата и на етнолошката музеологија:

- во својство на истражувач, д-р Даворин Трпески учествувал во девет национални научни проекти;
- во својство на истражувач, исто така, учествувал во четири меѓународни истражувачки проекти.

Резултат на истражувачката дејност се повеќето трудови, како што се:

- монографијата *Виртуелни модели на живеалишта од македонското народно градителство*, Скопје, 2006;
- коавторство на монографијата *Мапирање и студија заснована на истражувања во заедницата на адолесценти под најголем ризик од ХИВ/СИДА/СПИ, УНИЦЕФ*, Скопје, 2007;
- четири трудови со оригинални научни резултати, објавени во научни/стручни списанија;
- четири трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборници на трудови од научни/стручни собири со меѓународен уредувачки одбор;
- три труда со оригинални научни резултати, објавени во стручни/научни популарни списанија.

Во периодот од 2006 до 2010, д-р Даворин Трпески има одржано три предавања по покана на референтни странски универзитети.

Во изминатиот десетгодишен период, д-р Даворин Трпески учествувал со реферати на дванаесет научни/стручни собири од меѓународен карактер. Исто така, на семинари за потребите на домашни спортски здруженија и федерации има одржано две предавања.

4. Стручно-апликативна дејност

Во врска со стручно-апликативната дејност, кандидатот д-р Даворин Трпески ги има завршено следниве активности:

- изработка на веб – страницата на Институтот за етнологија и антропологија и нејзино одржување;
- учество на пет промотивни активности на Факултетот/Институтот;
- од 2007 до 2010 година, член на национална жири-комисија за фолклорни презентации.

Кандидатот д-р Даворин Трпески извршувал повеќе дејности од поширок интерес, како што се:

- член на уредувачкиот одбор на „Етнолог“;
- член на факултетска комисија за попис;
- член на факултетска комисија за Компјутерски центар;
- користени стипендии СЕЕРУС (2005), „Марија Кири“ (2008) и „Хелмут Кол“ (2009);
- студиски престој на универзитети во Австрија (2005), Словачка (2008) и Шпанија (2009);
- член на невладини стручни организации, како член на Надзорен одбор на Етнолошкиот образовен и истражувачки центар „Растеш“, секретар на Македонското етнолошко „друштво и секретар на Македонскиот национален комитет на „Синиот штит“ во два мандата.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на напред изложеното, Комисијата заклучи дека според Статутот на Природно-математичкиот факултет во Скопје, кандидатот д-р Даворин Трпески ги исполнува предвидените услови за избор во звањето доцент. Комисијата смета дека кандидатот има посебен пристап во образовниот процес, особено во ЕКТ - системот. Во научноистражувачката работа во областите на етнологијата, антропологијата и музеологијата, во поглед на категориите време, простор и општествена средина, има изградено соодветна методологија.

Според напред изложеното, ценејќи ги досегашните активности на образовен, научен и стручен план, неговата активност и желба за сопствено усовршување и за унапредување на наставата, Комисијата заклучи дека кандидатот, како перспективен кадар, ќе одговори на потребите на Институтот за етнологија и антропологија. Затоа му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кандидатот д-р Даворин Трпески да биде избран во звањето доцент за група предмети од областа на етнолошка музеологија, антропологија и етнологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Крсте Богоески, редовен професор на ПМФ (во пензија), с.р.

Д-р Љупчо Ристески, вонреден професор на ПМФ, с.р.

Д-р Љупчо Неделков, доцент на ПМФ, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Даворин Радислав Трпески _____

(име, татково име и презиме)

Институција: ПМФ – Институт за етнологија и антропологија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: _____етнологија и антропологија_____

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија, во зимскиот семестар во академската 2010/2011 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (105)]	4,71
2.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија, во летниот семестар во академската 2009/2010 година [12 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (130)]	5,66
3.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во зимскиот семестар во академската 2009/2010 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (115)]	4,73
4.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во летниот семестар во академската 2008/2009 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (120)]	4,74
5.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во летниот семестар во академската 2007/2008 година [12 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (180)]	5,76
6.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во зимскиот семестар во академската 2007/2008 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (155)]	4,81
7.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во летниот семестар во академската 2006/2007 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (170)]	4,84
8.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во зимскиот семестар во академската 2006/2007 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002	4,81

	(консултации) x број на студенти (155)]	
9.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во летниот семестар во академската 2005/2006 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (200)]	4,90
10.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во зимскиот семестар во академската 2005/2006 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (200)]	4,90
11.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во летниот семестар во академската 2004/2005 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (200)]	4,90
12.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во зимскиот семестар во академската 2004/2005 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (200)]	4,90
13.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во летниот семестар во академската 2004/2005 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (200)]	4,90
14.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во зимскиот семестар во академската 2003/2004 година [10 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (200)]	4,90
15.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во летниот семестар во академската 2002/2003 година [8 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (170)]	3,94
16.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во зимскиот семестар во академската 2002/2003 година [8 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (170)]	3,94
17.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во летниот семестар во академската 2001/2002 година [6 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (120)]	2,94
18.	Вежби по група предмети на студиите по етнологија и антропологија во зимскиот семестар во академската 2001/2002 година [6 часа x 15 недели x 0,03] + 0,002 (консултации) x број на студенти (120)]	2,94
19.	Одржување теренска настава во академските 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005, 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009 и 2009/2010.	10,8
20.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа во периодот од 2002 до 2010 (60)	6
	Вкупно	100,02

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1.	Докторска дисертација (одбранета во 2010) „Креирањето на културната политика во процесот на заштита на културното наследство во Македонија во периодот од 1991 до 2007 година“.	8
2.	Магистерска работа (одбранета во 2005) „Виртуелни модели на живеалишта од македонското народно градителство“.	4
3.	Учество во национални научни проекти: - „Мапирање на загрозеноста на културното наследство во институциите во Македонија“ - во организација на МНК „Син штит“ (2009 – 2010); - „Мапирање и студија заснована во заедницата за адолесценти што се во најголем ризик за ХИВ/СИДА/СПИ во Македонија“ – во организација на УНИЦЕФ и Институтот за етнологија и антропологија (2006); - „Мапирање на младински пријателски сервиси“ - во организација на УНИЦЕФ и Институтот за етнологија и антропологија (2005); - „Евалуација на учеството на младите“ - во организација на УНИЦЕФ и Институтот за етнологија и антропологија (2004 – 2005); - „Охрид – лулка на убавината“ – во организација на Алеф и Еин-Соф, Скопје, Македонија (2003 – 2004); - „Правата на децата – знаења, активности и однесувања“ – проект во организација на УНИЦЕФ и Институтот за етнологија и антропологија (2003 – 2004); - „Што секој адолесцент има право да знае“ – истражување низ активно учество - во организација на УНИЦЕФ и Институтот за етнологија и антропологија (2002 – 2004); - „Етнографска карта на Македонија“ – во организација на Институтот за етнологија и антропологија (2002 – 2004); - „Мултикултурните и етничките особености на четири велешки села“ – во организација на Институтот за етнологија и антропологија во соработка со Институтот за социологија од Скопје (1999 – 2000).	27
4.	Учество во меѓународни истражувачки проекти: - „Обрасци и дилеми на етнокултурните идентитети помеѓу Европа и Азија. Етнографска анализа и споредби на претставите за просторот во Македонија и Словенија“ – во организација на	20

	Институтот за етнологија и антропологија при УКИМ од Скопје и Одделението за етнологија и културна антропологија при Универзитетот во Љубљана, Словенија (2010); - „Етнографија на модернизацијата“ – во организација на Институтот за етнологија и антропологија при УКИМ од Скопје и Одделението за етнологија и културна антропологија при Универзитетот во Љубљана, Словенија (2004 – 2006); - „Multicultural storybook for children: Tandoori“ – во организација на Dexter Communicate, Амстердам, Холандија (2004); - „Живот на граница“ – во организација на Македонското етнолошко друштво од Скопје, Македонија и Центарот за етнички проучувања од Тирана, Албанија (2003 – 2004).	
5.	Монографија: - Трпески, Даворин, (2006) <i>Виртуелни модели на живеалишта од македонското народно градителство</i>, ПМФ, Скопје, 1-130.	8
6.	Дел од монографија: - Ристески, С. Љупчо, Трпески, Даворин, Димитриевски, Вања, Тошева, Марија (2007). <i>Мапирање и студија заснована на истражувања во заедницата на адолесценти под најголем ризик од ХИВ/СИДА/СПИ, УНИЦЕФ - Скопје</i>, 1-100.	4
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: - Трпески, Даворин (2005). <i>Етнографски карактеристики на троњ од Бардовци и негова виртуелна презентација</i>, Етнолог, 11, Скопје, 160-169; - Трпески, Даворин (2004). <i>Аспекти на етно-континуитет и идентитет во предизборната кампања во Македонија</i>, Етнолог, 10, Скопје, 34-41; - Трпески, Даворин (2003). <i>Етномитовите на македонската политичка сцена</i>, ЕтноАнтропоЗум, 3, Скопје, 90-100; - Трпески, Даворин (2002). <i>Сфаќањето на традицијата и етничките карактеристики и нивната примена во предизборната кампања</i>, ЕтноАнтропоЗум, 2, Скопје, 140-150.	16
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: - De Munck, Victor, Trpeski, Davorin, (2009) <i>The fallacy of misplaced identity in Macedonia and</i>	11,7

	Lithuania Studia Anthropologica III, Klaipeda University, 69-78; - Трпески, Даворин, (2009) <i>The monuments in the post-socialist period: the example of the city-hero of Macedonia</i>, Kula, Revija Slovenskega etnoškega in antropološkega združenja, Ljubljana, 67-73; - Трпески, Даворин, (2006) <i>Identity and ideology of one 'Macedonian' political party</i>, Roaming anthropology, Belgrade, 80-85; - Трпески, Даворин, (2005) <i>Дивергентност на етничкиот идентитет кај Голобрдците во Албанија</i>, Голо Брдо – Живот на граница, Зборник трудови, Скопје, 56-61.	
9.	Труд со оригинални научни резултати во стручно/научно популарно списание: - Трпески Даворин (2004). <i>Занаетите во Охрид</i>, во рамките на проектот „Охрид – лулка на убавината“ - мултимедиално ЦД, Скопје. - Трпески Даворин (2002). <i>Плет</i> – мултимедиално ЦД во рамките на проектот „Живо наследство“, Скопје; - Трпески Даворин, (2000). <i>Есенско-зимски циклус</i>, во рамките на проектот <i>Мултикултурните и етнички особености, на четири велешки села</i>, www.iea.pmf.ukim.edu.mk.	6
10.	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет: - <i>Културната политика во постсоцијалистичка Македонија</i> на Универзитетот во Љубљана, Одделение за етнологија и културна антропологија во 2010 година. - <i>Антропологија на кибер-простор и етнографија во мрежа</i> на Универзитетот во Љубљана, Одделение за етнологија и културна антропологија во 2006 година; - <i>Креирањето на културната политика во процесот на зштита на културното наследство во постсоцијалистичкиот период во Македонија</i>, Институт за етнологија при Словачката академија на науките, Братислава, Словачка.	9
11.	Учество на научен / стручен собир од меѓународен карактер со реферат: - <i>105 години од раѓањето на Јозеф Обремски</i> - во организација на ИСК – Прилеп, Македонија и Институт за славистика при Универзитетот „Адам Мицкјевич“, Познањ, Полска, во Самоков, со трудот: <i>Културната политика на Македонија по падот на социјализмот</i>, Самоков, Македонија;	12

- *Towards new strategies for the communicating the Macedonian cultural capital abroad* - во организација на „Коалицијата за одржлив развој“ од Скопје и GTZ, со трудот: *The cultural heritage and the ideologies in post socialist Macedonia*;
- *Секавања и места за секавања на Европа* - во организација на Европската академија на фондацијата Јусте и Универзитетот Екстремадура, во Јусте, Шпанија, со трудот: *Културното наследство и националниот идентитет во постсоцијалистичка Македонија*;
- *Градење на минатото II*, Завршен семинар за стипендистите на „Марија Кири“, Европски докторат за општествената историја на Европа и на Медитеранот – во организација на Универзитетот „Ка Фоскари“ од Венеција и од Универзитетот во Билефелд, во Билефелд, Германија, со труд под наслов: *Креирањето на културната политика во процесот на заштита на културното наследство во Македонија во постсоцијалистичкиот период*;
- *Градење на минатото I*, Воведен семинар за стипендистите на „Марија Кири“, Европски докторат за општествената историја на Европа и на Медитеранот – во организација на Универзитетот „Ка Фоскари“ од Венеција и од Словачката академија на науките, во Братислава, Словачка, со труд под наслов: *Креирањето на културната политика во процесот на заштита на културното наследство во Македонија во постсоцијалистичкиот период*;
- *Tito – stara ikona v novih kontekstih*, Roaming Anthropology, Seminar IV - во организација на Одделението за етнологија и културна антропологија при Универзитетот во Љубљана и Студентското етнолошко друштво од Љубљана, Словенија, како ментор, со труд под наслов: *Спомениците во постсоцијалистичкиот период по примерите на градот-херој во Македонија, Нова Горица, Словенија*;
- *Животот на граница* - во организација на Македонското етнолошко друштво од Скопје, Р. Македонија и Центарот за етнички проучувања од Тирана, Р. Албанија, со труд под наслов: *Дивергентност во етничкиот идентитет кај Голобрдците во Р. Албанија, Дебар, Македонија*;
- *Roaming Anthropology III - Subcultures*, Регионален семинар за супкултури, во организација на Клубот на студенти по етнологија и антропологија (KCEA), при

	Универзитетот во Белград, Р. Србија и Црна Гора, со труд под наслов: <i>Идентитет и идеологија на една "македонска" политичка партија</i>, Белград, Србија; - <i>Roaming Anthropology II - Subcultures</i>, Регионален семинар за супкултури и нивната улога во општеството, во организација на Клубот на студенти по етнологија и антропологија (КСЕА) при Универзитетот во Белград, Р. Србија и Црна Гора, во својство на предавач со тема: <i>Историски преглед на дејствувањето на политичките партии и политичките центри на моќ (од аспект на политичката етнологија)</i>, Охрид, Македонија; - <i>Български етнически модел - добри практики и поуки - II част</i>, Семинар во организација на Институтот за универзална обука од Софија, Р. Бугарија, Софија, Бугарија; - <i>Етнички прашања на Балканот - добри практики и поуки - I дел</i>, Семинар во организација на Институтот за универзална обука од Софија, Р. Бугарија. Во својство на предавач, Скопје, Македонија; - <i>Ethnic relations in Central and Eastern Europe</i> - во организација на Факултетот за политички науки при Јагјелоњскиот универзитет во Краков, Република Полска, со труд под наслов: <i>Ethno-myths on the Macedonian political scene</i>, Краков, Полска.	
12.	Одржано предавање на семинар за потребите на домашни спортски здруженија и федерации: - <i>Илинденски денови 2010 – Битола</i> - во организација на Центарот за култура од Битола со трудот: <i>Изработка на портфолио на фолклорен ансамбл</i>; - <i>Илинденски денови 2007 – Битола</i> - во организација на Центарот за култура од Битола, со труд под наслов: <i>Новите тенденции на етнологијата и антропологијата и науките кои ја проучуваат народната култура</i>.	1
	Вкупно	126,7

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Дизајн или изработка на информациски систем: - веб – страница на Институтот за етнологија и антропологија; - одржување на веб-страницата во периодот од	3,5

	2005 до 2010.	
2.	Учество во промотивни активности на Факултетот /Институтот: - изработка на памфлет за популаризација на Институтот во периодот од 2003 до 2010 година; - учество на Саемот за образование во периодот од 2003 до 2008 година; - учество на Македонско радио во 2007 година; - учество на Македонска телевизија во 2006 година; - учество на Македонска телевизија во 2004 година.	8,5
3.	Член на национална жири-комисија: - Денови на македонската народна носија во Кривогаштани (2010); - Денови на македонската народна носија во Кривогаштани (2009); - Денови на македонската народна носија во Кривогаштани (2008); - Денови на македонската народна носија во Кривогаштани (2007).	4
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: - Етнолог (2006-2008); - Етнолог (2008-2010).	1
2.	Стипендија: - „Хелмут Кол“ (2009); - „Марија Кири“ (2008); - СЕЕРУС (2005).	9
3.	Студиски престој: - Универзитет Екстремадура во Шпанија (2009); - Словачка академија на науките во Братислава, Словачка (2008); - Универзитетот Карл – Франценс во Грац, Австрија (2005).	2
4.	Член на факултетска комисија за попис: - (2002/2003; 2003/2004; 2005/2006; 2006/2007; 2007/2008; 2009/2010).	3
5.	Член на факултетска комисија за Компјутерски центар: - (2005/2006; 2006/2007).	1
6.	Учество во комисии и тела на државни и други органи: - Секретар на МНК „Син штит“ (2008-2010); - Секретар на МНК „Син штит“ (2006-2008); - Секретар на Македонското етнолошко друштво (2005-2007); - Член на Надзорен одбор на Етнолошкиот образовен и истражувачки центар „Растеш“ (2004-2006).	4
Вкупно		36

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	100,02
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	126,7
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	36
Вкупно	262,72

Членови на Комисијата

1. Д-р Крсте Богоески, редовен професор на ПМФ (во пензија), с.р.
2. Д-р Љупчо Ристески, вонреден професор на ПМФ, с.р.
3. Д-р Љупчо Неделков, доцент на ПМФ, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА ИНФОРМАТИКАТА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ИНФОРМАТИКА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На седницата на Наставно - научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, одржана на 28 октомври 2010 година, бевме избрани за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од областа на информатиката на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет во Скопје. На конкурсот објавен во весниците „Дневник“ и „Коха“ на 19 октомври 2010 година се пријави кандидатот д-р Дејан Спасов, помлад асистент на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет во Скопје. По прегледувањето на конкурсните материјали и врз основа на личното познавање на кандидатот, на Наставно - научниот совет на Природно - математичкиот факултет му го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Д-р Дејан Спасов, доктор на информатички науки, е роден на 18.2.1976 во Скопје. Основно училиште завршил во ОУ „Ванчо Прке“ – Штип, додека средно училиште завршил во Електротехничкиот училиштен центар во Скопје. Дипломирал на Електротехничкиот факултет во Скопје во 2003 година, на насоката електроника и телекомуникации. Магистрирал на Универзитетот Бостон во мај 2006 година на насоката инженерство во компјутерските системи со магистерскиот труд „Имплементација на лексикографската конструкција“. Докторската дисертација под наслов „Прилог кон некои особини на добрите кодови“ успешно ја одбранил на 15-ти септември 2010 година.

На Заводот за програмско инженерство при Институтот за информатика на Природно - математичкиот факултет во Скопје, д-р Дејан Спасов е вработен како помлад асистент од октомври 2008 година. Претходно бил ангажиран како асистент на Универзитетот „Њујорк“ во Скопје, 2006 – 2008 година, Универзитетот Југоисточна Европа, 2006 година и на Универзитетот во Бостон, 2004 – 2005 година. Во периодот јануари 2007 - октомври 2008, д-р Дејан Спасов работел во Иновешн д.о.о. како ASP.NET програмер и инструктор во CISCO CCNA-академијата.

2. Наставна, педагошка и стручна дејност

Во досегашниот ангажман на Универзитетот, асис. д-р Дејан Спасов со висок професионализам учествувал во спроведувањето на вежбите по предметите: компјутерски мрежи, проектирање на компјутерски мрежи, интернет-технологии и објектно и визуелно програмирање.

3. Научноистражувачка дејност

Кандидатот д-р Дејан Спасов во досегашната научноистражувачка дејност учествувал на 5 конференции во земјата и во странство, објавил 8 рецензирани научни труда и една статија во меѓународно научно списание.

Кандидатот ги има публикувано следниве научни трудови:

1. D. Spasov, G. M. Maggio, and L. Kocarev, "A PRACTICAL ALGORITHM FOR TURBO-DECODING ENHANCEMENT," in ISCAS, 2004, pp. 621-624.
2. Dejan Spasov "Implementing the Lexicographic Construction", MSc thesis, Boston University, May 2006
3. M. Gusev, D. Spasov, and G. Armenski, "Growth of eGovernment Services in Macedonia (Online Sophistication of eGovernment Services)," Informatica, vol. 31, no. 4, pp. 397-406, Nov. 2007.
4. D. Spasov and M. Gusev, "Some Notes on the Binary Gilbert-Varshamov Bound," in Sixth International Workshop on Optimal Codes and Related Topics, Varna, 2009, pp. 173-178.
5. D. Spasov, S. Ristov, and M. Gusev, "On the Convergence of the EIGRP Routing Protocol," in ICT Innovations 2009.
6. D. Spasov and M. Gusev, "On the Complexity of the Greedy Construction of Linear Error-Correcting Codes," in ICT Innovations 2009. Springer Berlin Heidelberg, 2009, pp. 157-166.
7. D. Spasov, "Greedy Algorithms in Coding Theory," in Information Security and Related Combinatorics, Opatija, 2010.
8. D. Spasov and M. Gusev, "On the Complexity of Generating Forney Codes," in CIIT, Molika, Bitola, 2010.
9. D. Spasov and M. Gusev, "Unique and Minimum Distance Decoding of Linear Codes with Reduced Complexity," in ICT Innovations 2010. Springer Berlin Heidelberg, 2010.
10. Дејан Спасов „Прилог кон некои особини на добрите кодови“, докторска дисертација, Природно-математички факултет - Скопје, 15.9.2010.

Од приложеното очигледно е дека на кандидатот д-р Дејан Спасов од примарен научен интерес му се областите теорија за кодирање и теорија за комплексност на алгоритмите. Меѓутоа, од статиите под реден број 3 и 5, заклучуваме дека авторот има истражувачки интерес и во други области – компјутерски мрежи и електронска влада.

Своите научни почетоци, кандидатот ги започнува со статијата под реден број 1. Целта во оваа статија е да се испита конвергенцијата на турбодекодерот и соодветно да се предложат механизми за подобрена работа. Во оваа статија експериментално е покажано дека со намалување на амплитудата на пораките, кои ги разменуваат два Max-Log-MAP декодера, за фактор 0,7 се добива подобрување на односот сигнал/шум кај турбодекодерот за 0,2 dB.

Во магистерската работа (трудот со реден број 2), кандидатот работи на проблемот на наоѓање ефикасен алгоритам за генерирање на лексикодови. Дизајнираниот алгоритам е подобрување на алгоритмот на А. Трактенберг и со него авторот успева да ги подобри табелите на Б. Џенкинс на досега познати лексикодови.

Во статијата под реден број 3 авторите ја следат состојбата на електронските владини сервиси во Р. Македонија во периодот од 2004 до 2007 година според методологијата предложена од Европската комисија и од Капгемини, при што даваат предвидувања за понатамошниот развој на е-сервисите како и некои препораки за успешна реализација на концептот електронска влада.

Научните резултати во истражувањата при изработка на докторската дисертација, кандидатот за прв пат ги публикува во статијата со реден број 4 на Шестата меѓународна работилница за оптимални кодови во Варна, Бугарија, од

16 до 22-ри јуни 2009 година. Во оваа статија се демонстрира едноставно подобрување на границата на Гилберт-Варшамов, користејќи ја кодната конструкција на Варшамов.

Во статијата под реден број 5 се обработува концепт со кој се подобрува конвергенцијата на насочувачкиот протокол EIGRP.

Новите сознанија во врска со границата на Гилберт-Варшамов се публикуваат во статијата под реден број 6. Дадени се неколку кодни конструкции чии параметри ја надминуваат границата на Варшамов. Во оваа статија дадена е и генерализација на алгоритамот за генерирање на лексикодови над произволен алфабет. Со овој алгоритам кандидатот ги произведува линеарните $[92,75,8]_4$, $[68,50,9]_4$ кодовите. Овие кодови се најдобри линеарни кодови за дадените параметри и се регистрирани во табелата на М. Грасл на најдобри линеарни кодови.

Со трудот под реден број 7, д-р Дејан Спасов учествувал на НАТО-институтот за напредни студии во Опатија, Р. Хрватска, во јуни 2010 година. Во своето излагање, кандидатот дава детален осврт на алчните алгоритми за генерирање на линеарни кодови. Кандидатот ги класифицира алчните алгоритми според нивната комплексност и во таа насока дава новивидувања на некои општопознати алгоритми. На ова предавање авторот за првпат објавува и еден нов алчен алгоритам со уникатна комплексност.

Апликативни примени на резултатите од докторската дисертација се публикувани во статиите под реден број 8 и 9. Во статијата под реден број 8 се дадени два нови алгоритми со намалена комплексност за уникатно и MD - декодирање на линеарни кодови. Главната придобивка на овие резултати е во тоа што во општ случај ја намалуваат комплексноста за декодирање на линеарните кодови, без притоа да се прават апроксимации.

Во статијата под реден број 9, користејќи ги сознанијата за комплексноста на алчните алгоритми, покажано е намалување на комплексноста за генерирање на кодовите на Fогney. Овој резултат претставува подобрување на претходно познатите изрази за комплексност на овие конструкции.

Главна мотивација за докторската дисертација на кандидатот (трудот со реден број 10) е наоѓање на линеарни кодни конструкции со параметри подобри од границата на Гилберт-Варшамов, како и од границата на Цианг-Варди. Добиените резултати се покажува дека се подобри од границата на Гилберт-Варшамов, додека експерименталните резултати укажуваат дека новите граници се подобри и од границата на Цианг-Варди, иако за ова се уште не е најден теоретски доказ.

Кандидатот учествувал на следниве конференции:

1. Третата меѓународна конференција „е-Општество.Мк“ во Скопје, Македонија, 29-30.11.2007;
2. Шестата меѓународна работилница за оптимални кодови во Варна, Бугарија, од 16 до 22 јуни 2009 година;
3. Седмата меѓународна конференција за информатика и информациона технологии во Битола од 24 до 27 февруари 2010 година;
4. Првата ИКТ-АКТ конференција за иновативни технологии во Охрид, од 28 до 30 септември 2009 година;
5. Втората ИКТ-АКТ конференција за иновативни технологии во Охрид, од 12 до 15 септември 2010 година.

4. Учество во проекти и стручна активност

Д-р Дејан Спасов учествува во следниве 4 проекти во земјата и во странство:

- 1) We-Go: Enhancing Western Balkan eGovernment Expertise, FP 6 project;
- 2) Workflow and Document Management Infrastructure towards Integrated University (WODOMI), EU Tempus CARDS JEP-40045-2005;
- 3) SME-GFA (Small and Medium size Enterprise development, Government and Private Sector), EU-funded project managed by EAR,
- 4) e-Government & e-Business, спонзориран од Министерството за наука, 2006-2008.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставената документација, познавањето и соработката со кандидатот, можеме да заклучиме дека д-р Дејан Спасов ги исполнува условите од конкурсот за избор во звањето доцент. Тој успешно работи во областа информатика, при што има објавено вкупно 10 рецензирани научни трудови.

Според горенаведеното, имаме чест на Наставно - научниот совет на Природно-математичкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да му предложиме да го избере д-р Дејан Спасов во звањето доцент на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Марјан Гушев, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Смиле Маркоски, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Верица Бакева, вонреден професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Скопје, 11.11.2010

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Дејан Стојче Спасов
(име, татково име и презиме)

Институција: Институт за информатика, Природно-математички факултет - Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: информатика и информатички технологии

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Аудиториски и лабораториски вежби по компјутерски мрежи во зимски семестар 2008/2009 – 13 часа неделно	5,85
2	Аудиториски и лабораториски вежби по интернет-технологии, проектирање на компјутерски мрежи и објектно и визуелно програмирање во летен семестар 2008/2009 – 16 часа неделно	7,2
3	Аудиториски и лабораториски вежби по компјутерски мрежи во зимски семестар 2009/2010 – 20 часа неделно	9
4	Аудиториски и лабораториски вежби по интернет-технологии, проектирање на компјутерски мрежи во летен семестар 2009/2010 – 14 часа неделно	6,3
5	Консултации со студенти во зимски семестар 2008/2009 – 173 студенти	0,346
6	Консултации со студенти во летен семестар 2008/2009 – 226 студенти	0,452
7	Консултации со студенти во зимски семестар 2009/2010 – 232 студенти	0,464
8	Консултации со студенти во летен семестар 2009/2010 – 249 студенти	0,498
9	Дипломски работи – 2	0,2
	Вкупно	30,31

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста:	Поени
1	Одбранета докторска теза „Прилог кон некои особини на добрите кодови“, Природно-математички факултет-Скопје, на 15.9.2010.	8
2	Одбранета магистерска работа „Имплементација на лексикографската конструкција“, Boston University, Бостон, мај 2006.	4
3	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. D. Spasov and M. Gusev, "Some Notes on the Binary Gilbert-Varshamov Bound," in Sixth International Workshop on Optimal Codes and Related Topics, Varna, 2009, pp. 173-178. 2. D. Spasov and M. Gusev, "On the Complexity of the Greedy Construction of Linear Error-Correcting Codes," in ICT Innovations 2009. Springer Berlin Heidelberg, 2009, pp. 157-166 3. D. Spasov, G. M. Maggio, and L. Kocarev, "A PRACTICAL ALGORITHM FOR TURBO-DECODING ENHANCEMENT," in ISCAS, 2004, pp. 621-624.	3 9
4	Учество на научен/стручен собир со реферат: 1. D. Spasov, S. Ristov, and M. Gusev, " On the Convergence of the EIGRP Routing Protocol," in ICT Innovations 2009	1
5	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: 1. D. Spasov and M. Gusev, "On the Complexity of Generating Forney Codes," in CIIT, Molika, Bitola, 2010	1,8
6	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: 1. M. Gusev, D. Spasov, and G. Armenski, "Growth of eGovernment Services in Macedonia (Online Sophistication of eGovernment Services)," Informatica, vol. 31, no. 4, pp. 397-406, Nov. 2007	6,8
7	Учество во меѓународен истражувачки проект: 1. We-Go: Enhancing Western Balkan eGovernment Expertise, FP 6 project, 2. Workflow and Document Management Infrastructure towards Integrated University (WODOMI), EU Tempus CARDS JEP-40045-2005 3. SME-GFA (Small and Medium size Enterprise development, Government and Private Sector), EU-funded project managed by EAR	15

8	Учество во национален истражувачки проект 1. e-Government & e-Business, спонзориран од Министерството за наука, истражувач, 2006-2008	3
	Вкупно	48,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Експертски активности: стручна ревизија на научни трудови на ICT-АСТ 2010	1
	Дизајн или изработка на информациски систем: 1. We-Go Knowledge Net порталот за регистри на електронски сервиси на ниво на Западен Балкан, 2. University Management - Document and Workflow Management platform (анализа на софтверските потреби и дизајн); 3. Document sharing and workflow management platform (анализа на софтверските потреби и дизајн)	3
Дејности од поширок интерес		
	Студиски престој на магистерски студии на Универзитетот Бостон, во Бостон, Масачусетс, од септември 2004 до мај 2006 година	2
	Студиски престој на Институтот за нелинеарни науки при Универзитетот во Калифорнија, Сан Диего, од 31.1.2001 до 4.7.2002 година	1
	Студиски престој на НАТО-институтот за напредни студии – Сигурност на информациите и сродни теми, во Опатија, Р. Хрватска, од 31.5. до 11.6.2010 година	0,5
	Вкупно	7,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	30,3
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	48,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	7,5
Вкупно	86,4

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Марјан Гушев, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Смиле Маркоски, член, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Верица Бакева, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА **УСВОЈУВАЊЕ НА
ВОКАБУЛАРОТ НА АНГЛИСКИОТ КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК ВО
Р.МАКЕДОНИЈА ПРЕКУ ЕКСТЕНЗИВНО ЧИТАЊЕ**
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р НИНА ДАСКАЛОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА
ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на својата единаесетта редовна седница одржана на 10.11.2010 година не избра за членови на Рецензентската комисија за оценка на докторската дисертација под наслов „Усвојување на вокабуларот на англискиот како странски јазик во Р.Македонија преку екстензивно читање“, изработена од м-р Нина Даскаловска.

Изразувајќи ја својата благодарност кон Наставно-научниот совет за укажаната доверба, по разгледувањето на доставената докторска дисертација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов „Усвојување на вокабуларот на англискиот како странски јазик во Р.Македонија преку екстензивно читање“, изработена од м-р Нина Даскаловска, опфаќа 280 страници текст, компјутерска обработка (фонт 12, проред 1,5). Трудот содржи Вовед и следниве поглавја: Основни прашања за вокабуларот и процесите на неговото усвојување, Улогата на вокабуларот во наставата некогаш и денес, Основни концепти за читањето со посебен осврт на екстензивното читање, Преглед на досегашните истражувања за усвојување на вокабуларот преку екстензивно читање, Истражување на вокабуларот преку екстензивно читање во Р.Македонија и Заклучни согледувања за усвојувањето на вокабуларот преку екстензивно читање. По основниот текст во прилог се дадени тестот за одредување на длабочината на познавање на зборовите и прашалникот за учениците – учесници во истражувањето. Обемниот библиографски корпус во завршниот дел укажува на студиозниот пристап кон темата на проучување.

Во Воведот (1-8 стр.) кандидатката ја образложува идејата за проучување на усвојување на вокабуларот на англискиот како странски јазик во Р.Македонија преку екстензивно читање. Истакнувајќи го значењето на вокабуларот како суштествен сегмент на процесот на стекнување комуникативна компетенција, м-р Даскаловска се осврнува на инфериорниот статус на вокабуларот за сметка на граматиката кој

траел сè до 80-тите години на 20 век кога бил промовиран во „почесен гостин на применетата лингвистика“. Истражувањата на природата на процесот на усвојување на вокабуларот имале за цел да одговорат на прашања како што се следниве: што е тоа лексичка компетенција, каква е структурата на менталниот лексикон, колкав фонд на зборови е неопходен за ефикасна комуникација, кои се фазите на усвојување на вокабуларот, дали е поефикасно директното односно намерното, експлицитното учење или имплицитното, несвесното усвојување на новите зборови и сл. Предмет на интересирање на кандидатката во овој контекст се токму ефектите од инцидентното усвојување на вокабуларот преку екстензивно, слободно читање автентични текстови. Накратко резимирајќи ги придобивките од екстензивното читање врз основа на досегашните истражувања во светот, м-р Даскаловска ја посочува ограниченоста на експлицитната настава која не може значително да придонесе за зголемување на фондот на зборови кај учениците и укажува на потребата експлицитното и инцидентното учење да функционираат комплементарно. Таа се согласува со констатацијата на истражувачите дека екстензивното читање е педагошки ефикасен природ кој го поттикнува автономното учење и овозможува усвојување на голем број зборови во нивниот природен контекст.

Во првата глава под наслов „Основни прашања за вокабуларот и процесите на неговото усвојување“ (стр.8 – 58), кандидатката се осврнува на клучните поими и прашања кои се однесуваат на усвојувањето на вокабуларот. Со оглед на улогата на лексичката компетенција како стожер на комуникативната компетенција, м-р Даскаловска дава исцрпен преглед на различните приоди кон дефинирање на лексичкото знаење кои се фокусираат на различните аспекти на знаење на зборот односно на фазите на усвојување на вокабуларот. Освртот кон различните модели на лексичка компетенција укажува на комплексноста и мултидимензионалноста на лексичката компетенција. Прегледот на истражувањата на природата на менталниот лексикон преку тестови на зборовни асоцијации и проучување на грешките во говорот доведува до сознанието дека клучни во формирањето на менталниот лексикон се фазите на инпут, складирање и аутпут, односно повикување на вокабуларот од меморија. Истражувањата на менталниот лексикон кај билингвалите покажуваат дека зборовите од вториот јазик не се толку добро организирани и дека пристапот до нив е потежок отколку кај зборовите од првиот јазик. Но, разликите меѓу овие два лексикона се намалуваат со зголемување на нивото на јазична компетенција.

Понатамошната дискусија за фундаменталните прашања за усвојувањето на вокабуларот е насочена кон разликите меѓу рецептивниот и продуктивниот вокабулар како два пола на еден ист континуум, кај кои процесот на усвојување се разликува како квантитативно така и квалитативно. М-р Даскаловска посветува должно внимание и на дистинкцијата меѓу експлицитното и имплицитното, односно инцидентното и интенционалното учење. Предноста на инцидентното во однос на интенционалното учење, меѓу другото се состои во тоа што е контекстуализирано и му дава на ученикот побогати сознанија за употребата и значењето на зборовите; тоа е индивидуализирано (најчесто се читаат материјали по сопствен избор) и педагошки поефикасно (озможува истовремено случување на две

активности – усвојување на вокабулар и читање). М-р Даскаловска констатира дека експлицитната настава има пресудно значење за зголемување на вокабуларот кај ученици на почетно и средно ниво, додека со понапредните ученици поголемо внимание треба да се посвети на екстензивното читање и слушање. Подеднакво значајно е и развивањето на самостојни стратегии за учење како што се погодувањето од контекст и користењето речници.

Во втората глава под наслов „Улогата на вокабуларот во наставата некогаш и денес“ (70 – 111), покрај историскиот преглед на застапеноста на вокабуларот во наставните методи, кандидатката ги анализира приодите и активностите за интегрирање на вокабуларот во наставата. Таа ја истакнува и улогата на четирите јазични вештини: слушање, читање, зборување и пишување во зголемување на вокабуларот преку соодветни активности. Во рамките на дискусијата за развивање на вокабуларот преку читањето се споменува дистинкцијата меѓу интензивното и екстензивното читање. Интензивното читање е читање на краток текст придружено со вежби пред читањето, за време на читањето и по читањето. Екстензивното читање се однесува на читање на големи количини на материјал со фокус на значењето на текстот кое не вклучува многу други активности по читањето. Понатаму, кандидатката ги споредува учењето од контекст и техниките на директно учење како на пр. мнемониските техники, техниките на длабоко семантичко процесирање и др. и заклучува дека паралелно со директното учење треба да има програма за екстензивно читање и слушање надвор од формалната настава. По разгледувањето на критериумите за селектирање и техниките за презентирање на вокабуларот, следи осврт кон стратегиите за учење на вокабуларот. Разликата во успехот што го постигнуваат учениците значително зависи од изборот и примената на стратегии за учење врз кои влијаат фактори како што се: возраста, полот, нивото на јазична компетенција на учениците итн. М-р Даскаловска препорачува обуката за користење на стратегиите да биде интегрален дел на програмите за учење на вокабуларот.

Третата глава е со наслов „Основни концепти за читањето со посебен осврт на екстензивното читање“ (112 – 176). Во неа, кандидатката се осврнува на истражувањата на процесите на читање, врската помеѓу знаењето и вокабуларот и разбирањето при читањето, важноста на примената на стратегиите за читање и карактеристиките на програмите за екстензивно читање. Истражувањата за процесите на читање покажуваат дека за да можат да читаат течно и со разбирање, учениците треба да совладат голем број вештини како што се препознавање на буквите и зборовите, активирање на претходното знаење и поврзување со новата информација, изведување заклучок за значењето на зборовите, предвидување на содржината на текстот, препознавање на структурата на текстот, сфаќање на главната идеја и слично. М-р Даскаловска дава преглед на моделите на процесите на читање кои настанале како резултат на овие истражувања и кои укажуваат на тоа дека за да се развие вештината на читање кај учениците, на часовите треба да се посвети време на вежбање на брзо и точно идентификување на лексичките и граматичките форми, како и развивање на стратегии за правилно интерпретирање на текстовите. Во

понатамошниот текст кандидатката дава опширна анализа на стратегиите за читање. Студиите во кои се истражувала примената на стратегиите од страна на учениците кои изучуваат странски јазици упатуваат на заклучокот дека успешните читатели користат голем број стратегии, ги користат често и знаат како и кога да ги применат тие стратегии за одредена задача. М-р Даскаловска препорачува внимателно планирање на часовите кои вклучуваат текстови за интензивно читање, за да им се овозможи на учениците да се стекнат со неопходните вештини за успешно читање кои потоа тие ќе ги применуваат при читањето на разновидни текстови надвор од училницата. Кандидатката предлага разновидни активности кои можат да се користат во четирите фази од часот: пред читањето, за време на читањето, по читањето и дополнителни активности.

М-р Даскаловска го посветува последниот дел од оваа глава на екстензивното читање. Една од придобивките од екстензивното читање е тоа што им овозможува на учениците да ги среќаваат зборовите во различни природни контексти за да можат да ги усвојат комплексните особености на лексичките единици, како што се повеќезначноста, колокациите, регистерските аспекти и слично. Освен тоа, читањето се смета како неопходен извор за усвојување на зборовите кои не се толку чести во јазикот и кои се среќаваат претежно во пишани текстови, а сепак се дел од лексиконите на напредните ученици. Кандидатката ги наведува карактеристиките на програмите за екстензивно читање и укажува на улогата на наставникот во развивањето на љубовта кон читањето, бидејќи само преку откривање на придобивките од читањето учениците ќе се мотивираат да читаат.

Во четвртата глава „Преглед на досегашните истражувања за усвојување на вокабуларот преку екстензивно читање“ (177-200), м-р Даскаловска дава исцрпен преглед на студиите кои го истражувале усвојувањето на вокабуларот преку читање на мајчин и на странски јазик. Истражувањата покажуваат различни резултати во однос на усвојување на вокабуларот преку читање кое се движи од 6% до 96% од целните зборови во текстот. Во текот на изработката на дисертацијата, кандидатката направила уште две истражувања за усвојување на вокабуларот преку читање во нашата земја, едното со ученици од втора година гимназиско образование, а другото со студенти од прва година на Филолошки факултет. И во двете истражувања учесниците читале оригинални текстови, и резултатите покажале дека тие го усвоиле значењето на една четвртина од непознатите целни зборови.

Петтата глава „Истражување за усвојувањето на вокабуларот преку екстензивно читање во Р. Македонија“ (201-239) ги содржи целите и методологијата на истражувањето, резултатите, нивната анализа и споредба со резултатите од досегашните истражувања спроведени во светски рамки, како и соодветни заклучоци. Предмет на ова истражување се прашањата дали екстензивното читање може да придонесе за инцидентно усвојување на вокабуларот, кој е ефектот од екстензивното читање врз аспектите на познавање на зборот како што се писмената форма, значењето и колокациите, и каква е врската помеѓу фреквентноста на зборовите во текстот и степенот до кој тие зборови може да се усвојат. Ова истражување претставува прво проучување на инцидентното усвојување на вокабуларот преку екстензивно читање во

Р.Македонија. Тоа се разликува од досегашните истражувања во светот по видот и големината на текстот, аспектите на знаењето на зборовите кои се истражуваат, бројот на целните зборови и слично. Кандидатката се обидела да надмине дел од недостатоците на досегашните истражувања преку користење на оригинален текст кој е еден од најголемите текстови кои досега се користеле во овие истражувања, мерење на три аспекти на знаење на зборовите: писмена форма, значење и колокации, од кои последниот аспект е од особена важност бидејќи досега не бил предмет на истражување, како и користење на инструмент кој може да го детектира и делумното знаење на зборовите.

Истражувањето е реализирано од февруари до мај 2009 година, со 122 ученици од четврта година од три средни училишта со гимназиско образование од три града во Р.Македонија, од кои 63 учесници во експерименталната група и 59 учесници во контролната група. Учесниците од експерименталната група ја читале книгата *Мала принцеза* од Френсис Хојсон Барнет која содржи 66.938 зборови. Сто збора со различна фреквентност биле избрани за целни зборови и биле поделени во шест групи според бројот на среќавањата во текстот. Како инструменти за мерење на претходното знаење на целните зборови на учесниците и степенот на усвојување на вокабуларот од читањето биле користени два теста: диктат и тест за одредување на длабочината на познавањето на зборовите базиран врз тестот на зборовни асоцијации (Read, 2000), чија цел била да измери два аспекта на познавање на вокабуларот: значење и колокации. За да се добијат информации во врска со искуството на учениците од читањето на книгата, на крајот на истражувањето бил даден прашалник. Еден месец по прочитувањето на книгата повторно биле спроведени тестирања со истите тестови како и пред читањето со двете групи. Резултатите покажале дека учесниците во експерименталната група усвоиле прилично голем број од целните зборови и дека настанало подобрување на знаењето кај сите три аспекти на знаење на зборот. Имено, учесниците ја усвоиле писмената форма на 15,34 зборови или 24,23 %, знаењето на значењето на 16,5 зборови или 25,97 % и знаењето на колокациите на 17,75 зборови или 26,44 %. Овие резултати се импресивни и потврдуваат дека екстензивното читање може значително да придонесе за зголемување на вокабуларот кај учениците. Истражувањето покажало дека, за усвојување на значењето и колокациите, учениците стекнале повеќе делумно отколку целосно знаење на зборовите. Резултатите за усвојувањето на трите аспекти на знаење на зборовите според фреквентноста во текстот покажале дека учесниците најмногу ги научиле писмената форма, значењето и колокациите на зборовите кои се среќавале помеѓу 11 и 20 пати во текстот, и дека со намалување на фреквентноста на зборовите во текстот се намалува и степенот на нивното усвојување, што упатува на заклучокот дека за подобрување на знаењето на зборовите потребно е учениците да читаат што е можно повеќе за да имаат можност да ги среќаваат зборовите почесто, така што со секое ново среќавање нивното знаење на тие зборови постојано ќе се зголемува. Од одговорите на прашалникот добиени се сознанија за искуството на учениците од читањето на книгата. За повеќето учесници книгата била лесна за читање и поголемиот дел од нив обрнувале внимание на значењето на зборовите, помалку на писмената форма, а најмалку на колокациите.

Ова сознание е од особена важност бидејќи резултатите од истражувањата покажале најголемо зголемување на знаењето на колокациите, што укажува на фактот дека читањето придонесува за усвојување и на оние аспекти на знаењето на зборовите за кои не се вложува посебен напор за да се научат. Речиси сите учесници се изјасниле дека имале корист од читањето на книгата во однос на подобрувањето на вокабуларот, што може да влијае врз нивната мотивација да продолжат да читаат знаејќи дека тоа ќе им помогне да се стекнат со поголем вокабулар и поголемо знаење за јазикот воопшто.

Во шестата глава „Заклучни согледувања за усвојувањето на вокабуларот преку екстензивно читање“ (240-254), м-р Даскаловска дискутира за предностите и недостатоците на експлицитното и инцидентното учење на вокабуларот и изведува педагошко-методички импликации за наставата по англиски јазик во Р. Македонија врз основа на резултатите од истражувањето, а земајќи ги предвид и резултатите од истражувањата во светот, како и искуствата со имплементирање на програмите за екстензивно читање. Бидејќи целта на наставата по англиски јазик е оспособување на учениците да го користат јазикот во реалниот свет, а вокабуларот има суштинска улога во неговата употреба, потребно е наставниците да посветат посебно внимание на учењето и развивањето на вокабуларот. Тргнувајќи од придобивките од читањето кои веќе ги споменавме, како и од ограниченоста на редовната настава во поглед на можностите кои ги нуди за усвојување на вокабуларот, кандидатката предлага во наставните програмите по англиски јазик во нашата земја да се вклучи и компонентата за екстензивно читање. Исто така, таа смета дека часовите за интензивно читање на кратки текстови треба да се искористат за развивање на вештините на читање што ќе им помогне на учениците поуспешно да читаат. Меѓутоа, за да може да се воведат екстензивното читање како составен дел на наставните програми по англиски јазик потребно е да се обезбедат неколку услови како што се опремување на училишните библиотеки со литература на англиски јазик, обука на наставниците како да ја имплементираат програмата за екстензивно читање и посветување барем два часа месечно на екстензивното читање на кои ќе се дискутира и ќе се разменуваат ставови, мислења и чувства за книгите кои учениците ги прочитале во тој период.

М-р Даскаловска ги завршува заклучните согледувања со насоки за понатамошни истражувања. Таа сугерира во идните истражувања да се прочитаат повеќе книги во подолг временски период, да се истражуваат поголем број на целни зборови и повеќе аспекти на знаењето на зборовите, да се користат пософистицирани тестови кои ќе можат да го доловат и делумното зголемување на знаењето на зборовите, итн.

Како прилози (стр. 255 – 261) се дадени тестот за одредување на длабочината на познавање на зборовите и прашалникот за учениците.

На крајот на трудот е приложена исцрпна библиографија (стр. 264 – 280).

ЗАКЛУЧОК

Од приложениот извештај може да се заклучи дека докторската дисертација „Усвојување на вокабуларот на англискиот како странски јазик во Р.Македонија преку екстензивно читање“, изработена од м-р Нина Даскаловска, претставува оригинален придонес кон истражувањата од областа на усвојувањето на англискиот јазик кај нас. Кандидатката сериозно и компетентно одговорила на поставените цели и задачи. Анализата на резултатите од истражувањето добиени со современа научноистражувачка методологија упатува на интересни сознанија за ефектите од усвојување на вокабуларот преку екстензивно читање како и на соодветни решенија за организирање квалитетна настава.

Со оглед на гореобразложеното, ни претставува чест на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје да му предложиме да го прифати нашиот извештај и кандидатката м-р Нина Даскаловска да ја повика на одбрана на својата докторска дисертација.

Скопје,
24.1.2011

Рецензентска комисија

1. Д-р Анжела Николовска, доцент, с.р.
2. Д-р Екатерина Бабамова, редовен професор, с.р
3. Д-р Марија Јанева – Михайловска, редовен професор, с.р
4. Д-р Зозе Мургоски, редовен професор, с.р
5. Д-р Виолета Димова, редовен професор, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА 4 АСИСТЕНТИ ПО ПРЕДМЕТОТ ИНФЕКТОЛОГИЈА НА
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование и членовите 42-46 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и сорботнички звања на УКИМ во Скопје со Анекс 1 и Анекс 2 од овој Правилник, Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, донесе решение за преизбор на 1 асистент и избор на 3 асистенти по предметот инфектологија во согласност со конкурсот од 19.10.2010 година и формира Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Звонко Миленковиќ, проф. д-р Виолета Груневска и проф. д-р Снежана Стојковска. Комисијата ја проучи доставената документација и до Наставно-научниот совет го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ас. д-р м-р Крсто Гроздановски

Биографски податоци

Крсто Гроздановски е роден во Скопје на 24. III 1970 година. Средно образование завршил во МУЦ „Д-р Панче Караџов“ во 1988. Во 1990 година се запишал на Медицинскиот факултет во Скопје, кој го завршил на 5.VII 1996 година со среден успех 8,6. На Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби е вработен на 1.XII 1996 година. Специјализација по инфектологија започнал на 1. X 1998 година, а во декември 1998 г. се запишал на постдипломски студии на Медицинскиот факултет во Скопје. На 21.3.2002 година, д-р Крсто Гроздановски е избран за помлад асистент по предметот инфектологија, а во октомври 2002 успешно ја завршил специјализацијата по инфектологија и работи на Одделот за интензивна нега при Клиниката за инфективни болести на работно место шеф на отсек за механичка вентилација. За раководител на Одделот за ургентна инфектологија и интензивна нега е назначен на 27.4.2010 година.

Стручна и научна активност

Д-р Крсто Гроздановски, како автор и коавтор, со свои трудови учествувал на повеќе семинари и конгреси. На Првиот конгрес на инфектолозите на Македонија со меѓународно учество, одржан во Охрид во 1999 година, дал значаен придонес во работата на Редакцискиот одбор. Во јули 2000 г. учествувал во организацијата на Првиот семакедонски конгрес на лекарите, стоматолозите и фармацевтите.

Во ноември 2001 година успешно го завршил курсот за контрола на интрахоспитални инфекции, одржан во Бриж, Белгија, а во организација на CDC (Centers for diseases control) и Европското здружение за клиничка микробиологија и инфективни болести. Во мај 2003 година учествувал на II конгрес на инфектолозите на Македонија, а во октомври 2004 година активно учествувал на годишниот конгрес на Европското здружение за интензивна медицина во Берлин. Во декември 2005 година го одбрани магистерскиот труд со наслов „Корелација на маркерите на инфламацијата со клиничкиот тек и исходот кај болните со сепса.“ Во мај 2007 дава придонес во работата на III конгрес на инфектолозите. Д-р Крсто Гроздановски е член на Комисијата за контрола на интрахоспитални инфекции при Клиниката за инфективни болести и Клиниката за детска хирургија, како и член на Здружението за критична медицина. Наставно-научниот совет при Медицинскиот факултет во 2009 година ја прифати темата за изработка на докторска дисертација со наслов „Показатели кои ја предвидуваат прогресијата и исходот кај болни со тешка сепса и септичен шок“. Д-р Крсто Гроздановски активно учествувал на повеќе состаноци и семинари главно поврзани со интензивното лекување на пациенти со инфективни болести.

Четириесет и еден труд на кандидатот се веќе рецензирани (рецензиите се објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од 15 февруари 2002 година бр.796 и од 31 март 2006 бр. 894).

За овој избор за асистент, кандидатот ги предложи следниве трудови за рецензија:

42. ПРОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТА НА ДВА ИНДЕКСА НА ТЕЖИНА НА БОЛЕСТ КАЈ БОЛНИ СО ТЕШКА СЕПСА

Гроздановски К, Миленковиќ З, Каламарас П, Спасовска К, Демири И.
Physioacta 2008. 1(2): 31-36

Целта на студијата била да се спореди ефективностa на Simplified Acute Physiologic Score II (SAPS II) и Mortality Prediction Model (MPM II₀) во предвидување на исходот кај болни со тешка сепса. Во студијата биле вклучени 53 возрасни болни со тешка сепса лекувани на Одделот за интензивна нега при Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје. Болните со тешка сепса биле поделени на две групи: во едната биле вклучени болни кои преживеале, а во другата починати болни. Кај двете групи на болни бил пресметан SAPS II и MPM II₀ индексот на

тежина на болеста. Со логистичката регресија се добиле сензитивноста, специфичноста, позитивната и негативната предиктивна вредност на индексите во предвидувањето на исходот кои понатаму биле искористени за конструирање на ROC-крива (Receiver Operating Characteristic Curve). SAPS II индексот покажал сензитивност од 72,4%, специфичност од 77,2%, а MPM II₀ сензитивност од 62,0% и специфичност од 53,8%. Зоната под ROC-кривата за SAPS II била 0,813, а за MPM II₀ 0,750. Авторите заклучуваат дека од двата анализирани индекса на тежина на болеста, кај болни со тешка сепса, SAPS II нуди подобра предиктивна вредност од MPM₀.

43. ВЛИЈАНИЕ НА НАРУШЕНАТА ФУНКЦИЈА НА ОРГАНИТЕ И ОРГАНСКИТЕ СИСТЕМИ ВРЗ ИСХОДОТ КАЈ БОЛНИ СО ТЕШКА СЕПСА

Гроздановски К, Миленковиќ З, Каламарас П, Спасовска К, Демири И.
Physioacta 2008. 2(1): 47-52

Студијата имала за цел да го определи значењето на нарушената функција на некои органи или органски системи во прогнозата на исходот кај болните со тешка сепса. Во студијата биле вклучени 63 возрасни болни со тешка сепса лекувани на Одделот за интензивна нега при Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје. Пациентите биле поделени во две групи, и тоа болни кои преживеале $n=29$ (46%) и болни кои починале $n=34$ (54%). При приемот кај сите болни биле измерени телесната температура, бројот на респирации, бројот на леукоцити, пулсот и крвниот притисок. Биле испитани гасни анализи, факторите на коагулација, бубрежната и црнодробната функција, како и општите демографски податоци. Варијаблите кои покажале статистичка значајност во униваријантната анализа се употребиле за изработка на логистичка регресивна анализа со цел издвојување на оние што имаат значајно влијание врз исходот.

Резултатите покажале дека дваесет и осум (44,4%) болни имале дисеминирана интраваскуларна коагулација (ДИК), а 34 (54%) акутна бубрежна инсуфициенција (АБИ). Нарушена функција на црниот дроб имале 21 (33,3%) пациент, хипотензија 15 (23,8%), ацидоза 20 (31,7%) и 35 (55,6%) од пациентите имале хипоксемија. Морталитетот на анализираниите пациенти бил 54 проценти. Логистичката регресивна анализа ја издвоила возраста над 60 години (OR 3,68; 95% CI 1,04-13,05, $p=0,043$), дисеминираната интраваскуларна коагулација (OR 4,83; 95% CI 1,33-17,49, $p=0,016$) и ацидозата (OR 3,88; 95% CI 1,02-14,7, $p=0,044$) како предиктори на смртниот исход кај болните со тешка сепса. Авторите заклучиле дека септичните болни со напредната возраст, ДИК и ацидоза имаат поголем ризик за смртен исход.

44. ЗНАЧЕЊЕ НА КОНЦЕНТРАЦИЈАТА НА ЛАКТАТИТЕ И Ц-РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН ВО ПРЕДВИДУВАЊЕ НА ИСХОДОТ КАЈ БОЛНИТЕ СО ТЕШКА СЕПСА

Гроздановски К., Миленковиќ З., Каламарас П., Демири И., Спасовска К.

IV конгрес на анестезиолози на Македонија, 2010. Зборник на трудови, P063.

Авторите имале за цел да го одредат значењето на лактатите и Ц-реактивниот протеин (ЦРП) во предвидување на исходот на болните со тешка сепса. Во студијата биле вклучени 98 болни со тешка сепса кои биле поделени во две групи и тоа на болни кои преживеале $n=51$ (52%) и болни кои починале $n=47$ (48%). Кај сите болни била мерена концентрацијата на лактатите и ЦРП на приемот, 24 и 48 часа потоа. Вредностите на лактатите и ЦРП помеѓу групите биле споредени со Т-тест, а параметрите кои покажале статистички значајна разлика биле искористени за конструирање на ROC-крива (receiver operating curve) со цел за определување на оптималниот cut-off на лактатите и ЦРП во предикција на исходот. Средната вредност на концентрацијата на лактатите при приемот кај преживеаните била $2,55 \pm 0,97$ mmol/L, а кај оние што починаа $4,40 \pm 1,29$ mmol/L ($p < 0,001$). Концентрацијата на ЦРП помеѓу двете групи покажала статистички значајна разлика на 48 часа по приемот и тоа $98,47 \pm 101,1$ mg/L кај преживеаните, а кај оние што починале $268,2 \pm 193,4$ mg/L ($p < 0,001$). Зоната на ROC-кривата за лактатите била 0,872 со оптимален cut-off од 3,2 mmol/L, а за ЦРП 0,802 со оптимален cut-off од 89,5 mg/L. Во трудот се заклучува дека мерењето на концентрацијата на лактатите кај болните со тешка сепса овозможува рана предикција на неповолниот исход за разлика од ЦРП кој може да понуди предикција 48 часа по приемот. Авторите укажуваат дека раната предикција на можниот неповолен исход ќе овозможи рано имплементирање на тераписки протокол кој ќе придонесе за намалување на морталитетот кај болните со тешка сепса.

45. ЗНАЧЕЊЕТО НА ИНТЕРЛЕУКИНОТ 6 И ТУМОР-НЕКРОТИЗИРАЧКИОТ ФАКТОР АЛФА ВО ПРЕДВИДУВАЊЕТО НА ИСХОДОТ КАЈ БОЛНИ СО ТЕШКА СЕПСА

Гроздановски К., Миленковиќ З., Груев Т., Каламарас П.
Мак Мед преглед 2005; 59 (34): 144-147.

Авторите имале за цел да ја одредат вредноста на IL-6 и TNF- α во предвидувањето на исходот кај болни со тешка сепса. Истражувањето било проспективно, групно споредбено, контролирано, а било изведено на Одделот за интензивна нега при Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби. Анализираниите инфламаторни маркери биле мерени при приемот, 24 и 72 часа потоа. Добиената статистичка значајност од униваријантната анализа била користена за изработка на логистичка регресивна анализа за предвидување на исходот. Потоа била изработена ROC-крива (Receiver Operating Characteristic Curve) со цел за определување на оптималната гранична вредност на анализираниите маркери за предвидување на исходот кај болните со тешка сепса. Инфламаторните маркери покажале значајност во предвидувањето на исходот на 72 часа по приемот кај болните со тешка сепса, и тоа: TNF- α (зона под ROC-кривата 0,848, гранична вредност 31,3 pg/mL) и IL-6 (зона под ROC кривата 0,985,

гранична вредност 26 pg/mL). Студијата покажала дека IL-6 и TNF- α имаат значење во предвидувањето на исходот 72 часа по приемот, а покачувањето на нивната концентрација во текот на тешката сепса укажува на можна прогресија и смртен исход.

46. ФИЗИОЛОШКИ И БИОХЕМИСКИ ПАРАМЕТРИ КАКО ПРЕДИКТОРИ НА ИСХОД НА ТЕШКА ВОНБОЛНИЧКА ПНЕВМОНИЈА

Спасовска К., Миленковиќ З., Гроздановски К.
Physioacta 2008. 1(2): 55-62

Студијата имала за цел да ги одреди физиолошките и биохемиските фактори како предиктори на смртниот исход при прием кај болни со тешка вонболничка пневмонија. Авторите анализираше 81 болен со тешка пневмонија при што болните биле поделени на две групи според исходот. Полот, возраста, коморбидноста и деновите на болест пред приемот не покажале асоцираност со смртниот исход. Логистичката регресија покажала дека независни фактори асоцирани со смртниот исход се: пушење, покачена телесна температура над 38,5 C, пулс над 90 удари/мин, број на респирации над 25/минута, леукоцитоза над $10 \times 10^9/L$, уреа над 7.4 mmol/L и артериска сатурација со $O_2 < 90\%$. Авторите заклучуваат дека навременото препознавање на факторите на ризик од смртен исход ќе доведе до навремено преземање на адекватни терапевтски мерки со цел за намалување на морталитетот кај болните со тешка пневмонија.

47. SEPSIS IN INTRAVENOUS DRUG USERS

Kostovski D., Grozdanovski K.
5th Adriatic drug addiction treatment conference, Ohrid, Macedonia. Addictions 2010; XI (suppl. 1): A049.

Трудот имал за цел да ги опише карактеристиките на сепсата кај интравенските корисници на наркотици. Студијата била ретроспективна, дескриптивна и опфатила 178 болни со сепса лекувани на одделот за интензивна нега при Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје. Од анализираните болни со сепса, 11 (6,1%) биле интравенски корисници на дрога. Средната вредност на возраста била $31,7 \pm 6,1$ година и сите пациенти биле од машкиот пол. Најчеста локализација на инфекцијата биле белите дробови (пневмонија) кај 6 болни, ендокардитис кај 4 пациенти и кај еден пациент инфекција на кожа и поткожно ткиво. Најчест изолат од хемокултурите бил *S. aureus*. Кај двајца болни се развил септичен шок, акутна бубрежна слабост се јавила кај 3 болни, дисеминирана интраваскуларна коагулација кај 5 пациенти, а 5 болни имале и прнодробна лезија. Двајца пациенти завршиле со летален исход. Авторите заклучиле дека интравенското аплицирање на наркотици е асоцирано со ризик за сепса, така што напорите за намалување на штетата од користењето на дрога треба да се насочат кон едукација на корисниците за начините за заштита и намалување на ризикот од инфекција.

Д-р Маја Василева-Дугановска

Биографски податоци

Д-р Маја Василева-Дугановска е родена на 1.5.1973 год. во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во 1991 год и дипломирала во 1997 год. со просечен успех 9,44. Во тек на студиите земала активно учество на студентски конгреси во Охрид, Каиро, Истанбул. На Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби се вработила на 1.7.1998 год. Специјализацијата по инфектологија ја започнала на 15.2.2000 год., во септември 2002 година е избрана за помлад асистент на Катедрата за инфектологија при Медицинскиот факултет, а и реизбрана во 2006 година. Во 2004 година се запишала на постдипломски студии. Специјалистичкиот испит по предметот инфектологија успешно го положила на 15.3.2004 година.

Стручна и научна дејност

Д-р Маја Василева-Дугановска работи на Одделот за дијагностика и третман на лицата со ХИВ/СИДА, со посебен интерес и ентузијазам. Стручен престој има остварено на Одделот за ХИВ/СИДА на Институтот за тропски болести во Белград 2004 година и на Универзитетската Клиника „Фран Михаљевиќ“ во Загреб, 2005. Во мај 2006 добила стипендија од „International Society of Infectious Diseases-ISID“ за 2 -неделен престој во „National Institute of Health-NIH, Washington DC, USA“. Учествовала на обука за третман и нега на ХИВ- инфекција, во 2008 година, водена од д-р Марк Нелсон, Универзитетска Клиника Chelsea and Westminster, Лондон, Англија, во организација на Универзитетската Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, како проект на Глобален фонд. Во 2008 година учествовала на едно-неделен семинар за ХИВ/ХЦВ/ХБВ коинфекции во Мадрид, во организација на „European AIDS treatment Network, NEAT“.

Како автор и коавтор учествовала на повеќе стручни семинари и конгреси во земјава и во странство. Активно зборува англиски јазик.

Наставна дејност

Д-р Маја Василева-Дугановска е избрана за помлад асистент по инфектологија во 2002 год./Билтен бр. 809 Скопје, 2 септември 2002 год, а реизбрана е во 2006. Оттогаш е активно вклучена во изведувањето на практичниот дел по предметот инфектологија, со водење вежби со студентите по општа медицина и стоматологија, како и во работата со стажантите.

Досега се рецензирани 22 стручни труда, и тоа 4 труда при првиот избор за помлад асистент по инфектологија, објавени во Билтен бр. 809 на Универзитетот, 2 септември 2002 и (18) рецензирани трудови при реизборот за помлад асистент по инфектологија (Билтен бр. 894 на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“, 31 март 2006)

СПИСОК НА ТРУДОВИ ЗА РЕЦЕНЗИРАЊЕ:

23. SALMONELLAS DIARRHOEA-

11-th International Congress on Infectious Diseases, Cancun, Mexico, march, ISE.041, 2004

S. Stojkovska, B.Joksimovic, E.Dokic, M.Dimzova, **M. Duganovska**

Целта на трудот била да се прикаже ефикасноста на антибиотикот кај пациентите со изолирана салмонела од копрокултура. Анализирани биле 133 истории на пациенти со документирана салмонела. Пациентите биле поделени во 2 групи: пациенти без антибиотски режим (44) и пациенти со антибиотски режим (89). Користен е т-тест и Њилцоџон тест за анализата. Авторите заклучуваат дека не постои значајна разлика меѓу групите, во времето потребно за ерадикација на салмонелата.

24. CLINICAL EFFICACY OF INTRAVENOUS FOLLOWED BY ORAL AZITHROMYCIN MONOTHERAPY IN HOSPITALIZED PATIENTS WITH COMMUNITY ACQUIRED PNEUMONIA

7th TURKISH THORACIC SOCIETY, ANTALIA, PP-744, 2004

I. Kondova, D. Dimitirev, A. Anastasovska, G. Kondov, N.Panovki, B.Veljanovksa, V.Cvetkovska, **M. Vasileva Duganovska**, S.Petrusevska.

Со откривањето на атипичните причинители на пневмониите, макролидите заземаат значајно место во терапијата на долгореспираторните инфекции. Направена е анализа на клиничкиот ефект на монотерапијата на пневмониите со азитромицин парентерално со премин на перорална терапија со истиот препарат при задоволување на условите за „Сњицх“ терапија. Заклучено е дека успешно лекување на пневмониите со монотерапија со азитромицин е постигнато кај 80,93% од пациентите со лесна или средно тешка пневмонија, а најчесто детектираните причинители на пневмонија биле атипичните причинители.

25. IMMUNOHISTOCHEMICAL FEATURED AND EXPRESSION OF CYCLIN D PROTEINS AND P53 IN KAPOSI SARKOMA-

Petrusevska G., Ilievski B., **Vasileva-Duganovska M.**, Bogoeva B.
M. Materia Medica Vol.22, No.2(Supp.1) June, 2006.

Обработени се 3 пациенти со АИДС и Капоши саркома, клиничка презентација на туморот, со посебен акцент на имунохистохемиските карактеристики.

Цел на трудот е да се прикажат имунохистохемиските карактеристики на Капоши сарком, евалуација на експресијата на цикличен Д-протеин и p53. Користени се имунохистохемиски боења на ендотелните клетки со моноклонални антитела. Експресијата на цикличен Д-протеин и p53 е во корелација со агресивноста на туморската клеточна популација.

26. ПРОМЕНА НА МОРТАЛИТЕТОТ КАЈ ХИВ ИНФИЦИРАНИ ЛИЦА ПО ВОВЕДУВАЊЕ НА АРВ-ТЕРАПИЈА

III Конгрес на инфектолозите на Македонија со меѓународно учество 03У04 стр 48, 2007

Дугановска-Василева М., Груневска В., Стевановиќ М., Миленковиќ З., Гроздановски К., Семенакова В., Карацовски Ж., Исјановска Р.
Клиника за инфективни болести, Скопје, Р. Македонија.

Цел на трудот е да се анализираат морталитетот и причините за смртност кај ХИВ-инфицираните пациенти во периодот пред и по воведувањето на АРВ-терапијата. Авторите ретроспективно ги анализираат податоците од 1989 до 2006 година, на пациентите хоспитализирани на Одделот за третман на ХИВ и СИДА при Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје и пријавите за смрт во РЗЗЗ. Пациентите се поделени во две групи, и тоа пациенти кои не примале терапија и/или примале интермитентно моно или дуо терапија со група пациенти кои примале високо активна антиретровирусна терапија (ВААРТ). Со анализата на податоците, авторите дошле до заклучок дека со примена на ВААРТ, морталитетот опаднал за 42% во анализираниот период. Во истиот период, стапката од 38% смртност кај пациенти на ВААРТ се должи на доцна откриена ХИВ-инфекција и задоцнето започнување на третман со ВААРТ.

27. ПРОГРЕСИВНА МУЛТИФОКАЛНА ЕНЦЕФАЛОПАТИЈА КАКО ИНИЦИЈАЛНА МАНИФЕСТАЦИЈА НА АИДС

III конгрес на инфектолозите на Македонија со меѓународно учество 03П11стр. 52, 2007

Дугановска-Василева М., Груневска В., Стевановиќ М., Миленковиќ З., Гроздановски К.,
Клиника за инфективни болести, Скопје, Р. Македонија.

Прогресивна мултифокална леукоенцефалопатија (ПМЛ) е субакутна демиелинизирачка инфекција на ЦНС со фатален исход, предизвикана од убиквитарен, вообичаено непатоген ЈЦ папова вирус, кој ретко предизвикува болест кај имунокомпетентни лица. Целта на трудот е да се прикаже случај на ПМЛ како иницијална манифестација на СИДА со посебен осврт на дијагностиката и улогата на високо активниот антиретровирусен третман кај овие болни.

Со анализирањето на клиничката слика, дијагностиката и третманот може да се заклучи дека високо активниот антиретровирусен третман овозможува продолжување на животот и подобра прогноза кај овие пациенти.

28. ПРВИ ИСКУСТВА ВО ТРЕТМАНОТ НА ХИВ-АСОЦИРАН КАПОШИ САРКОМ НА КЛИНИКАТА ЗА ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ И ФЕБРИЛНИ СОСТОЈБИ, ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

III конгрес на инфектолозите на Македонија со меѓународно учество 03У04 стр. 48, 2007

Стевановиќ М., Дугановска М., Миленковиќ З., Гроздановски К., Семенакова В.

Клиника за инфективни болести, Скопје, Р. Македонија.

Во овој труд, авторите опишуваат случај на доцна откриена СИДА, со манифестација на тешка форма-ХИВ-асоциран Капоши сарком. Успешниот третман на пациентката со ВААРТ и цитостатици резултирал со комплетно повлекување на кожните промени кај болната, како и добар вирусолошки и имунолошки одговор на дадената ВААРТ. Ваква манифестација на ХИВ - асоциран Капоши сарком е ретко опишан и во светски рамки.

29. KAPOSHI'S SARCOMA ВО УСНА ШУПЛИНА АСОЦИРАН СО АИДС – ПРИКАЗ НА ДВА СЛУЧАЈА

III конгрес на инфектолозите на Македонија со меѓународно учество 03У05 стр. 49, 2007

Илиевски Б¹, Петрушевска Г¹, Цветковски П¹, Дугановска С¹, Василева-Дугановска М², Поповиќ Д³, Панчевски Г³, Бенедети А³.

1. Институт за патолошка анатомија, Медицински факултет, Скопје, Македонија
2. Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, Скопје, Македонија
3. Клиника за максилофацијална хирургија, Скопје, Македонија

Во трудот се прикажани 2 случаја на Капошиев сарком на лигавицата на тврдото непце, во усна празнина кај пациенти со хронична ХИВ инфекција. Авторите ја анализирале клиничката слика и хистолошката експресија на болеста. Направена е анализа на воспалителниот инфилтрат во туморската маса, со хистопатолошките промени, докажани покрај со стандардни хистолошки боења и со имуно-хистохемиска анализа со моноклонални антители. Потенцирана е важноста на патолошката анализа во дијагностиката на ова ретко заболување.

Помл.ас д-р Марија Димзова

Биографски податоци

Д-р Марија Димзова е родена во Охрид на 21.II,1974 година. Основно образование и средно училиште до трета година има завршено во Охрид, а IV година од средното образование ја има завршено во САД, како студент на размена. За време на престојот во САД станала член на американското национално почесно друштво (American National Honor Society), како резултат на постигнатите достигнувања и на одличниот успех покажан во доменот на образованието.

На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1992 година, а студиите ги завршила во март 1999 година, со среден успех 9,65.

Во 2001 година се вработила во секторот на приватна пракса „ПЗО Пени“ во Охрид, како лекар по општа медицина, каде што работела 10 месеци, за во наредните три месеци да волонтира на Клиниката за ендокринологија при Клиничкиот центар во Скопје.

Од мај 2002 година е вработена на Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје.

Специјализирала во периодот 2002-2006 година и во февруари 2007 година го положила специјалистичкиот испит по инфектологија.

Во 2008 година е избрана за помлад асистент на Катедрата за инфектологија при Медицинскиот факултет во Скопје, со водење вежби со студентите по општа медицина и стоматологија, како и во работата со стажантите.

Стручна и научна активност

Во текот на својот специјалистички стаж, помл.ас. д-р Марија Димзова била активно вклучена во стручната работа на Клиниката, а најголем период поминала работејќи на Одделот за вирусни хепатити, каде што е распределена и денес како раководител на отсек.

Со свои и со заеднички трудови учествувала на разни стручни конгреси, симпозиуми и состаноци во земјава, а и во странство.

Во 2004 година земала учество на семинарот за ХИВ/СИДА курс за обука за специјалисти по инфективни болести од Западен Балкан, одржан во Загреб, Хрватска.

Во тек на 2005 година остварила уште еден тренинг курс, за обука за клиничка работа со пациенти со ХИВ/СИДА, одржан на Клиниката за инфективни болести во Загреб, Хрватска, а била и едукатор на летната школа за деца и родители на деца со хемофилија за превенција на хепатитис, одржан во Охрид.

Во 2005 година се запишала на постдипломски студии по предметот инфектологија.

Во 2006 година е едукатор на курсот за обука за терапија на пациенти со хроничен хепатитис Б и Ц, одржан во Охрид.

Во 2007 година била член на редакцискиот одбор на III конгрес на инфектолози на Македонија со интернационално учество.

Во истата година добива и Благодарница од Македонското лекарско друштво за активно извршување на целите и задачите на здружението.

Во 2007 година посетувала семинар за обука за превенција на интрахоспитални инфекции, одржан на Медицинскиот факултет во Скопје.

Во 2007 година станала член на Комисијата за превенција на интрахоспитални инфекции при Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби.

Во декември 2007 година реализирала стручен престој на Институтот за инфективни болести и тропска медицина, во Белград, со цел обука за изведување на хепатална биопсија.

Во 2008 година е избрана за секретар на Македонското здружение на инфектолози-ЗИМ.

Во 2009 година остварила стручен престој во Виена, во организација на NEAT-European AIDS treatment Network.

Во 2010 година учествувала на стручниот состанок на EPISOUTH- мрежата за следење и превенција на заразни заболувања, одржан во Рим, Италија.

Досега се рецензирани 21 стручен труд при изборот за помлад асистент по инфектологија, објавени во Билтен бр. 938/2008 од 31 март 2008 година.

За избор за асистент кандидатката ги предложи следниве трудови за рецензија:

22. OSTEOARTICULAR INVOLVEMENT IN BRUCELLOSIS: STUDY OF 196 CASES IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA.

Bosilkovski M., Krteva Lj., Caparoska S., Dimzova M.

Croat Med J 2004; 45: 727-33.

Во студијата се обработени застапеноста, видовите, клиничките карактеристики и исходот на коскенозглобната бруцелоза. Оваа форма била најдена кај 59% од пациентите со бруцелоза, со застапеност на периферниот артритис кај 61%, сакроилеитис кај 31% и спондилитис кај 29%. Кај 44% од пациентите, коскенозглобните промени биле локализирани на две или повеќе места. Пациентите со коскенозглобна локализација имале подолго траење на болеста пред поставување на дијагнозата и повисока седиментација, споредени со пациентите без коскенозглобно засегање. Спондилитис имале 24 од 25 пациенти со коскенозглобно засегање кои имале тераписки неуспех. Авторите заклучуваат дека коскенозглобната бруцелоза била честа форма на локализираната бруцелоза, при што неповолен тераписки одговор најчесто се регистрирал при постоење на бруцелозен спондилитис.

23. BRUCELLOSIS IN 418 PATIENTS FROM THE BALKAN PENINSULA: EXPOSURE-RELATED DIFFERENCES IN CLINICAL MANIFESTATIONS, LABORATORY TEST RESULTS, AND THERAPY OUTCOME.

Bosilkovski M., Krteva Lj., Dimzova M., Kondova I.

Int J Infect Dis 2007;11:342-7.

Во трудот се проучени некои демографски клинички и лабораториски карактеристики кај пациенти со бруцелоза, во зависност од начинот на кој била стекната болеста. Проследени биле 251 пациент кои болеста ја стекнале при професионална изложеност и 167 пациент кои немале ваква изложеност. Споредбата меѓу двете групи покажала дека при професионалната изложеност сигнификантно почесто се сретнувал машкиот пол (74,9% наспроти 59,9%), позитивната фамилијарна историја (61,4% наспроти 44,3%) и артралгиите (86,1% наспроти 75,4%), додека во групата без професионална изложеност сигнификантно почеста била педијатриската возраст (22,8% наспроти 12,8%), температурата (74,8% наспроти 64,1%) и анемијата (47,9% наспроти 37,4%). Исто така, авторите заклучиле дека ризичниот фактор за стекнување на болеста не влијаел врз нејзиниот исход.

24. NATURAL HISTORY OF BRUCELLOSIS IN AN ENDEMIC REGION IN DIFFERENT TIME PERIODS

Bosilkovski M., Dimzova M., Grozdanovski K.

Acta Clin Croat 2009; 48: 41-46.

Во студијата се иследува еволуцијата и исходот на пациенти со бруцелоза третирани во два различни временски периода. Компарирани се демографските, епидемиолошките, клиничките и лабораториските карактеристики, како и исходот на пациенти со бруцелоза. Во првиот временски период биле обработени 159 (1990-1991), а во вториот 138 пациенти (2003-2005). Пациентите лекувани во вториот временски период биле постари (34.6 ± 20 vs. 33.0 ± 17.7 години, $P=0,041$), а начинот на добивање на болеста бил помалку како резултат на ингестија на заражена храна (34,8% vs. 47,2%; $p=0,031$). Фокалните форми на болеста биле застапени повеќе кај болните третирани во вториот временски период, и тоа најизразена форма била остеоартикуларната локализација (66,7% vs. 50,3%; $p=0,004$). Помеѓу двете компарирани групи на болни немало статистички сигнификантна разлика во исходот на болеста и покрај различните терапевтски протоколи. Од студијата може да се заклучи дека со тек на времето има подобро разбирање за болеста кај општата популација, како и поефикасно медицинско справување со бруцелозата.

Д-р Сунчица Богоева Тасевска**Биографски податоци**

Сунчица Богоева Тасевска е родена на 27.7.1972 година во Скопје. Средно образование завршила во МУЦ „Д-р Панче Караџов“. Во 1991 година се запишува на Медицински факултет во Софија, а дипломирала во текот на 1997 година со просечен успех 8,72. Во текот на 1998 година работи 7 месеци како лекар-волонтер во Градска болница, а потоа во тек на 3 месеци како лекар во Кампот за бегалци –Стенковец. Од април 1999 година волонтирала како лекар на Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби, каде се вработила во јуни 2002 година. Специјализација по инфектологија добила во октомври 2002 година, којашто ја завршила во април 2008 година.

Стручна и научна активност:

Во мај 2008 година е избрана за помлад асистент на Катедрата за инфектологија и оттогаш е активно вклучена во изведувањето на практичниот дел од предметот инфектологија со водење вежби на студенти по општа медицина и стоматологија, радиолошки техничари и работа со стажанти во тек на студиите и општиот медицински стаж. Д-р Сунчица Богоева Тасевска присуствува и учествува на повеќе стручни состаноци, конгреси и семинари, со сопствени трудови и како коавтор. Од 1.7.2009 година има прекин во активностите како лекар и асистент во траење од 18 месеци, заради патолошка бременост и породилно боледување.

За овој избор во звањето на асистент кандидатката ги приложува следните трудови:

1. AST LEVEL AMONG CHILDREN STREPTOCOCCICAL INFECTION RETROSPECTIVE STUDY

L. Zabaznoska, S.Bogoeva-Tasevska.

17 IFCC-FESCC European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine

CCLM. VOL.45. ISSN 1437-8523 Special supplement, pp S1-S473 June 2007.

Цел на трудот е адекватна проценка и тераписки пристап во лекувањето на акутните и хроничните тонзилити како и превенција на тешките компликации. Нивото на АСТ е еден од водечките параметри за детекција на тонзилити предизвикани од Ст. псогенес. Високото ниво на АСТ е резултат на акутна стрептококна ангина, иако во почетокот на заболувањето вредностите на АСТ можат да бидат во референтните вредности. Во супспецијалистичката амбуланта за респираторни заболувања проследени се 112 деца на возраст 5-10 години со дијагнози: Тонзилитис акута, Тонзилопхарингитис или Скарлатина. Врз основа на клиничките симптоми, лабораториските и микробиолошките анализи Стрептококус псогенес е детектиран кај 98 случаи (87,5%). Кај 91 дете нивото на АСТ е зголемено (поголемо од 200 IU) уште во текот на првата посета и тоа кај 23

(25,3%) има АСТ до 400 ИУ, кај 51 (56%) до 800 ИУ, кај 13 (14%) до 1 200 ИУ и кај 4 пациенти (4,4%) до 1 600 ИУ. Спарлатина како хипертоксична експресија на стрептококен тонзилит е дијагностицирана кај 34 пациенти што е 35%, секоја од нив со АСТ-ниво над 600 ИУ. АСТ нивото може да се земе како водечки параметар не само како дијагностичка процедура за стрептококен тонзилит, туку и како главен тест за стрептолизин токсичност и сензибилност. Брзата и адекватна терапија е најважна во третманот на акутните и хронични тонзилити со тоа превенција од тешки компликации.

2. The rate of Mortality Among the Patients Accepted in ICU of the Clinic for Infectious Diseases from 2003-2006.

P. Stojevska, Z. Milenkovic, K. Grozdanovski, D. Jovanovska, M. Cvetanovska, V. Kirova, R. Stojovski, S. Bogoeva, D. Azmanova.

12-th International Congress on Infectious Diseases, Lisabon, Portugal, 2006
Volume 10, supplement 1, page 326, 2006

Целта на авторите е да ги детерминираат инфективните заболувања кои најчесто доведуваат до летален исход и нивната корелација со полот и националноста. Ретроспективно се обработувани 490 пациенти хоспитализирани во Центарот за интензивна нега, во период од три години (2003-2006). Стапката на морталитет за 490 пациенти беше 88 (17,95%). Мажи биле 50 (56,8), а жени 38 (43,18%), Христијани биле 68 (77,27%), а муслимани 20 (22,72%). Летален исход кај пациенти со менингоенцефалит имало во 15 (17,05%) од случаите, кај пурулентен менингит било 7 (7,95%), хепатална кома 20 (22,72%), масивна бронхопневмонија 18 (20,45%), сепсис 20 (22,72%), токсикоza 7 (7,95%) и по еден случај со тетанус и грип. Заклучокот на авторите е следнов: сепсата и хепаталната кома се најчестите причини за смрт во изминатите три години.

3. Антибиотски третман на нозокомијални МРСА- пневмонии

Л. Забазноска, С. Богоева-Тасевска

4-ти Конгрес на македонско респираторно здружение, Македонија, Охрид, 2006

Мак. мед. преглед; 55 ; (суплемент 50) 90, 2006.

Бактериската резистенција кон антибиотици е глобален проблем, особено имајќи ги предвид интрахоспиталните инфекции. Нозокомијалните пневмонии се јавуваат кај 0,4-1,1% од хоспитализираните пациенти. Тоа е најчестата интрахоспитална инфекција на одделите за интензивна нега. Бактериската колонизација на горните дишни патишта проследена со микроаспирација или микроинспирација во белите дробови се смета како примарен механизам за нозокомијални пневмонии. Повеќе од 90% од случаите со нозокомијална инфекција се причинети од бактерија, 15-30% претставени од Стапхилоцокус ауреус. Во 2 годишен период, од 2006 до 2007 година 7 пациенти биле пренесени од Одделот за интензивна нега на Клиниката за токсикологија, на Клиниката за Инфективни болести.

Причината за овој трансфер е детектираниот MRSA-изолат, за време на нивниот третман на Одделот за интензивна нега на Клиниката за токсикологија. MRSA-изолати се потврдени во култура од примероци земени од кожа-7 пациенти, спутум-4 пациенти и хемокултура-6 пациенти. Пет од овие пациенти имале ендотрахеален тубус и симптоми на пневмонија се појавиле уште во текот на првите 4 дена од хоспитализацијата. Презентацијата на нозокомијална пневмонија предизвикана од MRSA (изолирана од спутум-4 пациенти, хемокултура-6 пациенти) дополнително била потврдена со рендгенграфија на бели дробови и сите доминантни клинички симптоми како што се покачена температура, треска, диспнеа, болка во градите, продуктивна кашлица (хемоптое кај 2 пациенти), главоболка, адинамичност до прострација, инапетенција, лабораториски и биохемиски параметри (леукоцитоза со неутрофилија, високо ЦРП, покачена седиментација, протеинурија и зголемени вредности на трансаминазите АЛТ и АСТ).

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на проучениот материјал за стручно-научната и наставната дејност на кандидатот ас. д-р м-р Крсто Гроздановски, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот ги исполнува потребните услови и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје му предлага д-р Крсто Гроздановски да биде преизбран во звањето асистент.

Рецензентската комисија ги проучи доставените материјали за стручно-научната и наставната дејност на кандидатите: помл. ас. д-р Маја Василева-Дугановска, помл. ас. д-р Марија Димзова и помл. ас. д-р Сунчица Богоева Тасевска, констатира дека кандидатите ги исполнуваат потребните услови и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје му предлага помл. ас. д-р Маја Василева-Дугановска, помл. ас. д-р Марија Димзова и помл. ас. д-р Сунчица Богоева Тасевска бидат избрани во звањето асистент.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Звонко Миленковиќ, с.р.

Проф. д-р Виолета Груневска, с.р.

Проф. д-р Снежана Стојковска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ШТО ЈА ПОКРИВА ИНСТИТУТОТ ЗА МЕХАНИКА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр.02-3161/4 од 28.12.2010 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на асистент во научната област што ја покрива Институтот за механика.

На конкурсот за избор во наставно – научни и соработнички звања, објавен од страна на деканот на Машинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на 1.12.2010 год., во дневните весници „Утрински весник“ и „Коха“, се пријави м-р Јована Јованова, дипл. маш. инж., вработена како помлад асистент на Институтот за механика при Машинскиот факултет во Скопје.

По прегледот на доставената документација, како и врз основа на личното познавање на кандидатката, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Јована Јованова е родена на 4.8.1985 год. во Скопје. По завршеното основно образование со одличен успех се запишала во природно-математичката гимнанизација „Никола Карев“ во Скопје, каде што ги завршила првите две години од средното образование и е наградена за првенец на генерацијата. Јована Јованова го комплетира средното образование во Оклахома, САД, во Deer Creek High School во мај 2003, по што се враќа во Скопје и се запишува на Машинскиот факултет. Во текот на студирањето била наградувана за постигнат одличен успех во текот на сите години од студирањето и била ангажирана како демонстратор на Институтот за механика. Јована Јованова зборува одлично англиски јазик, а добро се служи и со германскиот и со шпанскиот јазик.

Додипломските студии ги завршила со просек 9,94 како најдобар студент на генерацијата. Од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е наградена со златник за најдобар студент, од Инженерската институција на Македонија со „Инженерски прстен“, кој и бил врачен во Охрид од страна на претседателот на Република Македонија, а ја има добиено и годишната награда на Фондацијата „Проф. д-р ДИМИТАР СТАМБОЛИЕВ“ чиј стипендист била во текот на студирањето.

Во учебната 2007/08 Јована Јованова се запишала на постдипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје, на Институтот за механика, на насоката мехатроника. Испитите ги положила во предвидениот рок со просечна оценка 10. На 12.11.2010 год. успешно ја одбранила магистерската

работа на тема „Анализа на перформансите на систем за активно придрушување на вибрации“.

Јована Јованова од јули 2008 год. е вработена на Машинскиот факултет во Скопје, при Институтот за механика, како помлад асистент. Покрај ангажманот со вежби на предметите кои ги покрива Институтот за механика, Јована активно е вклучена во научноистражувачката и апликативната дејност како на Институтот, така и на Факултетот.

Како вработена на Институтот за механика при Машинскиот факултет во Скопје, Јована Јованова остварила неколку студиски престои во странство, меѓу кои 15-дневен студиски престој во декември 2008 г. во рамките на TEMPUS-JEP проектот JEP-19017-2004: „Numerical Simulation Program in Mechanical Engineering“, на Техничкиот универзитет во Штутгарт – Германија; и подолг престој од јуни до август 2009 г. на Факултетот за машинство и мехатроника во Ахен, Германија, каде што работела на магистерската работа.

Јована Јованова е дел од тимот кој работи на имплементација на TEMPUS - проектот: „Development of Regional Interdisciplinary Mechatronic Studies – DRIMS“ со траење од јануари 2010 до јануари 2013 година. Јована Јованова исто така е дел од тимот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје при Европскиот информативен и иновативен центар во Македонија.

II. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатката м-р Јована Јованова во досегашниот период на работа на Машинскиот факултет во Скопје учествувала во спроведување на наставните активности на Факултетот. Во досегашниот период, Јована Јованова успешно ги одржувале вежбите по следниве предмети:

- статика,
- техничка механика,
- јакост 1,
- кинематика,
- динамика, осцилации и механизми,
- механика на машини.

Предметите по кои одржувала вежби се застапени претежно во првите години од студиите, поради што била ангажирана со голем број часови. Во изминатиот период од нејзиното вработување беше вклучена во одржувањето испити и во подготвувањето задачи по предметите за кои била ангажирана.

Кандидатката м-р Јована Јованова покажува особена способност за пренесување на знаењата на студентите. Треба да се потенцира завидното познавање на кандидатката на наставната проблематика, коректниот однос кон студентите и одличната комуникација со нив.

III. СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

Со стапувањето во работен однос на Машинскиот факултет, и покрај големата ангажираност во изведувањето на вежбите, кандидатката Јована Јованова успешно се вклучи во научноистражувачката и апликативната дејност на Институтот за механика, што резултира со 4 научни и 2 стручни труда:

1. Gavriloski, V., Vetadzokoska, E., Babamov, N., **Jovanova, J.**, Development of Air Spring Dynamic Model for Vehicle Suspension. Mechanical engineering -

- Scientific journal, Faculty of Mechanical engineering - Skopje, Vol.28, No.2, pp. 89-94, (2009)
2. Z. Petreski, G. Tasevski, **J. Jovanova**, "Possible ways for correction the dynamic parameters to the blade packages at the turbomachines", 25-27 June 2009, Kranevo, Bulgaria.
 3. Gavriloski, V., **Jovanova, J.**, Dynamic behaviour of an air spring element. Scientific Proceedings of the scientific-technical union of mechanical engineering: VII International congress "Machinery, technology, materials", Sofia, Bulgaria, May, Vol 3/118, pp. 93-96, (2010).
 4. Гаврилоски, В., Гаврилоски, Г., **Јованова, Ј.**, Елаборат за поместување на електродниот круг од електропечка во погон на АД "МАКСТИЛ" – Скопје, Технички извештај, Машински факултет – Скопје, март 2010.
 5. Гаврилоски, В., **Јованова, Ј.**, Гаврилоски, Г., Контролна кинематска пресметка и ревизија на техничка документација за промена на кинематиката на механизмот за подигање на капакот од електропечка во погон на АД "МАКСТИЛ" – Скопје, Технички извештај, Машински факултет – Скопје, април 2010.
 6. **Јованова, Ј.**, „Анализа на перформансите на систем за активно пригушување на вибрациите“, магистерска работа, Машински факултет – Скопје, ноември 2010.

Трудовите 1 и 3 се посветени на моделирањето и динамичкото однесување на воздушни балони кај системите за потпирање на возилата и претставуваат значајни истражувања од областа на применетата механика.

Трудот 2 се однесува на истражувања од областа на динамика на машини.

Трудовите 4 и 5 се однесуваат на контролни пресметки, изработка на технички решенија и ревизии на техничка документација за проблеми од индустријата.

Во трудот 6 се презентирани истражувањата поврзани со полуактивните системи со цел да се добие одговор за потенцијалот на нивната примена во системите за потпирање на патничките возила. Воспоставувањето на системот за симулација со хардвер во врска овозможило симулација во реално време на еден мехатронички систем. Теоретските и нумеричките истражувања на полуактивниот систем за потпирање, како и компаративната анализа на перформансите на системот при употреба на различни алгоритми на управување и при различни комбинации на побуди се исто така опфатени во трудот. Овој труд претставува значаен научноистражувачки труд од областа на мехатроничките системи за активно придушување на вибрациите.

IV. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата на приложените документи, како и врз основа на личното познавање, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката м-р Јована Јованова, дипл.маш.инж., од вработувањето на Машинскиот факултет до денес, успешно била вклучена во наставно - образовната, научноистражувачката и апликативната дејност на Институтот за механика, како и на Машинскиот факултет.

Анализата на наставно-образовните, научноистражувачките и стручно - апликативните активности, нејзиниот сериозен пристап кон извршувањето на обврските, инвентивноста, трудољубивоста, кооперативноста со наставниците и залагањето во работата со студентите, дефинитивно потврдуваат дека кандидатката м-р Јована Јованова, дипл.маш.инж., е исклучително квалитетен и перспективен научен работник.

Согласно со претходно изнесеното, а во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет, кандидатката м-р Јована Јованова, дипл.маш.инж., да биде избрана во звањето асистент при Институтот за механика.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Емилија Ветацокоска, с.р.
2. Проф. д-р Иван Мицкоски, с.р.
3. Вон. проф. д-р Виктор Гаврилоски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПАРАДОКСИТЕ НА ИНДУКТИВНАТА ЛОГИКА“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р БОШКО КАРАЦОВ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на 11. редовна седница од 15. 10. 2010 година, избрани сме за членови на Комисијата за оцена на докторската дисертација **Парадоксите на индуктивната логика**, поднесена од м-р Бошко Карацов. Откако го проучи текстот на поднесената дисертација, Комисијата одлучи да му го достави на Наставно-научниот совет следниов

ИЗВЕШТАЈ

Технички опис и анализа на содржините на трудот

Докторската дисертација - **Парадоксите на индуктивната логика** од м-р Бошко Карацов изложена е на 292 страници авторски текст во стандарден формат и проред 1,5. Трудот ги опфаќа следниве содржини: 1) *Вовед* (1-8), 2) *Класичниот проблем на индукцијата и парадоксиите на индуктивната логика* (9-77), 3) *Индукција, веројатност и потврдување: формално-техничките основи за појавата на парадоксиите на индуктивната логика* (78-96), 4) *Теоријата за конфирмацијата и парадоксиите на индуктивната логика* (139-207), 5) *Парадоксите на индуктивната логика како епистемолошки проблеми на теоријата за конфирмацијата* (208-276), 6) *Заклучок* (277-282) и 7) *Библиографија* (283-292) со 202 единици и тоа на македонски, англиски, српски и хрватски јазик. Исто така, составен дел на оваа дисертација се и 426 фусноти кои содржат главно податоци за цитираната литература, но и бројни појаснувања и коментари.

Како носечки ставови во наведените содржини би можеле да се истакнат следниве:

На првите страници на *Воведот*, кандидатот м-р Бошко Карацов својот труд со право го квалификува како епистемолошки. Во него тој се обидува да ги препознае предизвиците пред кои е исправена современата епистемологија која оправдувањето на научните познанија не го гледала во напуштањето на емпириските и рационалните основи. Според тоа, оправданоста на научното познание или неговата јустификација, како што преферира кандидатот, е пошироката интересна сфера од која е имплициран и централниот интерес на оваа дисертација: истражувањето на парадоксите на индуктивната логика. За м-р Карацов парадоксите на индуктивната логика се проблемски тешкотии на оправдувачките модели во епистемологијата. А нивната сериозност ја согледува во фактот дека адекватноста на нивното разрешување ја гарантира рационалноста, објективноста и емпиричноста на научните познанија.

Воден од вака артикулираниот интерес, кандидатот го гради сето ткиво на дисертацијата.

Во првото поглавје - *Класичниот проблем на индукцијата и парадоксиите на индуктивната логика*, кандидатот м-р Караџов најнапред се осврнува кон настанокот и развојот на „епистемичкиот поим на индуктивната логика“. Се работи за поимот кој се однесува на систематската примена на индуктивното заклучување, т.е. индуктивниот метод, како една од фундаменталните постапки во сферата на научното познание. Токму овој поим кој се однесува на растот и унапредувањето на научното познание е централниот поим на индукцијата во овој труд. Следува одделот посветен на „генезата на идеите за индуктивна логика: кон антиципациите на индуктивните проблеми и епистемичката индукција“ во кој кандидатот прави длабок историски засек почнувајќи од приказот на „јазичките и концептуалните никулци“ на индукцијата во античкиот период, па завршувајќи со модерните „јустификациски стратегии за индуктивното познание“. Во овој широк историски дијапазон се опфатени сите позначајни сфаќања на индукцијата и индуктивната логика во западната логика и филозофија. Се разбира, со право, централната позиција овде ја заземаат припадниците на британската емпиристичка традиција: Ф.Бекон, Р.Вејтли, Џ.Хершел, В.Вавел, Д.Хјум, Џ.С.Мил. Кандидатот м-р Караџов ја согледува важноста на Хјумовиот пристап кон проблемот на емпириското познание и проблематизирањето на индукцијата, па му доделува специјален и квантитативен и квалитативен третман. Конечно, не ја пропуштил и можноста да укаже и на Кантовиот обид за „априористичкото втемелување на индукцијата“.

Втората глава - *Индукција, веројатноста и потврдување: формално-техничките основи за појавата на парадоксиите на индуктивната логика* - како подготвување на пошироката теориска рамка за истражувањето на појавата на парадоксите, претставува логичко продолжение и надградба на претходната глава. Овде кандидатот м-р Караџов уверливо ја демонстрира пресудната историска врска на индуктивната логика со епистемолошкиот поим на веројатноста. Затоа и ова излагање го започнува со „епистемолошката анализа на веројатноста“. Тој овде посебно ја истакнува разликата меѓу епистемичката и математичката веројатност. Третирани се сите познати поистакнати пристапи кон овие епистемолошки категории, како што се дуалистичките позиции на Расел, Нил и Брајтвет од една, и холистичките позиции на Карнап и Рајхенбах од друга страна. Кандидатот постигнува силна поента со истакнувањето на Карнаповите анализи на *Логичките основи на веројатноста*, каде што е изложена „најсистематската холистичка позиција“. Карнаповото разликување на „логичката веројатност“ како степен на потврдување и „веројатноста како релативна зачестеност“ или „емпириска веројатност“ е од пресудно значење за индуктивната логика. И кај овие два поима Карнап наоѓа нивен заеднички именител: квантитативната интерпретација. Тоа кандидатот јасно го истакнува и го користи во натамошните експозиции на тезата. Со „пробабилистичката интерпретација на индуктивната

логика”, м-р Карацов логично го заокружува изложувањето на оваа глава.

Главата посветена на *теоријата за конфирмацијата и парадоксите на индуктивната логика* ни ја открива вистинската почва на која се раѓаат плодовите наречени „парадокси на индуктивната логика”. Кандидатот м-р Карацов своите усилби овде ги насочува кон големата тема на современата епистемологија: теоријата на конфирмацијата. Всушност, како што и го насловува вториот оддел, оваа теорија претставува „епистемолошка рамка на парадоксите на индуктивната логика”. Следуваат детализирани и темелно елаборирани оддели посветени на оваа тема: логичките основи на конфирмацијата, хипотетичко-дедуктивниот модел на конфирмација, конфирмацијата во рамките на логичката асиметрија меѓу верификацијата и фалсификацијата и инстанцијалната конфирмација. Како поента на оваа глава го истакнуваме излагањето на кандидатот за трите логички концепти на конфирмацијата: позитивниот, компаративниот и квантитативниот. Со ваквите концепти се подготвува и воведот во разбирањето на настанокот на парадоксите на индукцијата.

Сето излагање во претходните глави, во извесна смисла, претставува подготовка за главната тема истакната во насловот на оваа дисертација. Затоа четвртата глава - *Парадоксите на индуктивната логика како епистемолошки проблеми на теоријата за конфирмацијата* е само логично продолжение или друг аспект на претходната глава. Сега кандидатот м-р Карацов ги има поставено сите елементи за експозиција на самите парадокси на индуктивната логика. Всушност, тој говори за двата клучни парадокса, настанати во логичката традиција, но познати и разработени во современата епистемологија: 1) Парадоксот на гавранот и 2) Парадоксот на Зел(ен)(с)ин-оста. За првиот парадокс, познат како Хемпелов парадокс на потврдувањето, кандидатот со мошне прецизни изрази на формално-логичката апаратура ни ги дава неговите основни формулации и бројните натамошни варијации и реинтерпретации. Изворот на парадоксите тој го согледува во „формалните ограничувања и епистемолошки проблеми во теоријата за конфирмацијата на општите тврдења во науката. Тешкотии и формални ограничувања се нарекуваат - парадокси на индуктивната логика”, смета кандидатот м-р Карацов (209).

Токму во духот на целокупното излагање на тезата посветена на **парадоксите на индуктивната логика**, кандидатот м-р Бошко Карацов и во својот *Заклучок* истакнува дека дискусијата околу парадоксите не била доведена до својата финална форма.

Оцена и предлог

Докторската дисертација **Парадоксите на индуктивната логика**, поднесена од м-р Бошко Карацов, ги поседува следниве карактеристики и вредности:

1. систематичност и конзистентност во обработката на содржините посветени на една релативно малку проучувана област од современата логика и епистемологија - индуктивната логика;

2. висок степен на елаборација со воведување на формално-логичката техничка апаратура во излагањето на најзначајните теории, концепции и гледишта посветени на епистемолошката проблематика на индукцијата;

3. внатрешна конзистентност и кохерентност на енормно сложената архитектоника на ткивото на дисертацијата - впечаток кој може да се стекне и од самиот преглед на содржината;

4. трудот претставува придонес на македонската филозофска наука кон современата епистемологија и тоа кон една од нејзините централни теми: оправданоста и проширувањето на сферата на научното знаење;

5. иако, главно, интерпретативен по својот карактер, трудот претставува драгоцен прилог кон збогатувањето на македонската филозофска терминологија со цела низа нови поими и технички термини од сферата на помалку изучуваната област каква што е индуктивната логика.

Земајќи ги предвид анализите и искажаните оценки, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот да го усвои овој извештај, да му допушти на кандидатот усна одбрана, да ја определи Комисијата за одбрана и да го утврди нејзиниот датум.

Скопје,

Комисија

18. 1. 2010.

1. Проф. д-р Мирко Ѓошевски, с.р.

2. Проф. д-р Виолета Панзова, с.р.

3. Проф. д-р Љубомир Цуцуловски, с.р.

4. Проф. д-р Иван Цепароски, с.р.

5. Доц. д-р Ана Димишковска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

**„ИНТЕРНАЦИОНАЛНИОТ РАЗВОЕН МЕНАЏМЕНТ ВО
КРЕИРАЊЕ СОВРЕМЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ГЛОБАЛНИ
МЕНАЏЕРИ”, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ШЕКЕРИНКА ИВАНОВСКА,
ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на член 241 од Статутот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација под наслов **„Интернационалниот развоен менаџмент во креирање современи организации и глобални менаџери”** од м-р Шекеринка Ивановска, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на седницата одржана на 5. 7. 2010 година, донесе одлука бр. 09 - 1165/2 за формирање на Комисија за оцена и одбрана на трудот, во состав:

- проф. д-р Васил Поповски
- проф. д-р Татјана Петковска Мирчевска
- проф. д-р Дејан Пендев
- проф. д-р Татјана Петковска
- проф. д-р Верица Јаневска.

Членовите на Комисијата со особено внимание ја прочитаа и ја проучија поднесената докторска дисертација под наслов **„Интернационалниот развоен менаџмент во креирање современи организации и глобални менаџери”** од м-р **Шекеринка Ивановска** и на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје го доставуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. *Општи согледувања*

Докторската дисертација „**Интернационалниот развоен менаџмент во креирање современи организации и глобални менаџери**“, од м-р Шекеринка **Ивановска**, обработува интересна и актуелна проблематика од областа на меѓународниот менаџмент. Основната цел на истражувањето се однесува на согледување на законитостите на интернационализација на организациите во процесот на глобализација на економијата и нејзино влијание врз земјите во развој, особено во услови кога немаат други алтернативни можности, освен отворање на своите пазари. Посебно внимание во трудот е посветено на потребата од развој на современи, глобални менаџери - извршители на процесот на интернационализација во организациите,

Во современи услови на работење успеваат само оние организации кои брзо учат и се менуваат, а пред сè вложуваат во развојот на менаџерскиот потенцијал. Во таа насока, направена е анализа на зголемената потреба од интернационализација на организациите, поголемо вклучување во меѓународниот бизнис и развој на меѓународниот менаџмент. Нивната детерминираност е изразена преку критичко размислување на тековните трансформации, состојбата во светот и можностите во регионот.

Во трудот е обработен соодветен теориски пристап за предметот на истражување, понудена е хипотетска рамка и аргументи за докажување на застапените тези, како и релевантни емпириски податоци. При изработката на трудот користена е соодветна научноистражувачка методологија - методи, техники и инструменти, согласно со природата на истражувањето.

2. Содржина на докторската дисертација

Докторската дисертација „**Интернационалниот развоен менаџмент во креирање современи организации и глобални менаџери**“, од м-р Шекеринка Ивановска, содржи вкупно 371 страници. Основниот текст се состои од 327 страници во кои се вметнати содржината, воведот, петте глави и заклучокот. Прилозите и библиографијата се опфатени на 34 страница. Во списокот на користена литература наведени се 173 библиографски единици од домашни и странски автори и листа на кратенки.

Во првата глава под наслов *Теоретски аспекти, концепции и принципи на интернационалниот развоен менаџмент*, се дава вовед во теоретските концепти и аспекти на интернационалниот развоен менаџмент како современа менаџмент - теорија и наука. Во теоретската елаборација се разгледува местото и улогата на интернационалниот развоен менаџмент во теоријата и практиката и неговото влијание во современите организации. Кандидатката, посебно ја нагласува улогата на промените во глобалното окружување како плодна почва за развој на интернационалниот развоен менаџмент. Преку експликација на процесот за внатрешна и надворешна интернационализација расте потребата на организациите за поактивно вклучување во меѓународниот бизнис. Низ компарација на елементите на интернационалниот менаџмент и интернационалниот развоен менаџмент и преку теориите за глобално лидерство, кандидатката укажува на талент - менаџментот како база за создавање современи - глобални менаџери - носители на развојниот процес во организациите. Интернационалниот развоен менаџмент, соодветно третиран и разбран, го овозможува наредниот чекор во неговата детерминираност од процесот на глобализација како општествен феномен. Глобализацијата се набљудува преку присутноста на интернационалната мобилност, како феномен во современото општество и модернизација. На крајот од првиот дел се елаборирани перспективите на интернационалниот развоен менаџмент, преку промените во глобалните компании во рамките на опкружувачките фактори, состојби и настани со кои се соочуваат и креираат нови можности за развој.

Она што е предмет на анализа во **втората глава, Интернационалниот развоен менаџмент и менаџментот на човечки ресурси**, е врската помеѓу интернационалниот развоен менаџмент и интернационалниот менаџмент на човечки ресурси со претставување модели на менаџментот на човечки ресурси и присутноста на глобалниот менаџмент на човечки ресурси. Потребата од управување со интернационален развоен менаџмент на процесот бара креирање на интернационални лидери со соодветни лидерски компетенции. Понатаму, преку дефинирање на талент - менаџментот и неговите клучни карактеристики се објаснува процесот на созревање на талент - менаџментот во организациите. Создавањето и развојот на интересен талент - извор - ресурс овозможува регрутирање нови менаџерски потенцијали, партнерства за водење на развојниот процес на интернационалниот менаџмент. Како што кандидатката посочува на истражувањата направени во 2006 година во Велика Британија - 51% од компаниите, кои биле предмет на анализа, спроведуваат талент - менаџмент активности, а од нив само 20% подготвуваат извештаи за формално дефинирање и анализа на талент - менаџментот, што недвосмислено го потврдува значењето на талент - менаџментот за современите организации.

Интернационалниот развоен менаџмент преку талент - менаџментот спроведува идентификација на талентот во и надвор од организациите. Клучот меѓу просечна и одлична организација е нивната способност да пронајдат, да развијат и да го задржат талентот. Успешна интернационализирана организација се квалификува како одлична ако обезбедила соодветни луѓе на соодветни места, во соодветно време и со соодветни способности. На крајот од вториот дел разработен е развојот на интернационалната кариера (кариерата на експатријатите и глобалните менаџери) како предуслов за развој на менаџерите и организацијата.

Третата глава, Современите организации и интернационалниот развоен менаџмент, посветена е на специфичната природа и карактерот на организациите. Во неа кандидатката го дефинира поимот глобални организации преку трансформација на управувачките процеси и „граници“, и укажува на потребата да се открие нивната улога и рефлексija на глобалното окружување.

Глобалните организации како современи организации се анализирани од повеќе аспекти и дадени се повеќе видови на класификации. Споменати се примери на успешни глобални организации во светот. Значаен аспект во процесот на трансформација на глобалните организации претставува менаџментот на промени. Тргувајќи од индивидуалните промени како предуслов за успешни организациски промени, потоа на плурализмот на менаџментот на промени, сè до успешни модели на менаџмент - промени - применети во познати компании во светот. Понатамошната елаборација на кандидатката со кој се заокружува третиот дел од трудот претставува евалуација на организациските промени во нивната организациска структура. Концептот на управување со организациските промени претставува еден од најпредизвикувачките менаџмент - концепти, кој нуди можност за програмска апликација и унапредување на односот кон организациската трансформација.

Освртот на културната димензија во современите организации претставува спој на националната и организациска култура. Различностите во националните култури го условуваат модалитетот на организациската култура во глобалните организации. Начините на манифестирање на организациската култура, потребата од управување со културните разлики и крос-културниот менаџмент во креирање на инвентивна, адаптивна и флексибилна организациска култура, придонесуваат за успешна имплементација на организациската трансформација.

Четвртиот дел, Глобалниите менаџери во функција на современите организации, започнува со анализа на поимот глобален менаџер. Издвојувајќи ги карактеристиките и способностите на глобалниот менаџер, кандидатката ја истакнува неговата улога на лидер во водење на промените и посочува на способноста за градење конструктивни врски преку културните граници во современите организации.

Глобалниот менаџер извршува работни задачи од кое било место, има глобална визија и способности во менаџирањето на мултикултурни и мултинационални тимови. Глобалниот менаџер ги реализира интернационалните цели на компанијата, креира и имплементира нови идеи во работата. Глобалниот менаџер поставува нови граници во рамките на менаџментот на човечки ресурси.

Експатријацијата и репатријацијата на глобалниот менаџер во процесот на извршување на интернационалните задачи се анализирани преку перформансите за развој на крос-културната комуникација и компетенција.

Современ аспект на опсервација на глобалниот менаџер се прави преку улогата на професијата глобално бизнис - партнерство. Професијата глобален бизнис партнер не е само модерен тренд, со оглед на фактот што бенефитите од оваа професија се очигледни како за организациите така и за човечките ресурси, едновременно и за професионалците во овој домен и, секако, за консултантите.

Емпириските согледувања и резултати се претставени во **петтиот** дел кој носи наслов *Емпириски согледувања и искуства за присусвојето на интернационалниот развоен менаџмент во современите организации*. Покрај разјаснувањето на теоретските аспекти кои се однесуваат на интернационалниот развоен менаџмент, кандидатката дадените сознанија ги надополнува со емпириски согледувања и искуства преку анализата на резултатите во спроведеното истражување во испитаните организации. Креиран е шематски приказ на пристап за интернационален развоен менаџмент кој во себе содржи шест значајни области: талент - менаџмент, менаџмент на човечки ресурси, менаџмент на промени, глобален менаџер, глобални компании и развојна стратегија на интернационалниот развоен менаџмент - процес.

На крајот се нагласува значењето на интернационалниот развоен менаџмент претставувајќи го како алка кон иднината за организациите во Република Македонија и како единствен управувачки метод во процесот на интернационализација, на организациските цели, стратегии, политики. Со оглед на специфичната природа на организациските промени и состојбата на македонското стопанство, организациите во процесот на побрза интернационализација треба да вложат огромни напори како и финансиски средства за вклучување и задржување на глобалниот пазар. Преку утврдување на компаративните предности, македонските организации би стекнале правилна примена на организациските промени и употреба на интернационалниот развоен менаџмент.

Заклучокот укажува на потребата од добро осмислена стратегија приспособена на состојбата и карактерот на македонското стопанство, поголема интернационализација користејќи ги предностите и искуствата на присуството на странски филијали (внатрешна интернационализација) и поголемо отворање кон глобалниот пазар. Крајната цел на презентираниот пристап на интернационален развоен менаџмент е со цел унапредување на работењето и резултатите на организациите преку создавање поголеми вредности за менаџерите и организациите. Развојот на менаџментот претставува основен предуслов кој имплицира организациски развој. Едновременно, се потврдува претпоставката дека излегувањето и влегувањето на странскиот капитал може да се изведе само преку дружење и присуство на глобалниот пазар каде што сите се натпреваруваат, од каде што може постојано да се учи и да се користат проверени и потврдени искуства. Управувањето со организациската трансформација и интернационализација преку интернационалниот развоен менаџмент претставува најсилна потврда на научно-апликативното сознание дека организациската трансформација е постојана, а развојот на менаџментот се движи во рамките на барањата и глобалните случувања, што како аргумент го потврдува интернационалниот развоен менаџмент. Овие констатации несомнено го потенцираат ставот дека не е прашање дали организацијата ќе биде интернационализирана, но прашањето е за колку и во кое време таа ќе се вклучи во глобалната економија и меѓународниот пазар.

3. Оцена и предлог

Врз основа на внимателно проучување на содржината на докторската дисертација на кандидатката м-р Шекеринка Ивановска со наслов „Интернационалниот развоен менаџмент во креирање современи организации и глобални менаџери“. Комисијата оцени дека докторската дисертација е обработена на современ и методолошки соодветен начин. Кандидатката во теориската елаборација дава коректен научноистражувачки пристап кон дефинирање на

проблемот и предметот на истражување кој не е доволно обработен во научната и стручна литература кај нас. Теоретскиот дел на докторската дисертација содржи преглед на поранешните и современите сфаќања и пристапи кон дефинирање на интернационалниот менаџмент кои водат до дефинирање на основните поими во докторската дисертација и гледано во целина тој ги содржи сите елементи кои се потребни за поткрепа на емпирискиот дел. Текстот на дисертацијата е пишуван согласно со прифатените концепти за изработка на докторски дисертации.

Цениме дека кандидатката успешно го инкорпорира методолошкиот и научниот третман на стандардите и менаџмент - системите во анализата на интернационалниот развоен менаџмент и развој на менаџерскиот потенцијал. Содржината на докторската дисертација подробно го проучува значењето на интернационалниот развоен менаџмент како многу важен аспект на интернационализацијата на организациите во Република Македонија, што впрочем го претставува научниот придонес на поднесената докторска дисертација на кандидатката. Компаниите во Република Македонија преку подобрување на конкурентноста и компаративните предности, преку поголема отвореност кон надворешниот пазар, единствено на тој начин можат да постигнат поголемо унапредување во процесот на интернационализација.

Докторската дисертација на кандидатката се одликува со интегрален пристап, обемен информативен научен и стручен материал и емпириско истражување. Спроведеното истражување во дадениот примерок дава реална слика за потребата од имплементација на интернационална развојна стратегија и модифициран пристап на интернационален развоен менаџмент во македонските организации. Врз основа на добиените резултати од реализираното емпириско истражување, дадени се препораки со цел да се подобрат ефектите од примената на процесот на интернационалниот развоен менаџмент во организациите во Република Македонија. Во рамките на заклучните согледувања, кандидатката посочува на препораки и можности за идна научноистражувачка работа во овој домен.

Комисијата цени дека кандидатката м-р Шекеринка Ивановска успеала да одговори на предизвиците што ги поставила при дефинирањето на предметот на истражување, целите и очекуваните резултати. Проблемите елаборирани во поодделни наслови на трудот и констатации кои во поголем обем се базираат на субјективни размислувања и искуство на кандидатката не генерираат општи заклучоци.

Врз основа на претходното, Комисијата му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оцена за поднесената докторска дисертација „Интернационалниот развоен менаџмент во креирање современи организации и глобални менаџери“ од м-р Шекеринка Ивановска, и
2. на кандидатката м-р Шекеринка Ивановска да и се дозволи јавна одбрана на докторскиот труд.

Скопје, 17. 01. 2011

Комисија за оцена и одбрана на
докторската дисертација

1. _____ с.р.
/Д-р Васил Поповски/
2. _____ с.р.
/Д-р Татјана Петковска Мирчевска
3. _____ с.р.
/Д-р Дејан Пендев/
4. _____ с.р.
/Д-р Татјана Петковска /
5. _____ с.р.
/Д-р Верица Јанеска/

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ И ДВА ПОМЛАДИ АСИСТЕНТА ПО ПРЕДМЕТОТ ПАТОЛОШКА АНАТОМИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 35/08, 103/8 и бр. 26/09) и членовите 42-46 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ во Скопје со Анекс 1 и Анекс 2 од овој Правилник, Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, донесе решение за формирање на Рецензентска комисија за преизбор на еден асистент и преизбор на два помлади асистента по предметот патолошка анатомија по објавениот конкурс во весникот “Утрински весник” од 19.10.2010 година.

На конкурсот се пријавија: ас. д-р Славица Костадинова - Куновска, помл. ас. д-р Благица Дукова и помл. ас. д-р Селим Комина.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Лилјана Спасевска, проф. д-р Весна Јаневска и проф. д-р Нели Башеска ги разгледа пријавите на кандидатите и поднесената документација.

Врз основа на документацијата, како и ценејќи го севкупниот стручен, научен и педагошки развој на кандидатите ас. д-р Славица Костадинова - Куновска, помл. ас. д-р Благица Дукова и помл. ас. д-р Селим Комина, Рецензентската комисија има чест да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

АС. Д-Р СЛАВИЦА КОСТАДИНОВА - КУНОВСКА

Биографски податоци

Ас. д-р Славица Костадинова – Куновска е родена на 30.9.1968 година во Скопје.

Образование

Основно и средно насочено образование – биотехничка насока, завршила во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет се запишала во учебната 1987/88 година, а дипломирала во јуни 1993 година, со просечен успех 9,38. По изведувањето на задолжителниот стаж го положила стручниот испит во јуни 1994 година.

Во периодот од 1994 до 1999 година работела како стручен соработник во застапништвото на фармацевтската куќа MSD во Скопје, а кратко време и во застапништвото на Merck, Дармштат.

На Институтот за патологија се вработила во 1999 година. Истата година ја започнала специјализацијата по патологија, која ја завршила со полагавање на специјалистичкиот испит во декември 2002 година. На

постдипломски студии се запишала во учебната 2000/01 година. Во јуни 2007 година го одбранила својот магистерски труд со наслов „Патоморфолошки промени во тубулоинтерстицијалниот компартман кај примарни гломерулопатии“.

Активно владее со англискиот јазик, а се служи и со германскиот јазик.

Наставно-образовна дејност

Д-р Славица Костадинова – Куновска во 2001 и 2004 година е избрана за помлад асистент на Катедрата за патологија. Во 2008 е избрана за асистент на Катедрата за патологија. Активно учествува во изведувањето на практичната настава за студентите на Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет, како и за високите стручни школи. Учествува и во континуираната едукација на лекари – специјализанти на стручен, наставен и научен план.

Коавтор е на Практикумот за вежби за студенти по медицина и стоматологија издаден од Катедрата за патологија при Медицинскиот факултет во Скопје во 2005 година.

Научна и стручна дејност

Ас. д-р Славица Костадинова – Куновска е вклучена во изработката на научни и стручни трудови на Институтот за патологија и институции и клиници со кои Институтот соработува, кои се презентирани на конгреси и стручни собири и се објавувани во стручни и научни списанија во земјата и странство.

Учесник е и во неколку завршени и тековни научноистражувачки проекти финансирани од МОН и МАНУ.

Учествувала на повеќе едукативни семинари од областа на патологијата: Курс за мускулоскелета патологија, во Болоња, Италија, во 2002 година, Европска школа за патолози во Торино, Италија, во 2002 и 2003 година, Европска школа за онкологија – рак на дојка, во Битола, 2003 година, студиски престој на Институтот за патологија, Белград, Србија, 2007 година, Семинар за патологија, Салцбург, Австрија, во 2010 година.

Член е на Здружението на патолози на Македонија и на Европското здружение на патолози.

Рецензирани трудови

Рецензиите на 39 труда во чија изработка активно учествувала се објавени во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 772 од 31.1.2001 година, бр. 848 од 30.3.2004 година и бр. 937 од 29.2.2008 година.

Трудови за рецензија

За преизбор во звањето асистент по патологија, кандидатката ги приложува следниве трудови:

40. Kostadinova-Kunovska S, Petrusavska G, Jovanovic R, Grcevska L, Polenakovic M. Morphological changes in the tubulointerstitial compartment in primary glomerulopathies. *Prilozi* 2007; 28(2):61-74.

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.982 од 15.3.2010 година.

Во овој труд, авторите објавуваат дел од резултатите од проектот “Тубулоинтерстицијални промени при нефропатиите – нефритите (клиничко-морфолошки иследувања)“, финансиран од МАНУ. Прикажани се резултати од хистохемиски, имунохистохемиски и морфометриски анализи на 50 бубрежни биопсии од примарни гломерулопатии, како и светлосно-микроскопски анализи на полутенки пресеци вкалани во смола, корелирани со концентрацијата на серумскиот креатинин. Во заклучоците, авторите ја потврдуваат улогата на тубуларните епителни клетки во процесот на интерстицијална фиброза и прогресијата на бубрежната болест независно од етиологијата, ја потврдуваат меѓусебната зависност на сите опишани промени во тубулоинтерстицијалниот компартман и нивната корелација со концентрацијата на серумскиот креатинин – како битен параметар за проена на бубрежната функција и конечно ја потенцираат користа од комбинираната примена на хистоморфометриски и имунохистохемиски, ултраструктурни и молекуларни анализи во процесот на нефропатолошката дијагностика.

41. Kostadinova-Kunovska S, Petrusavska G, Jovanovic R, Janevska V, Grcevska L, Polenakovic M. Double immunohistochemical staining for simultaneous visualisation of two antigens in renal tissue. *Acta morphol* 2007; 4(2):20-4.

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.982 од 15.3.2010 година.

Авторите прикажуваат метода на двојно имунохистохемиско боење за истовремена визуелизација на два различни антигена на еден ткивен пресек. Користени се бубрежни биопсии кај кои со имунохистохемиските методи се прикажуваат промени во тубуларните епителни клетки и елементите на интерстицијалниот воспалителен инфилтрат, а со двојните имунохистохемиски боења се покажуваат епително-мезенхимална транзиција на тубуларните епителни клетки и соодносот меѓу одделни супопулации во интерстицијалниот инфламаторен инфилтрат. Авторите заклучуваат дека двојното имунохистохемиско боење е ефикасен начин за истовремено прикажување на два антигена на ист ткивен пресек, особено во случаи кога е потребна симултана визуелизација на епителни и мезенхимални антигени, а со помала сензитивност визуелизира и присуство на различни супопулации од инфламаторни клетки во ист ткивен пресек и овозможува семиквантитативни и квантитативни анализи.

42. Jovanovic R, Petrusevska G, Cevreska L, Stojanovic A, Janevska V, Kostadinova-Kunovska S, Pavkovic M. Evaluation of telomerase activity in patients with chronic B lymphocytis leukemia versus age matched controls. Correlation between telomerase activity and bone marrow infiltration. *Prilozi* 2007; 28(2):75-86.

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.982 од 15.3.2010 година.

Авторите ја анализираат теломеразната активност во крв од 38 пациенти со хронична Б-лимфоцитна леукемија наспроти 47 контролни примероци од здрави лица со соодветна возрастна дистрибуција и го анализираат типот на инфилтрација на коскената срцевина кај пациентите. Заклучуваат дека теломеразната активност кај пациентите во понапреднат стадиум на болеста е сигнификантно повисока во однос на контролите и во однос на иницијалниот стадиум на болеста, а притоа нема корелација со полот и возраста на болните, за разлика од контролната група каде што е најдена негативна корелација меѓу теломеразната активност и возраста. Авторите покажуваат и корелација помеѓу теломеразната активност и типот на инфилтрација на коскената срцевина.

43. Samardziski M, Zafiroski G, Tolevska C, Kostadinova-Kunovska S, Vasileva V. Diagnostic and treatment problems with parosteal osteosarcoma. A clinical and histological study of 7 cases and review of the literature. *Radiol Oncol* 2007; 41(3):152-60.

Во оваа ретроспективна студија, анализирани се 7 случаи на паростеален остеосарком, кои се детално клинички и патохистолошки обработени. Направен е и преглед и компарација со резултатите објавени во литературата од ова подрачје. Авторите заклучуваат дека овој ентитет опфаќа два типа сарком: помала група високо малигни саркоми и поголема група саркоми со низок малиген потенцијал. Како најадекватна терапевтска процедура се препорачува радикална ресекција на туморот и околните меки ткива, а се потенцира потребата од тимски пристап кон дијагностицирање и лекување на овие пациенти.

44. Jovanovic R, Janevska V, Zafiroski Gj, Kostadinova-Kunovska S, Spasevska L, Samardziski M, Petrusevska G. Ewing`s sarcoma and primitive neuroectodermal tumor – differentiation variants of the same malignant tumor entity. *Acta morphol* 2007; 4(2):14-9.

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.982 од 15.3.2010 година.

Авторите анализирале 39 оперативни примероци, од кои 23 дијагностицирани како Јуингов сарком (ES) и 16 како PNET, врз основа на хистоархитектониката и тенденцијата за имунохистохемиска експресија на

неуроидни маркери. Во истражувањето направиле дополнителни имунохистохемиски боења на парафински ткивни пресеци за p53, Ki-67 и Bcl-2, а изолирале и ДНК за анализа на EWS/FLI1 тип 1 генска фузија. Авторите заклучуваат дека нема статистички сигнификантни разлики помеѓу ES и PNET во однос на ниту еден од испитуваните параметри, освен во однос на иницијалната имунофенотипизација поврзана со присуство, односно отсуство на неуроидна диференцијација на туморите. Во анализата не биле најдени сигнификантни корелации помеѓу испитуваните параметри меѓусебно, ниту со полот и возраста на пациентите, освен позитивна корелација помеѓу експресијата на Bcl-2 и возраста на пациентите.

45. Samardziski M, Zafiroski G, Tolevska C, Zafirova-Ivanovska B, Kostadinova-Kunovska S, Kalicanin-Markovska M. Treatment of non-metastatic high-grade osteosarcoma. *Prilozi* 2008; 29(2):309-23.

Анализирани се 37 пациенти со остеосарком со висок степен на малигнитет на екстремитетите, без метастатски депозити, кои се следени во период од 2 до 8 години. Триесет од нив се комплетно анализирани, примиле предоперативна и постоперативна хемотерапија, а била извршена и оперативна интервенција (кај 27 операција за спасување на екстремитетите, а кај 3 ампутации). По повеќегодишното следење на вака третираните пациенти, авторите заклучуваат дека модерната хемотерапија кај пациентите со остеосарком со висок степен на малигнитет дава можност за зачувување на екстремитетот и го продолжува времето на преживување.

46. Mitic K, Minovska A, Ivanovski N, Tolovska M, Jovanovic R, Kostadinova-Kunovska S. Cyclosporine-induced gingival reactive respond. *Acta morphol* 2008; 5(1):23-7.

Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.982 од 15.3.2010 година.

Во овој труд авторите прикажуваат студија на гингивални реакции индуцирани со циклоспорин, испитувани на група од 120 пациенти со извршена бубрежна трансплантација и последователна циклоспоринска терапија. Кај пациентите биле клинички одредени индексот на гингивално зголемување и индексот на дентален плак, а биле земени и биоптични гингивални примероци во кои морфометриски била одредена дебелината на гингивалниот епител и семиквантитативно била одредена колагенската продукција во стромата на пресеци боени со хематоксилин-еозин и Van Gieson. Авторите заклучуваат дека циклоспорин-индуцираната гингивална хиперплазија не е само едноставен несакан ефект од медикаментозната терапија или денталниот плак, туку најверојатно резултат на комплексни интеракциски механизми, како и дека елиминацијата на денталниот плак во овие случаи е отежната и води до периодонтална деструкција, поради што е неопходна потесна соработка помеѓу нефролозите и периодонтолозите.

47. Kostadinova-Kunovska S, Petrusevska G, Jovanovic R, Grcevska L, Bogdanovska M, Janevska V, Kocmanovska-Petreska S, Polenakovic M. Changes in the tubular basement membrane in primary glomerulopathies. [abstract No. P4-133] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy, Virchows Arch 2009; 455(Suppl. 1):407-8.

На 50 бубрежни биопсии со примарни гломерулопатии направена е хистохемиска и имунохистохемиска анализа на промените на тубуларните епителни клетки (ТЕК) и тубуларните базални мембрани во подрачјата на интерстицијална фиброза и тубуларна атрофија. Врз основа на добиените резултати за задебелување и раслојување на мембраните, како и експресијата на vimentin и губењето на експресија на епителните маркери од страна на атрофичните ТЕК, авторите теоретизираат дека со тек на време општетните ТЕК продуцираат други типови на колаген (I, III, VI), менувајќи го составот на тубуларната базална мембрана, што ја намалува нејзината стабилизирачка улога и овозможува трансформација на ТЕК во миофибробласти кои учествуваат во интерстицијалната фиброза.

ПОМЛ. АС. Д-Р БЛАГИЦА ДУКОВА

Биографски податоци

Помл. ас. д-р Благица Дукова е родена во Штип, 1980 година.

Образование

Основно и средно образование завршила во Штип со одличен успех, а третата година во Скопје во првата генерација на меѓународна матура. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1998/99 година и дипломирала во октомври 2004 година со среден успех 8,8.

По изведувањето на приправничкиот стаж и положувањето на стручниот испит во 2005 година се здобила со лиценца за работа како доктор по општа медицина.

Специјализацијата по патолошка анатомија ја започнала во мај 2006 година, а истата година се запишала и на постдипломски студии. На Институтот за патологија е вработена во јануари 2007 година преку Агенцијата „Партнер“.

Кандидатката активно го владее англискиот јазик и програмските пакети Microsoft office, Corel итн.

Стручно - апликативна (здравствена) дејност

Д-р Благица Дукова, во текот на специјализацијата, е редовно вклучена во здравствената дејност на Институтот за патологија, односно во дијагностичките и аутопсионите процедури од сите области на патологијата. Член е на Здружението на патолози на Р. Македонија каде што активно учествува во организацискиот и стручниот дел на состаноците, а од 2010 година е член и на Европското здружение на патолози.

Учествувала на повеќе конгреси и едукативни семинари: 21 Европски конгрес по патологија во Истанбул во септември 2007 година, Курс за коскени тумори со интернационално учество во Приштина во ноември 2007 година, Први национални неонатолошки денови на Р. Македонија во Охрид во септември 2008 година, Секциски состанок на Здружението на патолози на Србија во Ниш во декември 2009 година, Европска школа по гастроинтестинална патологија и 28-ми Меморијален состанок на Салтиков во Загреб во октомври 2010 година.

Наставно-образовна дејност

За помлад асистент по предметот патолошка анатомија е избрана во март 2008 година. Активно е вклучена во изведбата на практичната настава за студентите од Медицинскиот, Стоматолошкиот факултет и високите стручни школи.

Научноистражувачка дејност

Вклучена е во изработката на бројни трудови како автор и коавтор. Како млад истражувач, покажува посебен интерес во областа на гастроинтестиналната патологија.

Рецензирани трудови

Во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, кандидатката има рецензирани 4 труда во Билтен бр. 938 од 14.3.2008 година.

Трудови за рецензија

За преизбор во звањето помлад асистент по патологија, кандидатката ги приложува следниве трудови:

5. Кочмановска С, Петрушевска Г, Дукова Б, Богдановска М, Дугановска С, Богоева Б, Толовска М, Спасевска Л, Јаневска В, Костадинова С, Јовановиќ Р, Банев С. Интерстицијални пневмонии во обдукциониот материјал и нивна патохистолошка експресија во корелација со етиолошкиот причинител. Зборник на апстракти и предавања од Првите национални неонатолошки денови на Р Македонија, 17-20 септември 2008, Охрид. 2008:37.

Авторите во овој труд прикажуваат 41 случај со дијагноза интерстицијална пневмонија од аутопсионен материјал во период од 10 години. Нивната цел е да се види застапеноста на овој ентитет, како и хистоморфолошката експресија во корелација со причинителот. Се нагласува дека специфичните причинители не секогаш можат да се докажат со стандардни боења, па затоа од голема помош се хистохемиските боења: Grocott, PAS, Trichrom Mason и Trichrom Goldner, како и имунохистохемијата.

6. Богдановска М, Спасевска Л, Костадинова С, Филиповски В, Дукова Б. Конгенитален билатерален адренален невробластом со мултипли метастази

– приказ на случај. Зборник на апстракти и предавања од Првите национални неонатолошки денови на Р. Македонија, 17-20 септември 2008, Охрид. 2008:160-1.

Се прикажува случај на конгенитален билатерален невробластом кај новородено во постмортално иследување. Авторите опишуваат и мултипли метастази во црниот дроб, белите дробови и мозокот. Биле направени и имунохистохемиски анализи со NSE, chromogranin, synaptophysin, desmin, MIC2 и LCA. Туморот е класифициран со добра прогноза и митози/кариорекса индекс помал од 200.

7. Дукова Б, Спасевска Л, Петрушевска Г, Јовановиќ Р, Филиповски В, Богдановска М. Гигантски хемангиоендотелиом на црн дроб со неимун фетален хидропс и дисиминирана интраваскуларна коагулација – приказ на случај. Зборник на апстракти и предавања од Првите национални неонатолошки денови на Р. Македонија, 17-20 септември 2008, Охрид. 2008:161.

Авторите прикажуваат случај од обдукциски материјал на мртвородено со клиничка презентација на неимун фетален хидропс. Во црниот дроб опишуваат голема туморска маса која морфолошки и имунохистохемиски ја дијагностицирале како инфантилен хемангиоендотелиом тип 1. Со прогресија на лезијата настанала и дисиминирана интраваскуларна коагулација во постелката, што резултирало со интраутерина смрт на плодот.

8. Dukova B, Duganovska S, Petrusevska G, Filipovski V, Bogdanovska M. Retroperitoneal neuroblastoma in 30 year old woman. Case report. [abstract No. P1-209] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy, Virchows Arch 2009; 455(Suppl. 1):168.

Се прикажува случај на ретроперитонеален невробластом кај жена на 30-годишна возраст. Притоа се опишува голема туморска маса со метастази во регионални лимфни јазли. Од литературата се потенцира фактот дека овие тумори се специфични во детската возраст и исклучително ретки кај возрасната популација, поради што се укажува на можноста за појава на туморот и кај возрасни и се препорачува овој ентитет во иднина да се земе предвид во диференцијална дијагноза.

9. Filipovski V, Banev S, Janevska V, Dukova B. Granular cell tumor of the breast: a case report and review of literature. Cases J 2009; 2:8551 (Available at <http://casesjournal.com/casesjournal/article/view/8551>).

Во овој труд авторите прикажуваат редок ентитет познат како грануларно клеточен тумор со уште поретка локализација на градата. Овој ентитет е со нејасна хистогенеза, но во моментот се смета дека потекнува од швановите клетки. Авторите прикажуваат податоци од литературата и се

потенцира фактот дека лезијата скоро секогаш не се препознава поради тоа што е ретка. Се прикажува морфологијата на туморот, а се прикажуваат и имунохистохемиските карактеристики на туморот. Се потенцира можноста за појава на овој тумор како и фактот дека иако неоплазмата е најчесто со бенигна природа, постојат и ретки описи на малигна алтерација на овој тумор.

10. Filipovski V, Janevska V, Banev S, Dukova B. MALT lymphoma of the stomach. Case report. [abstract No. P2-117] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy, Virchows Arch 2009; 455(Suppl. 1):220.

Авторите во овој труд прикажуваат случај на МАЛТ лимфом на желудникот клинички погрешно дијагностициран како карцином. Авторите прикажуваат макроскопски изглед на желудникот на linitis plastica која е карактеристична за желудочни карциноми. Притоа хистолошката слика покажала интензивен инфламаторен инфилтрат кој ја замаскирал сликата на поединечни неопластични клетки. Притоа имунохистохемијата помогнала во диференцирање на лезијата.

11. Spasevska L, Janevska V, Petrusavska G, Kostadinova-Kunovska S, Banev S, Dukova B, Karadzov Z, Orovcanec D, Hadzimancev M. Osteoclastic-like giant cell tumor of the pancreas associated with mucinous cystadenocarcinoma. Case report. [abstract No. P1-82] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy, Virchows Arch 2009; 455(Suppl. 1):121-2.

Се прикажува случај на 59-годишна жена со две соседни големи туморски маси во опашката на панкреасот. Авторите опишуваат цистичен тумор и солиден тумор. Направена е и имунохистохемиска анализа со CK7, CK18, CK19, inhibin, progesteron, vimentin, CD68 и CD45. Добиените резултати укажуваат дека стромата во остеокласт налик гигантски клеточниот тумор е со потекло од тотипотентната оваријален тип на строма, а самите остеокласт налик гигантски клетки не се епителни и нивниот хистиоцитен фенотип е најверојатно паранеопластичен продукт.

12. Filipovski V, Janevska V, Banev S, Dukova B. Cerebral abscess as a complication of bronchiectasiae. Case report of autopsy finding. [abstract No. P4-156] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy, Virchows Arch 2009; 455(Suppl. 1):416.

Овој труд укажува на случај од аутопсија каде што причина за смрт била церебрален апсцес со пробив на супстратот во вентрикуларниот систем на мозокот. Притоа било утврдено дека инфекцијата била проширена хематогено од бронхиектазии во белодробие. Авторите укажуваат дека во минатото била позната корелацијата помеѓу бронхиектазиите и мозочните апсцеси, но со појавата на антибиотиците овие компликации биле

заборавени. Сепак, овој случај покажал дека и во денешно време постојат вакви случаи.

13. Duganovska S, Tolovska M, Petrusevska G, Bogoeva B, Janevska V, Kostadinova S, Dukova B. Pulmonary hypertension in cases with congenital heart malformations. [abstract No. P1-192] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy, Virchows Arch 2009; 455(Suppl. 1):162.

Авторите во овој труд ги прикажуваат хистоморфометричките промени во белодробните крвни садови кај случаи со лево-десен шант. Микроскопски биле опишани аневризмални, плексиформни и дилатациски промени, а била мерена и дебелината на tunica media во споредба со дијаметарот на белодробните артерии. Добиените резултати ја нагласуваат потребата од белодробна биопсија за одредување на реверзибилната или ирреверзибилна фаза на болеста.

14. Bogdanovska M, Petrusevska G, Kostadinova S, Necovski P, Stojanovic A, Pavkovic M, Janevska V, Spasevska L, Duganovska S, Dukova B. Three cases of indolent systemic mastocytosis in R. of Macedonia. [abstract No. P2-249] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy, Virchows Arch 2009; 455(Suppl. 1):268.

Во овој труд се прикажани три случаи на индолентна системска мастоцитоза. Авторите користеле клинички истории и обработувале кожни биопсии и биопсии од коскена срцевина. Биле направени стандардни хистохемиски анализи со хематоксилин-еозин, Giemsa, Reticulin, како и имунохистохемиски за LCA, CD117, CD3, CD20, CD33, CD68 и CD15. Следењето на пациентите за време од 5 години покажало добра прогноза.

15. Dukova B, Spasevska L, Janevska V, Petrusevska G, Jovanovik R, Filipovski V. Gastrointestinal stromal tumors – morphological and immunohistochemical study. Need for standardized GIST reporting. Abstract book of the First International Medical Congress of SEEMF, September 23-25, 2010, Varna, Bulgaria. 2010:33.

Во овој труд авторите анализираат 32 случаја дијагностицирани како гастроинтестинални стромални тумори во однос на локализацијата на туморот, големината, хистолошкиот тип, имунохистохемиските боења и митотскиот индекс. Се нагласува дека треба да се земе предвид големата хетерогеност на овие тумори во предлозите за степени на ризик и класификациони системи.

16. Spasevska L, Janevska V, Dukova B, Janevski V, Jankulovski N. Giant mucinous epithelial cyst of the spleen associated with splenic pseudocyst – a case report. Abstract book of the First International Medical Congress of SEEMF, September 23-25, 2010, Varna, Bulgaria. 2010:134.

Се прикажува случај на гигантска муцинозна епителна циста на слезената придружена со спленична псевдоциста кај 56-годишна жена. Двете цисти биле одделени со различно по дебелина спленично ткиво. Авторите опишуваат поголема мутилокуларна циста исполнета со муцинозна содржина и обложена со еднореден цилиндричен мукопродуктивен епител и помала циста без обложен епител. Со направените имунохистохемиски анализи заклучиле дека лезијата најверојатно е со потекло од гастроинтестиналниот тракт.

ПОМЛ. АС. Д-Р СЕЛИМ КОМИНА

Биографски податоци

Помл. ас. д-р Селим Комина е роден во Ресен, 1982 година.

Едукација

Основно и средно образование - јазична насока завршил во Ресен со одличен успех и е избран за ученик на генерацијата. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 2000/01, а дипломирал во октомври 2006 година со среден успех 8,85. За време на студиите реализирал летна клиничка практика при Медицинскиот факултет во Орадеја, Р. Романија и Медицинскиот факултет во Брно, Р. Чешка. По изведувањето на задолжителниот постдипломски стаж, го положил стручниот испит во мај 2007 година со што се здобил со лиценца за работа како доктор по општа медицина. Во периодот од јуни 2007 до јуни 2009 година работел во приватна здравствена установа како лекар по општа практика. Во мај 2008 година е избран за помлад асистент на Медицинскиот факултет во Скопје по предметот патолошка анатомија.

Во јули 2009 година се вработил на Институтот за патологија, од кога е и активно вклучен во рутинската дејност на Институтот.

Специјализацијата по патолошка анатомија, која е во тек, ја започнал во октомври 2009 година.

Кандидатот ги говори албанскиот и англискиот јазик, а активно ги владее и програмските пакети Microsoft Word, Microsoft Excel, Power Point итн.

Стручно - апликативна (здравствена) дејност

Д-р Селим Комина, под менторство на наставно-научниот кадар на Институтот, е редовно вклучен во секојдневната здравствена дејност на Институтот за патологија, односно во дијагностичко-аутопсионите процедури од областа на патологијата.

Како член на Здружението на патолози на Македонија, редовно присуствува на патолошките секции и едукативните слајд-семинари организирани од ова Друштво.

Наставно-образовна дејност

Д-р Селим Комина, како помлад асистент, активно е вклучен во изведбата на практичната настава за студентите од Медицинскиот, Стоматолошкиот факултет и високите стручни школи.

Научноистражувачка дејност

За време на студиите активно бил вклучен во научноистражувачката работа, работејќи на повеќе студентски теми како автор и коавтор кои биле презентирани на студентски конгреси. После вработувањето на Институтот за патологија е ангажиран како коавтор во подготовката на неколку научни трудови чија изработка е во тек.

Бил вклучен во англиско-македонскиот превод на стручно-литературната книга "Tissue and Organ Regeneration in Adults" од авторот Ioannis V. Yannas.

ЗАКЛУЧОК И МИСЛЕЊЕ

Оценувајќи ја досегашната севкупна наставна, научна и здравствена дејност, Рецензентската комисија дојде до сознание дека кандидатите ги исполнуваат условите пропишани со Законот за високото образование за преизбор во асистент и преизбор во помлад асистент по предметот патологија.

Комисијата констатира постојан континуитет и прогрес во нивната научна, педагошка и здравствена активност. Тие покажуваат несомнен интерес за научно-истражувачка работа, а практичната настава ја водат ангажирано и успешно.

Согледувајќи ја целосно досегашната работа на кандидатите, Рецензентската комисија заклучува дека ас. д-р Славица Костадинова - Куновска ги има сите потребни квалитети да биде преизбрана во звањето асистент, а помл. ас. д-р Благоица Дукова и помл. ас. д-р Селим Комина да бидат преизбрани во звањето помлад асистент и има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ги усвои рефератите на ас. д-р Славица Костадинова - Куновска за преизбор во звањето асистент и на помл. ас. д-р Благоица Дукова и помл. ас. д-р Селим Комина за преизбор во звањето помлад асистент по предметот патолошка анатомија на Медицинскиот факултет во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Лилјана Спасевска, с.р.

Проф. д-р Весна Јаневска, с.р.

Проф. д-р Нели Башеска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ПОМЛАД АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ ИМУНОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/08, 103/08 и 26/09) и членовите 42-46 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ во Скопје со Анекс 1 и Анекс 2 од овој Правилник, Наставно-научниот совет на Факултетот, на својата VII седница одржана на 18.11.2010 година, донесе решение за избор на еден помлад асистент по предметот имунологија. Согласно со конкурсот за еден помлад асистент по предметот имунологија, објавен во весникот "Утрински весник" на 19.10.2010 година, се формира Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Мирко Спироски, проф. д-р Перко Колевски и проф. д-р Кочо Димитровски.

На конкурсот за избор на еден асистент се јави еден кандидат, д-р Славица Христоманова.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на доставените материјали, до Наставно-научниот совет има чест да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Христоманова Славица е родена 9.6.1978 година во Скопје. Основно образование и гимназија завршила во Скопје, со одличен успех. Студиите на Медицинскиот факултет во Скопје ги започнала во учебната 1996/1997 година, а ги завршила во јуни 2004 година. Стручниот испит за лекари го положила на 30.6.2005. Во октомври 2005 година ги започнала постдипломските студии по Имунологија на Медицинскиот факултет во Скопје.

Од 15.2.2005 година е вработена со договор на определено време на Институтот за имунобиологија и хумана генетика. Во Институтот за имунобиологија и хумана генетика учествува во постојаната лабораториска работа.

Од 2005 година учествува како млад истражувач во проект поддржан од Министерство за образование и наука на Република Македонија со наслов „Цитокински полиморфизам во Република Македонија“.

Во мај 2002 година ја посетувала и со успех ја завршила работилницата „Научен труд: Да се напише и да се објави“ во Скопје.

Во периодот 21-23 декември, 2005 година ја посетувала работилницата „Научни методи“.

Во јуни 2006 била активен учесник на Истражувачката конференција на НИАИД во Опатија, Хрватска.

Во септември 2007 година ја посетувала алерголошката школа одржана во Bichenberg, Франција, со наслов „Рекомбинантни алергени од фундаментални аспекти до клиничка апликација“.

Во септември 2007 година го посетувала и со успех го завршила семинарот на „Sigma-Aldrich Life“.

Во октомври 2007 година го посетувала Симпозиумот на F.Hoffman La Roche, одржан во Охрид.

Член е на Лекарската комора на Македонија, Македонското лекарско друштво, Македонското здружение за базична и клиничка имунологија и алергологија и на European Academy of Allergology and Clinical Immunology.

Рецензирани трудови во Билтен бр.937 од 29 февруари 2008 година

1. Христоманова Славица. Хируршки третман на тиреоидните малигноми. Книга на апстракти, 25 Интернационален медицински студентски научен конгрес, Охрид, 2002.

Во овој труд целта на авторите е да се прикаже хируршката процедура во третманот на тиреоидните карциноми. Направена е серија од 100 пациенти на возраст меѓу 17 и 76 години. Заклучок е дека тоталната тиреоидомија е метода која треба да се применува кај тиреоидните малигноми.

2. Eli Spiroska, Slavica Hristomanova, Dejan Trajkov, Todor Arsov, Aleksandar Petlichkovski, Ana Strezova, Olivija Efinska-Mladenovska, Mirko Spiroski. Killer Ig-Like Receptor (KIR) Gene Polymorphism in the Macedonian Population. BJMG, 2006;9(3&4):117.

Во овој труд е анализиран полиморфизмот на убиствените клеточни имуноглобулиновидни рецепторски (КИР) гени во општата популација во Република Македонија. Испитани се вкупно 214 примероци на ДНК, од здрави испитаници, од банката за хумана ДНК при Институтот за имунобиологија и хумана генетика. Откриени се 56 КИР генотипови од кои некои се со заеднички карактеристики со останатите популации од белата раса.

Рецензирани книги, практикуми и прирачници во Билтен бр.937 од 29 февруари 2008 година

1. Спироски М, Трајков Д, Петличковски А, Арсов Т, Стрезова А, Ефинска-Младеновска О, Христоманова С, Спироска Е, Сибиновска О, Петров Ј.

Имунолошки практикум. Институт за имунобиологија и хумана генетика, Скопје, 2006.

2. Спироски М, Трајков Д, Петличковски А, Арсов Т, Стрезова А, Ефинска-Младеновска О, Христоманова С, Ѓулејиќ Е, Сибиновска О, Петров Ј. Анализа на случаи од имунологијата. Институт за имунобиологија и хумана генетика, Скопје, 2007.

Трудови презентирани на конгреси

1. Strezova A, Arsov T, Trajkov D, Petlichkovski A, Efinanska-Mladenovska O, Sibinovska O, Djulejic E, Hristomanova S, Petrov J, Spiroski M. Allele frequency of HLA-DQB1 locus in Macedonian population. *Maced J Med Sci* 2008; 1 (Suppl.1) : S45.

Во овој труд е анализирана алелската фреквенција на ХЛА-ДКуБ1 локусот во македонската популација. Испитани се вкупно 217 примероци на ДНК, од здрави испитаници, од банката за хумана ДНК при Институтот за имунобиологија и хумана генетика. Откриени се 27,88% со алел 0301/0102/09/13, 13,82% со алел 0502 и 10,37% со 0201/02/03.

2. Efinanska-Mladenovska O, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Sibinovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. Immunonephelometry and reverse hybridization genotyping in diagnosis of alpha-1-antitrypsin deficiency. *Maced J Med Sci* 2008; 1 (Suppl.1) : S47.

Во овој труд целта на авторите е да се прикаже важноста од раното поставување на дијагноза за алфа-1-антитрипсин недостатокот и да се подигне свесноста за постоење на овој дефицит. Испитани се 361 пациент сомнителни за недостаток на алфа-1-антитрипсин. Заклучок е дека ова е релативно потценет недостаток на кој почесто треба да се размислува во секојдневната практика.

3. Sibinovska O, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Efinanska-Mladenovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. Assessment of the phagocytic function and oxidative burst in blood leukocytes by flow cytometry. *Maced J Med Sci* 2008; 1 (Suppl.1) : S47-S48.

Прикажани се првичните резултати од два нови теста за анализа на фагоцитната способност на гранулоцитите и монцитите и оксидативен прасок. Тестовите се работени со проточна цитометрија на Институтот за имунобиологија и хумана генетика, Медицински факултет, Скопје.

4. Spiroski M, Trajkovski V, Trajkov D, Petlichkovski A, Strezova A, Efinanska-Mladenovska O, Sibinovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J. Concomitant autoimmunity, allergy and immune tolerance are possible immunological disorders in autism. *Maced J Med Sci* 2008; 1 (Suppl.1) : S20-S21.

Целта на авторите е да се прикажат можните имунолошки нарушувања кај деца со аутизам. Анализирани се автоимуните болести, алергиите и дефициентниот имунолошки одговор кон противгените од

вакцините. Заклучокот е дека постои можна асоцијација, но потребни се понатамошни испитувања.

5. Trajkov D, Mirkovska-Stojkovikj J, Petlichkovski A, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Sandevska E, Sibinovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Gogusev J, Spiroski M. Association of 22 cytokine gene polymorphisms with chronic obstructive pulmonary disease in Macedonians. *Maced J Med Sci* 2008; 1 (Suppl.1) : S21-S22.

Во овој труд анализирана е асоцијацијата на полиморфизам на 22 цитокински генски со хроничната опструктивна белодробна болест во македонската популација. Анализирани се вкупно 301 здрав пациент и 62 пациенти со хронична опструктивна белодробна болест. Заклучокот е дека неколку цитокински полиморфизми се позитивно (подложни) и негативно (заштитно) асоцирани со појавата на хронична опструктивна белодробна болест кај македонската популација.

6. Petlichkovski A, Trajkov D, Arsov T, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. Killer cell immunoglobulin-like receptors genotype frequencies in the Macedonian population. *Maced J Med Sci* 2008; 1 (Suppl.1) : S21-S22.

Во овој труд е анализирана фреквенцијата на генотиповите на убиствените клеточни имуноглобулиновидни рецепторски (КИР) гени во општата популација во Република Македонија. Испитани се вкупно 214 примероци на ДНК, од здрави испитаници, на возраст 20-35 години, од банката за хумана ДНК при Институтот за имунобиологија и хумана генетика. Откриени се три генотипови кои се јавуваат најчесто во македонската популација.

Трудови објавени во целост

1. Petlichkovski A, Peova S, Trajkov D, Arsov T, Strezova A, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. Alpha-1- antitrypsin deficiency: A case of a two-year old boy with inherited disease. *Macedonian Journal of Medical Sciences*. 2008; 1 (1) : 59-63. Epub 2008 Aug 18. doi: 10.3889/MJMS.1857-5773.2008.0109.

Овој труд е приказ на случај на дете со недостаток на алфа-1-антитрипсин. Прикажани се најчестите причини за појавата на овој недостаток и даден е детален опис на дијагностичките методи кои можат да се изработат при сомнение за постоењето на ваков недостаток.

2. Trajkov D, Atanasovska-Stojanovska A, Petlichkovski A, Strezova A, Gogusev J, Hristomanova S, Djulejic E, Petrov J, Spiroski M. IL-1 Gene Cluster Polymorphisms in the Macedonian Population. *Macedonian Journal of Medical Sciences*. 2008 Sep 15; 1 (1):26-33. Epub 2008 Aug 14. doi: 10.3889/MJMS.1857-5773.2008.0101.

РЕФЕРАТ ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ПОМЛАД АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ БИОХЕМИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование и членовите 42-46 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ во Скопје со Анекс 1 Анекс 2 од овој Правилник, Наставно-научниот совет на Медицинскиот Факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, донесе решение за преизбор на 1 помлад асистент по предметот биохемија во согласност со конкурсот од 19.10.2010 година и формира Рецензентска комисија во состав: проф.д-р Соња Алабаковска, проф.д-р Марија Крстевска и проф.д-р Даница Лабудовиќ.

Комисијата ја проучи доставената документација и на Наставно-научниот совет му го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Помл. ас.д-р Ирена Костовска

Биографски податоци

Д-р Ирена Костовска е родена на 2.3.1980 година во Скопје, каде што ги завршила основното и средното образование со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1998/1999 година, а дипломирала во 2006 година со среден успех 9,75. Во јуни 2007 година го положила стручниот испит за лекари и се стеканала со основна лиценца за работа.

За помлад асистент по предметот биохемија е избрана во мај 2008 година. Од април 2009 година е во редовен работен однос на Институтот за медицинска и експериментална биохемија при Медицинскиот факултет во Скопје. Во април 2010 година започнала со специјализација по медицинска биохемија.

Член е на Здружението на доктори-специјалисти по медицинска биохемија и на Лекарската комора на Р. Македонија.

Активно се служи со англискиот и рускиот јазик.

Стручна и научна активност

Д-р Ирена Костовска е вклучена во секојдневната рутинска лабораториска дејност на Институтот. Посебно се занимава со електрофоретските техники. Во тој контекст, вклучена е во работата на Лабораторијата за сепарација на уринарни протеини со СДС-ПАГ електрофореза.

Целта на овој труд е да се генотипизираат полиморфизмите на Ил-1 генскиот кластер во македонската популација. Испитани се вкупно 301 примерок на ДНК, од здрави испитаници, од банката за хумана ДНК при Институтот за имунобиологија и хумана генетика. Одредени се 27 различни хаплотипови од вкупно 32 и прикажани се најчестите хаплотипови за Ил-1 во македонската популација. Заклучокот е дека резултатите можат да се искористат за понатамошни антрополошки студии, како и за студии за асоцијација со различни болести.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на анализата на доставените материјали, личното познавање на кандидатката, нејзината успешна работа на стручен план, постојаната желба за усовршување и констатацијата дека кандидатката ги исполнува условите на конкурсот, Рецензенската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да му предложи, д-р Славица Христоманова да се преизбере за помлад асистент по предметот имунологија.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Мирко Спироски, с.р.
2. Проф. д-р Перко Колевски, с.р.
3. Проф. д-р Кочо Димитровски, с.р.

Во моментот активно е вклучена како, млад истражувач во научно-истражувачката работа на два домашни проекта **СДС-ПАГ електрофореза на уринарни протеини во евалуација на деца со инфекции и малформации на уринарниот тракт** (главен истражувач е проф.д-р Петар Корнети), и **Биотоксичност од пестициди во површински води и вкупни атмосферски преципитати** (главен истражувач е проф. д-р Снежана Ефремова Аарон).

Наставна активност

Д-р Ирена Костовска е избрана за помлад асистент по биохемија во 2008 година и оттогаш е активно учествува во подготовките и изведбата на практичните вежби по биохемија за студентите по општа медицина и тригодишните стручни студии на Медицинскиот факултет, како и за студентите по стоматологија. Ментор е на еден студентски труд.

Досега има реферирано и публикувано 1 труд рецензиран во текот на постапката за избор на помлад асистент во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, број 938 од 14 март 2008.

Трудови за рецензија

2. Korneti P, Tasik V, Chakalarovski K, Korneti B, Alabakovska S, **Kostovska I**, Cekovska S. APPLICATION OF SDS-PAG ELECTROPHORESIS IN MEDICAL PRACTICE. Abstract book of 17 Meeting of BCLF, Ohrid Macedonia 2009. BJCL XVII,09,1 PP-050.

Во трудот е истакнато значењето на СДС-ПАГ електрофорезата во раната детекција на реналните заболувања преку детекцијата и диференцијацијата на излачените уринарни протеини. Потенцирана е можноста со методата да се направи диференцирање на гломеруларните од тубуларните лезии, откривање на потеклото на протеинуријата и хематуријата, како и детекција на миоглобинурија и парапротеинурија. Истакнато е дека добиените елфорограми овозможуваат поставување на точна и навремена дијагноза, а вооедно оваа метода е високо специфична и неинвазивна. Во трудот се заклучува дека долгогодишното лабораториско искуство базирано на анализа на преку 10 000 примероци урина покажало дека SDS-PAG електрофорезата е мошне добра скрининг-техника во нефрологијата, но и во секојдневната лекарска практика.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на изнесените податоци за наставната, стручната и научната активност на ас. д-р Ирена Костовска, може да се заклучи дека кандидатката покажува интерес и постојан напредок во областа на биохемијата. Периодот од последниот избор до денес кандидатката го исполнила успешно со унапредувањето на практичната настава, како и научната дејност, а исто така и со апликативната дејност на Институтот за медицинска и експериментална биохемија. Земајќи го предвид сето тоа,

Рецензентската комисија констатира дека ас. д-р Ирена Костовска ги исполнува потребните услови и на Наставно- научниот совет на Медицинскиот факултет му предлага ас. д-р Ирена Костовска да биде преизбрана во звањето помлад асистент.

Рецензентска комисија

1. Проф.д-р Алабаковска Соња с.р.

2. Проф. д-р Марија Крстевска с.р.

3. Проф. д-р Даница Лабудовиќ с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЧЕТИРИ РЕДОВНИ ПРОФЕСОРИ ПО ПРЕДМЕТОТ
ПАТОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр 35/08, 103/08 и бр. 26/09) и членовите 42-46 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на УКИМ во Скопје, со Анекс 1 и Анекс 2 од овој Правилник, Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18. 11 2010 година, донесе решение за избор на четири редовни професори по предметот патологија, во согласност со конкурсот објавен на 29. 10. 2010 година во весникот „Дневник“ и весникот „Коха“.

На истата седница на Наставно-научниот совет формирана е Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Милјана Толовска
2. проф. д-р Билјана Богоева
3. проф. д-р Гордана Петрушевска
4. проф. д-р Славејко Сапунов
5. проф. д-р Климе Ѓорески.

На конкурсот се пријавија: вонр. проф. д-р Љубе Ивковски, вонр. проф. д-р Лилјана Спасевска, вонр. проф. д-р Весна Јаневска и вонр. проф. д-р Нели Башеска.

Рецензентската комисија ја разгледа доставената документација и врз основа на тоа го изготви следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Вонр. проф. д-р Љубе Ивковски

Биографски податоци

Проф. д-р Љубе Ивковски е роден на 21.11. 1960 година во Бунарцик, Скопје. Основното и средното училиште го завршил во Скопје, додека студиите по медицина ги започнал на Медицинскиот факултет во Скопје во учебната 1979/80 година и дипломирал во 1985 година со просечен успех 8,57.

Во 1988 година се вработил во Лабораторијата за хистопатологија и клиничка цитологија при Институтот за радиотерапија и онкологија во Скопје. Специјализацијата по патолошка анатомија ја започнал во 1990 година, а специјалистичкиот испит го положил во 1993 година. Оттогаш до денес работи како специјалист по патолошка анатомија во Лабораторијата за хистопатологија и клиничка цитологија при Институтот за радиотерапија и онкологија во Скопје, при што од 1999 година ја врши должноста шеф на Цитолошката и имунохистохемиската лабораторија.

Наставна активност

Во 1991 година е избран за помлад асистент, а во 1995 година за асистент по предметот патолошка анатомија на Медицинскиот факултет во Скопје. Солидно го познава англискиот јазик.

Стручна и научна активност

Уште како студент започнал да пројавува интерес за научно-истражувачка работа, учествувајќи на научните манифестации на Факултетот, како и на конгресите на студентите по медицина. По вработувањето во лабораторијата посебен интерес покажувал за патологијата на дојката, при што бил вклучен во истражувачкиот макропроект „Имунолошката состојба кај малигните заболувања“, со потпроектот: „Предоперативна детекција на естрогените рецептори во цитолошки материјал кај карциномот на дојката“.

Во периодот од 1994 до 1997 година учествувал во научно-истражувачкиот проект „Вредност на плоидноста на ДНК и пролиферативниот индекс кај малигни тумори од епително и лимфоидно потекло: Студија за примената на дигитална анализа на компјутерска слика на ќелии“.

Во 1989 година бил активен партиципант во едукативно-практичниот курс организиран од страна на Македонската академија на науките и уметностите „Апликација на генетскиот инженеринг во хуманата медицина“.

Во 1994 и 1997 година во Торино - Италија, ги следел курсевите од областа на патологијата на дојката, утерусот и гастроинтестиналниот систем кои биле организирани од страна на Европското здружение на патолозите.

Во текот на 1995/96 година престојувал на осуммесечно стручно усовршување во Холандскиот институт за канцер (The Netherlands Cancer Institute) во Амстердам, Холандија.

Во 1998 година ја воведува имунохистохемиската метода во Лабораторијата. Во почетокот на 1998 година е вклучен во научно-истражувачкиот проект „Употреба на молекуларни прогностички маркери во предикцијата на терапевтскиот одговор кај карциномот на дојката“.

Во декември 1999 година ја одбрал докторската теза со наслов „Квантитативно одредување на содржината на ДНК (плоидијата) и хормонските рецептори во малигните ќелии кај пациентите со карцином на дојка со CAS 200 cell analyzing system, како прогностички фактори за преживувањето и интервалот без болест“.

Учесник е на бројни конгреси и симпозиуми од областа на патолошката анатомија, со сопствени трудови и излагања.

Во текот на 2006/2007 година ја вршел должноста директор на Институтот за радиотерапија и онкологија.

2. Вонр. проф. д-р Лилјана Спасевска

Биографски податоци

Д-р Лилјана Спасевска е родена во Скопје, на 25. 8. 1954 година. Основно и средно образование завршила во Скопје, а на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје се запишала во учебната 1973/74 година. Дипломирала во 1980 година, а на Институтот за патологија на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје се вработила во 1983 година. За помлад асистент по предметот патологија е избрана во 1988 година. Специјалистичкиот стаж по специјалноста патологија го минала во периодот 1985-1989 година.

Во 1992 година е избрана за асистент на Катедрата за патологија. Докторската дисертација ја одбрала во 2000 година и се стекнала со академското звање доктор на медицински науки, а во звањето доцент на Катедрата по патологија е избрана во 2001 година. Во 2006 година е избрана за вонреден професор и за раководител на Катедрата за патологија, а на истата функција е реизбрана во 2009 година.

Наставна активност

Проф. д-р Лилјана Спасевска одговорно и успешно е ангажирана во изведувањето на теоретската и практичната настава за студентите по медицина, стоматологија, фармација и на тригодишните стручни студии во модулите за стручни медицински сестри, рендгентехнолози, физиотерапевти и логопеди.

Како раководител на Катедрата за патологија и координатор за предметот патологија 2 ја изготви наставната програма за предметот патологија 2 и Каталогот на знаење и вештини по предметот патологија 2. Како координатор на ТСС ги изготви и Каталогите за знаења и Каталогите на вештини за ТСС на четирите модули (стручни медицински сестри, рендгентехнолози, физиотерапевти и логопеди). Во 2009 година ја изготви и ја уреди новата наставна програма за предметот патологија за студентите по стоматологија. Во 2008 година го раководеше изготвувањето и организирањето на изборните предмети за студентите по медицина и за студентите на ТСС. Во 2010 година го организираше изготвувањето на наставните програми за изборните предмети по предметот патологија за докторските студии на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје. Уредник и коавтор е на интерните скрипти од предавања: „Избрани поглавја од патологија 1“ и „Избрани поглавја од патологија 2“ за студентите по медицина и стоматологија. Учествува како коавтор во изготвување на рецензираниот „Практикум за патохистолошки вежби од патологија 1“ и „Практикум за патохистолошки вежби од патологија 2“ за студентите по медицина и стоматологија.

Активно учествува во континуираната едукација на лекарите-специјалисти преку одржување на предавања и презентација на новите протоколи за работа од областа на гастроинтестиналната патологија и патологијата на новороденото. Ја организира едукацијата на специјализантите по патологија и специјалистичките турнуси по патологија на специјализантите по онкологија, рендгенологија, гинекологија и микробиологија. Таа е член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје и на Етичката комисија за испитувања на луѓе при Медицинскиот факултет во Скопје.

Стручна и научна активност

Како лекар-специјалист д-р Лилјана Спасевска активно е вклучена во дијагностичката активност на Институтот за патологија каде што самостојно, одговорно и успешно ги извршува работните задачи. Посебен интерес за неа претставува неонаталната патологија со посебно ангажирање околу перинаталната патологија и патологијата на постелката, што се изразува преку блиска соработка со клиничарот-акушер и неопедијатар и воспоставување на методологија за обработка на проблемите од патологијата на постелката. Од оваа област е и нејзината докторска дисертација со наслов „Морфолошка студија на постелки на мртвородени и новородени деца со интраутерина ретардација на растот“. Од оваа долгогодишна ангажираност и стекнати сопствени искуства произлезе монографијата „Фетална медицина“ и голем број на трудови презентирани на домашни и меѓународни научни и стручни собири.

Второ поле на интерес за кандидатката претставува патологијата на гастроинтестиналниот систем со посебен акцент на патологијата на колоректумот. Во оваа област воспостави современи протоколи за работа кои овозможуваат успешна клиничко-патолошка корелација. Во туморската патологија на гастроинтестиналниот систем воведо примена на дијагностички анализи кои овозможуваат прецизна дијагноза и одредување на прогностичките и предвидувачките фактори кај пациентите со малигна болест. Во склоп на научни проекти направени се молекуларни анализи на туморската патологија, а во тек се обиди дел од нив да станат и дел од рутинската дијагностика. Од оваа долгогодишна ангажираност изработени се голем број на

научни и стручни трудови презентирани на домашни и меѓународни научни и стручни собири.

До изборот за вонреден професор во 2006 година, д-р Лилјана Спасевска публикувала 90 труда рецензирани и објавени во билтените на УКИМ бр. 577 од 1992 година, бр. 685 од 1997 година, бр. 770 од 2001 година и бр. 894 од 2006 година.

3. Вонр. проф. д-р Весна Јаневска

Биографски податоци

Проф. д-р Весна Јаневска е родена на 27. 6. 1958 година во Скопје, каде што го има завршено основното и средно образование и каде што во 1977 година се запишала на Медицинскиот факултет во Скопје, на кој дипломирала во 1983 година.

Од 1983 до 1987 година работела во Болницата за душевни болести во Демир Хисар, како лекар од општа практика, а од 1987 до 1990 во Медицинскиот центар „Д-р Трифун Пановски“ во Битола како лекар на специјализација од областа патолошка анатомија.

Од 1990 година д-р Весна Јаневска е вработена на Институтот за патологија во Скопје како лекар-специјалист по патолошка анатомија. Специјалистичкиот испит го положила во мај 1990 година, а докторската дисертација на тема: „Хистопатолошки и морфолошки карактеристики на примарните малигни коскени тумори“ ја одбрала во декември 1999 година.

Континуирано посетувала курсеви, работилници и слајд семинари, за стручно усовршување, предоминантно од областа за коскена и мекоткивна патологија во повеќе наврати, во Болоња, Вирзбург, Нагоја, Барселона, Лондон, Париз и други градови.

Д-р Весна Јаневска во звањето асистент по предметот патолошка анатомија е избрана во 1992 година, а 1997 година е избрана во истото звање. За доцент на Катедрата за патологија е избрана во 2001 година, а за вонреден професор во 2006 година. Била шеф на Катедрата по патологија во периодот 2002-2004 година.

Наставна активност

Проф. д-р Весна Јаневска редовно учествува во изведувањето на теоретската и практичната настава и проверката на знаења по предметот патолошка анатомија за студентите по општа медицина, стоматологија, фармација и на Високата стручна школа за медицински сестри и медицински техничари, логопеди, радиолошки технолози и физиотерапевти при Медицинскиот факултет во Скопје, како и во изведувањето на наставата на постдипломските студии при Медицинскиот факултет во Скопје.

Таа учествува и во изведувањето на теоретската и практичната настава и за специјализантите по патологија и специјализантите од различни области кои посетуваат турнуси по предметот патологија. Во изминатиот период била ментор на пет специјализанти од областа на патолошката анатомија, а менторство на уште една специјализација е во тек.

Проф. д-р Весна Јаневска е ментор и на еден кандидат за изработка на докторска дисертација и на еден кандидат за изработка на магистерска тема.

Како рецензент учествувала во дореализацијата на повеќе магистерски трудови и докторски дисертации

Во периодот од 2001 до 2007 година неколку пати била поканет предавач на Високата медицинска школа во Битола, во зимскиот семестар 2008/2009 година предавала патологија на Високата медицинска школа во Штип, а 2009

година како визитинг-професор организираа и спровела курс за патологија на градата на Меѓународниот летен Приштински универзитет.

Проф. д-р Весна Јаневска е коавтор на авторизираните предавања од областа на патологија 1 и патологија 2 и на Практикумот за хистопатолошки вежби за студентите по општа медицина и стоматологија и Скриптата за фармацевти по предметот патологија, сите издадени од Катедрата за патологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во моментот ја врши функцијата координатор за наставната програма на студентите по стоматологија и студентите на Високата стручна школа од насоката за физиотерапевти.

Била и е член на повеќе факултетски комисии и Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје.

Стручна активност

Проф. д-р Весна Јаневска, како лекар-специјалист, е редовно вклучена во севкупната здравствена дејност на Институтот за патологија, односно во дијагностичките и аутопсиони процедури од областа на општата и специјална патологија, а со посебен интерес кон мускулно-скелетната патологија.

Таа е постојан член на клиничко-патолошките состаноци од областа на мускуло-скелетната патологија и член е на Саркома-конзилиумот при Медицинскиот факултет во Скопје, каде што се менаџираат комплицирани и тешки случаи од областа на ортопедијата со особен акцент на онколошката патологија.

Таа е член и на повеќе професионални здруженија како што се Македонско лекарско друштво, Македонско здружение на морфолози, Европско здружение на патолози и Здружение на патолози на Република Македонија. Во периодот 2006 до 2010 година, проф. д-р Весна Јаневска била претседател на Здружението на патолози на Република Македонија, а потоа е член на Управниот одбор на истото здружение и член на Управниот одбор на МЛД.

Проф. д-р Весна Јаневска е основач на Лабораторијата за молекуларна патологија и развива стратегии за нејзино осовременување и усовршување.

Научна активност

Проф. д-р Весна Јаневска е учесник во повеќе истражувачки проекти: „Скрининг, дијагноза и пост мортем егзаминација на конгенитални скелетни дисплазии“, „Евалуација на хемотерапевтскиот ефект на неoadјувантната терапија кај пациентите со остеосарком и Јуингов сарком“, „Создавање на постоперативен дијагностички и терапевтски протокол кај туморите на плунковни жлезди со употреба на хистопатолошки и радиографски критериуми“ и „Имунофенотипски и генски профили кај малигни тумори на простата, колоректум, скелет и хронични миелопротлиферативни болести“, сите финансирани од МОН на Р. Македонија.

Таа е учесник на бројни домашни и интернационални стручно-научни собири и конгреси во Македонија и во странство, како што се конгресите во Барселона, Париз, Истанбул, Фиренца, Амстердам, Сао Паоло и други.

Повеќе години д-р Весна Јаневска е член на Редакцискиот одбор на списанието Acta Morphologica и рецензент на бројни трудови во ова списание, како и на списанијата Acta Physiologica и Македонски медицински преглед.

Автор е и коавтор на над 100 стручни и научни трудови од областа на општата и мускулоскелетната патологија чии рецензии се објавени во билтените на УКИМ бр. 574 од мај 1992, бр. 685 од јуни 1997, бр. 770 од јануари 2001 и бр. 894 од 31 март 2006 година.

4. Вонр. проф. д-р Нели Башеска

Биографски податоци

Проф. д-р Нели Башеска е родена во Белград, на 13 јуни 1957 година. Основното училиште и гимназијата ги завршила во Прилеп со континуиран одличен успех. Во учебната 1976/77 година се запишала на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломира на 19 јуни 1985 година со среден успех 9,73.

Од 11 јули 1988 година е вработена во Лабораторијата за хистопатологија и клиничка цитологија при Универзитетската клиника за радиотерапија и онкологија. Со решение на Републичкиот комитет за труд, здравство и социјална политика одобрена и е специјализација од областа патолошка анатомија со почеток од 11 јули 1989 година, а специјалистичкиот испит го положила на 30 декември 1992. Во декември 1999 на Медицинскиот факултет во Скопје успешно ја одбрани докторската дисертација под наслов: „Евалуација на прогностичките фактори при раните стадиуми на инвазивните карциноми на грлото на матката“.

За помлад асистент по предметот патолошка анатомија е избрана на 10 ноември 1992, за асистент е избрана на 22 март 1994 година, а реизбрана е на 25 јуни 1997 година. За доцент по предметот патолошка анатомија е избрана на 30 март 2001 година, а за вонреден професор на 29 јуни 2006 година.

Наставна активност

Д-р Нели Башеска, како помлад асистент и асистент, активно и одговорно учествуваше во изведувачето на практичната настава за студентите по медицина и стоматологија по предметот патолошка анатомија. По изборот за доцент и потоа за вонреден професор учествува во реализацијата на теоретската настава по патологија за студентите од Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет, како и за студентите на Високата школа за медицински сестри и медицински техничари, логопеди, радиолошки технолози и физиотерапевти при Медицинскиот факултет во Скопје.

Исто така, како асистент и подоцна по изборот за доцент, односно вонреден професор како наставник активно учествува во реализацијата на наставата и на постдипломските студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Ментор е на два јавни труда, од кој еден е изработен, а другиот во фаза на изработка, а освен тоа како рецензент учествува во реализацијата и супервизијата на повеќе јавни, магистерски трудови и докторски дисертации.

Освен тоа, во периодот од 1998 до 2002 година активно учествуваше во организационите подготовки и беше предавач на Интердисциплинарните постдипломски студии по молекуларна биологија и генетско инженерство при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Притоа беше и ментор на еден изработен магистерски труд од овие студии.

Коавтор е на Практикумот за хистопатолошки вежби за студентите по медицина и стоматологија издаден од Катедрата за патологија при Медицинскиот факултет во Скопје во 2005 година и на учебните помагала за предметите патологија 1 и патологија 2. Член на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје е од 2001 година, како наставник во сите звања, а од декември 2009 година е член на Научниот одбор.

Активно учествуваше како координатор за предметот патологија 1, во подготовката на плановите и програмите за наставата за третата студиска година според кредит трансфер-системот на Медицинскиот факултет. Исто така, активно учествува и во практичната и теоретската едукација и континуираната евалуација на лекарите на специјализација по патолошка анатомија, особено од областа на гинеколошката патологија, патологијаТА на дојка и кожа.

Стручна активност

Во текот и по завршувањето на специјализацијата во својата секојдневна работа е инволвирана во целокупната стручна активност на Лабораторијата за хистопатологија и клиничка цитологија при Универзитетската клиника за радиотерапија и онкологија. Од ноември 1998 година, д-р Нели Башеска е раководител на Отсекот за хистопатологија во Лабораторијата.

Гинеколошката патологија е од посебен интерес во нејзината стручна и научна работа. Од оваа област е одбранетата докторска дисертација, како и дел од публикуваните стручни трудови на кои е автор или коавтор. Во септември 2003 година учествуваше на Вториот интернационален медитерански курс по мастологија под наслов: „Непалпабилни лезии на дојката“, организиран од Универзитетот во Јанина, Грција, а во октомври 2003 го следеше едукативниот семинар под наслов „Менаџмент на карциномот на дојка“ на Европската школа по онкологија. Исто така, во мај 2004 година активно учествуваше на постдипломските курсеви по патологија на Универзитетот во Јанина, Грција, од областите: патологија-онкологија на вулва, вагина и грло на матката и патологија-онкологија на ендометриум, овариум и утерина туба, организирани од Европското здружение на патолози и Грчкиот отсек на Интернационалната академија по патологија.

Молекуларната патологија ѝ е втора област од посебен интерес. Во 1989 година го воведо и го стандардизира методот на *in situ*-хибридизација за детекција на хуман папилома и хепатит Б-вирусот. Во мај 1991 година учествуваше на I југословенски курс „Примена на генетското инженерство во хуманата медицина“, организиран од Истражувачкиот центар за нови технологии при МАНУ, а во 1996 година учествуваше и на едукативниот семинар под наслов „Молекуларната патологија во онкологијата“, организиран од Европската асоцијација на патолозите во Португалија.

Научна активност

Како студент, во 1980 година учествуваше на IV стручен конгрес на студентите по медицина при Медицинскиот факултет во Скопје и на XXII стручен конгрес на студентите по медицина и стоматологија на Југославија во Врњачка Бања, со труд под наслов „Функционално испитување на кортикалните функционални резерви при примарна и секундарна инсуфициенција“. По вработувањето со свои трудови учествувала на голем број стручни и научни состаноци и конгреси во земјава и во странство, како што се конгресите на Европското здружение на патолозите во Мастрихт, Барселона, Берлин, Љубљана, Париз, Јанина, Истанбул, Барселона и Фиренца и конгресите на Интернационалната академија по патологија во Ница, Амстердам, Атина и Сао Паоло. Автор е и коавтор на 128 стручни и научни трудови и публикации презентирани на стручни собири во земјава и во странство и публикувани во списанија и зборници во земјава и во странство. Повеќето од овие трудови се од областа на гинеколошката патологија и молекуларната патологија.

Во рамките на научните активности на Лабораторијата беше вклучена како соработник во повеќе истражувачки проекти, како во проектите: „Имунолошки статус кај малигните заболувања“ и „Откривање на *Human papilloma* вирусната *DNA* во пренеопластични и неопластични епителни лезии на грлото на матката“. Беше соработник и во проектот „ХПВ-инфекцијата и специфични хромозомски нарушувања во етиопатогенезата на карциномот на матката“ на Истражувачкиот центар за генетско инженерство и биотехнологија при МАНУ и соработник во проектот: „Биологија на папиларните тироидни карциноми во Република Македонија - Проспективна и ретроспективна студија“, финансиран од Министерството за наука и образование на Р. Македонија.

Исто така, како претставник од Република Македонија учествуваше во реализацијата на проектот „Централна и Источно-европска мрежа на хумани туморски банки“, финансиран од Комисијата на Европската заедница, Министерството за наука и технологија на Хрватска и Сорос-фондацијата, а организиран од Хрватската академија на науките и уметностите и Институтот „Руѓер Бошковиќ“ во Загреб. Во рамките на овој проект учествуваше како поканет предавач на два стручни состанока во 1994 и 1995 година одржани во Загреб, Хрватска.

Исто така, во февруари 1996 година беше поканет предавач на Колпоцитолошкиот курс организиран од Македонската асоцијација на гинеколози и опстетричари во Маврово, а во март 1997 беше поканет предавач на курсот „Рано откривање, дијагноза и превенција на карциномот на грлото на матката“, организиран од Македонската асоцијација на гинеколози и опстетричари во Охрид. Во 2007 година беше научен координатор и поканет предавач на симпозиумот „Перспективи на гинеколошката онкологија и колпоскопска сесија“, организиран во соработка со Европското здружение за гинеколошка онкологија (European Society of Gynaecological Oncology) во Охрид, Република Македонија.

Во периодот од јули 2000 до јуни 2004 година ги раководелаше активностите планирани во рецензираниот научен проект под наслов: „Клеточната пролиферација, растот и апоптозата во корелација со хуман папилома вирусната инфекција во прекурсорните интраепителни лезии и инвазивните карциноми на грлото на матката: Имунохистохемиска студија и клинички импликации од комбинираната евалуација“, финансиран од Министерството за наука и образование на Р. Македонија.

Член е на Здружението на патолозите на Р. Македонија, така што во периодот 2006-2010 беше член на Управниот одбор и секретар, а во мај 2010 е избрана за претседател на Здружението. Освен тоа, член е на Лекарската комора на Македонија, како и на Македонското лекарско друштво, кое во 1998 година ѝ додели Диплома, а во 2006 година Плакета за значаен придонес и ангажирање во неговата работа. Исто така, од 1991 година е член на Европското здружение на патолозите, а член на Работната група за гинеколошка патологија на ова здружение е од 2003 година.

Во мај 2004 беше избрана и за почесен член на Здружението на доктори по медицина и стоматологија во Прилеп. Освен тоа, од 2004 година е член на Здружението на гинеколози и опстетричари на Македонија и член на Македонското здружение за цервикална патологија и колпоскопија, а едновременно и член на Управниот одбор на ова здружение и претседател на Извршниот одбор. Од 2005 е член и на Македонското здружение за хумана генетика, а од 2007 година е член и потпретседател на Здружението за хуман папилома вирус на Р. Македонија, така што едновременно е и член на Управниот одбор на ова здружение.

Од 2008 е член на Уредувачкиот одбор и рецензент на повеќе трудови на списанието *Macedonian Journal of Medical Sciences*. Освен тоа, од 2008 е и член на Редакцискиот одбор, во својство на заменик-главен уредник како и рецензент и на списанието Македонски медицински преглед.

До изборот за вонреден професор во 2006 година проф. д-р Нели Башеска публикувала 98 труда рецензирани и објавени во билтените на УКИМ бр. 574 од мај 1992, бр. 597 од 31 мај 1993, бр. 610 од 10 јануари 1994, бр. 685 од јуни 1997, бр. 770 од јануари 2001 и бр. 894 од 31 март 2006 година.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на увидот изнесен во извештајот за успешниот и континуиран развој во педагошката, научно-истражувачката и стручната дејност и особено значајниот придонес на кандидатот д-р Љубе Ивковски во развојот на цитолошката дејност, на кандидатката д-р Лилјана Спасевска во развојот на гастроинтестиналната патологија, на кандидатката д-р Весна Јаневска во развојот на остеомускулната патологија и на кандидатката д-р Нели Башеска во развојот на гинеколошката патологија, како и поради квалитетниот и одговорниот однос кон наставата, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да му предложи вонредните професори д-р Љубе Ивковски, д-р Лилјана Спасевска, д-р Весна Јаневска и д-р Нели Башеска да бидат избрани во звањето редовен професор на Катедрата за патологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Рецензентската комисија

Проф. д-р Милјана Толовска с.р.

Проф. д-р Билјана Богоева с.р.

Проф. д-р Гордана Петрушевска с.р.

Проф. д-р Славејко Сапунов с.р.

Проф. д-р Климе Горески с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Љубе Ангелко Ивковски**
(име, татково име и презиме)

Институција: **ЈЗУ Универзитетска клиника за радиотерапија и онкологија, Медицински факултет, Скопје**
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **медицински науки, патологија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Одржување на настава			
	- прв циклус студии			
	116 часа во 2 семестра во периодот 2006-2010 год.	116 часа x 5 г. = 580	0,04	23,2
	- втор циклус студии			
	200 часа во 2 семестра во периодот 2006-2010 год.	200 часа x 5 г. = 1000	0,05	50,0
2.	Консултации со студенти			
	400 студенти во 2 семестра во периодот 2006-2010 .	400 студенти x 5 г. = 2000	0,002	4,0
3.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	3	0,5	1,5
4.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	2	0,3	0,6
5.	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа	3	0,2	0,6
6.	Позитивно рецензиран практикум			
	1. Катедра за патологија. Практикум од вежби по патологија 1. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2007.	2	3,0	6,0
	2. Катедра за патологија. Практикум од вежби по патологија 2. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2007.			
7.	Интерна скрипта од предавања			
	1. Катедра за патологија. Избрани поглавја од патологија 1. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2007.	2	4,0	8,0
	2. Катедра за патологија. Избрани поглавја од патологија 2. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2007.			
ВКУПНО:				93,9

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Учество на научен/стручен собир со реферат			
	1. Sotirovska-Ivkovska A, Ivkovski Lj, Popovska L, Zabokova-Bilbilova E, Fildisevski A.			

	IMMUNOLOGICAL DEFENCE MECHANISMS OF THE DENTAL PULP TO CARIOUS STIMULI. 10th Congress of the BAAS, Book of Abstracts, Belgrade 2005:28 - 29.	60%	1	0,6
	2. Genadijeva-Stavrik SG, Ivkovski LjA, Zografski GD, Georgievski BA, Stojanoski ZR, Pivkova AT, Cevreska LA. PROGNOSTIC MODEL FOR AGGRESSIVE NON-HODGKIN LYMPHOMA. (Intr. by Martin Gramatzki). Blood (ASH Annual Meeting Abstracts) 2005 106: Abstract 4689, 2005.	60%	3	0,6
	3. Sotirovska-Ivkovska A, Ivkovski Lj, Bajraktarova B, Zabokova E: IMMUNOPATHOLOGICAL MECHANISMS OF PULPAL PROTECTION AND DESTRUCTION. Joint Meeting of Continental European Division (CED) and Scandinavian Division (NOF) of the IADR 2005:40-41.	60%	3	0,6
	4. Sotirovska-Ivkovska A, Popovska L, Ivkovski Lj, Zabokova-Bilbilova E: IDENTIFICATION OF LYMPHOCYTE ANTIGENS IN HUMAN DENTAL PULPS. 11th Congress of Balkan Stomatological Society (Proceedings) Sarajevo: Balkan Stomatological Society. 2006:32.	80%	3	0,6
	5. Cvetkovski P, Ivkovski Lj, Popovski V, Karanfilski O, Petrushevska G. HISTOLOGICAL ASPECTS OF FOLLICULAR DENDRITIC CELL SARCOMA AND PITFALLS IN ITS DIAGNOSIS. Istanbul, European Society of Pathology, September, 2007.	60%	3	0,6
	6. Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova-Bilbilova E, Popovska L, Ivkovski Lj. PULPAL RESPONSES AFTER CARIES TREATMENT IN HUMAN TEETH: AN IMMUNOHISTOCHEMICAL STUDY. 12th Congress of Balkan Stomatological Society (Proceedings) Istanbul: 2007:27-28.	60%	3	0,6
	7. Sotirovska-Ivkovska A, Ivkovski Lj, Zabokova E, Popovska L. IMMUNOLOGICAL RESPONSE IN THE DENTAL PULP AFTER CARIES TREATMENT. ORCA Groningen, Netherland 2008 Congress. Caries Research No: 42(3):197.	60%	3	0,6
	8. Sotirovska-Ivkovska A, Zabokova E, Popovska L, Ivkovski Lj. HUMAN DENTAL PULP VASCULOGENESIS EVALUATED BY CD34 ANTIGEN EXPRESSION. ORCA Montpellier, France Congress 2010.	60%	3	0,6
2.	Пленарно предавање на научен/стручен собир			
	1. Ivkovski Lj, Prodanova I, Zografski G. IMMUNOCYTOCHEMICAL TECHNIQUES IN DIAGNOSIS OF PLEURAL EFFUSIONS. 4 - th Congress of the Macedonian Respiratory Society with International Participation. Ohrid: 2008:14.	100%	3	2,0
	2. Ivkovski Lj. DIFERENTIAL DIAGNOSTIC PROBLEMS IN CYTOLOGICAL DIAGNOSIS ON PLEURAL EFFUSIONS. III Congress of Surgeons of Macedonia with International Participation, Book of abstracts Ohrid: 2010:25.	100%	3	2,0

	3. Ivkovski Lj. ASTROENTEROPANCREATIC NEUROENDOCRINE TUMOURS (GEP-NET TUMOURS) . <i>III Congress of Surgeons of Macedonia with International Participation, Book of Abstracts, Ohrid: 2010:25.</i>			
3.	Секциско предавање на научен/стручен собир 1. Предавач: Цитологија на примероци од телесни течности и секрети Стручен состанок/работилница на Здружението на патолози на Република Македонија, декември 2008.	100%	1	1,0
	2. Предавач: Дијагностички протокол кај карциномот на дојката Стручен состанок/работилница на Здружението на патолози на Република Македонија, декември 2007.	100%	1	1,0
	3. Предавач: Консензус за превенција, дијагностика, терапија и следење на колоректалниот карцином во Република Македонија. Стручен состанок/работилница на Здружението на патолози на Република Македонија, декември 2009. Советодавна група за колоректален карцином во РМ: проф. д-р Васко Василевски, проф. д-р Никола Јанкуловски, проф. д-р Зоран Караџов, проф. д-р Љубе Ивковски, прим. д-р Наталија Петрушевска, проф. д-р Александар Димовски.	100%	1	1,0
	ВКУПНО:			13,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Книга од стручна област – коавтор 1. Stavric G, Zografski G, Baseska N, Ivkovski L, Prodanova I, Yashar G. Cumulative survey of histopathological and cytological findings for 1989-2005. <i>Infoproject Computers, Skopje, 2006.</i> 2. Stavric G, Zografski G, Baseska N, Ivkovski L, Prodanova I, Yashar G. Cumulative survey of histopathological and cytological findings for 1989-2008. <i>Infoproject Computers, Skopje, 2009.</i> (Available at: www.cumulativesurvey.com.mk)	1 1	7 7	7,0 7,0
2.	Воведување нова лабораториска/клиничка метода - Воведување на имунохистохемиска метода во ипитување на малигните тумори - Компјутерска анализа на слика на ќелии обработени со CAS 200 CELL ANALYSING SYSTEM	1 1	4 4	4,0 4,0
3.	Изработени повеќе од 3500 ЦИТОЛОШКИ и 2400 ХИСТОЛОШКИ НАОДИ годишно, во тек на петгодишен временски период	5	1	5,0
	ВКУПНО:			27,0

Дејности од поширок интерес

1.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание МАКЕДОНСКИ МЕДИЦИНСКИ ПРЕГЛЕД	1	0,5	0,5
2.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир: Член на Научниот одбор на I македонски конгрес по патологија, 12-16 октомври 2011, Охрид, Македонија.	1	0,5	0,5
3.	Награда за научни достигнувања од струкова организација Plaketa od MLD	1	3	3,0
4.	Членство во меѓународна организација која поддржува и организира научноистражувачка и стручно апликативна дејност: Член на Претседателството на Европската федерација за цитологија (European Federation of Cytological Societies)	1	2	2,0
5.	Директор на Универзитетската клиника за радиотерапија и онкологија (2006/2007)	1	6	6,0
6.	Член на факултетска комисија Член на Одборот за меѓународно техничка соработка, 2008	1	0,5	0,5
7.	Член на комисија за избор во звање	3	0,2	0,6
8.	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.) Член на државната комисија за изготвување на национална стратегија за незаразни заболувања	1	2	2,0
ВКУПНО:				15,1

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	93,9
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	13,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	27,0
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	15,1
Вкупно	148,8

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Милјана Толовска, претседател с.р.
2. Проф. д-р Билјана Богоева, член с.р.
3. Проф. д-р Гордана Петрушевска, член с.р.
4. Проф. д-р Славејко Сапунов, член с.р.
5. Проф. д-р Климе Ѓорески, член с.р.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Лилјана Димитар Спасевска
 (име, татково име и презиме)

Институција: Институт за патологија, Медицински факултет,
УКИМ-Скопје
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: медицински науки, патологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред-број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Одржување на настава			
	- прв циклус студии 116 часа во 2 семестра во периодот 2006-2010 год.	123 часа x 5 г. = 615	0,04	24,6
	- втор циклус студии (специјализации) 200 часа во 2 семестра во периодот 2006-2010 год.	200 часа x 5 г. = 1000	0,05	50,0
2.	Консултации со студенти 850 студенти во 2 семестра во периодот 2006-2010 .	850 студенти x 5 г. = 4250	0,002	8,5
3.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	5	0,5	2,5
4.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистериум	4	0,3	1,2
5.	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа	1	0,2	0,2
6.	Член на комисија за оцена/одбрана на дипломска работа	2	0,1	0,2
7.	Позитивно рецензиран практикум - коавтор на 1. Катедра за патологија. Практикум за патохистолошки вежби од патологија 1. Медицински факултет, УКИМ, 2007. 2. Катедра за патологија. Практикум за патохистолошки вежби од патологија 2. Медицински факултет, УКИМ, 2007.	2	3	6,0
8.	Интерна скрипта од предавања – 1. Катедра за патологија. Избрани поглавја од патологија 1. Медицински факултет, УКИМ, 2007. 2. Катедра за патологија. Избрани поглавја од патологија 2, Медицински факултет, УКИМ, 2007.	2	4	8,0
9.	Пакет материјали за одредена област (за студентите на ТСС) 1. Туморски раст 2. Возобновување на ткивото	2	1	2,0
10.	Уредник на зборник на текстови за одреден предмет 1. Избрани поглавја од патологија 1 2. Избрани поглавја од патологија 2	2	2	4,0
ВКУПНО:				107,2

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред-број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација Докторска дисертација на д-р Мартин Бошњаковски	1	3	3,0
2.	Монографија	1	8	8,0

	Филипче Д, Спасевска Л, Клубучар А Поп-Петровска Кацарска Ф. Фетална медицина (1). Скопје-Загреб, 2005			
3.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно – стручно списание) 1. Јовановиќ Р, Јаневска В, Зафировски Ѓ, Костадинова- Куновска С, Спасевска Л, Самарциски М, Петрушевска Г. <i>Јуинг-ов сарком и примитивен неуроектодермален тумор- диференцијални варијанти на ист малиген тумор</i> <i>Acta Morphol</i> 2007;4(2):14-19.	1	4	2,4
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Jakovski Z, Jankova R, Nikolova K, Spasevska L , Jovanovic R, Janeska B. <i>Forensic DNA expertise of incest in early period of pregnancy</i> . <i>Journal of Forensic and Legal Medicine</i> xxx 2010; 1-4	1	6+ инф.14	17,6
5.	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир 1. Јаневски В, Јанкуловски Н, Волчевски Г, Трајковски Ѓ, Спасевска Л , Јаневска В, Костадинова С, Јовановиќ Р. <i>Хемороиди-опции за третман</i> Зборник на апстракти, Охрид, 2008, Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество. 2. Јаневска В, Спасевска Л , Јаневска В, Јовановиќ Р, Филиповски В. <i>Проценка на диспластичните промени на епителот кај пациенти со инфламаторна болест на цревата</i> Зборник на апстракти, Охрид, 2008, Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество. 3. Кочмановска С, Петрушевска Г, Дуковска Б, Богдановска М, Дугановска С, Богова Б, Толоска М, Спасевска Л , Јаневска В, Костадинова С, Јовановиќ Р. <i>Интерстицијални пневмонии во обдукциониот материјал и нивна патохистолошка експресија во корелација со етиолошкиот причинител</i> Зборник на апстракти и предавања, Охрид, 2008, Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество.	3	0,6	1,8
6.	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. Jovanovic R, Janevska V, Spasevska L , Chevreska L, Stojanovski Z, Petrusevska G. <i>Pathohistological and immunohistochemical analysis of bone marrow and blood activity in chronic myeloid leukemia</i> 22 European Congress of Pathology; Virchows Archiv, volume 455.supplement 1. August 2009 (P2.220), Florece, Italy. 2. Bogdanovska M, Petrusevska G, Kostadinova S, Janevska V, Spasevska L , Duganovska S, Dukova B. <i>Three cases of indolent systemic mastocytosis in R. of Macedonia</i> 22 European Congress of Pathology, Virchows Archiv, volume 455.supplement 1. August 2009 (P2.220), Florece, Italy. 3. Janevska V, Spasevska L , Kostadinova S, Zografski G, Samardziski M, Jovanovic R, Filipovski V. <i>Synovial sarcoma. Clinical and morphological characteristics</i> 22 European Congress of Pathology, Virchows Archiv, volume 455.supplement 1. August 2009 (P4.39), Florece, Italy. 4. Stojmanovska B, Spasevska L , Dukovska B. <i>Congenital rhabdomyoma of heart</i> 21 European Congress of Pathology, Virchows Archiv, Volume 451.Number 2. August 2007 (PP1-208), Istambul, Turkey. 5. Duganovska S, Petrusevska G, Spasevska L , Tolovska M, Dimova B, Kacarska R. <i>Morphological study of congenital heart malformations with endocardial fibroelastosis</i>	13	0,6	7,8

	21 European Congress of Pathology, Virchows Archiv, Volume 451, Number 2, August 2007 (PP3-301), Istambul, Turkey. 6. Janevska V, Jovanovic R, Zografski G, Kostadinova S, Spasevska L, Samardziski M, Petrusevska G. <i>Ewing sarcoma and primitive neuroectodermal tumors seen through the prism of equiity</i> 21 European Congress of Pathology, Virchows Archiv, Volume 451, Number 2, August 2007 (PP4-238), Istambul, Turkey. 7. Janevska V, Spasevska L, Petrusevska G, Kostadinova S, Popovic D, Jovanovic R. <i>Metastatic and survival rate in patients with oral carcinoma according to the tumor s morphological features</i> 17 Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, Acta Clin Croat 2006; 45(Suppl 1);31-52, Zagreb Croatia. 8. Stojmanovska B, Spasevska L. <i>Congenital neuroblasoma with multiple metastasis a rare case</i> Zbornik na trudovi , 9-ti Национален конгрес по патологија со меѓународно учество, 2006, Софија, Бугарија. 9. Voceska Z, Spaseska L, Janevska V. <i>Proliferation of elastic fibers in blood vessels of funiculus umbilicalis in pre-eclampsia</i> Zbornik na trudovi , 9-ti Национален конгрес по патологија со меѓународно учество, 2006, Софија, Бугарија. 10. Trajkovska E., Janevska V, Spasevska L, Sokolovski Z. <i>Small bowel myoepithelial hamartoma</i> Zbornik na trudovi , 9-ti Национален конгрес по патологија со меѓународно учество, 2006, Софија, Бугарија. 11. Janevska V, Jovanovic R, Spasevska L, Petrusevska G, Kostadinovska S, Filipovski V, Dukovska B. <i>Vasculogenic mimicry in the tumors of central nervous system</i> Histopathology, Brasil, 2010, XXVIII International Congress of the Intrenational Academy of Pathology, 566. 12. Spasevska L, Janevska V, Dukovska B, Janevski V, Jankulovski N. <i>Giant mucinous epithelial cyst of the spleen associated with splenic pseudocyst-a case report</i> Abstract book, Bulgaria 2010, First Interational Medical Congress of SEEME. 13. Dukovska B, Spasevska L, Janevska V, Petrusevska G, Jovanovic R, Filipovski V. <i>Gastrointestinal Stromal Tumors-Morphological and Immunohistochemical Study for Standardized GIST Reporting</i> Abstract book, Bulgaria 2010, First Interational Medical Congress of SEEME.			
7.	Секциско предавање на научен/стручен собир 1. Дијагностички протокол за преканцерозни и канцерозни лезии на ларингс. Здружение на патолозите на Р. Македонија, 2010. 2. Синдром на ненадејна смрт на новородено. Здружение на патолозите на Р. Македонија, 2009. 3. Гастроинтестинални стромални тумори-ГИСТ. Здружение на патолозите на Р. Македонија, 2008. 4. Дијагностички протокол за карциноми на дебело црево. Здружение на патолозите на Р. Македонија, 2007. 5. СИДС. Здружение на лекарите на Битола, 2006	5	1	5
8.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество 1. Spasevska L, Janevska V, Jovanovic R, Petrusevska G, Jankulovski N, Janevski V, Josifovski T, Arsenkov Lj. <i>Association between tumour budding and CD44 expression represents marker for prediction of lymph node metastases in colorectal adenocarcinoma</i>	1	3	3

	Абстракти од 9-ти Национален конгрес по патологија со меѓународно учество, 2006, Софија, Бугарија.			
9.	Учество на научен/стручен собир со реферат 1. Spasevska L, Janevska V, Kostadinova-Kunovska S, Banev S, Dukovska B, Karadzov Z, Orovcanec D, Hadzimancev M. <i>Osteoclastic-like giant cell tumour of the pancreas associated with mucinous cystadenocarcinoma .Case report</i> 22 European Congress of Pathology, Virchows Archiv, volume 455.supplement 1. August 2009 (P1.82), Florece, Italy. 2. Spasevska L, Janevska V, Jovanovic R, Dukovska B, Kostadinova-Kunovska S, Janevski V, Jankulovski N, Karadzov Z, Panovski M. <i>Prognostic value of the peritumoural versus intratumoural microvessels density and invasion in colorectal carcinoma</i> 22 European Congress of Pathology, Virchows Archiv, volume 455.supplement 1. August 2009 (P1.84), Florece, Italy. 3. Спасевска Л, Јаневска В, Петрушевска Г, Јовановиќ Р, Дуковска Б, Јаневски В, Јанкуловски Н, Караџозов А. <i>Здруженоста на комплексот E-cadherin-β-catenin и CD44 со туморското откапување, предвидувачки маркери за лимфонодални метастази кај колоректални карциноми</i> 8-ми Конгрес за гастроентерологија и хепатологија со меѓународно учество, Зборник на апстракти, 2008, Охрид, Македонија. 4. Spasevska L, Janevska V, Jovanovic R, Kostadinova-Kunovska S, Petrusevska G, Jankulovski N, Janevski V, Sumkovski A, Karagozov A. <i>Correlation between telomerase activity tumor budding and several immunohistochemical markers with the stage influencing parameters in colorectal carcinoma</i> 21 European Congress of Pathology, Virchows Archiv, volume 451.Number 2. August 2007 (PP2-120), Istambul, Turkey 2007. 5. Spasevska L, Janevska V, Janevski V, Jovanovic R, Kostadinova-Kunovska S, Filipovski V. <i>Tumor budding as a parameter of aggressiveness in colorectal carcinoma</i> 17 Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, Acta Clin Croat, 2006; 45 (Suppl 1) ; 31-52, Zagreb, Croatia. 6. Spasevska L, Janevska V, Petrusevska G, Kostadinova S, Jovanovic R, Ristovski M. <i>Morphometric analysis o f intervillous fibrinoid deposition in complicated pregnancies</i> XII Congres of the Association of Serbia and Montenegro with International Participation, Materia Medica, 2006, vol. 22, No 2 (Supp 1) Земун-Белград	6	1	6
ВКУПНО:				54,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1	Експертски активности евалуација, стручна ревизија, супервизија	5	1	5,0
2	Воведување на нова лабораториска/клиничка метода - Протокол за обработка на колоректалните карциноми - Протоколи за обработка на карциномите на гркланот со и без радикална вратна лимфаденектомија - Протокол за обработка на случаите со синдром на ненадејна смрт на новороденото - Протокол за обработка на постелките од мртвородени и новородени деца	4	4	16,0

	ВКУПНО:		21,0

Дејности од поширок интерес

1.	Потпреседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир 1. Македонски конгрес по патологија, октомври 2011, Охрид, Македонија	1	1	1,0
2.	Награда за научни постигнувања од струкова организација - самостоен Диплома – 2005, МЛД	1	3	3,0
3.	Изготвување и пријавување на научен национален проект			
4.	- носител 1. Земање, обработка и складирање на донорна роговица, предуслов за успешна кератопластика 2. Лабораторија за култура на клетки и ткива	2	1	2,0
5.	- соработник 1. Лабораторија за електронска микроскопија 2. Одредување на имунохистохемискиот профил на тумор асоцирана строма кај хумани бенигни и малигни простатични и колоректални неоплазми 3. Лабораторија за молекуларна патологија и експериментална генска терапија	3	0,5	1,5
6.	Раководител на внатрешна организациона единица раководител на Катедрата за патологија	1	3	3,0
7.	Член на факултетска комисија 1. член на Етичка комисија за истражување на луѓе 2. член на Наставно-научен совет	2	0,5	1,0
8.	Член на комисија за избор во звање	4	0,2	0,8
9.	Координатор на студиска програма 1. студиска програма за патологија 2 2. на тригодишните стручни студии	2	1	2,0
10.	Учество во комитети и тела на државни и други органи 1. Општински одбор на ЛКМ-Центар 2 2. Комисија за стручни прашања на ЛКМ 3. Комисија за акредитација на стручни активности на ЛКМ	3	1	3,0
	ВКУПНО:			17,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	109,2
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	54,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	21,0
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	17,3
Вкупно	202,1

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Милјана Толовска, претседател с.р.
2. Проф. д-р Билјана Богоева, член с.р.
3. Проф. д-р Гордана Петрушевска, член с.р.
4. Проф. д-р Славејко Сапунов, член с.р.
5. Проф. д-р Климе Ѓорески, член с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Весна Јаневска
 (име, татково име и презиме)

Институција: Институт за патологија, Медицински факултет,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Република
Македонија
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: медицински науки, патологија

НАСТАВНО – ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Одржување на настава			
	- прв циклус студии	123 x 5	0,04	24,6
	- втор циклус студии	200 x 5	0,05	50,0
2.	Настава во летни школи и работилници (раководител)	1	1,5	1,5
3.	Консултации со студенти	850 x 5	0,002	8,5
4.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	3	0,3	0,9
5.	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа	3	0,2	0,6
6.	Позитивно рецензиран практикум 1. Катедра за патологија. Практикум од вежби по патологија 1. Универзитет “Св Кирил и Методиј”, Медицински факултет, Скопје, 2007. 2. Катедра за патологија. Практикум од вежби по патологија 2. Универзитет “Св Кирил и Методиј”, Медицински факултет, Скопје, 2007.	2	3,0	6,0
7.	Интерна скрипта од предавања 1. Катедра за патологија. Избрани поглавја од патологија 1. Универзитет “Св Кирил и Методиј”, Медицински факултет, Скопје, 2007. 2. Катедра за патологија. Избрани поглавја од патологија 2. Универзитет “Св Кирил и Методиј”, Медицински факултет, Скопје, 2007.	2	4,0	8,0
8.	Пакет материјали за одреден предмет 1. Пакет материјали за патологија за студентите на Високата школа за медицински сестри и медицински техничари, логопеди, радиолошки технолози и физиотерапевти 2. Пакет материјали за патологија за студентите на Стоматолошкиот факултет	2	1,0	2,0
ВКУПНО:				102,1

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Ментор на докторска работа Д-р Боро Илиевски	1	3	3,0
1.	Ментор на магистерска работа Д-р Вања Филиповски	1	1,0	1,0
2.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/ стручно списание 1. Костадинова-Куновска С, Петрусевска Г, Ловановиќ Р, Јаневска В, Грчевска Л, Богдановска М, Поленаковиќ М. Двојно имунохистохемско бојење за истовремена визуелизација на два антигена во бубрежно ткиво. Acta Morphol, 2007; 4(2):20-23 2. Јовановиќ Р, Јаневска В, Зафировски Ѓ, Костадинова-Куновска С, Спасевска Л, Самарџиски М, Петрусевска Г. Јуинг-ов сарком и примитивен неуроктодермален тумор – диференцијални варијанти на ист малиген тумор. Acta Morph. 2007; 4(2):14- 3. Jovanovic R, Janevska V, Cevreska L, Stojanovski Z, Zdravkovska M, Petrushevska G. Telomerase activity and MDS/EVI gene fusion in myelodysplastic syndrome. Correlation to the immunohistochemical expression of Ki-67, Bcl-2 and p53 in bone marrow samples. MJMS 2008 Dec 15; 1(2): 17- 4. Марин а Н, Спасовски Д, Груев Т, Чаловски Ј, Перчинкова С, Богдановска С, Јаневска В, Сотировска Т, Латифи А. Клиничка примена на анти-ЦЦП антители кај пациенти со реуматоиден артритис. Мак. мед. преглед 2009; 62(2):57-64	60%	4 x 0,6	2,4
		60%	4 x 0,6	2,4
		60%	4 x 0,6	2,4
		60%	4 x 0,6	2,4
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно – стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (+ импакт-фактор) 1. Jovanovic R, Petrushevska G, Carevska L, Stojanovic A, Janevska V, Kostadinova-Kunovska S, Pavkovic M. Evaluation of telomerase activity in pPatirnts with chronic B lymphocytic leukemia versus age matched controls. Correlation between telomerase activity and bone marrow infiltration. Прилози, Одд. Биол. Мед науки, XXVIII2 (2007), 75-86. 2. Vasilevska V, Zafirovski G, Kirijas N, Janevska V, Samsrdziski M, Kostadinova-Kunovska S, Lozance K, Antevski B, Serafimovski V. Imaging diagnosis of musculoskeletal hydatid disease. Прилози, Одд. Биол. Мед. Науки, XXVIII2(2007), 199-209. 3. Vasilevska V, Zafirovski G, Kirijas N, Muratovska O, Janevska V, Andonovska D, Spasov B. High-grade surface osteosarcoma-chondroblastic type. Прилози Одд. Биол. Мед. Науки, XXVIII2(2007), 211-222. 4. Filipovski V, Banev S, Janevska V, Dukova B. Granular cell tumor of the breast: a case report and review of literature. Cases Journal 2009, 2:8551. 5. Samardziski M, Zafirovski G, Janevska V, Muratovska O, Glomocanin S, Vasilevska-Nikodinovska V. Osteosarcoma: diagnosis and treatment. Pediatric Sciences, 2010;2:e27.	60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6 x 0,6	3,6
		60%	6x0,6	3,6
		60%	6x0,6	3,6

4.	Секциско предавање на научен/стручен собир 1. Јаневска В. Дијагностички протокол за мекоткивни тумори. 14.10.2007, Здружение на патолози на Република Македонија	1	1,0	1,0
5.	Учество на научен/стручен собир со реферат 1. Spasevska L, Janevska V, Janevski V, Jovanovic R, Kostadinova-Kunovska S, Filipovski V. Tumor budding as a parameter of aggressiveness in colorectal carcinoma. 17th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, Conference papers, June 2-3, 2006, Zagreb, Croatia. 2. Janevska V, Spasevska L, Petrusevska G, Kostadinova S, Popovic D, Jovanovic R. Metastatic and survival rate in patients with oral carcinoma according to the tumor's morphological features. 17th Ljudevit Jurak International Symposium on Comparative Pathology, Conference papers, June 2-3, 2006, Zagreb, Croatia. 3. Spasevska L, Janevska V, Petrusevska G, Kostadinova S, Jovanovic R, Ristovski M. Morphometric analysis of intervillous fibrinoid deposition in complicated pregnancies. <i>Materia Medica</i> , Vol 22, No 2 (suppl. I), June 2006. 4. Јаневска В, Спасевска Л, Јаневска В, Јовановиќ Р, Филиповски В. Проценка на диспластичните промени на епителот кај пациенти со инфламаторна болест на цревата. VIII македонски конгрес по гастроентерологија и хепатологија со меѓународно учество, 14-27 септември 2008, Охрид, Македонија. 5. Јаневски В, Јанкуловски Н, Волчевски Ѓ, Спасевска Л, Јаневска В, Костадинова С, Јовановиќ Р. Хеморойди-опции за третман. VIII македонски конгрес по гастроентерологија и хепатологија со меѓународно учество, 14-27 септември 2008, Охрид, Македонија. 6. Спасевска Л, Јаневска В, Петрушевска Г, Јовановиќ Р, Дуковска Б, Јаневски В, Јанкуловски Н, Караџозов А, Јосифовски Т. Здруженоста на комплексот E-catherin-β-catenin и CD44 со туморско откапување: предвидувачки маркери за лимфнодални метастази кај колоректални аденокарциноми. VIII македонски конгрес по гастроентерологија и хепатологија со меѓународно учество, 14-27 септември 2008, Охрид, Македонија. 7. Janevska V, Jovanovic R, Zafirovski G, Kostadinova-Kunovska S, Spasevska L, Samardziski M, Petrusevska G. Ewing Sarcoma and primitive neuroectodermal tumors seen through the prism of equity. [abstract No.PP4-238] In: <i>Abstracts of the 21st European Congress of Pathology, September 8-13, 2007, Istanbul, Turkey. Virchows Arch</i> ; Vol 451 No2, August, 2007. 8. Spasevska L, Janevska V, Jovanovic R, Kostadinova-Kunovska S, Petrusevska G, Jankulovski N, Josifovski T, Janevska V, Sumkovski A, Karadjozov A. Correlation between telomerase activity, tumor budding and several immunohistochemical markers with the stage influencing parameters in colorectal adenocarcinomas. [abstract No.PP2120] In: <i>Abstracts of the 21st European Congress of Pathology, September 8-13, 2007, Istanbul, Turkey. Virchows</i>	60%	1,0x0,6	0,6
		1	1,0x1	1
		60%	1.0x0,6	0,6
		60%	1,0x0,6	0,6
		60%	1,x0,6	0,6
		1	1,0	1,0
		60%	1,0 x 0,6	0,6

	Arch ; Vol 451 No2, August, 2007.			
	9. Janevska V, Spasevska L, Kostadinova-Kunovska S, Zafirovski G, Samatdziski M, Vasilevska V, Jovanovic R, Filipovski V. Synovial sarcoma. Clinical and morphological characteristics.[abstract No.P4-39] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy. Virchows Arch 2009; 455(Suppl 1):S291.	1	1,0	1
	10. Spasevska L, Janevska V, Petrusevska G, Kostadinova-Kunovska S, Banev S, Dukova B, Karadzov Z, Orovcanev D, Hadzimancev M. Osteoclastic-like giant cell tumor of the pancreas associated with mucinous cystadenocarcinoma. Case report[abstract No.P1-28] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy. Virchows Arch 2009; 455(Suppl 1):S291.	60%	1,0 x 0,6	0,6
	11. Spasevska L, Janevska V, Jovanovic R, Dukovska B, Kostadinova-Kunovska S, Janevski V, Jankulovski N, Karadza Z, Panovski M. Prognostic value of the peritumoural versus intratumoural microvessels density and invasion in colorectal carcinoma. 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009 Florence, Italy, Virchows Archiv, volume 455, supplement 1, August 2009 (P1.84)	60%	1,0x0,6	0,6
	12. Janevska V, Jovanovic R, Spasevska L, Petrusevska G, Kostadinova-Kunovska S, Filipovski V, Dukovska B. Vasculogenic mimicry in the tumors of central nervous system. [abstract No. 566] In: Abstracts of the XXVIIIth International Congress of the International Academy of Pathology, October 10-15, 2010, Sao Paulo, Brazil. Histopathology 2010; 57(Suppl 1):115.	1	1,0	1
ВКУПНО:				41,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија			
	1. Стручни ревизии	2	1,0	2,0
	2. Изработени над 1200 хистопатолошки наоди годишно и други стручни активности (аутопси, цитологии, ревизии и др), специфични за работата на Институтот за патологија во тек на петгодишен временски период	5	1,0	5,0
2.	Воведување нова лабораториска/клиничка метода	3	4,0	12,0
	1. Протокол за обработка на коскени тумори			
	2. Протокол за обработка на мекоткивни тумори			
	3. Основач на Лабораторијата за молекуларна патологија на Институтот за патологија			
ВКУПНО:				19,0

Дејности од поширок интерес

1.	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	2	1,0	2,0
	1.Претседател на Здружението на патолози на Р.			

	Македонија 2006-2010 год. 2. Претседател на Организациониот одбор на I македонски конгрес по патологија со меѓународно учество, 12-16 октомври 2011, Охрид, Македонија			
2.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир 1. Член на Управниот одбор на здружението на патолози на Р. Македонија, 2010- 2. Член на Управен одбор на МЛД	1	2	2,0
3.	Член на факултетска комисија Нормативна комисија Судско-медицински одбор	2	0,5	1,0
4.	Член на комисија за избор во звање	5	1,0	5,0
5.	Координатор на студиска програма - стоматолози - физиотерапевти	2	1,0	2,0
6	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.) 1. Член на Комисија за подготовка на Акционен план за цервикален скрининг кај жените во Р. Македонија, Министерството за здравство, 2008. 2. Член на Комисија за подготовка на Акционен план за скрининг на карцином на дојка кај жените во Република Македонија.	2	2,0	4,0
7	Учество во комитети и тела на државни и други органи Член на Одборот за доделување на државната награда „Гоце Делчев“	1	1,0	1,0
ВКУПНО:				17,0

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	102,1
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	41,4
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	19,0
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	17,0
Вкупно	179,5

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Милјана Толовска, претседател с.р.
2. Проф. д-р Билјана Богоева, член с.р.
3. Проф. д-р Гордана Петрушевска, член с.р.
4. Проф. д-р Славејко Сапунов, член с.р.
5. Проф. д-р Климе Горески, член с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Нели Трајче Батеска

(име, татково име и презиме)

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за радиотерапија и онкологија, Медицински факултет, УКИМ, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: медицински науки, патологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Одржување на настава			
	- прв циклус студии 116 часа во 2 семестра во периодот 2006-2010 год.	116 часа x 5 г. = 580	0,04	23,2
	- втор циклус студии 200 часа во 2 семестра во периодот 2006-2010 год.	200 часа x 5 г. = 1000	0,05	50,0
2.	Консултации со студенти 400 студенти во 2 семестра во периодот 2006-2010 .	400 студенти x 5 г. = 2000	0,002	4,0
3.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	1	0,5	0,5
4.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	13	0,3	3,9
5.	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа	3	0,2	0,6
6.	Позитивно рецензиран практикум -коавтор 1. Катедра за патологија. Практикум од вежби по патологија 1. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2007. 2. Катедра за патологија. Практикум од вежби по патологија 2. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2007.	2	3,0	6,0
7.	Интерна скрипта од предавања 1. Катедра за патологија. Избрани поглавја од Патологија 1. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2007. 2. Катедра за патологија. Избрани поглавја од Патологија 2. Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет, Скопје, 2007.	2	4,0	8,0
8.	Пакет материјали за одреден предмет 1. Пакет материјали за патологија за студентите на Високата школа за медицински сестри и медицински техничари, логопеди, радиолошки технолози и физиотерапевти 2. Пакет материјали за патологија за студентите на Стоматолошкиот факултет	2	1,0	2,0
	ВКУПНО:			98,2

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Ментор на магистерска работа -јавен труд на прим. д-р Проданова Ирина, 2006	1	1,0	1,0
2.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/ стручно списание 1. Димитров Г, Панов С, Стојановска В, Миленкова С, <u>Башеска Н</u> . Јаглороднодиоксидна ласер-вапоризација во третманот на цервикалната интраепителна неоплазма (CIN) од I и II степен. <i>Acta Chir Maced.</i> 2004;3:7-17. (печатен 2006) 2. Kubelka-Sabit K, Prodanova I, Zografski Gj, <u>Basheska N</u> . Recurrent aggressive angiomyxoma of the vulva. A case report. <i>Acta morphol</i> 2007; 4:24-33. 3. <u>Basheska N</u> , Prodanova I, Kubelka-Sabit K, Zografski G. Ki-67 expression in the invasive front as an additional independent significant prognostic factor influencing recurrence in early stage cervical carcinomas. <i>Acta morphol</i> 2009; 6(1):31-44. 4. Тантуровски Д, Стојовски М, <u>Башеска Н</u> . Базични демографски карактеристики на болните од инвазивен карцином на грлото на матката на територијата на Република Македонија (2000-2006 година). <i>Мак мед. преглед</i> 2008; 62(3):32-37. 5. Стојановска В, Панов С, <u>Башеска Н</u> , Јосифовска С, Димитров Г, Петановски З, Стојковски Ј, Хаџи-Лега М. Преваленција и дистрибуција на хуман папилома вирус инфекција кај клинички суспектни цервикални лезии. <i>Мак. мед. преглед</i> 2009; 63(1):17-24. 6. Бабушкџи Ј, <u>Башеска Н</u> , Стефанија А, Алулоски И, Иванова Д. Проксимален тип на епителоиден сарком на вулвата - Приказ на случај и преглед на литературата. <i>Мак. мед. преглед</i> 2009; 63(3):50-57.	60% 60% 60% 80% 60% 60%	4 x 0,6 4 x 0,6 4 x 0,6 4 x 0,8 4 x 0,6 4 x 0,6	2,4 2,4 2,4 3,2 2,4 2,4
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (+ импакт-фактор) 1. Antovska V, <u>Basheska N</u> . Benefit and safety of 28-day transdermal estrogen regiment during vaginal hysterectomy (a controlled trial). <i>Maturitas.</i> 2006; 53:282-298. 2. Plaseska-Karanfilska D, Novevski P, Kuzevska K, <u>Basheska N</u> , Kocova M, Efremov GD. New familial mutation (R133g) in the SRY gene. <i>Clin Genet.</i> 2007;71:480-2. 3. Kubelka-Sabit KB, Prodanova ILj, Zografski GD, <u>Basheska NT</u> . In situ hybridization, with or without tyramide signal amplification, in evaluation of human papillomavirus status in early stage cervical carcinoma. <i>BJMG</i> 2008; 11:41-50.	90% 60% 60%	9 x 0,6 + 2,093 6 x 0,6 + 3,304 6 x 0,6 + 0	7,493 6,904 3,6
4.	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир 1. <u>Basheska N</u> . Prognostic factors influencing recurrence rate in early stage cervical cancer: The predictive value of prognostic index in surgically treated cervical carcinoma patients. <i>Book of Lectures of the Perspectives in Gynaecological Oncology & Colposcopy Teaching Session, September 28-30, 2007,</i>	1	2,0	2,0

	Ohrid, Macedonia. European Society of Gynaecological Oncology, 2007:127-142.			
5.	Пленарно предавање на научен/стручен собир Башеска Н. Prognostic factors influencing recurrence rate in early stage cervical cancer: The predictive value of prognostic index in surgically treated cervical carcinoma patients. Перспективи на гинеколошката онкологија и колпоскопска сесија, 28-30 септември 2007, Охрид, Македонија.	1	2,0	2,0
6.	Секциско предавање на научен/стручен собир 1. Башеска Н. Дијагностички протокол за ендометријални карциноми. Здружение на патолози на Р. Македонија, 18-19 мај 2007. 2. Башеска Н. Дијагностички протокол за тумори на јајници. Здружение на патолози на Р. Македонија, 1 октомври 2010.	2	1,0	2,0
7.	Учество на научен/стручен собор со реферат 1. Basheska N, Kubelka-Sabit K, Prodanova I, Yashar G, Zografski G. Conservative treatment may be beneficial for young women with endometrial adenocarcinoma. [abstract No. P-21] In: Abstracts of the 9th National Congress on Pathology with international participation, November 2-4, 2006, Sofia, Bulgaria. Bulgarian Society of Pathology, 2006:61. 2. Basheska N, Yashar G, Kubelka-Sabit K, Prodanova I. Prognostic value of cell proliferation, growth and differentiation regulatory proteins in early stage cervical carcinoma. [abstract No. P-167] In: Abstracts of the 2nd Inter-Congress of the European Society of Pathology, May 25-27, 2006, Ioannina, Greece. Virchows Arch 2006; 448:712. 3. Basheska N, Prodanova I, Kubelka-Sabit K, Zografski G. Ovarian cellular fibromas: A clinopathological and immunohistochemical analysis of 10 cases. [abstract No. PP3-23] In: Abstracts of the 21st European Congress of Pathology, September 8-13, 2007, Istanbul, Turkey. Virchows Arch 2007; 451:395. 4. Basheska N, Prodanova I, Kubelka-Sabit K, Veljanovska S, Arsovski O, Zografski G. The implementation of prognostic index and risk grouping in surgically treated cervical carcinoma patients: A prospective validation study. [abstract No. P-77] In: Abstracts of the 3rd Intercontinental Congress of Pathology, May 17-22, 2008, Barcelona, Spain. Virchows Arch 2008; 452(Suppl 1):S578-9. 5. Basheska N, Prodanova I, Kubelka-Sabit K, Zografski G. Ovarian mucinous cystadenoma with mural nodule of poorly differentiated squamous cell carcinoma. Report of a case. [abstract No. 407] In: Abstracts of the XXVIII International Congress of the International Academy of Pathology, October 12-17, 2008, Athens, Greece. Histopathology 2008; 53(Suppl 1):179. 6. Basheska NT, Veljanovska S, Zografski G. Ovarian serous tumor with mural nodule of sarcomatoid carcinoma and reactive changes. [abstract No. P3.61] In: Abstracts of the 22nd European Congress of Pathology, September 4-9, 2009, Florence, Italy. Virchows Arch 2009; 455(Suppl 1):S291.	1 1 1 1 1	1,0 1,0 1,0 1,0 1,0	1,0 1,0 1,0 1,0 1,0

	7. Basheska N. Uterine adnomyolipoma. A case report and review of the literature. [abstract No. 321] In: Abstracts of the XXVIIIth International Congress of the International Academy of Pathology, October 10-15, 2010, Sao Paulo, Brazil. Histopathology 2010; 57(Suppl 1):115.	1	1,0	1,0
	8. Prodanova I, Kubelka-Sabit K, Yashar G, Basheska N. Immuno-histochemical expression and prognostic significance of the biological markers bcl-2, p53, mdm-2 and Ki-67 in early stages of invasive cervical carcinomas. [abstract No. P-170] In: Abstracts of the 2nd Inter-Congress of the European Society of Pathology, May 25-27, 2006, Ioannina, Greece. Virchows Arch 2006; 448:713.	60%	1,0 x 0,6	0,6
	9. Kubelka-Sabit K, Prodanova I, Yashar G, Zografski G, Basheska N. Prognostic significance of the HPV status in early stage cervical carcinoma. [abstract No. PP-48] In: Proceeding of the 7th Balkan Meeting on Human Genetics, August 31 - September 2, 2006, Skopje, Republic of Macedonia. BJMG 2006; 9(suppl):69.	60%	1,0 x 0,6	0,6
	10. Yashar G, Prodanova I, Kubelka-Sabit K, Hadzi-Nicheva B, Basheska N. Epithelioid leiomyosarcoma of the uterine cervix. A case report. [abstract No. P-24] In: Abstracts of the 9th National Congress on Pathology with international participation, November 2-4, 2006, Sofia, Bulgaria. Bulgarian Society of Pathology, 2006:62-3.	60%	1,0 x 0,6	0,6
	11. Prodanova I, Kubelka-Sabit K, Basheska N. Evaluation of combined bcl-2/mdm-2 immuno-histochemical expression as a prognostic factors in early stages of invasive cervical carcinomas. [abstract No. PP4-18] In: Abstracts of the 21st European Congress of Pathology, September 8-13, 2007, Istanbul, Turkey. Virchows Arch 2007; 451:498-9.	80%	1,0 x 0,8	0,8
	12. Kubelka-Sabit K, Prodanova I, Zografski G, Basheska N. Recurrent aggressive angiomyxoma of the vulva. A case report. [abstract No. NP4-10] In: Abstract Book of the 17th National Congress of Pathology, September 8-13, 2007, Istanbul, Turkey. 2007:88.	60%	1,0 x 0,6	0,6
	13. Kubelka-Sabit K, Prodanova I, Zografski G, Basheska N. Atypical polypoid adenomyoma of the uterus. a report of eleven cases. [abstract No. P-107] In: Abstracts of the 3rd Intercontinental Congress of Pathology, May 17-22, 2008, Barcelona, Spain. Virchows Arch 2008; 452(Suppl 1):S592.	60%	1,0 x 0,6	0,6
	14. Prodanova I, Kubelka-Sabit K, Basheska N. Malignant perivascular epithelioid cell tumor of the uterus with aggressive behaviour: a case report. [abstract No. 456] In: Abstracts of the XXVIIIth International Congress of the International Academy of Pathology, October 12-17, 2008, Athens, Greece. Histopathology 2008; 53(Suppl 1):200.	80%	1,0 x 0,8	0,8
ВКУПНО:				51,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Број на активности	Поени од формулар	Поени
1.	Книга од стручна област – коавтор 1. Stavric G, Zografski G, Baseska N, Ivkovski L,	2	7,0	14,0

	Prodanova I, Yashar G. Cumulative survey of histopathological and cytological findings for 1989-2005. <i>Infoproject Computers, Skopje</i> , 2006. 2. Stavric G, Zografski G, Baseska N, Ivkovski L, Prodanova I, Yashar G. Cumulative survey of histopathological and cytological findings for 1989-2008. <i>Infoproject Computers, Skopje</i> , 2009. (Available at: www.cumulativesurvey.com.mk)			
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија 1. Четири стручни ревизии 2. Изработени во просек по повеќе од 2500 цитолошки и повеќе од 2500 хистопатолошки наоди годишно, во тек на петгодишен временски период	4 5	1,0 1,0	4,0 5,0
3.	Воведување нова лабораториска/клиничка метода 1. Протокол за цервикалниот карцином за пресметување на индивидуалниот ризик на пациентката за релапс со одредување на прогностичкиот индекс. 2. Метода на детално мапирање на најдените промени на епителот на грлото на матката во оперативен материјал од конизација со подготвување на шематски приказ.	2	4,0	8,0
ВКУПНО:				31,0

Дејности од поширок интерес

1.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание 1. Заменик-уредник на Македонски медицински преглед 2. Член на Уредувачки одбор на Macedonian Journal of Medical Sciences	2	0,5	1,0
2.	Претседател на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир Претседател на Програмски одбор на Перспективи на гинеколошката онкологија и колпоскопска сесија, 28-30 септември 2007, Охрид, Македонија	1	1,0	1,0
3.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир Потпретседател на Организациониот одбор на I македонски конгрес по патологија, 12-16 октомври 2011, Охрид, Македонија.	1	0,5	0,5
4.	Награда за научни достигнувања од струкова организација Плакета, МЛД, 2006	1	3,0	3,0
5.	Член на факултетска комисија Научен одбор, 2009	1	0,5	0,5
6.	Член на комисија за избор во звање	3	0,2	0,6
7.	Координатор на студиска програма Патологија 1	1	1,0	1,0
8.	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.) Член на Комисија за подготовка на Акционен план за цервикален скрининг кај жените во Р. Македонија, Министерството за здравство, 2008	1	2,0	2,0
ВКУПНО:				9,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	98,2
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	51,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	31,0
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	9,6
Вкупно	190,6

Членови на Комисијата

- 1. Проф. д-р Милјана Толовска, претседател с.р.**
- 2. Проф. д-р Билјана Богоева, член с.р.**
- 3. Проф. д-р Гордана Петрушевска, член с.р.**
- 4. Проф. д-р Славејко Сапунов, член с.р.**
- 5. Проф. д-р Климе Горески, член с.р.**

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТЕРМОТЕХНИКА И ТЕРМОЕНЕРГЕТИКА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно – научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје бр. 02-3161/4, од 28.12.2010 год. назначени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во научната област термотехника и термоенергетика при Институтот за термичко инженерство на Машинскиот факултет во Скопје.

На конкурсот објавен на 1.12.2010 год. во весниците „Утрински весник“ и „Коха“ се пријави ас. д-р Васко Шаревски, вработен во Институтот за термичко инженерство на Машинскиот факултет во Скопје.

Врз основа на поднесените материјали, факултетската документација и личните сознанија за кандидатот, Комисијата го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатот Шаревски Васко е роден на 4.3.1958 год. во с. Леуново. Основно и средно техничко образование завршил во Гостивар. На Машинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1976/77 год. а дипломирал на 8.1.1982 год. (насока: термотехника и термоенергетика). По дипломирањето се вработил во МЗТ - Скопје, во групата за термоенергетски постројки и алтернативни извори на енергија. На постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје се запишал 1984 год. а магистрирал на 22.6.1988 год. на тема „Оптимирање на енергетски системи за греење на оранжерии со користење на топлина од геотермални води и употреба на топлинска пумпа“. По магистрирањето се здобил со соработничко звање – асистент во областа развој на системи за примена на енергија од алтернативни извори, во рамките на Централниот институт за развој на МЗТ. Докторската дисертација на тема „Оптимирање на нискотемпературни системи за греење на оранжерии“ ја одбранил на 9.7.1993 год. Од 1987 год. до вработувањето на Машинскиот факултет во 2008 год. работел во Централниот институт за развој – МЗТ ИРИ. Во овој период бил директор на секторот за развој на нови производи и програми и директор на МЗТ ИРИ. Целиот работен ангажман му е поврзан со активности околу истражување, развој и производство на опрема и системи од областа на енергетиката. Има изведено голем број на системи за рационално искористување на енергијата, како и уреди и постројки според оригинални технички решенија. Во текот на 1990 год. претстојувал на Московскиот енергетски институт – МЕИ, каде што работел еден дел од својата докторска дисертација. На покана на филијалата на МЕИ во Казан одржал две предавања за студентите од завршните години, како и за професорско – предавачкиот кадар и други специјалисти. Учествовал на меѓународните школи за искористување на геотермалната енергија во Банско, Солун и Охрид. На 22.5.2008 год е избран за асистент на Институтот за термичко инженерство на Машинскиот факултет во Скопје.

2. Наставно – образовна дејност

Во досегашниот период на неговото работење на Машинскиот факултет во Скопје, д-р Васко Шаревски е ангажиран во држење на вежби од следниве предмети од областа термотехника и термоенергетика:

1. греење и климатизација ТИ (VII)
2. греење, вентилација и климатизација ПТИ (V)
3. генератори на топлина ЕЕ (VIII)
4. регулација на термички системи ТИ (VI)
5. компресори и постројки ТИ (VI)
6. термотехнички машини и компресори ТМЛ, МВ (VI)
7. компресорски и вентилаторски системи ПТИ (III)
8. компресори АФИ (V)
9. технички гасови и примена ПТИ (V)
10. гасни и парно – кондензни системи ПТИ (VI)
11. енергетски ефикасни објекти ПТИ (VI)
12. експлоатација и менаџмент на објекти ТИ (VII)
13. технички гасови и компресорски станици ПТИ (VI)
14. мерење и регулација ПТИ (VI) - делот од регулација

Во изминатиов период изработил интерна скрипта со решени задачи и примери од предметот греење и климатизација и коавтор е на интерната скрипта од предметот експлоатација и менаџмент на објекти.

Бил ангажиран во консултации со студенти, одржување на испити и колоквиуми од предметите и бил член на комисија за одбрана на дипломски работи на 8 кандидати.

3. Научноистражувачка и стручно – апликативна дејност

Во текот на досегашното работење во МЗТ-Скопје и на Машинскиот факултет Скопје, д-р Васко Шаревски континуирано бил ангажиран во областа на термотехниката и термоенергетиката. Научноистражувачките и стручно – апликативните трудови кои се презентирани во прилогот, се одликуваат со оригиналност, темелен научен пристап, експериментална потврда на теоретските сознанија и практична реализација на истражувањата во индустријата.

Магистерската работа и докторската дисертација на кандидатот (трудови 1 и 2) се однесуваат на оптимирањето на нискотемпературни системи за греење на оранжерии, со користење на геотермалната енергија и топлинска пумпа. На оваа тематска област, поврзана со системите за оптимално користење на сончевата енергија и биоенергетските постројки, кандидатот учествувал во меѓународен проект (3) и во национални научноистражувачки проекти (4 и 5), остварил повеќемесечен студиски престој на Московскиот енергетски институт во Москва и Казан (Русија), каде што одржал две предавања (8 и 9) и изработил повеќе трудови (12 до 24), кои се презентирани и објавени на домашни и меѓународни собири и списанија. Во рамките на програмските активности на Централниот институт за развој на МЗТ учествувал во главните – основни развојни проекти за користење на сончева енергија со рамни и концентрирачки колектори (35, 36, 47, 50, 52, 58), биоенергетски постројки (37, 45, 46, 48, 49, 53), пречистителни станици и третман на отпадни води (38), системи за користење на енергијата од геотермалните води и топлински пумпи (8, 39, 40, 41, 51, 114), мали хидроцентрали (42), согорување на јаглена прашина во блок котли (44).

Како главен проектант изработил главни проекти од областа на греење и климатизација (трудови 59 до 62, 100 и 101) и учествувал во изработката на студии, проекти, експертизи и технички мерења од областа на термотехниката и термоенергетиката (54 до 57, 63, 115 до 117). Учествувал во проценки и ревизии на проекти од областа на енергетиката (118).

Оригиналните патентирани технички решенија за парно – кондензните системи со ејекторски уред за термокомпресија и со затворен кондензен резервоар (10), реализирани преку развој на термокомпресори и сепаратори (64, 106 и 107), применети се во парно – кондензните системи во повеќе стопански субјекти (69 до 86). Изведбата на овие системи резултира со значајни енергетски заштеди. Теоретските основи и практичните резултати од реализираните системи презентирани се на меѓународни симпозиуми (27 и 28).

Развојно - истражувачките проекти на термичките системи со термокомпресија (65), на парните термокомпресорски вакуумски системи и на двофазните водено – воздушни вакуумски системи (7, 66, 67), реализирани преку развој на термокомпресори, сепаратори, топлински изменувачи, атмосферски и вакуум-кондензатори (106 до 109), применети се во повеќе стопански субјекти и презентирани се на домашни и на меѓународни собири (11, 25, 26, 29, 30, 33).

Во развојно – истражувачките проекти (6, 68) за вакуум-концентратори синтетизирани се теоретските и практичните сознанија од областа на вакуумските системи, термокомпресијата, топлинските изменувачи и преносот на топлина при испарување и кондензација, како и други термички проблеми. Истражувањата резултираат во развој на концентратори со висока енергетска ефикасност и високи техничко – технолошки перформанси на концентратори за производство на гроздови и овошни концентрати (102). Сознанијата од овие истражувања се искористени при проектирање, изведба и пуштање во работа на NaOH концентраторска постројка (99). Резултатите од развојно – истражувачките проекти презентирани се на меѓународни собири (31, 32 и 34).

Истражувањата на двофазните системи, сушењето, пневматскиот транспорт, сепарацијата и филтрирањето, како и рекулперирањата на топлина, применети се во развој на уреди за производство и сушење на зрнести и прашкести материјали (110 и 111) и на пилот- постројка за производство на прашок од водено стакло со различен хемиски состав и структура, како и зеолит (104). Резултатите од теоретските и експерименталните истражувања на пилот- постројката се искористени за проектирање и изведба на постројка за производство на прашкести материјали (105).

4. Заклучок и предлог

Сумирајќи ги резултатите во рецензентскиов извештај, членовите на Рецензентската комисија констатираа дека кандидатот д-р Шаревски Васко е научен работник со темелен и квалитетен пристап. Неговите истражувачко - развојни активности и оригинални технички решенија се имплементирани во голем број на системи од областа на термотехниката и термоенергетиката. Научните трудови кои ги презентирал во земјава и во странство се одликуваат со оригиналност и темелен научен пристап.

Работата како асистент во Институтот за термичко инженерство на Машинскиот факултет во Скопје ја врши со целосна посветеност, професионалност и совесност.

Во согласност со изнесеното, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно – научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, да го избере кандидатот д-р Васко Шаревски за наставник во научната област термотехника и термоенергетика, во звањето **доцент**.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Ристо Цицонков с. р.

Проф. д-р Љубица Петрушевска с. р.

Вонр. проф. д-р Ристо Филкоски с. р.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО - НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО - СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ ДОЦЕНТ

Кандидат: Шаревски Никола Васко

Институција: Машински факултет - Скопје

Научна област: термотехника и термоенергетика

НАСТАВНО – ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		
Активност		Поени
Одржување на вежби		
1. ЛЕТЕН СЕМЕСТАР 2008/2009 год.		
1.1	Компресори и постројки ТИ (VI) 2 часа неделно	
1.2	Термотехнички машини и компресори ТМЛ, МВ (V) 2	
1.3	Генератори на топлина ЕЕ (VIII) 2	
1.4	Гасни и парно – кондензни системи ПТИ (VI) 2	
1.5	Енергетски ефикасни објекти ПТИ (VI) 2	
Вкупно 10 часа x 15 недели x 0,03		4,5
2. ЗИМСКИ СЕМЕСТАР 2009/2010 год.		
2.1	Греење и климатизација ТИ (VII) 2	
2.2	Греење, вентилација и климатизација ПТИ (V) 3	
2.3	Компресори АФИ (V) 2	
2.4	Компресорски и вентилаторски системи ПТИ (III) 2	
2.5	Технички гасови и компресорски станици ПТИ(VI) 2	
Вкупно 11 часа x 15 недели x 0,03		4,95
3. ЛЕТЕН СЕМЕСТАР 2009/2010 год.		
3.1	Компресори и постројки ТИ (VI) 2	
3.2	Термотехнички машини и компресори ТМЛ, МВ (V) 2	
3.3	Генератори на топлина ЕЕ (VIII) 2	
3.4	Технички гасови и примена ПТИ (V) 2	
3.5	Регулација на термички системи ТИ (VI) 2	
3.6	Мерење и регулација (регулација) ПТИ (VI) 1	
Вкупно 11 часа x 15 недели x 0,03		4,95
4. ЗИМСКИ СЕМЕСТАР 2010/2011 год.		
4.1	Греење и климатизација ТИ (VII) 2	
4.2	Греење, вентилација и климатизација ПТИ (V) 3	
4.3	Компресори АФИ (V) 2	
4.4	Компресорски и вентилаторски системи ПТИ (III) 2	
4.5	Експлоатација и менаџмент на објекти ТИ (VII) 2	
Вкупно 11 часа x 15 недели x 0,03		4,95
5.	В. Шаревски: Решени задачи и примери од греење и климатизација – интерна скрипта	3
6.	М.Шаревски, В.Шаревски: Експлоатација и менаџмент на објекти – интерна скрипта	3,6
7.	Консултации со студенти (просечно по 100 студенти во семестар: 400 x 0,002	0,8
8.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа 8 студенти x 0,1	0,8
ВКУПНО:		27,55

	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	
1.	Докторска дисертација: Шаревски В., Оптимирање на нискотемпературни енергетски системи за греење на оранжерији, Машински факултет - Скопје, 1993 г.	8
2.	Магистерска работа: Шаревски В., Оптимирање на енергетски системи за греење на оранжерији со користење на топлина од геотермална вода и употреба на топлинска пумпа, Машински факултет - Скопје, 1988 г.	4
	УЧЕСТВО ВО МЕЃУНАРОДЕН ПРОЕКТ	
3.	Sarevski V., Geothermal Energy for Vegetable Production, Yugoslavian/USA Scientific and Investigation Project J. F. 819. June 1992 (1990-1992)	5
	УЧЕСТВО ВО НАЦИОНАЛЕН НАУЧНО - ИСТРАЖУВАЧКИ ПРОЕКТ	
4.	Стојановски Н., Шаревски В., Темелковски М., Глигоровски А., Јанковска С., Комбинирани термоенергетски системи – топлински термотрансформатори и акумулатори на топлина, научноистражувачки проект, Скопје, 1987.	3
5.	Черепналковски И., Петровски И., Петровски К., Шаревски М., Цицонков Р., Шаревски В., Стојановски Н.: Топлински пумпи и рекуперација на топлина во Р.Македонија. Научно истражувачки проект во склоп на Макропроектот за фундаментални истражувања во енергетиката на Р.Македонија; МАНУ, Скопје, 1989.	3
6.	Шаревски М., Шаревски В., Трајановски Г., Гиров З., Шаревска В.: Развој на вакуум- концентратор - истражување на термичките перформанси и енергетска ефикасност; Развојно истражувачки проект кофинансиран од Министерството за образование и наука на Р.Македонија и МЗТ ИРИ Инжинеринг ДОО Скопје, 2005.	3
7.	Шаревски М., Шаревски В., Трајановски Г., Гиров З., Шаревска В., Развој на двофазни термокомпресорски системи - оптимирање на проточниот простор од аспект на енергетската ефикасност; Развојно- истражувачки проект кофинансиран од Министерството за образование и наука на Р. Македонија и МЗТ ИРИ Инженеринг ДОО Скопје, 2009.	3
	ПРЕДАВАЊА ПО ПОКАНА НА РЕФЕРЕНТЕН СТРАНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ-МОСКОВСКИ ЕНЕРГЕТСКИ ИНСТИТУТ – ФИЛИЈАЛА КАЗАН	
8.	Использование солнечной энергии для теплоснабжения промышленных предприятий, Казан, 1990.	3
9.	Биоэнергетические комплексы и установки, Казан, 1990.	3
	ПАТЕНТИ	
10.	Шаревски М., Шаревски В., Шаревска В., Патентно решение: Парно - кондензен систем со ејекторски уред за термокомпресија и со затворен кондензен резервоар, П - 52/97 бр 09-2757 – 1, Скопје, 1997.	4
	ОБЈАВЕНИ НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ	
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	
11.	Sarevski M., Sarevski V.: Energetske i eksploatacione karakteristike dvofaznog ejektorskog vakuum sistema ugrađenog na papir masini; Casopis Hemijska Industrija, Vol.58, pp. 237-240	3,6
12.	Шаревски В., Шаревски М., Компјутерска симулација на топлинските појави во оранжериите, Зборник на трудови, Машински факултет - Скопје, 1994.	3,6
13.	Шаревски В. , Шаревски М. , Компаративна анализа на нискотемпературни системи, Зборник на трудови, Машински факултет - Скопје, 1994.	3,6
	Труд со оригинални научни / стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/тручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
14.	Шаревски В. Глигоровски А. Биоенергетски постројки, RAST YU, Рибјека, 1984.	2,7
15.	Sarevski V., Temelkovski M., Shakiri F., Paskalov M.: Mogućnost primene sunčevog paraboličnog-reflektiračkog koncentriračkog kolektora i iskustva sa eksperimentalnog sistema, Alternativni izvori energije, danas I za 21 stoljeće, Brioni, 1988.	1,8

16.	Шаревски В., Темелковски М., Шакири Ф., Паскалов М., Користење на отпадна топлинска енергија со турбокомпресорска топлинска пумпа, RAST YU – YUREMA, Риека, 1988.	1,8
17.	Стојановски Н., Темелковски М., Шаревски В., Комбинирани системи за искористување на топлина од нискотемпературни топлински извори, Симпозиум на енергетичари, Битола, 1988.	1,6
18.	Темелковски М., Шаревски В., Спиревски И., Метод на приближно оптимирање на ладилни машини, INTERKLIMA, Загреб, 1988.	2,4
19.	Sarevski V., Temelkovski M., Stojanovski N., Optimization of Energetic System for Heating the Greenhouses with Geothermal Waters, Ankara, 1989.	2,4
20.	Popovski K.; Dimitrov K.; Sarevski V.; Institutional and Economical Aspects of Utilization of Waste Heat for Heating, Žambliu 1989.	2,4
21.	Шаревски В., Рационално использование энергии для отопления оранжерейных комплексов, Московски енергетически институт, Москва, 1991.	3
22.	Sarevski V.; Popovski K.; Dimitrov K., Changes of the Heat Transfer Coefficient of Plastic Corrugated Pipes under Different Conditions of Exploitation, Ohrid 10-17 may 1992, "Engineering aspect of geothermal energy use in agriculture", FAO/ CNRE, UNESCO, UNITAR/UNDP CSER and IGA.	2,4
23.	Popovski K.; Dimitrov K.; Micevski E.; Sarevski V.; Popovska S., Geothermal Integrated Project "Bansko", Reykjavik, Iceland September 1992.	1,8
24.	K.; Dimitrov K.; Sarevski V., Kotevski G.; Experimental Geothermal Heated Greenhouse as a part of the Integrated project Bansko, Rural.. energy country review, 1992.	2,4
25.	Sarevski M., Sarevski V., Turkulov J., i dr. Optimizacija termokompresorskih sistema i primena u fabrici ulja "Brilijant" tip, 41 Savetovanje, Proizvodnja i prerada uljarica, Miločer, SR Jugoslavija, 2000.	2,4
26.	Шаревски М., Шаревски В., Карактеристики на термокомпресорските вакуум - системи применети о технологијата за рафинирање на масло, VIII советување ДТРС'01, 2001, Охрид, ст. 35-41.	1,8
27.	Sarevski M., Sarevski V., Ristovski V., Stavrev N., Energetska efikasnost termičkih sistema sa termokompresijom i energetski efekti u fabrici papira AD "Komuna" Skopje, VIII Jugoslovenski simpozijum iz oblasti celuloze, papira ambalaže i grafike sa međunarodnim učešćem, Zlatibor, 2002, st. 195-200.	1,8
28.	Sarevski M., Sarevski V., Ristovski V., Stavrev N., Energetski i tehno-ekonomski efekti primene zatvorenih parno-kondeznih sistema sa termokompresijom u fabrici papira AD "Komuna" Skopje, IX Međunarodni simpozijum iz oblasti celuloze, papira ambalaže i grafike, Zlatibor, 2003, st. 125-128.	1,8
29.	Sarevski M., Sarevski V., Ristovski V., Stavrev N., Energetske i eksploacione karakteristike dvofaznog ejektorskog vakuum sistema ugrađenog na papir mašini u AD "Komuna" Skopje, IX Međunarodni simpozijum iz oblasti celuloze, papira ambalaže i grafike, Zlatibor, 2003, st.143-146.	1,8
30.	Sarevski M., Sarevski V., Sarevska V., Performance of the Compressor Refrigerating Machines with Two-phase Ejectors; International Institute of Refrigeration IIR Conference, Commissions: B2,B1 with D1, Ohrid, 2005.	2,4
31.	Sarevski V., Sarevski M.: Uticaj primene termokompresorskih sistema na energetsku efikasnost industrijskih koncentratora, I-Deo Teoretske analize; 22 međunarodni kongres o procesnoj industriji; Processing 2009, Beograd.	2,7
32.	Sarevski V., Sarevski M.: Uticaj primene termokompresorskih sistema na energetsku efikasnost industrijskih koncentratora, II-Deo Eksperimentalni rezultati; 22 međunarodni kongres o procesnoj industriji; Processing 2009, Beograd.	2,7
33.	Sarevski V., Sarevski M.: Energetska efikasnost vakuumskih sistema u papirnoj industriji; Megunarodni simpozijum, Proceedings pp.32-40, Zlatibor, 2009.	2,7
34.	Sarevski V., Sarevski M.: Energetska efikasnost industrijskih koncentratora sa ejektorskom termokompresijom, 14 simpozijum termičara, Sokobanja, Srbija, 2009.	2,7
Вкупно:		97,3

	СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	
	ГЛАВНИ – ОСНОВНИ РАЗВОЈНИ ПРОЕКТИ (УЧЕСНИК)	
35.	Користење на сончевата енергија со рамни колектори, Скопје, 1982 – 1985	2
36.	Користење на сончевата енергија со концентрирачки колектори, Скопје, 1982 – 1987	2
37.	Биоенергетски постројки, Скопје, 1982 – 1987	2
38.	Пречистителни станици и третман на отпадни води, Скопје, 1982 – 1987	2
39.	Системи за користење на енергија од геотермалните води, Скопје, 1983 – 1988	2
40.	Топлински пумпи – термотрансформатори, Скопје, 1983 – 1988	2
41.	Турбокомпресорски топлински пумпи со голем капацитет, Скопје, 1984 – 1989	2
42.	Мали хидроелектрани, Скопје, 1987 – 1991	2
43.	Ламеласти топиноизменувачи, Скопје, 1987 – 1988	2
44.	Согорување на јаглена прашина во блок котли, Скопје, 1987 – 1988	2
	ГЛАВНИ ПРОЕКТИ, ИЗВЕДБА, ПУШТАЊЕ ВО РАБОТА (УЧЕСНИК)	
45.	Биоенергетска постројка ЗИК Сандански Делчево, 1982	2
46.	Биоенергетска постројка ВП Петровец, 1983	2
47.	Сончев систем со рамни колектори во хотел „Галеб“, Нов Дојран, 1983	2
48.	Биоенергетска постројка АИК Неготин Краина, Неготин, 1984	2
49.	Биоенергетска постројка ПИК Сечањ, Сечањ, 1984	2
50.	Сончев систем со рамни колектори за станбен комплекс населба Аеродром, Скопје, 1984	2
51.	Систем за искористување на геотермални води за греење на хотел „Цар Самуил“, Банско, 1984	2
52.	Експериментален сончев систем со концентрирачки параболично – рефлектирачки колектори, Скопје, 1984 – 1987	2
53.	Биоенергетска постројка ПИК Варварински полје, Варварин, 1985	2
	ГЛАВНИ ПРОЕКТИ (УЧЕСНИК)	
54.	Реконструкција на котларница на дрвен отпадок на ШИК Треска Огражден – Берово, 1986	2
55.	Котларница на цврсто гориво за МВР Кичево, 1990	2
56.	Компресорска станица за компримирање на воздух за Топла валавница, Макстил, 2002	2
57.	Компресорска станица за компримиран воздух за челичарница и топла валавница, Макстил, 2002	2
58.	Сончев систем во хотел „Еуротел“, Струта, 1988	2
	ГЛАВНИ ПРОЕКТИ (ОДГОВОРЕН ПРОЕКТАНТ)	
59.	Климатизација на работни простории во МЗТ КОМЕРЦ, 1985	4
60.	Климатизација на сметачки центар во МЗТ – Скопје, 1984	4
61.	Климатизација на спортска дворана Младост – Неготино, 1995	4
62.	Климатизација на хотел Парк – Неготино, 1996	4
63.	Пумпна станица Македонија пат – подружница Петровец, 1997	4
	ГЛАВНИ – ИСТРАЖУВАЧКО – РАЗВОЈНИ ПРОЕКТИ	
64.	Развојно – истражувачки проект: Затворени парно – кондензни системи со термокомпресија, Машински факултет – Скопје и МЗТ ИРИ Инженеринг, Скопје, 1997 – 2001	2
65.	Развојно – истражувачки проект: Термички системи со термокомпресија, Машински факултет – Скопје и МЗТ ИРИ Инженеринг, Скопје 1998 – 2001	2
66.	Развојно истражувачки проект: Двофазни водено – воздушни вакуум системи, Машински факултет – Скопје и МЗТ ИРИ Инженеринг, Скопје 2000 – 2003	2
67.	Развојно-истражувачки проект: Вакуум-постројки, Машински факултет – Скопје и МЗТ ИРИ Инженеринг, Скопје 2000 – 2003	2
68.	Развојно истражувачки проект: постројки за производство на концентрат 2000 – 2002	2
	ГЛАВНИ ПРОЕКТИ, ИЗВЕДБА, ПУШТАЊЕ ВО РАБОТА (ОДГОВОРЕН ПРОЕКТАНТ)	
69.	Затворен парно – кондензен систем со термокомпресија во АД Годел – Скопје, 1997	4
70.	Затворен парно – кондензен систем со термокомпресија во Јадран – Неготино, 1998	4

71.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Брилијант - Штип, 1998	4
72.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Македонија - Неготино, 1999	4
73.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во фабрика за квасец и алкохол во Битола, 1999	4
74.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Винка - Винаца, 1999	4
75.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Зелоп - Св. Николе, 1999	4
76.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Стружанка - Струга, 1999	4
77.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Герас Цунев - Струмица, 1999	4
78.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Кимико - Струга, 1999	4
79.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Краш Прогрес - Битола, 1999	4
80.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во ИМБ Млекара - Битола, 2000	4
81.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија Декон - Гостивар, 2000	4
82.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Газела - Скопје, 2000	4
83.	Затворен парно-кондензен систем со термокомпресија на линија за хартија во Комуна-Скопје, 2002	4
84.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија на линија Велпап во Комуна - Скопје, 2003	4
85.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија на системот за греење во Комуна Скопје, 2003	4
86.	Затворен парно - кондензен систем со термокомпресија во Алкалоид - Скопје, 2004	4
87.	Четворостепен термокомпресорски вакуум-систем во процесите на дезодоризација во фабрика за масло Брилијант - Штип, 1998	4
88.	Двостепен термокомпресорски вакуум-систем во процесите на ладење во фабрика за масло Брилијант - Штип, 1998	4
89.	Двостепен термокомпресорски вакуум-систем во процесите на сушење во фабрика за масло Брилијант - Штип, 1998	4
90.	Систем за рационално користење на енергијата за топлинските потрошувачи во фабриката за масло Брилијант - Штип, 1999	4
91.	Систем за искористување на топлинската енергија од вакуумскиот систем, за греење на објектите во фабриката за масло Брилијант - Штип, 1999	4
92.	Двостепен термокомпресорски вакуум-систем во процесите на ладење и сушење во фабрика за масло Пролекс - Св. Николе, 2002	4
93.	Двофазен вакуум - систем со капацитет 20 m ³ /min во конфекција АД Декон - Гостивар, 2003	4
94.	Двофазен вакуум-систем со капацитет 50 m ³ /min во АД Комуна - Скопје, 2002	4
95.	Двофазен вакуум- систем со капацитет 50 m ³ /min во АД Комуна - Скопје, 2006	4
96.	Двофазен вакуум- систем со капацитет 50 m ³ /min во АД Комуна - Скопје, 2008	4
97.	Систем за рационално користење на топлинската енергија во МИК Св. Николе, 2006	4
98.	Систем за рационално користење на топлинската енергија во АД Зеолит - Пробиштип, 2007	4
99.	Постројка за концентрирање на NaOH во АД Зеолит - Пробиштип, 2007	4
100.	Систем за климатизација на производниот погон во АД Хепос - Скопје, 2007	4
101.	Систем за климатизација на производни погони во АД Винка - Винаца, 2001	4
102.	Постројка за производство на гроздов концентрат, капацитет на испарување 500 kg/h, 2003	4
103.	Вакуум -систем со капацитет 10 m ³ /min во А.Д. Комуна - Скопје, 2007	4
104.	Пилот постројка за сушење на водено стакло и зеолит во АД Зеолит - Пробиштип, 2008	4
105.	Постројка за сушење на водено стакло и зеолит во АД Зеолит - Пробиштип, 2009	4

	ТЕРМОДИНАМИЧКА И ГАСНОДИНАМИЧКА ПРЕСМЕТКА, КОНСТРУКЦИЈА И ИЗРАБОТКА НА ЕНЕРГЕТСКА ОПРЕМА СПОРЕД ОРИГИНАЛНИ ТЕХНИЧКИ РЕШЕНИЈА, РАЗВОЈНИ ПРОГРАМИ ВО МЗТ ТЕХНОИНЖЕНЕРИНГ - СКОПЈЕ	
106.	Термокомпресори	2
107.	Сепаратори	2
108.	Топлински изменувачи	2
109.	Атмосферски и вакуум кондензатори	2
110.	Уреди за ситнење на зрнести и прашкасти материјали	2
111.	Уреди за сушење	2
112.	Уреди за транспорт на кондензат	2
113.	Концентратори	2
	СТУДИИ, ТЕХНИЧКИ МЕРЕЊА	2
114.	Студија со предлог - оптимално техничко решение за користење на топлината од геотермална вода за греење на Руен - Кочани, 2006	2
115.	Студија за техничките карактеристики на високопритисната криогена постројка „AIR PRODUCT“ и можности за зголемено производство на течен кислород, Скопје, 2010	2
116.	Технички мерења заради утврдување на работните параметри на вакуум - пумпи во АД Хартија - Кочани, 2006	2
117.	Технички мерења заради утврдување на работните параметри на вакуум - пумпи во АД Комуна - Скопје, 2007	2
	Вкупно:	252
	ПРОЦЕНКИ, РЕВИЗИИ, ЕКСПЕРТИЗИ	
118.	Учество во изработка на елаборати за проценка на капиталот на стотина фирми, ревизии на проекти, експертски оценки на истражувачко – развојни проекти помогнати од Министерство за образование и наука и Министерство за стопанство на Р. Македонија.	
	НО - НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ:	27,5
	НИ - НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ:	97,3
	СА - СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ:	252
	ВКУПНО:	376,8

Рецензентска комисија

Проф. д-р Ристо Цицонков с. р.

Проф. д-р Љубица Петрушевска с. р.

Вонр. проф. д-р Ристо Филкоски с. р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА 4 АСИСТЕНТИ ПО ПРЕДМЕТОТ РАДИОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на **18.11.2010** година, донесе решение за избор на 4 асистенти по предметот РАДИОЛОГИЈА и формира **РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА** во состав: проф. д-р Климе Горески, проф. д-р Надица Митреска, проф. д-р Михаил Груневски.

На конкурсот за избор на лица во наставно-научни, научни и соработнички звања на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во дневниот весник „Утрински весник“ се пријавија помл. ас. д-р Јасминка Јошева, помл. ас. д-р Менка Лазареска, помл. ас. д-р Низаметин Сезаир и помл. ас. д-р Вјолца Алији.

Врз основа на приложената документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија има чест да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Јасминка Јошева

БИОГРАФИЈА:

Д-р ЈАСМИНКА ЈОШЕВА е родена на 29. VII 1969 год. во Скопје. Основно и средно образование завршила во Скопје како првенец на генерација.

На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1989, а дипломирала во 1996, со средна оценка 8,5.

Во текот на студиите била корисник на стипендија од Министерството за наука за талентирани студенти.

Постипломските студии по предметот радиологија при Медицинскиот факултет во Скопје ги започнала во 1997. Вработена е на Универзитетската клиника за радиологија од 1998 год. Специјализацијата по радиодијагностика ја започнала во 1998. Специјалистичкиот испит го положила во 2002 год. Работи како лекар-специјалист радиодијагностичар на Одделот за педијатриска радиологија. Во 2003 год. е назначена за шеф на Отсекот за конвенционална педијатриска радиодијагностика. Во 2010 год. е назначена за шеф на Одделот за педијатриска радиодијагностика. Во текот на 2003 год. и во тековната година активно учество во практичната настава за студенти по предметот радиологија.

Во 2000 год. учествувала на ЕСДИР-семинарот за млади радиолози во Истанбул, Турција, под покровителство на Европското здружение на радиолози. Претседател е на Здружението на млади радиолози на Македонија од 2002 до 2006 год.

Технички секретар е на I-от и II-от балкански радиолошки Форум и на IV-иот македонски конгрес на радиолози со меѓународно учество во 2000 и 2004 год.

Учествувала на повеќе меѓународни конгреси од 1998: Европски конгрес на радиолозите во Виена-1999, 2000, 2003, 2004 и 2005 год., Македонски конгрес на радиолозите-2000 и 2002, 2004, 2005, RSNA (Конгрес на радиолозите на Северна Америка) во 2006 год., ЕСПР-состанок на Европското здружение на педијатриски радиолози во 2008 год., како автор и коавтор на научни трудови.

Во 2008 учествувала на школа за ЦТ во Белград, Србија. Учествува на редовните секциски состаноци на Македонското здружение на радиолози, како и на Здружението на детски хирурзи на Македонија.

Активен член е на Европското здружение на радиолози од 1999, како и на Македонското здружение на радиолози, Европското здружение на педијатриски радиолози од 2003 и на Македонското лекарско друштво.

Во 2006 год. е избрана, а во 2009 реизбрана во звањето помлад асистент на Медицинскиот факултет.

Активно се служи со англискиот јазик.

СПИСОК НА РЕЦЕНЗИРАНИ СТРУЧНО-НАУЧНИ ТРУДОВИ:

реден број 1-13 во Билтенот во Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ 2006 год. и

реден број 14-24 во Билтенот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“, бр 958 од 16.2.2009 год.

1.ROC – ANALYSIS IN COMPLEMENTARY DIAGNOSTIC APPROACH IN DIAGNOSIS OF BREAST PATHOLOGY

С.Антевска- Грујоска, Д.Димчевски, Ј.Чабуковска, Е.Стојовска,
Ј.Јошева, Б.Даскалов

Европски конгрес на радиологија, ЕЦР '99, Виена, Австрија, 1999.

2.IMAGING НА ИНТРААБДОМИНАЛНИТЕ ТУМОРИ ВО ДЕТСКАТА ВОЗРАСТ

Ј. Јошева, З. Трајковски, С. Гламочанин, М. С-Чапова, Е. С-Јовановска,
Б. Даскалов

II конгрес на радиолозите на Македонија, Охрид, 21-25 јуни 2000.

3.КТ ВО ДИЈАГНОСТИЦИРАЊЕТО НА АНЕВРИЗМИТЕ НА АОРТА - НАШИ ИСКУСТВА

Б. Даскалов, Л. Велјановска, Е. Малинова, **Ј. Јошева**, М. Чапова,
Анастасова-Китановска, Е.Стојовска-Јовановска, Ѓ.Дамјаноски, С.
Нетков, Ј.Чабуковска

II конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-25 јуни 2000.

4. IMAGING НА ИДИОПАТСКА РЕТРОПЕРИТОНЕАЛНА ФИБРОЗА

Е. Стојовска-Јовановска, М. А-Китановска, **Ј. Јошева**, З. Трајковски, Е. Стефановска

II конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-25 јуни 2000.

5. УПОТРЕБА НА Гд-ДТПА ВО ОТКРИВАЊЕ НА СВЕЖИ ЛЕЗИИ ПРИ SCLEROSIS MULTIPLEX

С. Нетков, Ѓ. Дамјаноски, Е. Стојовска-Јовановска, **Ј. Јошева**

II конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-25 јуни 2000.

6. МРИ ВО ДИЈАГНОСТИКАТА НА SCLEROSIS MULTIPLEX

С. Нетков, Ѓ. Дамјаноски, З. Трајковски, **Ј. Јошева**

II конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-25 јуни 2000.

7. КТ ВО ДИЈАГНОСТИКАТА НА ЕХИНОКОКОВАТА БОЛЕСТ

Л. Вељановска, Б. Даскалов, **Ј. Јошева**, М. С-Чапова, Е. Стојовска, З. Трајковски

II конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-25 јуни 2000.

8. КТ ВО ЗЕМАЊЕ НА БИОПТИЧКИ МАТЕРИЈАЛ - наше искуство

Е. Стефановска, Б. Даскалов, Ѓ. Дамјаноски, Ј. Чабукоска, **Ј. Јошева**, Е. Стојовска

II конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-25 јуни 2000.

9. ДИЈАГНОСТИЧКА ЕВАЛУАЦИЈА НА ПРОСТАТАТА - УЗ, КТ И МР

М. Анастасова-Китаноска, С. Џикова, З. Трајковски, Е. С-Јовановска, **Ј. Јошева**

II конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-25 јуни 2000.

10. IMAGING OF CHOLEDOCHAL CYSTS IN CHILDREN

К. Ѓорески, А. Глигоријевски, З. Трајковски, **Ј. Јошева**, Л. Ѓореска
Европски конгрес на радиологија, ЕЦР 2001, Виена, Австрија, 2001.

11. МРИ КАЈ СЕКУНДАРНА ОСТЕОНЕКРОЗА КАЈ ДЕТЕ СО LYMPHOMA MALIGNUM

Ј. Јошева, З. Трајковски, Д. Михајловски, М. Стојчевска - Чапова, С. Темелковска

III конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, Охрид, 12-16 јуни 2002.

12. АТИПИЧНА РЕТРОВЕЗИКАЛНА ЛОКАЛИЗАЦИЈА НА ЕХИНОКОКОВА ЦИСТА

Н. Митреска, Т. Маркоски, Д. Кузмановска, **Ј. Јошева**
 III конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество,
 Охрид, 12-16 јуни 2002.

13. IMAGING SPECTRUM OF RHABDOMYOSARCOMA IN CHILDREN

Ј. Јошева, З. Трајковски, С. Темелковска, Т. Петровска,
 М. Стојчевска-Чапова, О. Муратовска
 IX годишен состанок на радиолозите на Србија и Црна Гора со
 интернационално учество, Тара, С и Цг, 14-17 мај 2003.

14. MRI OF THE MULTICENTRIC MALIGNANT LYMPHOMA – case report

Ј. Јошева, З. Трајковски, С. Гламочанин, Л. Велјановска, Б. Даскалов
 Балкански радиолошки форум 2003, Херцег-Нови, СиЦг, 2003.

15. МРЦП ЕВАЛУАЦИЈА НА НОРМАЛНАТА АНАТОМИЈА И ВРОДЕНИ АНОМАЛИИ НА БИЛИЈАРНОПАНКРЕАТИЧНОТО СТЕБЛО

Ѓорески К., Глигоријевски А., Анастасовски М., **Јошева Ј.**, Ѓореска Л.,
 Темелковска С.
 II конгрес на хирурзите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 27-
 30 септември 2000 г.

16. EVALUATION OF BREAST NODULES BY ECHOTOMOGRAPHY, MAMMOGRAPHY AND PALPATION

Антевска-Грујоска С., Даскалов Б., **Јошева Ј.**, Стојчевска-Чапова М.,
 Велјановска Л.
 II Конгрес на хирурзите на Македонија со меѓународно учество, Охрид
 27-30 септември 2000 г.

17. REN ARCUATUS –Accidental finding

Даскалов Б., Анастасова-Китаноска М., **Јошева Ј.**,
 Стојовска-Ј. Е., Дамјаноски Ѓ.
 Балкански радиолошки форум 2003, Херцег Нови, ЦГ, 22-25 октомври
 2003 г.

18. ANEURYSMAL BONE CYST OF CERVICAL SPINE

Даскалов Б., **Јошева Ј.**, Анастасова-Китаноска М., Стојовска-Ј. Е.,
 Нетков С.
 Балкански радиолошки форум 2003, Херцег Нови, ЦГ, 22-25 октомври
 2003 г.

19. PAGET'S DISEASE OF THE BREAST

Велјановска Л., Антевска-Грујоска С., **Јошева Ј.**,
 Балкански радиолошки форум 2003, Херцег Нови, ЦГ, 22-25 октомври
 2003 г.

20. UNUSUAL BENIGN LESIONS OF THE BREAST

Јакимовска-Димитровска М., **Јошева Ј.**, Јакимовски Д.
 Балкански радиолошки форум 2003, Херцег Нови, ЦГ,

22-25 октомври 2003 г.

21.ГИГАНТСКИ ХЕМАНГИОМ ЈЕТРЕ

Даскалов Б., Анастасова-К.М., Стојовска-Ј.Е., **Јошева Ј.**,
Дамјаноски Ѓ., Михајлоски Д., Темелковска С.

V конгрес на радиолозите на Србија и Црна Гора, Врњачка Бања, 2-5 јуни 2004 год.

22.PERCUTANEOUS DRAINAGE OF HYDRONEPHROTIC HORSESHOE KIDNEY-case report

Анастасова-Китаноска М., Стојовска-Ј.Е., **Јошева Ј.**, Даскалов Б.,
Дамјаноски Ѓ., Трајковски З.

V конгрес на радиолозите на Србија и Црна Гора, Врњачка Бања, 2-5 јуни 2004 год.

23.PRENATAL DIAGNOSING OF ASPHYXIATING THORACIC DYSPLASIA TYPE V-case report

Јошева Ј., Анастасова-Китаноска М., Даскалов Б., Јакимовска-
Димитровска М., Јовановиќ Р., Трајковски З.

V конгрес на радиолозите на Србија и Црна Гора, Врњачка Бања, 2-5 јуни 2004 год.

24.IMAGING IN PAEDIATRIC BLUNT ABDOMINAL TRAUMA

Јошева Ј., Трајковски З., Даскалов Б., Анастасова-Китаноска М.,
Лазареска М., Чадиковски В.

II Балкански радиолошки форум, IV македонски радиолошки конгрес,
Охрид, 8-12 септември 2004 год.

НЕРЕЦЕНЗИРАНИ ТРУДОВИ:

25.US FINDINGS IN HENoch-SCHONLEIN PURPURA –case report

Јошева Ј., Темелковска С., Стојчевска-Чапова., Стојановска Ј.,
Стефановска Е., Стојовска-Јовановска Е., Трајковски З.

II Балкански радиолошки форум, Охрид, Р.Македонија, 2004 год.

Henoch-Schonlein претставува IgA поврзан, автоимун, хиперсензитивен васкулитис кој резултира со тријада на симптоми, вклучувајќи пурпура на долните екстремитети, абдоминална болка/ бубрежно инволвирање и артритис. Инциденцата на ова заболување е 14 случаи на 100 000, најчесто се манифестира во пролет и есен, 75% од случаите се на возраст од 2 до 11год., со пик на инциденца на 5 годишна возраст .

Приказ на случај: Прикажуваме дете од машки пол на возраст од 7 год, со симптоми на коликообразна абдоминална болка и еритематозен папулозен осип по кожата на долните екстремитети и глутеално.

Лабораториски наод: зголемено ниво на серумски IgA, белите крвни зрна беа во нормални граници, забрзана седиментација.

Ултразвук на абдомен: Уреден наод на паренхимните органи во абдоменот. Детектирано е мало количество на слободна течност во ретровезикалниот рецесус, дилатација на цревните вијуги,

хипомотилитет и едематозна хеморагична инфилтрација на сидот на цревните вијуги, кои се задебелени (6,7-7,9мм). Детектирана е и мезентеријална лимфаденопатија.

Нашиот заклучок беше Henoch-Schonlein пурпура со интестинално инволвирање.

Заклучок: Ултразвукот како радиолошка дијагностичка процедура е модалитет на избор при евалуацијата на интестинална манифестација на Henoch-Schonlein пурпура.

26. IMAGING OF CYSTIC ADENOMATOID MALFORMATION - case report

Јошева Ј, Лазареска М., Михајлоски Д., Живковиќ Ј., Трајковски З.

Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р.Македонија, 2008 год.

Конгенитална белодробна маса со аденоматоидна пролиферација (цистична аденоматоидна малформација) е ретка конгенитална аномалија со инциденца од 1 на 100000 новородени. Повеќето лезии се во границите на едниот лобус и најчесто цистите комуницираат со бронхијалното стебло и се исполнуваат со воздух. Постојат три типа на цисти класифицирани според големината на цистите и наодите на имиџинг-методите. Цистите можат да бидат исполнети со воздух, течна содржина и воздух со течна содржина.

Приказ на случај: Презентиран е пациент, новородено, со симптоми на RDSy, иницијално третирано како MAC, белодробна инфекција и суспектна конгенитална дијфрагмална хернија (лева Bochdalek хернија). Иницијалниот наод на нативната рендгенографија на белите дробови бил со знаци на транзитрна тахипнеја на новородено (ТТН) која се повлекува по 48 часа. На втората рендгенографија се забележала консолидација на левиот долен лобус. Третата рендгенографија на белите дробови, две недели по раѓањето, презентира цистични формации исполнети со воздух кои упатуваа на секвели од претходната инфекција на белите дробови со диференцијална дијагноза на дијафрагмална хернија која со контрастно испитување со бариум не била потврдена.

На КТ-испитувањето на белите дробови е добиен приказ на цистични формации исполнети со воздух, лоцирани во левиот долен лобус кои одговараат за цистична аденоматоидна малформација тип 1.

27. POSTCOROSIVE OESOPHAGEAL STRICTURES IN CHILDREN WHAT TO DO? HOW TO MENAGE IT?

Трајковски З., Михајлоски Д., **Јошева Ј.**, Петровски М., Марческа М.

Втор бугарски национален конгрес по детска хирургија со меѓународно учество, 23-25 октомври 2008 год., Хисар, Р.Бугарија.

Вовед: Езофагеалните стриктури се честа компликација кај деца со случајна ингестија на корозивно средство. Стриктурите можат да бидат од различен степен на тежина, резистентни на иницијален третман, така што интервентниот третман бара долготрајно следење на пациентот (long term follow up).

Цел: Да се евалуира вредноста на радиолошките интервентни процедури (балон-дилатација и стентирање на езофагусот) во разрешувањето на езофагеалните посткорозивни стриктури.

Материјал и методи: Била спроведена проспективна студија и долготрајно понатамошно следење на 6 пациенти на детска возраст на универзитетските клиники: Клиниката за педијатриска хирургија, Клиниката за оториноларингологија и Клиниката за радиологија, Скопје, Р.Македонија. Кај сите 6 пациенти постоела случајна перорална ингестија на корозивни средства. Во периодот 1998-2007 година, биле дијагностицирани 6 деца со езофагеални посткорозивни стриктури. Пет од нив биле третирани со интервентни процедури, а едно со хируршки третман. Сите деца имале езофагеални стриктури по корозивен езофагитис. Децата биле на возраст 3-15 години. Биле спроведени 44 дилатации (1-7 по пациент) во периодот од мај 1998 до декември 2007 година.

Се употребиле стандардни ангиографски катетери, езофагеални балон-дилататори, назогастрични сонди, водечки жици, нејонски контрастни средства и балон инфлатори (пумпи). За стентирање бил употребен Polyflex стент.

Резултати: Стриктурите биле со различен степен (1-7 мм во дијаметар), дијаметарот на дисталниот езофагус изнесувал 5-11 мм и Б/Е односот бил 0,6-2. Степенот на стеноза бил одредуван на стандардните езофагограми и варираше од 80 до 90%. По првата дилатација (1-4 месеци), стенозите изнесувале од 35 до 66%.

Втората и следните балон-дилатации биле извршени 4-24 месеци по ингестијата на корозивно средство. Сите пациенти биле асимптоматски по спроведената интервенција и на понатамошните прегледи.

Кај две деца успешно се спровело стентирање на езофагусот. Компликации се презентирале со миграција на стентот во желудникот, рестеноза над или под стентот и смртен исход по хируршки третман.

Заклучок: Балон-катетерската дилатација нуди алтернатива на бужирање и авторите ја предлагаат како метода на избор за третман на пациенти со посткорозивни стриктури особено, кај силно изразени стенози.

28.PERCUTANEOUS DRAINAGE OF INTRAPERITONEAL POSTOPERATIVE ABSCESES-case report

Анастасова-Китаноска М., Трајковски З., Стојоска-Јовановска Е., Даскалов Б., **Јошева Ј.**, Лазареска М.

II балкански радиолошки форум и IV македонски конгрес на радиолозите, Охрид, 2004 год.

Презентираме случај кај 36 годишна пациентка со интраперитонеален апсцес по оперативен третман на хидатидна болест. Два последователни оперативни зафати биле извршени заради третман на хидатидна болест на црниот дроб, ретроперитонеална и вертебрална ехинококоза. Главни симптоми биле: палпабилна маса во долен абдомен, фебрилност и присуство на детритус во абдоменот. Во дијагностичката процедура биле применети УЗ, КТ и МРИ на абдоменот. Дијагностицирано е присуство на јасно демаркирани колекции на течност (апсцеси) во долниот дел на абдоменот. По перкутано пласирање на катетер, дренажата била

успешно изведена. Добиената течност била микробиолошки стерилна (како резултат на претходен антибиотски третман). Контролниот УЗ и КТ покажал скоро комплетна редукција на колекциите на течност.

Заклучок: Перкутаната дренажа е ефикасна и сигурна метода во третманот на интраабдоминалните колекции на течност (апсцеси).

29.КТ ВОДЕНА ТЕНКОИГЛЕНА БИОПСИЈА ВО ВИСОКОЕИЗИЧНИ РЕГИИ

Даскалов Б., Китановска-А.М., **Јошева Ј.**, Стојовска-Ј.Е., Дамјановски Ѓ.
II балкански радиолошки форум и IV македонски конгрес на радиолозите, Охрид, 2004 год.

Вовед: КТ водената, перкутана тенкоиглена биопсија е метод на избор во диференцијално дијагностичките процедури на наоинфилтративните, малигни заболувања. Таа овозможува хистопатолошко вреднување на новооткриените неоплазми во донесувањето одлука за соодветен медицински третман, конзервативен, хируршки или радиотерапевтски. КТ водената биопсија овозможува прецизна анатомска локализација со минимална траума и комотност на пациентот за време на нејзиното изведување.

Материјал и методи: Во период од една година изведени се 32 биопсии, од кои како високоризични ги издвојуваме 4 и тоа во предел на преден горен медијастинум, паракардијален простор и две парааортално во торакален дел. Проценка за изведување на биопсијата е направена врз основа на претходен КТ-преглед. Биопсиите се работени во супинациона, пронациона или коса положба на пациентот со комплет на биопсија, пиштол со можност за длабинско ограничување до 3 цм. Во издвоените случаи биопсијата била изведувана мануелно со соодветна игла за биопсија.

Резултати и заклучок: Со КТ-водената биопсија била постигната 100% прецизност во земањето на биоптички материјал од лезиите, што е од особено значење за понатамошниот третман. Не се регистрирани компликации во спроведувањето и примената на КТ-водената перкутана биопсија.

30. КТ- УЛОГА И ЗНАЧЕЊЕ ВО КОНТРОЛАТА НА ТРАНСПЛАНТИРАНИ БУБРЕЗИ

Даскалов Б., Китановска-А.М., Стојовска-Ј.Е., **Јошева Ј.**
II балкански радиолошки форум и IV македонски конгрес на радиолозите, Охрид, 2004 год.

Вовед: Пресадувањето на бубрезите е терапевтско-оперативен метод при решавањето на терминалната ренална инсуфициенција. Тоа е метод на избор во решавањето на уремијата од најразлична етиологија, откако се исцрпени сите медицински можности, вклучувајќи ја и хемодијализата. КТ е значајна радиолошка метода во следењето на посттрансплантациониот период, за топографска, морфолошка, структурна и функционална евалуација и проценка на трансплантираниот бубрег и околниот периренален простор.

Материјал и методи: Обработени се пациенти во посттрансплантационен, медикаментозен имunosупресивен период од 1

до 5 години. Користен е стандарден КТ-протокол со пресеци од 5 мм, нативна серија и серија по и.в. апликација на контраст со соодветен прозорец и центар.

Резултати: КТ-прегледите се покажале како метод на избор во идентификацијата на парареналните, пострасплантациони компликации. Детектирани биле случаи на апсцеси, уриноми, хематоми и сероми во парареналниот простор на трансплантираниот бубрег. Интрааренално биле детектирани случаи со присуство на минерални конкременти и цистични промени, како и случаи со бубрежна афункција и отфрлање на трансплантатот.

Заклучок: Трансплантацијата на бубрезите е една од широко прифатените методи во пресадувањето на органи. Во евалуацијата на пострасплантациониот период, радиолошките методи, особено КТ, се од исклучително значење.

31.ЕВОЛУЦИЈА НА MOUNIER-KUHN-вото ЗАБОЛУВАЊЕ ЗДРУЖЕНО СО ГЕР КАЈ ДЕТЕ-приказ на случај

Петровска Т., Манева М., Чапова-Стојчевска М., Чабуковска Ј., Јошева Ј.

II балкански радиолошки форум и IV македонски конгрес на радиолозите, Охрид, 2004 год.

Вовед: Муниер-Кухновото заболување е редок ентитет (00,5%) и клинички се јавува во најраната возраст со експресија на генерализирана форма на хронично неспецифично белодробно заболување проследено со: кашлица, експекторација и респираторен дистрес. Во основата на ова заболување е дефицит на еластично-мускулните елементи на трахеата и бронхите, а радиолошки се манифестира со трехеобронхомегалија. Ова заболување може да биде придружено и со cutis laha, синуситис, ситус инверзус, бронхиектазии, развојни аномалии на скелетот, срцето, олигофренија итн.

Приказ на случај: Прикажано е дете со тешка клиничка слика при секоја хоспитализација и радиолошка еволуција на промените на дишното стебло.

Нативен радиограм: серија на радиограми со наод на пневмонија, развој на бронхиектазии како и зголемена медијастинална транспаренција - трахеобронхомегалија.

РТГ на параназални синуси: обостран синусит.

Езофагограм: уреден акт на голтање со ГЕР од повисок степен кој е хируршки решен.

Бронхографија: трахеобронхомегалија и присуство на сакуларни бронхиектазии во горен резен десно, деформантен бронхит во среден, како и цилиндрични бронхиектазии на долната резенка.

КТ на бели дробови: обострано присутни бронхиектазии.

Перфузионен скен: испади во префузијата.

Бронхоскопија: трахеобронхомегалија со присуство на обилно количество на густ секрет и промени на лигавицата, а во долните партии и присуство на бронхиектазии.

Заклучок: ГЕР е придружна аномалија која го катализира процесот на еволуцијата на бронхиектазиите кај дете со трехеобронхомегалија како и промените на помалите бронхи. Бројните конгенитални малформации

на бронхите се развиваат заедно со прогресивната дилатација на трехеата и главните бронхи.

32. INTRABRONCHIAL PRESENTATION OF ECHINOCOCCUS PNEUMONIAE

Петровска Т., Миладиновска Ц., Сароска М., Чапова М., **Јошева Ј.**

III балкански радиолошки конгрес, Охрид, 2005 год.

Цел: Да прикажеме невообичаен облик на интрабронхијална форма на ехинококова циста со имагинг-методите, која не може да се идентификува со бронхоскопија.

Приказ на случај: Пациент на 9 годишна возраст со симптоми на настинка, фебрилност и крвав спутум. Направени се РТГ граfiја, КТ и УЗ на белите дробови и медијастинумот. На иницијално направениот радиограм од левата страна се следи тркалезна, цистична промена со аероликвидно ниво и околен инфилтрат. На контролниот радиограм по 7 дена се следи промена на изгледот на промената во консолидација. На УЗ се следи консолидација со плеврална ефузија. УЗ на абдоменот покажа уреден приказ на паренхимните органи. Во тек на бронхоскопијата е направена и биопсија на промената, која покажала дека е дел од хидатидна мембрана. КТ покажало присуство на комплицирана ехинококова циста со ендолуминална презентација.

Заклучок: Интрабронхијалната локализација на ехинококова циста е ретка состојба, која може да биде фатална заради предизвиканата анафилактичка реакција.

33. ЕМБОЛИЗАЦИЈА НА МОЗОЧНИ АНЕВРИЗМИ СО КОИЛИРАЊЕ- наше искуство

Михајлоски Д., Лазареска М., **Јошева Ј.**, Трајковски З., Јаневски П., Стојкоски А., Алији В.

V-ти радиолошки конгрес со меѓународно учество, Охрид, 2009 год.

Вовед: Мозочните аневризми се честа причина за интракранијално крварење. Во Р.Македонија годишно се детектираат 80-100 нови случаи.

Цел: Да прикажеме наше искуство во ендовскуларниот третман на мозочните аневризми со емболизација со коили.

Материјал и методи: Во периодот од март 2005 до февруари 2009 се направени емболизации кај 53 пациенти. Од нив 17 мажи и 35 жени на возраст од 24 до 70 години.

Резултати: Беше постигната комплетна или задоволителна емболизација на аневризмите во 50 случаи. Кај 4 случаи се појави сигнификантен ангиоспазам во текот на интервенцијата, а кај 4 случаи настана руптура на аневризмата со крварење кои беа успешно емболизирани.

Заклучок: Ендовскуларниот третман на мозочните аневризми е добра алтернатива на оперативниот третман, а понекогаш и единствен начин на третман. За подобри резултати е неопходна добра соработка на интервентните неврорадиолози, неврохирурзите и анестезиолозите. Голема улога во исходот на интервенциите има селекцијата на пациентите и искуството на тимот.

34. MESENHIMAL HAMARTHOMA – a case report

Јошева Ј., Митреска Н., Алији В., Петаноска Н., Темелковска С.

V конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2009 год.

Бенигните тумори на црниот дроб претставуваат околу третина од сите примарни тумори на истиот кај децата. Мезенхималните тумори се почести од оние со епително потекло. Мезенхималниот хамартом (лимфангиом, хамартом, цистичен хамартом) е бениген тумор кој потекнува од мезенхимот на порталниот тракт. Повеќето пациенти се помлади од 2 години, момчињата се нешто повеќе афектирани отколку девојчињата.

Приказ на случај: Презентирано е 13 месечно дете од машки пол со палпабилна, болно неосетлива маса во горниот десен абдоминален квадрант и повраќање. КТ наод: некапсулирана мултицистична маса во десниот лобус на црниот дроб со присутни цистични промени кои се опкружени со септи со различна широчина и атенуациони вредности на меко ткиво. Септите (стромален дел) покажуваат постконтрастно пребојување, додека цистичниот дел не се пребојува. Големината на туморската маса е од околу 14 см. Левиот лобус на хепарот е интактен. Радиолошката дијагноза била мезенхимен хамартом. Пациентот е хируршки третиран. Направена била ресекција на десниот лобус и презервирање на левиот лобус на хепарот.

Патохистолошки наод: Циркумскриптна маса која содржи цистични делови (различни по големина) исполнети со бистра жолтеникава течност, опкружени со мезенхимно ткиво, абнормални жолчни канали и хепатоцити. Дијагнозата била патохистолошки потврдена.

35. MDCT IN PULMONARY EMBOLISM

Лазареска М., Михајлоски Д., Митреска Н., Стефановска Е., Алији В.,

Јошева Ј.

VII балкански конгрес за радиологија, Истанбул, Турција, 2009 год.

Пулмоналната емболија (ПЕ) е резултат на тромб кој се создава во венскиот систем, се деложира и навлегува во пулмоналната артерија по миграција низ десното срце. Најсигурен знак на ПЕМДКТ при акутната пулмонална емболија е манифестирање на релативно централно поставен дефект во полнење кој е опкружен со контрастно средство. Друг препознатлив знак е и последователна дилатација на инволвираната артерија. Хроничните пулмонални емболуси се ексцентрично поставени, непосредно до сидот на крвниот сад, кое има изглед на мурално задебелување и може да имаат и калцификати. ПЕМДЦТ има можност за дијагностицирање на пулмонални емболуси со 2-3 мм во дијаметар. Пулмоналната емболија и длабоката венска тромбоза се различни манифестации на идентично заболување. Подоцна биле направени скенирања, по околу 3 минути од почетокот на апликација на контрастно средство во болус од ниво на илијачното крило до коленото се со цел за откривање на длабока венска тромбоза. Сензитивноста и специфичноста на ПЕМДКТ и КТ венографијата е над 95%. Евалуиравме 20 пациенти со покачени вредности на Д-димери и клиничко сомнение за ПЕ. Сите биле подложени на МДКТ со протокол за ПЕ, автоматски инјектирање на

контрастно средство со проток од 3 до 4мл/сек, 70-100 мл контраст во краниокаудално /каудокранијално скенирање на тораксот, а кај 7 пациенти и КТВ по 2,5-3 мин. Дијагностицирано е: кај 4 пациенти акутна ПЕ, кај 6 од мешан тип (акутна и хронична), кај 5 хронична ПЕ и кај 3 пулмонален карцином. Кај 2 пациента имало нормален наод. На КТВ кај 3 пациенти била детектирана длабока венска тромбоза (2 на илијачни и една на феморалната вена). ПЕ МДКТ се користи како иницијална, најчесто единствена радиолошка студија за дијагностицирање или отфрлување на дијагнозата заради високата сензитивност и специфичност.

36. CT DIAGNOSIS OF GASTRIC TRICHOBEZOAR IN A CHILD-a case report

Алији В., Михајлоски Д., Трајковски З., Митреска Н., Лазареска М., **Јошева Ј.**

V конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2009 год.

Безоарите се најчестите туѓи тела на гастроинтестиналниот тракт. Клиничките манифестации варираат од асимптоматски до акутен абдоминален синдром. Дискутирани се презентацијата и КТ-наодот на субакутно формиран гастричен трихобезоар кај 7 годишно девојче. За дијагнозата е потребен висок индекс на суспекција и диференцијална дијагноза со неспецифична абдоминална болка.

Целта е да илустрираме КТ-приказ на гастричен трихобезоар.

Безоарите се конгломерати на несварливи растителни влакна (фитобезоар), влакна од коса (трихобезоар), талог од таблети. Најчесто е локализиран во желудникот, но исто така може да се најде во кој било дел од ГИ тракт. Трихобезоарите претставуваат 12% од безоарите, почесто кај девојчињата со навика на трихофагија. Главни клинички симптоми се абдоминална болка, гадење, повраќање и рана ситост. Може да доведе до обструкција, крварење од ГИ тракт и формирање на улкус. Дијагнозата се поставува врз основа на УЗ, КТ и бариумски иследувања на ГИ тракт или ендоскопија.

Презентираме случај на 7-годишно девојче со симптоми на епигастрична болка и гадење. Клиничкиот преглед открива палпабилна маса која симулира гастричен тумор. Реализиран е КТ преглед каде што се детектира тркалезна хиподензна интралуминална маса во желудникот со воздушест изглед обиколен со орално даден контраст.

Нашиот случај покажува дека радиолозите треба да бидат внимателни за присуството и природата на гастричниот трихобезоар, како и на точната локализација, етиологија и можните компликации базирани на КТ-прегледот.

37. AORTIC COARTATION ASSOCIATED WITH EXTRACARDIAC VASCULAR ANOMALY – a case report

Лазареска М., Михајлоски Д., Алији В., **Јошева Ј.**, Стефановска Е., Богучевска М.

V конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2009 год.

Вовед: Коарктацијата (ЦоА) претставува конгенитален дефект на сидот на аортата со стеснување на местото на инсерција на дуктус артериосус (лигаментус). Постојат 2 типа: предуктален (инфантилен) тип-проксимално стеснување и постдуктален (адултен) тип дистално од инсерцијата. Вториот е придружен со скалопирање на ребрата, артериска хипертензија и разлика во крвниот притисок меѓу горните и долните екстремитети. ЦоА може да се појави како изолиран дефект или придружен со други васкуларни аномалии: кардијални (кај 85% бикуспидална аортна валвула) и екстракардијални (во 3-5% аневризми на Вилисовиот круг и големите колатерални артерии на горната половина на телото)

Приказ на случај: Прикажан е случај на 11-годишно момче со хипертензија 92/20/110 Hg/mm со дијагностицирана коарктација на аортата и сомнение за мозочно крварење. Пациентот е подложен на следниве радиолошки иследувања: КТ на мозокот со наод кој сугерира дилатација на левата артерија церебри медија, без екстра или интрацеребрално крварење. Предложена била КТА на крвните садови на мозокот и КТА на торакалниот дел од аортата, кои биле реализирани со двофазна апликација на контрастно средство, иницијално 40 мл контраст со автоматски инјектор со проток од 4 мл/сек за скенирање на торакалната аорта. Потоа биле аплицирани 30 мл за КТА на мозочните крвни садови. Наодот потврдил постоење на ЦоА под излезот на левата артерија супклавија со пре и постстенотична дилатација и присуство на развиени колатерали. КТА на Вилисовиот круг детектира сакуларна аневризма на последното двоене на левата интерна каротидна артерија.

Заклучок: МДКТ е неинвазивна сензитивна и прецизна имагинг-метода во детекцијата, проценка на ЦоА и нејзината евентуална поврзаност со други аномалии на крвните садови, особено кога е планиран ендоваскуларен третман.

38. INTUSSUSCEPTION IN CHILDREN – A PICTORIAL REVIEW

Јошева Ј., Трајковски З., Михајлоски Д., Лазареска М., Митреска Н., Анастасова-Китаноска М.

V конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2009 год.

Интусусцепцијата претставува една од најчестите причини за акутен абдомен кај децата. Настанува кога дел од дигестивната цевка навлегува во соседниот дел од цревната вијуга. Венската опструкција резултира со едем и крварење во сидот на цревната вијуга, предизвикува цревна обструкција и некроза и перфорација доколку не биде правовремено препознаена. Врвот на инциденцата е од 6 месечна до 2 годишна возраст. Околу 90% се илеоколични, додека останатите се илеоилеални или колоколични.

Цел на овој труд е евалуација на прецизноста на УЗ во раната дијагноза на интусусцепциите и да го опишеме нивниот приказ.

Материјал и методи: Во период од јуни 2008 до јули 2009 год, 23 пациенти (14 момчиња и 9 девојчиња) на возраст од 5 месеци до 6 години биле подложени на ултразвучен преглед заради сомнение за постоење на инвагинација. Главни клинички симптоми биле: абдоминална (колична) болка, некои од нив имаа крвава столица, празен долен десен

абдоминален квадрант, повраќање, летаргија или иритабилност. Прегледот бил извршен во супинација и без претодна посебна подготовка, со линеарна сонда со висока фреквенција. Кај две од нив бил реализиран и КТ- преглед.

Резултати: Кај сите деца била дијагностицирана интусусцепција. 7 од нив биле илеоколични, 4 илеоилеални и 2 колоколични. Мекелов дивертикул бил детектиран кај 4, дупликациона циста кај 1 и кај 1 имало полип на десцендентен колон. 21 од нив биле хируршки третирани, кај 1 интусусцепцијата спонтано се дезинвагинирала и кај 1 дете дезинвагинацијата била изведена со иригографија. 21 пациент биле хируршки потврдени.

Заклучок: УЗ има висока сензитивност при интусусцепциите, па затоа таа е модалитет на избор за рано поставување на дијагнозата.

39.POLYSPLENIA SYNDROME IN AN ADULT WITH ABDOMINAL VISCEROVASCULAR ANOMALIES—a case report

Алији В., Стефановска Е., Лазареска М., Михајлоски Д., Митреска Н.,
Јошева Ј., Сезаир Н., Стојовска-Ј.Е.

VII балкански конгрес за радиологија, Истанбул, Турција, 2009 год.

Полиспленичниот синдром е ретка вродена аномалија со инциденца од 1/40.000 живородени, која се карактеризира со присуство на мултипни мали спленични маси и висцерална латерализација. Често е придружена со вродени срцеви аномалии, гастроинтестинални абнормалности и прекин на вена кава инфериор (ВЦИ) со континуитет на азигос и/или хемиазигос. Краток панкреас и предуденална в.порта се исклучително ретки. Овие абнормалности се резултат на ембриолошка невозможност за детерминирање на латерализацијата, присуство на асиметрија на солидните органи, додека симетричните структури се неафектирани. Интрахепатичниот сегмент на ВЦИ е отсутен и хепатичните вени се празнат директно во десниот атриум. Венската дренажа од долните екстремитети деривира од ВЦИ во системот на азигос на ниво на реналните вени, со последователна дилатација на в.азигос и/или в.хемизаигос.

Приказ на случај: Прикажан е случај на 61 годишен пациент со симптоми на жежење во градите и гадење, претходно холецистектомиран. Направен е КТ-преглед на абдоменот со апликација на и.в. контраст каде што се визуелизирало присуство на мултипни спленули, краток панкреас, предуденална в.порта, интестинална малротација и инфрахепатичен прекин на ВЦИ со континуитет на азигос. Присутна е и хијатална хернија.

Заклучок: Предострожноста од абнормалности во медијалната линија кои коегзистираат во еден синдром е неопходно со цел да се избегнат погрешните дијагнози кај многу патолошки процеси. КТ е добар метод за визуелизацијата и препознавањето на широк спектар малпозиции на органите.

40.OESOPHAGEAL LUNG

Трајковски З., Димов А., Фидановски Д., **Јошева Ј.**

Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р.Македонија, 2008 год.

Презентиран е случај на новородено со езофагеално белодробие, редок тип на комуницирачка бронхопулмонална малформација на примитивното црево (ЦВПФМ).

Приказ на случај: Новородено, старо 7 дена со симптоми на РДС, кашлица, диспнеа било испратено на рендген одделот со сомнение за трахео-езофагелна фистула. Првичната рендгенграфија на белодробие то прикажало хипопластично и консолидирано десно белодробие. На езофагографијата, од езофагусот излегува десниот главен бронх од неговиот дистален сегмент со гранки кои потсетуваат на рудиментирани бронхи. По направената хируршка интервенција и обдукција бил потврден еден единствен бронх кој оди во левото белодробие.

Д-р Менка Лазареска

Биографски податоци

Д-р Менка Лазареска е родена на 22.2.1976 г. во Скопје, каде што и го завршила основното и средното образование, во 1994 г. природно-математичка гимназија. Истата година се запишала на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, на кој дипломирала на 12. 7. 2000 г. со просек 9,31. Се запишала на постдипломски студии по неврологија во 2000 г. По завршениот приправнички стаж го положила државниот испит во 2001 г. Истата година се вработила на Институтот за радиологија, а во 2002 започнала со специјализацијата по радиодијагностика. На 22.2.2007 г. го положила специјалистичкиот испит. Активно се служи со англискиот и грчкиот јазик.

Стручно- научна активност

За време на студиите активно била вклучена во научноистражувачката работа со авторски и коавторски трудови презентирани на студентски медицински конгреси и конференции во странство: Мајами, Берлин, Амстердам.

Во текот на специјализацијата активно учествувала во клиничката работа и научно-наставната дејност. Самостојно ги изведува сите дијагностички процедури како специјалист со посебен интерес за неврорадиологијата, како и минимално инвазивни ендоваскуларни интервентни методи во рамките на Одделот за васкуларна-неуроваскуларна интервентна радиологија чиј шеф е од 2010 год. Учествувала на бројни домашни и светски конгреси со авторски и коавторски трудови. Добитник е и на бројни грантови за учество на стручни курсеви и едукациски семинари: **2002/03/05/06/10 European Congress of Radiology, Invest in Youth** програма спонзорирана од ECR; **2006 Introduction to research for International young Academics (IRIYA)** програм спонзориран од PCHA, во коњукција со **PCHA Scientific Assembly and Annual Meeting, Chicago, Illinois, USA**; **2007 School of MRI- Advanced Head and Neck MR imaging, ESMRMB, Brescia, Italy**; 2007

Едукативен семинар за Компјутеризирана Томографија, Нови Сад, Србија. Добитник е на грант за: ECP/ECIP Exchange Programme for Cardiac Imaging Fellowship 2008, European School of Radiology, Training Centre: University La Sapienza, Rome, Italy, duration: 2 months, како и ESMINT Teaching Course, 5-10 December 2010, Barcelona, Spain со Special Topics 2010: Intracranial Aneurysms, Spine and Stroke.

Член е сега или во одреден период била член на повеќе домашни и странски професионални здруженија: Лекарска комора на Македонија, Македонско здружение на радиолози, Македонско лекарско друштво, European Society of Radiology (ESR) and (EAR), American Roentgen Ray Society (ARRS), Radiological Society of North America (RSNA), European Society for Magnetic Resonance in Medicine and Biology (ESMRMB), Cardiovascular and Interventional Radiological Society of Europe (CIRSE) and European Society of Minimally Invasive Neurological Therapy (ESMINT). 2002 - технички секретар на 3 македонски конгрес на радиологија; 2005 - претставник на Националната асоцијација во рамки на EAP, GENERAL ASSEMBLY, March 7, 2005, Vienna, Austria; Национален Претставник за Македонија во RTF (Radiology Training Forum), European Congress of Radiology, за 2006- 2010 год.

Презентација на пилот студија **Value of conventional MR in detecting and monitoring treatment response in multiple sclerosis (пилот студс): Лазареска М.**

Introduction to Research for International young Academics (IRIYA) at RSNA, November 26- December 1, 2006, Chicago, USA. Предавања на домашни стручни состаноци на неколку различни специјалистички здруженија.

РЕЦЕНЗИРАНИ ТРУДОВИ

во Билтенот на Универзитетот бр. 939, 1. 4. 2008

1. EWING SARCOMA

Лазареска. М., Стефановска Е., Стојановска Ј., Божиновска Б.
3rd Balkan Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
October 8- 11, 2005, page 68.

2.SINOVIAL OSTEOCHONDOMATOSIS

Стефановска Е., **Лазареска М.,** Стојоска-Јовановска Е., Божиновска Б., Алији В.
3rd Balkan Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
October 8- 11, 2005, page 68.

3. Clinical and radiological evaluation of CNS changes in tuberous clerosis

Нетков С., Божиновска Б., Козолоска Р., **Лазареска М.,** Дамјанска Е.
3rd Balkan Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
October 8- 11, 2005, page 73.

4. IMAGING OF SOFT TISSUE TUMOR (PNET OR EXTRASKELETAL EWING SARCOMA) –CASE REPORT

Лазареска М, Стефановска Е, Стојановска Ј, Јошева Ј, Трајковски З, Бошковска К.

2nd Balkan Radiology Forum, Ohrid, Macedonia

8-12 October 2004, page 35.

5. MELORHEOSTOSIS

Лазареска М., Стефановска Е, Трајковски З, Јакимовска-Димитровска М, Стојовска-Јовановска Е., Божиновска Б.

2nd Balkan Radiology Forum, Ohrid, Macedonia

8-12 October 2004, page 35.

6. IMAGING OF SOFT TISSUE TUMOR (MIXOID LIPOSARCOMA)

Стефановска Е, **Лазареска М.**, Стојовска-Јовановска Е., Даскалов Б., Божиновска Б.

2nd Balkan Radiology Forum, Ohrid, Macedonia

8-12 October 2004, page 53.

7. IMAGING IN PEDIATRIC BLUNT ABDOMINAL TRAUMA

Јошева Ј., Трајковски З., Даскалов Б., Анастасова-Китановска М., **Лазареска М.**

2nd Balkan Radiology Forum, Ohrid, Macedonia

8-12 October 2004, page 31

8. Percutaneous drainage of intraperitoneal postoperative abscesses

Анастасова-Китановска М, Трајковски З, Стојовска-Јовановска Е, Даскалов Б, Јошева Ј, **Лазареска М.**

2nd Balkan Radiology Forum, Ohrid, Macedonia

8-12 October 2004, page 15.

9. Imaging features in diagnosis of B1 thymoma

Gjurcinov D., Bozinovska B., Damjanovski G., Josifov S., Tolovsk G., **Lazareska M.**

2nd Balkan Radiology Forum, Ohrid, Macedonia

8-12 October 2004, page 21.

10. BILATERAL ADENOMA MONOMORPHIC-RARE TYPE OF BENIGN PAROTID TUMORS

Лазареска М., Стефановска Е., Стојановска Ј., Дамјановски Г., Ѓурџинов Д., Стојовска-Јовановска Е.

5ти Конгрес Радиолога Србије и Црне Горе, Врњачка Бања

2-5 Јун 2004, стр.76.

11. ANATOMICAL VARIANT OF INFERIOR VENA CAVA

Стојовска-Јовановска Е., Дамјановски Г., **Лазареска М.**, Стојановска Ј.

5ти Конгрес Радиолога Србије и Црне Горе, Врњачка Бања

2-5 Јун 2004, стр.73.

12. SUPERFICIAL LIPOMA

Стефановска Е, Дамјановски Г, Стојовска-Јовановска Е., **Лазареска М.**, Стојановска Ј.

5ти Конгрес Радиолога Србије и Црне Горе, Врњачка Бања

2-5 Јун 2004, стр.109.

13. PRIORITY OF CT V/S FOB IN DIAGNOSIS OF LUNG DISEASE

Ѓурџинов Д., Дамјанска Е., Груневски М., **Лазареска М.**, Стојановска Ј.

5ти Конгрес Радиолога Србије и Црне Горе, Врњачка Бања

2-5 Јун 2004, стр.100.

14. CT AND MR FINDINGS IN FAHR DISEASES

Божиновска Б., Козолоска Р., Атанасова С., **Лазареска М.**, Нетков С., Алији В.

5th Balkan Congress of Radiology, Zlatibor, Serbia

15-17 November 2007

15. Malignant Ventricular Arrhythmias in Patients with Acute Myocardial Infarction Following PTCA of Fibrinolysis

Бошковска К., Лазареска М., Данева К., Богданова И.

Eastern Student Research Forum, Miami, Florida, USA

26-28 February 1998, page 4.

16. PLEOMORPHIC ADENOMA (MIXED TUMOR) OF THE PAROTID GLAND-Case report

Лазареска М., Поповски В., Стефановска Е., Стојановска Ј., Стамболдзиева М., Јошева Ј.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia

June 12- 16, 2002, page 91.

17. Preoperative Assessment of Parotid Masses: Superiority of MR over CT for Imaging Parotid Tumors

Лазареска М., Данева К., Бошовска К., Богданова И.

9th European Students Conference of the Charite-for students and young doctors-, Berlin, Germany

October 21-24, 1998, page 231-oral and poster presentation

18. CERVICOFACIAL CONGENITAL LYMPHANGIOMA IN ADULT PATIENT

Стефановска Е., Поповик-Моневска Д., Лазареска М., Стојановска Ј., Стојовска-Јовановска Е., Јошева Ј.

3RD Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia

June 12- 16, 2002, page 100.

19. KARTAGENERS SYNDROME

Дамјанска Е., Ѓурчинов Д., Лазареска М., Стојановска Ј., Бошовска К., Стефановска Е.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia

June 12- 16, 2002, page 82.

20. Importance of HRCT in the differential diagnosis of pneumothorax and emphysematous bullas

Ѓурчинов Д., Велјановска Л., Атанасов З., Лазареска М., Павловик П.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia

June 12- 16, 2002, page 87.

21. ONE-SIDED METASTATIC LYMPHADENOPATHY OF NECK WITH UNKNOWN ORIGIN

Стојановска Ј., Груневски М., Стефановска Е., Поповски В., Лазареска М., Стојовска-Јовановска Е.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia

June 12- 16, 2002, page 101.

22. Мамографија на машка дојка

Јакимовска-Димитровска М., Стојановска Ј., Лазареска М., Јакимовски Д.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia

June 12- 16, 2002, page 39.

23. Предоперативна евалуација на оралниот канцер со помош на КТ и МРИ

Поповик - Моневска Д., Лазареска М., Стефановска Е., Божовик С., Илиев С., Стојановска Ј.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia

June 12- 16, 2002, page 62.

24. МРИ на билатерален карпел тунел синдром кај дете

Михајлоски Д., Трајковски З., Јошева Ј., Стојановска Ј., **Лазареска М.**
3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
June 12- 16, 2002, page 52.

25. Ретроперитонеален невросарком

Китановска-Анастасова М., Стојовска-Јовановска Е., Банев С.,
Лазареска М.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
June 12- 16, 2002, page 41.

**26. Радиолошки промени при аспирациони пневмонии кај
рана детска возраст**

Миладиновска Ц., Груневски М., Стојановска Ј., Петреска Т., **Лазареска М.**

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
June 12- 16, 2002, page 48.

**27. Радиолошки карактеристики на кавитарната белодробна
болест кај туберкулозни и нетуберкулозни инфламации во
детска возраст**

Миладиновска Ц., Груневски М., Петреска Т., **Лазареска М.**,
Дилберовска М., Дацевски Д.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
June 12- 16, 2002, page 46.

**28. Важноста на ХРЦТ во дијагноза на хронични белодробни
заболувања кај деца**

Миладиновска Ц., Груневски М., Петреска Т., Манева М., Николова Л.,
Зафировски Љ., **Лазареска М.**

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
June 12- 16, 2002, page 47.

**29. Перкутана балон катетерска дилатација на стриктури на
уретер**

Стојовска-Јовановска Е., Даскалов Б., Анастасова-Китановска М.,
Стојановска Ј., **Лазареска М.**, Јошева Ј., Антевска-Грујоска С.

3rd Macedonian Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia
June 12- 16, 2002, page 72.

**30. Serum CK-BB isoenzyme activity in healthy and asphyxiated full-
term newborns**

Данева К., **Лазареска М.**, Бошковска К.
Eastern Student Research Forum, Miami, Florida, USA
26-28 February 1998, page 28.

31. Rhabdomyosarcoma in thoracic region

Стојановска Ј., Груневски М., Андреевски Л., Нојков Б., Гурчинов Д.,
Лазареска М., Витанова Д.

4ти Конгрес Радиолога Југославије, Врњачка Бања,
28-31 Мај 2002, page 151.

32. CAUSES FOR RETICULAR LUNG PATTERN- OUR MATERIAL

Груневски М., Стојановска Ј., **Лазареска М.**, Нојков Б., Толовски Г.,
Гурчинов Д., Миладиновска Ц.

3rd Congress of Croatian Society of Radiology with international participation,
Split, Croatia, 5-8 June 2002, page 397.

**33. CT IMAGING OF THE ECHONOCOCCUS GRANULOSUS - very
rare localization**

Даскалов Б., Стојовска-Јовановска Е., Стојановска Ј., **Лазареска М.**, Китановска-Атанасова М., Јошева Ј.

3rd Congress of Croatian Society of Radiology with international participation, Split, Croatia, 5-8 June 2002, page 398.

34. BROWN TUMORS

Алији В., **Лазареска М.**, Стефановска Е., Стојановска-Нојкова Ј., Божиновска Б., Симјановска Ј.

4th Congress of Balkan Radiologists, Sunny Beach, Bulgaria

19-22 October 2006, page 131.

35. IMAGING METHODS IN PREOPERATIVE EVALUATION OF PAROTID GLAND TUMORS

Лазареска М., Стефановска Е., Стојановска-Нојкова Ј., Јовановска С., Божиновска Б., Алији В.

4th Congress of Balkan Radiologists, Sunny Beach, Bulgaria

19-22 October 2006, page 135

36. IMAGING OF LIPOMAS

Стефановска Е., Дамјанска Е., **Лазареска М.**, Алији В., Симјановска Ј.

4th Congress of Balkan Radiologists, Sunny Beach, Bulgaria

19-22 October 2006, page 136.

37. ANATOMO-MORPHOLOGIC CHARACTERISTIC OF SUPRA TENTORIAL BRAIN TUMORS WITH POTENCIAL TO INDUCE EPILEPSY

Божиновска Б., Нетков С., Козлоска Р., **Лазареска М.**, Даскалов Б., Јовановска С., Чепреганова Т.

4th Congress of Balkan Radiologists, Sunny Beach, Bulgaria

19-22 October 2006, page 132.

Трудови за рецензија:

38.РАДИОЛОШКА ЕВАЛУАЦИЈА НА СУПЕРИОР СУЛКУС ТУМОР- PANCOAST ТУМОР

А. ГЛИГОРИЕВСКИ, С.ТЕМЕЛКОВСКА, **М. ЛАЗАРЕСКА**, В. АЛИЈИ
МАКЕДОНСКИ МЕДИЦИНСКИ ПРЕГЛЕД, списание на МЛД МАК
МЕД преглед год. 60, 2006 стр. 181- 257, бр. 5- 6 Стр. 194.

Презентирани се 29 пациенти на возраст 47-72 год со супериор суклус тумор (ССТ) како форма на бронхоген тумор од периферен тип. Тој се јавува како апикално задебелување или маса здружено со деструкција на ребрата и прешленските тела. Биле направени ртг графии во ПА и профил како и КТ на торакс, а кај неколку пациенти и АП графија на граден кош и на цервикоторакален рбет. Целта на авторите е прикажување на комплетна радиолошка евалуација на белодробните апикалните сенки во релација со (ССТ) и одредување на вредноста на КТ во дијагнозата и стејџингот на овие тумори. По направената споредба на резултатите од радиограмите, КТ и патохистолошкиот наод Заклучокот е дека КТ јасно ги прикажува апикалните задебелувања или маси како Ту формации со можност за евалуација на морфологијата, дензитетот, локорегионалната инвазивност, деструкцијата на скелетните структури

на градниот кош, како и присуството на хиларни и медијастинални лимфнодуси во однос на конвенционалните радиограми.

39. Дијагностички методи во евалуација на спонтаните интрацеребрални хеморагии

Лазареска М., Гавриловска А.

Стручен состанок на Здружението на неврохирурзи и МЛД

11 Јуни, 2010 год., Скопје

Зборник на трудови, стр. 7-11.

Во трудот се изнесени вредностите на различните радиолошки дијагностички методи за детекција, демаркација, карактеризација, следење на еволуцијата на спонтаните интрацеребрални хеморагии (СИЦХ) како и детерминирање на нивната етиологијата. Претставена е стратегијата за нивна апликација на индивидуално ниво, секоја засебно, соодветно на специфичноста и сензитивноста. Цел за употреба или исклучување на одредена метода на индивидуално ниво на пациент со кост-бенефит. Мултидисциплинарен пристап во евалуација, детекција на можна етиологија со брза и соодветна примена на терапија како и следење на еволуцијата на СИЦХ. Обработени се преку случаи дијагностичките методи (КТМ, МРИ, КТА, МРА и ДСА) при што заклучокот упатува на нивното заемно дополнување и компетитивност на истите за што е потребен индивидуален и мултидисциплинарен пристап во изборот и редоследот на соодветните дијагностичките процедури.

40. IMAGING OF CYSTIC ADENOMATOID MALFORMATION-case report

Јошева Ј, Лазареска М., Михајлоски Д., Живковиќ Ј., Трајковски З.

Први национални денови по неонатологија на Р.Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р.Македонија, 2008 год.

Прикажана е ретка конгенитална аномалија со инциденца од 1 на 100000 новородени. Конгенитална белодробна маса со аденоматоидна пролиферација (цистична аденоматоидна малформација). Повеќето лезии се задржуваат во границите на едниот лобус и најчесто цистите комуницираат со бронхијалното стебло и се исполнуваат со воздух. Цистите можат да бидат исполнети со воздух, течна содржина и воздух со течна содржина. Презентиран е случај на новородено, со симптоми на RDSy, иницијално третирано како MAC, белодробна инфекција и суспектна конгенитална дијафрагмална хернија (лева Bochdalek хернија). Иницијалниот наод на нативната рендгенографија (ртг) на белите дробови бил со знаци на транзитрна тахипнеја на новородено (ТТН) која се повлекла по 48 часа. На втората ртг се забележала консолидација на левиот долен лобус, додека третата, две недели по раѓањето, презентирала цистични формации исполнети со воздух кои упатувале на секвели од претходната инфекција на белите дробови со диференцијална дијагноза на дијафрагмална хернија која со контрастно испитување со бариум не била потврдена. На КТ-испитувањето на белите дробови добиен е приказ на цистични формации исполнети со воздух, лоцирани

во левиот долен лобус кои одговарале за цистична аденоматоидна малформација тип 1.

41. ЕМБОЛИЗАЦИЈА НА МОЗОЧНИ АНЕВРИЗМИ СО

КОИЛИРАЊЕ- наше искуство

Михајлоски Д., **Лазареска М.**, Јошева Ј., Трајковски З., Јаневски П., Стојкоски А., Алији В.

5 Конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, 20-23 септември 2009год. Охрид, стр.5.

Во трудот е изнесено искуството во ендоваскуларниот третман на мозочните аневризми со емболизација со коили. Мозочните аневризми се честа причина за интракранијално крварење. Во Р. Македонија годишно се детектираат 80-100 нови случаи. Во периодот март 2005-февруари 2009 биле направени емболизации кај 53 пациенти. Од нив 17 мажи и 35 жени на возраст од 24 до 70 год. Била постигната комплетна или задоволителна емболизација на аневризмите кај 50 случаи. Кај 4 случаи се појавил значителен ангиоспазам во текот на интервенцијата, а кај 4 случаи настанала руптура на аневризмата со крварење кои успешно биле емболизирани. Ендоваскуларниот третман на мозочните аневризми е добра алтернатива на оперативниот третман, а понекогаш и единствен начин на третман. За подобри резултати е неопходна добра соработка на интервентните неврорадиолози, неврохирурзите и анестезиолозите.

42. CT DIAGNOSIS OF GASTRIC TRICHOBEZOAR IN A CHILD- a case report

Алији В., Михајлоски Д., Трајковски З., Митреска Н., **Лазареска М.**, Јошева Ј.

5 Конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, 20-23 септември 2009год. Охрид, стр. 34.

Целта на овој случај е да се демонстрира КТ-приказ на гастричен трихобезоар. Дискутирани се презентацијата и КТ-наодот на субакутно формиран гастричен трихобезоар кај 7-годишно девојче со епизоди на епигастрична болка, гадење и палпабилна маса која симулира гастричен тумор. Бесоарите се најчестите туѓи тела на ГИТ и претставуваат конгломерати на несварливи растителни влакна, влакна од коса или талог од таблети. Најчеста локализација е во желудникот, но може да се најде во кој било дел од ГИТ. Дијагнозата се поставува врз основа на УЗ, КТ и бариумски испитувања на ГИТ или ендоскопија. Кај овој случај бил реализиран КТ-преглед, при што била детектирана тркалезна хиподензна интралуминална гастрична маса во желудникот со воздушест изглед, обиколена со орално даден контраст. Овој случај покажува дека радиолозите треба да бидат внимателни за присуството и природата на гастричниот безоар, како и на точната локализација, етиологија и можните компликации базирани на КТ прегледот.

43. ПОВРЕДА НА ТЕНКОЦРЕВНИТЕ ВИУТИ ПРИ ТАПА АБДОМИНАЛНА ТРАУМА - приказ на случаи

Н. Сезаир, **М. Лазареска**, В. Алији, Е. Стефановска, А. Стојковски

5 Конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество,

20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 39.

Задебелувањето на сидот на цревните вијуги зависно од димензиите и постконтрастната атенуација укажува на исхемија или интрамурална хеморагија. Прикажани се 2 случаја со тапа абдоминална траума кај 9 и кај 20-годишен пациент, кај кои било направено УЗ и КТ со ив контраст при што биле детектирани дистензија на цревата со аероликвидни нивоа во тенките црева и задебелен сид со промер до 1 цм на подолг сегмент на јејунумот во првиот случај и јејуноилеално во вториот во прилог за едем-исхемија. Во вториот случај се следеле и триангуларни колекции од слободна течност покрај и помеѓу тенкоцревните вијуги без дисконтинуитет на сидот на цревата. Присуството на слободна течност асоцирала на перфорација. Првиот пациент бил конзервативно третиран и ехотомографски евалуиран, додека вториот бил хируршки третиран при што била потврдена перфорација на тенки црева. КТ со апликација на интравенски контраст при тапа траума на абдоменот се покажала како прецизен имиџинг модалитет во детекција на повредите на дигестивниот тракт вклучително на цревни и мезентеријални повреди како: хеморагија, исхемија или перфорација.

44. УЛТРАЗВУЧНА ДИЈАГНОСТИКА НА БОЛКА ВО ДЕСЕН ДОЛЕН КВАДРАНТ

Сезаир Н., Митреска Н., **Лазареска М.**, Алији В., Петановска Н., Трајковски З.

5. Конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 40.

Целта на овој труд е да се оцени вредноста на УЗ во дијагностиката на болката во десниот долен абдоминален квадрант (ДДАК). Дијагностиката на болката во ДДАК е специфична по бројот на лажно позитивни и лажно негативни наоди. Широк е и спектарот на диференцијална дијагноза во опишаниот сегмент. Во периодот од мај 2004 до мај 2009 год. биле прегледани вкупно 8062 пациенти со конвексна сонда од 3,75 Мхз и линеарна сонда од 8 Мхз. Најчеста упатна дијагноза била абдоминална колика, суспектен апендицит и деснострани ренална колика. Детектирани биле 148 случаи со апендицит, од кои 110 оперативни потврдени. Од нив кај 6 пациенти имало компликации-апсцес. Најчестата корелативна дијагноза била флегмонозно-гангренозен апендицит. Кај 3 случаи имало лажно позитивен УЗ-наод на апендицит. Бележани се 72 случаи на диференцијална дијагноза: мезентеријален лимфаденитис (36), оваријална циста (12), уретеролит (10), илеоцецитис (5), Ца на цекум (3), Кронува болест (2), интусусцепција (2), торзија на десен овариум (1) и бременост (1). УЗ е вредна метода која помага и ја олеснува дијагностиката на болката во ДДАК, особено на диференцијалната дијагноза.

45. INTUSSUSCEPTION IN CHILDREN- A PICTORIAL REVIEW

Јошева Ј. Трајковски З., Михајлоски Д., **Лазареска М.**, Митреска Н., Атанасова- Китановска М.

5. Конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 48.

Во трудот е евалуирана метода за рана дијагностика на интусусцепцијата како една од најчестите причини за акутен абдомен кај деца која настанува кога дел од дигестивниот тракт ќе се интерпонира во соседниот цревен сегмент. Венската опструкција резултира со едем и хеморагија во сидот на цевото, прогредира во тенкоцревна опструкција, некроза на сидот и перфорација ако навремено не се препознае. Пик на инциденца е меѓу 6 месеци и 2 години, при што околу 90% се илеоколично, а останатите илиеоилеално или колоколично. Евалуирана е вредноста на ултразвукот (УЗ) во раната дијагностика. Прегледани се 23 пациенти од 2008 до 2009 на возраст меѓу 5 месеци и 6 год. на УЗ со линеарна сонда, а во 2 случаја е направено и КТ. Во сите е детектирана интусусцепција од кои кај 17 илеоколично, 4 илеоилеална и 2 колоколична. Мекелов дивертикулум кај 4, дупликациона циста кај 1 и полип во 1 случај. Заклучокот на авторите е дека УЗ има висока сензитивност и е метод на избор во раната дијагноза на интусусцепцијата.

46. FIBROUS DYSPLASIA- case report

Јаневски П., Лазареска М., Стојкоски А., Стојовска- Јовановска Е., Поповска М., Талевски Д.

5. Конгрес на радиолози на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 51.

Обработена е фиброзната дисплазија (ФБ), како бенигна идиопатска скелетна промена, карактеризирана со замена и експанзија на коскената медула со дезорганизација на фиброзно-коскено ткиво, а инволвираната коска содржи цисти исполнети со течност, во колагенски фиброзен матрикс. Може да зафати повеќе коски-полиостотична или една-моностотична. Најчесто се јавува во првата декада и има релативно бениген тек. Презентиран е случај на 48годишна жена со главоболки, коскен надув и ипсилатерална кутана пигментација. Направена е магнетна резонанца имиџинг (МРИ) при што е детектирана едостоза фронтално, лево париеално и на темпоралната коска со фибро-коскено ткиво и мултипли хеморагични или серозни со течност исполнети цисти во диплоето на горенаведените коски на калваријата, во прилог за полиостотична форма на кранио-фацијална фиброзна дисплазија. Наодите со МРИ се карактеристични кај ФБ, но не и специфични.

47. ENDOVASCULAR TREATMENT (ANGIOPLASTY AND STENTING) OF PHERIPHERAL ARTERIAL DISEASE- OUR EXPERIENCE

М. Лазареска, Д. Михајлоски, Ѓ. Дамјаноски

5- Конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 6, усна презентација.

Презентирано е искуството на авторите во третманот на периферната артериска болест (ПАД) како генерален термин за стеснети и оклудирани периферни артерии најчесто на нозете, но и на другите делови. Најчеста причина за ПАД е атеросклерозата. Покрај можноста да биде третирана конзервативно или хируршки, ендоваскуларниот третман (ЕВТ):

ангиопластиката и стентирањето како минимално инвазивни процедури се два начина за отворање на стенозираните и оклудирани периферни артерии со цел за подобрување на крвниот проток и кислородна исхрана. Ретки компликации: дисекција, тромбоза, рестеноза, фрактура или миграција на стент. Целта на ЕВТ е ревакуларизација и обезбедување на оптимален крвен проток. Евалуирани се пациенти од 2003 до 2009 година, на Клиниката за радиологија во Скопје, со претходно детектирана ПАД на ДСА или КТА со сигнификантна стеноза со клиничка симптоматологија или оклузија во сегмент не подолг од 4 см вклучувајќи долни и горни екстремитети. Сите биле подложени на балон дилатација и стентирање со self-expandible stent $d = 5-8$ мм и должина 20-100 мм најчесто 6x60 мм. Препорачан претретман терапија 5 дена x 75 мг цлопидогрел и по ЕВТ 24 ч хепарин, 30 дена минимум цлопидогрел и доживотно 100 мг аспирин. Кај сите пациенти е постигната ревакуларизација, од кои кај 67 пациенти на АФС, кај 10 на илијакална артерија, 1 поплитеално, 1 аксиларна и 1 на супклавија. Компликации: 1 дисекција решена со стент, 1 оклузија по 12 ч и неколку рестенози после подолг период. Малку пациенти се следени во подолг период на 6 и 12 месеци, а препорачано е следење на 3 или 6 и 12 месеци, а потоа годишно. Заклучокот од нивното искуство, како и референците, е дека ЕВТ треба да биде примарна опција на третман, која е помалку инвазивна од хирургијата со потенцијал за подобрување на животот на пациентот.

48. PULMONARY EMBOLISM (PE) MDCT STUDY

М. Лазареска, Д. Михајлоски, В. Алији, Н. Митреска, Е. Стефановска
5. Конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 37.

Во оваа студија се дискутирани етиологијата и радиолошката дијагноза со МДКТ, како и протоколот за евалуација на пациентите со елевирани Д-димери и клиничка суспекција за пулмонална тромбемболија (ПТЕ). Целта на авторите е верификацијата на високата специфичност и сензитивност на студијата за ПТЕ со МДКТ со посебен акцент како примарна и често единствена радиолошка метода за дијагноза или ексклузија на болеста, како и истовремена верификација на длабока венска тромбоза кај овие пациенти со КТ-венографија.

49. AORTIC COARCTATION ASSOCIATED WITH EXTRACARDIAC VASCULAR ANOMALY- a case report

М. Лазареска, Д. Михајлоски, В. Алији, Ј. Јошева, Е. Стефановска, М. Богучевска
5. Конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 38.

Целта на авторите е да се прикаже вредноста на мултислајсната КТ како неинвазивна високо сензитивна и прецизна imaging-метода во детекцијата, проценка на коарктацијата на аортата (КоА) и нејзината евентуална поврзаност со други аномалии на крвните садови, особено кога е планиран ендоваскуларен третман. Дефинирана КоА - конгенитален дефект на сидот на аортата со стеснување на местото на

инсерција на дуктус артериосус (лигаментус), 2 типа: предуктален (инфантилен) тип- проксимално стеснување и постдуктален (адултен) тип дистално од инсерцијата. Вториот придружен со скалопирање на ребрата, артериска хипертензија и разлика во крвниот притисок меѓу горните и долните екстремитети. КоА може како изолиран дефект или придружен со други васкуларни аномалии: кардијални (кај 85% бикуспидална аортна валвула) и екстракардијални (во 3-5% аневризми на Вилисовиот круг и големите колатерални артерии на горната половина на телото). Прикажан е случај на 11-годишно момче со хипертензија и дијагностицирана коарктација на аортата со ртг (скалопирање на ребра), потврдена со ултразвук на срце, а со сомнение за мозочно крварење. Пациентот бил подложен на следниве радиолошки иследувања: КТ на мозокот со наод кој сугерира дилатација на левата артерија церебри медија, без екстра или интрацеребрално крварење. Предложени биле КТА на крвните садови на мозокот и КТА на торакалниот дел од аортата, кои биле реализирани со двофазна апликација на контрастно средство, иницијално 40 мл контраст со автоматски инјектор со проток од 4 мл/сек за скенирање на торакалната аорта. Потоа биле аплицирани 30 мл за КТА на мозочните крвни садови. Наодот потврдил постоење на КоА по излезот на левата а.субклавија со пре и постстенотична дилатација и присуство на развиени колатерали. КТА на Вилисовиот круг детектирал сакуларна аневризма на бифуркацијата на левата интерна каротидна артерија.

50. MDCT SPLENOPORTOGRAPHY IN WILSON DISEASE- CASE REPORT

М. Лазареска, А. Глигоријевски, Е. Стојовска- Јовановска, Н. Сезаир, М. Атанасовска- Китановска

5- Конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 39.

Презентиран е случај на 26-годишна жена со претходно верифицирана болест на Вилсон и клиничка суспекција за портална венска тромбоза. Со КТ-скенирање на абдоменот била прикажана дилатација на порталната вена како знак за портална хипертензија и дилатација на екстрахепатичните гранки, лиеналната вена, спленомегагија, како и развиени портосистемски колатерални шантови. МДКТ-спленопортографијата како неинвазивен имиџинг модалитет е од исклучителна важност поради високата сензитивност за евалуацијата на спленопорталните крвни садови, за планирање на ендоваскуларен третман, како и евалуација на резултатите по третманот.

51. COLOBOMA- CASE REPORT

М. Лазареска, Д. Михајлоски, В. Алији, Н. Митреска, З. Трајковски

5- Конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 37.

Прикажан е случај на 2-годишно дете на кое е направено МР на орбити. Наодот бил типична колобома на левото око лоцирана инфероназално и асоцирано со колобоматозна циста во микрофталмично око и лесна проптоза. Мозочниот паренхим бил со нормална архитектура и

дистрибуција на бело-сива маса. Колобомата е многу ретка автозомно доминантна вродена окуларна аномалија поради дефект во ембриолошкиот развој, при што дел од структурите на окото протрудираат низ фокален гап-дефект. Во 60% од случаите е билатерална. Хистопатолошки типична колобома претставува фокално диспластично ретинално ткиво покриено со тенка ектопична склера. Типично, колобомата е локализирана инфероназално, обично со екскавација на папилата на оптичкиот нерв и фокален балџинг постериорно. Обично е асоцирана со колобоматозна циста лоцирана инфериорно која предизвикува депласман кон супериорно на микрофталмично око. 80% од случаите се со CHARGE синдром.

52. Polysplenia syndrome in an adult with abdominal viscerovascular anomalies: case report

V. Aliji, E. Stefanovska, **Menka Lazareska**, D. Mihajloski, N. Mitreska, J. Josheva, N. Sezair, E. Stojovska- Jovanovska
7th Balkan Congress of Radiology, 18-22 November 2009, Istanbul, Turkey
page. 176.

Полиспленичниот синдром е ретка вродена аномалија пријавена кај 1/40.000 живородени и се карактеризира со мултипни мали спленични маси и висцерална латерализација позната како ситус амбигоус. Често е асоцирана со вродени срцеви заболувања, аномалии на ГИТ и прекин на вена кава инфериор (ВКИ) со континуитет на вена азигоус и/ или хемиазигоус. Краток панкреас и предудоденална портална вена (ППВ) се екстремно ретки. Венската крв од долните екстремитети се насочува од ВКИ кон в. азигоус на ниво на реналните вени со консекутивна дилатација на в. азигоус и/ или хемиазигоус . Во овој случај даден е опис на КТ-абдоминалните манифестации на полиспленичниот синдром кај возрасен. Прикажан е случај на 61 годишен пациент со клинички симптоми на одиофагија, гадење и претходна холецистектомија. На направениот КТ скен се детектирани мултипни спленули, краток панкреас, ППВ, интестинална малротација, инфрахепатичен прекин на ВКИ која продолжува во азигоус како и хијатална хернија. КТ е метода на избор за визуелизација и детекција на широк спектар органски малпозиции.

53. Angioplasty and stenting of peripheral arterial disease

Менка Лазареска, Д. Михајлоски, Г. Дамјаноски, В. Алији
7th Balkan Congress of Radiology,
18-22 November 2009, Istanbul, Turkey, page 175.

Во оваа студија презентирано е искуството со ендоваскуларен третман (ангиопластика и стентирање) кај 80 пациенти со периферна артериска болест во временскиот период 2003-2009год. Тие биле претходно евалуирани со ДСА и/или КТА и биле детектирани сигнификантни стенози со клинички симптоми или оклузија на сегмент не подолг од 4 цм на артериите на долните и горните екстремитети. Направена била балон-дилатација и стентирање со селф-еџпандибле стентови со дијаметар 5-8 мм и должина 20-100 мм а најчесто 6x60 мм. Постигната била ревакуларизација и подобрување на крвниот проток кај 67

пациенти на суперфицијална феморална артерија, кај 10 илијакални артерии, 1 поплитеална артерија како и 1 а. супклавија и а. аксиларис. Само кај 1 пациент настанала компликација со дисекција која била решена со пласирање на стент, додека кај 1 пациент настанала оклузија 12 месеци по интервенцијата и кај помал број настанале рестенози после подолг временски период иако неколку пациенти биле следени на 6 и 12 месеци покрај препораките за follow up на 3, 6 и 12 месеци. Авторите потенцираат дека проблемот со следењето е социјално-институционален. Пред и по третманот пациентите примале медикаментозна терапија. Целта на презентацијата на искуството е и споредба со светските трендови за организирање на следењето, како и споредба на резултатите и динамиката на пациентите.

54. MDCT in pulmonary embolism

Менка Лазареска, Д. Михајлоски, Н. Митреска, Е. Стефановска, В.

Алији, Ј. Јошева

7th Balkan Congress of Radiology, 18-22 November 2009, Istanbul, Turkey ,
page 177.

Пулмоналната тромбемболија (ПТЕ) резултира од тромб кој се формира во венскиот систем, се дислоцира и преминува во белодробната артерија откако ќе мигрира низ десното срце. Најсигурниот знак на мултидетектор компјутеризирана томографија (МДКТ) за акутна ПТЕ е присуството на централен дефект во контрастното полнење на белодробната артерија. Друг знак е дилатација на инволвираната артерија. Хроничните белодробни тромбемболуси имаат тенденција да бидат ексцентрично распоредени по сидот како мурално задебелување и можат да содржат калцификати. Со ПТЕ-МДКТ можна е детекција на тромбемболуси во белодробните артерии со дијаметар 2-3 мм. ПТЕ и длабоката венска тромбоза најчесто се различна манифестација на иста болест. Било направено доцнежено скенирање околу 3 мин после иницијалниот контрастен болус од илијачното крило до колената за детекција на длабоката венска тромбоза. Сензитивноста и специфичноста на ПТЕ МДКТ и КТ венографијата (КТВ) била над 95%. Вкупно 20 пациенти со висока вредност на Д-Д мери и клиничка суспекција за ПТЕ биле евалуирани со 4-слајсен МДКТ со протокол за ПТЕ. Радиолозите детектирале 4 пациенти со акутна ПТЕ, 6 со мешана (акутна и хронична), 5 со хронична, 3 со белодробен карцином и 2 со нормален наод. На КТВ кај 3 пациенти била детектирана длабока венска тромбоза (2 на илијачни и 1 на феморална вена). ПТЕ МДКТ се користи како иницијална, најчесто единствена радиолошка студија за дијагноза или отфрлување кај повеќето пациенти поради високата сензитивност и специфичност.

55. MDCT splenoportography in patient with Wilson disease

Менка Лазареска, А. Глигоријевски, Е. Стојовска-Јовановска, Н.

Сезаир, Д. Михајлоски, В. Алији

7th Balkan Congress of Radiology, 18-22 November 2009, Istanbul, Turkey ,
page 178.

Целта е презентација на ретката Вилсонова болест или хепатолентикуларната дегенерација која е невродегенеративна, со нарушување во метаболизмот на бакар, наследна автозомно рецесивна болест, со инциденца од 1 на 30000 индивидуи. Бакарот се акумулира во ткивата, карактеристична депозиција во мозокот (нуклеус лентиформис), хепарот, очите (Kayser-Fleischer-ови прстени) и други органи. Манифестира невролошко-психијатриски симптоми, заболување на црниот дроб кое води до цироза со последователна портална хипертензија и појава на езофагеални варикси кои можат да крварат како и спленомегалија. Презентиран е пациент со верифицирана Вилсонова болест и клиничка суспекција за тромбоза на вена порта. Направена е мултидектор компјутеризирана томографија (МДКТ) спленопортографија на 4 слајсен КТ, болус трасирање и одложено скенирање за 60 сек. од детекцијата на ив. дадениот контраст со автоматски инјектор од артериската фаза. Детектирана е дилатирана портална вена со $d=23\text{mm}$, портална хипертензија вклучувајќи ги и екстрахепатичните гранки и дилатирана лиенална вена без дефекти во полнење, спленомегалија како и развиени портосистемски колатерални шантови, гастро-езофагеални варикси и реканализирана умбиликална вена-резултат на порталната хипертензија. Се укажува на вредноста на МДКТ спленопортографијата (дури и на 4-слојна КТ) како неинвазивен имиџинг модалитет во евалуација на спленопорталните крвни садови и нивните абнормалности како и детерминирање, екстензија и локализација на портосистемските колатерални крвни садови, езофагеални и гастрични варикси со употреба на соодветен протокол. Овие податоци се особено битни ако е планиран ендоваскуларен третман, како и евалуација на резултатите од овој третман.

56. Aortic coartation associated with intracranial aneurysm

В. Алији, Менка Лазареска, Д. Михајлоски, А. Глигориевски, З. Трајковски, А. Стојкоски, П. Јаневски
7th Balkan Congress of Radiology, 18-22 Новембер 2009, Istanbul, Turkey ,
page 184.

Прикажан е случај на момче со хипертензија и дијагностицирана коарктација на аортата (КоА) и сомнение за мозочно крварење. Направена е КТА на крвните садови на мозокот и на торакалниот дел од аортата со двофазна апликација на контрастно средство по протокол. Потврдено е постоење на КоА по излезот на левата а.супклавија со пре и постстенотична дилатација и присуство на колатерали. Додека КТА на Вилисовиот круг детектира сакуларна аневризма на терминалното двоене на левата а. каротис интерна. МДКТ е неинвазивна, сензитивна и прецизна имиџинг-метода во детекцијата, проценката на КоА и нејзината евентуална поврзаност со други аномалии на крвните садови особено кога е планиран ендоваскуларен третман.

Д-р Низаметин Сезаир

Биографски податоци

Д-р Низаметин Сезаир е роден на 24.6.1955 год. во с. Праленик, општина Дебар. Основното образование го завршил во своето родно место, а средно образование завршил во Дебар. Во 1982 год. на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ дипломирал Општа медицина со 8,5 просечна оценка, додека во октомври 1991 год. на Радиолошкиот институт завршил специјализација по Радиодијагностика. Работел во Медицинскиот центар во Дебар, приватен Рентген Кабинет во Тетово, како и Медицинскиот центар во Гостивар. Во јуни 2007 год. се вработил на Институтот за Радиологија во Скопје, каде што и сеуште работи. На 22 мај 2008 година е избран за помлад асистент на Медицинскиот факултет по предметот радиологија.

Стручно-научна активност

Д-р Низаметин Сезаир е активен член на Лекарска комора на Македонија, Македонското лекарско друштво и на Здружението на радиолози на Македонија. Како член на ЗРМ присуствувал на многубројни семинари, конгреси и стручни едукации. Во 2002 год. на ИИИ Конгрес на радиолози и во 2004 год. на Балканскиот форум на радиолози учествувал со свои трудови. Во периодот од 2001 до 2003 год. хонорарно бил вработен како професор по предметот анатомија и физиологија во СМУ во Гостивар. Учествовал на неколку ТВ емисии од областа на здравството. Во март-април 2006 год. бил на стручна едукација во Hacettepe University Medical School-Department of Radiology во Анкара, Р. Турција. Во октомври 2009 година, во Белград, со успех ја завршил школата за компјутеризирана томографија, а во јуни 2009 година во Златибор школата за колор-доплер сонографија. Присуствувал на 6 Балкански конгрес на радиолозите одржан во ноември 2008 година во Врњачка Бања, Р. Србија. Активно учествувал со неколку свои трудови и на 5 Конгрес на радиолозите на Македонија одржан во Охрид, септември 2009 година.

СПИСОК НА РЕЦЕНЗИРАНИ ТРУДОВИ:

Во Билтен бр. 939 од 1. 4. 2008 година

1. ВРЕДНОСТА НА НАТИВНАТА ГРАФИЈА ВО ПРОЦЕНКА НА КАЛЦИФИКАТИТЕ ВО АБДОМЕНОТ

Сезаир Н., Трајковски З.

Трет конгрес на радиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2002.

2. УЛТРАЗВУК НА АПЕНДИЦИТ И ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ДИЈАГНОЗА

Сезаир Н., Трајковски З.

Балкански форум на радиолози, Охрид, 2004.

НЕРЕЦЕНЗИРАНИ ТРУДОВИ:

3.ПОВРЕДА НА ТЕНКОЦРЕВНИ ВИЈУГИ ПРИ ТАПА АБДОМИНАЛНА ТРАУМА -ПРИКАЗ НА ДВА СЛУЧАИ

Сезаир Н., Лазареска М., Алији В., Стефановска Е., Стојковски А.

V конгрес на радиолози на Македонија со интернационално учество, 20-23 септември 2009, Охрид, стр. 39.

Целта на трудот е да се оцени вредноста на КТ со апликација на ИВ контраст при тапа траума на абдоменот.

3-7% од пациентите со тапа абдоминална траума страдаат од повреда на дигестивниот тракт или мезентериум. Најчесто афицирани делови од дигестивен тракт се јејунум и илеум. Екстралуминалниот воздух перитонеално или ретроперитонеално се смета за специфичен знак за перфорација на дигестивната цевка. Присуство на триангуларна колекција на течност помеѓу цревните вијуги е неспецифично, но високо сензитивно за перфорации. Задебелувањето на сидот на цревните вијуги, зависно од димензиите и постконтрастната атенуација, укажува на исхемија или интрамурална хеморагија. Студијата дава приказ на два случаја, едниот е пациент на 9-годишна возраст повреден со коњско копито во пределот на абдоменот, а другиот случај е пациент на 20-годишна возраст настрадан во сообраќајна несреќа. Од двата случаја направено е УЗ и КТ со ИВ даден контраст. КТ со апликација на ИВ контраст се покажа како прецизен имиџинг-модалитет во детекција на повредите на дигестивниот тракт.

4.МИАСТЕНИЈА ГРАВИС КАЈ ПАЦИЕНТ СО ТИМУСНА ХИПЕРПЛАЗИЈА – ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Сезаир Н., Митреска Н., Ѓурчинов Д., Слезенковска Т.

V конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 40.

Целта на трудот е да се оцени улогата на радиологот, особено на КТ во диференцирањето на случаите суспектни за постоење на тимом од оние што покажуваат зголемена тимусна жлезда индикативна за хиперплазија.

Во дадениот случај се работи за 24-годишна машка личност со дијаностицирана и медикаментозно третирана мијастениа гравис. Направена е КТ-инвестигација со која се потврди тимусна хиперплазија во предниот горен медијастинум, која беше хируршки отстранета и патохистолошки потврдена.

5.УЛТРАЗВУЧНА ДИЈАГНОСТИКА НА БОЛКА ВО ДЕСЕН ДОЛЕН АБДОМИНАЛЕН КВАДРАНТ

Сезаир Н., Митреска Н., Лазареска М., Алији В., Петановска Н., Трајковски З.

V конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 40.

Целта на трудот е да се оцени вредноста на УЗ во дијагностиката на апендицит и диференцијалната дијагноза. Студијата го опфаќа периодот од мај 2004 до мај 2009 год., каде што се прегледани вкупно 8062 пациенти. Детектирани се 148 случаи со апендицит, од кои 110 оперативни потврдени. Најчеста колеративна дијагноза е флегмонозно-гангренозен апендицит. Бележени се 72 случаја на диференцијална дијагноза: мезентеријален лимфаденит(36), уретеролит(10), оваријална циста(12), илеоцецитис(5), ЦАцеци(3), М.Крон(2), Интусусцепцио(2), торзио оваријален декс(1) и бременост(1).

Студијата потврдува дека ултразвукот на апендицит и слични заболувања е вредна метода која помага и ја олеснува дијагностиката на ова често заболување, особено на диференцијалната дијагноза, и е одлучувачка во ситуации со нејасна клиничка симптоматологија.

6.MDCT SPLENOPORTOGRAPHY IN WILSON DISEASE-CASE REPORT

Лазареска М., Глигориевски А., Стојовска-Јовановска Е., Сезаир Н.
V конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество,
20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 39.

Целта е презентација на ретката Вилсонова болест или хепатолентикуларната дегенерација која е невродегенеративна, со нарушување во метаболизмот на бакар, наследна автозомно рецесивна болест, со инциденца од 1 на 30000 индивидуи. Бакарот се акумулира во ткивата, карактеристична депозиција во мозокот (нуклеус лентифомис), хепарот, очите (Kayser-Fleischer-ови прстени) и други органи. Манифестира невролошко-психијатриски симптоми, заболување на црниот дроб кое води до цироза со последователна портална хипертензија и појава на езофагеални варикси кои можат да крварат како и спленомегалија. Презентиран е пациент со верифицирана Вилсонова болест и клиничка суспекција за тромбоза на вена порта. Направена е мултидектор компјутеризирана томографија (МДКТ), спленоportoграфија на 4 слајсен КТ, болус трасирање и одложено скенирање за 60 сек. од детекцијата на ив. дадениот контраст со автоматски инјектор од артериската фаза. Детектирана е дилатирана портална вена со $d=23\text{mm}$, портална хипертензија вклучувајќи ги и екстрахепатичните гранки и дилатирана лиенална вена без дефекти во полнење, спленомегалија како и развиени портосистемски колатерални шантови, гастро-езофагеални варикси и реканализирана умбиликална вена-резултат на порталната хипертензија. Се укажува на вредноста на МДКТ-спленоportoграфијата (дури и на 4- слојнаКТ) како неинвазивен имидинг модалитет во евалуација на спленоportalните крвни садови и нивните абнормалности, како и детерминирање, екстензија и локализација на портосистемските колатерални крвни садови, езофагеални и гастрични варикси со употреба на соодветен протокол. Овие податоци се особено битни ако е планиран ендоваскуларен третман како и евалуација на резултатите од тој третман.

7. РАДИОЛОШКИ ИНВЕСТИГАЦИИ КАЈ ПАЦИЕНТ СО СИНДРОМ НА КАРТАГЕНЕР – ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Слезенковска Т., Ѓурчинов Д., Сезаир Н., Груневски М.

V конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 39.

Целта на трудот е да се оцени вредноста на радиолошките инвестирации кај Картагенер-синдром. Картагенер-синдромот е ретко автосомно рецесивно заболување која се состои од триас на синусит, бронхиектазии и ситус инверсус со декстрокардија. Преваленцата на болеста е 1 на 32000 живи новородени. Во овој случај се работи за 27 годишен маж со манифестација на честа акутна градна болка, диспнеа, температура и продуктивна кашлица. На направените конвенционални графии на белите дробови била утврдена декстрокардија со мултипли инфламирани цистични бронхиектазии. И поради сомнение за најверојатно Картагенеров синдром направени биле и други инвестирации. Болеста била потврдена со КТ со висока резулација за детектирање на бронхиектазии и РТГ на ПНС со кое се утврдило задебелена слузница на синусите.

8. КОНВЕЦИОНАЛНА РАДИОГРАФИЈА, КТ, МРИ ВО ДИЈАГНОСТИКАТА И СТЕЈДИНГТОТ НА ПРИМАРНИОТ БЕЛОДРОБЕН КАРЦИНОМ

Ѓурчинов Д., Митреска Н., Слезенковска Т., Сезаир Н.

V конгрес на радиолозите на Македонија со интернационално учество, 20- 23 септември 2009, Охрид, стр. 50.

Целта на трудот е да се оцени вредноста на конвенционалната радиографија, КТ и МРИ во дијагностиката и стејдингот на примарниот белодробен карцином, вклучувајќи ја и ТНМ-класификација споредувајќи со постоперативниот хистопатолошки наод. Белодробниот карцином е најраспространето малигно заболување според инциденцата и морталитетот во светот. Презентираме 39 пациенти со хистолошка потврда за примарен белодробен карцином. Направено е нативна графија на белите дробови, компјутеризирана томографија (КТ) и магнетна резонанца (МРИ). Резултатите покажуваа дека имиџинг методите се со поголема сензитивност и специфичност во споредба со нативната графија на белите дробови. Споредувајќи ги двете имиџинг методи во споредба со хистолошката потврда КТ останува како основен модалитет во дијагностиката и стејдингот на примарниот белодробен карцином.

Д-р Вјолца Алији

Биографски податоци

Д-р Вјолца Алији е родена на 25.03.1978 година во Скопје. Основното образование го завршила во Скопје, а средното образование во средното медицинско училиште "Никола Штејн", Тетово во 1996 год. 1997-2004 запишала и завршила шестгодишен академски курс за обука по специјалност медицина на Медицински факултет при Медицински Универзитет Пловдив, Р. Бугарија кадешто дипломирала 2004 год. и се стекнала со стручен назив

дипломиран доктор на медицина. Вработена е на Универзитетска Клиника за Радиологија во март 2005 год. Истата година започнала со специјализација по радиологија која ја завршила 2009 год. а во учебната 2006/2007 год. се запишала на магистериум по медицина-постдипломски студии, област Радиологија на Медицинскиот факултет при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје. Активно говори англиски, албански, турски, бугарски и српски.

Стручно-научна активност

Д-р Вјолца Алији во текот и една година по завршување на специјализацијата активно е вклучена во стручната, научната дејност и едукативната настава по предметот Радиологија како помлад асистент. Учествовала на домашни и меѓународни стручни конгреси, семинари и курсеви и стручни состаноци: 3-rd Balkan congress of Radiology (БЦР) 2005-Ohrid, Macedonia; European Congress of Radiology (ECR) 2006, 2007 и 2009,2010-Vienna, Austria; Course of Advanced Head and Neck MR Imaging, 2007-Brescia, Italy; Educational Seminar for Computed Tomography 2007- Novi Sad, Serbia, Neurointerventions 2 – symposium with international participation, Nis - Serbia 2008, First International Seminar for Magnetic Resonance Imaging in the Republic of Macedonia, Ohrid 2008, 2-nd Serbian Congress of Radiology 2009 Novi Sad, Serbia, Third Balkan telemedicine and e-Health Seminar–Скопје 2009, 5-th Congress of Radiologists of Macedonia with international participants воедно и член на организациониот одбор и Трет Интернационален Тренинг Курс за заштита од радијација во дијагностичка радиологија- Охрид 2009, 7-th Balkan Congress of Radiology 2009, Istanbul, Turkey. Член е на Лекарска Комора на Македонија, Здружение на Радиолози на Македонија, European Society of Radiology (ESR).

Рецензирани трудови во Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 939 од 01.4.2008

1.Synovial osteochondromatosis

Стефановска Е., Лазареска М., Стојоска Е., Божиновска Б., **Алији В.**
3-rd Balkan Congress of Radiology, Ohrid, Macedonia, 8-11.10.2005, page 68.

2. CT and MRI findings in fahr disease

Божиновска Б., Р. Козолоска, С. Атанасовска, М. Лазареска, С. Нетков, **В. Алији**

5-th Balkan Congress of Radiology, Zlatibor, Serbia, 15-17.11.2007, pag 33-34.

3. Brown tumors

Алији В., М. Лазареска, Е. Стефановска, Ј. Стојановска-Нојкова, Б. Божиновска, Ј. Симјановска

Roentgenologia & Radiologia, pag 131-132.

4-th Congress of Balkan Radiologists, Sunny Beach, Bulgaria, 19-22.10.2006

4. Imaging methods in preoperative evaluation of parotis gland tumors

Лазареска М., Е. Стефановска, Ј. Стојановска-Нојкова, С. Јовановска, Б. Божиновска, **В. Алији**

Roentgenologia & Radiologia, page 138.

4-th Congress of Balkan radiologists, Sunny Beach, Bulgaria, 19-22.10.2006

5. Imaging of lipomas

Стефановска Е., Е. Дамјанска, М. Лазареска, **В. Алији**, Ј. Симјановска
Roentgenologia & Radiologia, page 142.
4-th Congress of Balkan radiologists, Sunny Beach, Bulgaria, 19-22.10.2006

Трудови за рецензија

6. Радиолошка евалуација на супериор сулкус тумор- Панкоаст тумор

А. Глигоријевски, С. Темелковска, М. Лазареска, **В. Алији**
Македонски медицински преглед, списание на млд МАКМЕД Преглед
год. 60, 2006, стр. 181-257, бр.5-6, стр.194.

Во овој труд презентирани се 29 пациенти на возраст 47-72 години со супериор сулкус тумор (ССТ) како форма на бронхоген тумор од периферен тип. Тој се јавува како апикално задебелување или маса, здружено со деструкција на ребрата и прешленските тела. Биле направени ртг графии во ПА и профил како и КТ на торакс, а кај неколку пациенти и АП-графија на граден кош и на цервикоторакален рбет. Целта на авторот е прикажување на комплетна радиолошка евалуација на белодробните апикалните сенки во релација со (ССТ) и одредување на вредноста на КТ во дијагнозата и стејџингот на овие тумори. После направената споредба на резултатите од радиограмите, КТ и патохистолошкиот наод, заклучокот е дека КТ јасно ги прикажува апикалните задебелувања или маси како Ту формации со можност за евалуација на морфологијата, дензитетот, локорегионалната инвазивност, деструкцијата на скелетните структури на градниот кош, како и присуството на хиларни и медијастинални лимфнодуци во однос на конвенционалните радиограми.

7. CT diagnosis of gastric trichobezoar in a child: case report

В.Алији, Д. Михајлоски, З. Трајковски, Н. Митреска, М. Лазареска, Ј. Јошева

5-th Congress of Radiologists of Macedonia with international participants, Ohrid, 20-23 September 2009, page 39.

Целта на овој случај е да се демонстрира КТ-приказ на гастричен трихобезоар. Дискутирани се презентацијата и КТ-наодот на субакутно формиран гастричен трихобезоар кај 7-годишно девојче со епизоди на епигастрична болка, гадење и палпабилна маса која симулира гастричен тумор. Бесоарите се најчестите туѓи тела на ГИТ и претставуваат конгломерати на несварливи растителни влакна, влакна од коса или талог од таблети. Најчеста локализација е во желудникот, но може да се најде во кој било дел од ГИТ. Дијагнозата се поставува врз основа на УЗ, КТ и бариумски испитувања на ГИТ или ендоскопија. Кај овој случај бил реализиран КТ-преглед, при што била детектирана тркалезна хиподензна интралуминална гастрична маса во желудникот со воздушест изглед, обиколена со орално даден контраст. Овој случај покажува дека радиолозите треба да бидат внимателни за присуството и природата на гастричниот безоар како и на точната локализација, етиологија и можните компликации базирани на КТ-прегледот.

8. Емболизација на мозочните аневризми со коилирање-наше искуство

Михајлоски Д., Дамјаноски Г., Лазареска М., Јошева Ј., Трајковски З., Јаневски П., Стојкоски А., **Алији В.**

5-th Congress of Radiologists of Macedonia with international participants, Ohrid, 20-23 September 2009, стр. 5.

Во трудот е изнесено искуството во ендоваскуларниот третман на мозочните аневризми со емболизација со коили. Мозочните аневризми се честа причина за интракранијално крварење. Во Р. Македонија годишно се детектираат 80-100 нови случаи. Во периодот март 2005-февруари 2009 биле направени емболизации кај 53 пациенти. Од нив, 17 мажи и 35 жени на возраст од 24 до 70 год. Била постигната комплетна или задоволителна емболизација на аневризмите кај 50 случаи. Кај 4 случаи се појавил значителен ангиоспазам во текот на интервенцијата, а кај 4 случаи настанала руптура на аневризмата со крварење кои успешно биле емболизирани. Ендоваскуларниот третман на мозочните аневризми е добра алтернатива на оперативниот третман, а понекогаш и единствен начин на третман. За подобри резултати е неопходна добра соработка на интервентните неврорадиолози, неврохирурзите и анестезиолозите.

9. Coloboma-case report

М. Лазареска, Д. Михајлоски, **В. Алији**, Н. Митреска, З. Трајковски
5-th Congress of Radiologists of Macedonia with international participants, Ohrid, 20-23 September 2009, page 37.

Прикажан е случај на 2 годишно дете на кое му било направено МР на орбити. Наодот бил типична колобома на левото око лоцирана инфероназално и асоцирано со колобоматозна циста во микрофталмично око и лесна проптоза. Мозочниот паренхим бил со нормална архитектура и дистрибуција на бело-сива маса. Колобомата е многу ретка автозомно доминантна вродена окуларна аномалија поради дефект во ембриолошкиот развој, при што дел од структурите на окото протрудираат низ фокален гап-дефект. Во 60% од случаите е билатерална. Хистопатолошки типична колобома претставува фокално диспластично ретинално ткиво покриено со тенка ектопична склера. Типично, колобомата е локализирана инфероназално обично со екскавација на папилата на оптичкиот нерв и фокален балцинг постериорно. Обично е асоцирана со колобоматозна циста лоцирана инфериорно која предизвикува депласман кон супериорно на микрофталмично око. 80% од случаите се со CHARGE синдром.

10. Повреда на тенкоцревни вијуги при тапа абдоминална траума- приказ на два случаја

Сезаир Н., Лазареска М., **Алији В.**, Стефановска Е., Стојкоски А.
5-th Congress of Radiologists of Macedonia with international participants, Ohrid, 20-23 September 2009, стр. 39.

Задебелувањето на сидот на цревните вијуги зависно од димензиите и постконтрастната атенуација укажува на исхемија или интрамурална хеморагија. Прикажани се 2 случаја со тапа абдоминална траума кај 9 и

кај 20-годишен пациент кај кои било направено УЗ и КТ со ив контраст при што биле детектирани дистензија на цревата со аероликвидни нивои во тенките црева и задебелен сид со промер до 1 см на подолг сегмент на јејунумот во првиот случај и јејуноилеално во вториот во прилог за едем-исхемија. Во вториот случај се следеле и триангуларни колекции од слободна течност покрај и помеѓу тенкоцревните вијуги без дисконтинуитет на сидот на цревата. Присуството на слободна течност асоцирала на перфорација. Првиот пациент бил конзервативно третиран и ехотомографски евалуиран, додека вториот бил хируршки третиран при што била потврдена перфорација на тенки црева. КТ со апликација на интравенски контраст при тапа траума на абдоменот се покажала како прецизен имиџинг-модалитет во детекција на повредите на дигестивниот тракт, вклучително на цревни и мезентеријални повреди како: хеморагија, исхемија или перфорација.

11. Ултразвучна дијагностика на болка во десен долен абдоминален квадрант

Сезаир Н., Митреска Н., Лазареска М., Алији В., Петановска Н., Трајковски З.

5-th Congress of Radiologists of Macedonia with international participants, Ohrid, 20-23 September 2009, стр.40.

Целта на овој труд е да се оцени вредноста на УЗ во дијагностиката на болката во десниот долен абдоминален квадрант (ДДАК). Дијагностиката на болката во ДДАК е специфична по бројот на лажно позитивни и лажно негативни наоди. Широк е и спектарот на диференцијална дијагноза во опишаниот сегмент. Во периодот од мај 2004 до мај 2009 год. биле прегледани вкупно 8062 пациенти со конвексна сонда од 3,75 Мхз и линеарна сонда од 8 Мхз. Најчеста упатна дијагноза била абдоминална колика, суспектен апендицит и деснострана ренална колика. Детектирани биле 148 случаи со апендицит, од кои 110 оперативено потврдени. Од нив, кај 6 пациенти имало компликации-апсцес. Најчестата корелативна дијагноза била флегмонозно-гангренозен апендицит. Кај 3 случаи имало лажно позитивен УЗ наод на апендицит. Бележани се 72 случаја на диференцијална дијагноза: мезентеријален лимфаденитис (36), оваријална циста (12), уретеролит (10), илеоцецитис (5), Ца на цекум (3), Кронова болест (2), интусусцепција (2), торзија на десен овариум (1) и бременост (1). УЗ е вредна метода која помага и ја олеснува дијагностиката на болката во ДДАК, особено на диференцијалната дијагноза.

12. Mesenchimal hamarthoma- a case report

Јошева Ј., Митреска Н., Алији В., Петаноска Н., Темелковска С.

5-th Congress of Radiologists of Macedonia with international participants, Ohrid, 20-23 September 2009, page 48.

Мезенхималниот хамартом (лимфангиом, хамартом, цистичен хамартом) е бениген тумор кој потекнува од мезенхимот на порталниот тракт. Повеќето пациенти се помлади од 2 год. Презентирано е 13-месечно дете од машки пол со палпабилна, болно осетлива маса во горниот десен абдоминален квадрант и повраќање со КТ-наод:

некапсулирана мултицистична маса од околу 14 см, во десниот лобус на црниот дроб, со присутни цистични промени кои се опкружени со септи со различна широчина и атенуациони вредности на меко ткиво. Септите покажале постконтрастно пребојување, додека цистичниот дел не се пребојувал. Левиот лобус на хепарот бил интактен. Радиолошката дијагноза била мезенхимален хамартом. Пациентот е хируршки третиран со ресекција на десниот лобус и презервирање на левиот лобус на хепарот. Дијагнозата била патохистолошки потврдена.

13. Pulmonary embolism (PE) MDCT study

М. Лазареска, Д. Михајлоски, В. Алији, Н. Митреска, Е. Стефановска
5-th Congress of Radiologists of Macedonia with international participants, Ohrid, 20-23 September 2009, page 38.

Во оваа студија дискутирани се етиологијата и радиолошката дијагноза со МДКТ, како и протоколот за евалуација на пациентите со елевирани Д-димери и клиничка суспекција за пулмонална тромбемболија (ПТЕ). Целта на авторите е верификација на високата специфичност и сензитивност на студијата за ПТЕ со МДКТ со посебен акцент како примарна и често единствена радиолошка метода за дијагноза или ексклузија на болеста, како и истовремена верификација на длабока венска тромбоза кај овие пациенти со КТ-венографија.

14. Aortic coarctation associated with intracranial aneurysm-case report

Вјолца Алији, М. Лазареска, Д. Михалјоски, А. Глигоријевски, З. Трајковски, А. Стојковски, П. Јаневски
7-th Balkan Congress of Radiology, 18-22 November 2009, Istanbul, Turkey, P-184, page. 27.

Прикажан е случај на 11-годишно момче со хипертензија, со дијагностицирана коарктација на аортата (ЦоА) и сомнение за мозочно крварење. Направена е КТА на крвните садови на мозокот и на торакалниот дел од аортата со двофазна апликација на контрастно средство по протокол. Потврдено е постоење на ЦоА под излезот на левата а.супклавија со пре и постстенотична дилатација и присуство на колатерали, додека КТА на Вилисовиот круг детектира сакуларна аневризма на терминалното двоене на левата а. каротис интерна. МДКТ е неинвазивна, сензитивна и прецизна имиџинг-метода во детекцијата, проценката на ЦоА и нејзината евентуална поврзаност со други аномалии на крвните садови, особено кога е планиран ендоваскуларен третман.

15. Polisplenia syndrome in an adult with abdominal viscerovascular anomalies - case report

Вјолца Алији, Е. Стефановска, М. Лазареска, Д. Михајлоски, Н. Митреска, Ј. Јошева, Н. Сезаир, Е. Стојовска-Јовановска
7-th Balkan Congress of Radiology, 18-22 November 2009, Istanbul, Turkey, P- 176, page 26.

Полиспленичниот синдром е ретка вродена аномалија пријавена кај 1/40.000 живородени и се карактеризира со мултипни мали спленични маси и висцерална латерализација позната како ситус амбигоус. Често е асоцирана со вродени срцеви заболувања, аномалии на ГИТ и прекин на вена кава инфериор (ВЦИ) со континуитет на вена азигос и/ или хемиазигос. Краток панкреас и предуденална портална вена (ППВ) се екстремно ретки. Венската крв од долните екстремитети се насочува од ВЦИ кон в. азигос на ниво на реналните вени со консекутивна дилатација на в. азигос и/ или хемиазигос. Во овој случај е даден опис на КТ-абдоминалните манифестации на полиспленичниот синдром кај возрасен. Прикажан е случај на 61-годишен пациент со клинички симптоми на одиофагија, гадење и претходна холецистектомија. На направениот КТ-скен се детектирани мултипни спленули, краток панкреас, ППВ, интестинална малротација, инфрахепатичен прекин на ВЦИ која продолжува во азигос како и хијатална хернија. КТ е метода на избор за визуелизација и детекција на широк спектар органски малпозиции.

16. MDCT in pulmonary embolism

М. Лазареска, Д. Михајлоски, Н. Митреска, Е. Стефановска, **Вјолца Алији**, Ј. Јошева

7-th Congress of Radiology, 18-22 November 2009, Istanbul, Turkey, P- 177, page 26.

Пулмоналната тромбемболија (ПТЕ) резултира од тромб кој се формира во венскиот систем, се дислоцира и преминува во белодробната артерија откако ќе мигрира низ десното срце. Најсигурниот знак на мултидетектор компјутеризирана томографија (МДКТ) за акутна ПТЕ е присуството на централен дефект во контрастното полнење на белодробната артерија. Друг знак е дилатација на инволвираната артерија. Хроничните белодробни тромбемболуси имаат тенденција да бидат ексцентрични во артерискиот сид како мурално задебелување и можат да содржат калцификати. Со ПТЕ-МДКТ егзаминирација можна е детекција на тромбемболуси во белодробната артерија со дијаметар 2-3мм. ПТЕ и длабоката венска тромбоза најчесто се различна манифестација на иста болест. Било направено доцнежено скенирање околу 3 мин по иницијалниот контрастен болус од илијачното крило до колената за детекција на длабока венска тромбоза. Сензитивноста и специфичноста на ПТЕ МДКТ и КТ-венографијата (КТВ) била над 95%. Вкупно 20 пациенти со висока вредност на Д-Д мери и клиничка суспекција за ПТЕ биле евалуирани со 4-слајсен МДКТ со протокол за ПТЕ. Радиолозите детектирале 4 пациенти со акутна ПТЕ, 6 со мешана (акутна и хронична), 5 хронична, 3 со белодробен карцином и 2 со нормален наод. На КТВ кај 3 пациенти била детектирана длабока венска тромбоза (2 на илијачни и 1 на феморална вена). ПТЕ МДКТ се користи како инцијална, најчесто единствена радиолошка студија за дијагноза или отфрлување кај повеќето пациенти поради високата сензитивност и специфичност.

17. MDCT splenoportography in patient with Wilson disease - case report

М. Лазареска, А. Глигориевски, Е. Стојовска-Јовановска, Н. Сезаир, Д. Михајлоски, **Вјолца Алији**
7-th Congress of Radiology, 18-22 November 2009, Istanbul, Turkey, P- 178, page 26.

Презентиран е случај на 26-годишна жена со претходно верифицирана болест на Wilson и клиничка суспекција за портална венска тромбоза. Со КТ-скенирање на абдоменот била прикажана дилатација на порталната вена како знак за портална хипертензија и дилатација на екстрахепатичните гранки, лиеналната вена, спленомегалија како и развиени портосистемски колатерални шантови. МДКТ-спленопортографијата како неинвазивен имиџинг-модалитет е од исклучителна важност поради високата сензитивност за евалуација на спленопорталните крвни садови, за планирање на ендоваскуларен третман, како и евалуација на резултатите по третманот.

18. Angioplasty and stenting of peripheral arterial disease - our experience

М. Лазареска, Д. Михајлоски, Г. Дамјаноски, **Вјолца Алији**
7-th Congress of Radiology, 18-22 November 2009, Istanbul, Turkey, P- 175, page 26.

Во оваа студија презентирано е искуството со ендоваскуларен третман (ангиопластика и стентирање) кај 80 пациенти со периферна артериска болест во временскиот период од 2003-2009 год. Тие биле претходно евалуирани со ДСА и/или КТА и биле детектирани сигнификантни стенози со клинички симптоми или оклузија на сегмент не подолг од 4 см. на артериите на долните и горните екстремитети. Направена била балон-дилатација и стентирање со селф-еџпандибле стентови со дијаметар 5-8 мм и должина 20-100 мм, а најчесто 6x60 мм. Постигната била ревакуларизација и подобрување на крвниот проток кај 67 пациенти на суперфицијална феморална артерија, кај 10 илијакални артерии, 1 поплитеална артерија како и 1 а. супклавија и а. аксиларис. Само кај 1 пациент настанала компликација со дисекција која била решена со пласирање на стент додека кај 1 пациент настанала оклузија 12 месеци после интервенцијата и кај помал број настанале рестенози после подолг временски период иако неколку пациенти биле следени на 6 и 12 месеци покрај препораките за фоллоџ уп на 3, 6 и 12 месеци. Авторите потенцираат дека проблемот со следењето е социјален-институционален. Пред и по третманот пациентите примале медикаментозна терапија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесеното, Комисијата заклучува дека помл. ас. д-р. Јасминка Јошева, помл. ас. д-р. Менка Лазареска, помл. ас. д-р. Низаметин Сезаир и помл. ас. д-р Вјолца Алији покажуваат континуиран напредок во наставната и научната дејност и наполно ги исполнуваат сите формални и суштински критериуми за преизбор во звањето за кое конкурираа.

Според анализата на доставените трудови и биографски податоци, како и од личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, кандидатите помл. ас. д-р. Јасминка Јошева, помл. ас. д-р. Менка Лазареска, помл. ас. д-р. Низаметин Сезаир и помл. ас. д-р Вјолца Алији да бидат избрани во звањето асистент по предметот радиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Климе Ѓорески _____ с.р
2. Проф. д-р Надица Митреска _____ с.р.
3. Проф. д-р Михаил Груневски _____ с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КЛИНИЧКО – НЕВРОФИЗИОЛОШКА И ГЕНЕТСКА СТУДИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ЈУВЕНИЛНА МИОКЛОНУСНА ЕПИЛЕПСИЈА“, ИЗРАБОТЕНА ОД АС. Д-Р ЕМИЛИЈА ЦВЕТКОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010 година, по предлог на Научниот одбор, врз основа на член 63 од Законот за високото образование и член 53 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Медицинскиот факултет во Скопје, одреди Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Вера Петрова
2. проф. д-р Сапо Панов
3. проф. д-р Розалинда Исјановска,

за оцена на докторската дисертација изработена од ас. д-р Емилија Цветковска, вработена на Универзитетската клиника за неврологија во Скопје, со наслов:

„КЛИНИЧКО-НЕВРОФИЗИОЛОШКА И ГЕНЕТСКА СТУДИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ЈУВЕНИЛНА МИОКЛОНУСНА ЕПИЛЕПСИЈА“

По разгледувањето на доставениот текст, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов „Клиничко-неврофизиолошка и генетска студија кај пациенти со јувенилна миоклонусна епилепсија“ на ас. д-р Емилија Цветковска претставува оригинална научна студија од областа на клиничката неврологија, неврофизиологија и генетика на епилепсиите. Доставениот труд е изнесен на 130 страници и ги содржи сите поглавја на една научно-истражувачка студија: вовед, податоци од литературата, мотив за изработка, цели на студијата, материјал и методи, методи на статистичка обработка, резултати, дискусија, заклучоци и литература. Начинот на изнесување на податоците и дискусијата е концизен, јасен и лесно разбирлив.

Во **воведот** кандидатката ги наведува генералните аспекти на епилепсиите и епилептичните напади, со акцент на идиопатските генерализирани епилепсии, во чија група спаѓа и јувенилната миоклонусна епилепсија која е предмет на истражувањето. Потоа, систематизирано во посебни потпоглавја, кандидатката наведува **податоци од литературата** кои се однесуваат на сите аспекти на јувенилната миоклонусна епилепсија. Цитирана е литература која се однесува на епидемиологијата, историјатот, клиничката слика и преципитирачките фактори за нападите. Детално се обработени податоците за електроенцефалографските наоди, како и механизмите на генерирање на пароксизмалните епилептиформни избивања. Посебно внимание е посветено на досега објавените резултати од генетските истражувања на ЈМЕ. Цитирани се и резултатите од бројни невроимејџинг студии, како и невропсихолошки студии кои се однесуваат на когнитивниот и бихејвиорален статус кај овие пациенти. Наведени се и диференцијално-дијагностичките ентитети во однос на ЈМЕ на кои треба да им се обрне внимание. На крајот од ова поглавје кандидатката ги изнесува и терапевтските препораки базирани на двојно-слепо плацебо контролирани студии како и прогнозата кај овие пациенти заснована на бројни проспективни лонгитудинални студии.

Мотивот за изработка на овој труд произлегува од повеќегодишната работа на кандидатката на полето на епилептологијата и клиничката неврофизиологија, како и актуелноста на темата и обидот преку клиничко, неврофизиолошко и генетско истражување да се придонесе во разјаснување на етиопатогенетскиот механизам на настанување на ЈМЕ.

Целите на трудот кандидатката ги детерминира во следниве постулати:

- да се определи дистрибуцијата на дефинирани форми на ЈМЕ (според типовите напади, распоред на нападите во тек на денот и сензитивноста кон одредени преципитирачки фактори) според полот и возраста на пациентите;
- да се определи дистрибуцијата на типови на ЕЕГ промени (генерализирани, латерализирачки или фокални, фотосензитивност) според возраста, полот и формата на ЈМЕ;
- да се евалуира присуството на мутации на миоклонин1/EFHC1 генот лоциран во на 6p12-p11 хромозомскиот локус кај пациенти и нивните фамилии со ЈМЕ кај испитаните пациенти;
- да се определи дистрибуцијата на нарушувањата во когнитивната сфера кај пациентите со ЈМЕ според полот, времетраењето на нападите и типовите напади;

- да се компарира присуството на мутациите во миоклонин 1/ EFHC1 генот лоциран во хромозомскиот locus 6p12-p11 со одделни форми на JME и нивните EEG наоди.

Материјал и методи: Во студијата се 60 пациенти со јувенилна миоклонусна епилепсија. Покрај тоа, во фамилијарната и генетска анализа биле испитани членови на нивните семејства. Контролна анализа на евентуално постоење на мутација на EFHC1 генот била направена и кај 30 здрави доброволци.

Студијата е реализирана во Универзитетската клиника за неврологија во Скопје, на Одделот за епилепсии и на Одделот за клиничка неврофизиологија, а генетските анализи се извршени во Лабораторијата за молекуларна биологија на Институтот за биологија при Природно-математичкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, во периодот од 2007 до 2010 година, со користење на етаблирани методи и техники.

Критериумите кои го детерминираат вклучувањето во истражувањето се добро избрани и валидни. Покрај деталната авто и хетероanamнеза за клиничката слика на болеста, како и невролошкиот, психички и соматски статус, биле направени и неврофизиолошки испитувања: стандарден електроенцефалограм (EEG) во будна состојба и со активациони методи хипервентилација и интермитентна фотостимулација, како и EEG по депривација на сон. Кај сите пациенти е направена и магнетна нуклеарна резонанца. Проценка на фронталните когнитивни функции е вршена со Висконсин тест на сортирање на карти. Генетското испитување вклучува анализа на фамилијарните стебла на пациенти со JME и молекуларната идентификација на мутациите во EFHC1 генот со земање на венска крв и изолација на геномска ДНА од леукоцитите. Соодветни региони од EFHC1 генот се амплифицирани со полимеразна верижна реакција (PCR).

Присуството на мутации се извршило со скринирање на примероците од венска крв на пациентите, членовите на семејството и контролните испитаници со молекуларната анализа SSCP (од англ. *Single-Stranded Conformation Polymorphism*: полиморфизам на конформацијата на единечните вериги). Попрецизно определување на полиморфизмот на конформација кој сутерира веројатно постоење на мутацијата направено е кај позитивните фамилијарни примероци со директно секвенционирање - циклично дидеокситерминиращко

секвенционирање (Сангерова техника) со комерцијален сет (Applied Biosystems) и автоматски секвенционатор (ABI Prism 307 Gene Analysator, Applied Biosystems). Нуклеотидните секвенци биле анализирани со софтверот BioEdit, при што се споредувани нуклеотидите со референтните секвенци од генската банка (GeneBank).

Добиените **резултати** од истражувањето детално се прикажани графички и табеларно. Илустрирани се со бројни слики од ЕЕГ, родословни стебла на фамилијарните случаи со ЈМЕ, како и слики од анализа со хоризонтална агарозна електрофореза на 11 егзони. Во додатокот се наоѓаат резултати од BLAST-пребарувањето на нуклеотидни секвенци од одредени егзони кај дел од пациентите. Секој од добиените резултати и испитуваните параметри е елабориран одделно и соодветно е коментиран.

Возраста на започнување на болеста била во ранг од 7 до 39 г., просечно 14,2 години. Кај пациентите се регистрирале 3 типа напади: миоклонии, генерализирани тонично-клонични напади и апсанси. Кај најголем дел од пациентите биле билатерални и симетрични, но 22% од пациентите опишувале унилатерална предоминантност. Апсанси имале 43% од пациентите. Најсилни преципитирачки фактори за нападите биле депривација на сон и замор, 10% имале напади индуцирани со фотостимулација, а малкумина од ментален напор. Интериктални избивања составени од билатерално синхрони шилец и/или полишилец-бран комплекси биле регистрирани во ЕЕГ кај најголем дел пациенти. Асиметрија во избивањата, регионални акцентуации или фокални абнормалности биле најдени во ЕЕГ кај 32% од пациентите, а фотопароксизмален одговор бил регистриран кај 58%. Стандардната НМР на мозокот била нормална кај сите пациенти.

Испитувањето на егzekутивните функции со користење на Висконсин тестот на сортирање на карти покажал кај 42% од пациентите наод во прилог на фронтален когнитивен дефицит. Фамилијарно јавување се регистрирало кај 37% од пациентите. Анализата на 10 фамилии покажала дека кај половина ЈМЕ била единствена клиничка форма кај сите членови, додека кај останатите фамилии имало членови со други форми на идиопатски генерализирани епилепсии (генерализирани тонично-клонични напади при будење, јувенилна апсанс епилепсија). Просечниот број на заболени членови по семејство бил 3.

Во две семејства била регистрирана и генетска антиципација, т.е. феномен на предикција (предвидување) кој означува дека со секоја сукцесивна генерација, возраста на започнување на болеста кај афектираните индивидуи се намалува прогресивно, а покрај тоа може и интензитетот на симптомите да се зголемува. Молекуларно-генетската анализа на EFHC1 генот покажала постоење на конформациски полиморфизми во еден или повеќе егзони кај 12 пациенти и еден член на семејството со друга форма на ИГЕ. Нападите добро се контролирале (кај повеќе од 90% од пациентите) со антиепилептична терапија. Лек на избор бил валпроат, а во помал процент ламотригин, топирамат и леветирацетам.

Во обемната **дискусија** концизно се објаснети добиените резултати и нивното значење. Коментирајќи ги резултатите од сопственото истражување, авторката истовремено ги споредува со веќе објавените резултати во литературата од таа област. Од практичен аспект можат да се издвојат неколку важни сознанија, како што е тоа за постоењето на унилатерални напади и фокални избивања кај генерализиран епилептичен синдром, бидејќи погрешната дијагноза води кон избор на несоодветен антиепилептичен лек, лоша контрола на нападите и лош квалитет на живот на пациентите. Од научно - истражувачки аспект, сознанијата за фокални празнења и фронтален когнитивен дефицит може да водат кон промена на концептот за примарно генерализирани епилепсии и промовирање на идејата за епилепсии од регионални невронални мрежи. Генетските и фамилијарни студии придонесуваат за разбирање на етиологијата и знаењето за релациите генотип/фенотип кај идиопатските епилепсии.

Заклучоците се коректно формулирани и даваат прецизни одговори на целите кои се поставени во докторската дисертација:

- ЈМЕ е чест епилептичен синдром во адолесцентната возраст, кој покажува одредени фенотипски, т.е. клинички варијации (во типовите и времето на јавување на нападите, нивната дистрибуција и комбинации, провоцирачките фактори за нападите);
- ЕЕГ промените се состојат од билатерално синхрони избивања од шилец и полишилец- бран комплекси, но често пати со фокални акцентуации и асиметрии во амплитудата. Фотосензитивноста е типична, присутна кај половина од пациентите;

- значителен дел од пациентите со ЈМЕ имаат оштетувања во функцијата на фронталните лобуси, чии клинички импликации се појава на психосоцијални проблеми, т.е. дисегзекутивниот синдром може да влијае на социјалното, професионалното и академското постигнување на пациентите;
- анализата на родословните стебла открива често постоење на различни типови идиопатски генерализирани епилепсии кај афектираните членови во семејства на пропозитус со ЈМЕ. Феноменот на антиципација регистриран во некои семејства со ЈМЕ сутерира можно постоење на нестабилни мутации (предизвикани од варијабилан број на нуклеотидни повторувачки триплети), како причина за ЈМЕ;
- конформациски полиморфизми во различни егзони на EFHC1 генот беа регистрирани кај околу една петтина од пациентите и кај еден член на семејството со друга форма на ИГЕ.

Приложената **литература** е оптимално селектирана, прегледна и коректно цитирана по прифатените стандарди. Изборот на литература е соодветен и во него доминираат современи автори кои имаат значителен придонес во истражувањето на проблематиката која е цел и на овој научен труд.

Врз основа на извршената анализа на приложената докторска дисертација, Комисијата го донесе следниов

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација под наслов: „Клиничко-неврофизиолошка и генетска студија кај пациенти со јувенилна миоклонусна епилепсија, изработена од ас. д-р Емилија Цветковска, претставува самостоен и оригинален научен труд, со мошне актуелна апликативна и истражувачка вредност. Трудот ги задоволува принципите на научна работа и претставува значителен придонес во клиничката епилептологија и пионерско истражување од областа на генетиката на епилепсиите во овие простори. Поставените цели на трудот во целост се остварени, а добиените резултати се адекватно презентирани и обработени.

Рецензентската комисија смета дека овој труд ги исполнува сите стручни и научни предуслови за докторска дисертација, има актуелен и значаен придонес во научно - истражувачката дејност и клиничката практика во областа на клиничката неврологија, епилептологија и генетика.

ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија позитивно ја оценува докторската дисертација и му предлага на Наставно - научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја усвои рецензијата и да и овозможи на кандидатката јавна одбрана на дисертацијата.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Вера Петрова с.р.
2. Проф. д-р Сашо Панов с.р.
3. Проф. д-р Розалинда Исјановска с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ОД ОБЛАСТА НА ГЕОТЕХНИКАТА, НА
ГРАДЕЖНИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, на својата 369. седница одржана на 29. XII 2010 година, со одлука број 02-2/180 од 31.XII 2010 година определи Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Васил Витанов, проф. д-р Спасен Ѓорѓевски и проф. д-р Љупчо Димитриевски, за изготвување на реферат за избор на наставник од областа на геотехниката.

По разгледувањето на документите Комисијата утврди дека на распишаниот конкурс, објавен во весниците „Дневник“ и „Лајме“ од 3. XII 2010 година, се пријавил д-р Јосиф Јосифовски, дипл.град.инж., досегашен асистент на Катедрата за геотехника, на Градежниот факултет во Скопје. Врз основа на поднесените документи и личното познавање на кандидатот, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатот д-р Јосиф Јосифовски е роден на 30. X 1974 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје, со континуиран одличен успех. По матурирањето во 1993/94 година се запишал на конструктивната насока на Градежниот факултет во Скопје, на кој студиите ги завршил во определениот рок. Дипломската работа на тема: *Проект за фундамирање на мостовска конструкција на река Лепенец, на магистралниот пат М-4, Северна обиколница на град Скопје и Проект за поврзување на насипот со мостот со конструкција од армирана земја* ја изработил на Катедрата за геотехника на Градежниот факултет во Скопје, под менторство на проф. д-р Васил Витанов, која на 20.X 1999 година ја одбранив со оценка 10 /десет/.

Од јануари 2000 година, со одлука на Наставно-научниот совет, почнува да работи како надворешен соработник, и е ангажиран со изведување на вежби по предметите: механика на почвите и фундамирање, на Катедрата за геотехника.

Од октомври 2000, своето понатамошно доostrучување го продолжил на магистерски студии во странство, на Рур - универзитетот во Бохум, СР Германија. Паралелно со студирањето, во период од една година, тој е хонорарно ангажиран како студентска помош да работи на Институтот за механика на почви и темелење кај проф. д-р Теодор Триентафелидис на истоимениот Универзитет.

Во меѓувреме, на 28.XII 2001 година кандидатот е примен на Градежниот факултет во Скопје во звањето помлад асистент по предметите механика на почвите, механика на карпите и фундамирање, на Катедрата за геотехника.

Двегодишните магистерски студии во рамките на курсот „Computational Engineering“, на Градежниот факултет при Универзитетот Рур во Бохум, СР Германија, ги завршил со одличен успех и изработка на магистерски труд под менторство на проф. д-р Гуентхер Шмид со наслов *Анализа на динамичкиот одговор на конструкции темелени врз слоевит почвен профил и испитување на влијанието од почвените слоеви и длабочината на темелење*, кој на 2.VIII 2002 година го одбранил со оценка 1 -еден (одличен) и се здобил со титулата магистер на технички науки (м-р) по пресметковно инженерство.

Од зимскиот семестар 2002 година, кандидатот продолжува со својот ангажман на Градежниот факултет како помлад асистент на Катедрата за геотехника. На 11.II

2004 година, по распишаниот конкурс на Градежниот факултет во Скопје од Наставно-научниот совет, тој е избран во звањето асистент по предметите механика на почвите, механика на карпите и фундирање, на Катедрата за геотехника при Градежниот факултет во Скопје.

Во контекст на понатамошното академско доостручување, кандидатот од 1.X 2005 година бил вклучен во програмата на меѓународните докторски студии SEEFORM, за што е стипендиран од страна на германската организација за академска размена DAAD. Во рамките на овие докторски студии, тој остварува и неколку студиски престои на Институтот за моделирање и пресметување при Универзитетот по технологија во Хамбург, СР Германија, па така бил на студиски престој на Техничкиот универзитет во Хамбург во периодот 15.VIII 2006 - 15.XI 2006 година работејќи на докторската дисертација.

Дополнително од 15.XI до 15.XII 2008 година во рамките на проектот SEEPUS за научна размена, кандидатот остварил посета на Техничкиот универзитет во Виена, на Институтот за механика на почви и карпи кај проф. д-р Хајнц Брандл. Во периодот од 15.I до 15.II 2010 година остварил повторна посета на Институтот за моделирање и пресметување при Универзитетот по технологија во Хамбург за финална подготовка на докторската дисертација.

Докторската дисертација под наслов *Истражување на интеракцијата почва-конструкција со примена на идеално приспособен слој како граничен услов*, пријавена на 15.V 2007 година и одобрена од Комисијата и од Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, кандидатот ја одбрал на 1.XI 2010 година и се здобил со научно звање - доктор на технички науки. Докторската дисертација е изработена во рамките на Меѓународниот центар за докторски студии од областа на инженерството (SEEFORM), под менторство на проф. д-р Васил Витанов и ко-менторство на проф. д-р Отто фон Есторфф.

2. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА, НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

2.1. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Од преизборот во звањето асистент до сега, кандидатот наставната дејност ја остварува преку водење на вежби, консултации, изработка на семинарски работи, писмени испити и друго. Во споменатиот временски период држи вежби на додипломските и постдипломските студии, односно на студиите од првиот и вториот циклус на студии. На додипломските студии држи вежби по предметите: механика на почви, геотехника на подземни работи и конструкции, фундирање 1 и фундирање 2, додека на постдипломските студии по предметите: посебни проблеми во фундирање, динамика на фундаменти и нумерички методи во геотехниката. Во Анексот 2, кој е составен дел на овој извештај, наведени се сите негови активности од областа во наставно-образовната дејност од преизборот во звањето асистент до сега.

2.2. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Посебен интерес во научноистражувачката дејност му претставува механиката на континуум и динамиката на почви и фундаменти, а посебно изучувајќи го проблемот на интеракција помеѓу почвата и конструкцијата.

Во изминатиот период од преизборот во звањето асистент до сега, неговата научноистражувачка дејност се одвива во рамките на изработката на докторската дисертација, учество како соработник и истражувач во рамките на изработка на научноистражувачки проекти и учество на домашни и меѓународни симпозиуми и конференции.

Во Анексот 2, кој е составен дел на овој извештај, наведени се сите негови активности од областа на научноистражувачката дејност од преизборот во звањето асистент до денес.

2.3. СТРУЧНА ДЕЈНОСТ

Стручната дејност на кандидатот е од областа на геотехниката, како носител или соработник, учествувал при изработката на голем број студии, идејни, основни и изведбени проекти, консултантски услуги и друго.

Списокот на стручни трудови до неговиот преизбор во звањето асистент се објавени во билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје број 914 од 1. III 2007 година. Од нив се забележува дека до неговиот преизбор во звањето асистент има 37 стручни труда.

Во Анексот 2, кој е составен дел на овој извештај, наведени се неговите активности од областа на стручно-апликативната дејност од преизборот во звањето асистент до денес.

3. ОПШТЕСТВЕНА АКТИВНОСТ

Кандидатот е член на Друштвото за геотехника на Македонија преку кое членува и во Меѓународното друштво за механика на почви и геотехничко инженерство.

Моментално е член во повеќе комитети при Институтот за стандардизација на Република Македонија, и тоа: Технички комитет ТК-11 Геотехника, Технички комитет ТК-30 Еврокодovi работната група РГ7: Основи за пресметување на геотехнички конструкции.

Член е и на Друштвото на градежни конструктори на Македонија како стручно здружение, но и на граѓански здруженија како што е Германско – македонското друштво за соработка и Хумболд и ДААД алумни-клуб на поранешни германски стипендисти.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на претходно изнесеното, со задоволство може да се заклучи дека кандидатот д-р Јосиф Јосифовски, асистент на Градежниот факултет во Скопје, бележи континуиран напредок како во наставно-образовната така и во научната и апликативната област од дејноста на Факултетот.

Од преизборот во звањето асистент до денес, кандидатот води вежби на повеќе предметни програми од областа на геотехниката на прв и втор циклус на студии, при што придонесува во севкупниот успех во реализацијата на наставата. Особено за одбележување е што во изминатиот период, кандидатот покажува забележителна

активност и во научноистражувачката, а и во стручно-апликативната дејност, со што се стекнал со драгоцено теоретско и практично искуство, што се гледа од бројните научни и стручни трудови објавени во зборниците на трудови на научни собири одржани во земјата и во странство.

Врз основа на целокупниот ангажман кој ги задоволува критериумите дадени во Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и од личното познавање на кандидатот, Комисијата има особено задоволство и чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, кандидатот д-р Јосиф Јосифовски, дипл.град.инж., да биде избран во звањето доцент во областа на геотехниката.

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Васил Витанов с.р.
2. Проф. д-р Спасен Ѓорѓевски с.р.
3. Проф. д-р Љупчо Димитриевски с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Јосиф Звонко Јосифовски
 (име, татково име и презиме)
 Институција: Градежен факултет - Скопје
 (назив на факултетот/институтот)
 Научна област: геотехника

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување на вежби - прв циклус студии	
	Учебна 2005/2006 година	
1	Фундирање (2+1), зимски 2005/2006	1,35
2	Механика на почви (2+2), зимски 2005/2006	0,9
3	Фундирање (2+2), летен 2005/2006	3,6
4	Механика на почви (4+3), летен 2005/2006	2,7
5	Механика на почви (3+2), летен 2005/2006	0,9
	Учебна 2006/2007 година	
6	Фундирање (2+1), зимски 2006/2007	0,9
7	Фундирање (3+2), летен 2006/2007	1,8
8	Фундирање 1 (2+2), летен 2006/2007	1,8
9	Механика на почви (4+3), летен 2006/2007	2,7
10	Механика на карпи (2+2), зимски 2006/2007	1,8
	Учебна 2007/2008 година	
11	Фундирање 1 (2+2), зимски 2007/2008	0,9
12	Фундирање (3+2), летен 2007/2008	2,7
13	Фундирање 2 (2+2), летен 2006/2007	0,9
14	Механика на почви (4+3), летен 2007/2008	1,35
15	Геотехника на подземни работи и конструкции (2+2), летен 2007/2008	0,9
	Учебна 2008/2009 година	
16	Фундирање 1 (3+2), зимски 2008/2009	0,9
17	Фундирање (3+2), летен 2008/2009	1,8
18	Фундирање 2 (2+2), летен 2008/2009	0,9
19	Геотехника на подземни работи и конструкции (2+2), летен 2008/2009	0,9
	Учебна 2009/2010 година	
20	Фундирање 1 (3+2), зимски 2009/2010	0,9
21	Фундирање (3+2), летен 2009/2010	1,8
22	Фундирање 2 (2+2), летен 2008/2009	0,9
23	Механика на почви (4+3), летен 2009/2010	1,35
	Консултации со студенти	
24	Учебна 2005/2006 година, зимски семестар-57 студент	0,114
25	Учебна 2005/2006 година, летен семестар-96 студент	0,192
26	Учебна 2006/2007 година, зимски семестар-34 студент	0,068
27	Учебна 2006/2007 година, летен семестар-140 студент	0,28

28	Учебна 2007/2008 година, зимски семестар-21 студент	0,042
29	Учебна 2007/2008 година, летен семестар-107 студент	0,214
30	Учебна 2008/2009 година, зимски семестар-15 студент	0,03
31	Учебна 2008/2009 година, летен семестар-54 студент	0,108
32	Учебна 2009/2010 година, зимски семестар-15 студент	0,03
33	Учебна 2009/2010 година, летен семестар-71 студент	0,142
Вкупно		35,87

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Докторска дисертација: „Истражување на интеракција почва-конструкција со примена на идеално приспособен слој како граничен услов“, одбранета на 1. XI 2010.	8,0
2	FP-6 programme, Earthquake Protection of Historical Buildings by Reversible Mixed Tehnologies PROHITECH, WP-7 Experimental analysis, Leader: prof. K. Gramatikov, 2004-2007 (меѓународен проект)-соработник.	5,0
3	Josifovski, J., Vitanov, V. and von Estorff, O. Absorbing boundary conditions and the Perfectly Matched Layer model in elastic wave propagation analysis, 14th European Conference on Earthquake Engineering (ECEE), 30 August – 2 September 2010, Ohrid, R. Macedonia.	2,4
4	Јосифовски Ј., Ѓорѓевски С., Јовановски, М. Техничко решение за заштита на 20.5m длабока градежна јама со анкерисана дијафрагма, Зборник на трудови од Трет Симпозиум на ДГМ, 24-26.VI 2010.	1,6
5	Arangelovski, T., Gramatikov, K., Josifovski, J. and Jovanovski, M. Minimum requirements to test properties of equivalent materials for building large-scale model, Proceedings of the International Conference on Protection of Historical Buildings, PROHITECH 09, Rome, Italy, 21-24 June 2009, editor Federico M. Mazzolani, CRC Press, Taylor & Francis Group, 2009, pp.1573-1578.	1,8
6	Josifovski, J. and Vitanov, V. PML as absorbing boundary conditions in elastic wave propagation analysis, International Young Geotechnical Engineering Conference (IYGEC) and International Conference on Soil Mechanics and Geotechnical Engineering (ICSMGE), 5 – 9 October 2009 Alexandria, Egypt.	2,7
7	Јовановски М., Ѓорѓевски С., Папиќ Ј., Јосифовски Ј., Пешевски И., Лабораториски геотехнички испитувања на јакост на смолкнување на нафрлан камен за насипна брана „Ровњи“, Република Србија, Втор конгрес за големи брани, Струга, 2009.	1,2
8	Josifovski J., Vasil Vitanov and Otto von Estorff: Absorbing boundary conditions and the Perfectly Matched Layer model in elastic wave propagation analysis, 8th World Congress on Computational Mechanics (WCCM8) 5th. European Congress on Computational Methods in Applied Sciences and Engineering (ECCOMAS 2008), June 30 – July 5, 2008, Venice, Italy.	2,4
9	Папиќ Ј., Јовановски М., Витанов В., Јосифовски Ј.,	1,2

	Лабораторијска испитувања и нумеричке анализи за комуналну депонију, списание „Материјали и изградња“ бр.3, 2007.	
10	Папик Ј., Јозановски М., Витанов В., Јосифовски Ј., Лабораторијска испитувања и нумеричке анализи за комуналну депонију, Друго научно-стручно саветовање „Геотехнички аспекти грађевинарства“, Соко Бања 2007.	1,2
11	Витанов В., Велиновски В., Стојчевски В., Јосифовски Ј., Папик Ј., Ристовски Р.: Техничко решение на свлечиштето „Деревач“ на автопатот Киев-Чоп во Украина, 12. Симпозиум на ДГКМ, Струга, септември 2007.	1,2
12	Jovanovsk M., Gjorgjevski S., Papic J., Josifovski J. Treatment of soils with additives RBI-81 and Renolith, 8th International Geotechnical Conference, Improvement of soil properties, Bratislava 2007.	1,8
13	Jovanovski M., Papic J., Donevska K., Vitanov V., Gjorgjevski S., Josifovski J.: Investigations and design for solid waste landfill in specific environment, 11th International Waste Management and Landfill Symposium, Sardinia 2007.	1,8
14	Papic J., Jovanovski M., Josifovski J., The influence of soil content on some engineering properties of solid waste, 11th International Waste Management and Landfill Symposium, Sardinia 2007.	2,4
15	Jovanovski M., Josifovski J. Report from Laboratory testing on the intact parts of stone material used in construction of large scale model for “Fossa Nova” in Italy, Project No INCO-CT-2004-509119 Procitech, Workshop, Rome, Italy, 2007.	2,7
16	Јосифовски Ј.: “State of art” - Извештај за истражувања во полето на статичка и динамичка интеракција помеѓу почвата и конструкцијата, Зборник на трудови од Втор симпозиум на ДГМ, 29-30.VI 2006.	1,0
17	Јосифовски Ј., Ѓорѓевски С., Витанов В. Фундирање на отворен таложен резервоар со побивни колови во фабрика за преработка вода, Зборник на трудови од Втор симпозиум на ДГМ, 29-30.VI 2006.	1,6
18	Јовановски М., Витанов В., Ефремов Е. Донеvsка К., Јосифовски Ј., Папик Ј., Искуства од истражување и проектирање на депонија за цврст отпад во „Центар Жупа“, Зборник на трудови од Втор симпозиум на ДГМ, 29-30.VI 2006.	1,2
19	Јосифовски Ј., Ѓорѓевски С., Јовановски М., Спировски Д., Доленец-Вчкова К., Техничко решение за санација на теренот на свлечиштето Рамина-Велес (во 2-ра фаза), Зборник на трудови од Втор симпозиум на ДГМ, Охрид, 29-30.VI 2006.	1,2
20	Јосифовски Ј., Ѓорѓевски С., Јовановски М., Спировски Д., Доленец-Вчкова К., Техничко решение за санација на теренот на свлечиштето Рамина-Велес (во 1-ва фаза), Зборник на трудови од Втор симпозиум на ДГМ, Охрид, 29-30.VI 2006.	1,2
21	Jovanoski M., Gjorgevski S, Papic J, Josifovski J. Improvement of mechanical properties for pavement layers stabilized with additives RBI-81 and RENOLITH, 5th Pan-European Conference on Planning Minerals and Transport Infrastructure, Sarajevo, 18-19 May 2006.	1,8
22	Jovanovski M., Donevska K., Papic J., Josifovski J. An approach for preventing the negative impact on the natural soil and water media for the area of Solid Waste Landfill in “Centar Zupa”, Balwois Conference, Ohrid, May 2006.	1,8

23	Jovanovski M., Josifovski, J. Report from Laboratory testing on the intact parts of stone used in construction of large scale model for "Mustapha Pasha Mosque" in Skopje, FP6 Project No. INCO-CT-2004-509119 Procitech, 2006.	2,7
24	Jovanovski M., Gjorgevski S., Josifovski J., Dolenec-Vckova K, A landslide in town Veles, from a natural hazard to prevention, International Symposium on Latest natural disasters - New Challenges for Engineering Geology, Geotechnics and Civil Protection, Sofia, Bulgaria, September 5.VIII 2005.	1,8
25	Витанов В., Јовановски М. Јосифовски Ј., Папиќ Ј. Нов студиски програм за геотехнику, Научно-стручно саветовање, Геотехнички аспекти градевинарства, СЦГ, Копаник, 25-28 Октомври 2005.	1,2
26	Vitanov, V., Jovanovski, M., Josifovski, J., Papic, J. Study program in Geotechnics, Tempus Project SCM-C006B03-2003, University Ss. Cyril and Methodius and University Ss. Climent Ohridski, Skopje, 2005.	5,0
27	Josifovski, J. Investigation of dynamic behavior of structure on a layered soil and evaluation of the influence of the soil layers and embedment on the foundations, Conference for Cyclic behavior of Soils, Bochum, Germany, April 2004.	3,0
28	Витанов, В., Јосифовски, Ј. Технички услови за конструкции од армирана земја, Техничка документација, Фонд за магистрални и регионални патишта, јануари 2004.	3,0
29	Josifovski, J. An Interim Review of the DAAD in the Frame of Stability Pact for Hasso Plattner Institute- University Potsdam, International Cooperation in Higher Education and Stabilization of SEE, representatives from Skopje University and Master of Science program "Computational Engineering" – Bochum, September 2003.	5,0
30	Јосифовски, Ј. Динамички одговор на конструкција и испитување на влијанието на почвените слоеви, 10. Меѓународен симпозиум на ДГКМ, Охрид, Р. Македонија, септември 2003.	2,0
31	Ѓорѓевски, С., Витанов, В., Јосифовски, Ј. Примена на бесконечни и конечни елементи во геотехниката, 10. Меѓународен симпозиум на ДГКМ, Охрид, Р. Македонија, септември 2003.	1,6
32	Josifovski, J. Investigation of dynamic behavior of structures on a layered soil and evaluation of the influence of the soil layers and embedment on the foundations, 2nd IYGEC of ISSMGE, Constaza-Mamaia, Romania, September 2003.	3,0
33	Josifovski, J. Investigation and Evaluation of the Influence from the soil layers and embedment on Harmonically exited rigid foundation, SE-40 EE Conference, Ohrid, R. Macedonia, August 2003.	3,0
34	Josifovski, J. Investigation of dynamic behavior of Structures on a layered soil and evaluation of the influence of the soil layers and embedment on the foundations, Workshop for young engineers, DAAD and Stability Pact for SEE, Herceg Novi, Serbia and Montenegro, 29-30 September 2002.	3,0
35	Josifovski, J. Investigation of dynamic behavior of structures on a layered soil and evaluation of the influence of the soil layers and embedment on the foundations, Master Thesis, Institut für Konstruktiven Ingenieurbau, Arbeitsgruppe für Theorie der Tragwerke und Simulationstechnik, Ruhr-Universität Bochum, 2002.	4,0
36	Josifovski, J. Environmental impact on groundwater determined with	2,0

	the help of 3d groundwater models, 1st MAG Symposium, Ohrid, R. Macedonia, June 2002.	
37	Јовановски, М., Гапковски, Н., Ѓорѓевски, С., Витанов, В., Јосифовски, Ј. Анализа на состојбата на стабилност на SI дел од површинскиот коп "Бучим" -Радовиш, 9. Меѓународен симпозиум на ДГКМ, Охрид, Р. Македонија, септември 2001.	1,2
38	Јовановски, М., Ѓорѓевски, С., Витанов, В., Гапковски Н., Јосифовски Ј. Некои искуства од испитувањата на деформабилноста на почвите ин-ситу со Менардов пресиометар, 9. Меѓународен Симпозиум на ДГКМ, Охрид, Р. Македонија, септември 2000.	1,2
39	Витанов, В., Јосифовски Ј., Стојков, И. Испитување на носивоста на лиен армиранобетонски кол Ф800mm со пробно товарење, 9. Меѓународен симпозиум на ДГКМ, Охрид, Р. Македонија, септември 2000.	1,6
Вкупно		91,5

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Елаборат од геотехнички истражувања со предлог-техничко решение за темелење на деловен објект со семејно домување на локација К.О. 1788/2 во с. Мирковци, општина Чучер Сандево (со С. Ѓорѓевски и И. Пешевски), октомври 2010.	1,0
2	Техничко решение за санација на дел Манастирски комплекс Св. Никола - Љубанци зафатен со нестабилни појави (свлечиште) (со С. Ѓорѓевски и Н. Гапковски), септември 2010.	1,0
3	Проект за геолошки и геотехнички доистражувања на јагленово наоѓалиште Мариово, Фонд на стручна литература на Градежен факултет- Скопје (со М. Јовановски, С. Ѓорѓевски, Н. Гапковски и др.), 2009.	2,0
4	Елаборат за техничко набљудување на браната „Турија“ - Струмица, за 2008 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папик и др.), јуни 2009.	1,0
5	Елаборат за техничко набљудување на браната „Мантово“ - Радовиш, за 2008 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папик и др.), јуни 2009.	1,0
6	Елаборат за техничко набљудување на браната „Водоча“ - Струмица, за 2008 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папик и др.), јуни 2009.	1,0
7	Изведбен проект за Административен објект на ХЕЦ „Тиквеш“-Кавадарци (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папик и др.), 2009.	1,0
8	Основен проект за Административен објект на ХЕЦ „Тиквеш“-Кавадарци (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папик и др.), 2009.	2,0
9	Елаборат за геотехнички истражувања и испитувања на локацијата: Станбено-деловен објект „Припор“ -Скопје, 2009.	2,0
10	Design project for protection of excavation pit of Residential building in Tirana (S. Gjorgjevski, M. Jovanovski and Euro Consult), December 2008.	2,0
11	Design report for remedial measures on the zone of Landslide near	2,0

	"Kachanik", Institute for Testing Materials and Development of new technologies "Skopje" Ad-Skopje and Faculty of Civil Engineering - Skopje (S. Gjorgjevski, M. Jovanovski), 2008.	
12	Елаборат за геотехнички истражувања и испитувања на локацијата на хала топла валалница на „Макстил“-Скопје (со С. Ѓорѓевски и ФАКОМ), декември 2008.	1,0
13	Елаборат за максимално оптоварување на подлогата и режим на товарење на халата Топла валалница „Макстил“-Скопје (со С. Ѓорѓевски и ФАКОМ), декември 2008.	1,0
14	Основен проект за фундаирање на хала во Топла валалница „Макстил“ – Скопје (со С. Ѓорѓевски и ФАКОМ), декември 2008.	2,0
15	Извештај од испитување на бетонски кернови земени од влезен објект на доводен тунел на ХЕЦ „Шпиље“ – Дебар (со М. Јовановски и ЕЛЕМ), септември 2008.	1,0
16	Изведбен проект за заштита на косини од пристапниот пат до брана "Света Петка" втора делница од км 5+246 до км 10+289 и на делницата од браната до машинската зграда (фаза на анализа на состојбата со прогноза на потребни мерки за заштита, издвојување на критични места и предлог решенија за заштита) (со М. Јовановски), 2008.	1,0
17	Елаборат за техничко набљудување на браната "Калиманци" - Кочани, за 2006 и 2007 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папиќ и др.), јуни 2008.	2,0
18	Елаборат за техничко набљудување на браната "Турија" - Струмица, за 2006 и 2007 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папиќ и др.), јуни 2008.	1,0
19	Елаборат за техничко набљудување на браната "Новоселка" – Струмица за 2007 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папиќ и др.), јуни 2008.	1,0
20	Елаборат за техничко набљудување на браната "Мантово" - Радовиш, за 2007 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папиќ и др.), јуни 2008.	1,0
21	Елаборат за техничко набљудување на браната "Иловица" - Струмица, за 2006 и 2007 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папиќ и др.), јуни 2008.	1,0
22	Елаборат за техничко набљудување на браната "Водоча" - Струмица, за 2006 и 2007 година (со С. Ѓорѓевски, Ј. Папиќ и др.), јуни 2008.	1,0
23	Геотехнички елаборат со предлог-техничко решение за темелна конструкција на Административно-деловен објект на „МАККАБ“ во Визбегово (со С. Ѓорѓевски и др.), мај 2008.	1,0
24	Основен проект за заштита на градежна јама за деловен центар на локација на Скопски саем (со С. Ѓорѓевски и др.), март 2008.	2,0
25	Извештај од лабораториски геотехнички испитувања на пробни тела од ископ за темелна јама на брана св.Петка (со М. Јовановски и Елем 08-1519), октомври 2008.	1,0
26	Основен проект за јаловиште Тополница на рудникот "Бучим" - Радовиш, за песочна брана до кота 654 мнв, Анализа на напрегања, деформации, филтрација и стаичка стабилност на хидројаловиште „Тополница“, за песочна брана до кота 654 мнв, (со Љ.Танчев и др.), јануари 2007.	2,0
27	Елаборат за геотехнички истражувања за мостови на пат М1	2,0

	(Неготино-Гевгелија) (вкупно 20 елаборати со В. Витанов и др.), јуни-септември 2007.	
28	Елаборат за геотехнички истражувања за санација на административна зграда на ХЕЦ „Тиквеш“ -Кавадарци (со В. Витанов и др.), декември 2007.	1,0
		38,0
Дејности од поширок интерес		
1	Член на Техничкиот комитет ТК11 Геотехника при Институтот за стандардизација на Р. Македонија - од 2009 до 2010 година.	1,0
2	Член на ИСРМ ТК30 Еврокодovi PG7-Основи за пресметување на геотехнички конструкции при Институтот за стандардизација на Р.Македонија - од 2007 до 2010 година.	1,0
3	Член на организациски одбор на Друштвото за геотехника на Македонија– од 2002 до 2010 година.	1,0
4	Студиски престој на Техничкиот универзитет во Хамбург, СР Германија, во траење од 3 месеци, SEEFORM-програма за докторски студии, од 15.VII до 15.XI 2006 година.	0,5
5	Студиски престој на Техничкиот универзитет во Виена, Австрија, во траење од 1 месец, СЕЕРУS-програма за академска размена, од 15.XI до 15.XII 2008 година.	0,5
	Студиски престој на Техничкиот универзитет во Хамбург, СР Германија, во траење од 1 месец, SEEFORM-програма за докторски студии, од 15.I до 15.II 2010 година.	0,5
		4,5
	Вкупно	42,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	35,87
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	91,5
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	42,5
Вкупно	169,87

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Васил Витанов с.р.
2. Проф. д-р Спасен Ѓорѓевски с.р.
3. Проф. д-р Љупчо Димитриевски с.р.

Преглед

на прифатени теми за изработка на магистерски труд
на седницата на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и
информациски технологии одржана на **26.1.2011 г.**

1. студиска програма **Комуникациски и информациски технологии**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Климент Киселинов	Планирање и дизајн на LTE и WiMAX безжични мрежи	Planning and Design of LTE and WiMAX Wireless Networks	проф. д-р Тони Јаневски

2. студиска програма **Компјутерски мрежи и е-технологии**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Ивана Николиќ	Можности и активности за зголемување на странските директни инвестиции во ИКТ секторот во Македонија	Opportunities and activities to increase foreign direct investment of ICT sector in Macedonia	Вон. проф. д-р Димитар Трајанов

3. студиска програма **Електроенергетика**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Миланчо Дрмов	Избор на најсоодветни карактеристики на ветерните турбини за искористување на енергетскиот потенцијал на ветерот на локацијата Богословец	Selection of the most appropriate wind turbines for wind energy potential usage on the location Bogoslovec	проф. д-р Арсен Арсенов

4. студиска програма **Проектен менаџмент**

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Билјана Младеновска	Стратешко планирање на проектите со акцент на човечките ресурси	Strategic planning in the implementation of projects with an emphasis on human resources	Проф. д-р Вангел Фуштиќ

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ДВА СОРАБОТНИКА (АСИСТЕНТА) ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ШТО ЈА ПОКРИВА ИНСТИТУТОТ ЗА ПРОИЗВОДНО ИНЖЕНЕРСТВО И МЕНАЏМЕНТ НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје бр. 02-3161/4 од 28.12.2010 година, донесена на својата редовна седница одржана на 28.12.2010 година, определена е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Владимир Дуковски, проф. д-р Миколај Кузиновски и проф. д-р Роберт Миновски за избор на два соработника (асистента) во научната област што ја покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент при Машинскиот факултет во Скопје

По прегледот на доставениот материјал, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс во дневните весници "Утрински весник" и "Факти" на 1.12.2010 година за избор на два соработника (асистента) во научната област што ја покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент при Машинскиот факултет во Скопје се пријавија следниве три кандидати:

1. м-р Бојан Јованоски, дипл.маш.инж.
2. м-р Мите Томов, дипл.маш.инж.
3. м-р Цветанка Ристик дипл. сообр. инж.

1. М-р БОЈАН ЈОВАНОСКИ, дипл. маш. инж.

1.1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Роден е на 13.12.1982 година во Скопје, каде што го има завршено основното и средното образование со континуиран одличен успех по сите предмети. За време на своето образование има учествувано во повеќе активности по предметите математика, физика, англиски јазик и хемија, надвор од наставата.

Во периодот 1997-2001 година се школувал во природно-математичката гимназија „Никола Карев“. Во 1999 година ја има добиено и наградата, 3-то место на републичкиот натпревар по хемија.

Во 2001 година се запишал на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката Индустриско инженерство. За време на своето студирање, за постигнатиот одличен успех во прва (10,00), втора (9,77), трета (10,00) и четврта (10,00) година доделени му се пофалници од страна на Машинскиот факултет. По предметите од научната област што ги покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент, има покажано особен интерес и залагање и сите испити ги има положено со оценка 10 (десет).

Дипломирал како прв од својата генерација на 3.2.2006 година, со среден успех 9,94. Дипломската работа под наслов "Симулацијата како помошна алатка при избор на оптимално решение за реструктурирање на претпријатијата", под менторство на вон. проф.д-р Роберт Миновски ја одбранил со оценка 10 (десет). Од страна на деканот на Машинскиот факултет во Скопје е прогласен за најдобар студент во генерацијата 2005/2006 година.

Поради своите добри резултати, корисник бил на стипендија за талентирани

ученици и студенти за време на своето образование во средното училиште и на Факултетот. Како најдобар дипломиран студент на Машинскиот факултет во Скопје, за учебната 2005/2006 година доделено му е признанието "Инженерски прстен" од Инженерската институција на Република Македонија.

Кандидатот Бојан Јованоски, за најдобро дипломиран студент за учебната 2005/2006 година е награден и со пофалница и златник од страна на ректорот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје.

За постигнатиот највисок успех на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката индустриско инженерство при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во академската 2005/06 година, награден е со Пофалница од Владата на Република Македонија. Добитник е на Годишна награда од Фондацијата "Проф. д-р Димитар Стамболиев", како првенец на генерација.

Како дел од тимот студенти, има добиено и диплома за освоена прва награда на натпреварот за најдобар иновативен деловен план. Иномак 2004.

Во 2006 година се запишал на постдипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје, на Институтот за производно инженерство и менаџмент, на насоката индустриско инженерство и менаџмент. Сите испити на постдипломските студии ги положил со 10 (десет).

Магистерската работа со наслов "Оптимирање на процесот на реструктурирање на претпријатијата со примена на симулација", изработена под менторство на проф. д-р Роберт Миновски, ја одбрал на 16.10.2009 на Машинскиот факултет во Скопје.

Покрај формалното образование има посетувано и повеќе обуки за подобрување на неговите способности од технички и персонален аспект.

Од 2003 година бил активно вклучен во студентската организација ESTIEM, прво како член, а потоа како претседател на Локалната група во Скопје, за на крај да биде проектменаџер на ESTIEM Magazine за цела Европа. Сега, како помлад асистент, се уште е активен како алумни и им помага на студентите при нивните активности за што подобра промоција на организацијата и на самиот Машински факултет.

За време на своето студирање и работење има остварено неколку месечни посети и истражувачки работи на IPA (Institute Für Produktionstechnik und Automatisierung), Штутгарт, Германија и IMB (Institute für Maschinenbau - und Betriebsinformatik), Грац, Австрија, на теми како што се: веб базирани апликации, бази на податоци, дигитална фабрика, употреба на симулации при проектирање на идни потреби и слично.

Од мај 2006 година, заедно со неговиот колега Александар Курчиев работи како асистент во Центарот за развој на нови бизниси при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје, раководен од вон. проф. д-р Радмил Поленаковиќ.

Како главни задолженија во двегодишното работење се: подготовка на различни проекти, консултации на студентите при изработка на бизнис-планови, одговорен за имплементирање и одржување на хардверски и софтверски решенија, графико уредување и дизајн за потребите на Центарот, држење на одредени обуки, организирање на семинари и работилници, како и многу други активности.

Исто така, бил дел од тимот за имплементирање на MKC ISO 9001: 2000 системот за квалитет во ректоратите на четирите најголеми универзитети во Македонија, како и во компаниите VESNA SAP и „Мебел инженеринг“.

Кандидатот има учествувало на бројни семинари, конференции и обуки во државата и надвор од неа. За сите нив има добиено сертификати за успешно завршена обука. На некои од семинарите и обуките има земено и активно учество како предавач/презентер заедно со професорите од Катедрата или сам.

Од јуни 2008 година вработен е како помлад асистент на Машинскиот факултет во Скопје, на Институтот за производно инженерство и менаџмент, на Катедрата за индустриско инженерство и менаџмент.

Активно ги познава англискиот и германскиот јазик.

Исто така, како член има учествувано и во факултетската комисија за спроведување на попис во 2008, 2009 и 2010 година, работна група за упис на нови студенти при Машинскиот факултет во Скопје во 2008, 2009 и 2010 година и во работна група за промотивни активности на Факултетот/Институтот.

Има одлични познавања од областа на примената на компјутерските програми: Microsoft: Word, Excel, Power Point, Publisher, Access; Adobe: Photoshop, Illustrator, InDesign; iSee iThink, Extend, CorelDraw. Некои од нив ги користи и како активни помагала при одржувањето на вежбите.

Во моментот е ментор на студенти на насоката ИИМ, запишани во учебната 2009/2010 година.

1.2 АНГАЖИРАНОСТ ВО ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС

Детален преглед на учеството во образовниот процес (во првиот циклус на студии) на Машинскиот факултет во Скопје преку реализација на вежбите по повеќе предмети за кандидатот м-р Бојан Јовановски, дипл.маш.инж., е даден во следнава табела:

УЧЕБНА 2008/2009-зимски семестар					
Ред. Бр.	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Производни системи I	ИИМ	V	54	2
2.	Основи на менаџмент I	ИИМ	III	48	2
3.	Менаџмент на технолошкиот развој	ИИМ	VII	36	2
4.	Производни системи	ПИ	V	34	2
5.	Менаџмент	ПИ		37	2
6.	Операциски истражувања I	ИИМ	V	40	3
7.	Менаџмент информациски системи	ИИМ	VII	37	2 x 2=4 (компј.)
УЧЕБНА 2008/2009-летен семестар					
Ред. Бр.	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Основи на менаџмент 2	ИИМ	IV	48	2
2.	Проектирање на информациски системи	ИИМ	VI	45	2
3.	Проектен менаџмент	ИИМ	VI	39	3
4.	Производни системи 2	ИИМ	VI	39	2
5.	Операциски истражувања 2	ИИМ	VI	35	2
6.	Менаџмент на одржувањето	ИИМ	VIII	32	2
УЧЕБНА 2009/2010-зимски семестар					
Ред. Бр.	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Производни системи I	ИИМ	V	53	2
2.	Основи на менаџмент I	ИИМ	III	52	2
3.	Менаџмент на технолошкиот развој	ИИМ	VII	41	2
4.	Производни системи	ПИ	V	41	2
5.	Менаџмент	ПИ		29	2
6.	Операциски истражувања I	ИИМ	V	45	3

7.	Менаџмент информациски системи	ИИМ	VII	38	2 x 2 =4 (компј.)
8.	Деловна информатика	ПИНФ	V	22	3
УЧЕБНА 2009/2010-летен семестар					
Ред. Бр.	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Основи на менаџмент 2	ИИМ	IV	49	2
2.	Проектирање на информациски системи	ИИМ	VI	50	2
3.	Проектен менаџмент	ИИМ	VI	48	3
4.	Производни системи 2	ИИМ	VI	45	2
5.	Операциски истражувања 2	ИИМ	VI	42	2
6.	Менаџмент на одржувањето	ИИМ	VIII	31	2
7.	Ергономија	ИИМ	VIII	32	2
УЧЕБНА 2010/2011-зимски семестар					
Ред. Бр.	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Производни системи I	ИИМ	V	53	2
2.	Основи на менаџмент I	ИИМ	III	52	2
3.	Менаџмент на технолошкиот развој	ИИМ	VII	41	2
4.	Производни системи	ПИ	V	41	2
5.	Менаџмент	ПИ		29	2
6.	Операциски истражувања I	ИИМ	V	45	3
7.	Менаџмент информациски системи	ИИМ	VII	38	2 x 2 =4 (компј.)
8.	Деловна информатика	ПИНФ	V	22	3
9.	Моделирање и симулации на деловните процеси	ИИМ – постдипломски	I	6	2

1.3. НАУЧНИ ТРУДОВИ ОБЈАВЕНИ ВО ЗБОРНИЦИ НА ТРУДОВИ НА МЕЃУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ

Кандидатот м-р Бојан Јованоски, дипл.маш.инж., активно учествува во научноистражувачките и апликативните активности од областа на индустриското инженерство и менаџментот кои се изведуваат на Институтот за производно инженерство и менаџмент, за што сведочи приложениот список на активности.

[8]. Smilevski C., Minovski R., Jovanoski B.: "Improvement of the COMPASS methodology with emphasis on the company management", Industrial Systems 2008, p. 481-486, Novi Sad, Serbia.

[9]. Minovski R., Jovanoski B.: "Generating optimal solutions for enterprise restructuring using simulation", XVI International scientific and practical conference- Enterprise management: Diagnostics, strategy, effectiveness, Tallinn, Estonia, 2008.

[10]. Jovanoski B., Minovski R.: "Simulation – a tool for optimization of some problems in the process of enterprise restructuring", IIIrd International Conference on Entrepreneurship, Innovation and Regional Development- ICEIRD 2010, Novi Sad, Serbia May 2010.

Трудовите од [1] до [7] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје број 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год. при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

1.4. НАУЧНИ ТРУДОВИ ОБЈАВЕНИ ВО МЕЃУНАРОДНИ СПИСАНИЈА

- [1]. Minovski R., Jovanoski B.: "Methodology for overall company restructuring and the simulation as added value", WINGBusiness p. 12-17, TU Graz. October 2008, Austria.
- [2]. Jovanoski D., Minovski R., Jovanoski B.: "Quality management in the universities - an example from Macedonia", International Journal Total Quality Management & Excellence. YU ISSN 1452-0680. No. 3, Vol 37,2009.

1.5. НАУЧНИ ТРУДОВИ ОБЈАВЕНИ ВО ДОМАШНИ СПИСАНИЈА

- [1]. Лазаревска Т., Поленаковиќ Р., Курчиев А., Јованоски Б., Велковски Т., Јовановски Б.: „Претприемништвото во Македонија“, Македонска развојна фондација за претпријатија, 2009.

1.6. КНИГИ, ИНТЕРНИ СКРИПТИ И ПРЕДАВАЊА

- [5]. Миновски Р., Јованоски Б.: „Прирачник со задачи за производни системи (проектирање на производните системи)“ - второ издание, учебно помагало, Машински факултет, Скопје, 2010.
- [6]. Миновски Р., Јованоски Б.: „Прирачник со задачи за производни системи (подготовка на производството)“, учебно помагало, Машински факултет, Скопје, 2010

Интерните скрипти од [1] до [4] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје број 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год. при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

1.7. УЧЕСТВО ВО РЕАЛИЗАЦИЈА НА МЕЃУНАРОДНИ АПЛИКАТИВНИ ПРОЕКТИ

- [2]. "Network of food processing SMEs in Styria and Macedonia for an international competitiveness – MAKfoodS", финансиран од Austrian Development Agency, 2007-2009.
- [3]. "South-East European Co-operation of Innovation and Finance Agencies" финансиран од програмата The South East Europe Transnational Cooperation Programme. 2009-2011.

Меѓународниот проект [1] е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

1.8. ПОФАЛНИЦИ, ПРИЗНАНИЈА И ДИПЛОМИ

- [13]. Признание на Бојан Јовановски за придонес во развојот на Машинскиот факултет во Скопје, 19 јуни 2009 год.

Пофалниците, признанијата и дипломите од [1] до [12] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

1.9. СЕРТИФИКАТИ

- [3]. Bojan Jovanoski. CERTIFICATE for successful completion of training of trainers, SVN, Skopje 5-7 October, 2007.

[4]. Bojan Jovanoski. CERTIFICATE for successfully completed advanced training course on EU Funding and Project Proposal Development, TAM –BAS Programme Macedonia, March 2-4, 2009.

[5]. Бојан Јовановски, Сертификат за успешно завршена обука: Управување со проектен циклус, Фонд за развој на човечки ресурси, 30-31 октомври, 2009.

Сертификатите од [1] и [2] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање помлад асистент.

1.10. СПРОВЕДЕНИ ОБУКИ И СЕМИНАРИ

[1]. Делчо Јованоски, Роберт Миновски, Бојан Јованоски. Континуирано подобрување во работењето на Агенцијата за поддршка на претприемништвото во Република Македонија, семинар, март-април 2009, Скопје.

[2]. Делчо Јованоски, Роберт Миновски, Бојан Јованоски. Подобрување на продуктивноста на малите и средни претпријатија, семинар, ноември 2010, Охрид.

[3]. Бојан Јованоски. Генерирање бизнис-идеи, обука, Центар за развој на нови бизниси при УКИМ, 2009 и 2010, Скопје.

[4]. Бојан Јованоски. Виртуелни фирми. обука, Центар за развој на нови бизниси при УКИМ, 2009 и 2010, Скопје.

1.11. ИЗГОТВУВАЊЕ И ПРИЈАВУВАЊЕ НА НАУЧНИ/ОБРАЗОВНИ НАЦИОНАЛНИ И МЕЃУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

[1]. Роберт Миновски, Делчо Јованоски, Мери Цуцуловска, Катерина Митковска - Трендова, Бојан Јованоски. Прилог кон методолошката поддршка на постојаното подобрување на процесите, Министерство за образование и наука на Република Македонија, 2010, Скопје.

[2]. Роберт Миновски, Делчо Јованоски, Бојан Јованоски. Комбиниран симулациски модел како поддршка при стратешкото одлучување, македонско-австриски билатерален предлог-проект, Министерство за образование и наука на Република Македонија, 2010, Скопје.

[3]. Delcho Jovanoski, Robert Minovski, Bojan Jovanoski, Towards Sustainable Quality Management at Universities, TEMPUS, 2010, Skopje.

1.11. ЧЛЕНСТВО ВО ОРГАНИЗАЦИОНЕН ИЛИ ПРОГРАМСКИ ОДБОР НА МЕЃУНАРОДНИ НАУЧНИ/СТРУЧНИ СОБИРИ

[1]. 10-ти Експертски форум: Предизвици и решенија за одржлив развој во земјите од CEI-регионот, 7-8 ноември 2008, Скопје.

[2]. 11-ти Експертски форум: ИПА-фондови за стимулирање на економската транзиција и поддршка на пазарната економија, 11 ноември 2009, Скопје.

[3]. 12-ти Експертски форум: Инструменти на Европската унија за поддршка и развој на малите и средните претпријатија, 29 ноември 2010, Скопје.

2. М-р МИТЕ ТОМОВ, дипл.маш.инж.

2.1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Роден е на 8.10.1981 година во Радовиш, Р. Македонија. Основно образование завршил во ОУ "Коста Рацин" во село Подареш, со одличен успех (5,00). Во 2000 година завршил средно образование во ДСУ "Коста Сусинов" во Радовиш, насока: општа гимназија, со одличен успех (5,00). Дипломирал на Машинскиот факултет во Скопје, на насоката производно машинство, избран модул: обработка со режење со вкупен среден успех 9,84. Дипломската работа со наслов "Анализа на профилот на рапавоста со примена на програмот Talysurf и контактниот профилометар Surtronic 3+", под менторство на проф. д-р Николај Кузиновски, ја одбранил на 28.3.2005 година, со оценка 10 (десет).

Во текот на студиите за постигнатиот одличен успех во прва (9,62), втора (10,00), трета (9,66), четврта (10,00) и петта (10,00) година доделени му се пофалници од страна на Машинскиот факултет. На 10.2.2006 година, од страна на деканот на Машинскиот факултет во Скопје, прогласен е за најдобро дипломиран студент (првенец) на генерацијата на дипломирани студенти во 2004/2005 година.

Како најдобро дипломиран студент награден е со пофалница и златник од страна на ректорот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје. Добитник е на Годишна награда од Фондацијата „Проф. д-р Димитар Стамболиев“, како првенец на генерација. На промоцијата на најдобро дипломираните студенти на факултетите од областа на техничките науки на универзитетите во Република Македонија одржана на платото пред храмот „Св. Пантелејмон“ на Плаошник во Охрид, од страна на претседателот на Република Македонија награден е со Златен инженерски прстен.

Во учебната 2005/2006 година се запишал на постдипломски студии на Машинскиот факултет во Скопје, на истражувачкото подрачје современи производни процеси и технологии. Сите испити на постдипломските студии ги положил со 10 (десет).

Магистерската работа со наслов *Испитување на можностите и точноста на описување на топографијата на површината со примена на контактни профилометри*, изработена под менторство на проф. д-р Николај Кузиновски, ја одбранил на 11.6.2008 на Машинскиот факултет во Скопје.

На 10.9.2008 година поднел пријава за тема за изработка на докторска дисертација. Со одлука бр. 02-2655/4 од 25.12.2008 година прифатен е извештајот од тричлената комисија за подобност на темата за изработка на докторска дисертација со наслов: *Придонес во развојот на методите и мерните техники за испитување на влијателните фактори за идентификација на топографија на површините*, а за ментор при изработката на докторската дисертација е определен проф. д-р Николај Кузиновски. Во моментот интензивно работи на изработка на докторската дисертација, за што сведочат објавените тематски трудови.

Уште во текот на студирањето во периодот од 2004 до 2007 година бил вклучен во образовниот процес како демонстратор за давање на помош при реализација на вежбите по предметите: *технологија на обработка со режење I, основи на теоријата на режење, менаџмент и контрола на квалитет, метрологија и мерни системи* што ги покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент.

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр. 02-933/5 од 22.5.2008 година избран е во *соработничко звање-помлад асистент* во

научната област што ја покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент (тогаш Институтот за производно машинство).

Во периодот од изборот во соработничко звање-помлад асистент до денес активно учествува во образовниот процес (во првиот циклус на студии) на Машинскиот факултет преку реализација на вежбите по поголем број предмети на повеќе насоки од академските и професионалните студии. Преку изработка на интерни скрипти активно учествува во надградување и подобрување на материјата која се реализира на вежбите по повеќе предмети. Уште како студент, а особено во периодот по неговиот избор во звањето-помлад асистент, активно учествувал во научноистражувачки и апликативни активности.

Има одлични познавања од областа на примената на компјутерските програми: Windows, MS Office (Word, Excel, Power Point), Auto CAD, SolidWorks, Matlab, Photoshop, CorelDro, TalyProfile, SmartDraw. Се служи со англискиот јазик, а има учено француски и руски.

Во досегашниот изминат период од неговото образование учествувал на повеќе натпревари во знаење од одредени области, за што има добиено повеќе дипломи и признанија.

Континуирано го надоградува своето образование преку студиски престои во странство, учество на меѓународни конференции со презентирање на научни трудови, учество во повеќе семинари.

Од 2008 година до денес, член е на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје. Исто така, како член има учествувано и во факултетската комисија за спроведување на попис во 2008 и 2009 година, работна група за упис на нови студенти при Машинскиот факултет во Скопје во 2008, 2009 и 2010 година и во работна група за промотивни активности на Факултетот/Институтот.

Во моментот е ментор на студенти на насоката ПИ, запишани во учебната 2009/2010 година и на студенти на насоката Пинф, запишани во учебната 2010/2011 година.

2.2. АНГАЖИРАНОСТ ВО ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС

Детален преглед на учеството во образовниот процес (во првиот циклус на студии) на Машинскиот факултет во Скопје преку реализација на вежбите по повеќе предмети за кандидатот м-р Мите Томов, дипл. маш. инж., е даден во следнава табела:

УЧЕБНА 2008/2009-зимски семестар					
Ред. бр	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Менаџмент и контрола на квалитет	ПИ	VII	19	2
2.	Системи за квалитет	Пинф	V	30	2
УЧЕБНА 2008/2009-летен семестар					
Ред. бр	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Основи на теорија на режење	ПИ	VI	28	2
2.	Метрологија и мерни системи	ПИ	VI	28	(две групи) 4
3.	Метрологија	Пинф	IV	23	(две групи) 4
4.	Машини и алати	ИИМ	IV	46	(две групи) 4
5.	Машинска обработка и производни системи	ТМЛ, МЗКИ, МВ, ИНД, ПТИ, ХА, ЗДК	IV	150	(седум групи) 14

6.	Машини и обработка	ТИ, АФИ	IV	50	(две групи) 4
УЧЕБНА 2009/2010-зимски семестар					
Ред. бр	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Менаџмент и контрола на квалитет	ПИ	VII	27	2
2.	Системи за квалитет	Пинф	V	18	2
УЧЕБНА 2009/2010-летен семестар					
Ред. бр	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Алати и системи алати	ПИ	VI	18	2
2.	Основи на теорија на режење	ПИ	VI	25	2
3.	Метрологија и мерни системи	ПИ	VI	23	(две групи) 4
4.	Метрологија	Пинф	IV	28	(две групи) 4
5.	Машини и алати	ИИМ	IV	49	(две групи) 4
6.	Машинска обработка и производни системи	ТМЛ, МЗКИ, МВ, ИНД. ПТИ, ХА. ЗДК	IV	203	(седум групи) 14
7.	Машини и обработка	ТИ, АФИ	IV	37	2
УЧЕБНА 2010/2011-зимски семестар					
Ред. бр	Предмет	Насока	Семестар	Број на студенти	Неделен број на часови
1.	Проектирање на технолошки процеси	ПИ	VII	21	2
2.	Системи за квалитет	Пинф	V	23	2

2.3. НАУЧНИ ТРУДОВИ ОБЈАВЕНИ ВО ЗБОРНИЦИ НА ТРУДОВИ НА МЕЃУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ

Кандидатот м-р Мите Томов, дипл.машинж., активно учествува во научноистражувачките и апликативните активности од областа на инженерингот на површината, метрологијата на геометриските големина и истражувањето на физичките појави при обработките со симнување на материјал кои се изведуваат на Институтот за производно инженерство и менаџмент, за што сведочи приложениот список на активности.

- [3]. **Tomov Mite**, Kuzinovski Mikolaj, Cichosz Piotr: Effect of sampling spacing on surface roughness parameter values. XXXII Conference on Production Engineering with foreign participants, Novi Sad, Serbia, 18-20.09.2008. ISBN: 978-86-7892-1315, pp. 481-484.
- [4]. **Tomov Mite**, Kuzinovski Mikolaj, Cichosz Piotr: Effect of evaluation length on results of surface roughness measurements. XXXII Conference on Production Engineering with foreign participants, Novi Sad, Serbia, 18-20.09.2008. ISBN: 978-86-7892-1315, pp.487-488.
- [5]. Kuzinovski Mikolaj, **Tomov Mite**, Cichosz Piotr: Effect of sampling spacing upon change of hybrid parameters values of the roughness profile (Invited Paper). 10 th International Scientific Conference, mma2009, Novi Sad, Srebia, October 9-10, 2009. ISBN: 978-86-7892-223-7, pp. 28-32.
- [6]. **Tomov Mite**, Kuzinovski Mikolaj, Cichosz Piotr: General effect of total data points number on material ratio change of the roughness profile. 10 th International Scientific Conference, mma2009, Novi Sad, Srebia, October 9-10, 2009. ISBN: 978-86-7892-223-7, pp.80-85.
- [7]. Mikolaj Kuzinovski, Neven Trajčevski, **Mite Tomov**, Piotr Cichosz: Analysis of hardware and software solutions in function of the reliability of experimental research results during investigation of cutting forces and temperature in the cutting process. 10th International

Scientific Conference "Computer Aided Engineering" 23-26 June 2010 in Szklarska Poręba, Poland. ISSN 0043-2075, pp. 148-153.

- [8]. Mikolaj Kuzinovski, Tasko Smileski, **Mite Tomov**: Solid works in function of parameter modeling on roughness from turning process. 10th International Scientific Conference "Computer Aided Engineering" 23-26 June 2010 in Szklarska Poręba, Poland. ISSN 0043-2075, pp. 154-159.
- [9]. **Mite Tomov**, Piotr Cichosz, Mikolaj Kuzinovski, Neven Trajčevski: Investigation of the function and influence of Gaussian and 2RC filters to determine the roughness profile in real periodic surfaces. IV Konferencja Naukowa, SZKOLA OBROBKI SKRAWANIEM nt. Wspolczesne problemy. Lodz, 06-08.09.2010 r., Polska. ISSN 83-920269-3-4, pp. 245-252.
- [10]. **Mite Tomov**, Piotr Cichosz, Mikolaj Kuzinovski, Neven Trajčevski: Analysis of the possible influence in determining of the roughness profile in real non-periodicals surfaces with the application of Gaussian and 2RC filters. XXXIII NAUKOWA SZKOLA OBROBKI SCIERNEJ. Lodz, 8-10.2010 r., Polska. ISSN 83-920269-4-2, pp. 359-368.
- [11]. **Mite Tomov**, Mikolaj Kuzinovski, Neven Trajčevski: Function on Gaussian and 2RC filters to determine the roughness profile in real non-periodic and periodic surfaces. 14th International Research/Expert Conference "Trends in the Development of Machinery and Associated Technology" TMT 2010, Mediterranean Cruise, 11-18 September 2010. ISSN 1840-4944, pp.9-12.

Трудовите [1] и [2] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

2.4. НАУЧНИ ТРУДОВИ ОБЈАВЕНИ ВО МЕЃУНАРОДНИ СПИСАНИЈА

- [1]. M.Kuzinovski, **M.Tomov**, P.Cichosz: Effect of sampling spacing upon change of hybrid parameters values of the roughness profile. JOURNAL OF PRODUCTION ENGINEERING. UNIVERSITY OF NOVI SAD. Faculty of Technical Sciences. Department of Production Engineering. Novi Sad, Serbia. UDK 621, ISSN 1821-4932, Volume 12, No 1, 2009, pp. 23-27.
(Трудот со број 1 од точка 2.4. е претходно презентираан на 10 th International Scientific Conference, mma2009, Novi Sad, Srebia, October 9-10, 2009, и е даден во прегледот во точка 2.3. под реден број 4. Трудот пред објавувањето во ова списание е дополнително рецензиран).
- [2]. **Tomov Mite**, Kuzinovski Mikolaj, Cichosz Piotr: General effect of total data points number on material ratio change of the roughness profile. JOURNAL OF PRODUCTION ENGINEERING. UNIVERSITY OF NOVI SAD. Faculty of Technical Sciences. Department of Production Engineering. Novi Sad, Serbia. UDK 621, ISSN 1821-4932, Volume 12, No 1, 2009, pp.41-46
(Трудот со број 2 од точка 2.4. е претходно презентираан на 10 th International Scientific Conference, mma2009, Novi Sad, Srebia, October 9-10, 2009, и е даден во прегледот во точка 2.3. под реден број 5. Трудот пред објавувањето во ова списание е дополнително рецензиран).
- [3]. Marek Kolodziej, Robert Synowiec, **Mite Tomov**: Influence of minimum quantity lubrication on technological effects of 2017A aluminium alloy turning. Technological Engineering – International Scientific Journal, ISSN 1336-5967, number 2/2010, Vol. VII, University of Zilina, Slovak Republic, pp. 18-21.
- [4]. Maciej Kowalski, Pawel Karolczak, Mirosław Pakosz, Krzysztof Zygałło, **Mite Tomov**: Analysis of the influence of drilling conditions on shape inaccuracies and the obtained surface

roughness for depp holes drilling. Technological Engineering – International Scientific Journal, ISSN 1336-5967, number 2/2010, Vol. VII, University of Zilina, Slovak Republic. pp. 25-28.

2.5. НАУЧНИ ТРУДОВИ ОБЈАВЕНИ ВО ДОМАШНИ СПИСАНИЈА

- [1]. Mikolaj Kuzinovski, Toni Tasev, **Mite Tomov**, Dariush Skalni, Stanislav Fita, Piotr Chihosh: Modernisation of the universal measuring microscope model UIM-21 supported by a processor QM–data 200. Mechanical Engineering-Scientific Journal. Faculty of Mechanical Engineering, Skopje. UDC 621, CODEN: MINSC5, ISSN 1857-5293, Vol. 27, No.1, 2008, pp.23-30.
- [2]. M. Kuzinovski , N. Trajcevski , V. Filipovski , **M. Tomov** , P. Cichosz. Monitoring system for automation of experimental researches in cutting. Mechanical Engineering-Scientific Journal. Faculty of Mechanical Engineering, Skopje. UDC 621, CODEN: MINSC5, ISSN 1857-5293, Vol. 28, No.2, 2009, pp.41-60.

2.6. ДЕЛОВИ ОД МОНОГРАФИЈА

- [1]. Piotr Cichosz, Mikolaj Kuzinovski, **Mite Tomov**. Skrawanie Duzymi Predkosciami (High speed cutting). Дел од Монографија објавена во странство со наслов SPIEKANIE MATERIAŁY NARZEDZIOWE (SINTERED TOOL MATERIALS), ISBN 978-83-931339-0-1, Krakow 2010, pp. 6-16.

2.7. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И АПЛИКАТИВНА АКТИВНОСТ

2.7.1. Научноистражувачки проекти,

- [1]. М. Кузиновски, **М. Томов (учесник)**, Х. Жебровски, П. Чихош.....: Истражување на можностите и точноста на отсликување на геометриската структура на површината од површинскиот слој со контактни профилометри. Научноистражувачки проект финансиран од Министерството за образование и наука на Република Македонија, заведен под број 13-977/3-05, 1.7.2006- 30.6.2009 година.

Научноистражувачкиот проект [1] е рецензиран и во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање-помлад асистент, но таму како проект во тек на реализација.

2.7.2. Развојно-истражувачки проекти

- [3]. М. Кузиновски, П. Чихош, Х. Жебровски, С. Фита, **М. Томов (учесник)**,.....: Разработка на методологија за едукација во областа на определувањето и проценката на неодреденоста како и грешките во мерењето. Развојно-истражувачки проект кофинансиран од Министерство за образование и наука на Република Македонија заведен под број 14-2857/1 од 19.12.2008 година. Носител на проектот Центар за истражување, развој и континуирано образование (ЦИРКО).

Развојно-истражувачките проекти [1] и [2] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

2.7.3. Стручни трудови и активности реализирани за потребите на Лабораторијата за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет при Машинскиот факултет во Скопје и за стопанството во Р. Македонија

[26]. Миколај Кузиновски, **Мите Томов** : Извештаи за изведените мерења и поправка на калапи за изработка на епрувети од цементен малтер за испитување според МКС EN 196-1:2007 за потребите на Титан Цементарница "УСЈЕ" АД - Скопје. Лабораторија за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет. Машински факултет -Скопје, од бр.07-25/0008-09 до бр.07-25/0032-09 од 14.8.2009 година, од бр.07-25/0026-10 до бр.07-25/0056-10 од 27.8.2010 година.

[27]. Миколај Кузиновски, **Мите Томов**: Поправка на универзална машина за контрола на агол тип 819K од фирмата Carl Mahr-Germany за потребите на Лабораторијата за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет. Машински факултет - Скопје, 2008-2009.

[28]. Миколај Кузиновски, Невен Трајчевски, **Мите Томов**: Проектирање и изведба на енергетско-компјутерска инсталација во Лабораторијата за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет. Машински факултет - Скопје, 2010.

[29]. Миколај Кузиновски, **Мите Томов**: Извештај од испитување на бреговито вратило од мотор на „пежо 106“ рели 1.3. за потребите на Автомобилистичка федерација на Македонија-Скопје. Лабораторија за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет, Машински факултет - Скопје, бр. 07-25/0001-10 од 13.1.2010 год.

[30]. Миколај Кузиновски, **Мите Томов**: Извештај од испитување на седло на всисен вентил на моторна главата од мотор пежо 106 рели 1.3. за потребите на Автомобилистичката федерација на Македонија-Скопје. Лабораторија за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет, Машински факултет - Скопје, бр. 07-25/0002-10 од 13.1.2010 год.

[31]. Проверка, поправка и калибрација на мерила и работни еталони за должина и агол за потребите на стопанството во Република Македонија. Машински факултет-Скопје, 2008 -2010 година.

Стручните трудови заклучно со реден број [25] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

2.8. Интерни скрипти кои се користат при реализација на вежбите

- [1]. **Мите Томов**: Метрологија, практикум за вежби. Скопје, 2009.
- [2]. **Мите Томов**: Менаџмент и контрола на квалитет, практикум за вежби. Скопје, 2009.
- [3]. **Мите Томов**: Основи на теорија на режење, практикум за вежби. Скопје, 2009.

2.9. ПОФАЛНИЦИ, ПРИЗНАНИЈА И ДИПЛОМИ

- [16]. Диплома за освоено прво место за изработен постер и презентиран научен труд со наслов "Analysis of hardware and software solutions in function of the reliability of experimental research results during investigation of cutting forces and temperature in the cutting process" на 10. Меѓународна научна конференција "Computer Aided

- Engineering” , 23-26 јуни 2010, во Шкларска Пореба, Вроцлав, Полска, од авторите Миколај Кузиновски, Невен Трајчевски, Мите Томов и Пиотр Чихош.
- [17]. Mite Tomov. Diploma for the participation in the 10-th International Scientific Conference COMPUTER AIDED ENGINEERING, 23-26.06.2010, Wroclaw, Szklarska Poreba.
- [18]. Признание на Мите Томов за придонес во развојот на Машинскиот факултет-Скопје, 19 јуни 2009 год.

Пофалниците, признанијата и дипломите со реден број од [1] до [15] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

2.10. СТУДИСКИ ПРЕСТОИ, ПОТВРДИ ЗА УЧЕСТВА НА МЕЃУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ И СЕРТИФИКАТИ

2.10.1. СТУДИСКИ ПРЕСТОИ

- [1]. Студиски престој на Вроцлавската Политехника во Полска во периодот од 25.10-30.10.2009 година.

2.10.2. ПОТВРДИ ЗА УЧЕСТВА НА МЕЃУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ

- [1]. Mite Tomov. Diploma for the participation in the 10-th International Scientific Conference COMPUTER AIDED ENGINEERING, 23-26.06.2010, Wroclaw, Szklarska Poreba.
- [2]. Потврда за учество на 10-та Интернационална научна конференција mma 2009 год, на која се презентирани начните трудови: “Effect of sampling spacing upon change of hybrid parameters values of the roughness profile (Invited Paper)” и “General effect of total data points number on material ratio change of the roughness profile”.

2.11. СЕРТИФИКАТИ

- [4]. СЕРТИФИКАТ доделен на Мите Томов за учество на Обука за оценувачи по стандардот МКС EN ISO/IEC 17025:2006, 22-24 септември 2010, Институт за акредитација на Република Македонија.

Сертификатите со реден број од [1] до [3] се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 940, стр. 39-49, од 15.4.2008 год., при изборот во соработничко звање-помлад асистент.

3. 3. М-р ЦВЕТАНКА РИСТИЌ дипл. сообр. инж.

3.1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Родена е на 12.5.1970 година во Скопје, Р. Македонија. Дипломирала на Техничкиот факултет во Битола, отсек за патен сообраќај и транспорт со средна оценка 7,57 и се стекнала со звањето дипломиран сообраќаен инженер. Главни предмети на студирањето на кандидатката биле: безбедност и планирање на сообраќајот, бавен градски сообраќај, менаџмент и логистика на транспорт, моторни возила, автобази и автостаници, информатика и др. Во 2006 година се запишала на постдипломски студии на Техничкиот факултет во Битола, на отсекот за индустриско инженерство и менаџмент. На 2.6.2009 год. го одбрала својот магистерски труд со наслов „Менаџмент на снабдувачки синџир како ефикасен и ефективен фактор кој влијае врз производствениот и транспортниот процес“ и се стекнала со звањето магистер по индустриско инженерство и менаџмент. Постдипломските студии ги има завршено со средна оценка 9,85. Во пријавата набележано е дека на Педагошкиот факултет во Скопје ги завршила трите испити за доквалификација, и тоа: педагогија,

психологија и методика, за што не доставила доказ. Во април 2008 година го положила и стручниот испит, спроведен од страна на Министерството за образование и наука, за што исто така нема доставено соодветен доказ. Во периодот од 1992 до 1995 година, кандидатката во пријавата споменува дека се стекнала со дипломи за: комуникација и одлично познавање на англискиот јазик (Proficiency in English), издадена од Универзитетот во Кембриџ, компјутери (Word Processing and Typewriting) од Питман институтот (Pitman Examinations Institute) со минимум брзина од 25 збора во минута на англиски и за предавање на англиски јазик како втор јазик, "TEFL," издадено од Англискиот центар за јазици – Лондон, но за овие дипломи нема доставено докази.

Својата работна кариера кандидатката ја започнува во "S & M Assessors", Consulting Engineers and Claims Assessors, Slough, UK, - Инженерска консултантска фирма, како техничка секретарка на инженери во периодот од 1992 до 1997 година, но и за ова не е доставен доказ. Во рамките на овој ангажман ги изведувала следниве активности: подготовка на фајлови за осигурителни компании, наплаќање на овие компании, чување на извештаи, средување на документи за осигурителни компании, самостојно работење, организирање на состаноци и давање извонредни услуги на странките во поглед на проценка на штета за нивните возила. Во периодот од 1998 до 2002 година е ангажирана како наставник по англиски јазик во "Soros" – International House", школа за странски јазици во Скопје, но недостасува доказ. Во рамките на овој ангажман ги изведувала следниве активности: предавање на англискиот јазик на сите групи на возрасти (деца и возрасни) и на сите степени од елементарен (Elementary) до напреден (Advanced) англиски јазик; тестирање на ученици и нивно распоредување во соодветен степен, правење на распоред на часови, планирање и подготовка на часови користејќи различна литература, со цел да се создаде атмосфера во која учениците на забавен начин би го прошириле своето знаење на јазикот, тестирање на учениците за пишување, зборување и читање на секои две недели, при тоа фокусирајќи се на нивните слабости, како и нивно решавање и подобрување на знаењето; организирање и спроведување на сесии, семинари и презентации за доградба на наставници; надзорник/администратор за студенти кои го полагаат институционалниот TOFEL, IELTS и други тестови. Во периодот од 2002 до 2004 година е ангажирана во "Lexis" – Скопје, центар за странски јазици, како наставник по англиски јазик, за што нема доставено соодветна потврда. Во назначениот период, главни обврски на кандидатката биле: предавање на англиски јазик на деца и возрасни од сите степени, правење на распоред и програми за „Elementary Intermediate and Advance" степени, при што секој степен имал за цел да им овозможи на студентите самостојно да владеат со јазикот кон крајот на секој завршен курс; подготвување на часови користејќи разновиден материјал од областа на предавање на јазикот; подготвување на интензивни курсеви за бизнисмени и професионалци за кои способноста за комуницирање на англиски јазик е од витално значење за нивната работа.

Кандидатката во периодот од 2004 до 2006 година во пријавата споменува дека била ангажирана од страна на Факултетот за технички науки во Битола, одсек за патен сообраќај и транспорт, како асистент на професорите за изготвување на експертиза на сообраќајни незгоди, но не го поткрепува тоа со соодветен документ. Нејзините задачи биле: компјутерска обработка на извештај, фотографирање на местото на настанот, истражување на технички перформанси на возилата потребни за анализа на динамиката на возилата како и пресметка на брзината; изготвување на книгите „Безбедност на сообраќајот 1 и 2" за потребите на одсекот.

Од 2006 година до сега работи како наставник по сообраќајни предмети во СУГС „Владо Тасевски" – Скопје, но и за ова не е доставена соодветна потврда. Главни работни обврски на кандидатката пос нејзиното вработување како наставник по сообраќајни предмети се: предавање на ученици од прва до четврта година за занимање: техничар за транспорт и шпедиција. Предмети кои ги предавала се следни: технологија на патен транспорт, технологија на воден и воздушен транспорт, комбиниран транспорт, логистика,

сообраќајна инфраструктура и превозни средства: Покрај секојдневните подготовки на наставниот час и одржување на часот, ангажирана е од страна на сообраќајниот актив за следниве активности: подготовка на сообраќаен квиз, преводи од англиски на македонски од областа на патниот и железничкиот сообраќај, подготовка на ученици кои учествуваат на сообраќајните натпревари во Република Македонија, изнаоѓање на фирми и соработка со нив за ангажирање на учениците во своите фирми како дел од практичната настава, подготовка на материјали за вонредни студенти, како и ментор на ученици за државен натпревар од сообраќајната струка.

Дополнителни активности во рамките на образованието е изработка на стандардизирани тестови по предметот технологија на патен транспорт за втора и трета година за потребите на Бирото за развој; изработка на прашања за државна матура по предметот технологија на патен транспорт; изготвување на интерни скрипти за неколку стручни предмети и слично.

Учествува во спроведувањето на модуларната обука за подготовка на кадар за мехатронички системи, односно подготовка на наставен план и програма за сервисер на мехатронички системи, како и одржување на обука во рамките на училиштето. За оваа обука била ангажирана како соработник да подготви и да одржи предавања од областа на одржувањето и менаџментот на машините во индустриските системи.

Кандидатката е ангажирана и хонорарно како независен наставник и преведувач по англиски јазик за одредени преводи како што се преведување на книги за потребите на Економскиот факултет - „Математика и статистика“; за Техничкиот факултет во Битола, отсек за патен транспорт; брошури за политички и бизнис-цели, извештаи за фармацевтски и медицински цели итн. Преводите се од македонски на англиски и од англиски на македонски јазик, но тоа не е поткрепено со соодветна документација.

Во пријавата кандидатката набележува дека има одлично познавање на англискиот (пишан и говорен), српскиот и хрватскиот јазик и основни познавања на германскиот јазик, за што и во овој случај изостануваат соодветни потврди. Има одлично познавање на MS Office XP, Auto Cad 2004, Adobe Photoshop, Power Point, како и сите други канцелариски машини. Исто така се наведува дека има Сертификат за завршена обука за „Менаџмент во училница“, „Електронско оценување, софтверската програма LINUX, и „Лидерство и комуникација“, организирана од американската "Hope Fellowship" програма, но нема доказ. Кандидатката набележува дека посетувала Семинар за „Supply Chain Managment and Value Chain Control“, организирана од „Sintef foundation for technology and society“, но и во овој случај нема доказ.

Во пријавата се наведува дека поседува возачка дозвола од „Б“ категорија со дваесет години искуство, без сообраќајна незгода или штета на трети лица, како и поседување на британска возачка дозвола.

Кандидатката има професионални активности во следниве здруженија: Сојуз на сообраќајни инженери на Македонија, Инженерска институција на Македонија и Хрватско научно друштво за сообраќај (HRVATSKO ZNANSTVENO DRUSTVO ZA PROMET – HZDP).

3.2. ЕКСПЕРТИЗИ НА СООБРАЌАЈНИ НЕЗГОДИ

Кандидатката во пријавата доставува список на реализирани стручни трудови-експертизи, но не ги доставила нив (експертизите). Согласно со доставениот список, станува збор за следниве експертизи:

- [1]. Ристиќ, Б., Данчевска, В., Ристиќ, Ц., „Експертиза за сообраќајна незгода“, Основен суд Скопје I, 2004.
- [2]. Ристиќ, Б., Златковски, С., Данчевска, В., Ристиќ, Ц., „Експертиза за сообраќајна незгода“, Основен суд Скопје II, 2005.

[3]. Ристик, Б., Данчевска, В., Ристик, Ц., „Експертиза за сообраќајна незгода“, Основен суд Скопје I, 2006.

[4]. Ристик, Б., Данчевска, В., Ристик, Ц., „Експертиза за сообраќајна незгода“, Основен суд Тетово, 2006.

[5]. Ристик, Б., Данчевска, В., Ристик, Ц., Буневска, Ј., „Експертиза за сообраќајна незгода“, Основен суд Битола, 2008.

3.3. УЧЕБНИЦИ

[1]. Ристик, Ц., Ристик, М., „Технологија на патен транспорт“ за трета година сообраќајна струка, техничар за транспорт и шпедиција, Скопје, 2010.

3.3. РЕЦЕНЗИИ НА УЧЕБНИЦИ

[1]. Данчевска, В., Ристик, Ц., Василевски Б., Рецезенти за учебници „Технологија на воден и воздушен транспорт“, „Шпедиција и шпедициско работење“, и „Превозни средства“, Министерство за образование и наука, 2010.

За извршената рецензија не е доставен доказен материјал.

3.4. ТРУДОВИ ПРЕЗЕНТИРАНИ НА СИМПОЗИУМИ

[1]. Ристик, Ц., „Можности за воведување на сообраќајно - техничко образование во средните училишта во Р.Македонија“, Симпозиум во Охрид, „Интердисциплинарност на логистиката и сообраќајот“, август 2010.

4. КОМПАРАТИВНА СПОРЕДБА НА ПРИЈАВЕНИТЕ КАНДИДАТИ

Имајќи го предвид фактот дека за две соработнички места има пријавено тројца кандидати, Комисијата одлучи да направи бодирање на приложените активности на кандидатите и да го прикаже како споредбена анализа.

Критериумите и начинот на оценување Комисијата ги усвои според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавени во Универзитетскиот гласник бр. 138 од 6.7.2009 година. Во споредбената анализа се оценуваат сите досегашни активности на кандидатите за кои имаат доставено доказ (односно еден примерок од нив), согласно со условите во објавениот конкурс.

Составен дел од овој извештај се и трите Обрасци кон извештајот за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, соодветно за тројцата кандидати, каде што се прикажани вкупните поени од соодветните дејности за кандидатите.

	М-р Бојан Јовановски, дип.маш.инж.	М-р Мите Томов, дип.маш.инж.	М-р Цветанка Ристик, дип.сооб.инж.
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	54.19	44.99	6.00
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	37.40	58.40	5.00
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0.00	0.00	0.00
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	17.50	36.00	0.00
ВКУПНО:	109,09	140,39	11,00

•

Врз основа на погоре изнесеното, како и врз основа на Законот за работните односи, Законот за високото образование, Правилникот за единствените критериуми за избор во наставно- научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Статутот на Машинскиот факултет во Скопје, Рецензентската комисија има посебно задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, кандидатите м-р Бојан Јованоски, дипл.маш.инж. и м-р Мите Томов, дипл.маш.инж., да бидат избрани во соработничкото звање асистент.

1. Проф. д-р Владимир Дуковски с.р.
2. Проф.д-р Миколај Кузиновски с.р.
3. Проф. д-р Роберт Миновски с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **БОЈАН ДЕЛЧО ЈОВАНОВСКИ**
Институција: Машински факултет –Скопје, Институт за производно инженерство и менаџмент
Научна област: Облас што ја покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		
Ред. број	Назив на активностa	Поени
	Одржување на вежби на прв циклус на студии	
1.	Производни системи 1 (2008/2009 зимски)	0.9
2.	Основи на менаџмент 1(2008/2009 зимски)	0.9
3.	Менаџмент на технолошкиот развој (2008/2009 зимски)	0.9
4.	Производни системи (2008/2009 зимски)	0.9
5.	Менаџмент (2008/2009 зимски)	0.9
6.	Операциски истражувања 1 (2008/2009 зимски)	1.35
7.	Менаџмент информациски системи (2008/2009 зимски)	1.8
8.	Основи на менаџмент 2 (2008/2009 летен)	0.9
9.	Проектирање на информациски системи (2008/2009 летен)	0.9
10.	Проектен менаџмент (2008/2009 летен)	1.35
11.	Производни системи 2 (2008/2009 летен)	0.9
12.	Операциски истражувања 2 (2008/2009 летен)	0.9
13.	Менаџмент на одржувањето (2008/2009 летен)	0.9
14.	Производни системи 1(2009/2010 зимски)	0.9
15.	Основи на менаџмент 1(2009/2010 зимски)	0.9
16.	Менаџмент на технолошкиот развој (2009/2010 зимски)	0.9
17.	Производни системи (2009/2010 зимски)	0.9
18.	Менаџмент (2009/2010 зимски)	0.9
19.	Операциски истражувања 1 (2009/2010 зимски)	1.35
20.	Менаџмент информациски системи (2009/2010 зимски)	1.8
21.	Деловна информатика (2009/2010 зимски)	1.35
22.	Основи на менаџмент 2 (2009/2010 летен)	0.9

23.	Проектирање на информациски системи (2009/2010 летен)	0.9
24.	Проектен менаџмент (2009/2010 летен)	1.35
25.	Производни системи 2 (2009/2010 летен)	0.9
26.	Операциски истражувања 2 (2009/2010 летен)	0.9
27.	Менаџмент на одржувањето (2009/2010 летен)	0.9
28.	Ергономија (2009/2010 летен)	0.9
29.	Производни системи I (2010/2011 зимски)	0.9
30.	Основи на менаџмент I (2010/2011 зимски)	0.9
31.	Менаџмент на технолошкиот развој (2010/2011 зимски)	0.9
32.	Производни системи (2010/2011 зимски)	0.9
33.	Менаџмент (2010/2011 зимски)	0.9
34.	Операциски истражувања I (2010/2011 зимски)	1.35
35.	Менаџмент информациски системи (2010/2011 зимски)	1.8
36.	Деловна информатика (2010/2011 зимски)	1.35
	Одржување на теренска настава	
37.	Теренска настава со студентите од насоките ИИМ, ПИ и ПИНФ, Словенија 2009	0.04
38.	Теренска настава со студентите од насоките ИИМ, ПИ, ПИНФ и МХТ, Бугарија 2010	0.04
	Одржување на вежби на втор циклус на студии	
39.	Моделирање и симулации на деловните процеси (2010/2011 зимски)	0.9
	Консултации со студенти	
40.	Консултации со студенти 2008/2009, (524 студенти)	1.05
41.	Консултации со студенти 2009/2010, (618 студенти)	1.24
42.	Консултации со студенти 2010/2011, (337 студенти)	0.67
	Интерна скрипта од вежби	
43.	Миновски Р., Јованоски Б.: „Прирачникот со задачи за производни системи (проектирање на производните системи)“ - второ издание, учебно помагало, Машински факултет, Скопје, 2010.	3
44.	Миновски Р., Јованоски Б.: „Прирачникот со задачи за производни системи (подготовка на производството)“, учебно помагало, Машински факултет, Скопје, 2010	3
45.	Интерни скрипти рецензирани во Билтенот на Универзитетот "Св Кирил и Методиј" во Скопје број 940, страна 39-49, од 15.04.2008 год. при изборот во соработничко звање полмад асистент.	6
	Вкупно:	54.19

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ		
Ред. број	Назив на активността	Поени
1.	Одбранета магистерска теза: “Оптимирање на процесот на реструктурирање на претпријатијата со примена на симулација”- Машински факултет Скопје, 2009.	4
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор.	
2.	Jovanoski D., Minovski R., Jovanoski B.: “Quality management in the universities - an example from Macedonia”, International Journal Total Quality Management & Excellence. YU ISSN 1452-0680. No. 3, Vol 37,2009.	4.8
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание.	
3.	Minovski R., Jovanoski B.: “Methodology for overall company restructuring and the simulation as added value”, WINGBusiness p. 12-17, TU Graz, October 2008, Austria.	3.6
4.	Лазаревска Т., Поленаковиќ Р., Курчиев А., Јованоски Б., Велковски Т., Јовановски Б.: „Претприемништвото во Македонија“, Македонска развојна фондација за претпријатија, 2009.	2.4
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир.	
5.	Трудови рецензирани во Билтенот на Универзитетот “Св Кирил и Методиј” во Скопје број 940, страна 39-49, од 15.04.2008 год. при изборот во соработничко звање полмад асистент.	2.8
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор.	
6.	Smilevski C., Minovski R., Jovanoski B.: “Improvement of the COMPASS methodology with emphasis on the company management”, Industrial Systems 2008, p. 481-486, Novi Sad, Serbia.	2.4
7.	Minovski R., Jovanoski B.: “Generating optimal solutions for enterprise restructuring using simulation”, XVI International scientific and practical conference- Enterprise management: Diagnostics, strategy, effectiveness, Tallinn, Estonia, 2008.	2.7
8.	Jovanoski B., Minovski R.: “Simulation – a tool for optimization of some problems in the process of enterprise restructuring”, IIIrd International Conference on Entrepreneurship, Innovation and Regional Development- ICEIRD 2010, Novi Sad, Serbia May 2010.	2.7
9.	Трудови рецензирани во Билтенот на Универзитетот “Св Кирил и Методиј” во Скопје број 940, страна 39-49, од 15.04.2008 год. при изборот во соработничко звање полмад асистент.	12
	Вкупно:	37.40

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ		
Ред. број	Назив на активността	Поени
	Експертски активности: евалуација, сручна ревизија, супервизија	
1.	“Network of food processing SMEs in Styria and Macedonia for an international competitiveness – MAKfoodS”, финансиран од Austrian Development Agency, 2007-2009.	1
2.	“South-East European Co-operation of Innovation and Finance Agencies” финансиран од	1

	програмата The South East Europe Transnational Cooperation Programme. 2009-2011.	
3.	Активности рецензирани во Билтенот на Универзитетот "Св Кирил и Методиј" во Скопје број 940, страна 39-49, од 15.04.2008 год. при изборот во соработничко звање полмад асистент.	1
4.	Делчо Јованоски, Роберт Миновски, Бојан Јованоски. Континуирано подобрување во работењето на Агенцијата за поддршка на претприемништвото во Република Македонија, семинар, март-април 2009, Скопје.	1
5.	Делчо Јованоски, Роберт Миновски, Бојан Јованоски. Подобрување на продуктивноста на малите и средни претпријатија, семинар, ноември 2010, Охрид.	1
6.	Бојан Јованоски. Генерирање бизнис идеи, обука, Центар за развој на нови бизниси при УКИМ, 2009 и 2010 Скопје.	2
7.	Бојан Јованоски. Виртуелни фирми, обука, Центар за развој на нови бизниси при УКИМ. 2009 и 2010 Скопје.	2
	Изготвување и пријавување на научни/образовни национални проекти	
8.	Роберт Миновски, Делчо Јованоски, Мери Цуцуловска, Катерина Митковска - Трендова, Бојан Јованоски. Прилог кон методолошката поддршка на постојаното подобрување на процесите, Министерство за образование и наука на Република Македонија, 2010, Скопје.	0,5
	Изготвување и пријавување на научни/образовни меѓународни проекти	
9.	Роберт Миновски, Делчо Јованоски, Бојан Јованоски. Комбиниран симулациски модел како поддршка при стратетиското одлучување, македонско-австриски билатерален предлог-проект, Министерство за образование и наука на Република Македонија, 2010, Скопје.	1
10.	Delcho Jovanoski, Robert Minovski, Bojan Jovanoski, Towards Sustainable Quality Management at Universities, TEMPUS. 2010, Skopje.	1
	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	
11.	Учество во промотивни активности на факултетот -2008 год.	0,5
12.	Учество во промотивни активности на факултетот -2009 год.	0,5
13.	Учество во промотивни активности на факултетот -2010 год.	0,5
	Дејности од поширок интерес	
	Член на факултетска комисија	
14.	Факултетска комисијата за спроведување на попис во 2008 година	0,5
15.	Факултетска комисијата за спроведување на попис во 2009 година	0,5
16.	Факултетска комисијата за спроведување на попис во 2010 година	0,5
17.	10-ти Експертски форум: Предизвици и решенија за одржлив развој во земјите од СЕИ регионот, 7-8 ноември 2008, Скопје.	1
18.	11-ти Експертски форум: ИПА фондови за стимулирање на економската транзиција и поддршка на пазарната економија, 11 ноември 2009, Скопје.	1
19.	12-ти Експертски форум: Инструменти на Европската Унија за поддршка и развој на малите и средни претпријатија, 29 ноември 2010, Скопје.	1
	Вкупно:	17.50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	54.19
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	37.40
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0.00
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	17.50
Вкупно:	109.09

Членови на комисијата:

1. Проф. д-р Владимир Дуковски с.р.
2. Проф.д-р Миколај Кузиновски с.р.
3. Проф. д-р Роберт Миновски с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **МИТЕ БОЈЧО ТОМОВ**
Институција: Машински факултет – Скопје, Институт за производно инженерство и менаџмент
Научна област: Облас што ја покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		
Ред. број	Назив на активностa	Поени
	Одржување на вежби на прв циклус на студии	
1.	Менаџмент и контрола на квалитет (2008/2009-зимски)	0,9
2.	Системи за квалитет (2008/2009-зимски)	0,9
3.	Основи на теорија на режење (2008/2009-летен)	0,9
4.	Метрологија и мерни системи (2008/2009-летен)	1,8
5.	Метрологија (2008/2009-летен)	1,8
6.	Машини и алати (2008/2009-летен)	1,8
7.	Машинска обработка и производни системи (2008/2009-летен)	6,3
8.	Машини и обработка (2008/2009-летен)	1,8
9.	Менаџмент и контрола на квалитет (2009/2010-зимски)	0,9
10.	Системи за квалитет (2009/2010-зимски)	0,9
11.	Алати и системи алати (2009/2010-летен)	0,9
12.	Основи на теорија на режење (2009/2010-летен)	0,9
13.	Метрологија и мерни системи (2009/2010-летен)	1,8
14.	Метрологија (2009/2010-летен)	1,8
15.	Машини и алати (2009/2010-летен)	1,8
16.	Машинска обработка и производни системи (2009/2010-летен)	6,3
17.	Машини и обработка (2009/2010-летен)	0,9
18.	Проектирање на технолошки процеси (2010/2011-зимски)	0,9
19.	Системи за квалитет (2010/2011-зимски)	0,9
20.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа	0,1
	Консултации со студенти	
21.	Консултации со студенти 2008/2009, (374 студенти)	0,75
22.	Консултации со студенти 2009/2010, (428 студенти)	0,86

23.	Консултации со студенти 2010/2011, (44)	0,08
	Интерна скрипта од вежби	
24.	Метрологија, практикум за вежби, Скопје 2009.	3
25.	Менаџмент и контрола на квалитет, практикум за вежби, Скопје 2009.	3
26.	Основи на теорија на режење, практикум за вежби, Скопје 2009.	3
	Вкупно:	44.99

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		
Ред. број	Назив на активностa	Поени
1.	Одбранета магистерска теза: Истражување на можностите и точноста на отсликување на топографијата на површината со примена на контактни профилометри"-Машински факултет Скопје, 2008.	4
	Учесник во национален научен проект.	
2.	М. Кузиновски, М. Томов (учесник), Х. Жебровски, П. Чихош.....: Истражување на можностите и точноста на отсликување на геометриската структура на површината од површинскиот слој со контактни профилометри. Научноистражувачки проект финансиран од Министерството за образование и наука на Република Македонија, заведен под број 13-977/3-05. 1.7.2006- 30.6.2009 година.	3
	Дел од монографија објавен во странство.	
3.	Piotr Cichosz, Mikolaj Kuzinovski, Mite Tomov : Skrawanie Duzymi Predkosciami (High speed cutting). Дел од Монографија објавена во странство со наслов SPIEKANIE MATERIAŁY NARZĘDZIOWE (SINTERED TOOL MATERIALS), ISBN 978-83-931339-0-1, Krakow 2010, pp. 6-16.	6
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор.	
4.	M.Kuzinovski, M.Tomov , P.Cichosz: Effect of sampling spacing upon change of hybrid parameters values of the roughness profile. JOURNAL OF PRODUCTION ENGINEERING. UNIVERSITY OF NOVI SAD. Faculty of Technical Sciences. Department of Production Engineering. Novi Sad, Serbia. UDK 621, ISSN 1821-4932, Volume 12, No 1, 2009, pp. 23-27.	4.8
5.	Tomov Mite , Kuzinovski Mikolaj, Cichosz Piotr: General effect of total data points number on material ratio change of the roughness profile. JOURNAL OF PRODUCTION ENGINEERING. UNIVERSITY OF NOVI SAD. Faculty of Technical Sciences. Department of Production Engineering. Novi Sad, Serbia. UDK 621, ISSN 1821-4932, Volume 12, No 1, 2009, pp.41-46.	4.8
6.	Marek Kolodziej, Robert Synowiec, Mite Tomov : Influence of minimum quantity lubrication on technological effects of 2017A aluminium alloy turning. Technological Engineering – International Scientific Journal, ISSN 1336-5967, number 2/2010, Vol. VII, University of Zilina, Slovak Republic, pp. 18-21.	4.8
7.	Maciej Kowalski, Pawel Karolczak, Mirosław Pakosz, Krzysztof Zygałdo, Mite Tomov : Analysis of the influence of drilling conditions on shape inaccuracies and the obtained surface roughness for deep holes drilling. Technological Engineering – International Scientific Journal, ISSN 1336-5967, number 2/2010, Vol. VII, University of Zilina, Slovak Republic. pp. 25-28.	3.6
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно	

	списание.	
8.	Mikolaj Kuzinovski, Toni Tasev, Mite Tomov, Dariush Skalni, Stanislav Fita, Piotr Chihosh: Modernisation of the universal measuring microscope model UIM-21 supported by a processor QM-data 200. Mechanical Engineering-Scientific Journal. Faculty of Mechanical Engineering, Skopje. UDC 621, CODEN: MINSC5, ISSN 1857-5293, Vol. 27, No.1, 2008, pp.23-30.	2.4
9.	M. Kuzinovski, N. Trajčevski, V. Filipovski, M. Tomov, P. Cichosz. Monitoring system for automation of experimental researches in cutting. Mechanical Engineering-Scientific Journal. Faculty of Mechanical Engineering, Skopje. UDC 621, CODEN: MINSC5, ISSN 1857-5293, Vol. 28, No.2, 2009, pp.41-60.	2.4
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир.	
10.	Tomov Mite, Kuzinovski Mikolaj, Cichosz Piotr: Effect of sampling spacing on surface roughness parameter values. XXXII Conference on Production Engineering with foreign participants, Novi Sad, Serbia, 18-20.09.2008. ISBN: 978-86-7892-1315, pp. 481-484.	1.6
11.	Tomov Mite, Kuzinovski Mikolaj, Cichosz Piotr: Effect of evaluation length on results of surface roughness measurements. XXXII Conference on Production Engineering with foreign participants, Novi Sad, Serbia, 18-20.09.2008. ISBN: 978-86-7892-1315, pp.487-488.	1.6
12.	Трудови рецензирани во во Билтенот на Универзитетот "Св Кирил и Методиј" во Скопје број 940, страна 39-49, од 15.04.2008 год. при изборот во соработничко звање полмад асистент.	2.4
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор.	
13.	Kuzinovski Mikolaj, Tomov Mite, Cichosz Piotr: Effect of sampling spacing upon change of hybrid parameters values of the roughness profile (Invited Paper). 10 th International Scientific Conference, mma2009, Novi Sad, Srebia, October 9-10, 2009. ISBN: 978-86-7892-223-7, pp. 28-32.	2.4
14.	Tomov Mite, Kuzinovski Mikolaj, Cichosz Piotr: General effect of total data points number on material ratio change of the roughness profile. 10 th International Scientific Conference, mma2009, Novi Sad, Srebia, October 9-10, 2009. ISBN: 978-86-7892-223-7, pp.80-85.	2.4
15.	Mikolaj Kuzinovski, Neven Trajčevski, Mite Tomov, Piotr Cichosz: Analysis of hardware and software solutions in function of the reliability of experimental research results during investigation of cutting forces and temperature in the cutting process. 10th International Scientific Conference "Computer Aided Engineering" 23-26 june 2010 in Szklarska Poręba, Poland. ISSN 0043-2075, pp. 148-153.	1.8
16.	Mikolaj Kuzinovski, Tasko Smileski, Mite Tomov: Solid works in function of parameter modeling on roughness from turning process. 10th International Scientific Conference "Computer Aided Engineering" 23-26 june 2010 in Szklarska Poręba, Poland. ISSN 0043-2075, pp. 154-159	2.4
17.	Mite Tomov, Piotr Cichosz, Mikolaj Kuzinovski, Neven Trajčevski: Investigation of the function and influence of Gaussian and 2RC filters to determine the roughness profile in real periodic surfaces. IV Konferencja Naukowa, SZKOLA OBROBKI SKRAWANIEM nt. Wspolczesne problemy. Lodz, 06-08.09.2010 r., Polska. ISSN 83-920269-3-4, pp. 245-252.	1.8
18.	Mite Tomov, Piotr Cichosz, Mikolaj Kuzinovski, Neven Trajčevski: Analysis of the possible influence in determining of the roughness profile in real non-periodicals surfaces with the application of Gaussian and 2RC filters. XXXIII NAUKOWA SZKOLA OBROBKI SCIERNEJ. Lodz, 8-10.2010 r., Polska. ISSN 83-920269-4-2, pp. 359-368.	1.8
19.	Mite Tomov, Mikolaj Kuzinovski, Neven Trajčevski: Function on Gaussian and 2RC filters to determine the roughness profile in real non-periodic and periodic surfaces. 14 th International Research/Expert Conference "Trends in the Development of Machinery and Associated Technology" TMT 2010, Mediterranean Cruise, 11-18 September 2010. ISSN 1840-4944, pp.9-12.	2.4
	Учество на научен/стручен собир со реферат	

20.	Потврда на Мите Томов за учество на 10-та Интернационална научна конференција mma 2009 год, на која се презентирани научните трудови: "Effect of sampling spacing upon change of hybrid parameters values of the roughness profile (Invited Paper)" i "General effect of total data points number on material ratio change of the roughness profile".	1
21.	Mite Tomov. Diploma for the participation in the 10-th International Scientific Conference COMPUTER AIDED ENGINEERING, 23-26.06.2010, Wroclaw. Szklarska Poreba.	1
Вкупно:		58.40

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ		
Ред. број	Назив на активноста	Поени
	Експертски активности: евалуација, сручна ревизија, супервизија	
1.	М. Кузиновски, П. Чихош, Х. Жебровски, С. Фита, М. Томов (учесник),..... Разработка на методологија за едукација во областа на определувањето и проценката на неодреденоста како и грешките во мерењето. Развојно-истражувачки проект кофинансиран од Министерство за образование и наука на Република Македонија заведен под број 14-2857/1 од 19.12.2008 година. Носител на проектот Центар за истражување, развој и континуирано образование (ЦИРКО).	1
2.	Миколај Кузиновски, Мите Томов : Извештаи за изведените мерења и поправка на калапи за изработка на спрувети од цементен малтер за испитување според МКС EN 196-1:2007 за потребите на Титан Цементарница "УСЈЕ" АД - Скопје. Лабораторија за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет. Машински факултет -Скопје, од бр.07-25/0008-09 до бр.07-25/0032-09 од 14.08.2009 година, од бр.07-25/0026-10 до бр.07-25/0056-10 од 27.08.2010 година.	1
3.	Миколај Кузиновски, Мите Томов: Поправка на универзална машина за контрола на агол тип 819К од фирмата Carl Mahr-Germany за потребите на Лабораторијата за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет. Машински факултет - Скопје, 2008-2009.	1
4.	Миколај Кузиновски, Невен Трајчевски, Мите Томов: Проектирање и изведба на енергетско-компјутерска инсталација во Лабораторијата за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет. Машински факултет - Скопје, 2010.	1
5.	Миколај Кузиновски, Мите Томов: Извештај од испитување на бреговито вратило од мотор на Пежо 106 рели 1.3. за потребите на Автомобилистичка Федерација на Македонија-Скопје. Лабораторија за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет, Машински факултет - Скопје, бр. 07-25/0001-10 од 13.1.2010 год.	1
6.	Миколај Кузиновски, Мите Томов: Извештај од испитување на седло на всисен вентил на моторна главата од мотор пежо 106 рели 1.3. за потребите на Автомобилистичка Федерација на Македонија-Скопје. Лабораторија за метрологија на геометриски карактеристики и истражување на квалитет, Машински факултет - Скопје, бр. 07-25/0002-10 од 13.1.2010 год.	1
7.	Проверка, поправка и калибрација на мерила и работни еталони за должина и агол за потребите на стопанството во Република Македонија. Машински факултет-Скопје, 2008 -2010 година.	1
8.	Трудови/активности рецензирани во Билтенот на Универзитетот "Св Кирил и Методиј" во Скопје број 940, страна 39-49, од 15.04.2008 год. при изборот во соработничко звање полмад асистент.	27

	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	
9.	Учество во промотивни активности на факултетот -2008 год.	0.5
10.	Учество во промотивни активности на факултетот -2009 год.	0.5
11.	Учество во промотивни активности на факултетот -2010 год.	0.5
	Дејности од поширок интерес	
	Студиски престој	
12.	Студиски престој на Вроцлавската Политехника во Полска во периодот од 25.10-30.10.2009 година.	0.5
	Член на факултетска комисија	
13.	Факултетска комисијата за спроведување на попис во 2008 година	0.5
	Факултетска комисијата за спроведување на попис во 2009 година	0.5
	Вкупно:	37.00

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	44.99
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	58.40
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0.00
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	36.00
Вкупно:	140.39

Членови на комисијата:

1. Проф. д-р Владимир Дуковски с.р.

2. Проф.д-р Миколај Кузиновски с.р.

3. Проф. д-р Роберт Миновски с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **ЦВЕТАНКА БОРА РИСТИЌ**
Институција: Машински факултет – Скопје, Институт за производно инженерство и менаџмент
Научна област: Облас што ја покрива Институтот за производно инженерство и менаџмент

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		
Ред. број	Назив на активностa	Поени
	Основен школски или средношколски учебник	
1.	Ристиќ, Ц., Ристиќ, М., „Технологија на патен транспорт“ за трета година сообраќајна струка, техничар за транспорт и шпедиција, Скопје, 2010.	6
	Вкупно:	6.00

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		
Ред. број	Назив на активностa	Поени
1.	Одбранета магистерска теза: „Менаџмент на снабдувачки синџир како ефикасен и ефективен фактор кој влијае врз производствениот и транспортниот процес“, Техничкиот факултет – Битола, 2009.	4
	Учество на научен/стручен собир со реферат	
2.	Ристиќ, Ц., „Можности за воведување на сообраќајно - техничко образование во средните училишта во Р.Македонија“, Симпозиум во Охрид, „Интердисциплинарност на логистиката и сообраќајот“, август, 2010.	1
	Вкупно:	5.00

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		6.00
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		5.00
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ		0.00
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		0.00
Вкупно:		11.00

Членови на комисијата:

1. Проф. д-р Владимир Дуковски с.р.
2. Проф.д-р Миколај Кузиновски с.р.
3. Проф. д-р Роберт Миновски с.р.

**РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ДИГИТАЛНИТЕ МЕДИУМИ И СТРАТИФИКАЦИЈАТА
НА МУЗИЧКАТА КУЛТУРА НА ТИНЕЈДЕРСКАТА
ПОПУЛАЦИЈА ВО СКОПЈЕ, ГЛАВНИОТ ГРАД НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ВО 2009 ГОДИНА“,
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ТРЕНА ЈОРДАНОСКА**

Наставно-научниот совет на Факултетот за музичка уметност во Скопје донесе решение за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Димитрије Бужаровски, вонр. проф. д-р Петар Атанасов, вонр. проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја, вонр. проф. д-р Ганка Цветанова и вонр. проф. д-р Аида Ислам за оцена на докторската дисертација „Дигиталните медиуми и стратификацијата на музичката култура на тинејдерската популација во Скопје, главниот град на Република Македонија, во 2009 година“ од м-р Трена Јорданоска.

Рецензентската комисија го разгледа трудот и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација „Дигиталните медиуми и стратификацијата на музичката култура на тинејдерската популација во Скопје, главниот град на Република Македонија, во 2009 година“ од м-р Трена Јорданоска содржи 260 страници во кои се вклучени: апстрактот на македонски и англиски јазик, благодарноста, списокот на 118 табели и 9 графички прикази, содржината, петте поглавја (вовед во проблемот, преглед на литература, метод, резултати и заклучоци), користената литература и пет прилози.

Уште при првиот преглед на дисертацијата можеше да се увиди дека таа е структурирана според најновите стандарди за изработка на дисертации присутни во светските бази за дисертации и тези. Покрај структурата на трудот, кандидатката м-р Трена Јорданоска прави исчекор и во методолошка смисла, преку употребата на повеќе статистички постапки кои првпат се употребуваат во областа на музикологијата кај нас, а може да се каже, и пошироко на балканските простори. При тоа, видно е дека кандидатката самостојно ја изработила и ја коментирала целокупната статистичка обработка на собраните податоци.

Трудот е егземпларен и во користењето на библиографијата од најнова провениенција. Така, од вкупно 170 библиографски единици кои референтно се појавуваат во текстот и од кои повеќе од една четвртина се книги, 84%, односно 143 библиографски единици (без веб-страниците и интернет-енциклопедиите и речниците за кои податоците постојано се ажурираат) се изработени по 2000 година, а 62% библиографски единици по 2005 година.

Иако е сосема евидентно дека уште со изборот на темата, кандидатката била принудена да користи доминантно литература од најнови датуми, сепак импресивно е дека во библиографските референци најчесто ги среќаваме последните неколку години, вклучувајќи ја и 2010 година во која е финализиран трудот. Кон ова

треба да се додаде и фактот дека литературата во најголемиот дел (90%) потекнува од англиското говорно подрачје и покрива автори од повеќе континенти (двете Америки, Азија, Европа), при што доминантно се користени електронските изданија од електронските каталози за изработка на научни трудови, како на пример: Ebrary, JSTOR, Dissertations & Theses и ERIC.

Овој факт несомнено потврдува дека кандидатката м-р Трена Јорданоска има комплетен увид во она што во моментот се случува во научното и теориското подрачје на кое се однесува нејзиниот труд и тоа не само во содржинска, туку и подеднакво важно, во методолошка смисла.

Трудот е референтен и во стилистичка смисла, бидејќи тој во целост ги следи стилистичките правила за економичност во научниот и теорискиот дискурс. Соодветно, и техничкото уредување на трудот одговара на стандардите присутни во водечките списанија во светот кои веќе по правило даваат прецизни упатства за графичкото уредување на доставените текстови.

Сето заедно говори за позиционирањето на овој труд во пошироката област не само на општествените, туку и на природните науки, нешто што во многу го разликува од најголемиот број текстови кои сè уште се јавуваат во музикологијата, особено на балканските простори. Очигледно е дека кандидатката м-р Јорданоска, имајќи увид во новата методолошка и стилистичка поставеност на музикологијата која единствено може да ја направи релевантна во научната и теориската заедница на 21 век, во целост ги следи и ги аплицира овие трендови и кон нив ја придружува и македонската музикологија.

Се разбира, методологијата и стилистиката се само нужни предуслови во обликувањето на истражувањето и завршниот труд. Неговата суштина ја носи истражуваната материја, нејзината актуелност и апликативноста на добиените резултати, односно заклучоци.

И во оваа смисла трудот е егземпларен бидејќи се зафаќа со најактуелната проблематика на денешницата – дигитализацијата на културата и посебно културата на младите. Дигитализацијата на културата во последните две децении внесе пресврт кој музичката култура на денешницата, и посебно онаа на иднината, ја поставува во комплетно нови координати.

Имајќи предвид дека денес веќе имаме генерации кои се „родени и пораснати дигитално“, кандидатката м-р Јорданоска тргнува од претпоставката дека во моментот веќе егзистира една комплетно различна перцепција на музичката култура. Разбирањето на таа перцепција е од клучно значење за претпоставките на идните културни координати, а во апликативна смисла – креирањето на културната и образовната политика.

Всушност, основата на целата дисертација е поставена врз оската *дигитални медиуми – стандартизација на музичката култура на тинејџерската популација*. Значењето на ниво на национална култура е изведено низ примерокот на тинејџерската популација од Скопје, главниот град на Република Македонија, при што бројноста на примерокот (949 испитаници) и неговата распространетост, како во смисла на градските, приградските и селските населби, така и во смисла на различните образовни профили, упатува на сигнификантност на ниво

на целата Република. Исто така, треба да има предвид дека Скопје, како главен град, е и крстопат во економска, социјална, етничка и културна смисла, така што не би било изненадување при повторените истражувања во другите средини во Република Македонија да се добијат идентични резултати.

Кандидатката м-р Јорданоска гради издржана апологија на својот избор на темата, при што во првото поглавје градациски се движи од областа, потребата, значењето и целите до предметот на нејзиното истражување, односно дисертација. Кандидатката м-р Јорданоска супериорно оперира со клучните поими, посебно од компјутерската и информатичката област, убедливо образлагајќи ја нивната брза еволуција и трансформација, особено во последните две децении. Давајќи бројни референци таа ги следи обидите за градење на новата таксономија на феномените кои произлегуваат или се поврзани со *дигитално*, односно новите синтагми, почнувајќи од *информатичкиот супер авио* во почетокот на 90-тите години од минатиот век, до *кибернетичката ера*, *дигиталната мембрана* и *мрежното општество* создадени на почетокот на новиот милениум. Во оваа смисла, кандидатката упатува и на еволуцијата на поимите поврзани со *дигиталниот* јаз, односно појавата на генерациите кои најнапред *бишисуваат* *дигитално*, потоа *распаат* *дигитално* и денес веќе се *родени дигитално*.

Повеќегодишното искуство на кандидатката во дигитализацијата на македонската музичка култура во ИРАМ, Институтот за истражување и архивирање музика, ѝ овозможува јасен увид во карактеристиките на релацијата *дигитална ера – музичка култура*. Во оваа смисла, кандидатката м-р Јорданоска со право ја издвојува посебната карактеристика на музичката култура на 21 век како *ремикс култура* во која натаму се случуваат интензивни процеси на сегментација, односно диверзификација во бројни културни кругови.

Овие процеси доведуваат до стратификација на креативниот субјект не само во социјално-економска смисла, туку и во генерациска смисла. Затоа, многу значајно е што кандидатката својот теориски интерес го моделира во компактната генерациска група – *шинејџери*, која одговара и на новиот концепт на *интернет-размислување*.

Сè на сè, кандидатката м-р Јорданоска убедливо ги поставува потребите, значењето и консеквентно, целите за изработката на оваа дисертација, при тоа аргументирајќи го забележителното отсуство на вака моделирани истражувачки проекти во нашата научна средина.

Битно е да се истакне дека кандидатката има јасни сознанија за ограничувањата кои произлегуваат од комплексноста на современите социјални феномени од една страна, и методолошките лимити од друга. Двојната присутност на ограничувањата и во фазата на дизајнирањето на истражувањето, и во фазата на заклучоците, говори за теориската зрелост на кандидатката и нејзиното навлегување во суштината на теоријата како *не докрај ишвердена хипотеза*.

Ова е евидентно и во дефиницијата на термините и нивната многузначност како одраз на многузначноста на концептите кои ги покриваат. Расчистувајќи ги сите дилеми, кандидатката врз основа на претпоставките и дефиницијата на проблемот ја формулира основната

истражувачка хипотеза за интерактивноста на дигиталните медиуми и стратификацијата на тинејџерската музичка култура.

Оваа формулација овозможува предикатна структура и на двата централни феномена. Всушност, кандидатката м-р Јорданоска, дигиталните медиуми ги преведува во категоријата *дигитална активност*, натаму користејќи го акронимот ДА, а променливиот поим *музичка култура* – во *музички активности* со акроним МА, и жанровски профил со акроним ЖП.

Групирањето на поголем број различни активности соодветни на сложеноста и динамичноста на феноменот, односно формирањето на индексни варијабли, кај ДА и МА добиваат рангова структура, а кај ЖП, модели кореспондентни со дистрибуцијата на огромниот број жанри на современата музичка култура.

Ваквата постапка ги отвора вратите за матрични модели кои сумарно и сегментирано го формираат мозаикот на стратификацијата на музичката култура на тинејџерската популација. Видна е намерата на кандидатката м-р Јорданоска да укаже на интерактивноста, без претензии да ја претвори во каузалност, бидејќи матричноста овде само ги филтрира релациите изградени меѓу споменатите индексни варијабли. Затоа, без разлика на дефиницијата на ДА како независна, и МА и ЖП како зависни варијабли, јасна е интенцијата, особено содржана во четирите нулти хипотези кои се однесуваат на истражувачката хипотеза, да се потврди меѓусебната двонасочна релација, честа карактеристика на современите социјални и психички феномени.

Но, кандидатката м-р Јорданоска не се задоволува со принципот *ceteris paribus*. Повикувајќи се на економичноста и ефикасноста на организацијата на истражувањето, таа од испитаниците собира и низа податоци кои формираат дополнителни седум независни варијабли: пол, социјално-економски статус (СЕС), наставен јазик, степен на образование, вид на образование, семејно опкружување и пријатели. Резултат на тоа се и дополнителните 22 нулти хипотези кои го прошируваат и продлабочуваат увидот во феноменот.

Дискусијата на кандидатката во делот за прегледот на литературата, ги потврдува коментарите и констатациите за користената литература. Кандидатката таргетно ги селектира насловите кои се однесуваат на клучните компоненти на истражувањето и преку поглавјето гради заокружена слика за она што е тренд во обработката на оваа проблематика. Од текстот е видно дека кандидатката не само што добро ја познава соодветната литература, туку дека грижливо ја ограничила литературата на најрелевантните наслови. Организацијата на ова поглавје во четири целини за: дигиталните медиуми, музичките активности, музичките жанри и методологијата за истражување, е во комплетна функција со претходното и следните поглавја. При тоа, рационализацијата на просторот кој треба да ни го илустрира увидот на кандидатката и во проблематиката, и во досегашните истражувања, и на крајот, во применетите истражувачки методологии, е извршена преку комплементарното присуство на дополнителни референци низ целиот труд.

Дизајнот на истражувањето е во целосна кореспонденција со задачата на целиот проект. Кандидатката јасно декларира дека истражувањето ќе се потпре на квантитативните методи, иако употребата

на интервју во втората фаза на собирање податоци овозможува и одреден степен на набљудување. Втората фаза, во која е употребен селектиран примерок од основниот примерок на истражувањето (71 испитаник), воведува посебен квалитет, бидејќи овозможува директен контакт со испитаниците и проверка на резултатите добиени од обработката на податоците на основниот примерок.

Во обработката на податоците кандидатката прави уште еден исчекор, употребувајќи статистички постапки кои досега не се користени во трудовите од подрачјето на музикологијата на универзитетите во Република Македонија. Користејќи ги најсовремените статистички пакети (PASW), кандидатката покрај вообичаените фреквентни дистрибуции, дескриптивна статистика, контингентни табели, хи-квадрат, z тест, Пирсоновиот коефициент на корелација и Спермановата рангова корелација, употребува Кронбах алфа и post hoc анализа. Очигледно е дека кандидатката самостојно ги обработила податоците и внимателно ги избирала постапките и од параметриската и од непараметриската статистика.

Огромната база на податоци (265 полиња) отвора полигон чија обработка ги надминува димензиите на докторските дисертации. Кандидатката во трудот вклучува 118 табели и 9 графички прикази кои постепено водат од пониските кон повисоките, односно покомплексните стратуми на феноменот. Така, во четвртото поглавје од трудот кандидатката м-р Јорданоска најнапред ги прикажува дистрибуциите на општите податоци кои овозможуваат прецизни сознанија за структурата на примерокот, по што следува делот за сигурноста и внатрешната конзистентност, и валидност на мерните инструменти за ДА и МА. Преку високите Кронбах алфа коефициенти кандидатката ја потврдува сигурноста на двата инструмента што таа самостојно ги изградила, додека нискиот коефициент на корелација со знаењата за дигиталната технологија, односно знаењата покажани на часовите по музика, ја потврдуваат и нивната валидност за мерење на активностите со дигиталните медиуми, односно музичките активности.

Големиот број резултати од поединечните полиња, особено во подготовката на индексите на ДА, МА и ЖП, недвосмислено формираат еден обработен корпус од податоци кој во иднина ќе има посебна вредност и за компарирање кај сличните истражувања, но и како сиров материјал за други истражувања од областите кои на прв поглед се оддалечени од музикологијата, како на пример, економијата и маркетингот. Такви податоци, на пример, се податоците за поседувањето дигитални медиуми и фреквенцијата на користење, кои кандидатката ги прикажува и преку вкрстени прикази со независните варијабли (пол, наставен јазик, степен на образование и вид на образование). Истото се однесува и на податоците кои го формираат индексот на МА од кои се добива детален увид во поседувањето на музичките инструменти, формите на музичкото групирање и посетата на музичките настани. Во обработката на податоците кандидатката м-р Јорданоска многу বেশто ги користи и ги толкува податоците добиени од дескриптивната статистика, вредностите на z, хи квадратот и стандардизираниите разлики.

Вкрстувањето на индексните варијабли на ДА, МА и ЖП, односно ДА и МАЖП, го претставуваат следното ниво на разгледувањето на феноменот. Резултатите од употребата на контингентните табели,

односно хи квадратот, се движат на нивото на теориските граници, односно $p < .0001$, додека стандардизираниите разлики се јавуваат во повеќе ќелии чии позитивни вредности се на ниво на сигнификантност $p < .05$. Кандидатката ова го толкува како резултат на кумулативната сигнификантност пројавена на пониските нивоа.

Во секој случај, потврдувањето на основната истражувачка хипотеза, односно одрекувањето на четирите нулти хипотези на ниво $p < .01$ го оправдува зафатот на кандидатката м-р Јорданоска да ги поврзе дигиталните медиуми и стратификацијата на тинејџерската музичка култура.

Најголемиот дел од останатите нулти хипотези е одбиен, додека од оние што се потврдени изненадува непостоењето врска меѓу СЕС и МА, и СЕС и ЖП.

Потврдувањето на истражувачката хипотеза кандидатката го надоградува со четири стратификациски модели на тинејџерската музичка култура според дигиталните медиуми. Некои од нив може да се претпостават, но со дисертацијата на м-р Трена Јорданоска, тие имаат и квантифицирана емпириска поткрепа. Филтрираните четири модели:

- (1) тинејџери со ниско ДА и МА кои слушаат поп, поп-фолк или музика од повеќе различни жанрови;
- (2) тинејџери со средно ДА и МА кои слушаат поп музика;
- (3) тинејџери со високо ДА и средно или високо МА кои слушаат рок, рап или техно музика;
- (4) и тинејџери со високо ДА и МА кои слушаат поп музика или различни жанри,

ја заокружуваат основната замисла на трудот и ја потврдуваат констатацијата за неговата оправданост и достигнување на поставените цели и задачи.

Во овие четири модели, како изненадувачки резултат се издвојува моделот на тинејџери со високо ДА и МА кои слушаат поп музика или различни жанри.

Сложените системи на индексирање, кои кандидатката м-р Трена Јорданоска ги употребува во трудот, доведуваат и до вкрстување на интегралната варијабла ДАМАЖП со која таа оперира на пониските нивоа на статистичка обработка. Повторно добивајќи високи нивоа на сигнификантност на вредностите на хи-квадратот, кандидатката се одлучува натаму да ги прикаже само ќелиите каде што стандардизираниите разлики покажуваат позитивна сигнификантност.

Анализата и коментарите на податоците се заокружува со резултатите од вкрстувањето на семејното опкружување, пријателите на испитаните и СЕС на испитаниците од селектираниот примерок со варијаблите ДА, МА и ЖП. Имајќи го предвид ограничувањето произлезено од изворот на податоците, односно перцепцијата на испитаниците, кандидатката м-р Јорданоска заклучува дека тие објективно го одразуваат влијанието на споменатите варијабли во формирањето на ДА, МА и ЖП на испитаниците.

Во целина, трудот на кандидатката м-р Трена Јорданоска не само што ги потврдува очекувањата за нивото на докторска дисертација од областа на музикологијата, туку во многу аспекти и ги надминува. Кандидатката изработила дисертација која има теориско значење и практична вредност. Зафаќајќи се со најактуелен феномен, таа остава зад

себе и теориски заклучоци и дигитализиран корпус за идни континуирани, повторени или сродни истражувања. Практичната вредност се содржи во употребливоста на оваа дисертација за проверката на постојната образовна и културна политика, особено кога ќе се има предвид рапидната дигитализација која беше спроведена во основното и средното образование во Република Македонија во последниве години, но подеднакво и за идното планирање на образовната и културната политика. Кандидатката м-р Јорданоска во својот труд упатува и на неговата употребливост и во другите области кои го допираат подрачјето од интерес на овој труд, и во таа смисла посебно економијата и маркетингот.

Сè на сè, Рецензентската комисија без дилеми одлучи на Наставно-научниот совет на Факултетот за музичка уметност во Скопје да му предложи да ја закаже одбраната на докторската дисертација „Дигиталните медиуми и стратификацијата на музичката култура на тинејџерската популација во Скопје, главниот град на Република Македонија, во 2009 година“ од м-р Трена Јорданоска.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Димитрије Бужаровски с.р.
2. Вонр. проф. д-р Петар Атанасов с.р.
3. Вонр. проф. д-р Викторија Коларовска-Гмирја с.р.
4. Вонр. проф. д-р Ганка Цветанова с.р.
5. Вонр. проф. д-р Аида Ислам с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА 3 РЕДОВНИ ПРОФЕСОРИ И 2 РЕДОВНИ ПРОФЕСОРА НАСТАВНА БАЗА ПО ПРЕДМЕТОТ ХИРУРГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на својата VII редовна седница одржана на 18.11.2010, по конкурсот за избор на 3 редовни професори и 2 редовни професора наставна база, донесе решение за формирање на Рецензентска комисија во состав: акад. проф. д-р Живко Попов, проф. д-р Спасе Јовковски, проф. д-р Илија Панговски, проф. д-р Зоран Карацов и проф. д-р Горан Кондов.

На распишаниот конкурс објавен во весникот „Дневник“ на 29.10.2010 година за избор на 3 редовни професори и 2 редовни професора наставна база се пријавија вонр. проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, вработен на Клиниката за пластична, естетска и реконструктивна хирургија при Универзитетскиот клинички центар во Скопје, вонр. проф. д-р Александар Чапароски и вонр. проф. д-р Владимир Мирчевски, вработени во Клиниката за неврохирургија при Универзитетскиот клинички центар во Скопје, вонр. проф. д-р Слободан Ристовски и вонр. проф. д-р Драгослав Младеновиќ, вработени во Градската општа болница „Св. Климент Охридски“ во Скопје. Рецензентската комисија, откако ги разгледа доставените материјали од кандидатите, има чест на Наставно-научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Вонр. професор д-р Ѓорѓе Џокиќ

Биографски податоци

Вонреден проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ е роден на 14.1.1957 година во Скопје, Република Македонија, каде што ги завршил основното, средното и високото образование. Студиите по медицина ги започнал во учебната 1975/76 на Медицинскиот факултет во Скопје и ги завршил кон крајот на 1980 година со среден успех 8,53. Од 1983 година е вработен на Клиниката за пластична и реконструктивна хирургија, каде што со успех завршил две специјализации. Специјалист по општа хирургија станал во 1988 година, а три години подоцна, во 1991 година, станал специјалист по пластична и реконструктивна хирургија. За редовен асистент по предметот општа хирургија е избран во 1990 година, а на два пати, во 1994 и во 1998 година, е

реизбран во истото звање. За доцент по предметот општа хирургија е избран во 2000 година, а во звањето вонреден професор е избран во 2006 година.

Наставно-научна дејност

Како наставник, вонр. проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ редовно и совесно ги исполнува тековните, теоретски и практични, обврски во едукацијата на студентите, специјализантите, магистрандите и докторандите, како предавач, едукатор, рецензент, ментор и испитувач. Член е на координативното тело на Катедрата за хирургија, на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, Одборот за постдипломски студии и на Одборот за издавачка дејност при Медицинскиот факултет во Скопје. Автор е на повеќе скрипти, учебни помагала и прирачници за студенти, преведувач на англиски прирачник за третман на рани (2006), коавтор е на поглавје во Албанскиот учебник за општа хирургија издаден во Тирана (2009), главен автор на книгата „Термички повреди“ (2008) и автор на книгата „Заболувања и повреди на шака“ (2010).

Научно-истражувачка дејност

Докторската теза, со наслов „Реинервација на кожните трансплантати на екстремитетите“, кандидатот успешно ја одбранил во 1999 година. Досега има објавено стотина стручни и научни трудови кои претставуваат придонес во областа со која се занимава. Автор и коавтор е на повеќе трудови кои се печатени во: Македонски медицински преглед, Македонско списание за медицина (MCM), Прилози на МАНУ, Macedonian Journal of Medical Science (MJMS), Acta Chirurgica Jugoslavica, Acta Morphologica, Acta Chirurgica Macedonica, Acta Oncologica, Scripta scientifica medica, Folia Anatomica, European Journal of Emergency Care, European Plastic Surgery Review, Congress Abstract Books.

Стручно-апликативна дејност

За цело време на својата работа на Клиниката активно учествува во секојдневната хируршка активност од доменот на општата и пластично-реконструктивната хирургија во третманот на заболените пациенти. Активен учесник е на многубројните стручни и научни состаноци, симпозиуми и конгреси кај нас, но и во реномирани странски центри. На стручно усовршување бил во Загреб (1988), Љубљана (1989), Стокхолм, Упсала и Хелсинки (1992), Анталија (1995), Хановер (1996), Детроит (1996), Акапулко (1997), Оксфорд (2005) и Париз (2009). Член е на Претседателството на Секцијата за пластична и максило-фацијална хирургија на Македонија (1986-1990), благајник и секретар е на Здружението на пластични и реконструктивни хирурзи на Република Македонија (1997-2001), како и член на научниот одбор на МАПРАС. Член е на Организациониот одбор на I македонски хируршки конгрес (1995, Охрид), член е на Научниот одбор и модератор на теми на II македонски хируршки конгрес (Охрид, 2000), како и модератор е на сесија на III конгрес на МАДОТ (2009). Претседател е на научен одбор и модератор е на сесија на VI БАПРАС конгрес (2009). Член е на Светското, (IPRAS),

Европското (ESPRAS) и Балканското (BAPRAS) здружение за пластична, реконструктивна и естетска хирургија, исто така член е на европските здруженија за третман на рани и декубитуси (EPUAP, EWMA). Член е на истражувачкиот одбор и на советодавниот одбор на Американската биографска асоцијација, како и советодавен член е на меѓународниот биографски центар. Добитник е на Плакета од Македонското лекарско друштво за значаен придонес во остварувањето на целите и задачите на Друштвото во 2001 година. Исто така има потврда за учество и успешно завршен "second workshop" за медицинска едукација во 2002 година и меѓународни признанија (Who is Who certificate, Man of the Year Decree). Биографски е цитиран во реномираните меѓународни биографски енциклопедии: Who is Who of Professionals, Great Minds of 21-th Century, 2000 Outstanding Intellectuals of 21-th Century, International Directory of Experts and Expertise, Cambridge Dictionary of International Biography. Досега кандидатот има рецензирано: 6 труда во Билтенот бр. 546/1990, 7 труда во Билтенот бр. 629/1994, 12 труда во Билтенот бр. 706/1998, 19 трудови во Билтенот бр. 751/2000, 28 трудови и скрипти во Билтенот бр. 871/2005 и 5 трудови во Билтенот бр. 894/2006.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ѓорѓе Момчило Џокиќ

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет-Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за пластична и реконструктивна хирургија, УКИМ, Скопје (назив на факултетот/институтот)

Научна област: хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Одржување настава од прв циклус студии- предавања	206	0,04	8,24
2	Одржување на вежби	180	0,03	5,4
3	Ментор на специјалистичка работа: Д-р Јасна Угриновска Д-р Ален Георгиев Д-р Игор Пеев Д-р Бисера Пендовска Д-р Марија Милошевска Др.Арбен Таривари	6	1,0	6,0

	2. Туцарова-Ѓоргова С., Ѓоргиевска Ј., Џокиќ Ѓ., Мирчевска Е.: Естетска корекција на лице и усни со ткивни пополнувачи. Acta Morphol. 2007; Vol. 4(2):49-55.	60%	4 x 0,6	2,4
4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (+ импакт-фактор): 1. Tudzarova-Gjorgova S., Dzokic G., Gjorgievska J., Trencsev V., Naceska A., Peev I. : Suborbital fat protrusion of the lower eyelids. Прилози, Одд. Биол. Мед. Науки, XXVIII 2, (2007): 185-197. 2. Andonovska D., Dzokic Gj., Spasevska L., Trajkovska T., Popovska K., Todorov I.: The Advantages of the application of amnion membrane in the treatment of burns. Прилози, Одд. Биол. Мед. Науки, XXIX 1, (2008): 183-198. 3. Zogovska E., Noveski L., Agai Lj., Mircevski V., Peev I., Dzokic Gj.: Our Experience in treatment of pressure ulcers by using local cutaneous flaps. Прилози, Одд. Биол. Мед. Науки, XXIX 1 (2008): 199-210. 4. Dzokic Gj., Jovchevska J., Dika A.: Electrical Injuries: Etiology, Pathophysiology and Mechanism of Injury. MJMS, 2008, Dec 15;1(2):54-58.	60% 80%	6 x 0,6 6 x 0,8	3,6 4,8
5	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир: 1. Џокиќ Ѓ., Ѓоргиевска Ј., Артан Д., Милошевска-Мијалковска М.: Дипитренова контрактура-клиничка слика и хируршки третман. II конгрес на физијатрите на Република Македонија со меѓународно учество. Септември 2010, Охрид, Зборник на трудови; 3:5-78.	60%	2 x 0,6	1,2
6	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: 1. Dzokic Gj : Mechanism and Types of Electrical Injuries. Invited lecturer at VI-th Congres of Balkan Association of Plastic, reconstructive & Aesthetic Surgery (BAPRAS), June 2009, Ohrid.	1	1 x 3,0	3,0
7	Секциско предавање на научен/стручен			

	собир: Цокиќ Ѓ., Термички повреди на шака, Скопје, 03.12 2006. Здружение на хирурзи по пластична и реконструктивна хирургија на Република Македонија(МАПРАС). Цокиќ Ѓ., Хируршки третман на повреди на шака. Тетово, 11.03 2010, Здружение на физијатри и физиотерапевти на Република Македонија. Цокиќ Ѓ., Хирургија на рецидивантни малигни меланоми, Скопје, 26.4.2010, Здружение на дерматолози и Здружение на хирурзи по пластична и реконструктивна хирургија на Република Македонија.	1	1 x 1,0	1,0
		1	1 x 1,0	1,0
		1	1 x 1,0	1,0
8	Учество на научен/стручен собир со реферат: Dzokic Gj et al., Management of the burned hand, III конгрес на Македонското здружение за ортопедија и травматологија на Република Македонија (МАДОТ) со меѓународно учество, Охрид, 13-16.5. 2009. Цокиќ Ѓ. и сор., Анатомска локализација на малиген меланом, III конгрес на дерматовенеролозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, септември 2009.	1	1 x 1,0	1,0
		1	1 x 1,0	1,0
Вкупно				38,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активност	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Автор на книга од стручна област: 1. Цокиќ Ѓорѓе и соработници, Заболувања и повреди на шака, печатница „Арс Ламина“, Скопје, 2010.	1	8,0	8,0
2	Коавтор на книга од стручна област: 1. Ѓорѓе Цокиќ, Марија Шољакова, Ацо Димов, Термички повреди, печатница „Македонска ризница“, Куманово, 2008.	1	7,0	7,0
3	Експертски активности Консултативен хирург во медицинскиот тим во Германска амбасада	1	1,0	1,0

Вкупно				16

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание: 1. Член на уредувачки одбор во Македонски медицински преглед	1	0,5	0,5
2	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: 1. Член на организациониот и на научниот одбор на VI конгрес на Балканската асоцијација за пластична, реконструктивна и естетска хирургија(BAPRAS), Охрид, 2009.	1	1,0	1,0
3	Награда за научни постигнувања од струкова организација/самостоен: 1. Добитник на Плакета на МЛД	1	3,0	3,0
4	Студиски престој во странство до три месеци: 1. Париз, јануари 2009.	1	0,5	0,5
5	Членство во извршно тело на меѓународна организација која подржува/организира научноистражувачка дејност: 1. Член на научноистражувачкиот и на советодавниот одбор на Американската биографска асоцијација	1	2,0	2,0
6	Член на факултетска комисија/одбор: 1. Одбор за постдипломски студии 2. Комисија за издавачка дејност на Медицинскиот факултет	1 1	0,5 0,5	0,5 0,5
7	Член на комисија за избор во звање	3	3 x 0,2	0,6
Вкупно				8,6

Вкупно

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	41,54
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	38,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	16
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	8,6
ВКУПНО	104,54

Членови на Комисијата

1. Акад. проф. Живко Попов, претседател с.р.
2. Проф. Спасе Јовковски, член с.р.
3. Проф. Илија Панговски, член с.р.
4. Проф. Зоран Караџов, член с.р.
5. Проф. Горан Кондов, член с.р.

2. Вонр. професор д-р Александар Чапароски

Биографски податоци

Д-р Александар Чапароски е роден на 3.3.1960 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во родниот град со одличен успех. На Медицинскиот факултет се запишал во 1978 година, а студиите ги завршил во 1984 година со среден успех 9,42. По завршувањето на студиите и задолжителниот лекарски стаж како одличен студент и стипендист на Фондот за научни дејности на Македонија во 1986 година е примен во редовен работен однос на Клиниката за неврохирургија. Специјализацијата по неврохирургија ја започнал во 1988 година и со успех ја завршил во 1993 година. За помлад асистент по предметот хирургија е избран во 1989 година. Редовен асистент станува во 1994 година. Реизбран е за редовен асистент во текот на 1997 година. За сето време работи на Неврохируршката клиника како асистент, професор и специјалист, самостојно и активно учествува во оперативните интервенции од разни области на неврохирургијата. За вонреден професор по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е избран на 29.6.2006 година. Од 2006 година до сега раководи со Клиниката како директор.

Наставно-научна дејност

Д-р Александар Чапароски, од изборот за помлад асистент успешно ја изведува практичната настава по предметот хирургија, за студентите по медицина и стоматологија, покажувајќи во исто време постојан интерес за нејзиното подобрување и унапредување. По изборот за доцент на 1.6.2000, покрај учеството во изведувањето на практичната настава, со успех активно учествува и во изведувањето на теоретската настава за студентите по медицина и стоматологија. Тој е солиден хирург во својата област, а стекнатото знаење и стручно искуство несебично го пренесува во издигнувањето на стручен и научен помладок. Кандидатот има солидно

наставно искуство стекнато како хонорарен наставник по предметот хирургија во Медицинскиот училиштен центар “Д-р Панче Караџов” во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Со успех учествувал и работел на научниот проект „Тешки краниоцеребрални повреди кај возрасни“, финансиран од Фондот за научни дејности на Македонија. Докторската дисертација со наслов: „Компаративна студија на ефектот од хируршките пристапи и функционалните резултати во лекувањето на спина бифида“ со успех ја одбрал на 29.4.1999 година. За вонреден професор по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е избран на 29.6.2006 година. Кандидатот, исто така, покажува интерес и во публикувањето на стручни трудови од својата област. Досега објавил 54 свои и заеднички трудови. Од нив повеќето се публикувани на светски, европски и други меѓународни конгреси и симпозиуми. На повеќето од нив кандидатот е носител на трудот. За избор во звањето помлад асистент кандидатот има рецензирано 6 труда во Билтенот бр. 518/89, 13 труда се рецензирани во Билтенот бр. 612/94 за избор во звањето асистент и 7 труда се рецензирани во Билтенот бр. 692/97 за реизбор во звањето асистент и 14 труда се рецензирани во Билтенот бр. 751/00 за избор за звањето доцент.

Стручно-апликативна дејност

По завршувањето на специјалистичкиот испит, главна преокупација и посебен интерес на работа на д-р Александар Чапароски се конгениталните анималии на ЦНС и краниоцеребралните повреди. Постигнува видни резултати во згрижувањето на итните и хроничните неврохируршки состојби како самостоен и квалификуван неврохирург. Во 1994 година, како специјалист-неврохирург, престојувал на неврохируршката болница “Pierre Wertheimer” во Лион – Франција кај проф. д-р Клод Лапра. За време на повеќемесечниот престој ги осознава и современите трендови на неврохирургијата, особено микрохирургијата. Учесник е на Корнел-семинарот во Салцбург 1995 година, од областа на неврохирургијата. Има апсолвирано три курса од областа на детската неврохирургија во Лион, 1996 година, Грац, 1997 година и Вирзбург, 1998 година како и сертификат на Европското здружение за детска неврохирургија (ESPN). Член е на Европското здружение за детска неврохирургија (ESPN). Во 1998 година во Мајнц, Германија, кај проф. д-р Перницки се стекнал со диплома за работа во ендоскопската неврохирургија. Со свои и заеднички трудови учествувал на повеќе домашни и странски конгреси и симпозиуми. Се служи со англискиот и францускиот јазик. Со успех учествува како истражувач во големите меѓународни мултицентрични студии “S.T.I.C.H I. STICH II” и “Surgical trail in intracerebral haemorrhage” со седиште во Оксфорд – Англија.

ОБРАЗЕЦ**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат: Александар Стефан Чапароски**

(име, татково име и презиме)

**Институција: Медицински факултет-Скопје, ЈЗУ Универзитетска
клиника за неврохирургија, УКИМ, Скопје** (назив на факултетот/институтот)**Научна област: хирургија****НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Одржување настава од прв циклус студии- предавања	60	0,04	2,4
2	Одржување настава од втор циклус студии- предавања	110	0,05	5,5
3	Одржување на вежби	1120	0,03	33,6
4	Консултации со студенти	300	0,002	0,6
5	Ментор на специјалистичка работа	2	1,0	2
6	Член на комисија за одбрана на специјалистичка работа	5	0,2	1
7.	Ментор на дипломска работа	4	0,2	0,8
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	1	0,3	0,3
Вкупно				46,2

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Учесник во меѓународен научен проект: 1. STICH I со седиште во Newcastle, инициран од University of Newcastle, Велика Британија 2. STICH II со седиште во Newcastle, инициран од University of Newcastle, Велика Британија	1 1	5 5	5 5
2	Секциско предавање на научен стручен собир: 1. Хируршки третман на паразитни заболувања на ЦНС во детската			

бозраст, Панговски И., Лозанче К., Чапароски А., Шумковски Р., VII конгрес на педијатрите на Македонија, Струга, 1994, Македонски медицински преглед супл. 15, Зборник на резимеа, стр. 150. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 691/97.	60%	1 x 0,6	0,6
2. Малигни супратенторијални тумори во детската возраст, Панговски И., Мирчевски М., Чапароски А., Дамјановски С., VII конгрес на педијатрите на Македонија, Струга, 1994, Македонски медицински преглед супл. 15, Зборник на резимеа. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 691/97.	60%	1 x 0,6	0,6
3. Итни состојби при радикуларни компресии на р'бетот, Чапароски А., Панговски И., Чапароска Т., април 1995, Итни состојби во неврохирургијата. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 671/96.	80%	1 x 0,8	0,8
4. Агресивен третман на спонтаните интравентрикуларни хеморагии кај коматозни болни, Панговски И., Лозанче К., Чапароски А., Блажевски Б., I невролошки конгрес на Македонија, мај 1995, Охрид, Зборник на апстракти. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 691/97.	60%	1 x 0,7	0,6
5. Вредноста на КТ на мозокот кај малигните глиоми во нивната дијагностика и квалитетот и квантитетот на прешивување, Панговски И., Лозанче К., Чапароски А., Шумковски Р., Прв конгрес на радиолозите на Македонија, Охрид, 1995, Зборник на трудови. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 691/97.	60%	1 x 0,6	0,6
6. Хируршкиот третман кај окултниот спинален дизрафизам, Чапароски А., Панговски И., Блажевски Б., II конгрес на педијатрите на Македонија, Охрид, 1998, Зборник на апстракти.	1	1	1
7. Стереотаксична биопсија на туморите на ЦНС, Чапароски А., 14-ти Конгрес на лекарите на Македонија, Охрид, октомври 1995, Зборник на апстракти, стр.546.	1	1	1

3	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: 1. Evaluation of the outcome of the brain contusion based on clinical and morphological parameters, Pangovski I., Lozance K., Damjanovski S., Caparoski A., Third International Neurotrauma Symposium, Toronto Canada 1995 Jornal of neurotrauma, vol.12, p. 424. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 691/97. 2. Leptomeningeal cyst resulting of skull fracture in childhood, Pangovski I., Caparoski A., Stolevski V., First International conference of imergency surgery, Belgrade 1996, Abstract book, p. 21. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 691/97. 3. Хируршки третман на Spina bifida cystica, Чапароски А., Панговски И., Блажевски, Прв конгрес на неврохирурзите и невротрауматолозите на Македонија, август 1988, Зборник на апстракти, стр. 92-93. 4. Епилепсијата како предикторен фактор во квантитетот и квалитетот во лекувањето на малигните мозочни тумори, Панговски И., Чапароски А., Столевски В. Шумковски Р., Прв конгрес на неврохирурзите и невротрауматолозите на Македонија, август 1988, Охрид, Зборник на апстракти. 5. Recurent intracranial meningiomas – factors of appeareance, Pangovski I., Caparoski A., Stolevski V., Blazevski B., VIII Kongres neurohirurga Jugoslavije, Зборник на апстракти, Beograd, октомври 1998. 6. Functional results in surgically treated occult spinal disraphic lesions, Caparoski A., Pangovski I., Caparoska T., VIII Kongres neurohirurga Jugoslavije, Beograd, Okt. 1998, Zbornik rezimea. 7. Hydrocephalus in series of patients with tumor in sellaro-parasellar region, Stolevski V., Pangovski I., Lozance K.,	60 %	2 x 0,7	1,2
		80%	2 x 0,8	1.6
		1	2	2
		60%	2 x 0,7	1,2
		60%	2 x 0,7	1,2
		80%	2 x 0,8	1,6

	Caparoski A., Antunovic V., Jokovic M. 11 th European Congress of Neurosurgery, Copenhagen, Sept. 1999, Denmark, Abstract book p. 250.	60%	2 x 0,6	1,2
	8. Functional results in surgical repair of myelomeningoceles, Caparoski A., Pangovski I., Stolevski V., Caparoska T., 11 th European Congress of neurosurgery, Copenhagen, 1999, Denmark. Abstract book, p. 247.	60%	2 x 0,7	1,2
	9. Teamwork with plastic surgeon in reconstruction of huge lumbar meningomyelocele, Mircevski V., Zogovska E., Agai Lj., Stolevski V., Caparoski A., Damjanovski S., Pangovski I., Sumkovski R., Micevski M., Lovac M., Domazetov R., Childs Nerv. Syst. (2006) 22: 1027.	60%	2 x 0,6	1,2
	10. Lumbosacral Spinal Lipomas, Caparoski A., Pangovski I., Lozance K., Mircevski V., Filipce V., 5 th Congress of the Croatian Neurosurgical society and the Joint meeting with the Congress of neurological Surgeons, September 2 – 5, 2008, Dubrovnik, Croatia, Neurologia croatica, vol. 57, supp.3:133 ,	60%	2 x 0,6	1,2
Вкупно				28.8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активност	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија:			
	1. Член на стручна комисија за набавка на медицинска опрема за потребите на здравствените установи во Република Македонија.	1	1	1
	2. Лекувани над 800 пациенти специфични за работата на Клиниката за неврохирургија во тек на петгодишен временски период	1	1	1
	3. Член на комисија за утврдување на услови за работа и продолжување со работа како на Клиничка болница Тетово.	1	1	1
	4. Член на комисија за утврдување на			

	услови за работа и продолжување со работа како Клиничка болница „Систина“, Скопје.	1	1	1
	5. Член на комисија за утврдување на услови за работа и продолжување со работа како Клиничка болница Штип.	1	1	1
	6. Член на виша комисија при Министерството за здравство за експертиза на лекувањето на пациенти.	2	2	2
	7. Претседател на второстепена комисија за лекување во странство при Министерството за здравство на Република Македонија.	1	1	1
	8. Член на работна група за дефинирање/утврдување на здравствените услуги кои можат да ги вршат ЈЗУ општи болници во Република Македонија, во хируршки одделенија.	1	1	1
2	Воведување нова лабораториска/клиничко метода:			
	1. Мерење на ендокранијалниот притисок	1	4	4
	2. Имплантирација на заместител на диск	1	4	4
Вкупно				17

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	1	0,5	0,5
2	Студиски престој во странство - до три месеци	2	0,5	1
3	Член на комисија за избор во звање	3	0,2	0,6
4	Учество во комитет и тела на државни органи:			
	1. Член на второстепената комисија за упат на лекување во странство при Фондот за здравство на РМ	1	1	1
	2. Член на Испитната комисија за спроведување на стручниот испит на здравствени работници со високо образование-Лекарска комора на Македонија	1	1	1
5.	Член на Светската федерација на			

	неврохируршки здруженија (WFNS)	1	2	2
Вкупно				6,1

Вкупно

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	46,2
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	28,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	17
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	6,1
ВКУПНО	98,1

Членови на Комисијата

1. Акад. проф. Живко Попов, претседател с.р.
2. Проф. Спасе Јовковски, член с.р.
3. Проф. Илија Панговски, член с.р.
4. Проф. Зоран Карацов, член с.р.
5. Проф. Горан Кондов, член с.р.

3. Воиr. професор д-р Владимир Мирчевски

Биографски податоци

Д-р Владимир Мирчевски, доктор на медицина, специјалист-неврохирург, магистер и доктор на медицински науки, роден е на 9.9.1961 година во Скопје. Основното и средното образование ги завршил во родниот град, а дипломирал на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје со среден успех 9,25. Се вработил на Уролошката клиника во 1988 година, од каде што подоцна бил префрлен на Неврохируршката клиника при ЈЗО Клинички центар во Скопје. На 13.10.1989 заминал на специјализација по неврохирургија на Универзитетот „Клод Бернард“ во Лион, Франција, и работел како специјализант на Неврохируршката клиника Б на проф. д-р Claude Lapras. Специјализација положил пред три-универзитетската комисија во Лион, Франција, во јуни 1994 година. Од 1.11.1994 работи на Неврохируршката клиника при ЈЗО Клинички центар во Скопје.

Наставно-научна дејност

Професор д-р Владимир Мирчевски е избран за помлад асистент по предметот хирургија на 8.10.1991 и вклучен е во изведувањето на практичната настава по предметот хирургија за студентите по медицина и стоматологија. За асистент по предметот хирургија е избран на 26.6.1995, а

реизбран е на 25.12.1998. Избран е за доцент по предметот хирургија на 1.6.2000 и вклучен е во теоретската настава за студентите по медицина и стоматологија, за специјализанти и за студенти на Високата школа за сестри и медицински техничари. За вонреден професор по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје е избран на 29.6.2006 година. Како вонреден професор учествува во наставата по предметот хирургија, клиничко испитување и прва помош за студентите по медицина и наставата по хирургија за студентите по стоматологија.

Научноистражувачка дејност

Уште во текот на основното и средното образование покажувал склоност кон природните науки и биологијата. Вклучен бил во движењата „Наука на младите“ и „Млади истражувачи“, при што освојувал градски, републички и сојузни награди на натпреварите од областа на биологијата. За време на студиите активно бил вклучен во Научниот студентски клуб „Проф. д-р Димитар Арсов“, учествувајќи на повеќе состаноци и во меѓународната размена на студенти и престојувал еден месец на хируршкото одделение во „Shubra hospital“ во Каиро, Египет. Одбранил магистерски труд под наслов „Евалуација на придонесот на блеомицин во третманот на цистичниот тип краниофарингиом кај децата“ на 4.11.1995 година и докторската дисертација под наслов „Компаративна анализа на ефектите на директна фенестрација на арахноидалните цисти на конвекситетот на мозокот и имплантација на шант дренажа“ на 28.4.1999 година. Од 24.2.2005 акредитиран е за испитувач – член на испитна комисија за спроведување на стручниот испит на здравствените работници со високо образование при Лекарската комора на Република Македонија и учествува во испитните комисии за специјалисти по хирургија. До изборот за вонреден професор по предметот хирургија, д-р Владимир Мирчевски има објавено 73 трудови кои се рецензирани во Билтенот бр. 512/92, 557/91, 612/ 94, 637/95, 721/ 98, 751/00 и 894/2006 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во тек е постапка за избор во звањето редовен професор и дадени се за рецензија уште 23 труда.

Стручно-апликативна дејност

Својата специјалистичка едукација ја завршил на Универзитетот „Клод Бернард“ во Лион, Франција, активно бил вклучен во работата на Здружението на невролозите и невропсихијатрите од Лионската регија и Здружението на неврохирурзите од француското говорно подрачје. Станал носител на орден на градот Лион и се здобил со почесна диплома на Комитетот за интеруниверзитетски врски на Универзитетот „Клод Бернард“ во Лион, Франција. Завршил четиригодишен циклус на постдипломски студии по неврохирургија, организирани од Европската асоцијација на неврохируршки здруженија, и тригодишен циклус на постдипломски студии по детска неврохирургија, организирани од Меѓународното здружение за детска неврохирургија. Станал дописен член на Здружението на неврохирурзите од француското говорно подрачје, со рецензија е избран

за член на Меѓународното здружение за детска неврохирургија, Европското здружение за детска неврохирургија и Американскиот конгрес на неврохирурзи. Претседавал два пати со сесии по детска неврохирургија на 11. Европски конгрес за неврохирургија во септември 1999 во Копенхаген, Данска, и на Четвртиот конгрес на неврохирурзите од црноморскиот регион одржан во Кишињев, Молдавија, во јуни 2003. Добитник е на посебна плакета на Светската федерација на неврохируршки здруженија (WFNS) и носител е на златен медал за Република Македонија на Американскиот библиографски институт, цитиран во една меѓународна енциклопедија, вовел една нова оперативна метода како и учесник е во проект од областа на екологијата.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Владимир Мирко Мирчевски

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет-Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за неврохирургија, УКИМ, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активностa	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Одржување на настава -од прв циклус студии	57	0.04	2,28
2	Одржување настава од втор циклус студии- предавања	10	0,05	0,5
3	Одржување на вежби	740	0.03	22.2
4	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	1	0.3	0.3
5	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	4	0.2	0,8
7	Консултации со студенти	1100	0.002	2.2
Вкупно				28,28

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активностa	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Ментор на магистерска работа	1	1	1

	ас. д-р Љулзим Агаи			
2	Дел од монографија: 1. Критично болни пациенти, Справување со сепса-тимски пристап во лекувањето, Прирачник за континуирана медицинска едукација (Ед, 2), Скопје, 2007. 2. Критично болни пациенти, Менаџирање на хеморагичен шок, Прирачник за континуирана медицинска едукација (Ед, 3), стр. 51-58, Скопје, 2008. 3. Дијагноза и клиничка одлука во неврохируршката патологија со акцент на скоринг при фронтобазални повреди, Аргументација за и против рана трахеотомија, Мирчевски В., Прирачник за континуирана медицинска едукација (Ед, 4), стр. 31-40, Скопје, 2010.	1 1 1	4 4 4	4 4 4
3	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание 1. Анатомо-морфолошки карактеристики на кожните резенки за покривање на поголеми кожни дефекти на телото, Жоговска Мирчевска Е., Цонов Б., Јовчевска Ј., Пеев И., Мирчевски В., Acta morphol. 2008; vol.5(2):68-70. 2. Our experience in treatment of pressure ulcers by using local cutaneous flaps, Zogovska E., Novevski L., Agai Ij, Mircevski V., Peev I., Dzokic Gj. Contributions, Section of Biological and Medical Sciences, XXIX 1, p 199-210 (2008). 3. Evaluation of Soft Tissue Defects` Reconstruction Using Flaps or Skin Grafts, Mirchevska E., Peev I., Peneva M., Dzonov B., Marchevska M., Nirchevski V., Macedonian Journal of Medical Sciences (MJMS) 2009 september 15; 2(3) 230-234.	60% 60% 60%	4 x 0,6 4 x 0,6 4 x 0,6	2,4 2,4 2,4
4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: 1. An anespected negative inotropic effect of prostaglandin F_{2a} in the rat heart,			

	Jovanovic N., Pavlovic M., Mircevski V., Qingyou D., Jovanovic A., Prostaglandin & other Lipid Mediators 80 (2006) 110-119, Elsevier.	60%	6x0,6+2,56	6,16
5	Пленарно предавање на научен/стручен собир: 1. Практични аспекти за мобилизација на професионални ресурси во борба против носокомијалната инфекција, Мирчевски В., Справување со сепса - Тимски пристап во лекувањето, Симпозиум на Здружението на лекари за критично болни пациенти, Скопје, 2007. 2. Критично болни пациенти, Менаџирање на хеморагичен шок, Мирчевски В., Симпозиум на Здружението на лекари за критично болни пациенти, Скопје, 2009. 3. Дијагноза и клиничка одлука во неврохируршката патологија со акцент на скоринг при фронтобазални повреди, Аргументација за и против рана трахеотомија, Мирчевски В., Симпозиум на Здружението на лекари за критично болни пациенти, Скопје, 2010.	1 1 1	1 x 2 1 x 2 1 x 2	2 2 2
6	Секциско предавање на научен/стручен собир: 1. Sindromi i bishtit te kalit (Cauda Equina), Agai Lj., Mircevski V., Takim professional Mjekesor 2007, Tetovo, October 26, Republic of Macedonia, Medicus 2007, vol. VIII (2), (suppl. 2): 286. 2. Kraniostenoze ne kuader tesindromit carpenter (Sy Carpenter) – Prezantim rasti, Agai Lj., Mircevski V., Rendevski V., Mircevska E., Domazetov R., Simpozium of the Association of Albanian Medical Doctors in Macedonia, October 24, 2008, Kumanovo, Republic of Macedonia, Medicus 2007, (suppl. 3) p 271-271. 3. Sindromi i Palces Kurrizore Te Fiksuar (Tethered Spinal Cord Sindrome) – Prezantim rasti, Agai Lj., Mircevski V., Suplinoski Z., Hodai S., Zekiri B., Simpozium of the Association of Albanian Medical Doctors in Macedonia, October 23-24, 2009, Tetovo, Republic of	90% 60%	1 x 0,9 1 x 0,6	0.9 0.6

	Macedonia, Medicus 2009, (suppl. 4) p 208.	60%	1 x 0,6	0.6
7	Секциско предавање на научен/стручен со меѓународно учество: 1. Cerebral Cystocercosis: Case report, Mircevski V., Agai Lj., Domazetov R., Mojsova M., Iliev B., Cvetkovski P., 3th Congress of Macedonian Microbiologists with international participation, Ohrid 17-20 May 2006, Book of abstracts, p.125. 2. Our Experience with MR Cisternography and the Treatment of Spontaneous CSF Fistulae in anterior Cranial Fossa, Mircevski V., Agai Lj., Domazetov R., Petrusevska A., Donev Lj., 8th European Skull Base Society Congress, Prague, Skull base, Vol. 17, suppl. 1, p90, May 2007. 3. Aesthetic Outcome in Patients with Subcutaneous arteriovenous malformationsonstruction, Mirchevski V., Zogovska E., Hodai S., Micevski M., Pendovska D., VIth Congress of the Balkan Association of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, 4-7 june 2009, Ohrid, Republic of Macedonia, Book of abstracts (abstract ID 274). 4. Digital angiography in diagnostic of subarachnoid haemorrhage, Mircevski V., Agai Lj., Shuplinoski Z., Micevski M., 5th Congress of Radiologyst of Macedonia with international participation, Ohrid 20-23 September 2009, Book of abstracts, p.17, Republic of Macedonia. 5. Cerebral panangiography including external carotid angiography in order to complete the diagnostic of scull subcutaneous AVM, Mircevski V., Agai Lj., 5th Congress of Radiologyst of Macedonia with international participation, Ohrid 20-23 September 2009, Book of abstracts, p.17, Republic of Macedonia. 6. Our experience in treatment of scull subcutaneous AVM`s, Mircevski V., Agai Lj., Jovanoski A., Hodai S., Momirovska Lj., XIX National Congress of Neurosurgery with international	1 1 1 1 1	1 x 3 1 x 3 1 x 3 1 x 3 1 x 3	3 3 3 3 3

	participation, Nesebar 28-31 October 2010, Book of abstracts, p.15, Bulgaria. 7. Repeated digital angiography in diagnostic of subarachnoid haemorrhage, Mircevski V., Agai Lj., Jovanoski A., Hodai S., Taleska G., XIX National Congress of Neurosurgery with international participation, Nesebar 28-31 October 2010, Book of abstracts, p.6, Bulgaria.	1	1 x 3	3
8	Учество на научен/стручен собир со реферат : 1. Teamwork with plastic surgeon in reconstruction of huge lumbar meningomyelocele, Mircevski V., Zogovska E., Agai Lj., Stolevski V., Caparoski A., Damjanovski S., Pangovski I., Sumkovski R., Micevski M., Lovac M., Domazetov R., Childs Nerv. Syst. (2006) 22: 1027. 2. Difficulties in treatment of neonatal meningitis caused by Klebsiella pneumoniae, Stojkovski Lj., Piperkova K., Pota Lj., Palcevska-Kocevska S., Stojkovska S., Mircevski V., 5th Croatian Congress on Infectious diseases with international participation, Zadar 23-27 September 2006, Book of abstracts, p.61, Croatia. 3. Initial leucocytosis and hyponatremia occurring after aneurismal subarachnoid haemorrhage – do they predict poor outcome, Taleska G., Durnev V., Mircevski V., Soljakova M., Suplinoski Z., Trajkovska T., Agai Lj., Ackovska A., Davceva V., Momirovska Lj., Naumovska M., 5th EuroNeuro 2008, Maastricht, January 16-19 2008, Netherlands, European journal of Anesteziology (EJA) p.12. 4. Lumbosacral Spinal Lipomas, Caparoski A., Pangovski I., Lozance K., Mircevski V., Filipce V., 5th Congress of the Croatian Neurosurgical society and the Joint meeting with the Congress of neurological Surgeons, September 2 – 5, 2008, Dubrovnik, Croatia, Neurologia croatica, vol. 57, supp.3:133 . 5. Surgical Treatment of Locally Advanced Recurrent Skin Cancer of the Forehead,	1 60% 60% 60% 60%	1 x 3 1 x 0,6 1 x 0,6 1 x 0,6 1 x 0,6	3 0,6 0,6 0,6 0,6

	Dika A., Jovcevska J., Orana I., Mircevski V., Dzokic Gj., VIth Congress of the Balkan Association of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, 4-7 june 2009, Ohrid, Republic of Macedonia, Book of abstracts (abstract ID 239).	60%	1 x 0,6	0,6
	6. Cutaneous Flaps Used for larger Body Tissue Defect Reconstruction, Mirchevska Zogovska E., Peev I., Nacevska A., Trencsev V., Peneve M., Mirchevski V., VIth Congress of the Balkan Association of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, 4-7 june 2009, Ohrid, Republic of Macedonia, Book of abstracts (abstract ID 281).	60%	1 x 0,6	0,6
Вкупно				59.06

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија: 1. Заменик-претстадател на комисија за контрола на квалитет на здравствената заштита која врши проценка на медицинските постапки со цел за унапредување на квалитетот на медицинската практика (годишна евалуација). 2. Лекувани над 800 пациенти, специфични за работата на Клиниката за неврохирургија во тек на петгодишен временски период .	1 1	1 1	1 1
				6
2	Воведување нова лабораториска/клиничко метода: Перкутана апликација на дисталниот катетер при вградување на шант кај болни со хидроцефалија	1	4	4
Вкупно				6

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Член на комисија за избор во звање	4	0,2	0,8
2.	Учество во комисии и тела на државни органи: 1. Член на комисија за именување на			

	директор на ЈЗУ Универзитетска клиника за неврохирургија	1	1	1
	2. Претседател на комисија за полагање на стручен испит на лица со завршено средно, вишо и високо образование за медицински сестри	1	1	1
	3. Претседател на комисија за јавни набавки до 5000 евра на Клиниката за неврохирургија.	1	1	1
	4. Член на Испитната комисија за спроведување на стручниот испит на здравствени работници со високо образование-Лекарска комора на Македонија	1	1	1
3.	Изготвување и пријавување научен национален проект од екологијата: Радиоактивноста и хемизацијата – непријатели на животната средина (Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Македонија	1	0,5	0,5
Вкупно				5,3

Вкупно

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	28,28
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	59,06
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	6
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	5,3
ВКУПНО	98,64

Членови на Комисијата

1. Акад. проф. Живко Попов, претседател с.р.
2. Проф. Спасе Јовковски, член с.р.
3. Проф. Илија Панговски, член с.р.
4. Проф. Зоран Караџов, член с.р.
5. Проф. Горан Кондов, член с.р.

4. Вонр. професор д-р Слободан Ристовски

Биографски податоци

Кандидатот вонр. професор д-р Слободан Ристовски е роден на 3.3.1958 год. во Ужице, Србија, каде што и го завршил основното образование. Средното

гимназиско образование го завршил во Скопје. Во учебната 1977/78 година се запишал на Медицинскиот факултет во Скопје, а дипломирал на 29.6.1983 година со просечна оценка 9,34. По отслужувањето на воената обврска во Школата за резервни санитарски офицери на ВМА-Белград во 1985 година, се вработил како лекар на Клиниката за хируршки болести при Градската општа болница во Скопје, во РЕ Урологија. Специјализацијата по урологија ја започнал на 19.1.1988 год., а ја завршил на 24.1.1992. На 23.12.1999 година ја одбранил докторската дисертација со наслов: „Вредноста на простатичен специфичен антиген во рана дијагноза, определување на стадиумот и следењето на карциномот на простата“, на Медицинскиот факултет во Скопје, со што се стекнал со научен степен доктор на медицински науки.

Наставно-научна дејност

За помлад асистент е избран во 1992 год., а унапреден и реизбран е во звањето асистент по предметот општа хирургија во 1996 и 1999 година. На 30.3.2001 година е избран за доцент по предметот општа хирургија, а на 29.6.2006 е избран за вонреден професор по предметот хирургија. Кандидатот бил вклучен во изведувањето на практичната настава со студентите по медицина уште во текот на неговата специјализација се до изборот за помлад асистент по предметот општа хирургија во 1992. Како редовен асистент, од 1996 година има одговорен однос кон практичната настава и кон помладите колеги и студенти. Како доцент по предметот хирургија од 2001 година, а потоа како вонреден професор од 2006, активно учествува во изведувањето на теоретската и практичната настава по хирургија за студентите по медицина, стоматологија, радиолошки технолози и високи медицински сестри и техничари, како и едукација на специјализантите по општа хирургија, урологија и гинекологија. Исто така во овој период активно е вклучен во изведувањето на постдипломските студии и во менторирањето на магистерски трудови. Активно учествува во изведувањето на практични и теоретски испити по хирургија за студентите по општа медицина и стоматологија.

Научноистражувачка дејност

Вонр. професор д-р Слободан Ристовски учествувал на повеќе стручни и научни собири во повеќе европски земји. Објавил и презентирал 70 стручни и научни труда и коавтор е на две монографии. Одбранил докторска дисертација од областа на уроонкологија. Раната дијагноза и третманот на карцином на простата му е од особен интерес. Активно учествувал на повеќе меѓенародни конгреси од кои посебно се издвојуваа оние на Светската уролошка асоцијација во Монреал, 1997 и Стокхолм, 2002, на Европската уролошка асоцијација во Белград, 2005, Истанбул, 2005, Берлин, 2007, Милано, 2008, Стокхолм, 2009 и Барселона, 2010. Балканска уролошка асоцијација во Атина, 1998, Струга, 2000, како и на Симпозиуми на уролози од Југоисточна Европа, Белград, 2005, Солун, 2006, Сараево, 2007, Белград, 2009. Активен учесник е на симпозиумите и работилниците одржани во Скопје-1989, 1994, 1996, Белград-1990, 2004, 2005, Загреб-1990, Салцбург-

1997, Берлин-2007, Барселона 2010, како на повеќе национални уролошки, хируршки, анестезиолошки, ГЕХ и конгреси по општа медицина во Скопје, Охрид и Струга во 1989-2010. Учесник е во студијата "Ibondronate во терапија на болка кај пациенти со карцином на простата и коскени метастази" под раководство на проф д-р Ж. Попов од 2005 година, како и на GPIU Study (Global Prevalence Study on Infections in Urology) од Европската уролошка асоцијација за интрахоспитални инфекции, 2005, 2006 и 2010 година. Завршил меѓународни курсеви од областа на онколошката урологија, ендуронологија и лапароскопија во Стокхолм, Берлин, Барселона во 2002, 2007 и 2010. Бил член на Научен одбор на II балкански уролошки конгрес и на двата македонски уролошки конгреса. Во моментот е активен член на Македонската, Балканската, Европската и Светската уролошка асоцијација. Досега има рецензирано 7 труда во Билтенот бр. 560 од 20.11.1991 година, при изборот за помлад асистент, 7 труда во Билтенот број 656 од 15.3.1996 при избор во звањето асистент, 5 труда во Билтенот број 733 од 21.5.1999 при реизборот за асистент, 17 труда во Билтенот број 773 при изборот за доцент, 19 труда во Билтенот број 894 од 31 март 2006 при изборот за вонреден професор.

Стручно-апликативна дејност

Вонр. професор д-р Слободан Ристовски посетувал повеќе постдипломски курсеви во организација на Европската и Светската уролошка асоцијација (EAU и SIU). Престојувал на Уролошката клиника во Софија, Салцбург, Белград и Загреб. Овие престои главно се поврзани со проблемите на уроонкологијата, реконструктивната урологија и ендуронологијата. Избиран е повеќе пати во самоуправните органи на Клиниката за хируршки болести при ГОБ. Бил претседател на Управниот одбор, претседател на Синдикатот, претседател е на Подрачната единица "Центар" на Лекарската комора и член е на Собранието на Лекарската комора на Македонија од 2000 до 2004 година. Од 2008 год. е член на Комисијата за стручните прашања и на Комисијата за акредитација на стручните активности при Лекарската комора на Македонија. Од 1993 до 1998 година бил шеф на Одделот за реконструктивна урологија, а од 1998 до 2002 е назначен за директор на РЕ Операциони сали. Од 2002 до 2009 е директор на РЕ Урологија. Положил испит за директор на јавна здравствена организација во 2007. Бил претседател на Управниот одбор на Клиниката од 1997 до 1999 година и од 1999 до 2002, како и член на УО на Универзитетската клиника за трауматологија во Скопје.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Слободан Петар Ристовски

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет-Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за хируршки болести-„Св. Наум Охридски“ – Скопје, УКИМ, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активност	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Одржување на настава -од прв циклус студии	180	0.04	6.2
2	-од втор циклус	90	0.05	4.5
3	Одржување на вежби	1240	0.03	37.2
4	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура Sotor Stavridis	1	0.3	0.3
5	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	15	0.2	3
6	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	3	0.1	0.3
7	Консултации со студенти	1200	0.002	2.4
8	Ментор на специјалистичка работа	3	1	3
Вкупно				56.9

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активност	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Дел од монографија: 1. Критично болни пациенти, Справување со сепса-тимски пристап во лекувањето, Прирачник за континуирана медицинска едукација (Ед, 2), Скопје, 2007. 2. Критично болни пациенти, Менаџирање на хеморагичен шок, Прирачник за континуирана медицинска едукација (Ед, 3), Скопје, 2008.	1 1	4 4	4 4
2	Труд со оригинални/научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: 1. Changes in patients profil for surgery of benign prostatic hyperplasia in era of medical treatment: decade (1996-2005) Ristovski S, Dacevski Z. Sosolceva M.			

	Sofronievska M. Trajkovski D. European Urology, Supplement, vol.6 issue 2, March 2007:350.	1	6 x 1	6
3	Пленарно предавање на научен/стручен собир: 1. Синдром на сепса во урлогијата Ристовски С., Симпозиум Справување со сепса - Тимски пристап во лекувањето, Здружение на лекари за критично болни пациенти, Скопје 2007. Дијагноза, клинички знаци и третман на уролошки постоперативни крвавења, Ристовски С. 2. Нови терапевтски пристапи за успешна хемостаза кај упорни крвавења, Симпозиум на Здружението на лекарите по анестезија, реанимација и интензивно лекување, Скопје, 2008. 3. Ретроперитонеална хеморагија; трауматска руптура на бубрег, менаџирање на крвавење Ристовски С., Симпозиум Менаџирање на хеморагичен шок, Здружение на лекари за критично болни пациенти, Скопје, 2008.	1 1 1	 1 x 2.0 1 x 2.0 1 x 2.0	 2 2 2
4	Учесник во меѓународен научен проект: 1. GPIU Study 2006, The European Association of Urology, Professor P-A Abrahamsson and Professor T.E. Bjerkulund Johansen	1	5	5
5	Секциско предавање на научен/стручен собир: 1. Дали ПСА влијае на природниот тек на карциномот на простата: факт или фикција, Ристовски С. Македонско здружение на уролози, Стручен состанок на тема: Третман на канцер на простата, Скопје, 12.4.2007. 2. Медикаментозен третман на бенигна простатична хиперплазија на простата, Ристовски С., Здружение на уролози на Македонија, Стручен состанок, Скопје, 9.5.2008. 3. Бенигна простатична хиперплазија-терапевтски пристап	1 1	 1 x 1.0 1 x 1.0	 1 1

	кај пациенти со БПХ, Ристовски С., Работилница, Македонско здружение на уролози, Велес, 15.5.2010.	1	1 x 1.0	1
6	Учество на научен/стручен собир со реферат : 1. Treatment of Donor Sites of Skin Grafts of Partial Thickness with Hydrofiber Dressings, Andonovska D., Marcekik G., Anastasova E., Stevkovska M., Obocka E., Sapova B., Stojanova S., Sosolceva M., Ristovski S., Cakulevski P., VI-th Congress of Balkan Association of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Suregery, Book of Abstracts, p. 125, Ohrid, 4-7 June 2009.	60%	1 x 0.6	0.6
	2. What is the risk of recurrence and progression of TaT1 bladder tumor after transurethral resection of bladder (TUR-T) in 89 patients: five years study, Ristovski S., Sosolceva M., Mladenovik D., 3. VI конгрес на анестезиолози на Македонија, Зборник на трудови, p. 126, Охрид, 23-26 септември 2010.	1	1 x 1	1
	3. Fluid Resuscitation early in major burns: ten years expiriance, Andonovska D., Trajkovska T., Sosolceva M., Ristovski S., Marcekik G., Sapova B., Stojanova S., Ristovska A., 4-ти Конгрес на анестезиолози на Македонија, Зборник на трудови, стр.116, Охрид, 23-26 септември 2010.	60%	1 x 0.6	0.6
	4. Предвидување на исходот кај пациенти со мозочна повреда со едноставни клинички параметри: наши искуства, Шошолчева М., Ристовски С., Троиќ Т., 4-ти Конгрес на анестезиолози на Македонија, Зборник на трудови, стр.56; Охрид, 23-26 септември 2010.	80%	1 x 0.8	0.8
	5. Postoperative urinary retention after ingunal hernia repair, Sofronievska- Glavinova M., Ristovski S., Spirovski I., SpasovskaZ., Vasilevska V., 7 th International symposium of Coloproctology, Abstract Book, p.146, Belgrade, Serbia 07-09.10.2010.	60%	1 x 0.6	0.8
Вкупно				31.8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија: 1. Стручно мислење за вклучување на лекот Дутастериде на позитивна листа, со цел намалување на вкупните трошоци на здравствениот систем. 2008. 2. Клиничка студија за ефикасноста и безбедноста на Кркиниот Тамсулосин (Tapys) 2010. 3. Член на комисија за вршење на стручен надзор- Министерство за здравство на Македонија, 2008. 4. Член на комисија за вршење на стручен надзор - Министерство за здравство на Македонија, 2008. 5. Курс за „Добра клиничка пракса за истражувачи“, Скопје, 2008. 6. Course „Retropubic radical prostatectomy-tips, tricks and pitfalls“, Barcelona Spain, april 2010. 7. Course "ESU/ESUT Hands-on training laparoscopy course-2", Barcelona, Sapin, april, 2010. 8. Course "ESU/ESUT Hands-on training laparoscopy course-3" Barcelona, Spain, april 2010.	1 1 1 1 1 1 1 1	1 x 1.0 1 x 1.0 1 x 1.0 1 x 1.0 1 x 1.0 1 x 1.0 1 x 1.0 1 x 1.0	1 1 1 1 1 1 1
Вкупно			1 x 1.0	8

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Координатор на студиска програма: 1. Радиолошки технологии-хирургија	1	1 x 1.0	1
2	Студиски престој во странство - до три месеци			
	1. Солун, Грција, октомври 2007.	1	1 x 0.5	0.5
	2. Берлин, Германија, март 2007.	1	1 x 0.5	0.5
	3. Сарајево, БиХ, октомври 2007.	1	1 x 0.5	0.5

	4. Милано, Италија, март 2008	1	1 x 0.5	0.5
	5. Стокхолм, Шведска, март 2009.	1	1 x 0.5	0.5
	6. Белград, Србија, октомври 2009.	1	1 x 0.5	0.5
	7. Барселона, Шпанија, април 2010.	1	1 x 0.5	0.5
3	Член на комисија за избор во звање	5	5 x 0.2	1
4	Учество во комитет и тела на државни и други органи:			
	1. Член на УО на Универ. клиника за трауматологија, Клинички центар, Скопје	1	1 x 1.0	1
	2. Член на Комисија за стручните прашања- Лекарска комора на Македонија	1	1 x 1.0	1
	3. Член на Комисија за акредитација на стручните активности- Лекарска комора на Македонија	1	1 x 1.0	1
	4. Член на Испитната комисија за спроведување на стручниот испит на здравствени работници со високо образование-Лекарска комора на Македонија	1	1x1.0	1
Вкупно				9,5

Вкупно

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	56,9
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	31,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	8
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	9,5
ВКУПНО	106,2

Членови на Комисијата

1. Акад. проф. Живко Попов, претседател с.р.
2. Проф. Спасе Јовковски, член с.р.
3. Проф. Илија Панговски, член с.р.
4. Проф. Зоран Караџов, член с.р.
5. Проф. Горан Кондов, член с.р.

5. Вонр. професор д-р Драгослав Младеновиќ

Биографски податоци

Д-р Драгослав Младеновиќ е роден на 7.10.1956 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје. На Медицинскиот факултет во Скопје дипломирал во 1982 година со просечна оценка 8,1. Во Градската општа болница, Клиника за хируршки болести во Скопје, се вработил во 1983. Специјализацијата по општа хирургија започнал во 1985 година, а специјалистичкиот испит го положил во 1989 година. Супспецијалистички испит по дигестивна хирургија положил во 1997 година. Сега е директор на РЕ Абдоминална хирургија во Универзитетската хируршка клиника „Свети Наум Охридски“ во Скопје.

Наставно-научна дејност

За асистент по предметот хирургија е избран во 1990 година, а реизбран во 1995 и 1998 година. За доцент по предметот хирургија е избран во 2001 година. За вонреден професор е избран во 2006 година. Одржува настава по предметите: хирургија, клиничко иследување и во наставата на Високата медицинска школа, постдипломските студии по хирургија и на специјалистичките студии. Член е на Комисијата за стручен лекарски испит на Лекарската Комора на Македонија.

Научноистражувачка дејност

Магистрирал од областа на пластичната хирургија во 1992 година со тема: ЕВАЛУАЦИЈА НА РЕКОНСТРУКТИВНИТЕ ЗАФАТИ НА ШЕПАТА ПРИ ГУБЕЊЕ НА КОЖА. Во 1996 ја одбранил докторската дисертација под наслов: ВРЕДНОСТА НА ШУЛДАЈЗ ТЕХНИКАТА И НЕЈЗИНИТЕ МОДИФИКАЦИИ ВО ЛЕКУВАЊЕТО НА ИНГВИНАЛНИТЕ КИЛИ, со што се стекнал со звањето доктор на медицински науки. Цитиран е во Index medicus и во Current Contents (Life Sciences) од Institute for Scientific information, Philadelphia, во 1996 година. До пријавувањето на овој конкурс има објавено, како автор и коавтор, 57 труда, кои се рецензирани во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Стручно-апликативна дејност

Д-р Драгослав Младеновиќ завршил постдипломска школа од областа на хепатобилијарната хирургија во Љубљана во 1994 и во 1995 година под раководство на проф. Е. Гациев и проф. Бенмарк. Постдипломска школа од областа на лапараскопската хирургија завршил во Љубљана, во 1995 година. Постдипломска школа од областа општа и лапараскопска хирургија завршил во Давос, Швајцарија, во 1996 година, во организација на International Society of Surgery - ICS. Во 1996 година завршил курс по хирургија на желудник кај проф. С. Репше во Љубљана. Во 2003 година се усовршувал во областа на хепато-билио-панкреатична хирургија на Универзитетската Клиника Епендорф, Хамбург, кај проф. д-р Ј. Избики. Во 2007 година престојувал на стручно усовршување во областа на хепатобилиопанкреатична хирургија кај проф. д-р Б. Дејвидсон, Royal Free

Hospital – Лондон. Во 2008 година престојувал на стручно усовршување во областа на панкреатична и езофагеална хирургија кај проф. Ј. Избики, Универзитетска клиника Епендорф, Хамбург. Во 2008 година завршил постдипломска школа од областа на модерните концепти во гастроинтестиналната хирургија во Софија, во организација на European Digestive Surgery – EDS. Член е на Европското здружение на дигестивни хирурзи од 1996 година. Член е на International College of Surgeons од 1995 година и се стекнал со звањето FICS. Членувал во Комисијата за регистрација на лекови при Министерството за здравство на РМ, во Комисијата за формирање на Ургентен центар при Министерството за здравство и Комисијата за акредитација на приватни здравствени установи при Министерството за здравство на РМ. Одговорен е за предметот клиничко иследување. Награден е со диплома од Македонското лекарско друштво во 1995 година и со Плакета на МЛД во 2009 година.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Драгослав, Петар, Младеновиќ

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет-Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за хируршки болести-„Св. Наум Охридски“ – Скопје, УКИМ, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: хирургија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред.бр	Назив на активностa	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Одржување на настава -од прв циклус студии	180	0.04	6.2
2	Одржување на вежби	1240	0.03	37.2
3	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	1	0.3	0.3
4	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	12	0.3	3.6
5	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	2	0.1	0.2
6	Одржување на настава -од втор циклус студии	90	0.05	4.5
7	Консултации со студенти	800	0.002	1.6
8	Ментор на специјалистичка работа	3	1	3
Вкупно				56,6

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Ментор на магистерска работа: Д-р Игор Костов.	1	1	1
2	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: 1. Mladenovik D, Nilkolovski A, Tahir S, Stavridis G, Kjaev A., The effect of different position of the mesh in a giant incisional hernia, The World Journal of Hernia and Abdominal Wall Surgery, 2010; October 14(1): 40. 2. Nikolovski A, Mladenovik D, Tahir S, Stavridis G, Kjaev A. Modified Lihtenstein in the treatment of the femoral hernia. The World Journal of Hernia and Abdominal Wall Surgery, 2010; October 14(1): 73. 3. Tahir S, Mladenovik D, Nikolovski A, Kjaev A. Operative treatment of incarcerated spigelian hernia. The World Journal of Hernia and Abdominal Wall Surgery, 2010; October 14(1): 94.	1 60% 60%	1x3 60%x3 60%x3	3 1,8 1,8
3	Пленарно предавање на научен/стручен собир: 1. Dynamic reconstruction of the abdominal wall in the management of incisional hernia, Mladenovik D., First Bulgarian-Macedonian Meeting in Surgery, 12-14 June, 2009 Bansko, Bulgaria, 2. Тотална колектомија кај малигни опструкции на ректосигмоиден колон, III конгрес на хирурзите на Македонија со меѓународно учество, Младеновик Д., 12-15.05.2010, Охрид, Македонија.	1 1	1 x 2 1 x 2	2 2
3	Секциско предавање на научен/стручен собир: 1. Ligashure haemoridectomy, Младеновик Д. Состанок на Здружението на хирурзи на			

	Македонија, Скопје, 28.5. 2007.	1	1 x 1	1
	2. Современ пристап кон лекување на ГИСТ -хирургија со медикаментозна терапија, Младеновик Д., Струмица, 25-26.12. 2009 година. Денови на Новартис онкологија.	1	1 x 1	1
4	Учество на научен/стручен собир со реферат:			
	1. The value of different position of the implanted mesh in giant incisional hernia, Mladenovik D., Osmani B., Nikolovski A., The 35 th World Congress of Surgery, Pataya Tailand, 25-29 October, 2006, Abstract Book, 320.	1	1 x 1	1
	2. Total colectomy with iliorectal anastomosis in toxic colon Mladenovik D., Tahir S., Adnan V., Total colectomy with iliorectal anastomosis in toxic colon. Congress of Surgical Oncology, Antalia, Turkey, 19-23 March, 2007. Abstract Book, 219.	1	1 x 1	1
	3. Exision and open treatment of pilonoidal sinus with hydrifiber dressing, Osmani B., Mladenovik D., The 35 th World Congress of Surgery, Pataya, Tailand, 25-29 October, 2006. Abstract Book, 172.	90%	1 x 0.9	0,9
	4. Giant retroperitoneal sarcoma. – case report, Tahir S., Mladenovik D., Stavridis G., Veseli I., Osmani B., Congress of Surgical Oncology, Antalia, Turkey, 19-23 March, 2007. Abstract Book, 219.	60%	1 x 0.6	0,6
	5. Toxic megacolon in patient with cerebral paralysis- case report, Tahir S., Arsenkov Lj., Stavridis G., Osmani B., Mladenovik D., 5 th International Symposium of Coloproctology of Yugoslavia, 19-21 October 2006, Beograd.	60%	1 x 0.6	0,6
	6. Preoperative color duplex vein mapping in varicose vein surgery Kostov I., Jordanovski B., Mladenovik D. et all., 2-gi Kongress flebologa Srbije, Beograd, 23-25 Octobar, 2009.	60%	1 x 0.6	0,6

	7. What is the risk of recurrence and progression of TAT1 bladder tumor after transureteral resection of bladder in 89 patients: five year study, Ristovski S., Sosolceva M., Mladenovik D.. 4-ти Конгрес на анестезиологи на Македонија, 23-26 септември, 2010, Охрид, Македонија.	80%	1 x 0.8	0,8
	8. The role of color duplex sonography in recurrent varicose vein surgery, Костов И., Младеновик Д., Јордановски Б. и др., 3-ти Конгрес на хирурзите на Македонија, Охрид, 12-15.05.2010, стр. 153.	60%	1 x 0.6	0,6
7.	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет: Универзитет Епендорф, Хамбург, Германија, Тема: Treatment of gastric outlet obstruction in peptic ulcer disease, 30 January, 2008.	1	3	3
8.	Секциско предавање на научен стручен собир со меѓународно учество Хирургија на гастроинтестинални тумори –ГИСТ, Младеновик Д., Хирушка секција со меѓународно учество, Скопје, септември 2008.	1	2	2
Вкупно				24,7

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр	Назив на активноста	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија: 1. Советодавно тело за формирање на Ургентен центар на Република Македонија на Министерството за здравство на Република Македонија. 2. Комисија на МЗ за потребите и евалуација на ПЗУ на РМ. 3. Генерален секретар на Здружението на хирурзи на Македонија. 4. Судски вештак на Основен суд Скопје, 1 и 2. 5. Вештачења во рамки на Судско-медицински одбор.	1 1 1 1 1	1 1 1 1 1	1 1 1 1 1

7	Воведување нова лабораториска клиничка метода: 1. Динамички реконструкции на преден абдоминален сид (нови хируршки методи во реконструкција на инцизионални хернии).	1	4	4
Вкупно				9

Дејности од поширок интерес

Ред.бр	Назив на активност	Број на активности	Поени од формулар	Вкупно поени
1	Член на издавачки совет на: 1. Македонски медицински преглед 2. Acta Chirurgica Macedonica	1 1	0.5 0.5	0.5 0.5
2	Член на организационен меѓународен научен- стручен собир: 1. 3-ти Конгрес на хирурзите на Македонија- член на организационен одбор.	1	1	1
3	Награда за научни постигнувања во струкова организација: 1. Плакета на Македонското лекарско друштво, 2009.	1	3	3
4	Студиски престој во странство- до три месеци: 1. Royal Free Hospital London, HPB Surgery, Proff. Brian Davidson, June, 2007. 2. Ependorf Surgical Clinic for General, visceral and thoracic surgery. Prof Jakob Izbicki, January-Mart, 2008. 3. Modern concepts in GI-Surgery, EDS Postgraduate Course, November, Bulgaria, Sofia, 2008. 4. Квалитет на здравствени услуги и перформанси. Анталија, Турција, март-април 2009.	1 1 1 1	0.5 0.5 0.5 0.5	0.5 0.5 0.5 0.5
5	Член на комисија за избор во			

	звање	6	0,2	1,2
6	Координатор на студиска програма: 1. Клиничко иследување на 3-та година на Медицински факултет.	1	1	1
7	Учество во комисији и тела на државни органи: 1. Комисија за регистрација на лекови на МЗ на РМ 2. Претседател на Управен одбор на Универзитетска Клиника „Св. Наум Охридски“, Скопје 3. Комисија за државен испит на лекари при Лекарската комора на Македонија.	1 1 1	1 1 1	1 1 1
Вкупно				12,2

Вкупно

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	56,6
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	24,7
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	9
ДРУГИ ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	12,2
ВКУПНО	102,5

Членови на Комисијата

1. Акад. проф. Живко Попов, претседател с.р.
2. Проф. Спасе Јовковски, член с.р.
3. Проф. Илија Панговски, член с.р.
4. Проф. Зоран Карацов, член с.р.
5. Проф. Горан Кондов, член с.р.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на претходно изнесеното Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, избор на вонр.проф.д-р Ѓорѓе Џокиќ, вонр.проф.д-р Александар Чапароски, вонр.проф.д-р Владимир Мирчевски, вонр.проф. д-р Слободан Ристовски и вонр.проф.д-р Драгослав Младеновиќ во звањето РЕДОВЕН ПРОФЕСОР по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје.

Членови на Комисијата

1. Акад. проф. Живко Попов, претседател с.р.
2. Проф. Спасе Јовковски, член с.р.
3. Проф. Илија Панговски, член с.р.
4. Проф. Зоран Карацов, член с.р.
5. Проф. Горан Кондов, член с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ДВА ПОМЛАДИ АСИСТЕНТА ПО ПРЕДМЕТОТ ПАТОЛОШКА
ФИЗИОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ
ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/08 и бр. 26/09) и членовите од 42-46 од Правилникот за избор во наставно-научни, научни, наставно и соработнички звања на УКИМ во Скопје со Анекс 1 и Анекс 2 од овој Правилник, Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата VII седница одржана на 18.9.2010 година, донесе решение број 02-7526 за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Оливија Васкова, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, проф. д-р Даниела Поп Горчева, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје и проф. д-р Сузана Лопарска, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје за преизбор на два помлади асистента по предметот ПАТОЛОШКА ФИЗИОЛОГИЈА. На конкурсот објавен во весникот „Утрински весник“ од 19.10.2010 година се пријавија кандидатите д-р Невена Ристевска и д-р Тања Маказлиева. Откако ги разгледа документите и приложените трудови, Рецензентската комисија го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Д-р Невена Ристевска

Биографски податоци

Д-р Невена Ристевска е родена во Скопје 1982, година. Основно и средно образование завршила во Скопје. Дипломирала на Медицинскиот факултет во Скопје во 2006 година со среден успех 9,75. Во 2007 година го положила стручниот испит и истата година е вработена на Институтот за патофизиологија и нуклеарна медицина во Скопје.

Во рамките на студентската размена; во 2003 година кандидатката престојувала на Одделот за имунологија при Медицинскиот факултет во Истанбул, Турција, а во 2004 година во болницата Virgen de la Victoria, на Одделот за хирургија во Малага, Шпанија. Во 2006 година, преку студиска размена престојувала на Клиниката за педијатрија при Клиничкиот центар во Љубљана, Словенија.

Активно учествувала на 27. и 28. Интернационален медицински научен студентски конгрес, а била и член на организациските комитети. Во 2006 година присуствувала на Zagreb international medical summit, во 2007 година на 17. Конгрес за доктори по општа медицина, а во 2008 на Македонскиот конгрес по ендокринологија. Во 2009 учествувала на Конгресот на општи лекари на Југоисточна Европа, а во 2010 на 3. Македонски конгрес на хирурзи. Истата година ја започнала и специјализацијата по нуклеарна медицина. Ги владее англискиот и шпанскиот, а основни познавања има од германскиот и турскиот јазик. При рутинските активности на Институтот ги користи Word, Excel и Power point.

Наставно-образовна дејност

Во 2008 година е избрана за помлад асистент на Катедрата за патофизиологија. Активно учествува во изведувањето на практичната настава по предметот патофизиологија за студентите по медицина, фармација, стоматологија и на Школата за високи радиолошки технологии.

Научни и стручни трудови

До реизборот на кандидатката во звањето помлад асистент изработила 8 труда, од кои 4 се рецензирани во Билтенот бр. 938 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од март 2008 година. Кон својата пријава кандидатката д-р Невена Ристевска ги поднесе следниве објавени трудови за рецензирање:

1. С. Лопарска, С. Стојаноски, Н. Ристевска, Т. Маказлиева, С. Мицева Ристевска, Д. Поп-Ѓорчева: Effects of levothyroxine therapy in reducing the volume of benign thyroid nodules. Книга на апстракти 73, 2008.

Авторите го испитувале ефектот на левотироксинската терапија врз големината на јазлите кај еутироидни нодозни струми во споредба со нетретирана група на пациенти. Резултатите од ретроспективната студија покажале поволен ефект на терапијата во однос на прогресијата на волуменот на јазлите.

2. Н. Ристевска, С. Стојаноски, Т. Маказлиева, С. Мицева Ристевска, Д. Поп-Ѓорчева, С. Лопарска: Clinical features of De-Quervain thyroiditis. Книга на апстракти 75, 2008.

Во трудот се опишани манифестациите на De-Quervain-овиот тироидит кај 98 пациенти кои се дијагностицирани и следени на Институтот за патофизиологија и нуклеарна медицина во Скопје. Констатирана е сезонска дистрибуција на јавување на болните и појава на перманентен хипотироидизам кај 10% од следените во серијата.

3. С. Стојаноски, Д. Поп-Ѓорчева, Т. Груев, С. Мицева Ристевска, Н. Ристевска: Impact of hyperthyroidism on serum cystatin C, serum creatinin and glomerular filtration rate. Книга на апстракти 75, 2008.

Авторите го споредувале нивото на креатининот и серумскиот цистатин Ц како маркери на гломеруларната филтрациона рата (ГФР) и нивото на ГФР одреден со изотопен метод со користење на ^{99m}Tc -ДТПА кај 15 болни со активен и смирен хипертироидизам. Констатиран е значаен пораст на гломеруларната филтрациона рата кај сите лекувани болни во однос на состојбата на несмирен хипертироидизам. Но истовремено испитувањето покажало значајна разлика меѓу вредностите на ГФР добиени со серумските маркери и изотопниот метод кај нелекуваните болни, па авторите заклучуваат дека се потребни дополнителни студии за да се објасни ваквиот наод.

4. С. Стојаноски, Д. Поп-Ѓорчева, Т. Груев, С. Мицева Ристевска, Н. Ристевска, Т. Трипуноски: Sarcoidosis of the thyroid gland and concomitant hurthle cell adenoma: case report, JMB 28: 129-131, 2009.

Авторите прикажуваат редок случај на афекција на штитната жлезда со саркоидоза. При евалуацијата на тироидниот статус кај болна со претходно дијагностицирана генерализирана саркоидоза најден е скенски „ладен“ јазол во жлездата кој е лекуван оперативно заради суспектен малигнитет.

Патохистолошкиот наод открил конкомитантни саркоматозни грануломи и мултипни hurthle cell аденоми во жлездата. Лабораторискиот наод укажал на еутироидна состојба со ниски титри на антитироидни антитела. Дискутирани се сите аспекти на афекција на тироидната функција кај претходно соопштените случаи во литературата, како и механизмите одговорни за главните клинички манифестации кај ова нарушување. Во заклучокот авторите наведуваат дека наод на саркоматозни грануломи во тироидеата треба да сугерира евентуална понатамошна евалуација на болниот за детекција на мултисистемска грануломатоза.

2. Д-р Тања Маказлиева

Биографски податоци

Д-р Тања Маказлиева е родена 1979 година во Скопје, кадешто се стекнала со основно и средно образование. Дипломирала во 2003 година на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, со просечна оценка 9,06. Во 2005 година го положила стручниот испит, а од 2006 година започнала специјализација по клиничка фармакологија. Во рамките на програмата за специјализација по клиничка фармакологија реализирала турнуси на повеќе клиници на Медицинскиот факултет. Ги познава англискиот и хрватскиот јазик. При рутинските активности на Институтот ги користи Word, Excel и Power point.

Наставно-образовна дејност

Од 2008 година кога е избрана за помлад асистент на Катедрата за патофизиологија, активно учествува во изведувањето на практичната настава по предметот патофизиологија за студентите по медицина, фармација, стоматологија и на Школата за високи радиолошки технолози.

Научни и стручни трудови

До реизборот во звањето помлад асистент, кандидатката изработила 4 труда, од кои 2 се рецензирани во Билтенот бр. 938 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од март 2008 година. Коавтор е на учебникот „Хигиена и микробиологија“ одобрен од Рецензентска и Национална комисија при Министерството за образование и наука на Република Македонија во 2010 година.

Приложени трудови за рецензирање:

1. С. Лопарска, С. Стојаноски, Н. Ристевска, Т. Маказлиева, С. Мицева Ристевска, Д. Поп-Ѓорчева: Effects of levothyroxine therapy in reducing the volume of benign thyroid nodules. Книга на апстракти 73, 2008.
2. Н. Ристевска, С. Стојаноски, Т. Маказлиева, С. Мицева Ристевска, Д. Поп-Ѓорчева, С. Лопарска: Clinical features of De-Quervain thyroiditis. Книга на апстракти 75, 2008.

Двата труда се рецензирани кај претходната кандидатка под реден број 1 и 2.

Заклучок

Откако ги проучи примените трудови за преизбор во соработничко звање, Рецензентската комисија оценува дека д-р Невена Ристевска и д-р Тања Маказлиева ги исполнуваат условите и поседуваат квалитети да бидат преизбрани во звањето ПОМЛАД АСИСТЕНТ по предметот ПАТОЛОШКА ФИЗИОЛОГИЈА. Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно - научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ги преизбере кандидатките во звањето ПОМЛАД АСИСТЕНТ.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф д-р Оливија Васкова, редовен професор, с.р.
2. Проф. д-р Даниела Поп Ѓорчева, вонреден професор, с.р.
3. Проф. д-р Сузана Лопарска, вонреден професор, с.р.

S. Loparska

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА КВАЛИТЕТ НА РАБОТЕН
ЖИВОТ НА МЕНАѢРИТЕ ОД ЈАВНИОТ И ПРИВАТНИОТ
СЕКТОР ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ИЗРАБОТЕНА ОД
М-Р МАРИЈА ТОПУЗОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА
СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО
СКОПЈЕ

Со одлука на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (одлука бр.02-1620/15), од седницата одржана на 26.11.2010. година, определени сме за Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на тема **Квалитет на работен живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор во Република Македонија**, изработена од м-р Марија Топузовска.

Врз основа на извршениот преглед и детална анализа на докторската дисертација, Комисијата во состав: проф. д-р Мирјана Борота Поповска, проф. д-р Јорде Јакимовски, проф. д-р Аница Драговиќ, проф. д-р Радмил Поленаковиќ и проф. д-р Цветко Смилевски го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи напомени

Докторската дисертација на кандидатката м-р Марија Топузовска, **Квалитет на работен живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор во Република Македонија**, обработува актуелна и значајна проблематика, од научна и општествена перспектива.

Актуелноста на темата произлегува од евидентните промени во парадигмите кои го засегаат работниот живот, во динамичното домашно и глобално бизнис опкружување, кое го карактеризира 21 век. Квалитетот на работниот живот е истовремено значаен за подобрување на организациските перформанси, како и за општата добросостојба на вработените, и претставува значаен аспект на работната етика и работните услови. Во денешно време, повеќе од кога било, вработените на раководни позиции, односно менаџерите, вложуваат огромен труд да постигнат баланс помеѓу барањата, одговорностите очекувањата и предизвиците, присутни како во работниот, така и во приватниот живот, додека, пак, истовремено способноста на организациите да привлечат и да задржат менаџери на сите нивоа од менаџерската структура, претставува клучен аспект за постигнување на конкурентна предност.

Предмет на истражување на докторската дисертација е утврдување на разликите во квалитетот на работниот живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор во Република Македонија, под претпоставка дека главните варијации се лоцираат во: автономијата во работата и донесувањето на одлуки, надоместоците, сигурноста на работното место,

задоволството од работата, мотивацијата, политичкото влијание во кариерните системи, социјалните и деловните релации, професионалниот и личниот развој, работното време, балансот помеѓу работниот и приватниот живот итн. Иако е сосема експлицитно дека ваквите разлики постојат, засега не постои поопфатна анализа за нивно идентификување, ниту научно толкување, па оттаму докторската дисертација претставува прво истражување од ваков вид.

Покрај теоретското дефинирање на истражуваната појава, во докторската дисертација е спроведено и емпириско истражување, со анкетен прашалник, врз целен примерок од испитаници/менаџери од средни и големи претпријатија, во дејностите здравство, култура и транспорт, од јавниот и приватниот сектор во РМ.

Во докторската дисертација кандидатката ги земала предвид сите неопходни активности и постапки, и тоа од теоретско-квалитативна изработка (поставување прашања, теорија, дефинирање хипотези), до емпириско-квантитативна разработка на концептите во моделот (операционализирање на концептите во секоја хипотеза, собирање податоци за варијаблите, тестирање на хипотезите, анализа на хипотезите, интерпретација на добиените резултати како и заклучни согледувања).

2. Содржина на докторскиот труд

Докторската дисертација со наслов **Квалитет на работен живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор во Република Македонија**, изработена од м-р Марија Топузовска, претставува самостоен научен труд, поделен во четири дела, со користена литература од повеќе од 100 библиографски единици, и прилози кон докторската дисертација.

Докторската дисертација е структурирана на четири главни дела:

Првиот дел ја содржи идејната скица за истражувањето, претставена преку четири поглавја. Во првото поглавје се дефинира истражувањето, односно се дава вовед за општествената и научната оправданост на истражувањето, се поставува проблемската рамка, се дефинира предметот на истражувањето, се одредуваат целите, очекуваните резултати и корисниците на истражувањето. Во второто поглавје се поставува хипотетската рамка, со генералната хипотеза, поединечните и посебните хипотези и варијаблите. Во третото поглавје се посочува методологијата на истражувањето, односно методите на истражувањето, истражувачката техника/инструментот и користените секундарни извори. Четвртото поглавје се однесува на теоретското дефинирање на предметот на истражување, односно на појмовно-

категоријалниот апарат и операционализацијата на поставените хипотези.

Вториот дел е воедно и теоретскиот дел, претставен преку седум поглавја. Во првото поглавје се дефинира истражуваната појава, односно се дефинира квалитетот на работниот живот, се наведуваат позначајните досегашни истражувања во Европа и во светот за темата, се дефинира поврзаноста помеѓу квалитетот на работниот живот и квалитетот на животот воопшто, како и поврзанооста со индивидуалното/организациското остварување и се посочуваат досега идентификуваните, генерални разлики помеѓу јавниот и приватниот сектор од аспект на менаџментот. Второто поглавје теоретски го дефинира менаџментот, со неговите цели и функции, го објаснува значењето коешто го имаат менаџерите за организацијата и ја посочува неопходноста од континуиран развој на менаџерите. Третото поглавје ја содржи класификацијата на вредности и ставови коишто можат да ги поседуваат и развијат менаџерите кон работата. Четвртото поглавје претставува сублимиран приказ на теориите на мотивација, со посебен акцент на дизајнот на работата, индивидуалното остварување и системите за наградување. Во петтото поглавје се говори за стресот на работното место, односно за стресорите со кои вообичаено се соочуваат менаџерите. Во шестото поглавје се набројуваат можните стратегии за воспоставување на баланс помеѓу работниот и приватниот живот и се објаснува процесот за нивна имплементација. Во седмото поглавје е претставен легалниот контекст во Република Македонија, кој директно, или индиректно влијае врз квалитетот на работниот живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор.

Третиот дел го опфаќа емпирискиот дел на истражувањето. Најпрво е објаснет процесот на дизајнирање на примерокот, а потоа се претставени добиените податоци од спроведеното истражување, според варијаблите од хипотетските претпоставки, со интерпретација од страна на кандидатката.

Четвртиот дел е посветен на дискусија во однос на спроведеното истражување. Направена е проверка на хипотезите според резултатите од истражувањето, при што одредени хипотези се прифаќаат, а одредени се отфрлаат, со потврдување на генералната хипотеза. Кандидатката одговара на поставените истражувачки прашања и нуди модел на варијации во квалитетот на работниот живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор. На крај, во заклучниот дел, ги дава своите заклучни согледувања и препораки за интервенции во менаџментот на јавниот и приватниот сектор, како и за понатамошни истражувања.

3. Оцена и предлог

Врз основа на внимателното проучување на изнесената содржина на докторската дисертација од кандидатката м-р Марија Топузовска со наслов: Квалитет на работен живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор во Република Македонија, Комисијата оцени дека докторската дисертација е обработена на современ и методолошки оригинален начин.

Научниот придонес на докторската дисертација се согледува во системската обработка на квалитетот на работниот живот, разбран како стратешки пристап во подобрување на организациските перформанси, како и за општата добросостојба на вработените, значаен и за посветени и добро мотивирани човечки ресурси. Релевантни се констатациите на кандидатката дека постои разлика меѓу квалитетот на работниот живот во приватниот и јавниот сектор во Република Македонија. Во тој контекст, системите на менаџментот на човечки ресурси треба да бидат насочени кон воспоставување баланс меѓу работниот и приватниот живот кадешто според добиените резултати од истражувањето, акцентот ќе биде ставен на воспоставување функционален систем на менаџмент на перформанси особено во јавниот сектор и/или механизми за поголема сигурност на работното место во приватниот сектор кои би биле директни мотиватори за унапредувањето на посветеноста и перформансите на менаџментот. Особено се значајни наодите од истражувањето кои упатуваат на факторите кои влијаат на квалитетот на работниот живот на менаџерите во обата сектора во Република Македонија, а тоа се: централизацијата на авторитетот и малата автономија во работата на менаџерите.

Темата на докторската дисертација се одликува со оригинален пристап кон дефинирањето на проблемот на истражувањето кој е недоволно обработен во нашата научна и стручна литература и мошне успешно го инкорпорира методолошкиот и научниот третман на квалитетот на работниот живот во соодветно развиен, стратешки усогласен систем на меѓусебно конзистентни практики на менаџмент на човечки ресурси за добивање на максимални ефекти во подобрување на организациските перформанси.

Докторската дисертација заслужува посебен респект поради интегралниот, целисходниот и темелен пристап според обемноста на обработениот стручен материјал. Текстот на дисертацијата е пишуван согласно со современите концепти прифатени при изработка на докторски дисертации.

Комисијата беше едногласна во констатацијата дека кандидатката м-р Марија Топузовска во својата докторска дисертација целосно успеала да одговори на предизвиците што ги поставила при дефинирањето на предметот на истражување. Тезите што ги поставува мошне успешно ги развива со поткрепени и аргументирани ставови и заклучоци. Постигнатата научна егзактност и вредност на докторската дисертација се целосно прифатени и заслужуваат висока оцена.

Посебен придонес кандидатката дава во доменот на емпириското истражување во кое ги сублимира сознанијата од спроведеното истражување за квалитетот на работниот живот на менаџерите во јавниот и приватниот сектор во Република Македонија. Врз основа на добиените резултати од реализираното практично истражување дадени се одредени препораки со цел да се подобри балансот на работниот живот на менаџерите во Република Македонија.

Комисијата цени дека оваа докторска дисертација придонесува во афирмација на организациските науки - како на полето на научното третирање на проблематиката на менаџментот на човечки ресурси, така и во практиката во смисла на дефинирање на постојните и потенцијалните практики и предочување на апликативни решенија за нив.

Врз основа на претходното, Комисијата го донесе следниов заклучок: докторската дисертација на тема **Квалитет на работен живот на менаџерите од јавниот и приватниот сектор во Република Македонија**, изработена од м-р Марија Топузовска, во целост ги задоволува критериумите и барањата со кои се дефинира успешно изработена докторска дисертација. Кандидатката реализирала квалитетен и оригинален научно истражувачки труд од областа на менаџментот на човечки ресурси. Воспоставената методологија, мерките кои се воведуваат за анализата на предметната проблематика, како и сите резултати претставени во овој труд се значаен придонес во оваа актуелна проблематика на истражување.

Комисијата со задоволство му предлага на Советот на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања да го прифати овој извештај и да ја закаже јавната одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Мирјана Борота Поповска с.р.
2. Проф. д-р Јорде Јакимовски с.р.
3. Проф. д-р Аница Драговиќ с.р.
4. Проф. д-р Радмил Поленаковиќ с.р.
5. Проф. д-р Цветко Смилевски с.р.